BIBLIOTECA NAZIONALE
6
5 G
44

Digitized by Google

[illegible]

Digitized by Google

6.5.9.44

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI RHODANTHES ET DOSICLIS AMORVM

Libri IX. Græcè & Latinè.

Interprete GILB. GAVLMINO *Molinen.*

[redacted]

6
14-b
14
BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE

PARISIIS,

Apud TVSSANVM DV BRAY, via Iacobæa, ſub Spicis Maturis.

M. DC. XXV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

15
14 b 54
Digitized by Google

[redacted]

Digitized by Google

AMPLISSIMO

ac Doctiſſimo Viro

D. D. CAROLO DE L'ORME

REGIS CONSILIARIO

ET MEDICO ORDINARIO

Cognato ſuo.

GILBERTVS GAVLMINVS

Quæſtor Molinenſis

S. D.

POETICA, *ſiue animi impetus (Vir Clariſſime) ſiue imitatio Dei, donúmque, vel fortunæ ſors, aut Artis opus eſt, omnium olim Artium regina fuit. Nos ab ipſis hominum initijs eius originem & facilè repetemus, & perſuadebimus. Etenim naſcentis exordio Naturæ, cùm primùm nullis inquinata ſceleri-*

bus Mortalitas, & vnicâ tantùm peccandi facilitate à Superis aliena, ſermonem quæreret quem cùm Cæleſtibus conſerere poſſet (alia ſiquidem Deorum hominúmque ac diuerſa ſemper lingua fuit) ingenti Numinis beneficio non eorum modò ſonos intelligere, ſed etiam imitari ac quidpiam ore mortali grandius proferre nobis conceſſum eſt. Hoc illi maiores noſtri Poeticum dixerunt. Itaque ſolos immortales hac cura venerati, eius beneficio ſibi ad eos viam fecerunt. Exiſtimabant ſapientiſſimi viri, per quos gradus ad hæc inferiora cæleſtis animi noſtri delapſa eſſet dignitas, per eoſdem eſſe repetendam. Primus Mortalium lapſus qui vetito amentis ſapientiæ deſiderio acciderat; inſanæ ſapientiæ furore leniendus fuit. Hic ille ſacer furor Poetica eſt, quæ omiſſa quam contemnit Naturâ, ideo quia materiam attingit; neglecta quam prætergreditur opinione, quia corpus reſpicit, per Rationem in qua ſe ipſam videt ad Mentem properat; quæ multitudo quidem eſt, ſed ſtabilis, in qua Vniuerſi pulchritudinem intuetur; donec ad il-

lud Vnum quod ſolus & Poeta ſcit, & loquitur, aliquo tandem modo peruenerit. Et miramur imperiti illum qui animi diſſonas partes temperauit, qui temperatas Vnum effecit, qui ſupra partes ſuas conſtituit, demúmque hoc quod & Vnum & Totum eſt cognouit, poſtquam in Vno Omnia vidit, de Omnibus loqui poſſe? Ignaua ætatis noſtræ ingenia diuinam facultatem, quam aſſequi non potuerunt, aliquot iam ſæculis contempſerunt. Vt enim barbaris gemmæ ſordent, ſic & ruſticis hominibus cæleſtis ſapientiæ imago ſordere videbatur. Nimirum operoſa res eſt Poeta, qui per tot gradus ad Deum aſcendit, per quot ille ad homines delabitur. Ideóque nulli ſe mortalium hactenus totam Regina Poetice indulſit, licèt omnibus omnium votis expetita, vel ob eos felices numeros quos excelſæ originis ſuæ conſcia mens, etiam intra corporis leges beata cognoſcit, ſæpiúſque non immemor effundit. Verùm in arduo poſita, & exiguis humani ingenij viribus altior, aut homines deſpicit, quorum in poteſtate non eſt; aut cùm

eos elegit, clariſſimâ luce ſuâ obruit; quâ perfuſi eò deferuntur intrepidi quò per ſe timuiſſent; ea loquuntur indocti, quæ omnium Artium doctrinarúmque eruditi ignorant. Ideo ſi antiquiſſimis credimus, aliquid ſupra hominem Poeta eſt: cæteri certè Mortales cùm ſapiunt, id ſunt quod eſſe volunt; at cùm Poeta ſapit, id prorſus eſt quod eſſe nollet. Et tamen amabilis ille furor longo interuallo omnium ſapientium prudentiam ſuperat. Nam poſtquam per muſicos ſonos animorum ſonum excitauit, in Mentem qua Deus colitur nos dirigit; cúmque illam ad vnitatem reduxit, in cæleſtis Veneris, ſiue diuini Amoris deſiderio conquieſcit. Inde opum, ambitionis, dignitatum contemptus, & illius quæ intra vulgus ſtat lætitiæ vel obliuio vel negligentia apud excelſas animas; quas ideo inſuperabiles Platonici dixerunt. In hoc faſtigio nempe collocatæ, iámque ſupra res humanas, vix cum illis aliquid commercij habent, nedum cum hominibus aut ſcribant aut loquantur, quia non intelligerent. Nec mirum eſt eos illa

non intellecturos, quæ Poetæ Deorum lingua loquuntur, quam ab Homero didicerunt. Nec enim hominibus ſcribere debent, qui Deum præceptorem habuerunt: quo docente quia ignauia noſtra caruimus, Artium Regina, Sapientiæ parens, Orbis fœdus, Immortalium imago inter nos eſſe deſijt. Iam ſeruilis appellatio liberæ illi ſapientiæ ſucceſſit; iam Aulica natio nomen oppreſſum occupauit; iam tinnulæ voces, & quæ in labijs natant dicaces argutiæ pro felici veterum vbertate ac copia; inanis verborum ſtrepitus pro caſtigata ſermonis modeſtia; contortæ in ſpumas & ampullas ſententiæ pro vi ac grauitate Poeticen ſibi vindicarunt. Nulla numerorum maieſtas, nulla dictionis æquabilitas, nullum iudicij acumen, nullus eruditionis ſudor, nulla Artis obſeruatio. Hoc ſolùm Poetis ſimiles ſunt, quòd vbique inſaniunt, ſed illo inſaniæ genere quod Medicis relinquemus. Neque tamen indignor, (Vir Clariſſime.) Nam omni ſcientiarum linguarúmque doctrina vacuos ita ſcribere par eſt. Verùm aliquos vnius diei,

alios vnius menſis ſpatio Poetas euaſiſſe, hoc ego non fero. Vetuſtiſſimi ſapientum Deum Mundique animamcum orbium cæleſtium concentibus aduocarunt, vt eorum ſonos Muſæ Vatum animas docerent, agitarentque. Tanto illi conatu Poetam inchoabãt, tam exiguo nos perficimus. Et tamen ibi incipiebant vbi nos deſiuimus; & hoc facultatis exordium putabant, quod nos finem ſtatuimus. Jtaque illi naſcentis Mũdi primordia, ſtatutas Terrâ Mariq. leges, decidua Cœlo rerum omnium ſemina, & reconditas gentium diſciplinas poſteris tradebant, ſed ijs fabulis numeriſque inuolutas, qui nec doctioribus obſcuri, nec vulgo cogniti eſſent. Noſtris ſi Conuiuiorum argumenta, ſi Lenociniorum demas, omnia abſtuleris. Infelices Animæ Deum qui in Poetis eſſe amat, aut cupediarum artificem, aut lenocinij reum, vel certè ſceleris faciunt auctorem. Itaque hoc ſolum omnes aſſequuntur, vt difficillimè ſcribant, quia facillimè eſuriunt. Hæc ingenia, has curas, hos voluptatum inſtitores auerſata Poetice cũ hominibus

eſſe recuſauit ; niſi ſicubi innocentiſſima Dea cum Perſis aut Iapanici orbis incolis verſatur. Scilicet non modò Populorum ac Linguarum, ſed Artium etiam finis eſt : creſcunt cum Imperijs ingenia, quæ leuibus incrementis adoleſcentia, demum cùm ad faſtigium ſuum euecta ſunt, occidunt. Adeò quidquid eſt, ideo quia fuit, aliquando non ſit oportet. Itaque vt in hominibus ſæculiſque aliqua rerum Natura parens interualla poſuit, quæ nos Ætates vel Tempeſtates vocamus ; ſic in Imperijs, Linguiſque atque Artibus ponere neceſſe ſit. Nolo ire per cæteras Gentes Linguáſque, quibus aliquando non leuiter defungemur : cum Græcia mihi res eſt ; eiúſque Poetico ſtudio ; non ideo quòd alios omnes populos illo ſuperauit, ſed quia orbi noſtro præluxit, ad eámque facultatem viam præïuit ; ne miremur illam apud nos occidiſſe, quæ olim apud Duces noſtros occidit. Illa ſerò acceptis ex Phœnicia litteris pauciſſima ac rudi ſæculo digna poſteritati monumenta commendauit ; quæ ſi hodie extarent, ſolo antiquitatis genio vel horrore lau-

darentur. Placeret incultum impexûmque dicendi genus: nec verborum ſplendore, nec Arte quæ nulla fuit, elegans; ſed quia maiorum mores, virtutes, facta, & omne illud quod in corde naſcitur exprimeret, cum illa ſimplicitate ac veritate, quam laudamus quia illa caremus, & quia ætas noſtra verum poſſe pati olim obliuiſcitur. Scilicet non paruam Authoritatem ſcriptis Vetuſtas conciliat, omnéſquè Authoribùs cùm eſſe deſierunt, eam immeritis laudem tribuimus, quam ſi extarent, meritis negaremus. Si cauſam quæris (chariſſime Cognate) humani ingenij mos eſt. Nobis præterea illos ſyluarum incolas benè dixiſſe, benè loquutos eſſe perſuademus, quia nemo ſic dixiſſe velit; non ad eius quo vixerũt ſæculi laudem, ſed ad noſtri quo ſumus inuidiam: quã neque ferre poſſumus, quia non meremur; neque merebimur, quia illi impares ſumus. Non caruere tamen iſti antiquiſſimi & cum Euandro ac Carmẽta matre nati Poetæ Thebani, Arcadéſque; qui ſi nõ aliud, hoc ſaltem aſſequuti ſunt, vt prima diuinæ artis rudimẽta poſteris traderẽt.

Hac laude cenſendi Linus, Chiron, Telemus, Phemius, aliíque, quorum vix nomina ſcimus, de ſæculo diſputamus. Orpheum taceo, ſiue quia ætatem ſuam ſuperauit, ſiue quia capaciſſimo Numinis pectore primus Poetam abſoluit, fortaſſe & vltimus: ideo Muſa matre natus, quia illum ea parens afflauit, quæ ex omnibus orbium vocibus editur. quod Platonici facilè concedent, qui in eius Hymnis triplicem mundum ſub quaternarij Pythagorici forma inuenerunt. Itaque & primus & ſolus aliud eſſe hominem, aliud Poetam probauit: nam illi ſi credimus, aliquid ſcire hominis eſt, nihil prorſus ignorare Poetæ. Ille Naturales virtutes Diuináſque numeris proprijs coniunxit, & quia Multitudinem eſſe vidit, ad Multitudinis originem Vnitatem retulit. Hæc Poëtices, ſi illum excipias, Infantia Vérque fuit; ſi numeres, abſolutiſſima imago: ſed non minùs Græcis quorum lingua ſcripſerat Poeticen dedit, quàm olim hirundo Vere in Sarmatia reperta Sarmatis Ver fecit. Quæcunque tamen eius in ſcriptis imitari licuit, ea

ſingula creſcentis iam familiæ principes Homerus Heſiodúſque, accepta, quia meliora non potuerunt, notiora certè, magíſque communia reddiderunt. Illi maiore ſpiritu carmen aggreſſi ab agreſti ac rudi Pueritia ad Adoleſcentiam Poeticen reuocarunt: hoc dicendi copia virîſque incitatiſſimum ſæculum fuit, hoc primum in ſcriptis ſuis ſpirauit, hoc pernicioſiſſimum veneficij genus inuenit, quod vix legibus punitur, vt mentibus vim inferret. Laſciuam in bello Troiano Helenam, caſtam in Vlyſſei periculis Penelopen etiamnũ amamus; at quã diſpari iudicio, imò & fortuna, in ſimili tamen verſu, ſi grauitatem tollas. Sed ille primus hominibus placuit, quia primus humano more loquutus eſt: & tamen in toto opere Iouem gubernare, Palladem intelligere, Apollinem vaticinari, Iunonẽ rixari, Martem furere, Neptunum ſeruare, Venerem vel lædere vel lædi docet: quæ vetuſtiſſima, ſed occultiſſima antiquorum Theologia eſt, quam (ô tempora!) vel duo vel nemo intelligit. Itaque in illo eiuſdem Diuæ veſtigia cognoſcimus, quæ maximi vi-

ri mirantur, ſtulti ſtupent. Ego de vtriuſque operibus ita ſentio. Idem qui Orpheum ſpiritus, ille & Homerum afflauit; ſed in primo Deus, in ſecundo Homo; itaque in illo profundior, in hoc profuſior fuit. Hæc ſecunda Poetices Ætas, Æſtáſque atque Adoleſcentia videtur. Tertia verò aliquot poſt Diuinum Vatem ſæculis Tyrtæum, Solonem atque alios vidit: quos licèt non æquis paſſibus currentes, imparéſque Heroïcis illis carminibus congreſſos Græcia tamen laudauit. Hi omnes de ingenio ſuo primùm diffidentes, déque eo malè ſentientes, de alieno bene cogitarunt. Tunc libera & quæ ſuo ferebatur impetu Diua ſibi ſemper intenta, ab alijs ea accipere coacta eſt, quæ ſibi feliciùs habebat. Nimirum antea quidem imitatio fuerat; nam Deus agit, imitatur Poeta: ſed tunc primùm imitandi ſtudium incœpit, & qui ore ſuo loqui non potuerunt, alieno conati ſunt. Inerant tamen magna & aliquo modo propria priſcæ illius Ætatis, Æſtatíſque veſtigia; quæ vel quia pauciſſima ſunt, magni facimus; vel quia an-

tiquorum iudicium ſequimur, non contemnimus. Omnes anni tempeſtates ſic obſeruamus, vt illa quæ incipit alterius elapſæ aut calorem aut frigus initiò referat. Ita quidem tunc accidit, ſed aliquot poſt ſæcula, cùm Æſchylus, Sophocles, & Euripides, aliíque pro eorum quæ ſcribebant ratione, non vt quidam putauerunt, pluréſque ſcripſerunt, artem noſtram abſoluerunt, ſed quia meliùs imitati ſunt, meliùs profligarunt. Ante illos nullis legibus adſtricta, nullis terminis circumſcripta, breuiter dicam, nondum Ars erat. Quid enim ineptius quàm aut Furorē coërcere quem Dei Hominúmque Leges inultum ſinunt; aut Naturæ vim facere, quæ libera; aut Sorti modum ponere, quæ varia eſt? atqui hæc tria Poetam conſtituunt. Antea Poetice caſtiſſima Regina fuerat; tunc glorioſi militis amica prodijt. Antea facili, ſed tamen Regio cultu; diuite, ſed modeſta ſupellectile vſa fuerat: Tunc verò & pigmento genas medicata & calamiſtris inuſta ſimpliciſſima Dea fucum fecit: nondum tamen indecora, quia cum

ſlorido dicendi genere neruoſum etiam coniunxerat. Verùm vt optima quæque omittimus, deteriora ſequimur; omnes qui longo poſt hæc interuallo (ſed quod in vltimo eiuſdem Autumni Iuuentutíſque ſpatio ponimus) ſequuti ſunt, Callimachus, *Apollonius, Theocritus, & celeberrima Pleias, quia priorum virtutes imitari non poterant, vitia expreſſerunt, ſed virtutum exemplis adumbrata: pro inuentione amœnitatem, pro ſententiarum pondere nitorem, pro feroci qui ſemper Poetis ineſt Spiritu Impetúque Grammatici laboris diligentiam ſuppoſuerunt. Erant enim omnes magnam partem Grammatici; qui cùm imitationem præcipuam Poetices, quam diuiſerant, partem ſtatuiſſent, quod nullibi inueniebant, id ſibi licere non putarunt. Eſt enim Grammaticus ſeruum pecus: ideóque numquam ſoli errauerunt, quia numquam errare meruerunt: nam qui ſolus errat, aliquid ſolus audeat neceſſe eſt. An verò qui primus ſcripſit, aliquem habuit quem imitaretur? Illi tamen poſteris leges ſcripſerunt, quas contemne-*

re audacia, neſcire inſcitia fuit. Magnum certè atque atrox crimen, totius poſteritatis libertatem legibus quas non inuenerant, alligare; ſed longè atrociſſimum, tam varium támque otioſum tot ſæculorum iudicium non perhorreſcere. Huc vſque tamen aliqua licèt exigua pereuntis Diuæ ſpecies ſupererat, nondum totum cæleſtis formæ decus euanuerat, aliquot Lilia, Roſæ, omníſque generis flores & inſanientis Caniculæ æſtus & lethalis Autumni imbres euaſerant: verùm illos aduerſa excepit Hyems, dulci primùm, ſed pernicioſa Cæli clementia ſub Romanis Imperatoribus, qui Dionyſium, Oppianum, alióſque eiuſdem generis laudarunt. Illi è re ſua eſſe putauerunt, ſi eam, quæ ſaltem nondum perierat, ſermonis caſtimoniam vitiarent, cui vberem, ita vocabant, nos ventoſam ac enormem, facundiam prætulerunt. Quid dico facundiam? Prorſus non omninò peſſimè, ſi cum Nonno, Silentiario cæteríſque ſimilibus compares, in quibus inæqualis ſenſuum dignitas, quæſitus verborum ambitus, occupatæ ſententiarum ſedes, compoſitio

poſitio Dithyrambis audacior, breuiter dicam, nullum ſani hominis veſtigium elucet. Hæc vltima Poetices clades peſtilenti ſydere vſque adeò Diuam afflauit, vt morituram in Theodori Prodromi, Nicephori Calliſti, Ioannis Geometræ, ſimiliúmque manibus compoſuerit, qui omnes ab ea quam optabant ſublimi maieſtate deſperantes, ſordidum plebeiúmque ſcribendi genus exorſi ſunt. Theodorum excipio, qui veterum aſſidua lectione inſtructus, ſæpe bonum, ſemper tamen inæquale carmen ſcripſit. Poſt illum paulatim cum lingua Poetice in Græcia periit, donec fatali rerum neceſſitate, Imperatorum Orientis væcordia, doctorum virorum ignauia, Diuinam facultatem iam publicæ libidinis victimam inficeta Barbaries inter ῥημάδας, ita vocant, elatam ſepeliuit. Hic ſanctiſſimæ Artis exitus, hic Artium Reginæ caſus fuit, quam modò (Vir clariſſime) memorauimus, quia ex vltimis illis ſæculis Theodorum Prodromum eruimus, erutum tibi poſteríſque dedimus. Cuius rei cauſas grauiſſimas habemus, quas ipſe non igno-

ras, ſed quia ijdem penè caſus qui Poeticen noſtram, illi & Medicinam tuam profligarunt. Optima Naturæ filia, à Matris ortu nobiliſſima, nam antecedit vita, ſequitur ſanitas; à præſenti ſtatu maxima, quia vita fruimur, hæc vitæ ars eſt; à ſequenti vtiliſſima, quis illa carere velit, cuius cauſa vtilitatem ſequimur? Sed tamen Mortalium Parens, Æternitatis Nutrix, Mundi anima, Orbis fœdus à Regibus originem accepit, Regéſque ſolos multis ætatibus ſcriptores habuit. Omitto Hebræos Chaldæóſque, & antiquiſſimam totius Orientis memoriam. Primus poſt Semideos Athotis Menis filius ſurgente Thimtarum Imperio libros Anatomicos ſcripſit, quos Toſorothrus qui Ægyptiorum Æſculapius eſt, alijs cumulauit. Vis ire per antiquiſſimæ gentis monumenta? quot Reges inuenies, tot Medicos numera. Donec Aulæ faſtidiens nobiliſſimum eruditionis genus cum ſacrorum cura peruenit ad ſacerdotes; ſed tamen Auguſtius, quia cum Regio faſtu Numinum cultum coniunxit; vſque dum Perſis Ægypti victori-

Google

bus ceſſit, & cum illa, ſi credimus, Smaragdi tabula quæ ignoratam vniuerſi orbis concordiam deſcribit, maximam Magiæ pattem abſoluit. Nondum tamen Aulæ arcanis templorúmque penetralibus egreſſa ſtudia populi admiſerat, donec audaces Græci, diſertiſſima nequitiarum gens, fœcundiſſimo Hippocratis ingenio exceptam Diuam plebíque proditam in triuijs ſtatuerunt. Ex illo in peius omnia ruere, & excelſum nimis iam notæ facultatis decus ſublapſum referri. Hic Aſclepiadem, ille Themiſonem ſequutus eſt. Et ſi verum fatemur, plures Medicorum ſectæ quàm morborum genera fuerunt. Aliqui inter Arabas (qui tamen in Annalibus ſuis diſtincta temporum interualla Regibus Medicíſque notarunt) cum Saccaro & Melle; alij inter Indos cum Pipere & Nardo; plurimi inter Germanos cum Sulphure & Sale, partes quiſque ſuas, tutati ſunt: vſque dum Clinici Veſpillones, & Buſtuaria cohors Medicorum famæ vim fecit, excelſúmque nomen vſurpauit. Ita pari cum Poetica fato Medicina

prorſus occidit, dum interea nos pari, ſaltem non diſſimili fortuna inuoluimur. Te Medici imperiti, me inſani Poetæ agitant. Me virtus mea nocentem, te tua metuendum fecit: & quia rerum omnium optabili fruge inſtructus ad Medicinam, plebeium nunc ſtudium, Regios Antiquorum ſpiritus attuliſti, illi qui impari eruditione terrere te non poſſunt, pertinaci inuidia fatigant. Æquiſſimum tamen fuit te hos ſpiritus gerere, qui Maximi Regum HENRICI *iuſſu, hanc Artem aggreſſus es. Ille magna, ſed cruda teneræ indolis exordia iam tum vulgi ſtudijs altiora ſibi deſtinauerat. Ita prudentiſſimus Princeps cùm parentis tui vota occupauit, tibi ſua reliquit. Ex illo nón modò Diſciplinæ cui te tradiderat dignitati, ſed etiam Regis Iudicio, imò & Gloriæ reſpondiſſe viſus es. Donec poſt atrociſſimum ſcelus infandi Parricidæ, quem nimia Numinis ira Galliæ ſeruauerat, quia fatis orbem euertere cupientibus ſufficiebat; cæteris omnibus Aulicorum filijs in paternis dignitatibus relictis vel adſcitis, de te ſolo anxiè*

quæſitum eſt. Tunc primò inauditum crimen fuit, vel Ætatem ſuperaſſe, vel Naturam. Neque tamen hæc tua, ſed offenſæ Virtutis cauſa erat, quæ ſecundùm te obtinuit; & tamen huius criminis inſimulari meruiſti. Cur enim debitos iam extinctæ Diſciplinæ honores reddidiſti? Cur omnes homines Virtutis tuæ ſpatium feciſti? Cur quos Auaritiæ ſuæ teſtes habent, tu Eruditionis ac Probitatis habere voluiſti? Cur non vnius Ingenij doctrinam, non vnius Iudicij vſum, vnico Ingenio Iudicióque complexus es? Cur Paterni nominis ſplendorem, & per te iam minorem famam ea in ætate æquaſti, in qua ille vix alios ſuperauit? Si neſcis (chariſſime Cognate) qui æmulari non poſſunt inuident; & qui audacter nocere nequeunt, diligenter nocent. Ita viuimus hodie: quiſquis laudibus quas conſumpſit altior videtur, Inuidiâ quam expectat minor eſt. Felicem te, ſi & nominis tui dignitatem contemptu vlciſci, & in ſinu tuo gaudere ſcies. Tu primus Medicorum, non vnius Hominis, ſed Ordinis, ſed Ætatis Inuidiam meruiſti: ſic odium ſine

inimico quem parem non habes; inimicitiam ſine hoſte, quem diſſimilem nactus es, inueniſti. Itaque perge fatis tuis accedere, quæ te etiam inuitum traherent; & qui Poeticen Medicinæ conciliaſti, cum Amore coniungere aude: ille quoque Medicinæ conuenit. Nam ſiue gratia, ſiue pulchritudo eſt, vel ex virtutibus in animo, vel ex coloribus in corpore, vel ex ſonis in voce naſcitur. Eſt enim Pulchritudo tantùm triplex, Animorum, Corporum, Numerorum. Illa autem ſanitas eſt, quam vos aut promititis aut facitis; quando quidem quidquid ſanum eſt, Pulchrum eſt; quidquid inſanum, turpe. Sanitatis autem parentes Amor & Medicina, quæ vt ſani mater eſt, ita & Pulchri, quod prorſus eſt, omne illud quòd aſpicimus, quod amamus, quo fruimur. quid multa? & Vates & Medicus, ſi non vnum ſunt, vnum ſaltem agunt. Ille mentem in Circulo ſtabili, hic corpus in mobili continet. Quò minùs animorum noſtrorum coniunctionem admiror, quæ maximum incitamentum fuit, vt leuem hanc opellam & Poetæ olim & Me-

dici tibi iiſdem dotibus inſtructiſſimo dicarem; quam nec ego, licèt vltimis exaratam ſæculis, ſeueriori aliâs iudicio, contemno; non quidem antiquæ Græcorum felicitati comparandam, & illis temporibus, quibus vt ſuauiſſimus hominum inquiebat, Iupiter Apollinem, Apollo Muſas rapiebat: Sed tamen in hac hiſtoria de Rhodanthes ac Doſiclis amoribus non modò facile Theodori ingenium fuit, ſed etiam in inueniendo ſatis felix, in tractando copioſum, in loquendo amœnum; & ſi Ætatis vitia non imputes, eleganti vbertate fœcundum, argumento præterea lepidum. Certè cùm ſolutâ oratione ſcripſit, etiam antiquorum multos æquauit: ſi modò Amaranti auctor eſt, quem Dialogum cum melioris æui ſcriptis contendere nemo infitias ibit. Quæ omnia, qua polles huius linguæ cognitione, & agnoſces, & magni Nominis laudem, quam ſæculo ſuo vix obtinuit, noſtro illi reddes. De Interpretatione noſtra nihil loquor; quam inter moleſtiſſima fori negotia ſeptem intra dies dictauimus. Poteram & meliorem, & maiori ſermonis caſti-

monia laudabilem edere. ſed quod aliâs reſpondiſſe memini; Condimentum pluris quàm pulpamentum fuiſſet. Neque nos ex ſimilibus operis nominis dignitatem ac famam, quam fortaſſe aſſequuti ſumus, ſed laborum ſolatium quærimus. Hoc præterea nequitiarum genus cum oratione perpetua priſcíſque Quiritium numeris diſtincta, & antiqua loquendi verecundia non conuenit. Ineptum eſt ſi caſtus ſapiat Sermo, cùm Mens laſciua deſipit. Non primi inſaniuimus, ſed inſanientem ſequuti ſumus. Verùm hæc (Vir Clariſſime) non ignoras, qui ab illa Cupidinum matre, venuſtatum Dea, prorſus alienus non es: quo morbo vix túque, egóque ſanabimur, quando veteri ſapientum dicto, Qui morbum amat, vix ſanari poteſt. Nimiùm nos dulcia hæc monſtra capiunt. Tibi interea ars tua ſupplicium erit: & qui ab illa in aliorum periculis decus ac nomen quæſiuiſti, in tuis non inuenies. Vale, chariſſimum Caput, & conceptam in venatione Epiſtolam, vt omnia noſtra ſoles, accipe.

Digitized by Google

GILBERTVS GAVLMINVS MOLINENSIS LECTORI S. D.

ANNVS agitur ſextus, Optime Lector, cùm inter fori iurgia Lutetiæ Pariſiorum Amatorios ſcriptores recẽſere aggreſſus ſum, ſed ab omnibus libris imparatus: & dum à ſeuerioribus ſtudijs quæ mœrore confecta mens auerſabatur, otium eſſet. Quod animi noſtri conſilium Viro doctiſſimo nobiſque ami-

ciſſimo Claudio Salmaſio cùm aperuiſſemus; ille hoc Theodori quod nunc edimus manu ſua deſcriptum ex Bibliotheca Palatina ad nos miſit. quæ deerant, Ampliſſimus de Peirez ſenator ex Vaticano Codice deſcribi curauit opera τοῦ μακαρίτου Barclaij. Nos totum opus hortatu Philippi Mauſſaci viri ſupra laudem, ac Geuartij, quem honoris cauſa nomino, ſeptem diebus Latinum fecimus, additis etiam notis quas Lutetiâ diſcedentes Amicis reliquimus, ſed imperiti Amanuẽſis opera peſſimè deſcriptas. Iam omnẽ boni Theodori memoriam abjeceram, cùm vt ἀλιτόμηνον fœtum tollerem, illi qui iubere poſſunt, me rogarunt: nec lubens nec etiam inuitus feci. Prorſus æquo animo poſteritas

Digitized by Google

hoc opere carere poterat, ſed æquiori ſupereſſe gaudebit. Multa ex antiquiſſimis Poetis quos legerat deſumpta habet, nonnulla etiam quæ ex alijs libris non temerè petas. Interpretationis rationem in Epiſtola ad Clariſſimum Vlmæum aſperui. Saltem gratiam celeritatis habet, vel hoc nomine, quia longiorem diligentiam mereri non potuit. Vale.

Pagina erratorum in Notis.

PAg. 473. *pro* κυρίῳ ὀνόματι, *lege in accuſandi caſu* κύριον ὄνομα.

P. 475. *poſt hæc verba*, abſcedentes ligare, *adde*, mos erat.

P. 477. *poſt vocem*, τοῦ ζωῦεος, *adde*, δέξομαι λόγους. *pro* ac, *lege* τὸν.

P. 478. *pro* כמלים, *lege per* ר׳ כמרים.

P. 479. *lege* הרצח *per* ח, *malè* ב *poſuit*.

P. 481. *pro* illo, *lege* illi.

P. 484. *pro* μεταῤῥοφωδσιν, *lege* μεταςροφωδσιν.

P. 487. ςρέμμα καὶ λύγισμα, *lege*, λίγισμα. *pro quo ego legebam*, λίγυσμα. *ſed* τοῦ ι, & υ *facili mutatione confuſæ ſunt voces.*

P. 489. hunc enim, *lege*, hanc enim.

P. 489. ἠσβολισμένον & ἠσβολωμένον *in Vaticano. Ita leges.*

P. 491. docere potius, *lege*, potuit.

P. 492. *pro* Græcanicum, *lege*, Græcanicæ.

P. 493. ἀσίτοις, *lege*, ἀσίνοις.

P. 497. nuncupatus, *lege*, mancipatus.
P. 498. *pro* τρύφοις, *lege*, τρύφος ὀκτάβλωμον.
P. 500. fibula, *lege*, ferula.
P. 506. ἀδώρητον αὖθις ἡ μάχη, *lege*, ἀδώρητος αὖθις ἤ.
P. 507. πολιὸν, *lege*, πολιὼ ἅλα. ibid. φυλαττέσθω Μενελάῳ.
P. 508. *lege*, à Lycophrone, qui & ὠγύγιον, &c.
P. 513. *pro* δαιμονιάσιν, *lege*, δαιμονάσιν & δαιμονάζοντας.
P. 513. immergit, *lege*, inuergit.
P. 522. מורה & עבר & כסף.
P. 525. lactens, *lege*, lactea.
P. 528. θεομηνίας, *lege*, θεομηνίας.
P. 528. affixa laminis, *lege*, caminis.
P. 528. ἢ μήτε καθεύδουσιν. *ita leges.*
P. 532. ἐπιγονηθέον, *lege*, ἑωνηθέον.
P. 534. ὅτ' αὖ φαίνηται.
P. 535. Abraham Daniel, *lege*, Paniel, & Panielides.
P. 542. docuerat, *lege*, non docuerat.
P. 547. θεοφόρητον, *lege*, θεοφεύρητον.

P. 549. Meir Abdali, *lege*, Aldabi.
P. 552. Καρχηδονίας, *lege*, Καρχηδονίοις.
P. 573. *pro* τοῦ πώγωνα, *lege*, τόν.
P. 573. *pro* συνήρλυε, *lege*, συνείρυε.

Extraict du Priuilege du Roy.

PAR grace & Priuilege du Roy, il eſt permis à Touſſainct du Bray Marchant Libraire iuré à Paris, d'imprimer ou fairé imprimer vendre & diſtribuer vn liure intitulé *Theodori Prodromi Philoſophi Rhodantes & Doſiclis Amorum libri 9. Græce & Latinè. Interp.* GILB. GAVLMINO, *Molinenſi:* & auſſi traduict de nouueau en noſtre langue Françoiſe. Et deffenſes ſont faictes à tous Libraires Imprimeurs & autres d'iceluy liure faire imprimer tant en Grec, Latin, que François, ſi ce n'eſt du conſentement dudict du Bray, & ce pendant le temps & terme de dix ans entiers & accomplis à commencer du iour que ledict liure ſera acheué d'imprimer pour la premiere fois: à peine aux contreuenans de deux mille liures d'amende enuers ledict du Bray, confiſcation des exemplaires contrefaits, & de tous ſes deſpens dommages & intereſts, ainſi que plus amplement eſt contenu & declaré eſdictes lettres de Priuilege: données à Paris le 22. Decemb. 1625. Par le Roy en ſon Conſeil,

Signé RENOVARD.

Acheué d'imprimer pour la premiere fois le 17. iour de Ianuier 1625.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
τῶν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΑ θʹ.

THEODORI PRODROMI
PHILOSOPHI AMORVM
Rhodanthes & Doſiclis

LIBRI IX.

Interprete GILBERTO GAVLMINO
Molinenſi.

Google

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα.

ΒΙΒΛΙΟΝ α'.

Ἤδη τὸ τετράπωλον ἡλίου δίφρον
Τὴν γῆν διελθὸν εὐδρόμῳ περιδρόμῳ,
Ταύτην ἀπελθὼν ἐκ γνόφου τῆς ἑσπέρας
Λιπὼν σκοτεινὸν τὸν καθ' ἡμῶν ἀέρα·
Καὶ ναῦς τριήρης ληστρικῆς ναυαρχίας
Πρώτη προσπηδήσασα πάντως τοῦ στόλου
Ἐλλιμενίζει τῆς Ῥόδου τῷ λιμένι·
Καὶ τὴν ἐπ' ἀκτῆς ἐμβαλοῦσα χωρίων
Ἐβόσκετο ξύμπαντα τὸν πέριξ τόπον·
Οἱ βάρβαροι γὰρ ἐξιόντες αὐτίκα
Βότρυς ἐπάτουν καὶ κατέκλων ἀμπέλους·
Τὰς φορταγωγοὺς ἐξεπίμπρων ὁλκάδας,
Τὰ φορτί' ἁρπάσαντες ἐκ τούτων μέσον,

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER I.

IAm Sol quadrigis vaſta terrarum ſola
Metitus, almum nocte merſerat diem:

Cùm triremis claſſem prætergreſſa Rhodum appulit: momentóque vicina littori loca perſultantes Barbari omnia vi piratica vortebant. Etenim calcato liberi flore, ruptíſque quas ſpoliauerant viribus, iniecto etiam onerarijs igne

nautas confecerunt. Huic caput enſis abſtulit : ille ancipiti gladio bifariàm ſectus; hic more pecudis iugulatus eſt : alius adacto pectori telo animam depoſiuit. Tot tantiſque cladibus maris oram Barbari exercuerunt : donec vniuerſa claſſe Rhodi portum occupantes, ſtatímque vacuis nauibus egreſſi omnes vrbem ferro vaſtam fecerunt. Incolarum plures occiſi, multi imminentis lethi metu vita ſepulti ſunt ; qui ne in diras Barbarorum inuaderent manus, profunda vallium ac nemoroſa montium receſſerunt. adeò fato defungi, quàm immanitatis eorum periculum facere maluerunt. Plurimis impactæ ferreæ compedes : auerſis alij manibus vincti hoſtium potiti ſunt.

Καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς συνεπίμπρασαν ναυτίλους.
Αλλου κεφαλὴν ἐξέκοπτεν ἡ σπάθη·
Αλλος διχῇ τέτμητο πολυθήκτῳ ξίφει·
Αλλου ταλαίνης καρδίας κατηυστόχει
Βέλος τιναχθὲν ἐκ παλάμης βαρβάρου·
Αλλους ἀνῄρει τῆς μαχαίρας τὸ στόμα
Εἰς λαιμὸν αὐτῶν ἐμπεσὸν κλώνους δίκην.
Οὕτως ἐκείνων τῶν ἀπηνῶν βαρβάρων
Καταστρεφόντων τοὺς παραλίους τόπους,
Ο ληστρικὸς παρῆλθεν εἰς Ῥόδον στόλος.
Κενὰς δὲ τὰς ναῦς ἐκλιπόντες αὐτίκα,
Καὶ πάντες ἄρδην εἰσιόντες τὴν πόλιν
Λείαν Μυσῶν ἔθεντο ταύτην, ὡς λόγος·
Τῶν γὰρ κατοίκων, οὓς μὲν ἔκτεινε ξίφος,
Οὓς δὲ προαπέκτεινε τοῦ ξίφους φόβος.
Οἱ μὲν τρέμοντες βαρβάρων πικρὰς χέρας
Ερρίπτον αὐτοὺς εἰς φάραγγας, εἰς νάπας·
Κρεῖττον κρίνοντες ζημιοῦσθαι τὸν βίον,
Η ληστρικῇ γοῦν ἐμπεσεῖν ἀστοργίᾳ.
Αλλους δὲ δεσμήσαντες ἐκ τῶν αὐχένων
Κλοιοῖς σιδηροῖς ἐσφυρηλατημένοις,
Καὶ χεῖρας ἐκδήσαντες ἐξ ὀπισθίων
Δούλους παρῆγον ἀθλίως τοὺς ἀθλίους·

Μεθ᾽ ὧν Δοσικλῆς καὶ Ροδάνθη παρθένος
Χερσὶ ξυνεδέθησαν ὠμοῦ βαρβάρου.
Ην οὖν τὸ κάλλος τῆς κόρης χρῆμα ξένον,
Αγαλμα σεπτὸν, εἰκόνος θεοῦ τύπος,
Εἰς εἶδος Αρτέμιδος ἀπεξεσμένον·
Μίμημα λευκῆς χιόνος τὸ σαρκίον.
Παντὸς μέλους σύστοιχον ἀλλήλου μέτα,
Αλλου πρὸς ἄλλο δεξιῶς κολλωμένου,
Καὶ παντὸς εἰς πᾶν εὐφυῶς ἡρμοσμένου.
Οφρὺς φυσικῶς εὖ γεωμετρουμένη
Ες εὐφυᾶ μίμησιν ἡμικυκλίου·
Υπόχρυσος ῥὶς καὶ κόρη μελαντάτη
Κύκλον παρέων αὔξεθεν γ........
Τέτταρες ἀμφοῖν, τῇ μιᾷ πάντων δύο,
Ων τῶν μὲν ἐκτὸς καὶ σοῖνε........
Τῆς χιόνος φαίη τις ἂν ἀποσπάδα.
Τῶν δ᾽ ἐκτὸς..........
Εκ τῶν ἐνόντων αὐτοκαύστων ἀνθράκων.
Στενὸν κομιδῆ καὶ κατάσφικτον στόμα.
Αγκὼν, βραχίων, ἁρμονία δακτύλων
Εκ φυσικοῦ ξεστῆρος ἀπεξεσμένη·
Θέσις σφυρῶν εὔτακτος, ὡς ποδῶν βάσις·
Τὸ βάθρον εἶπεν ἄν τις ὡς πρὸς τὴν στέγην·

quos inter Doſicles ac Rhodanthe. Cuius inhumanæ formoſitatis. admiratio Dianæ ſimulachrum aut alicuius numinis ſignum effigiabat. Candidiſſimum corpus, & illius apta compages tota ſine mendo fuit. Natiuum arcuati ſupercilij ſemirotundum; incurua naſi forma; nigerrimæ pupillæ genarum circulum commendabant. Emicabat hinc niuei candoris fulgor, hinc natiuæ nigredinis decus. Preſſula & adſtricta buccula. cubitos, brachia, digitos, crura pedéſque, quibus totum incumbit corpus, vti fundamento ædes,

adfabrè illex natura fixit. Ita perfe-ctum inacceſſæ pulchritudinis decus re-ferebat : cuius admiratio Gobryam he-rum adeò perculit, vt Rhodiorum ali-quod numen eſſe ſuſpicatus vinculis ex-ſoluerit. Ita inſolentis ſpectaculi miracu-lum feros etiam trucéſque Barbarorum animos percellit. Interea exercitus Rho-danthem ac Doſiclem cæteróſque ca-ptiuos carceri reddidit : ac nauibus auro prædáque onuſtis, & duce pro concio-ne laudato, domuitionem parauit; cibó-que ac potu feſſi milites recreati, ſedibúſ-que ſuis ac lectulis redditi quieuerunt.

Καὶ τἄλλα σεμνὰ, καὶ καλὴ πᾶσα πλάσις.
Οὕτως ὑπερίσχη τὴν θέαν ἡ παρθένος,
Ως καὶ τὸν ἀγρεύσαντα λῃστὴν Γωβρύαν,
Θεὰν ὑποτοπάσαντα τὴν ἀγρευμένην,
Δεσμῶν ἀπολύτων ἐκλιπεῖν ἐλευθέραν,
Τρέσαντα πάντως οὐκ ἀνάλογον φόβον,
Μή που θεά τις συνδεθῇ τῶν ἐν Ῥόδῳ,
Ὑποκριθεῖσα τὴν βροτησίαν πλάσιν.
Οὕτως τὰ θαυμάσια τῶν θεαμάτων
Καὶ βαρβαρικὸν συγκατατέλλει θράσος,
Ψυχὴν δὲ λῃστοῦ πρὸς κατάπληξιν στρέφει.
Η μὲν στρατιὰ τοὺς ἁλόντας ἐν Ῥόδῳ
Ομοῦ Δοσικλεῖ καὶ Ῥοδάνθῃ τοῖς νέοις
Εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαλοῦσα τοῦ τότε,
Καὶ φορτίδα πλήσασα φόρτου χρυσίου
Εἰς τὴν ἑαυτῶν αὐταπῆλθε πατρίδα,
Καὶ τὸν στρατάρχην καὶ στολάρχην Μιστύλον
Κύκλωθεν ὑμνήσασα καὶ περιστάδην,
Καὶ τοὺς ἁλόντας αἰχμαλωσίας νόμῳ
Εἱρκταῖς περικλείσασα ταῖς μυχαιτέραις
Εἰς τοὺς ἑαυτῶν αὐτομήλθοσαν δόμους,
Καὶ συντετηκὸς τοῦ κόπου τὸ σαρκίον
Στρωμναῖς προσανεπαύσαν ὠσδὲ, καὶ πότων.

Τί γοῦν τὸ πλῆθος τῶν συνεσκεκλεισμένων;
Ὕπνωτον ὕπνον οἷον ὡς κακὸν λίαν,
Εἰς γῆν κατακλιθέντες ὡς οἷα κλίνην·
(Νὺξ γὰρ τὸ πᾶν κατεῖχε δύντος ἡλίου)
Οὐ μὴν Δοσικλῆς, ἀλλὰ πολλὰ δακρύσας,
Ω δυσμενὴς, ἔλεξεν, ἀγρία τύχη,
Ποῖ με προσάγεις; εἰς τί με σπεύδεις τέλος;
Ἄποικον εἰργάσω με τῆς γειναμένης.
Φυγὴν με κατέκρινας ὡς ἦ καὶ πλανῶ·
Ἀπεξένωσας ξυγγενῶν, γνωστῶν, φίλων,
Μητρὸς ποθεινῆς, προσφιλοῦς φυτοσπόρου.
Καί με ξυνέσχε δυσμενὴς πάλιν τόπος,
Καὶ βάρβαρος χεὶρ κυριεύει μου πάλιν.
Ἔχω γε τὴν γῆν ἀντὶ μαλακῆς κλίνης.
Καὶ ταῦτα μικρὰ, τῶν δ' ἐς αὔριον χάριν
Λίαν κατασπᾷ τὴν ἐμὴν ψυχὴν φόβος,
Τὴν αἱμοχαρῆ καρδίαν τῶν βαρβάρων,
Καὶ τὴν ἀπηνῆ λῃστρικὴν ἀστοργίαν,
Καὶ τὸ δεινὸν πρόσωπον ἐνθυμούμενος.
Νηλὴς γὰρ ἴσως τὴν κόρην ὁ λῃστάναξ
Ἔρωτος εὐθὺς ὑποδέξεται φλόγα,
Καὶ πῦρ ἀνάψει λάβρον ἐν τῇ καρδίᾳ.
Βιάσεται γε τὴν Ῥοδάνθην εἰς γάμον.

Iam moriente die nox erat erat, omnéſque ſolo applauſi captiui illætabili ſomno fruebantur. Solus Doſicles perpetem inſomniam agens hos queſtus perſtrepebat; O ſæuos inimicæ ſortis impetus, quò me aduerſa fortuna columen tuum ſiſtis? quem ærumnarum finem ſtatuis? Tu me parentum, amicorum, affinium domo expertem feciſti. Exauſpicaui ex vinculis; nunc denuo in catenas rèdauſpicandum eſt: iámque non in lectulo, ſed humi iaceo; quod minimum eſt; longè aliæ in pectore curæ ſunt exanimales.

Nam dum cruenta Barbarorum pectora,
Omníque numquam crimini lentè obuia
Reuoluit animus, ipſa mihi facies ferox,
Sæuúmque in iras pectus atq. animi truces,
Et magna ſemper odia prædonum incubant;
Omníque morte peius hoc metuo malum.
Captam Rhodăthem Barbarus qui poſſidet,
Capta fruetur: huius accenſum nona
Mox æſtuabit impium pectus face.

Ibit per artus enſis exactus meos,
Iuguloq. ferrum barbara immerget manus:
Aut noſtra tantum dextera audebit nefas.
Si verò triſte Miſtyli votum ruet,
Morietur ipſa virgo. Barbaro licèt
Cùm quis caloris impetu præceps furit,
Cædes negatam mox libidinem occupat,
Vitáque vult carere dum voto caret.
Ego dura certè vincula indomita feram
Ceruice: ſed nec compedéſque ferreæ,
Virgíſque ſciſſum pectus indolem prement
Laboribúſque cladibúſque exercitam.
Sic deſtinatæ mentis obdùrat rigor.

At tu Rhodanthe delicatula, & cuius lacteum corpus facilè leuibus etiam cauſis cedet, quomodo tot perpeſſu aſpera mea cauſa feres? Tu nunc humi iaces:

Faméque longa preſſa marcidum explicas
Ieiuna corpus; Doſiclis tui memor,
Inane cuius vocibus nomen cies.
Quin cùm ſopitam luctus in ſomnum trahit,
Hæc ſola imago ludit obtutus tuos,
Oculíſque oberrat, ſola ſenſus detinet:

Κἂν μὲν τύχῃ, θάνατος εἰς Δοσικλέα·
Η βαρβαρικῷ θανατούμενος ξίφει,
Η τῆς ἑαυτοῦ παλάμης αὐτισάσει.
Εἰ δ' οὐ τύχῃ, θάνατος εἰς τὴν παρθένον·
Θερμὸν γὰρ ἐστιν εἰς ἔρον τὸ βάρβαρον,
Καὶ μὴ τυχὸν προσέχειν εἰς φονουργίαν.
Κἀγὼ μὲν ἴσως καρτερήσω τὴν βίαν,
Κἂν δεσμὰ, κἂν κόλασιν ἐκραβδισμένων
Ποθῶν κελεύσῃ δυσμενὴς ὁ Μιστύλος,
Τὸν αἰχμάλωτον ἄθλιον Δοσικλέα·
Ανὴρ γάρ εἰμι καὶ μάχαις συνετράφην,
Καὶ μυρίοις ἤθλησα πολλάκις μόθοις.
Αλλ' ἡ Ροδάνθη πῶς ὑποίσει τὸν πόνον
Γυνὴ θαλάμῳ καὶ τρυφαῖς εἰθισμένη;
Σὰρξ ἁπαλὴ, προσέχεις εἰς πᾶσαν νόσον.
Εἰ καὶ σμικρὰ γοῦν αἰτία παρεμπέσῃ;
Τοιαῦτα πάσχεις ὦ Ροδάνθη παρθένε,
Τοιαῦτα πάσχεις τοῦ Δοσικλέος χάριν.
Εν γῇ καθεύδεις, καὶ λιμῷ τετηγμένη
Ομως Δοσικλῆν ὑπάγεις ὑπὸ στόμα·
Καλεῖς δὲ πυκνὰ τῇ καθ' ὕπνους ἐμφάσει,

Καὶ τοὺς ὀνείρους ἀξιοῖς ὄψιν μίαν
Φέρειν ἐν ὕπνοις τὴν θέαν Δοσικλέος.
Ἐγὼ παρέχον ἐκπεσεῖν σε προὔθηκε
Μοῖρα πονηρὰ καὶ παλαμναία τύχη.
Καὶ πῶς τὸν ἐχθρὸν ἀγαπᾷς Δοσικλέα;
Οὕτως ἀποιμώζοντι τῷ νεανίᾳ
Ἐφίσταται παῖς ἀγαθὸς τὴν ἰδέαν,
Οἶμαι περιληφθεὶς καὶ περιεσκεκλεισμένος.
Καὶ δὴ προσειπὼν καὶ καθεσθεὶς πλησίον,
Παύθητι, φησί, τῶν στεναγμῶν, ὦ ξένε·
Ἐπίσχες ὀψὲ τὰς ῥοὰς τῶν δακρύων,
Ἀποξενωθεὶς τῆς ἐνεγκούσης, φέρε.
Ἐχθὲς γὰρ ἡμᾶς συναποξενωμένους.
Ληστῶν ἀπηνῶν ἁρπαγὴ κατεσχέθης·
Πάντες κατεσχέθημεν ὅπλοις βαρβάρων.
Οἰκεῖς φυλακήν· συμπεφυλακίσμεθα.
Πάντως δὲ πολύτως ἡ κακῶν κοινωνία
Φέρει παρηγόρημα τῷ πεπονθότι·
Ἐλαφρύνει δὲ τοῦ πόνου τὴν φροντίδα,
Καὶ τῆς ὀδύνης τὴν κάμινον σβεννύει,
Ὕδωρ ἐπιστάξασα παραμυθίας.
Ἄφες τὸ πενθεῖν, καὶ τὸ μακρὰ δακρύειν·
Θηλυπρεπὴς γὰρ ἡ ῥοὴ τῶν δακρύων·

Leuéſque ſolùm Morphei centuriæ
Et Luſiones Doſiclem ſiſtunt dei.

Cur illum hoſtem, ô Virgo, amas, qui malorum cauſſam præbuit? qui te ſortis ſæuitiæ obiecit? Hæc & ſimilia lamentabili queſtu iactantem Doſiclem ſpecioſus iuuenis, eodem ante eum carcere clauſus, hoc adfatu increpuit; Deſine inutilium querelarum luctuúmque, quiſquis es.

Nec illa mentem cura torqueat tuam,
Quòd pertinaci vertis exilio ſolum.
Nos & paterna pariter exules domo,
Simili malorum ſorte verſari vides.

Ita conſeruitium commune, quod hoſtica euenit manu, leniùs feremus. Infelix miſerorum ſolatium eſt, cùm

Fortuna damnum partiarium facit.

Hoc doloris amaror remedio minuitur; hoc laborantis animi curæ miteſcere amant. Mitte igitur molles minúſque fortes

lachrymas, ac tuos ſi placet caſus homini aliâs infeliciſſimo porro remetire. Græcus, ô Dij, ſecundò exclamauit Doſicles, hic eſt; & quin igitur tu potiùs rerum tuarum ſcenam illuminas? forſitan & longo me ex lamento triſtitiáque atque animi anxitudine excitabis. Excepit Cratander: Ego, inquit, ô Doſicles, Cypro oriundus, Cratandro patre, Stala matre natus ſum. Chryſochroa Androclis Myrtalæque filia contiguas noſtris ædes habuit. Hanc vt vidi, vt perij! nec enim & adoleſcenti & amanti fateri pudet. Igitur quæ immodica toto pectore incendia cõceperam, tabellis mandare viſum eſt. Illa vix *Legerat & votis fauit amica meis.* Etenim & prolixè de concubitu conſenſit, & opportunum ad furatrinam coniugalem veſperæ tenebrantis tempus ſignauit; quod vbi adfuit, ſólque nocti deceſſit, tum illius irrepi cubiculum, pronus ſpei, cupidúſque notas audire ac reddere voces. Iámque ligneum clauſæ

Καὶ

Καὶ τὰς σεαυτοῦ δυστυχεῖς τύχας λέγε.
Εἴποις γὰρ αὐτὰς ἀνδρὶ δυστυχεστέρῳ.
Ἕλλην, θεοὶ σωτῆρες, οὗτος ὁ ξένος,
Ἕλλην, Δοσικλῆς εἶπεν, ἀλλ' ὦ μοι ξένε
Σὺ τὰς σεαυτοῦ προφθάσας μᾶλλον λέγε.
Λέγων γὰρ ἴσως ἐξεώσῃς τὸν πόνον,
Καὶ κουφίσῃς με τῶν μακρῶν στεναγμάτων.
Οὐκ ἂν φθάνοιμι τὰς ἐμὰς λέγειν τύχας,
Ἔλεξεν ὁ Κράτανδρος ἀνθυποφθάσας,
Ἐγώ, Δοσικλῆς, Κύπρον ἔχων πατρίδα,
Φυτοσπόρον Κράτωνα, μητέρα Σπάλην.
Ἐγγιτνία μοι παρθένος Χρυσοχρόη
Ἀνδροκλέος παῖς καὶ θυγάτηρ Μυρτάλης.
Ἤλων ἐκείνης· οὐ γὰρ αἰσχύνη λέγειν
Πρὸς ταυτοπαθῆ, πρὸς ποθοῦντα, πρὸς νέον.
Ἄλοις δὲ τῆς σπουδῆς ἐν στέρνοις φλόγα
Δῆλον καθιστῶ τῇ κόρῃ δι' ἀγγέλου.
Ἤκουσεν ἡ παῖς, καὶ προσέσχε τῷ λόγῳ,
Καί μοι κατηγγύησεν αὐτῆς τὸν γάμον.
Ὡρισμένης γοῦν συντεθείσης ἑσπέρας
Καθ' ἣν εἰσελθὼν τὸν θάλαμον τῆς κόρης
Λόγοις προσάξω καὶ δεδούξομαι λόγοις.
Ἐπεὶ προσῆλθον τῇ πύλῃ τῆς εἰσόδου,

Κεκλεισμένας μὲν ἀνέῳξα τὰς θύρας,
Ξύλινον αὐτῶν ἐκτινάξας μοχλίον.
Γεβὰς δὲ πρὸς τοὔμπροσθεν ἡσύχῳ ποδὶ
Ἔσπευδον ἐλθεῖν ἀμφὶ τὴν Χρυσοχρόην.
Ἀλλ' οὐ λέληθα τὴν φυλακίστριαν Βρύαν·
Τὸν δεσπότην γὰρ εὐθέως Ἀνδροκλέα
Μακραῖς λαλαγαῖς ἐξεγείρει τῆς κλίνης,
Καὶ τοὺς ἑαυτῆς δυσμενεῖς συνοικέτας,
Καὶ τὸν πυλητὴν εὐθὺς ἐκπεφευγότα
Λαβεῖν ἐφώρμων καὶ κλάδοις ξύλων, λίθων.
Ὁ μὲν ῥόπαλον ταῖν χεροῖν ἐξημμένος,
Ἡ θάτερος γοῦν τὴν θύραν παρασπάσας·
Ὁ δ' ἐξορύξας ἢ σπαράξας τὸν δόμον,
Καὶ χειροπληθῆ ταῖν χεροῖν ἄρας λίθον,
Τοῖς προστυχοῦσι πάντες ἐξωπλισμένοι
Τῷ κυκλοκλέπτῃ τὴν βίαν ἐπεκρότουν.
Καὶ τοῦ Κρατύλου μηδαμοῦ τετευγμένοι·
Ὡς ὤφελόν γε, καὶ τί γάρ μοι ζῶν ἔτι;
Κατευστοχοῦσι δυστυχοῦς τῆς παρθένου.
Ἡ γὰρ πονηρὰ παλάμη τοῦ Λυσίου
Κράτυλον ἐλπίσασα, τὴν Χρυσοχρόην
Ἀνῆλε, φεῦ φεῦ, ἀθλίως τὴν ἀθλίαν,
Μακρῷ διαθρύψασα τὴν κάρην λίθῳ.

ianuæ vectem reduxeram, & inſono veſtigio penſilem paulatim gradum minuens ad Chryſochroam pergebam: ſed ſonitus Bryæ cuſtodis quæ puellæ thalamum obſeruabat, aures pedum pulſu increpuit, illámque meo ſuſcitauit exitio; namque contentiſſima voce clamitans herum Androclem & numeroſam familiam ciebat. Nemo non ſaxis ſudéque inſtructus ad latronis qui effugerat mortem accurrit; omnes ab armis parati, ille claua, alius auulſo ab ianuæ latere ligno, ille diſruptæ domus effoſſa latera ſcrutatus.

Tunc manibus rapere rodu ſaxeum grandem & grauem.

quæ omnia

Vnius in miſeri exitium conuerſa ferebant.

Neque tamen Cratander repertus eſt, atque vtinam fuiſſet! etenim Liſtius Cratandri quem petebat irritus virginis caput immani lapidis iactu eliſit.

Inlata lux manifeſtum ſcelus arguit, omnéſque longum eiulantes ad ſpectaculi nefas & herilis corporis, quod ipſi confecerant, cædem horruerunt;

Varij timoris atque luctus aucupes.

Tandem exanime corpus virginis quæ iã cũ luce tranſegerat, Androcli oſtenditur, omnéſq. illius mortis Cratãdrũ diffamãt.

At ipſe lacera veſte, tonſu lugubri,
Sparſámque fœdo cinere caniciem trahens,
Raſúſque acerbo funere aſperas genas,
Exorſus alta voce dixit næniam.

O nata, ô animæ maxima cura meæ,
Funere quam ſubito merſit acerba dies:
Inuidit vitæ ſors inimica tuæ.
Nec fato, merita ſed neque morte iaces,
Nondum experta noui gaudia prima tori.
At non orbus ego, nec tua cara parens
Accenſas potuit pronuba ferre faces.
Sed neque cùm ceſſit veſpere longa dies,
Et metuens pallet virginitatis amor,
Ad clauſas cecinit Myrtala læta fores
Carmina, feſtiuus liberiora iocis.

Λύχνου δ' ἐπαστράψαντος εἰς τὴν οἰκίαν
Καὶ τῶν ἰδόντων ἐκπλαγέντων τὴν θέαν·
(Καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἔκπληξιν ἔχον καὶ φόβον
Οἱ τὴν ἑαυτῶν ἀνελόντες δεσπότιν;)
Οἱ πάντες εὐθὺς συμμιγῆ φωνὴν μίαν
Ἐκραξαν, ἠλάλαξαν ἐκπεπληγμένοι·
Καὶ τὸν τεκόντα τὴν κόρην Ἀνδροκλέα
Ἄπνουν ἐκάλουν τὴν θυγατέρα βλέπειν,
Ἐπιγράφοντες τῷ Κρατάνδρῳ τὸν φόνον.
Καὶ γοῦν ὁ πατὴρ τὴν στολὴν ἐρρηγμένος,
Καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν κόμην κεκαρμένος,
Καὶ τὴν κορυφὴν τῇ κόνει πεπασμένος,
Καὶ τὴν παρειὰν ἐγκατεσπαραγμένος,
Καὶ τὸ πρόσωπον πενθιμῶς ἐσταλμένος,
Οἰκτρᾶς κατῆρχεν ἄθλιος τραγῳδίας·
Ὦ μοι, λέγων, θύγατερ, ὤ μοι παιδίον,
Οὕτως ἀώρως ἐκ μέσου μετηρμένη·
Ὦ τέκνον, ὦ γέννημα πατρὸς ἀθλίου,
Ἀπῆλθες ἔνθεν, δυσμενοῦς φθόνῳ τύχας,
Ἄνυμφος, ἄστολιστος, οὐδὲ παστάδας
Εἶδες γαμικάς· οὐδ' ὁ σὸς φυτοσπόρος
Ἀνῆψεν αὖ σοι νυμφικὴν δᾳδουχίαν,
Οὐδ' ἦρξεν ᾠδῆς εὐφυῶς γαμηλίου·

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ἀλλ' ἐτρυγήθης τοῦ προσώπου τὴν χάριν
Ἔαρος ἀκμάζοντος· σοὶ δὲ τὴν τρύγην
Ἔμελλεν ἐλθεῖν ἡ βροτοφθόρος τύχη.
Ὦ μητρὸς ὡραΐσμα, πατρὸς καρδία,
Ὦ δένδρον ἀγρίου, εὐπρεπὲς, κάλλος μέγα,
Κενὸς ὑπὸ παρθένου, ὡραϊσμένον μάτην·
Τίς ἄγριος θὴρ, τίς θρασυβρέμων λέων
Λόχμης προελθὼν καὶ προκύψας ἐξ ὄρους,
Τρίχας δὲ φρίξας, καὶ σιμώσας αὐχένα,
Ταχὺ φθάσας ἄκαρπον ἐξέκοψέ σε;
Ἐγὼ μὲν ἀτέλεστον εἶχον ἐλπίδα
Ὑπὸ σκιὰν σὴν παῦλαν ἐξευρηκέναι,
Σκέπης τε τυχεῖν ὑπὸ σοῖς καλοῖς κλάδοις.
Νῦν δ' ἄλλα ταῦτα δυστυχῶς μετετράπη,
Καὶ τὴν πονηρὰν ἀλλαγὴν ὑπηλλάγη.
Κἂν μὲν φυσικὸς τῆς τελευτῆς ὁ τρόπος,
Ἢ τὴν ἐρυγὴν τὴν κινητικωτάτην
Ἔθου πατρικαῖς γνησίαις ἐπ' ἀγκάλαις,
Ὤμωξα πάντως· πῶς γὰρ οὐ πατὴρ φίλος
Φίλης θυγατρὸς καὶ μόνης ὁρῶν μόρον;
Ἀλλ' εἶχεν ἡμᾶς καὶ τέλος τὸ δάκρυον,
Καὶ μέτρον ἂν δέδωκα ταῖς ἀλγηδόσι·
Τῷ γὰρ φυσικῷ καὶ συνήθει τοῦ πάθους

Inuidiam fati ſic meruiſſe potes,
Formáque ſic primo vere ſepulta cadit.
Nempe decus Patris, cura Parentis eras,
Pulchráque florentes arbor opaca comas,
Quæ nunc deciduis floribus orba iaces.
Quæ fera ſeu tacitæ per vaſta ſilentia ſiluæ
Irruit, excelſo ſeu metuenda iugo;
Elatíſque iubis, curua & ceruice minata
Arboribus cladem perniciémque dedit?
Atque ego felices ſperabam neſcius vmbras.
Irrita præcipites vota tulere Noti.
Quid ſupereſt niſi per variæ conuitia ſortis
Tam malè mutatas indoluiſſe vices?
Saltem ſi ſolito natura occumbere letho,
Si ſolita ſuperi lege perire darent:
Exciperem teneris animam complexibus hærẽs,
Leniùs heu oculis immoritura meis.
Acciperes lachrymas, quas nec natura negaret,
Nec pater aut chari pignoris orba parens.
Nam bene poſt lachrymas, cùm flendi expleta voluptas,
Conſumpto leuiùs ſæuit amore dolor.
Scilicet ingentis magna hæc ſolatia luctus,

Pignora cùm ſolita morte ſepulta iacent.
At mea Chryſochroë ſolita nec morte periuit.
Contra me inſueti mors quoque iuris erit.
O forma! ô teneri radiantia lumina vultus!
O nata! ô luctus triſtis imago mei!
Aſpicio ſparſum diſrupta per oſſa cerebrum,
Nigráque ſanguinei ſigna ſupercilij.
Hoc decus, hæc ſpecies heu formoſiſſima pulchri
Corporis, hic læti plurimus oris honos.
Scilicet in tenues totum hoc euanuit auras,
Purpureóque iacet corpus inane ſolo.
At tu nequitiæ columen, ſæuiſſime Prædo,
Ingenium dicam mitius eſſe feris.

Tu, inquam, Cratander, qui ſumma ſceleris audacia & immanitate, Virginis fatum occupaſti mirari ſubit, quomodo nefarium lapidem aliquis rationis ſenſus non inhibuit, auerſóque impetu percuſſorem iuſtiùs obruit. Verùm ô latro, ô chariſſimæ filiæ interfector, ſtatim cùm iuſta perſoluerimus, eliſam crebris lapidum velitationibus infelicem animam reddes, quandoquidem & ſaxó

Εὗρεν περιηγέρημα τῶν στεναγμάτων.
Νῦν δ' ἡ τελευτὴ τῆς ἐμῆς Χρυσοχρόης
Θεσμῶν μὲν ἐστι φυσικῶν ἀλλοτρία,
Ξένη δὲ παντάπασι τοῦ κοινοῦ νόμου.
Ποῦ σοὶ τὸ κάλλος τοῦ προσώπου, παρθένε;
Η μὲν κεφαλὴ τῷ λίθῳ συν.....
Μελαίνεται γὰρ τῇ ῥοῇ τῶν αἱμάτων
Τὸ κάλλος, ἡ πρόσοψις, ἡ καλὴ πλάσις,
Ηδὲ βρότειος ἰδέα παρηλλάγη.
Ω δυσμενὴς Κράτανδρε, παντόλμον θράσος;
Απρονδε λῃστά, θηλεόψυχος φύσις,
Ω πῶς ἐτόλμηρας τηλικαύτην παρθένον
Σκαιῶς, πονηρῶς, αὐθαδῶς, ἀκαρδίως;
Εγὼ δὲ θάμβος καὶ κατάπληξιν τρέφω.
Πῶς γοῦν ὁ πέτρος οὐ στραφεὶς ὀπισθίως,
Αἴσθησιν οἷον φυσικὴν δεδεγμένος,
Εκλεψε τὸν βαλόντα δικαίᾳ κρίσει;
Αλλ' αὐθαδῶς ἔψαυσε τῆς Χρυσοχρόης.
Σὺ μὲν σὺ λῃστὰ καὶ φονευτὰ τῆς κόρης,
Ενδικον εἰς τοὔμπροσθεν ἀπελθὼν φόνον,
Επὰν τὸ πένθος ὡς προσῆκον δακρύσω,

Καὶ συγκαλύψω τῷ τάφῳ τὴν παρθένον.
Οὐ γὰρ συλήσειν ἰσχύσεις καὶ τοὺς νόμους,
Ἢ τοὺς κρίνοντας συμπατάξεις ἐν λίθῳ.
Ἀποκτονῶς δὲ τὴν ἐμὴν θυγατέρα,
Βολῇ πονηρᾷ δυσμενεστάτου λίθου,
Λίθοις παταχθεὶς οἰκτρὸν ἐκπνεύσεις τάχα.
Οὕτω στένοντος ἐκ βάθους Ἀνδροκλέος
Ἐπηκροασάμην τῆς στυγνῆς τραγῳδίας,
Κρύβδην ὑφεστὼς ἐξόπισθεν τῆς θύρας.
Ἀντιστραφεὶς γοῦν εἰς τὸ πατρῷον πέδον,
Ῥίψας ἐμαυτὸν κύμβαχον κατὰ κλίνης,
Καὶ πικρὸν οἷον ἀλαλάξας ἐκ βάθους
Ἀντετραγῴδουν τῷ τεκόντι τῆς κόρης.
Ὦ μοι, λέγων, ἄγαλμα σεμνὸν παρθένου,
Ὦ κάλλος οἷον καὶ Θεοὺς ἐφελκύσαι,
Καὶ τῶν ἀφ' ὕψους ἀντυγῶν ἀντισπάσαι,
Ἕλξαι δὲ πάντως εἰς τὸν οἰκεῖον πόθον.
Οἴχῃ πρὸ καιροῦ παρθένε Χρυσοχρόη,
Λιποῦσα νεκρὸν τὸν Κράτανδρον ἐν βίῳ.
Οἴχῃ καλὸν θέαμα τῶν θεωμένων,
Καὶ χρηστὸν οἰώνισμα τοῖς βλέπουσί σε.
Τέθνηκας οἴμοι, καὶ παρῆλθες πρὸ χρόνου.
Καὶ ταῦτα, βαβαὶ τῆς ἀπανθρώπου τύχης,

Chryſochroen meam à vita abiudicaſti: nec enim opinor leges auctoritate ſua ſpoliabis, aut Iudices etiam ſaxis petitos obrues. Talia gementem Androclem poſt ianuam occultus audiui, confeſtímque inorata re gradum regrediens, ædibúſque noſtris redditus ac grabatum coſſim inſidens penitúmque eiulans luctus Androclis imitabar. O diuina virginis ſpecies, ô forma deorum illex, immaturo elata funere perijſti, relicto & ſuperſtite & mortuo Cratandro. O gratiſſimum omnium quot oculis arbitrari licuit ſpectaculum! ô felix fauſtúmque tuentibus omen acerbo ſublatum exitio, cuius cauſam (ô diram ſortis immanitatem!)

præbui ſcilicet. Tu ſceleſti Leſtij ictum quem in me collimauerat corpore excipiens, animam pro cariſſimo Cratandro poſuiſti. O miſerrimæ prolis infeliciſſime parens! ego natæ tuæ ſpiritum eripui; quin igitur tu me obtorto in ius collo trahens tantum ſcelus digno ſupplicio luere cogis? adeóque vt autumaſti, eum interire ſaxis æquum eſt qui hoc telo quemquam interfecit. quod mortis genus vel ideo placebit quia Chryſochroe illo perijt. Hoc vnum ſupereſt vt eadem qua virgo Liſtij manu inteream. Accelera igitur, in ius me trahe, vt ſi optato dum fuimus iungi connubio non licuit, ferali ſaltem

Ημεῖς ἀφορμὴ τοῦ φόνου σου παρθένε·
Τοῦ δυσμενοῦς γὰρ καὶ πονηροῦ Λησίου
Ημᾶς ἀπειλήσαντος ἀποκλιννύειν,
Περιήρπασας σὺ τὸν λιθόβλητον φόνον,
Στερρῶς ὑπερθνήσκουσα τοῦ ποθουμένου.
Ω μοι πάτερ δύστηνε δυστήνου κόρης,
Εγὼ τὸ σὸν φρόνημα, τὴν σὴν παρθένον
Ζωῆς ἀπεστέρησα, καὶ φίλου βίου.
Επεγκαλεῖ με τῆς θυγατρὸς τὸν φόνον·
.... ἐπεγκαλεῖ με καὶ ζητεῖ κρίσιν,
Ελκων μεθέλκων εἰς δόμους δικασπόλους,
Ποινὴν ἀπαιτῶν τὴν δοκοῦσαν τοῖς νόμοις.
Δοκεῖ δὲ, πάντως ὡς περιέφθασας λέγειν,
Τὸν τὸν λίθον βαλόντα βληθῆναι λίθῳ.
Στέργοιμ' ἂν αὐτὸς, τὸν φόνον τὸν ἐκ λίθων,
Επεὶ λίθῳ τέθνηκεν ἡ Χρυσορρόη.
Η χεὶρ μόνον με Λησίου φονευέτω,
Η δυσμενῶς κτείνασα καὶ τὴν παρθένον.
Μηδὲ βραδέως ἐγκαλεῖν μοι τὸν φόνον.
Σπεύδω γὰρ ἐλθεῖν ἔνθα καὶ Χρυσορρόη·
Επεὶ τὰ δεσμὰ τῆς γάμου κοινωνίας
Κράτυανδρον οὐκ ἔμιξε τῇ σῇ παρθένῳ.
Κἂν γοῦν θάνατος μιξάτω τῶν ἀθλίων

Ἑνῶσιν οἰκτρὰν δυστυχοῦς κοινωνίας.
Καὶ ταῦτα μὲν τοσαῦτα, καὶ τούτων ἄχρι·
Ἤδη δ' ἐς αὐτὴν ἡμέραν τὴν ἐννάτην
Ὁ τῆς θανούσης δυστυχὴς φυτοσπόρος
Λύσας τὸ πένθος, συσταλεὶς τῶν δακρύων,
Εἰς βῆμα χωρεῖ καὶ δόμον δικασπόλων,
Καὶ συγκαλεῖ με τὸν φονευτὴν εἰς κρίσιν.
Καὶ συνιόντων τῶν μερῶν ἑκατέρων,
Ἐμοῦ μὲν ἔνθεν καὶ Κράτωνος καὶ Στάλης,
Ἐναντίον δὲ Μυρτάλης, Ἀνδροκλέος·
Πρῶτος πρὸ πάντων Ἀνδροκλῆς οὕτως λέγει·
Ἄνδρες δικασταί, τοῦ καλοῦ συνήγοροι,
Δίκης σύνεδροι καὶ θεῶν παραστάται,
Καλὸν μὲν ἦν μοι καὶ καλὸν τὸ συμφέρον
Βιοῦν καθ' αὑτὸν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον·
Τὸ γὰρ σιωπᾶν καὶ βλέπειν ἐμὰς τύχας
Δημηγορικῶν ὑπερέκεινον λόγων.
Οὐχ ὡς ἄτιμον τοὔργον ὑπολαμβάνων·
Τί γὰρ γένοιτ' ἂν ὀλβιώτερον δίκης;
Τὴν δ' ἐμπλακεῖσαν τῇ δίκῃ στωμυλίαν
Φεύγω, μισητὴν, ἐκτεθηλυμμένην κρίνων.
Ἐπεὶ δ' ὁ πεσσὸς τῆς κακοσχόλου τύχης
Ἄλλως κυλισθεὶς καὶ στραφεὶς ἐναντίως,

Digitized by Google

in morte conſortio iungamur. Sed iſta huc vſque. Vix nona dies elapſa luctui Androclis lachrymíſque pauſam fecit, cùm ille ſe foro feſtinus immiſit, corámque iudicibus conſueta loca reſidentibus cædis me reum accuſat. Cúmque iudicio vtraque pars, inde Myrtala & Androcles, hinc Crato & Stala ſe ſiſteret: primus Androcles populum ſic adorat. Pulchrum certè ac vtile mihi fuiſſet, Iudices ſanctiſſimi, iuſtitiæ deorúmque adſtites, populi cœtibus exterminatum intra priuatæ domus parietes infelicem vitam tueri: etenim ſilere, ac calamitates meas inſpicere, hoc verò forenſes omnes controuerſias ſuperat: quas quidem ego non aſpernor; quid enim iuſtitia hominibus pulchrius conceſſum eſt: verùm ignauam quæ in dicendo vſurpari ſolet garrulitatem & fugiendam & odio dignam iudico. Sed aduerſæ fortis alea quæ damnoſo iactu res meas afflixit,

illa me circa odioſas illas controuerſias verſari cogit, iudiciiſque ac tribunalibus inuitum, & minùs aliâs negotioſum implicuit. Adſum igitur iſtius accuſator. ac porro, Iudices. Filiam ego forma pudicitiáque nobilem ſuſceperam ; verùm illam viro iam maturam directarius iſte, nocturnam domus meæ expugnationem molitus, lapide percuſſam interemit: Aſpicite illum, Iudices. Cur patratæ cædis pœnas non luit? at omnino lùet, lapidibus vti ſpero obrutus, qui ſimili telo infelicem puellam ſpiritu orbauit. Finierat Androcles, iámque in exitium meum ſceleris confitens orationem parabam, niſi Crato initio ſic dicendi facto prior occupaſſet. Ritè & ex more maiorum, Iudices, reddi iudicium exiſtimo, cùm vtrinſecus allegationibus examinatis, is cui capitis liberi arbitrium permittitur, ciuiliter ſententiam promit. Vos itaque, qui Androclis orationem audiuiſtis,

Ηνεγκεν ἡμᾶς ἀμφὶ τὰ βδελυκτέα,
Καὶ πρὸς τὸ βῆμα συγκαλεῖ καὶ τὴν κρίσιν
Ακοντας ἥθειν τοὺς ἀπραγμονεστάτους.
Ιδοὺ παρέστην εἰς τὸ βῆμα καὶ λέγω.
Ην μοι θυγάτηρ τοὔνομα Χρυσοχρόη,
Καλὴ μὲν εἶδος καὶ καλὴ καὶ παρθένος,
Ηδη δὲ πρὸς θάλαμον ἠτοιμασμένη.
Ταύτην ὁ λῃστὴς οὑτοσὶ κλείνει λίθῳ,
Νύκτωρ ἀπελθὼν τὴν ἐμὴν κατοικίαν.
Νῦν οὖν πάρεστι, καὶ δότω τὰς εὐθύνας
Οὗ δυσσεβοῦς ἥμαρτεν εἰς ἡμᾶς φόνου.
Δώσει δὲ πάντως τὸν λιθόβλητον μόρον
Λίθῳ βαλὼν ἄθλιος ἀθλίαν κόρην.
Εγὼ μὲν οὖν ὥρμησα ταῦτα Φαλθύου
Συνηγορῆσαι τῷ κατηγόρῳ λόγῳ
Καὶ καθ᾽ ἑαυτοῦ μαρτυρῆσαι τὸ δρᾶμα.
Αλλ᾽ ὁ Κράτων μοι τὸν λόγον προαρπάσας,
Ανδρὲς, μετεῖπεν, εὐσεβεῖς δικασπόλοι,
Εὐθὺς νομίζω συνδοκοῦν καὶ τοῖς νόμοις
Επακροᾶσθαι τῶν μερῶν ἑκατέρων,
Ω, τὸ κρίνειν ἔδωκεν ἡ θεία κρίσις,
Καὶ τὴν δοκοῦσαν ὕστερον ψῆφον φέρειν.
Νῦν οὖν λαβόντες τοὺς λόγους Ανδροκλέους,

Καὶ τὴν ἐμὴν δέξασθε καὶ κρίνατέ με.
Ὁ μὲν φονευτὴς, ὡς δοκοῦν Ἀνδροκλεῖ,
Ἐμῆς παρήχθη δυστυχοῦς ἐξ ὀσφύος,
Εἰς ἄχρι καὶ νῦν δυσγενῆ ζήσας βίον,
Φόνων καθαρὸν καὶ συλημάτων ξένον,
Καὶ παντὸς αἰσχροῦ καὶ βδελυκτοῦ τῶν νόμων,
Ἢ τὶς κατηγόρησεν αὐτὴν τοιάδε.
Ἐπεὶ δὲ σεμνὸς Ἀνδροκλῆς ὁ γυνάδας,
Ὁ τὴν σιωπὴν καὶ τὸν ἤρεμον βίον
Στέργων, ἀγαπῶν καὶ πλέον τοῦ μετρίου,
Πολλοὺς καθ' ἡμῶν ἐξερεύγεται λόγους,
Χεῖλη πεταννὺς καὶ διαίρων τὸ στόμα,
Καὶ τῆς σιωπῆς ὥσπερ ἐκλελησμένος,
Καὶ τῷ Κρατάνδρῳ πλαστὸν ἀγγέλλει φόνον,
Καὶ συκοφαντεῖ τοὺς κακῶν ἐλευθέρους,
Τὸ πῦρ παρέστω καὶ κρινάτω τὴν δίκην,
Καὶ ψῆφον ἡμῖν ἐντελῆ παραγέτω.
Μαρτύρομαι γὰρ τὴν ἐλεκτείαν φλόγα,
Καὶ τὴν Σελήνην τὴν θεὰν τὴν παρθένον,
Ὡς ἐκτὸς ὁ Κράτανδρος ἐστὶ τοῦ φόνου.
Ὅμως παρελθέτωσαν οἱ νεωκόροι,
Τὸ πῦρ ἀναψάτωσαν ἐπταπλησίως.
Ἰδοὺ Κράτανδρος εἰς μέσην βήτω φλόγα.

meam quoque audire ac demum vti videbitur iudicare æquum eſt. Ille quem cædis reum Androcles peragit, filius meus eſt, qui in hunc vſque diem dignam homine liberaliter educato vitam duxit, ab omni prorſus ſanguine, furto ac ſcelere alienam; imò nec hactenus qui vllius eum inſimularet repertus eſt. Sed tamen quia bonus Androcles, qui & ſilentium ſuum & priuatæ vitæ ſolitudinem vltrà etiam quàm par eſt commendauit, quæ ipſe fixit quaſi vera adſeuerare atque adſerere contra nos pergit, prioris illius quod laudauit ſilentij oblitus, nos igne iudice litem dirimamus. Ego ſacrum ignem eiúſque cuſtodem Lunam teſtor, inſontem illius cædis Cratandrum eſſe. Accedant Æditui, plúſque ſolito ignem accendant, quem ingredietur Cratander:

qui ſi parietum perfoſſor aut homicida fuerit, nulla mora eſt quin illo abſumptus miſerè pereat: his ego ſceleribus inquinatum primus oderim: ſi innocens eſt, innoxius euadet. Vix finierat, cùm probatam Iudices orationem laudarunt; ſtatímque accenſam ab ſacerdotibus fornacem ingredi iuſſus ſum; quod feſtinanter exequutus illæſo veſtigio, ignem calcaui. Nouum prorſus & quod miraculo non caret, inquit Doſicles, ſi te inſontem huius cædis, ignis illæſum dimiſit? Non hoc camini, ſed numinis opus eſt, ſubiecit Cratander. At verò Crato, cùm innoxium inter flammas aſpiceret, audacior factus exclamauit; Videte, Iudices ſanctiſſimi, æquiſſimam ignis ſententiam. Ecce, adoleſcentem quem mentiti ſceleris arguebant, eius inſontem probat, & incolumem dimittit. Aſpicite detectam hac ope calumniam. Tota quæ aderat multitudo incondito clamore ſublato

Ἐὰν μὲν συλητὴς ἐστὶ καὶ μιαιφόνος,
Ἔργον γενέσθω τῆς πυρᾶς, καὶ θνησκέτω.
Μισῶ γὰρ αὐτὸν ὢν ἄλλων φονουργίας·
Εἰ δ' οὐ φονευτὴς, ἀφλόγιστος ἐξίτω.
Ταῦτα κραταιῶς ἐμβοήσας ὁ Κράτων
Καλῶς λέγειν ἔδοξε τοῖς δικασπόλοις·
Τὴν γοῦν πυρὰν καύσαντες οἱ νεωκόροι,
Ελθεῖν ἐς αὐτὴν τὸν φονευτὴν ἠξίουν.
Επεὶ δὲ καὶ προσῆλθον εἰς μέσην φλόγα,
Τὸ πῦρ πατῶν ἄκαυστος, ἐντὸς ἱστάμην.
Καινόν τι τοῦτο καὶ τεράστιον λέγεις,
Εφη Δοσικλῆς, εἰ τὸ πῦρ ᾐδημένον
Ως μὴ φόνον δέδρακας, οὐκ ἔφλεξέ σε.
Οὐ τῆς καμίνου, τῆς θεοῦ δὲ τὸ δρᾶμα,
Κράτανδρος εἶπεν· ὡς δὲ μὴ πέπονθά τι,
Εδραν λαβὼν καὶ θάρσος εὐθὺς ὁ Κράτων,
Ορᾶτε, φησὶν, εὐσεβεῖς δικασπόλοι,
Οπως τὸ πῦρ ἔκρινεν εὐθεῖαν κρίσιν,
Καὶ τὸν καθαρὸν τῆς φονουργίας νέον
Ακαυστον, ἀφλόγιστον ἔνδοθεν φέρει,
Τὸν συκοφάντην ὥσπερεὶ κατακρίνων.
Πρὸς ταῦτα κράξας συμμιγῆ φωνὴν μίαν
Ο συμπαρεστὼς ὄχλος ἀμφὶ τὴν κρίσιν

Τὸν συκοφάντην Ανδροκλῆ κατηγόρουν,
Οἱ μὲν προσκρούοντες εὐφήμοις λόγοις.
Οὕτω λυθέντος τοῦ τότε ξυνεδρίου
Ηλθον μετὰ Κράτωνος εἰς τὴν οἰκίαν·
Καὶ μὴ στέγων ζῆν καὶ βιοῦν σὺν Κυπρίοις,
Εξ οὗ τὸ κάλλος ἔσβετο Χρυσοχρόης,
Πόῤῥω μετελθεῖν καὶ φυγεῖν διεσκόπουν·
Καὶ γοῦν κατελθὼν εἰς θάλασσαν ἑσπέρας,
Καὶ φορταγωγὸν εὑρὼν εὐρὺν ὁλκάδα
Λύουσαν ἄρτι τοὺς ἐπὶ πρώρας κάλως,
Εμβὰς ἐν αὐτῇ τὴν φυγὴν ἐστελλόμην.
Ηδη δ᾽ ὑπερκύπτοντος ἀπὸ τῶν κάτω,
Καὶ ταῖς ἑαυτοῦ λαμπρυνόντος λαμπάσι,
Ακρας κορυφὰς τῶν ὀρῶν, τοῦ φωσφόρου·
Επεὶ παρῆλθων ὁ στόλος τῶν βαρβάρων,
Φόρτου μεθ᾽ αὐτοῦ καὶ σκεῦ᾽ αὐτοῖς ἀνδράσι
Τὴν δυστυχῶς πλέουσαν εἷλον ὁλκάδα,
Εχων προσπλωθέντα μυρία σκάφη·
Στραφεὶς δὲ τηνικαῦτα πρὸς τὴν πατρίδα,
Καὶ τοὺς ἁλόντας ἐν μέσῳ κλείσας ζόφῳ,
Τὸ κοινὸν ἀμφοῖν τοῦτον οἰκίσκον λέγω.
Εἰς δευτέραν γοῦν ἁρπαγὴν ἀντεστράπη.
Τοσαῦτα τἀμὰ, συμφυλακῖτα ξένε·

:alumniatorem Androclem pronuntia-
ıit; & maxima quidem pars dictis bo-
nis plauſúque fauentiam teſtata in ædes
vſque Cratonem proſequuta eſt. Ego,
ex quo Chryſochroa perijt, vitæ inter
Cyprios faſtidiens, mari occidentali
proxumans, corbitam quæ ſoluebat na-
ctus eam conſcendi. Commodùm ſol
manabat, ingénſque Barbarorum claſ-
ſis onerariam ſubitò adorta cum one-
re vectoribúſque cepit; patriæque red-
dita coniectis in carcerem captiuis a-
liam ad prædam feſtinauit. Atque hic
mearum calamitatum & caſuum finis eſt.

Tu porro tuos, ô mecum captiue, quiſquis es, exordire. Minimè tempus eſt, ſubiecit Doſicles : imò ſi placet iacentes ſomno laborem ſolemur : iam enim circa tertiam noctis vigiliam eſt. Igitur Doſicles & Cratander humi cubantes oculos in quietem flexerunt ; donec nocte diſcuſſa ſol nouus diem fecit, confeſtímque & ſomno emerſus & lectulo Miſtylus captiuos omnes adduci iuſſit ; nec mora ingreſſus carcerem Gobryas ſingulos eius obtutibus ſiſtit. Ille Rhodanthem ac Doſiclem oculis percurrens, cuius formam (vtriuſque enim eximia erat,) magis admiraretur animi dubius ſtetit, vultus præcipuè lætitiam ſtupens. Hoc formoſum iugum, inquit, tu Gobrya, cum Cratandro, quem manu indicauit, carceri redde ; eos enim Dijs æditųos conſtituere perplacet.

Σὺ δ' ἀλλὰ ταῖς σαῖς ἀντεπάγγελλον τύχαις.
Οὐ νῦν, Δοσικλῆς εἶπε, καιρὸς μοι λέγειν,
Ὕπνῳ τὸ μακρὸν κουφιοῦμεν τῶν πόνων·
Ἐσμὲν γὰρ ᾠδαῖς εἰς τελευτὰς ἀλεκτόρων.
Ὁ μὲν Δοσικλῆς καὶ Κράτανδρος οἱ ξένοι
Κλιθέντες εἰς γῆν μαλακὴν οἷα κλίνην,
Ὕπνου μετέσχον ἄχρις αὐγῆς ἡλίου.
Ὁ Μιστύλος δὲ (τοῦτο γὰρ ὁ λῃστάναξ)
Ἔωθεν ἐκβὰς τῆς φίλης κατοικίας
Τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς πεφυλακισμένους
Ἄγειν κελεύει τοῖς ὑπ' αὐτὸν βαρβάροις.
Τὴν γοῦν φυλακὴν εἰσιὼν ὁ Γωβρύας
Ἀπολύσας αὐτοὺς ἐκτὸς εὐθὺς ἐξάγει,
Καὶ τῷ βασιλεῖ Μιστύλῳ παριστάνει.
Ὁ λῃστάναξ δὲ τὸν Δοσικλέα βλέπων,
Καὶ τὴν Ῥοδάνθην εὐθέως μεταβλέπων,
Οὐκ εἶχεν οἷς ἐκπλαγήσεται πλέον·
Ἄμφω γὰρ ἤστην ἀγαθὼ τὴν ἰδέαν.
Καταπλαγεὶς δὲ τοῦ προσώπου τῇ χάρῃ,
Ταύτην μὲν, εἶπε, τὴν καλὴν συζυγίαν,
Καὶ τουτονὶ, Κράτανδρον ἀποδεικνύων,
Εἰς τὴν φυλακὴν ἀντίπεμψον, Γωβρύα.
Δώσω γὰρ αὐτοὺς τοῖς θεοῖς νεωκόροις.

Τοῦτον δὲ τὸν Κλέανδρον τὸν γηραλέον·
Κλαίειν δὲ πάντως τὴν σφαγὴν ἀποστερέμων·
Δείξας Στρατοκλῆ, πέμψον εἰς τὴν πατρίδα,
Ἐλευθερώσας δουλικῆς πικρᾶς τύχης.
Τοὺς τέτταρας δὲ τοὺς κεκυφότας κάτω,
Οὓς ἡ θέα δείκνυσιν εἶναι ναυτίλους,
Κτηνῶν δὸς αἷμα τοῖς θεοῖς πεπτωκέναι.
Τοὺς γὰρ προνοίᾳ τῶν θεῶν σεσωσμένους,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν ἀνταπελθόντας πόλιν,
Θύειν τὰ σῶστρα τοῖς σεσωκόσι πρέπει.
Θεοῖς δὲ πάντως τοῖς θαλασσίοις φίλον
Αἷμα προσπίνειν ναυτίλων ἁλιπλόων.
Ἄλλοι δὲ πάντες, εἰ μὲν ἐκ φυτοσπόρων,
Ἢ γοῦν ἀδελφῶν, ἢ φιλοστόργων τέκνων
Λυθῶσιν, ἐλθέτωσαν εἰς τὰς πατρίδας,
Ἢ δουλικῆς γοῦν πειραθήτωσαν τύχης.
Οὕτω κελεύσας Μιστύλος τῷ Γωβρύᾳ
Εἰς τὸν μερισμὸν τῶν σκύλων μετετράπη,
Καὶ μνᾶς ἑκάστῳ Διῒ χαρίζεται δέκα,
Αὐτὸς παρὰ πάντων τετράκις λαβὼν τόσας·
Ἐν γὰρ μερισμοῖς τοῦτον εἶχον τὸν νόμον.
Καὶ πᾶν, ἄγαλμα τῶν θεῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ,
Εἰς τῆς Σελήνης τὸν νεὼν ἀντιδρύει.

Hunc ſenem Cleandrum, qui mortis metu lachrumans tremit, in libertatem reconciliatum patriæ compotem facito: Hos verò quatuor in terram conniuos, qui ſe nautas produnt, letho offeres, eorúmque ſanguine Dijs litabis; etenim Deorum ope liberatos reducéſque ſacra illis de more facere, gratiámque ſic habere æquum eſt. Maris Dij nautarum cæde placantur. alij omnes ſi à parentibus fratribúſque, aut pignorum caritate redimantur, patrias vel repetant, vel in ſeruitute viuant. His Gobryæ imperatis ad diuidenda ſpolia conuerſus ſingulis militibus centum minas, ipſe quadringentas pro more accipiens diſtribuit: omnia verò deorum ſimulachra Rhodo allata in Lunę templo collocauit:

Interea Stratoclem Gobryas domum repetere iuſſit: infelix verò nautarum quadriga defletis pro tempore parentibus, filiiſque ac coniugibus, Gobryæ gladio interijt. Ille lactantis pueri memor prolixum eiulauit: hic parentis ſenio confecti recordatus altum planxit: tertius relictam primo in ætatis flore coniugem lamentabatur. At Nauſicrates obſtinato fortíque animo & ſine lachrymis infit: Dapales cœnæ & largiter epulis inſtructæ menſæ, æternùm valete; veſtri demum vitæque ſatur Nauſicrates non inuitus in Orci peculio erit; ibi & functorum conuiuia obſeruaturus. Dixit, &caput inclinis, Age, inquit, Gobrya;

Ο γοῦν Στρατοκλῆς προσταγῇ τοῦ Γωβρύου
ἰν ἀπάγχουσαν εἰς τὸν οἶκον ἐστάλη·
καὶ τὴν ἀτυχῶν ἡ τετρακλὴς ναυτίλων
νήσκει σφαγεῖσα τῷ ξίφει τοῦ Γωβρύου,
ῥᾷστον προσδακρύσασα πικρῷ δακρύῳ
οὓς πατέρας, τὰ τέκνα, τὰς ὁμοζύγους.
μὲν γὰρ ἐξῴμωξεν ἄθλιον βρέφος,
Μικρὸν νεογνὸν καὶ γεγαλακτισμένον·
Αλλος δὲ τὸν τεκόντα τὸν γηραλέον
Εκλαυσεν, ὠλόλυξεν, οἰμώξας μέγα.
Ο δ' οἰκτρὸν ἐθρήνησε τὴν ὁμευνέτιν
Καλὴν νεαρὰν νυμφίου νύμφην νέαν.
Ναυσικράτης δὲ καρτερῶς, ἀδακρύτως,
. . . .

Τοῦτο προσειπὼν ἱλαρᾷ τῇ καρδίᾳ
Χο· · · ·τα καὶ πότων τῶν ἐν βίῳ,
Καὶ τῶν τραπεζῶν ἡ πολυτελεστέρα·
Πλησθεὶς γὰρ ὑμῶν εἰς κόρον Ναυσικράτης
Κάτειμι εἰς ἄϊδος ἄσμενος δόμον,
Καὶ τῶν θανόντων ἱστορήσω τοὺς πότους·
Επόψεται δὲ νεκρικοὺς εὐωχίας.
Ελεξεν οὕτως, καὶ τὸν αὐχένα κλίνας,
Ω δεῦρο, φησί, Γωβρύα, πάταξέ με·

illa me circa odioſas illas controuerſias verſari cogit, iudiciíſque ac tribunalibus inuitum, & minùs aliâs negotioſum implicuit. Adſum igitur iſtius accuſator. ac porro, Iudices. Filiam ego forma pudicitiáque nobilem ſuſceperam; verùm illam viro iam maturam directarius iſte, nocturnam domus meæ expugnationem molitus, lapide percuſſam interemit: Aſpicite illum, Iudices. Cur patratæ cædis pœnas non luit? at omnino lüet, lapidibus vti ſpero obrutus, qui ſimili telo infelicem puellam ſpiritu orbauit. Finierat Androcles, iámque in exitium meum ſceleris confitens orationem parabam, niſi Crato initio ſic dicendi facto prior occupaſſet. Ritè & ex more maiorum, Iudices, reddi iudicium exiſtimo, cùm vtrinſecus allegationibus examinatis, is cui capitis liberi arbitrium permittitur, ciuiliter ſententiam promit. Vos itaque, qui Androclis orationem audiuiſtis,

Ηνεγκεν ἡμᾶς ἀμφὶ τὰ βδελυκτέα,
Καὶ πρὸς τὸ βῆμα συγκαλεῖ καὶ τὴν κρίσιν
Ακοντας ἤδη τοὺς ἀπραγμονεστάτους.
Ιδοὺ πάρεστιν εἰς τὸ βῆμα καὶ λέγω.
Ην μοι θυγάτηρ τοὔνομα Χρυσοχρόη,
Καλὴ μὲν εἶδος καὶ καλὴ καὶ παρθένος,
Ηδη δὲ πρὸς θάλαμον ἠτοιμασμένη.
Ταύτην ὁ λῃστὴς οὑτοσὶ κλεινῷ λίθῳ,
Νύκτωρ ἐπελθὼν τὴν ἐμὴν κατοικίαν.
Νῦν οὖν πάρεστι, καὶ δότω τὰς εὐθύνας
Οὗ δυσσεβοῦς ἥμαρτεν εἰς ἡμᾶς φόνου.
Δώσει δὲ πάντως τὸν λιθόβλητον μόρον
Λίθῳ βαλὼν ἄθλιος ἀθλίαν κόρην.
Εγὼ μὲν οὖν ὥρμησα ταῦτα φαιδρύνου
Συνηγορῆσαι τῷ κατηγόρῳ λόγῳ
Καὶ καθ' ἑαυτοῦ μαρτυρῆσαι τὸ δρᾶμα.
Αλλ' ὁ Κράτων μοι τὸν λόγον προσαρπάσας,
Ανδρες, μετεῖπεν, εὐσεβεῖς δικασπόλοι,
Εὐθὺς νομίζω συνδοκοῦν καὶ τοῖς νόμοις
Επακροᾶσθαι τῶν μερῶν ἑκατέρων,
Ω, τὸ κρίνειν ἔδωκεν ἡ θεία κρίσις,
Καὶ τὴν δοκοῦσαν ὕστερον ψῆφον φέρειν.
Νῦν οὖν λαβόντες τοὺς λόγους Ανδροκλέους,

Καὶ τὴν ἐμὴν δέξασθε καὶ κρίνατέ με.
Ὁ μὲν φονευτὴς, ὡς δοκοῦν Ἀνδροκλέϊ,
Ἐμῆς προσήχθη δυστυχοῦς ἐξ ὀσφύος,
Εἰς ἄχρι καὶ νῦν εὐγενῆ ζήσας βίον,
Φόνων καθαρὸν καὶ συλημάτων ξένον,
Καὶ παντὸς αἰσχροῦ καὶ βδελυκτοῦ τῶν νόμων,
Ἤ τις κατηγόρησεν αὐτὸν τοιάδε.
Ἐπεὶ δὲ σεμνὸς Ἀνδροκλῆς ὁ γυνάδας,
Ὁ τὴν σιωπὴν καὶ τὸν ἤρεμον βίον
Στέργων, ἀγαπῶν καὶ πλέον τοῦ μετρίου,
Πολλοὺς καθ' ἡμῶν ἐξερεύγεται λόγους,
Χείλη πεταννὺς καὶ διαίρων τὸ στόμα,
Καὶ τῆς σιωπῆς ὥσπερ ἐκλελησμένος,
Καὶ τῷ Κρατάνδρῳ πλαστὸν ἀγγέλλει φόνον,
Καὶ συκοφαντεῖ τοὺς κακῶν ἐλευθέρους,
Τὸ πῦρ παρέστω καὶ κρινάτω τὴν δίκην,
Καὶ ψῆφον ἡμῖν ἐντελῆ παρασχέτω.
Μαρτύρομαι γὰρ τὴν ἱερακτείαν φλόγα,
Καὶ τὴν Σελήνην τὴν θεὰν τὴν παρθένον,
Ὡς ἐκτὸς ὁ Κράτανδρός ἐστι τοῦ φόνου.
Ὅμως παρελθέτωσαν οἱ νεωκόροι,
Τὸ πῦρ ἀναψάτωσαν ἑπταπλησίως.
Ἰδοὺ Κράτανδρος εἰς μέσην βήτω φλόγα.

ıeam quoque audire ac demum vti vi-
ebitur iudicare æquum eſt. Ille quem
ædis reum Androcles peragit, filius
neus eſt, qui in hunc vſque diem di-
ꝫnam homine liberaliter educato vi-
:am duxit, ab omni prorſus ſanguine,
furto ac ſcelere alienam; imò nec hacte-
nus qui vllius eum inſimularet repertus
eſt. Sed tamen quia bonus Androcles,
qui & ſilentium ſuum & priuatæ vitæ
ſolitudinem vltrà etiam quàm par eſt
commendauit, quæ ipſe fixit quaſi
vera adſeuerare atque adſerere contra
nos pergit, prioris illius quod laudauit
ſilentij oblitus, nos igne iudice litem
dirimamus. Ego ſacrum ignem eiúſ-
que cuſtodem Lunam teſtor, inſon-
tem illius cædis Cratandrum eſſe. Ac-
cedant Æditui, plúſque ſolito ignem
accendant, quem ingredietur Cratander:

qui ſi parietum perfoſſor aut homicida fuerit, nulla mora eſt quin illo abſumptus miſerè pereat: his ego ſceleribus inquinatum primus oderim: ſi innocens eſt, innoxius euadet. Vix finierat, cùm probatam Iudices orationem laudarunt, ſtatímque accenſam ab ſacerdotibus fornacem ingredi iuſſus ſum; quod feſtinanter exequutus illæſo veſtigio, ignem calcaui. Nouum prorſus & quod miraculo non caret, inquit Doſicles, ſi te inſontem huius cædis, ignis illæſum dimiſit? Non hoc camini, ſed numinis opus eſt, ſubiecit Cratander. At verò Crato, cùm innoxium inter flammas aſpiceret, audacior factus exclamauit; Videte, Iudices ſanctiſſimi, æquiſſimam ignis ſententiam. Ecce, adoleſcentem quem mentiti ſceleris arguebant, eius inſontem probat, & incolumem dimittit. Aſpicite detectam hac ope calumniam. Tota quæ aderat multitudo incondito clamore ſublato

Κἂν μὲν συλητής ἐστι καὶ μιαιφόνος,
Ἔργον γινέσθω τῆς πυρᾶς, καὶ θνησκέτω.
Μισῶ γὰρ αὐτὸν δὴ ἀλλῶν φονουργίας·
Εἰ δ' οὐ φονευτής, ἀφλόγιστος ἐξίτω.
Ταῦτα κραταιῶς ἐμβοήσας ὁ Κράτων
Καλῶς λέγειν ἔδοξε τοῖς δικασπόλοις·
Τὴν γοῦν πυρὰν καύσαντες οἱ νεώτεροι,
Ἐλθεῖν ἐς αὐτὴν τὸν φονευτὴν ἠξίουν.
Ἐπεὶ δὲ καὶ παρῆλθον εἰς μέσην φλόγα,
Τὸ πῦρ πατῶν ἄκαυστος, ἐντὸς ἱστάμην.
Καινόν τι τοῦτο καὶ τεράστιον λέγεις,
Ἔφη Δοσικλῆς, εἰ τὸ πῦρ ᾐδεσμένον
Ὡς μὴ φόνον δέδρακας, οὐκ ἔφλεξέ σε.
Οὐ τῆς καμίνου, τῆς θεοῦ δὲ τὸ δρᾶμα,
Κρατάνδρεος εἶπεν· ὡς δὲ μὴ πέπονθά τι,
Ἕδραν λαβὼν καὶ θάρσος εὐθὺς ὁ Κράτων,
Ὁρᾶτε, φησὶν, εὐσεβεῖς δικασπόλοι,
Ὅπως τὸ πῦρ ἔκρινεν εὐθεῖαν κρίσιν,
Καὶ τὸν καθαρὸν τῆς φονουργίας νέον
Ἄκαυστον, ἀφλόγιστον ἔνδοθεν φέρει,
Τὸν συκοφάντην ὥσπερεὶ κατακρίνων.
Πρὸς ταῦτα κράξας συμμιγῆ φωνὴν μίαν
Ὁ συμπαρεστὼς ὄχλος ἀμφὶ τὴν κρίσιν

Τὸν συκοφάντην Ἀνδροκλῆ κατηγόρουν,
Οἱ μὲν προσεκροτοῦντες εὐφήμοις λόγοις.
Οὕτω λυθέντος τοῦ τότε ξυνεδρίου
Ἦλθον μετὰ Κράτωνος εἰς τὴν οἰκίαν·
Καὶ μὴ στέγων ζῆν καὶ βιοῦν σὺν Κυπρίοις,
Ἐξ οὗ τὸ κάλλος ἔσβετο Χρυσοχρόης,
Πόῤῥω μετελθεῖν καὶ φυγεῖν διεσκόπουν·
Καὶ γοῦν κατελθὼν εἰς θάλασσαν ἑσπέρας,
Καὶ φορταγωγὸν εὑρὼν εὗρον ὁλκάδα
Λύουσαν ἄρτι τοὺς ἐπὶ πρώρας κάλως,
Ἐμβὰς ἐν αὐτῇ τὴν φυγὴν ἐστελλόμην.
Ἤδη δ' ὑπερκύπτοντος ἀπὸ τῶν κάτω,
Καὶ ταῖς ἑαυτοῦ λαμπρύνοντος λαμπάσι,
Ἄκρας κορυφὰς τῶν ὀρῶν, τοῦ φωσφόρου·
Ἐπεὶ παρελθὼν ὁ στόλος τῶν βαρβάρων,
Φόρτου μεθ' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι
Τὴν δυστυχῶς πλέουσαν εἷλον ὁλκάδα,
Ἔχων προσηλυθέντα μυρία σκάφη·
Στραφεὶς δὲ τηνικαῦτα πρὸς τὴν πατρίδα,
Καὶ τοὺς ἁλόντας ἐν μέσῳ κλείσας ζόφῳ,
Τὸ κοινὸν ἀμφοῖν τοῦτον οἰκίσκον λέγω.
Εἰς δευτέραν γοῦν ἁρπαγὴν ἀντεστράφη.
Τοιαῦτα τἀμὰ, συμφυλακῖτα ξένε·

calumniatorem Androclem pronuntiauit; & maxima quidem pars dictis bonis plauſúque fauentiam teſtata in ædes vſque Cratonem proſequuta eſt. Ego, ex quo Chryſochroa perijt, vitæ inter Cyprios faſtidiens, mari occidentali proxumans, corbitam quæ ſoluebat nactus eam conſcendi. Commodùm ſol manabat, ingénſque Barbarorum claſſis onerariam ſubitò adorta cum onere vectoribúſque cepit; patriæque reddita coniectis in carcerem captiuis aliam ad prædam feſtinauit. Atque hic mearum calamitatum & caſuum finis eſt.

Tu porro tuos, ô mecum captiue, quiſquis es, exordire. Minimè tempus eſt, ſubiecit Doſicles: imò ſi placet iacentes ſomno laborem ſolemur: iam enim circa tertiam noctis vigiliam eſt. Igitur Doſicles & Cratander humi cubantes oculos in quietem flexerunt; donec nocte diſcuſſa ſol nouus diem fecit, confeſtímque & ſomno emerſus & lectulo Miſtylus captiuos omnes adduci iuſſit; nec mora ingreſſus carcerem Gobryas ſingulos eius obtutibus ſiſtit. Ille Rhodanthem ac Doſiclem oculis percurrens, cuius formam (vtriuſque enim eximia erat,) magis admiraretur animi dubius ſtetit, vultus præcipuè lætitiam ſtupens. Hoc formoſum iugum, inquit, tu Gobrya, cum Cratandro, quem manu indicauit, carceri redde; eos enim Dijs æditúos conſtituere perplacet.

Σὺ δ' ἀλλὰ ταῖς σαῖς ἀντεπάγγελλον τύχαις.
Οὐ νῦν, Δοσικλῆς εἶπε, καιρὸς μοι λέγειν,
Ὕπνῳ τὸ μακρὸν κουφιούμενοι τῶν πόνων·
Ἐσμὲν γὰρ ᾠδαῖς εἰς τελευτὰς ἀλεκτόρων.
Ὁ μὲν Δοσικλῆς καὶ Κράτανδρος οἱ ξένοι
Κλιθέντες εἰς γῆν μαλακὴν οἷα κλίνην,
Ὕπνου μετέσχον ἄχρις αὐγῆς ἡλίου.
Ὁ Μιστύλος δὲ (τοῦτο γὰρ ὁ λῃστάναξ)
Ἕωθεν ἐκβὰς τῆς φίλης κατοικίας
Τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς πεφυλακισμένους
Ἄγειν κελεύει τοῖς ὑπ' αὐτὸν βαρβάροις.
Τὴν γοῦν φυλακὴν εἰσιὼν ὁ Γωβρύας
Ἀπολύσας αὐτοὺς ἐκτὸς εὐθὺς ἐξάγει,
Καὶ τῷ βασιλεῖ Μιστύλῳ παριστάνει.
Ὁ λῃστάναξ δὲ τὸν Δοσικλέα βλέπων,
Καὶ τὴν Ῥοδάνθην εὐθέως μεταβλέπων,
Οὐκ εἶχεν οἷς ἐκπλαγήσεται πλέον·
Ἄμφω γὰρ ἤστην ἀγαθὼ τὴν ἰδέαν.
Καταπλαγεὶς δὲ τοῦ προσώπου τῇ χάρῃ,
Ταύτην μὲν, εἶπε, τὴν καλὴν συζυγίαν,
Καὶ τουτονὶ, Κράτανδρον ὑποδεικνύων,
Εἰς τὴν φυλακὴν ἀντίπεμψον, Γωβρύα.
Δώσω γὰρ αὐτοὺς τοῖς θεοῖς νεωκόροις.

Τοῦτον δὲ τὸν Κλέανδρον τὸν γηραλέον·
Κλαίει δὲ πάντως τὴν σφαγὴν ὑποτρέμων·
Δείξας Στρατοκλῆ, πέμψον εἰς τὴν πατρίδα,
Ἐλευθερώσας δουλικῆς πικρᾶς τύχης.
Τοὺς τέτταρας δὲ τοὺς κεκυφότας κάτω,
Οὓς ἡ θέα δείκνυσιν ἔστι ναυτίλους,
Κτανὼν δὸς αἷμα τοῖς θεοῖς πεπτωκέναι.
Τοὺς γὰρ προνοίᾳ τῶν θεῶν σεσωσμένους,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν διαπελθόντας πόλιν,
Θύειν τὰ σῶστρα τοῖς σεσωκόσι πρέπει.
Θεοῖς δὲ πάντως τοῖς θαλασσίοις φίλον
Αἷμα προσπίνειν ναυτίλων ἁλιπλόων.
Ἄλλοι δὲ πάντες, εἰ μὲν ἐκ φυτοσπόρων,
Ἢ γοῦν ἀδελφῶν, ἢ φιλοστόργων τέκνων
Λυθῶσιν, ἐξιέτωσαν εἰς τὰς πατρίδας,
Ἢ δουλικῆς γοῦν πειραθήτωσαν τύχης.
Οὕτω κελεύσας Μιστύλος τῷ Γωβρύᾳ
Εἰς τὸν μερισμὸν τῶν σκύλων μετετράπη,
Καὶ μνᾶς ἑκάστῳ Διῒ χαρίζεται δέκα,
Αὐτὸς περὶ πάντων τετράκις λαβὼν τόσας·
Ἐν γὰρ μερισμοῖς τοῦτον εἶχον τὸν νόμον.
Καὶ πᾶν, ἄγαλμα τῶν θεῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ,
Εἰς τῆς Σελήνης τὸν νεὼν ἀντιδρύει.

Hunc ſenem Cleandrum, qui mortis metu lachrumans tremit , in libertatem reconciliatum patriæ compotem facito: Hos verò quatuor in terram conniuos, qui ſe nautas produnt, letho offeres, eorúmque ſanguine Dijs litabis; etenim Deorum ope liberatos reducéſque ſacra illis de more facere, gratiámque ſic habere æquum eſt. Maris Dij nautarum cæde placantur. alij omnes ſi à parentibus fratribúſque, aut pignorum caritate redimantur, patrias vel repetant, vel in ſeruitute viuant. His Gobryæ imperatis ad diuidenda ſpolia conuerſus ſingulis militibus centum minas, ipſe quadringentas pro more accipiens diſtribuit: omnia verò deorum ſimulachra Rhodo allata in Lunę templo collocauit:

Interea Stratoclem Gobryas domum repetere iuſſit: infelix verò nautarum quadriga defletis pro tempore parentibus, filiiſque ac coniugibus, Gobryæ gladio interijt. Ille lactantis pueri memor prolixum eiulauit: hic parentis ſenio confecti recordatus altum planxit: tertius relictam primo in ætatis flore coniugem lamentabatur. At Nauſicrates obſtinato fortíque animo & ſine lachrymis infit: Dapales cœnæ & largiter epulis inſtructæ menſæ, æternùm valete; veſtri demum vitæque ſatur Nauſicrates non inuitus in Orci peculio erit; ibi & functorum conuiuia obſeruaturus. Dixit, &caput inclinis, Age, inquit, Gobrya;

Ο γοῦν Στρατοκλῆς προσταγῇ τοῦ Γωβρύου
Τὴν ἀπάγξουσαν εἰς τὸν οἶκον ἐστάλη·
Καὶ τὴν ἀτυχῶν ἡ τετράκις ναυτίλων
Θνήσκει σφαγεῖσα τῷ ξίφει τοῦ Γωβρύου,
Πρῶτον προσδακρύσασα πικρῷ δακρύῳ
Τοὺς πατέρας, τὰ τέκνα, τοὺς ὁμοζύγους.
Ο μὲν γὰρ ἐξώμωξεν ἄθλιον βρέφος,
Μικρὸν νεογνὸν καὶ γεγαλακτισμένον·
Αλλος δὲ τὸν τεκόντα τὸν γηραλέον
Εκλαυσεν, ὠλόλυξεν, οἰμώξας μέγα.
Ο δ᾽ οἰκτρὸν ἐθρήνησε τὴν ὁμευνέτιν
Καλὴν νεαρὸν νυμφίου νύμφην νέαν.
Ναυσικράτης δὲ καρτερῶς, ἀδακρύτως,
. . . .

Τοῦτο προσειπὼν ἱλαρῷ τῇ καρδίᾳ
Χο · · · · τα καὶ πότων τὴν ἐν βίῳ,
Καὶ τὴν τραπεζῶν ἡ πολυτελεστέρα·
Πλησθεὶς γὰρ ὑμῶν εἰς κόρον Ναυσικράτης
Κάτειμι εἰς ἀΐδος ἄσμενος δόμον,
Καὶ τῶν θανόντων ἱστορήσει τοὺς πότους·
Επόψεται δὲ νεκρικοὺς εὐωχίας.
Ελεξεν οὕτως, καὶ τὸν αὐχένα κλίνας,
Ω δεῦρο, φησί, Γωβρύα, σφάττε με·

Ἰδοὺ προέρχεται εἰς σφαγὴν Ναυσικράτης.
Καὶ δὴ προτείνας τὴν σπάθην ὁ Γωβρύας
Ἐκτέμνει οἰκτρῶς τὸν καλὸν Ναυσικράτη.
Οἱ γοῦν παρόντες τοῖς τελουμένοις τότε,
Πάντες κατεπλήττοντο τὸν τεθνηκότα,
Καὶ τὴν ἀκατάπληκτον αὐτοῦ καρδίαν.
Ὁ δὲ Κράτανδρος οὐκ ἄνευ Δοσικλέος,
Οὐδ' αὖθις ἐκτὸς τῆς ποθουμένης κόρης
Εἰς τὴν φυλακὴν ἀντεπήλθοσαν πάλιν.
Καὶ δὴ Κράτανδρος φησὶ πρὸς Δοσικλέα·
Τῶν μὲν καθ' ἡμᾶς τοῖς θεοῖς φροντιστέον·
Καὶ γὰρ Δοσικλῆς τοῖς θεοῖς πάντως μέλει.
Σὺ δ' ἀλλὰ τὰς σὰς ἡμῖν ἀγγέλλοις τύχας
Διδοὺς τελευτὴν τῷ προϋπεσχημένῳ.
Κλαυθμοὺς μὲν οἶδα καὶ ῥοὰς τῶν δακρύων
Ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, συννεωκόρε ξένε,
Ἔφη Δοσικλῆς, οὐκ ἀδάκρυτον λόγον·
Τῶν γὰρ παλαιῶν εἰς ἀνάμνησιν φέρεις.
Ὅμως, τί γὰρ πάθωμεν αἰτοῦντος φίλου;
Ἐντεῦθεν ἀρχὴν ἡ διήγησις λάβῃ.

paratus Nauſicrates percuſſorem expectat; ſtatímque omnibus infractum viri animum admirantibus, vitam fato reddidit. Interea Cratander Doſicléſque non ſine Rhodanthe rurſus in carcerem coniecti ſunt, ibíque Cratander Doſiclem ſic interpellauit; Dij qui omnia curant, noſtri quoque non erunt incurioſi. Itaque tu promiſſi memor caſus tuos remetire. Luctus lachrymáſque poſtulas, ſubiecit non ſine fletu Doſicles, præteritorum in memoriam regreſſus; nec tamen amico petenti quidquam negabimus: narrationíque principium faciemus.

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER II.

IAm medium feruente rota conſcenderat axem
Phœbus ouans, totóque diem ſpargebat Olympo:

Nos Rhodi proximantes portui, ſecundo vento (quando nautis ita viſum eſt) allabimur, non ſine præſentis periculi metu: parúmque abfuit quin fracta demerſáque nauis periret. Etenim portus quidem interiùs tutiſſimus eſt: nam ſiue cùm inhorruit mare prærupti aquarum montes ad ima ſubſidant, ſiue vnda dehiſcens in arduas moles ſurgat,

TOY

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ β'.

Ἄρτι περσοπήπλου τὰς ἑαυτοῦ λαμπάδας
Ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ ἐς μέσην τὴν ἡμέραν.
Ἡμεῖς δὲ τὸν Ῥόδιον ἄγχου λιμένα
Εὔπλως παραπλεύσαντες εὐφόρας τύχης,
Οὕτω νομισθὲν καὶ κριθὲν τοῖς ναυτίλοις,
Τὴν ναῦν προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα
Μικροῦ παρ' αὐτὸ συνθρυβεῖσαν τὸ στόμα,
Καὶ συῤῥαγεῖσαν καὶ βυθισθεῖσαν κάτω.
Τὰ μὲν γὰρ ἔνδον ἀσφαλῆ τοῦ λιμένος
Οὐ κυμάτων θροῦς, οὐ λόφοι καὶ χάσματα
Τούτων ἐκείνοις ἀντεπέζη γαρμένων
Πυκνῇ ταραχῇ, καὶ συχνῇ μετακλίσει,
Καὶ τῶν λόφων μὲν ἀντιχασματουμένων,

Τῶν χασμάτων δὲ τοὔμπαλιν λοφουμένων.
Οὐδ' ἀντέγερσις πνευμάτων ἀντιπνόων
Δινεῖ τὸ ῥεῖθρον, καὶ κυκᾷ τὰς ὁλκάδας.
Μόνοις δὲ πάντως ἡ πύλη τῆς εἰσόδου
Στενὴ κομιδῆ καὶ κατάφρακτος λίθων.
Μόγις βίᾳ τις τῶν μεγίστων ὁλκάδων
Ἄψαυστος ἔλθοι καὶ περάσει τὴν θύραν.
Ἡμῖν μὲν οὖν εὔορμον ἦλθε τὸ σκάφος,
Καλὸν ἀθιγές, ὑγιές, σεσωσμένον,
Τοῦ ναυτιλάρχου τῇ τέχνῃ Στρατοκλέος·
Καὶ τοίνυν ἐξάψαντες ἐκ πρῴρας κάλως,
Στερρῶς δὲ δεσμήσαντες αὐτὴν ἀγκύραν
Ἀνῆμεν εὐθὺς εἰς Ῥόδον, ναύτας δύο
Μόνους λιπόντες φυλακὴν τῆς ὁλκάδος.
Ὁ δὲ Στρατοκλῆς τῆς νεὼς ὁ προστάτης,
Ἄγει μὲν ἡμᾶς ἐς φίλου συνεμπόρου.
Ἔξω λιπόντες τῆς πύλης, αὐτὸς μόνος
Εἰσῆλθεν ἔνδον καὶ προσεῖπε τὸν φίλον·
Ἐκστὰς δὲ κεῖνος τῷ δυσέλπτῳ τῆς θέας,
Ἀντιπροσεῖπε τὸν φίλον Στρατοκλέα,
Καὶ τῷ τραχήλῳ γνησίως προσεπλάκη·
Καί, Χαῖρέ μοι κάλλιστε τῶν συνεμπόρων,
Εἰπὼν ἐρωτᾷ, Σώζεταί σοι τὰ βρέφη,

ſeu concurſantibus ventis æſtu ferueat pelagus, ſecuræ ſtant naues. Anguſtum tamen eius oſtium inter ſaxa vix magna nauigia illæſa tranſmittit. Noſtrum ſanè gubernatoris Stratoclis induſtria ſanum ſaluúmque portum peruenit. Itaque ſubitò rudentibus proræ alligaris, & anchora tutò in mare dimiſſa, Rhodum perreximus, relictis ad nauis cuſtodiam nautis duobus. Stratocles gubernator nos in amici mercatoris ædes ductos ianuam propè opperiri iuſſit: ipſe ſolus ingreſſus amicum ſalutauit; qui inſperato lætus ſpectaculo ſalutę reddita in amplexus effuſus, Salue, inquit, mercatorum optime; vt valet

Panthia vxor? vt liberi? Bene, reſpondit Stratocles, omnia ſe habent, niſi quòd Agathoſthenem tecti lapſus vita deuoluit. Et cum dicto illius memor lachrymauit. Craſtina, ſubiecit Glaucon, iuſta mortuo perſoluemus: nunc verò comites tuos ædes meas accedere, hoſpitéſque meos eſſe volo. His dictis, coniugem Myrtipnoam conuiuium inſtruere ſub dio, & Stratoclis amicos inuitare iuſſit. Nec mora, cæteris ingredientibus ſola Rhodanthe, famelica licèt, aliquantulum cunctata, me

Καλὲ Στρατόκλεις; ὑγιὴς ἡ Γαθία;
Εὔνοις κυβερνᾷ τῇ ἐμῇ ζωῇ τύχη,
Ἄριστε Γλαύκων, ὁ Στρατοκλῆς ἀντέφη·
Καὶ παισὶν ἄλλοις δεξιῶς ἐπιβλέπει,
Ὦ πῶς δέ μοι τέθνηκεν Ἀγαθοσθένης,
Θάνατον οἰκτρὸν συμπεσούσης τῆς στέγης.
Ἔλεξε ταῦτα, καὶ στενάξας ἐκ βάθους,
Θερμοὺς σταλαγμοὺς ἐστάλαξε δακρύων,
Ἐλθὼν εἰς ἀνάμνησιν Ἀγαθοσθένους·
Ἐς αὔριον μὲν τῷ θανόντι παιδίῳ
Κοινῇ σὺν ἡμῖν, εἶπεν ὁ Γλαύκων, θύσεις
Χοάς, ἀπαρχὰς δακρύων, κερασμάτων.
Νῦν δ' ἀλλὰ δεῦρο συγκάλει τοὺς συμπότας
Κοινῇ μεταχεῖν τῆς παρ' ἡμῖν ἑστίας,
Κοινῇ φάγεσθαι τῶν παρόντων ἀλάτων.
Τούτοις ἐκεῖνος συμπεραίνει τοὺς λόγους,
Καὶ τὴν γυναῖκα συγκαλεῖ Μυρτιπνόην,
Γύναι, λέγων, προέστηθι τῆς πολυδαισίας·
Τίθει τράπεζαν εἰς τὸν ὕπαιθρον δόμον·
Καλεῖ δὲ φαγεῖν τοὺς φίλους Στρατοκλεῖ.
Εἰσήλθομεν γοῦν τῷ λόγῳ Μυρτιπνόης.
Ἀλλ' ἡ Ῥοδάνθη καὶ λιμαγχονουμένη,
Οὐκ ἦλθεν ἐντὸς ἐν τραπέζης ἀντισάσθαι·

Νεύσας δ' ὁ χθὲς συγκαλεῖ με καὶ λέγει·
Ανερ, γινώσκεις τὴν ἐμὴν σαφῶς τύχην·
Καλῶ γὰρ ἄνδρα τὸν φίλον Δοσικλέα,
Οἱ μοι συνῆψαν οὐ γάμοι καὶ παστάδες,
Οὐ νυμφικὴ σύζευξις, οὐ μία κλίνη,
Οὐ τῆς ἀπ' ἀμφοῖν συμπλοκῆς ἡ σύνδεσις·
Σχέσις δὲ σεμνὴ καὶ πόθος πάθους δίχα,
Καὶ δεσμὸς ἁγνὸς σωμάτων ἀσυνθέτων·
Ανερ, γινώσκεις τὴν ἐμὴν σαφῶς τύχην·
Εγὼ γάρ εἰμι καὶ γυνὴ καὶ παρθένος,
Καὶ πλουτὸς ἀνδρὸς ὄψιν εὐλαβουμένη·
Πλέον δὲ πολλῷ τοῦ σαφῶς ἀλλοτρίου,
Μή που τις ἡμᾶς ἐμπαθέστερον βλέποι
Κόρης πονηρᾶς δυστυχοῦν θεωρίαν·
Πῶς οὖν, Δοσικλῆς, εἰσοδεύσας τὴν θύραν
Τόσων μεθ' ἀνδρῶν συμφάγω γυνὴ μία;
Ως οὖν γέ σοι γένοιτο τῆς ὁμιλίας,
Μικρὸν διαλαχὼν εἶπα, σεμνὴ παρθένε·
Διδοῖς γὰρ ἡμῖν τοῦ πόθου τὰς ἐγγύας
Ορθὰς, ἐναγεῖς, ἀσφαλεῖς, πεπηγμένας·
Καὶ τὰς πονηρὰς ἐξάγεις ὑποψίας.
Νῦν δ' ἀλλὰ δεῦρο τοῦ φαγεῖν· τί γὰρ πάθῃς;
Επεὶ παρ' ἡμᾶς εἰσκαλεῖ Μυρτίπνόη;

nutu manus vocatum ſic compellat. Mi vir; virum dico, non thalami mecum lubentijs, verùm indiuiduo caſti amoris vinculo coniunctum: Ego hominis conſpectum, extranei præcipuè, fugio: ne forſitan ardentiùs me quiſpiam oculis vſurpet, vti aliquam quæ vulgò corpus ſuum ſtupri compleſſet: quomodo in tanto virorum cœtu ſola conuiuio adero? Excepi loquentem: Ita tibi inde bene eueniat, ſic & nobis certa veráque, ab omni etiam ſuſpicione libera amoris iudicia præbebis: verùm cùm Myrtipnoe nos inuitauerit, quid moraris? nec enim opi-

paræ menſæ delitijs aſſueta, diem integrum ieiuna ſuſtinebis, confecto præterea labore ac nauſea corpuſculo. Perſuaſi; ſtatímque ingreſſos Dryas Glauconis filius, eximius adoleſcens, ſaluerę ſuóſque hoſpites eſſe iuſſit, & in hortum, vbi conuiuium paratum erat, deduxit. Glaucon toro ſurgens nos collocauit: ipſe digniori loco cum Stratocle accubuit. A dextra Myrtipnoa, mox Rhodanthe ac Callichroe virgo: ab læua ego Dryáſque, ac tertius Nauſicrates nauta. Hic ſedendi ordo fuit:

Ἄλλως δὲ καὶ σὺ ταῖς τρυφαῖς εἰθισμένη,
Καὶ τὴν τραπεζῶν ταῖς πολυτελεστέραις,
Πῶς ἀξεφήσης εἰς ὅλην τὴν ἡμέραν,
Καὶ ταῦτα λύπῃ καὶ κόπῳ καὶ ναυτίᾳ
Τὴν σάρκα τὴν κάτισχνον ἐκτετηγμένη;
Εἰσῆλθε μὲν γοῦν τῆς κόρης πεπεισμένης.
Ἰδὼν δὲ πάντας εἰσιόντας ὁ Δρύας
Γλαύκωνος υἱὸς εὐσταλὴς νεανίας,
Χαίροιτε, φησὶν, οἱ φίλοι Στρατοκλέος,
Καὶ δεῦρο συγγεύεσθε κοινῶν ἀλφίτων.
Εἰπὼν δὲ πάντας εἰς τὸ κήπιον φέρει,
Ὅπου φαγεῖν ἔταξεν ἡ Μυρτιπνόη.
Καὶ γοῦν ὁ Γλαύκων ἐξαναστὰς τῆς κλίνης
Ἡμᾶς προσειπὼν ἠξίου καθισμένων·
Ἄνω μὲν αὐτὸς ἐς κορυφαῖον θρόνον
Ὁμοῦ καθεσθεὶς τῷ φίλῳ συνεμπόρῳ.
Εὐθὺς δ' ὑπ' αὐτοὺς δεξιᾷ Μυρτιπνόη.
Καὶ δὴ μετ' αὐτοὺς ἡ Ροδάνθη, καὶ τρίτη
Μυρτιπνόης παῖς, παρθένος Καλλιξένη.
Τὰ δ' ἔνθεν ἡμεῖς ὑπὸ τὸν Στρατοκλέα,
Ἐγὼ μετ' αὐτὸν, καὶ κατωτέρω Δρύας·
Τρίτος δ' ὑφ' ἡμᾶς ναυτίλος Ναυσικράτης.
Οὕτως μὲν εἶχε τῆς καθέδρας ἡ θέσις·

Καὶ πάντες ἐστιῶντο λαμπρῶς σιτίοις,
Ὑπὸ Στρατοκλῆ λιγυρῶς κεκραγότι,
Ωιδῆς ἀγαθῆς ἐμμελῶς ἡγουμένῳ.
Εὐθὺς δ' ἀνάστας τοῦ πότου Ναυσικράτης
Ορχησιν ὠρχήσατο ναυτικωτέραν.
Αλλοις μὲν ἡδὺ τὸ Στρατοκλέος μέλος,
Εμοὶ δὲ καλὸν τῆς Ροδάνθης τὸ στόμα·
Καλὸν δὲ καὶ τὸ φθέγμα τῆς Στρατοκλέος,
Ως εἰς Ροδάνθης ἀκοὴν ἀφιγμένον·
Αλλοις δ' ἐραστὸν τῆς μελῳδίας πλέον
Τὸ στρέμμα καὶ λύγισμα τοῦ Ναυσικράτους·
Αγροικικὸν μέν· τί γὰρ ἡ Ναυσικράτους;
Οὐ μὴν γελώτων ἐνδεὲς καὶ χαρίτων.
Εμοὶ δὲ καλὴ τῆς Ροδάνθης ἡ χρόα.
Αλλοι τὸν οἶνον ηὐλόγουν τὸν ἐν Ρόδῳ,
Ως ἡδὺν εἰς ὄσφρησιν, ἡδὺν εἰς πόσιν.
Εγὼ δὲ τοῦτον ηὐλόγησα πολλάκις,
Ως εἰς Ροδάνθης πλησιάζοντα στόμα·
Η καὶ τὸ κόνδυ μακαριστὸν ᾠόμην,
Ως τῆς Ροδάνθης τοῦ καλοῦ χείλους θιγόν.
Τί μοι τὰ πολλά, καὶ τί μοι μακρὸς λόγος;
Εζηλοτύπουν τῷ κυπέλλῳ πολλάκις
Τῶν τηλικούτων θιγγάνοντι χειλέων.

omnéſque faſtidioſis dapibus fruebantur, ſuauiter canente Stratocle, qui lepidum exorſus carmen præibat: qno audito Nauſicrates nauticam ſaltationem explicuit. Cæteris Stratoclis carmen, mihi Rhodanthæ os placuit: vocémque Stratoclis hoc ipſo commendaui, quòd ad virginis aures perueniſſet. Alij tortuoſos flexus, lubricáſque & in mollitiem decoras lenti corporis ambages ac motus: qui licèt ruris aliquid haberent, non tamen inficeti erant: Ego virginis colorem laudabam; illi Rhodium vinum odore potúque ſuauiſſimum: ego quia illud ori Rhodanthe admouiſſet, imò & beatum poculum, quòd eius labellis hæſiſſet, non ſine inuidia commendabam.

Multi Dryantis formam extollebant: etenim præter accuratum totius corporis decus iam primùm flora lanugo rubentibus genis inſerpebat, & penduli in humeros aurei crines niueum colorem inluſtrabant. Mihi pulcher ideo viſus eſt quòd Rhodanthæ aduerſus ſederet. Omnes Glauconis ac Myrtipnoæ ſummam erga hoſpites humanitatem mirabantur: ego quia virginem excepiſſent felices exiſtimabam. Feruebat multiplici gaudio conuiuium: verùm bonus Dryas Rhodanthes amore captus accepto poculo hoſpitibus meracius vinum impingere non ceſſat, donec virgini libatum petulanter ſatis præbuit. Illa cognitam adoleſcentis inſolentiam ſimulato cordis dolore eluſit, ſcyphúmque recuſauit. Hæc egit, hæc paſſus eſt Dryas:

Αλλοις ποθεινὸς ὁ Δρύας καλὸς νέος
Πρώτοις ἰούλοις τὴν γένυν περιστέφων,
Λευκὸς δὲ χρῶμα, χρυσοειδὴς τὴν τρίχα,
Ωμοις ἐς αὐτοὺς καθιεὶς τοὺς βοστρύχους,
Καὶ τἄλλα σεμνὸς καὶ καλὸς τὴν ἰδέαν.
Εμοὶ δὲ καλὸς ὁ Δρύας ἐκ τοῦ θρόνου
Αντιπροσωπῶν τηλικαύτῃ παρθένῳ.
Αλλοι δὲ τὸν Γλαύκωνα καὶ Μυρτιπνόην
Θαυμασίους ἔφασκον ὡς φιλοξένους.
Εμοὶ δὲ θαυμάσιος ἡ συζυγία,
Οτι ξενίζει τηλικαύτην παρθένον.
Τόσην δὲ δεῖπνον εἶχε τὴν θυμηδίαν.
Αλλ' ὁ προσηνὴς μειρακίσκος ὁ Δρύας
Αλοὺς ἔρωτι τῆς Ροδάνθης ἀδίκῳ,
Βάκχον προσπηδᾷ καὶ κρατῆρα λαμβάνει,
Λαβὼν δὲ κιρνᾷ τοῖς ξένοις πιὼν πόμα.
Εἰς γοῦν Ροδάνθην ἐμμανῶς ἀφιγμένος
Δίδωσι προπιὼν τὸν κρατῆρα τῇ κόρῃ.
Η παρθένος δὲ γνοῦσα τὴν σκαιωρίαν,
Αποστρέφει μὲν τῷ Δρύαντι τὸν σκύφον,
Σοφίζεται δὲ δυσπαθοῦσαν καρδίαν.
Ταῦτα δρασάντος καὶ παθόντος τοῦ νέου·
Τοὺς εὐγενεῖς μείρακας, ὁ Γλαύκων, λέγει,

Ὡς δ' οὐ λάθοι Δρύαντος ἡ παρεινία,
Φίλε Στράτοκλες, ποῖ κομίζεις καὶ πόθεν;
Καὶ τίνος εἰσὶ πατρίδος, τίνος γένους;
Αὐτοὶ λέγοιεν, ὁ Στρατοκλῆς ἀντέφη,
Τίνες; πόθεν; ποῦ; καὶ τύχην καὶ πατρίδα·
Καὶ δὴ πρὸς ἡμᾶς ἀντικάμψας τὸν λόγον,
Λέγοιτε, φησὶ, τὰς ὑμῶν τύχας ξένοι,
Ἀνδρὸς καλοῦ Γλαύκωνος ἀκροωμένου.
Πρὸς ταῦτα μικρὸν συμπεδήσας τὸ στόμα,
Δριμὺ στενάξας, Ὦ Στράτοκλες, ἀντέφην,
Ἢ ποῦ τὸ δεῖπνον τὴν χαρὰν καὶ τὸν γέλων
Ἐπὶ στεναγμοὺς ἀξιοῖς ἐπιστρέφειν;
Ἢ ποῦ τὸ καλὸν κόνδυ τῶν κερασμάτων
Γλήσειν ἀπείρων δακρύων ἐπιτρέπεις;
Τούτους ὁ Γλαύκων τοὺς λόγους ὑποφθάσας,
Λέγοις τὰ σαυτά, καὶ τὰ τῆς κόρης λέγοις,
Τέκνον Δόσικλες, εἶπε μικρὰ δακρύσας·
Πικρὰς γὰρ ὡς ἔοικεν ἀγγελεῖς τύχας.
Καὶ τοίνυν ἔνθεν τοῦ λέγειν ἀπηρχόμην.
Ἄβυδος ἡμῖν ἡ πατρὶς, Γλαύκων φίλε.
Πατὴρ ἐμοὶ Λύσιππος υἱὸς Εὐφράτου,

Cuius vt cæteros lateret Glauçon Stratoclem interrogauit, vnde nobiles hos iuuenes, &, qua patria quibus parentibus ortos adduceret? Ipſi, inquit Stratocles, genus ſuum patriámque & caſus referant:conuerſáque ad nos oratione; Agite, hoſpites, res veſtras Glauconi viro probo retexite. Obmutui paulum, imóque pectore ſuſpiritum ducens. Stratoclem ſic alloquutus ſum. O Stratocles, an conuiuij lætitiam riſúſque in luctus ac ſuſpiria conuertere amas? an hæc gaudij pocula lachrymis implere vacat? Interrupit Glaucon, mea puellæque porro exordiri infortunia moens, quæ magna ſuſpicabatur. Itaque ſic initium dicendi feci.

Phryxæum vaſtis Xerxes quàmolibus æquor
Obruit, anguſtóque iniecit vincula ponto,
Condidit illuſtrem felix Miletus Abydum.
Clara viris opibuſque potens, patríſque Lyſippi
Hoc natale ſolum eſt; magni qui ſtirpe creatus
Euphratæ, patrias acies & bella regebat.
Hîc quoq. nata fuit, multúmq. Stratone parēte

Virgo tumet, generis præclaráq. nomina iactat.
At pater, vt charæ conſpecta eſt forma Rhodanthes,
Ardua inacceſſæ poſuit faſtigia turris.
Nempe hoc virgineos clauſiſti carcere vultus,
Sæue parens; Sic illa oculos vitabit amantum,
Dixiſti, & nullis ardebit conſcia flammis.
Non efferre pedem, non ſummas littoris oras
Radere, non campos licuit luſtrare patentes;
Ingrato niſi mœſta ſitu, turpíque latebra
Humida vicini peteret cùm balnea Ponti.
Tantæ molis erat teneram ſeruare puellam,
Et procul audaces hominum diuertere viſus.
At tibi fata negant viſum fugiſſe Doſiclem:
Namq. ego fortuito properās per littora paſſu,
Cùm iam nigra dies, toto nox humida cælo
Cùm ruit, & feſſos impellit in æquora ſoles,
Virgo aderat longa comitum ſtipata caterua:
Omnes illa premit totóque eſt vertice ſuprà.
Obſtupui, vtque oculis ſubitò conſpecta refulſit,
Hærentes valido perſtrinxit fulgure viſus.
Vix nomen generíſque vacat primordia ſcire:
Sępe mihi pater eſt, ſępe eſt mihi cognita Phryne;
Μέγας

Μέγας στρατηγός· τὴν δὲ παρθένον Στράτων
Εσωθεν ἐγκέκλεικε μικροῦ πυργίου,
Ως μὲν δύσοπτος ἀρσένων χωρὶς μένῃ.
Οὐδ' ἐκτὸς ἐλθεῖν τῆς φυλακῆς ἠξίου,
Εἰ μὴ ῥυπωθὲν τῆς κόρης τὸ σαρκίον
Εχρῃζε λουτροῦ καὶ ῥοῆς καθαρσίου.
Ταύτην μὲν οὕτως ἠσφαλίζετο Στράτων
Ως μὲν ἐραστοῦ λίχνον ὀφθαλμὸν φύγοι.
Οὐ μὴν φυγεῖν ἴσχυσε τὸν Δοσικλέος·
Ως γὰρ τυχηρὰν εὗρον ποτε τρίβον,
Ηδη κλινούσης εἰς τέλος τῆς ἡμέρας,
Ιδοὺ Ῥοδάνθη πρὸς τὸ λουτρὸν ἠγμένη,
Υπὸ προπομποῖς, ὑφ' ὀπαδοῖς μυρίοις.
Ιδὼν προσῆλθον καὶ προσελθὼν ἠρόμην
Τὰς ἀκολούθους, τίς, τίνων ἡ παρθένος·
Καὶ τὸν Στράτωνα μανθάνω καὶ τὴν Φρύνην.

Καὶ γοῦν ἀναρραχθεὶς ὡς βέλει τὴν καρδίαν,
Ἔγνων γὰρ αὐτὴν τῷ λόγῳ τὴν παρθένον,
Πάλαι περὶ Στράτωνος ἠκουτισμένος,
Ὡς εὐτυχῆ τοι παγκάλην θυγατέρα·
Ἄπειμι πληγεὶς εἰς τὸν οἰκεῖον δόμον·
Καὶ τοῦ Λυσίππου, νὺξ γὰρ ἦν, κοιμωμένου,
Λιπὼν δὲ δεῖπνον, τὸν κρατῆρα, τὸν πότον,
Στρωμνὴν μετῆλθον ὡς ἀφυπνώσων τάχα·
Ἀλλ' ὕπνος οὐκ ἦν ταῖς κόραις ἐνιζάνων,
Οὔθ' ἡ θυρωρὸς τῆς ἐπιστολείας θύρας
Νὺξ ἠσφάλιζε τὰς ἐμὰς βλεφαρίδας·
Ἀλλὰ λογισμῶν ἐμβολαῖς ἀντιρρόπων
Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἐμμανῶς ἀντιστάμην,
Καὶ μὴ προσσόντων δυσμενῶν στρατευμάτων
Εἰς γοῦν ἑαυτὸν τὴν μάχην ἀντεκρότουν.
Καλὴ Ῥοδάνθη, καὶ καλή, καὶ παρθένος,
Σεμνὸν δὲ σοὐκίνημα τῶν βαδισμάτων,
Ὀρθὸν δὲ μῆκος, εὐσταθές, προσηγμένον,
Ὡς ἀνάδενδρας, ὡς κυπάριττος νέα.
Καλὴ Ῥοδάνθη, τοῦ καλοῦ πόσος πόθος;

Laudatíque ambo quòd plenis nubilis annis,
Pulchráque quòd caſtos ſeruaret nata penates.
Interea taciti caluere ſub oſſibus ignes
Vulnere iámque graui, iam cæco ſaucius ictu,
Heu quantum patrias veni mutatus in ædes!
Non ex more dapes, non grati pocula Bacchi,
Non ductæ varijs recreant ſermonibus horæ.
Mox thalamo quæſita quies, longúmq. iacẽtes
Explicui lecto defeſſis viribus artus.
Sed neque languentis ſopor impediebat ocellos,
Lumina nec clauſit nox conſcia mater Amorũ.
Mens animi ambiguis nimirum exercita curis
Verſabat varios momenta per omnia motus.
Nam modò præcipiti voluens contraria curſu,
Ipſa ſibi hoſtis erat, pugnáſque animoſa ciebat
Huc leuis atque illuc, dubióq. hæc ore loquebar.
Salue ô virgineæ longè pulcherrima turbæ,
Quàm bene compoſito figis veſtigia paſſu!
Quàm procera micãs cũctas premis vna ſorores!
Vitis vt intonſum ſuperat quæ denſa cacumen
Arboris, atq. vmbras gaudet ſpectare minores:
Aut tenero primæua ſolo cùm longa cupreſſus
Surgit, & expanſis ſupereminet ardua ramis.

Illa quidem his oculis nimium formoſa videtur.
Et ſi pulchra placet, ſed ſi formoſa Rhodanthe;
An pulchri prohibendus amor? nec forma, nec ætas
Illa eſt quam fugias, nec quos miraberis ignes.
Diues opum pater eſt, eſt & caſtiſſima mater.
Sic genus & claros iactat formoſa parentes.
Scilicet hic ingratus erit, qui munera formæ
Reſpuet, aut etiam Superis accepta negabit.
O mihi ſi notas audire ac reddere voces,
Si liceat ſimili conſortia iungere voto!
Si Venus & pulchra ridens cum matre Cupido
Lampade vel tenui vel inermi ſtrinxerit arcu!
Cur non & precibus noſtris Cytherea faueret?
Forſitan & grato velit indulgere furori.
Vtque mihi placuit, placuiſſe & poſſumus illi.
Poſſumus; expertis vulnus quoq. forſitã hæret
Oſſibus, & captis ardemus mentibus ambo,
Virgóque iam ſimiles miratur neſcia flammas.
Me miſerum! ardenti defixa in virgine viſu
Hæſimus, ac vultu nihil hæc promiſit amico:
Me quoquè vix oculi nutu dignata ſuperbo.
Illa quidẽ proauos & maxima nomina iactat:

Ἐρᾷ Ῥοδάνθης· τί ξένον; καλῆς κόρης.
Ποθῶ Ῥοδάνθην· εὐγενὴς ἡ παρθένος·
Θυγατέρα Στράτωνος ἀνδρὸς ὀλβίου,
Ἀνδρὸς μεγίστου, καὶ θυγατέρα Φρυνῆς
Σεμνῆς γυναικὸς, εὐπρεποῦς καὶ κοσμίας·
Κάλλος ποθῶ μέγιστον α.......
Θεῖον δὲ κάλλος καὶ θεόσδοτος χάρις·
Τίς τυφλὸς οὕτω, τίς σεσύληται φρένας;
Τίς ἀχάριστος εἰς θεῶν θείαν χάριν,
Ὡς μὴ δὲ κάλλος καὶ σέβειν καὶ λαμβάνειν;
Εἴθε ξυνῆλθον εἰς λόγους τῇ παρθένῳ.
Εἴθε προσήχθη τὴν ἐμὴν ἔχουσα σχέσιν,
Λόγον παρασχεῖν καὶ λαβεῖν ἄλλον λόγον;
Εἴθε θρυαλλὶς τῶν ἐν ἡμῖν ἀνθράκων
Τὴν τῆς Ῥοδάνθης ἐξανῆψε καρδίαν.
Ἦ που πέπονθε καὶ Ῥοδάνθη πολλάκις,
Ἀγροῦ παρατρέχοντα προσβλέψασά με,
Καθὼς ἐγὼ πέπονθα τῇ θεωρίᾳ;
Ἦ που πόθου ζώπυρον ἐν σπλάγχνοις τρέφει;
Ἢ καὶ συναντήσαντα καὶ βλέψαντά με
Οὐκ ἠξίωσε κἂν μόλις ψιλῆς θέας,
Ἀνάξιον κρίνασα τῆς θεωρίας;
Καὶ πῶς καλοῖν μετὰ τοῖν γονοῖν ἡ παρθένος·

Ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ γοῦν δυσκλεᾶ τὰ τοῦ γένους.
Καλὸς μὲν οἶδα καὶ μέγιστος ὁ Στράτων,
Πλούτῳ κομῶν, ἔντιμος ἐν συνεδρίῳ,
Καὶ τῇ πόλει μέγιστος ἐν συμβουλίᾳ·
Ἀλλ' οὐ Λύσιππος εἰς γένος, γέρας, τύχην
Ἐνδεῖ Στράτωνος, ἀλλ' οὐδὲ Φρυνῆς
Μήτηρ ἐμὴ Φίλιννα δυσγενεστέρα.
Μὴ γὰρ τοσοῦτον ὁ χρόνος κατισχύσοι,
Ὡς καὶ Λυσίππου τὰς τόσας στρατηγίας,
Καὶ τοὺς τοσούτους ἐν τόσαις μάχαις κόπους
Οὕτω ταχείως ἐξαλεῖψαι ἐκ μέσου,
Λήθης δὲ βυθῷ καὶ φθορᾷ συμποντίσαι.
Καλὴ μὲν ἐστὶ τῆς Ῥοδάνθης ἡ χρόα·
Οὐκ ἀφελεῖν γὰρ οὐδὲ προσθεῖναι δέοι,
Ἐκ τῆς ἀρίστης ἀρτίας διαρτίας·
Καλῶς γὰρ αὐτὴν καὶ κεκανονισμένως
Ἐσχημάτισεν ἡ γεωμέτρης φύσις.
Ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ πρόσωπον κολοβωμένον,
Οὐδὲ ξένη τις καὶ δυσέντευκτος πλάσις,
Ἄλλως τε κάλλος ἀνδρικὸν σταθερότης,
Ἀλκὴ κραταιά, πρὸς μάχας εὐανδρία,
Ἄτρεστος ἰσχύς, δεξιὰ θαρσαλέα,
Ἔπαλξις ἀπτόητος εἰς μάχης στόμα·

At mihi non humiles vili de plebe parentes,
Audacémque facit genitor, bellóque togáque
Nobilis, & noſtra longè clariſſimus vrbe;
Quem Strato, nec matrem ſuperabit Phryna
Philinnam.
Namque ſeneſcentis tot maxima bella Lyſippi,
Tótque acies ductas, victo tot ab hoſte triũphos
Tempus & incerti ſpatium non finiet æui.
Illa quidem noſtros cepit pulcherrima viſus:
Iure placet meruitque oculis formoſa videri.
Scilicet eximio decori nihil adderet ipſe
Liuor, & audaci quidquam non detrahet auſu:
Artifici natura manu ſic omnia membra
Compoſuit, viréſque ſuas emenſa reliquit.
Sed mihi nec turpes ignaui corporis artus,
Nec mutili, quibus & timeas occurrere, vultus.
Sunt etiam magnæ præſtanti in corpore vires,
Intrepidum pectus, dextræq. animoſa ſuperbæ
Gloria, nec metuens belli in diſcrimine virtus.
Sic Martis properatus amor, ſæuóque cruentas
Rupimus enſe acies, inimicáque corpora letho
Strauimus, & plures Erebo demiſimus vmbras.
Hæc mihi forma placet, nimiũ decet illa, viriles

Cõmendátque animos: multis ego cædibus hauſi
Hoſtiles fundens acies, cùm ſæuior enſis
Incubuit cuneis, aduerſáque pectora ferro
Præbuit, & triſtes ſatiauit barbarus iras.
Quin etiam multo ſeſe cùm remige claſſis
Tolleret, & pulſæ tonſis ſonuere carinæ,
Eſt pelago ſeruata manus, terráque maríque
Vicimus; vlla feri neque me Mauortis imago
Præterijt; didici varia dux inclitus arte
Vt locat armatos, poſitas quoq. in ordine turmas
Circuit; vt vaſtæ cingit munimine foſſæ:
Vt captas etiam verſis cum mœnibus vrbes
Eruit, & legiſſe acies & fundere lectas,
Ingentéſque minas murorum euertere noui.
Omnia ſic varij ſimulachra ardentia belli
Edidici pridem; ſic cruda exordia magnæ
Indolis, his teneros ſtudijs formauimus annos:
Et mea ſic patrias virtus feſtinat ad artes.
Forſitan has artes genitórque & Phryna
probabit,
Optatámque dabit non indignata Rhodãthem.
Si tamen & cœptis, & votis improba noſtris
Inuidet, ac miſeros ingrata irridet amores,

Αἵμασιν ἐχθρῶν πορφυρωθεῖσα σπάθη,
Ξίφος κορεσθὲν δυσμενεστέρου χρέως.
Εἰ γοῦν καὶ ἄνδρα τις τὰ τοῦ κάλλους κρίνει,
Ὡραῖον ἂν μάθῃ με τὴν θεωρίαν·
Πολλαῖς γὰρ ἤδη ταῖς μάχαις καὶ πολλάκις
Πολλοὺς στεφάνους εὐκλεῶς ἐδεξάμην.
Βέβρωκε πολλῶν εὐμενῶν πολλὰ κρέα
Τὸ χαλκοβαφὲς τῆς μαχαίρης μου στόμα,
.... πολλῶν ἐκπέπωκεν αἱμάτων·
Πολλῶν ἐνετρύφησα βαρβάρων φόνοις,
Ἐνναυμαχῶν ἤθλησα πολλὰ πολλάκις,
Καὶ χερσομαχῶν ἀντεταξάμην ὅσοις.
... ἢ οἶδα τάττειν ὁπλίτας,
Λόχους ἐφιστᾶν καὶ περιτρέχειν λόχους·
Τάφρους ὀρύττειν καὶ περιστέλλειν πόλεις·
Φράττειν δὲ τάφρους καὶ καταστρέφειν πόλεις,
Στρατοὺς συνιστᾶν καὶ στρατοὺς ἀνατρέπειν,
Τειχῶν κατασπᾶν ἐξοχὰς ὑψιλόφους,
Καὶ πάντας ἁπλῶς τῆς στρατηγίας λόγους,
Τὸν πατέρα σχὼν εὐφυᾶ παιδοτρίβα.
Ἱκανὰ ταῦτα καὶ Στράτωνα καὶ Φρύνην
Πεῖσαι παρασχεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν,

Νύμφην Ῥοδάνθην τῷ Δοσικλεῖ νομφίῳ.
Εἰ δ᾽ οὐ θελήσει τὴν συναφὴν ὁ Στράτων,
Ποίαν ἐφεύρω τοῦ πυρὸς τούτου δρόσον;
Ἢ που τὸν οἶκον αὐθαδῶς τῆς παρθένου
Νύκτωρ ὑπελθὼν συγκροτήσω τὴν βίαν;
Καὶ πῶς ἀέλπτως ἐμπεσὼν κοιμωμένην,
Οὐκ ἂν ταράξω καὶ θροήσω τὴν κόρην;
Ῥήξοι δὲ φωνὴν, καλέσοι δὲ τὴν φρουρὴν
Ἠδὲ Στράτωνα, καὶ τὸν ὄχλον ὁ Στράτων,
Καὶ τὸν βιαστὴν συλλάβοι Δοσικλέα;
Ἢ συλλαβεῖν με ῥᾳδίως οὐκ ἰσχύσει·
Ὑπαγγελεῖ δὲ τῷ Λυσίππῳ τὴν βίαν,
Πλήσοι δὲ θυμοῦ καὶ πρὸς ὀργὴν ὀτρύνοι·
Καὶ κερδανεῖν μὲν τοῦ τεκόντος τὸν χόλον.
Ἀπελπιῶ δὲ καὶ Ῥοδάνθης τὸν γάμον;
Πάσχεις τι καὶ σὺ, γλυκερή μοι παρθένε,
Πάσχεις δ᾽ ἡμᾶς ἀγχούσας τὴν καρδίαν·
Ἀντὶ φλογίζῃ τοῦ πόθου πυρεκβόλοις,

Quæ leuia ignoto ſolatia quærimus igni.
Scilicet ardemus, furioſáque vota ſequuti,
Ardua cùm vaſto palabunt ſidera mundo,
Nigráque nox triſti cœlos inuoluet amictu,
Ibimus, & vario complentes tecta tumultu
Ædibus inuitam patrijs rapiemus inulti.
Forſitan hoc placida virgo reſoluta quiete
Senſerit, & longo charos clamore parentes
Inuocet: inde datis omnes ex ordine ſignis
Proſilient, tantíque aderit mox criminis vltor,
Qui prohibere nefas, qui ſontem expellere poſſit.
An fugiam tacitæ per amica ſilentia noctis?
Non feret hoc genitor, ſceleratáq. facta peroſus
Oderit: inde ſcelus noſtrum patris ira ſequetur.
At Phryna, vt caræ comperta iniuria natæ,
Iratúſque Strato mihi vincla iugalia ſemper
Abnuet, & propriam numquam dabit eſſe
Rhodanthem.
Fors etiam, ô animæ pars ô cariſſima noſtræ,
Tu quóque tu tenera cepiſti incendia mente,
O virgo, & tecto paulatim carperis igne:
Quóque magis tenues ignota amentia ſenſus
Ludit, & indomiti cruciant te pectoris æſtus,

Non Cereris placuere dapes, non pocula Bacchi.
Tu quoque Somne pater, placidiſſime Somne Deorum,
Tu numquam infuſo languentia lumina cornu
Obruis, aut vigili diffundis nubila letho.
Forſitan & miſerum tenui clamore Doſiclem
Nomen inane vocas, teſtatáque nomen inane
Vreris interea triſti præcordia cura,
Irrita ſic miſero præbens alimenta furori.
Vritur & Doſicles nimiùm, ſimilique calore
Aeſtuat, atque pares voluit ſub pectore flãmas.
Fallimur? an longum fortè indignata dolorem
Viuere me neſcis, neque tu mea nomina curas,
Seu me fata vocant, iámque hora nouiſſima triſti
Compoſuit tumulo, lento ſeu liquimur igne?
Si tamen ignoti ſtimulos non ſentis amoris,
Et tua ſi nullum verſat mens ſaucia vulnus,
Odiſtíque viros, caſtíſque aſſueta latebris
Si procul arcanis omnes conſpectibus arces;
Nos tamẽ hæc alijs nunquã toleranda feremus,
Si modò non ſolùm iactas odiſſe Doſiclem,
Sed reliquos etiam virgo auerſaris amantes,

Υπνου στερίσκῃ, τὴν τροφὴν οὐ προσδέχῃ·
Τὰ σπλάγχνα τιμωρεῖ τὸν ποθοῦντα δακρύοις·
Καλεῖς Δοσικλῆ, καὶ φέρεις ἀπὸ στόμα,
Η κἂν βιαζομένου ἀγνοεῖς, ὦ παρθένε,
Εἰ μὲν τὰ πικρὰ τῶν ἐρώτων κεντεία,
Ατραυμάτιστος εἶς ὃ τὴν ἐκφυγγάνεις,
Καὶ πάντως ἀνδρὸς οὐ λαβεῖν θεωρίαν·
Περιφρονεῖς ὃ τῶν ἐρώτων τοὺς λόγους,
Απαξιοῖς δὲ τὴν χέσιν καὶ τὸν πόθον,
Μισεῖς δὲ πᾶσαν ἀῤῥένων ὁμιλίαν·

Τλητὸν τὸ κακόν, οὐ γὰρ εἰς Δοσικλέα
Εχει Δοσικλῆς τοὺς συνεσδελυσμένους.
Εἰ δ᾽ ἄλλον ἡμῶν ἀκρίτως ὑπερτίθης,
Ω, καὶ σεαυτῆς ἐγγυήσω τὸν γάμον,
Η λῦσον ἡμῖν τὰς πρὸς αὐτὸν ἐγγύας,
Η γοῦν Δοσικλῆς θανατᾷ· τὸ γὰρ ξίφος
Σπλάγχνων καθ᾽ αὐτοῦ ἐμβαλῶ καὶ καρδίαν.
Τοιαῖσδε πολλαῖς ἐνθυμημάτων ζάλαις
Εγὼ ταραχθεὶς καὶ πνοαῖς ἀντιπνόοις,
Ως ναῦς ἀνερμάτιστος ἐν κλυδωνίῳ.
Τοιοῖσδε πολλοῖς ἀντιπαλαίσας λόγοις
Ω, δαὶ ἐς αὐτὰς δευτέρας ἀνεκλόρων,

Nec quid Amor, quid Hymen, nec quid ſunt
fœdera curas.
Verùm alius toto lætus ſi pectore veros
Admouet amplexus, optatáque gaudia iungens
Felix immeritos fruitur prælatus amores,
Aut triſtes thalamos & pacta iugalia ſolue:
Aut tuus hic Doſicles nimiùm crudelibus auſis
Viſcera diſrumpet tantis ardentia flammis.
Talia mens præceps media dum nocte volutat,
Hæret, & ambiguis ſuſpenditur anxia curis:
Immenſi veluti peritura per æquora ponti,
Ardua cùm ventis committitur vnda coortis,
Huc illuc trahitur, viduatáque pondere pinus
Exilit, ac medio cæli pelagíque tumultu
Fertur, & ambiguis impellitur icta procellis:
Sic animi incertus, curíſque tumentibus amens
Anxia multiplici verſabam pectora bello.
Nox ſubit interea, lentæque cacumine virgæ
Compoſuit placida languentia membra quiete
Somnus, venturæ lucis cùm nuntius Ales
Iam celeres iterum cantu diuiſerat horas;
Scilicet ancipiti cùm mentem cura tumultu
Obruit, illa leui nocturna ſilentia rore

Irrigat, & menti tenebras infundit opacæ,
Inuitátque leues ſomnos, ſimulachráque rerum
Obijcit, atque iubet varias imitantia formas
Ludere defeſſos vmbris volitantibus artus.
Fluctuat huc illuc animus, momentáq. penſans
Et timet & longæ relegit tranſacta diei.
Ecce ſoporifero vix cedere lumina ſomno,
Virginis ante oculos cùm ſeſe obiecit imago.
Jlla vel inceſſus vultúmq. ſonúmq. loquendi
Exprimit: hinc blandis tentaui accedere dictis,
Et molles adhibere preces, & conſcia vota
Narrabam infelix, quàm certus arundine fixa
Laſit Amor teneras traiecta per oſſa medullas.
Audijt, ac tacito diffundens gaudia vultu
Riſit, & acceptos teſtata eſt lætior ignes.
Præbuit hæc facilis miſero ſolatia ſomnus.

Ελαθον

Ἔλαθον . . . . . . καὶ πρὸς ὕπνον ἐτράπην.
Ἡ γὰρ προσιτὴ συῤῥοὴ τῶν φροντίδων,
Σκότον καταῤῥαίνουσα τῶν ἄνω τόπων,
Καὶ γυμνὸν ἄνω δημιουργοῦσα γνόφον,
Καὶ νύκτα πολλὴν καὶ βαθύσκιον ζόφον,
Καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῦσα τὰς κόρας,
Φιλεῖ τὰ πολλὰ καὶ τὸν ὕπνον εἰσφέρειν,
Καὶ τοῦτον οὐκ ἄτερπον, οὐ πλοίας δίχα.
Τῶν πραγμάτων γὰρ καὶ λόγων τῶν ἐν φάει
Εἴδωλα πολλὰ καὶ φάσεις νυκτιχρόους
Ἡ νὺξ ἀναπλάττουσα καὶ σκιὰς μόνας
Πλαστογραφοῦσα δακτύλῳ σκιαγράφῳ,
Φέρει τὸ φάσμα τῇ καθ᾽ ὕπνους ἐμφάσει.
Οἷον κἀγὼ πέπονθα τῷ τότε χρόνῳ.
Αὐτὴν γὰρ εὐθὺς ὡς καθ᾽ ὕπνους τὴν κόρην
Εἶδον Ῥοδάνθην, καὶ συνῆλθον εἰς λόγους,
Εἶπον τὸ θερμὸν τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης,
Καὶ τὴν ἐνοῦσαν ἐξεγύμνωσα σχέσιν.
Ἔγνων ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ γελῶσαν τὴν κόρην.
Καί μοι τὸ μειδίαμα σύμβολον μέγα
Ἔδοξε τοῦ λύοντος ἐν στέρνοις πόθου.
Οὕτω παρηγόρει με τοῖς ἐνυπνίοις
Ἡ νὺξ κατοικτείρουσα τῶν παθημάτων.

F

Παρῆλθεν ἡ νύξ, καὶ μετῆλθεν ἡμέρα·
Κἀπεὶ διαστὰς τῶν φίλων ὀνειράτων
Οὐκ εἶδον οὐδὲν τῶν τέως ὁρωμένων·
Νυκτὸς γὰρ ἦν ἄθυρμα καὶ παίζων ὕπνος,
Καὶ μειδιῶν ὄνειρος εἰς νόθους πόνους·
Καὶ τοῦ πυρὸς πιμπρῶντος αὐτὴν καρδίαν,
Οὐκ εἶχον εὑρεῖν μηδαμῆ τινὰ δρόσον·
Κόλπῳ πρὸς αὐτῷ μητρικῷ πεσὼν μέσῳ,
Ὦ μῆτερ, εἶπον, μῆτερ ἠγαπημένη,
Σῶσον τὸν υἱὸν τὸν φίλον Δοσικλέα.
Σῶζειν Δοσικλῆ. εἰ δὲ μὴ σώζειν θέλεις,
Θανούμενον κήδευε χερσὶ γνησίαις.
Μαρτύρομαι γὰρ τῶν ἐρώτων τὴν χάριν,
Καὶ τῆς Ῥοδάνθης τὴν ἐμοὶ φίλην θέαν,
Ὡς εἰ στερηθῶ μητρικῆς εὐσπλαγχνίας,
Σπλάγχνων κατ' αὐτῶν εἰσβιβάσω τὸ ξίφος.
Πρὸς ταῦτα δακρύσασα μητρῴα χέσις,

Interea toto latè fulgentia cælo
Ardua cedebant venienti ſidera Phœbo.
Tunc ablata quies, & lumine ſomnus amico
In tenuem procul ex oculis euanuit auram:
Sollicitos ſpecies ſic luſerat improba ſenſus.
Tum rurſus tacito creſcebant vota ſub igne:
Rurſus amor, rurſúſque graues in pectore curæ,
Solaménq. mali nullum, immedicabile vulnus.
Tandem per varios verſans incendia motus,
Mater vt officium noto ſponderet amori,
Hanc adij, lapſúſque ſinu, mox oſcula caris
Tempeſtiua genis poſui, faßúſque dolorem,
Cara vale mater, cauſámque intellige mortis.
Tu modò, tu corpus ferali exangue ſepulchro
Infer, & atratæ cura ſolemnia pompæ.
Alma Venus, quocumque ſedes in vertice cæli,
Vóſque pharetrati, vos ô mea numina fratres,
Et te iuncta Deis teſtor formoſa Rhodanthe:
Si tua ſedulitas longè, ô chariſſima mater,
Non erit apta mihi, vel opem tua dextra ne-
gabit,
Ipſe meum fodiam repetito vulnere pectus.
Finieram cùm ſic lachrymis reſpondit obortis:

(Nulla parens vnquam lachrymas muliérque negauit)
Senſimus,inquit, amas; tua te iurata Rhodãthe
Cepit & intactum primo te vulnere læſit.
O bene fatidicæ, clamaui, oracula matris!
Vera refers; hæc fræna libens docilíſque recepi.
Scilicet hanc animi fixam penetralibus imis
Nocte diéque fero non mutaturus habenas.
Tu Doſicli optatæ connubia iunge puellæ,
Nempe mori certo ſi non potiatur amore.
Aut ego pallentes Erebi ſine coniuge lucos
Ibo libens, aut hac ego viuam coniuge felix.
Dij procul auertant infauſta hæc omina, nate:
Namque ego ſollicita propenſum voce fauorem
Spondeo, & vnanimi iungetis fœdera lecto,
Stirpe pares opibúſque: nec hoc mihi Phryna negabit.
Dixerat, & famulã ſubitò properare Chariſſã
Læta iubet, mandata ferens, queis fœdera lecti

Γυνὴ γὰρ ἦν ἕτοιμος εἰς τὸ δακρύειν,
Μήτηρ περιχαρὴς εἰς τὸ πολλὰ δακρύειν·
Τέκνον Δοσίκλης, εἶπεν, εὐφήμως λέγων
Θάρσει, πέρας γὰρ τοῦ κατὰ γνώμην λάβοις.
Εγὼ δὲ τυχὸν καὶ περιέγνων τὸν λόγον·
Ερᾷς Ροδάνθης ἧς τὸ κάλλος ὤμνυσας.
Ερᾷς Ροδάνθης ἣν ἐγέννησε Φρυνὴ,
Ην ὁ Στράτων ἦν εἶχεν εἰς φῶς ἡλίου.
Ω μοι προφήτις, ἦν δ' ἐγὼ, μηδεὶς λόγος.
Ταύτης ἐρῶ, Φίλιννα, ταύτην εἰς γάμον
Ζητῶ σε λαβεῖν· εἰ γὰρ οὐ ταύτην λάβω,
Ανυμφος εἰς ἅιδος εἰσέλθω δόμους.
Οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα καὶ Στράτωνι καὶ Φρυνῇ,
Τέκνον Δοσίκλης, εἶπεν, ἀγγέλλειν ἔχω.
Δώσει δὲ πάντως ὁ Στράτων νόμοις γάμου
Νύμφην Ροδάνθην τῷ Δοσικλεῖ νυμφίῳ.
Οὐ γὰρ Λύσιππος, οὐδὲ πατὴρ Εὐφράτης
Εν δευτέρῳ Στράτωνος ἐστὶν εἰς γένος·
Τυχὸν δὲ κἀμὲ δευτέραν πολλῷ Φρυνῆς
Οὐκ ἂν κρίνη τις ἀρρεπὴς δικασπόλος.
Ελεξε, καὶ Χάρισαν εὔνουν οἰκέτιν,
Επὶ Στράτωνα καὶ Φρυνὴν στειλαμένη,
Αἰτεῖ παρ' αὐτῶν τῆς Ροδάνθης τὸν γάμον

Κατεγγυῆσαι τῷ Δοσικλεῖ νυμφίῳ.
Ἀπῆλθεν ἡ παῖς καὶ προσστποῦσα Φρύνην,
(Στράτων γὰρ ἀπιὼν ἐς ζύγην τῶν ἀμπέλων)
Καὶ μηνύσασα τῆς Φιλίννης τὸν λόγον.
Πικρῶν μετῆλθεν ἄγγελος μηνυμάτων·
Στράτων γὰρ, εἶπεν, εἰς τελευτὴν τοῦ ζύγους,
Υἱῷ Λεκάρτου τῷ νέῳ Πασολκίῳ
Κατηγγύησε τῆς Ῥοδάνθης τὸν γάμον.
Ὡς τοίνυν ἠμύστησα τῆς προφήτης τεύξου,
Εἰς δευτέραν γοῦν μηχανὴν ἐξαπόμην·
Ἡ μηχανὴ τίς, ἤθελον μὲν μὴ λέγειν,
Ἐρυθριώσης τῆς Ῥοδάνθης τῷ λόγῳ·
Ἐρῶ δ' ὅμως, καὶ σὺ δὲ καλὴ παρθένε,
Μή μοι παροργίζοιο τοῦ λόγου χάριν·
Τὸν γὰρ ξενιστὴν οὐ παρασκωνιστέον,
Αἰτοῦσα μαθεῖν τὰς ἐμὰς καὶ σὰς τύχας.
Πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἄπειμι συγκυνηγέτας,
Νέους ἀγαθούς, καὶ φιλεῖν εὖ εἰδότας·
Καί μοι συναρήξατε πρὸς μέγαν μόθον,
Εἰπών, ἐρωτήσασιν αὖθις τὸν μόθον
Δηλῶ Ῥοδάνθην καὶ Στράτωνα καὶ Φρυώλην.
Λέγω τὸ φίλτρον, μηνύω τὴν ἀγάπην,
Τοὺς τῆς Φιλίννας ἱκετηρίους λόγους.

Conciliétque toros, optatáque gaudia iungat.
Tempus erat cùm maturas iam vinitor vuas
Colligit, & totis ſpumat vindemia prælis.
Vt primùm famula expoſuit mandata parentis
(Nam Strato deſerta vites ſeceſſerat vrbe)
Phryna refert cõtrà; Nato eſt deſpõſa Lecartæ:
Jnde docet pactóſque toros prærepitáque vota.
Tum verò in celeres abijt ſpes irrita ventos,
Et meus ad primas conuertitur impetus artes.
Eloquar an ſileam? taciti manifeſta pudoris
Signa dedit virgo, quamuis pallórque pudórque
Purpureas hauſere genas: tamen omnia fari,
Nec cupidum factis Glaucona repellere noſtris
Hoſpitij ius fáſque volunt: auet omnia ſcire,
Méque iubet rerum ſeriem narrare mearum.
Tunc adij ſocios: O quæ cariſſima turba
Venatu mecum inuigilas ſiluáſque fatigas,
Auxilium & ſocias promitte in prælia dextras;
Prælia quæ miſeri ſemper patiuntur amantes.
Vrimur, ignoto virtus iam fracta calore
Nutat & ingratã queritur peritura Rhodãthẽ.
Vos genus & patriã generoſáque nomina ſcitis,
Tentauíque preces, tentauit & ipſa Philinna.

Scimus, & auxilium, cuncti dixere, feremus.
Jlla quidem tantis virgo digniſſima votis
Iure placet, meruitque oculis formoſa videri:
Ne dubita, dabimúſque tibi, longéque petitos
Ibis in amplexus, optatáque gaudia carpes.
Seu voluere illi, ſeu non voluere parentes,
Jnuitam rapuiſſe licet, raptáque potiri.
Nulla mora eſt, noſtris modò vos ſuccurrite rebus:
Felici talem venabimur omine prædam.
Nondum veſtra graui doluerunt ſaucia telo
Pectora, inexpertos ridet mens ſana furores:
Verùm vos etiam vos cura meiúſque futuri
Terreat. ille deus quem vos dixiſtis Amorem,
Jlle deus grauis eſt, quamuis puer eſſe videtur,
Ætatémque premit, ſeniúmque optabile mundi
Diſſimulat, teneróſque tegit puer improbus annos:
Et dare cùm faciles viſa eſt infantia riſus,
Tunc magis ignotas voluit violentior iras:
Cúmque magis lætum ſimulat, vultúque ſereno
Gaudia dum fingit, tenſo circumuolat arcu
Inuidus; & nimiùm cæleſtibus vtitur armis.

Τούτοις προσφθάσαντες αὐτοὶ τοὺς λόγους,
Καλῆς, ἔφασαν, μὰ θεοὺς καὶ παγκάλης
Κόρης ἑάλως· ἀλλὰ θάῤῥει τὸν γάμον·
Ἠπιστόλου γάρ ἐστι, κἀξ οἵων ἔφυ,
Ἡμεῖς Δοσικλεῖ τῷ φίλῳ τὴν παρθένον
Ἐκδώσομεν, ὡς βούλοιτο, πρὸς κοινωνίαν,
Ἢ τοῦ Στράτωνος καὶ Φρυνὴς πεπεισμένων,
Ἢ λῃστρικῆς γοῦν παλάμης ἀντισπάσει.
Ναὶ ναὶ συναρμόσατε, συγκυνηγέται,
Κἂν τῷ παρόντι τῆς κόρης κυνηγίῳ,
Πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς, ἰδοὺ δ' ἐγὼ, νεανίας·
Νέοι γὰρ ὄντες οὐδ' ὑμεῖς πόθου φλόγα
Εἰς ἄχρι καὶ νῦν ἰσχύσατε συσβέσαι·
Εἰ δ' ἄχρι καὶ νῦν, εἰς τὸ μέλλον γὰρ φόβος·
Ἔρως γὰρ ἀνάγκην ἀνυπόστατον φέρει.
Γέρων μέν ἐστι, κἂν σοφίζηται βρέφος·
Ὀργίζεται δὲ κἂν δοκῇ γελᾶν τάχα·
Γελῶν δὲ πέμπει τὰς βελῶν τὰς ἐντάσεις·
Τόξον γάρ ἐστιν εὐφυῶς ἐξημμένον.

Μέσης καὶ αὐτῆς εὐστοχεῖ τῆς καρδίας.
Παίζων φλογίζει· πῦρ γὰρ εἰς χεῖρας φέρει.
Πιμπρᾷ μὲν ὀστᾶ, συμφρύγει δὲ καρδίας.
Πεζὸς βαδίζει, καὶ πτερούμενος τρέχει·
Κυκλοῖ δὲ πάντα, καὶ φθάνει πᾶσαν φυγήν,
Νηκτῶν, πτερωτῶν, θηρίων, κτηνῶν γένη.
Παῦσαι, Δόσικλες, ὧν μάτην λέγεις λόγων,
Ἔφασαν οὗτοι· μὴ γίνου δημηγόρος·
Ἀπρόσφορος γὰρ ἄρτι φιλοσοφία.
Ἀλλὰ σκοπῶμεν ἐμφρόνως τὸ πρακτέον·
Σκοπουμένοις γοῦν τοῦτ' ἔδοξε συμφέρειν,
Μηδὲν φάναι Στράτωνι τοῦ γάμου πέρι.
Εἰ γὰρ ἀποστέρξειε τυχὸν τὸν λόγον,
Μάλιστα φρουρήσειε τὴν θυγατέρα·
Ἀλλ' εἰς τὸ λουτρὸν, ὡς ἔθος, προηγμένην,

Semper certa manus, nullum ſine vulnere telũ,
Pectora dum triſti trepidantia cuſpide figit.
Quóque magis ludit, totis magis oſſibus ignem
Implicat, & vaſtis vrit præcordia flammis,
Imbellíque manu lucentem lampada geſtat.
Ille quidẽ pedibus graditur, terræq. propinquat
Sæpiùs: in medijs ſubitò ſed nubibus hærens
Pendula vicino librat veſtigia cælo.
Inde vagus volitans cernentibus omnia pennis
Circuit, ac domito ludit per inania mundo.
Non illum humenti quæcũque immania ponto
Mõſtra natãt, non quas volucres agitabilis aër
Accipit, aut vaſtis fugient animalia ſiluis.
Nulla mora eſt, dixere omnes; quid inania verba
Mẽtitóſque Deos (non hæc pro tempore) fingis?
Hærentémque cohors verbis ſolatur amicis.
Nec mora cõcilio tum multa mouentibus vnà,
Hæc potior cunctis cedit ſententia, patris
Non tentare fidem: qui ſi connubia ſæuus
Abnuat, vnanimíque neget coniungere lecto,
Cautior excelſæ fuerit cuſtodia turris.
Scilicet illuſtri quæret cùm balnea cœtu,

Humentes vndas facili plauſura natatu.
Ibimus huc omnes, medióque ex agmine raptã,
Siue inuita neget, ſeu non inuita repugnet,
Auferet illa manus, Doſicli propriãque dicabit.
Néue ea magnanimo fruſtra memoraueris ore,
Balnea cùm peteret, ſtricto mox irruit enſe
Turba minax, turbánſque vagi longa agmina cœtus
Summouet adſtãtes, verbiſque ferocibus vrget
Accelerare fugam. ſubitò turbata tumultu
Tota cohors, flexus latebráſque implere viarũ.
Stabat anhela metu, ſolum deſerta Doſiclem
Reſpiciens virgo: ſed & hanc ceruice recepit,
Sublatámq. auidis ab humo circumligat vlnis.
Inde locum volucri fugiens properantior aura
Subſtitit humentis vicino in littore ponti.
Fortè ratem propero quæ ſe tulit obuia curſu
Vidimus: hanc Euris ſinuoſa in vela vocatis
Scandimus, & patriam dulcéſque relinquimus oras.

Deorum prouidentiam narras, ſubiecit Glaucon; quæ tibi Stratoclis nauem parauit: Vos autem omnes, excepi ego,

Ἀκοῦσαν ἢ θέλουσαν αὐτὴν ἁρπάσαι.
Ὃ καὶ τελευτὴν εἶχεν ὕστερον χρόνῳ·
Τῆς γὰρ Ῥοδαίθης εἰς τὸ λουτρὸν ἱεμένης
Οἱ μὲν προσπηδήσαντες ἀσχέτῳ θράσει,
Γυμναῖς μαχαίραις τοὺς προπόμπους ἐθέρουν·
Καὶ πάντες ἄρδην συνταραχθέντες τότε,
Συνεμπεσούσης ἀπροόπτου τῆς μάχης,
Κύκλῳ διεσπάρησαν εἰς ταῖς ἀμφόδοις.
Μόνος μόνῃ γοῦν ἐντυχὼν τῇ παρθένῳ,
Καὶ γῆς ἀπρκῶς, καὶ λαβὼν ὑπ' ἀγκάλην,
Κατῆλθον εἰς θάλασσαν, ὡς εἶχον τάχους,
Καὶ ναῦν ἀποπλεύσασαν ἐμβὰς αὐτίκα,
Τὴν τοῦ παρόντος ἐμπόρου Στρατοκλέος
Ἀπέπλεον, γῆν ἐκλελοιπὼς γνησίαν.
Θεοῦ λέγεις πρόνοιαν, ὁ Γλαύκων ἔφη,
Ἡ σοὶ προσηυτρέπιζε καὶ τὴν ὁλκάδα.

Πάντες πρὸς αὐτὸν, ἦν δ' ἐγὼ, τὸν λιμένα
Σώζοισθε, φασὶ, καὶ φιλανθρώποις τύχαις
Ὑπὸ προπομπῶν ἀνύοιτε τοῦ πλεῖον.
Ἐντυγχάνοιτε καὶ ξενισταῖς ἡμέραις.
Ἔρως ὁ θάλπων καὶ πόθων θεία δρόσος,

. . . .

Καὶ μηδὲν ὑμῖν ἐμποδὼν παρεμπέσοι.
Καλοὶ, Δόσικλες, αὖθις ὁ Γλαύκων ἔφη,
Καλοὶ, Δόσικλες, ἦσαν οἱ νεανίαι.
Τοιούσδε κἀγὼ, Ζεῦ πάτερ, χρήζω φίλους.
Πρὸς ταῦτα φησὶ καὶ Ροδάνθη τοιάδε·
Ἐγὼ, μετεῖπον, συνεχίζων τὸν λόγον,
Καὶ πρὸς τὸν εἱρμὸν τοῦ διήγησιν φέρων,
Ἀντευκτικοὺς εἴπουσα τῷ δοκεῖν λόγους,
Μᾶλλον μὲν ἐνδεικνύντας ἀγάπης φλόγα
Ἣν εἰς Δοσικλῆν ἐν μυχῷ ψυχῆς τρέφω.
Σώζοισθε λησταὶ τῶν καλῶν ληστευμάτων,
Καὶ συντελεσταὶ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων,
Φίλοι βιασταὶ τῆς ἐμοὶ φίλης βίας,
Καλοὶ τύραννοι τῆς καλῆς τυραννίδος.
Ὡς οὖν γέ σοι γένοιτο τῶνδε τῶν λόγων·
Ἔρον γὰρ ἐγκάτοικον ἐν σπλάγχνοις μέσοις
Ὑπογράφουσιν, ἦν δ' ἐγὼ, τῇ παρθένῳ;

bonis auibus portum hunc ingreſſi, feliciter itineris reliquum perficiatis, optimis ſemper hoſpitibus vſi. Sic mihi lenis Amor, omnéſque Cupidinum lubentiæ faueant; nihílque impedimenti occurrat vſquam in via. Omnino, inquit Glaucon, præclaros adoleſcentes narras, quibus vtinam ſimiles amicos habeam. Excepit Rhodanthe; Ego repetitam ſermonis ſeriem continua narratione vobis abſoluam. Rapta quidem precibus reluctari videbar: quod potiſſimum amoris erga Doſiclem mei indicium fuit: quod felix fauſtúmque vobis ſit, ô formoſi prædones: Ita præda quam feciſtis bene vertat, qui me non inuitam coëgiſtis, qui optabili violentia voluntatem meam ad exitum perduxiſtis. At tibi bene ſit, ô virgo, quæ ſuauiſſimis his dictis amorem erga me

tuum palam facis. Interim quarta poſtquam Abydo ſoluimus die huc lautiſſimè cum Stratocle accepti ad te, Glaucon, venimus. Atque hic meæ narrationis finis eſt. Tum verò porrectis in preces manibus lachrumans Glaucon; Iuppiter, inquit, vóſque Dij Conſentes, hoc amatorium conſpoſoriæ factionis iugum curate, felicíque ſi placet exitu beate. Vir enim hoſpéſque optimus alienis calamitatibus afficiebatur. Tandem ſublata menſa ſeriùs à bibendo ceſſatum eſt.

Καὶ

Καὶ τοίνυν ἀπάραντες ἐκ τῆς Ἀβύδου,
Ἥλιον ἐς τέταρτον ἐκπεπλευκότες,
Γαρίμεθα ὧδε, καὶ μετὰ Στρατοκλέος
Δειπνοῦμεν ἁβρῶς ὑπὸ σοὶ, Γλαύκων φίλε.
Οὕτως ἐπῆλθεν τῇ διήγησιν τέλος,
Κἀκεῖνος ὑψοῦ τὰς παλάμας τανύσας,
Ζεῦ πάτερ, εἶπε, καὶ θεῶν γερουσία,
Ὑμεῖς κυβερνῶντε τούτους τοὺς νέους,
Καὶ τὴν πόλιν νέμοιτε πᾶσαν αἰσίαν.
Γλαύκων μὲν εἶπε ταῦτα δακρύσας ἅμα·
Φιλόξενος γὰρ καὶ φιλογνώμων ἔφυ,
Καὶ συμπαθὴς ἄνθρωπος ἐν κακοῖς νόθοις·
Τῆς δὲ τραπέζης ἐκ μέσου μετηγμένης,
Ἡμεῖς μετωνέχθημεν ὀψὲ τοῦ πότου.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ γ'.

ΠΑντας μὲν ἄλλους τοῦ πότου πεπαυμένους
Ὕπνος μαλακὸς συγκατέσχεν ἀθρόος.
Φίλος γὰρ οἶνος, εἰ πίνοιτο πλησμίως,
Εἰς ὕπνον εὐθὺς τὸν πεπωκότα τρέπειν,
Ἀχλὺν περιττὴν τοῖς βλεφάροις ἐγχέων,
Καὶ νύκτα ποιεῖν εἰς μέσας τὰς ἡμέρας·
Καὶ τοῦτο πάντως ἀῤῥεπεῖ ζυγοστάτῃ,
Τῆς φύσεως δώρημα καὶ θεοῦ χάρις.
Εἰ γάρ τις ἦν ἄγρυπνος ἐκβὰς τοῦ πότου,
Καὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ θεοῦ Διονύσου,
Φρενιτιᾶν ἔδοξεν ἀφραίνων μέγα,
Ἅτε σκοτισθεὶς τὸ φρονοῦν καὶ τὸ κρίνον,
Ἐκ τῆς ἐνοίνου τῆς δυσώδους ἀτμίδος,

Digitized by Google

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER III.

COmmodùm omnes à conuiuio, lectulo ſomnóque redditi ſunt. Vinum enim citra modeſtiam ſumptum ſomnos inuitat, obfuſáque oculis caligine noctem media die inducit: æquiſſimo naturæ Deorúmque iudicio; ſiquidem homo ſtatim à potu, mentis viduus, vaporum ergô qui

caput inuolant, animi turbatur, ſpumátque: adeò faucibus plenis auariter merum ingurgitare periculoſum eſt. Cæteri violento temeti flore in ſomnum conceſſerant; Nauſicrates ſolus in ſomnis bibere ſibi videbatur: namque adducta poculi inſtar ad os dextera ſaliuam ſorbillabat, vinum vt opinor ſuſpicatus: adeò illum amabilis meri ac poculorum, quibus dormiens inuigilat, inſania ludebat: lectulo etiam iacens artifici pedum flexu diurnæ ſaltationis imaginem explicabat. Ridere lubet, infit Cratander, in noſtris calamitatibus propter Nauſicratem, qui vino ſepultus ſaliuam

Εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπεραλμισδουμένης,
Καὶ συνθολούσης τοῦ λογισμοῦ τὰς κόρας·
Λυμαντικὴ γὰρ εἰς τὸ πλῦν ἀμετρεία.
Απ... μὲν ἄλλος εἰς τὸν ὕπνον ἐτράπη,
Οἴνῳ βιασθεὶς τῷ τυραννικωτάτῳ·
Ναυσικράτης δὲ καὶ καθευδήσας τότε,
Ομως ἐῴκει φασματούμενος πίνειν,
Τὴν δεξιὰν μὲν ὑπανάγων ὑπὸ στόμα,
Ως οἷα κόνδυ δεξιᾶς ὠρεγμένην,
Συνεκροφᾶν δὲ τὸ πλέον τοῦ σιέλου·
Οἶνον γὰρ ὑπωπτεύσειν ἐκροφῶν τάχα,
Οἶμαι καθ' ὕπνους ἔμφασιν πότου βλέπων,
Καὶ τῆς φιάλης τῆς ὑπερχλεστάτης,
Ως μηδ' ἐπ'... τὴν ἐν ὕπνοις θαυμάτων·
Οἴνου στερέσθαι καὶ μέθης Ναυσικράτην,
Καὶ κείμενος δὲ πρὸς μέσῳ κλινιδίῳ,
Επαιζεν αὐτόλεξα κάμπτων τοὺς πόδας,
Ορχήσεως εἴδωλα τῆς ἐν ἡμέρᾳ
Εκ τῶν ἐν ὕπνοις δεικνύων κινημάτων.
Γελᾷν, Δοσίκλης, ἐν κακοῖς ἔπεισί μοι,
Κράτανδρος εἶπεν, ἀλλὰ τὸ φίλτρον τῆς μέθης
Οὕτω κατεκράτησε τοῦ Ναυσικράτους,
Ως καὶ ῥοφεῖν ἔκξηρον ἐκ τοῦ σιέλου,

Οἶνον ῥοφεῖν δοκοῦντα μηδ' ἠσθημένον·
Ως σιέλου κύπελλον οὐκ οἴνου πίνειν.
Οὐ καινὸν οὐδὲν, οὐ τεράστιον λέγω,
Ο σίζος γὰρ τοῦ καλοῦ Ναυσικράτους,
Εφη Δοσικλῆς, οἶνος ἦν ἀναβρύων,
Ως οἶμαι ἀσκοῦ, τῆς ἐκείνου κοιλίας.
Οὕτως μὲν ὠνειρώττεν οὕτω τὸν πότον.
Εγὼ δ' ὀρέξας δεξιὰν τῇ παρθένῳ,
Καὶ συλλαβὼν ἔξειμι τοῦ δωματίου,
Αφεὶς ἐκεῖ δειπνοῦντα τὸν Ναυσικράτη·
Πρὸς ἃς δὲ μικρὸν ἱστορῶν τὰς ἀμπέλους,
Συνηρεφεῖς δὲ παντάπασιν οἱ κλάδοι,
Τῇ καταπύκνῳ συνοχῇ τῶν φυλλάδων,
Καλὸν τελοῦσας χρῆμα τοῖς θεωμένοις.
Ιδὼν ἔφης ἂν εὐφυῶς οὐδ' ἀσκόπως,
Ως τηλικαύτας ἀμπέλους τίκτειν ἔδει
Τὸν τηλικοῦτον οἶνον· αἱ γὰρ μητέρες
Τὰς ἐμφερεῖς φέρουσι μορφὰς τοῖς τέκνοις·
Ως δὲ προσῆλθον εἰς μέσας τὰς ἀμπέλους,
Ως καὶ τὸν ἐγγὺς σφαλερῶς δεδορκέναι,
Τότε ξυνῆλθον εἰς λόγους τῇ παρθένῳ·
Εξ οὗ γὰρ αὐτὴν ἁρπάσας Αβυδόθεν,
Φυγὴν τοσαύτην καὶ πλάνην ἐστειλάμην,

meri loco imprudens ſorberet. Nihil inſolens, inquit Doſicles; ſiquidem ſaliua Nauſicratis vinum fuit, eiúſque ab ventre vti ab vtre ſcaturiebat. Hoc ego dormiente relicto, virginem manu prehendens cubiculo exterminatus ſum, minimúmque viæ lucubrans vitium ordines inſpiciebam, quæ denſo inter ſe trichilarum complexu frondoſæ, gratiſſimæ tuentibus erant, quas meritò vt matrem partus refert, generoſi adeò vini parentes adfirmes. Iam in medios ordines deductus proxima vix dubio aſpectu arbitrabar, cùm chariſſimam virginem allloquutus ſum, quam à primo quo rapta eſt momento inter tot fugæ itineríſq. moleſtias

ac ignotos vectores non compellaueram: tum verò & melleum os delibans, ínque amplexus effuſus robuſtam auferre voluptatem pugnabam: illa nudo me oſculo beatum quieſcere iuſſit. Ita diis Patríque viſum: & Mercurium quem Abydo in veſtibulo ædium peritiſſimi ſtatuarii opus vidimus; nos in patria felices obituros nuptias in ſomnis admonuiſſe, ſic in horto pernoctauimus. Sequenti die triſtes Agathoſtheni inferias libaturi templum venimus, confeſtímque aſſo ariete, & mactato vitulo leſſum Stratocles exorſus mor-

Οὐκ εἶπον οὐδὲν, οὐκ ἐδεξάμην λόγους,
Ἀνδρῶν ἀγνώστων ὁρμαθῷ συνεμπλέων.
Τότε περιήχθην καὶ φιλῆσαι τὸ στόμα,
Καὶ περιπλακῆναι τῷ τραχήλῳ γνησίως.
Ὡς δ' οὖν μεταλαχὼν γλυκερῶν φιλημάτων,
Ἤ, που φανῆναι καὶ γυναῖκα καὶ κόρην·
Ἐπίσχες ἄρτι, κἂν μόνων φιλημάτων
Ἡμᾶς γινώσκοις, ἀντεπεκρίνατό μοι·
Οὕτω νομισθὲν καὶ θεοῖς καὶ τῷ πατρί.
Ἑρμῆς γὰρ αὐτὸς ὁ σοφὸς λιθοξόος
Λιθοξοήσας, ὡς ὁ τεχνίτης νόμος,
Ἔστησεν εἰς Ἄβυδον ἐν περιαυλίοις,
Νύκτωρ ἐπιστὰς τῇ καθ' ὕπνους ἐμφάσει·
Ὁ τῆς Ῥοδάνθης καὶ Δοσικλέος γάμος,
Ἔλεξεν, εἰς Ἄβυδον ἐκλείσθη μέσην,
Θεῶν προνοίᾳ τῶν ἐκεῖ κεκλεισμένων·
Καὶ νὺξ γὰρ ἦν, ὑπνούμην ἐν τῷ κήπῳ.
Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν νεὼν τὸν ἐν Ῥόδῳ,
Πάντες κατειλήφαμεν ὀρθίῳ δρόμῳ,
Χοὰς ἐπισπείσοντες Ἀγαθοθέῳ·
Κειὸς μὲν οὖν ὤπλατο, καὶ μόσχος νέος
Ἐν τοῖς προχείροις τοῦ νεὼ τεθυμένος.
Ὁ δὲ Στρατοκλῆς ἤρξατο θρηνῳδίας·

Ἔκειρεν ἄκραν τῷ θανόντι τὴν κόμην,
Θερμοὺς δὲ πηγὰς ἐστάλαξε δακρύων,
Καὶ τὴν θανὴν ᾤμωξεν Ἀγαθοσθένους,
Καὶ τὴν ταφὴν ἔκλαυσε τοῦ φίλου βρέφους.
Γλαύκων δὲ πᾶσιν ἠρεμεῖν ἐπιτρέπων,
Λαβὼν φιάλην ἀκράτου πληρεστάτην,
Καὶ τὴν θυσίαν τὸ κρέας διαρράνας,
Ὦ τέκνον, εἶπε, τοῦ φίλου Στρατοκλέος,
Κύημα καλὸν τῆς ἀγαθῆς Πανθόης,
Οὕτως ἀώρως ἐξαλειφθὲν ἐκ μέσου,
Καὶ τὰς πατρῴας ἐξαλείψας ἐλπίδας·
Ταύτας θανόντι τὰς χοὰς τεθυκότες,
Τούτων ταφέντι τὴν κρεῶν ἀπήρξαμεν.
Ἔλεξε ταῦτα, καὶ χαμαὶ κλίνας γόνυ,
Ἤσθιε μετ' αὐτοῦ συγκαθεσθέντων τότε,
Πρῶτος πρὸ πάντων γεύεται μὲν τοῦ κρέως,
Φαγεῖν ἅπασι καὶ πιεῖν ἐπιτρέπει.
Τῶν δ' οὖν θυσιῶν ἀγχῶς τελουμένων,
Ἡ βάρβαρος χεὶρ εἰσιοῦσα τὴν Ῥόδον,
Γυμναῖς μαχαίραις καὶ σπάθαις χαλκοστόμοις,
Ἄλλους μὲν ἐσπάθιζε τῶν ἐγχωρίων,
Οἰκτρῶς κατασφάττουσα τοὺς τρισαθλίους·
Ἄλλους ἐδέσμει δυστυχῶς ζωγρουμένους.

tuo crinem ſecuit, eiúſque fatum lachrymis ac gemitu proſequutus eſt. Glaucon imperato omnibus ſilentio, cùm phiala temeti plena victimarum carnes ſparſiſſet; O, inquit, Stratoclis amici & Panthiæ aurea proles, quam atra dies acerbo funere tecúmque vnà omnes parentis ſpes ſepeliuit; Nos tibi functo has libamus inferias; hoc tuis Manibus ſacrificio parentamus. Dixerat de geniculis, primúſque carne guſtata ſedentibus liberum edendi bibendíque arbitrium fecit. Peractis ſacrificiis magna Barbarorum manus Rhodum inuaſit. Incolarum maxima pars vulneribus repetitis interfecta: alij viui captíque in ſeruitutem abducti ſunt. Gobryas

templum occupans, immanis ille Miſtyli Satrapa, aſper viſu, ſanguinea efferáque oris ſpecie, qui Nauſicratem hodie occidit, nos omnes ſacrificantes momento cepit, & vſque in vinculis habuit. Ita cum Rhodanthe in huius, vt vides, carceris ſquallore iaceo. Stratocli domum abire licuit. Glaucon metu (ô ſæuæ ſortis inuidiam!) ante gladij aciem exanimatus interiit. Nihil ſanctiſſimum hoſpitij ius, quod eximiè ſemper coluit, miſerrimo profuit; adeò eius ſtudioſiſſimum infelici mortis genere confici Iuppiter permiſit. Niſi Deos hanc illi pro meritis gratiam rependiſſe quis putet, vt naturali fato hominem exueret, antequam ſecuri percuſſum barbarus vitæ fecerit exhæredem. Conticuit Doſicles, cibúm-

Εἰς τὴν νεὼν προσλαβὼν ὁ Γωβρύας·
Οἶδας, φίλε Κράτανδρε συμφυλακίτα,
Τοῦ ληστάνακτος Μιστύλου τὸν σατράπην,
Τὸν σκληρὸν εἰπεῖν, τὸν δριμὺν τὴν ἰδέαν,
Τὸν αἱμοχαρῆ, τὴν δρακοντώδη κάραν,
Τὸν σήμερον κλείναντα τὸν Ναυσικράτη·
Θύοντας ἡμᾶς ὁμαδὸν ξυλλαμβάνει,
Δεσμεῖ δὲ τὸν Γλαύκωνα, τὸν Στρατοκλέα,
Ἡμᾶς σὺν αὐτοῖς καὶ σὺν ἡμῖν τὴν κόρην.
Καὶ νῦν ἔχει με τῆς φυλακῆς τὸ στόμα,
Καὶ τὴν Ῥοδάνθην ὡς ὁρᾷς τὴν παρθένον.
Ὁ δὲ Στρατοκλῆς εἰς τὸν οἶκον ἐστάλη.
Γλαύκων δὲ, φεῦ φεῦ τῆς ἀπανθρώπου τύχης,
Θνήσκει φονευθεὶς τῷ φόβῳ πρὸ τῆς σφαγῆς,
Μὴ κερδάνας τι τῶν φιλοξενημάτων.
Ὁ Ζεὺς γὰρ ὁ ξένιος ὑπνώττων τάχα,
Θανεῖν ἀφῆκε τὸν ξενιστὴν ἀθλίως·
Εἰ μή τις εἴπῃ τῶν θεῶν θείαν χάριν,
Δοθεῖσαν αὐτῷ τῶν ξενισμάτων χάριν,
Τὸν τὸν φυσικὸν φυσικῶς θανεῖν μόρον,
Καὶ μὴ προϊδεῖν βαρβάρου πικρὰν χέρα,
Μέλλουσαν οἰκτρῶς ἐκτεμεῖν τὸν αὐχένα.
Οὕτω Δοσικλῆς τοῦ λόγου πεπαυμένος,

Τροφῆς μετέχει σὺν αὐτῇ τῆς παρθένου,
Συνόντος ἀμφοῖν καὶ Κρατάνδρου τοῦ ξένου.
Οὕτω τὰ πολλὰ συμφορῶν κοινωνία
Οἶδε συνάπτειν τοὺς σαφῶς ἀλλοτρίους·
Καὶ ῥᾷον ἂν γένοιτο καρτερὸς πόθος,
Καὶ φίλτρον ἀκράδαντον ἐν λύπαις μέσαις,
Ἢ τῶν τραπεζῶν ταῖς πολυτροφωτέραις,
Καὶ τῶν κρατήρων τοῖς ὑπερχειλεστέροις.
Ὑποδράμοι γὰρ σὺν ἀλλήλοις φόβος,
Μή που φίλοι γένοιντο τοῦ πότου πλέον,
Καὶ τὴν τρυφὴν στέργοιεν, οὐχὶ τὸν φίλον,
Οἱ τὸν πόθον τειχιοῦντες ἐν μέσαις μέθαις
Σαθροῖς θεμέθλοις ἀδιαστροφωτέροις,
Καὶ τῶν ἐν ἄμμῳ παιδικῶν ἀθυρμάτων,
Στέγασμα πιστεύοντες ἀγάπης μέγα.
Οἱ μὲν τοσαῦτα σφῶν πρὸς ἀλλήλους λόγῳ,
Μικρὸν καθυφιέντος αὐτοῖς τοῦ πόνου.
Ὁ Μιστύλου δὲ σατράπης ὁ Γωβρύας,
Ἰδὼν Ῥοδάνθην ἐντρανεστέραις κόραις,
Καὶ καταπλαγεὶς τοῦ προσώπου τὴν χάριν,
Καὶ συμπλοκῆς ἔρωτα δυστυχεστέρας,
Θερμῶς ἐρασθεὶς ὡς νόμος τῶν βαρβάρων,
Πέπονθεν ἐντὸς ἐς μέσην τὴν καρδίαν.

que cum virgine ac Cratandro ſumpſit. Sic acerba calamitatum ſocietas diuerſi etiam ingenii homines coniungit; fidáque magis & inconcuſſa in ærumnis amicitia quàm inter ciborum cupedias & temulenta conuiuia eſſe ſolet. Etenim non iniuria fortaſſe ſuſpicetur aliquis, eos menſarum lautitiem caritati præferre, qui inter epulas amicitiæ ſuæ iactabundi, illam conuiuiis ſuperſtruunt, infirmo aliâs fundamento ac illis leuiori,

Quæ puer in media ludens depingit arena.

Hoc illi tamen indiuiduæ columen amicitiæ putant. Sic alterno ſermone ſe recreabant, non nihil à curis liberi. At Gobryas Miſtyli ſatrapa attentiori virginem obtutu defigens, vultúſque ſpeciem mirabundus, furtiuæ libidinis cupidus, pro more barbarorum immodica toto pectore incendia concepit.

Itaque Miſtyli genibus aduolutus, vbertímque lachrymans; O Imperator, inquiebat, feliciſſime, vides Gobryam tuum poſt multa variis in præliis fortia facta, poſt euerſas hoſtium vrbes, cæſóſque captarum nauium milites, acceptis toto corpore pro dignitate tua vulneribus inſignem: pro quibus omnibus genibus tuis ſupplex adfuſus vnum oro, captiuam Virginem quæ carceri reddita eſt, quámque ob eximium, quod ipſe miratus es, formæ decus, Diis ædituam vouiſti, illam coniugio mihi iungendam: hanc ego Rhodo abductam habui, hoc virtute mea ſpolium mihi paraui. Cedo etiam viginti illis quæ mihi debentur minis; nihílque ex tota præda præter

Προσέρχεται

Προσέρχεται δὲ Μιστύλῳ τῷ δεσπότῃ,
Ἐφάπτεται δὲ τοῖν ποδοῖν καθημένου·
Καὶ δάκρυ θερμὸν ἐκχέας τῶν ὀμμάτων,
Ω ληστάναξ, ἔλεξεν, εὐτυχὲς δόρυ,
Τὸν σὸν γινώσκεις στρατιώτην τὸν Γωβρύαν,
Πολλαῖς ἐναθλήσαντα πολλάκις μάχαις,
Πολλὰς κατασκάψαντα δυσμενῶν πόλεις,
Πολλὰς καταστρέψαντα ναῦς ἀντιπλόους,
Καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀνελόντα ναυμάχους,
Πληγῶτα πολλὰ καὶ μεμωλωπισμένον,
Καὶ σάρκα πᾶσαν ἐκτετραυματισμένην.
Νῦν οὖν προσελθὼν Μιστύλῳ τῷ δεσπότῃ,
Ἐφάπτεταί σοι τοῖν ποδοῖν, καὶ δακρύει,
Μίαν ἀπαιτῶν ἀντὶ πλούτων τὴν χάριν·
Τὴν αἰχμάλωτον τὴν πεφυλακισμένην,
Ἣν σὺ προΐζα τοῦ προσώπου θαυμάσας,
Κατηγυήσω τοῖς θεοῖς νεωκόρον,
Αἰτῶ παρασχεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν.
Ἐγὼ γὰρ αὐτὴν συγκατέσχον ἐν Ῥόδῳ.
Χειρῶν ἐμῶν λάφυρον ἐστὶν ἡ κόρη,
Σπάθης ἐμῆς ἅρπαγμα καὶ σκῦλον ξίφους.
Τὰς εἴκοσι μνᾶς ἀντιδώσω, Μίστυλε,
Οὐδ' ἄλλο κερδαίνοιμι τῶν συλημάτων·

Μόνην λάβοιμι τὴν Ῥοδάνθην εἰς γάμον.
Πρὸς ταῦτα μικρὸν συμπιέσας τὸ στόμα,
Καὶ συγκατασχὼν τοὺς λόγους ὁ λῃστάναξ·
Πρόχειρος, εἶπεν, εἰς δόσιν ὁ Μίστυλος,
Εἴπερ τις ἄλλος, τοῖς ἑαυτοῦ σατράπαις,
Πλέον δὲ πάντων τῷ καλῷ πάντων πλέον·
Καλὸς δὲ μᾶλλον τῶν ἁπάντων Γωβρύας,
Καὶ πάντως αὐτὸν προκρίνοιμι σατράπου·
Οὐ μὴν λογισθῇ καὶ θεῶν μοι βελτίων.
Εἰ τοίνυν ἄλλῳ σατράπῃ τὴν παρθένον
Φθάσας κατηγγύησα, καλὲ Γωβρύα·
Εἶτ' αὐτὸς ἐλθὼν ἀνταπῄτεις τὴν χάριν,
Δέδωκα πάντως τὴν Ῥοδάνθην ἀσμένως,
Ἐκ τοῦ λαβεῖν φθάσαντος ἐξαποσπάσας.
Καὶ τοι τὸ πρᾶγμα δυσφόρως ἤνεγκεν ἂν
Ο πρὶν λαβὼν, κἄπειτα κλαπεὶς τὴν κόρην.
Αλλ' οὐδὲν ἡμῖν εἰ θλίβοιτο σατράπης,
Εφ' οἷς θεραπεύοιμεν ἀρχισατράπην.
Επεὶ δὲ τοῖς σώζουσιν ἡμᾶς ἐν μάχαις
Θεοῖς δέδωκα τὴν κόρην νεωκόρον,
Πῶς οὐκ ἂν εἴη δυσσεβὲς τὸ πρακτέον,
Εἰ τοῦ νεὼ μὲν ἐκσπάσω τὴν παρθένον,
Δώσω δὲ θνητῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν;

ſolam Rhodanthem in vxorem accipiam. Conticuit ad hæc exiguo temporis ſpatio Miſtylus; tandémque, Ego, inquit, ô Gobrya, ſi quis alius, ducibus meis dona rependere ſoleo, illi præcipuè qui inter eos digniſſimus eſt, qualem te ego ſemper exiſtimaui, cæteríſque antetuli. Neque tamen ideo te Dijs immortalibus prælatum velim. Sed ſi quidem ego alteri ex ducibus eam conceſſiſſem, túque à me peteres; omnino ab altero qui accepiſſet, quamuis indignaretur, eam auferrem. Nimirum offenſi ducis minima cura eſſe debet, cùm Imperator placandus eſt. Verùm quoniam Dijs, qui nos è belli periculis eripuerunt, eam vouimus; an non exiſtimas, ſi tibi obſequamur, illámque templi penetralibus auulſam, in manum tuam conuenire iuſſerimus,

ipſos ſuccenſuros? Et quidem illi, cùm aduerſus alios iniuſtè agimus, vltores adſunt, longè acerbiùs pro ſe iudicaturi. Nam & multo minùs nos impiè quàm iniuſtè agentes ferant; ſi quidem impietas tanto iniuſtitia peior eſt, quanto illa Deos, hæc homines ſolos tangit. . . . .
. . . . Nunc impios per vim prorſus iniuſtè agere oportet, quando quidem impietas ipſa, iniuſtum quidpiam eſt. Itaque eos qui iniuſtè agunt, impiè etiam agere nihil dubito. Tu apud te modò hoc animo remetire. Ego petenti tibi chariſſimam virginem tradidi. Alius longè te inferior, & tanto inferior quanto tu Dijs, eamdem poſtulauit: an ſi ego illius precibus anuens arreptam thalamo tuo

Πῶς δ' οὐκ ἂν εἰ γένοιτο καθάπερ λέγεις,
Θεοὶ προοργίζοντο τοῖς τελουμένοις;
Κἂν μὲν γὰρ ἄλλοις ἀνομῶμεν, Γωβρύα,
Παρέξουσιν ἡμῖν οἱ θεοὶ ποινηλάται.
Αἱ δὲ πρὸς αὐτοὺς εἰσφέρουσι μὲν τὴν βλάβην,
Τλητικὴν ἂν ἡγήσαιντο τὴν ἀδικίαν;
Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· ἀλλὰ γὰρ πολλῷ πλέον
Ἡμᾶς καταβλάψαιεν ἠσεβηκότας·
Ἀδικίας γὰρ ἀσέβεια κακίων,
Ὅσον θεοῖς μὲν ἀσεβεῖν λέγοιτό τις·
Ἀδικία δὲ πρὸς βροτοὺς ἀνατρέχει.
. . . . τῷ παρόντι μοι λόγῳ·
Τοὺς ἀσεβοῦντας ἀδικεῖν πάντως βίᾳ·
Εἴη γὰρ ἀσέβειά τις ἀδικία.
Τοὺς δ' ἀδικοῦντας ἀσεβεῖν τη. . . βίᾳ·
Εἰς σαυτὸν ἥκων ἐξερεύνα τὸν λόγον.
Σοὶ προφθάσας δέδωκα τὴν ζητουμένην.
Μετῆλθεν ἄλλος, ἀνταπῄτει τὴν χάριν,
Ἐν δευτέρῳ σου, καὶ χαμερπὴς τὴν τύχην,
Ὅσον θεῶν σὺ δευτερεύεις, Γωβρύα.
Ἐγὼ δὲ τὴν δέησιν εἰσδεξαμένη,
Καὶ τὴν κόρην δέδωκα τῷ ζητοῦντί με,
Τοῦ σοῦ θαλάμου δυστυχῶς ἀναρπάσας.

Ἐκαρτέρησας εὐφόρως τὴν αἰχμαλωσίαν;
Ἤνεγκας ἂν τὴν ὕβριν; οὐ μὰ τὴν δίκην·
Ἀλλ' εἰς ἄμυναν τοῦ κακοῦντος ἐτράπου·
Καὶ πάντα πάντως συγκεκίνηκας κάλων,
Ὡς ἂν τὸν ὑβρίσαντα καὶ βλάψαντά σε
Ταῖς ἀντιποίνοις ὑβρίσοις κωμῳδίαις.
Σὺ γοῦν νεκρὸς καὶ φθορᾶς τελῶν μέρος,
Τὴν ὕβριν οὐκ ἤνεγκας, οὐδὲ τὴν βλάβην;
Θεοὶ δὲ πῶς στέρξαιεν ἂν τὴν αἰχμαλώτην,
Ὧν τῇ θελήσει σύνδρομον καὶ τὸ σθένος;
Οἷς οὐ δεήσει συμμάχων οὐδὲ χρόνου,
Εἰς τὴν ἄμυναν τῶν λελοιδορηκότων;
Φλέξοι γὰρ αὐτοὺς πῦρ κατηγμένον κάτω.
Ἡ γοῦν ἔνυγρος πλησμονὴ κατακλύσοι,
Ἄλλως δὲ καὶ σὺ μαρτυρήσαις τῷ λόγῳ.
Ὡς ὑπὲρ αὐτὴν ἀνδρικὴν ἡ παρθένος,
Καὶ συγκατοικεῖν τοῖς θεοῖς ἐπαξία.
Ἀπεκρίνατο Γωβρύας τῷ Μιστύλῳ·
Ἀλλ' οὐκ ἔδωκας τοῖς θεοῖς τὴν παρθένον.
Ἡ μὲν γὰρ οἰκεῖ τῆς φυλακῆς τὸν ζόφον.
Θεοὶ δὲ ναὸν ἔχουσιν εἰς κατοικίαν.
Καί τοι προσῆκε τοὺς θεῶν νεωκόρους,
Ἐγχωριάζειν τοῖς ναοῖς καὶ προσμένειν·

præberem; patienter iniuriam ferres? Nequaquam: ſed acriter eum qui te iniuria damnóque mactaſſet, omnibus quibus poſſes modis vlciſci ac paria rependere cogitares. Si tu homo, mortaliſve non feres, exiſtimas Deos omnium ad nutum potentiſſimos iniuriæ ſuæ incurioſos fore? Certè nec auxilijs, nec temporis lapſu indigent, vt contumeliarum ſuarum auctores vlciſcantur; quos aut immiſſa cælitus flamma, aut vndarum mole obrutos à vita poſſunt abiudicare. Affirmes etiam mecum licet, optimè redditam Numinibus virginem, quæ longè præſtat hominibus, quibuſcum eam cubilibus conſueſcere nefas. At verò, reſpondit Gobryas, tu illam Dijs non tradidiſti: ſunt enim Superis ſua templa, in quibus Æditui manent. Hæc autem in carcere iacet;

niſi fortè damnatorum locum Deorum ſeſſimonium vocare placet. Ineptè reſpondes, ſubiecit Miſtylus: Dijs enim virginem licèt adhuc non dederim, propter varias quibus diffiſus eſt animus curas, daturum me tamen voui; ſed apud ſapientes viros, polliceri donare eſt, maximè ergà Deos. Tu verò ſolas virginis nuptias cogitas; cuius irritum ſpei ſi te dimiſero, noli Miſtylo, qui iam alijs dedit, ſuccenſere. Ita Gobryæ ſpes decolauit, qui voti irritus aliam viam barbaro, vt erat, homine dignam aggreſſus eſt: namque de nocte, per vim, eius pudicitiæ vitium inferre ſtatuit. Itaque

Εἰ μὴ τὸν οἶκον τῶν κατακείτων λέγεις,
Οἴκημα σεπτὸν τῶν θεῶν, θεῖον τόπον.
Πρὸς ταῦτα φησὶ Μίσυλος μεταφθάσας.
Οντως ἀμαθῶς ἀντέλεξας, Γωβρύα·
Ὑπεσχόμην γὰρ τοῖς θεοῖς τὴν παρθένον.
Κἂν χερσὶν αὐταῖς οὐκ ἔδωκα τὴν χάριν,
Τύρβης διασπώσης με πολλῶν φροντίδων,
Φαίη ἂν πάντως τὴν ὑπόσχεσιν δόσιν
Ἀνὴρ ἐχέφρων καὶ φρενῶν ἐπιστάτης,
Ἂν εἰς θεοὺς γίγνοιτο τοὺς σωτηρίους.
Σὺ δ᾽ ἀλλ᾽ ἔοικας καὶ λαβὼν τὴν παρθένον,
Καὶ πυρσὸν ἅψας νυμφικῆς δᾳδουχίας,
Καὶ παστάδων ἔσωθεν ἐγκαθιδρύσας,
Οὐ μὴ παρασχὼν ἐγκάλοις ὦ Μίσυλε·

. . . .

Καί τοι δέδωκε προφθάσας ὁ Μίσυλος,
Καὶ Γωβρύας εἴληφε τὴν ἐρωμένην.
Οὕτως ἁμαρτὼν τῆς ποθουμένης κόρης,
Ἐξ ἰκετικῆς προσβολῆς ὁ σατράπης,
Ἄλλην ὁδὸν τέτραπτο ληστρικωτέραν,
Καὶ Γωβρύᾳ πρέπουσαν αἰσχρῷ βαρβάρῳ.
Νύκτωρ γὰρ ἔγνω συγκροτήσας τὴν βίαν,
Καὶ μὴ θελούσῃ συμμιγῆναι τῇ κόρῃ·

Τὴν οὖν φυλακὴν εἰσδραμὼν παραυτίκα,
Καὶ πλησιάσας τῇ Ῥοδάνθῃ κειμένῃ·
Ω χαῖρε γύναι, φησὶν, ἀνδρὸς Γωβρύου,
Ω δέξο τὸν σὸν ἀσπάσαι με νυμφίον,
Καὶ μὴ παραιτῆς τὴν ἐμὴν συνουσίαν·
Ἀλλ' εὐχαρίστει τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς τύχαις,
Αἵ σε συνῆψαν τῷ μεγίστῳ σατράπῃ.
Οὐ γὰρ παρεῖδον ὁ κρατήσας ἐν Ῥόδῳ,
Καὶ τοῖς ἑαυτοῦ συγκατασχὼν δακτύλοις,
Ἄλλῳ πενιχρῷ καὶ ταπεινῷ βαρβάρῳ,
Τὴν τηλικαύτην ἐκδοθῆναι παρθένον.
Ἔλεξεν οὕτω, καὶ χαμᾶζε κυπτάσας,
Ὥρμα φιλῆσαι τῆς Ῥοδάνθης τὸ στόμα.
Ἀλλ' ἡ κόρη φυγοῦσα τὴν τυραννίδα,
Καὶ τὸν βιαστὴν ἐκλιποῦσα Γωβρύαν,
Καὶ τῇ παλάμῃ τοῦ παλαμναίου κυνὸς,
Συνεκλιποῦσα τοῦ χιτῶνος τὸ πλέον,
Εἰς τὸν Δοσικλῆν ὡς τάχος μεταστρέχει,
Πλησθεῖσα πολλῆς ταραχῆς τὴν καρδίαν·
Καὶ, Σῶσον, εἶπεν, ἐκ τυράννου βαρβάρου,
Σῶσον, Δόσικλες, τὴν φίλην σοι παρθένον·
Ἀπόσπασόν με ληστρικῆς τυραννίδος,
Ἀπώλεσάς με, ἀπιοῦσαν ἢ μὴν ᾠχόμην.

carceri redditus, iacentíque Rhodanthæ proxumans, ſic eam compellauit: Salue Gobryæ coniux: Cur me oſculo non excipis? cur amplexus reformidas? At te Dijs, fortíſque indulgentiæ gratiam habere oportuit, quòd te maximo duci ſociauerint: nec enim egenti infimæque ſortis barbaro formoſam adeò virginem committere placuit, quam labore meo atque victoria quæſiueram. Dixerat hæc, pronúſque virgini baſium auferre pugnabat. Non tulit illa barbari vim, relictáque inter manus impudentiſſimi nebulonis maxima veſtis parte, ad Doſiclem illico pedibus perfugium peperit, pauénſque, Eripe me, ô Doſicles, à barbari raptoris violentia. Rumpe moras, aut pol tu me perdidiſti: iámque interij.

Euanuit tenuis ſomni nebula, quæ Doſiclis inſederat oculos; ſubitóque vt nota virginis vox ad aures accidit, animi turbatus, apertis oculis, ab humo, quæ dormiturienti lecti loco erat, ſurrexit, reſpondítque; Quid times, chariſſima virgo? adeſt Doſicles, contra quem pugnaturus indica. An te, vt noctu fieri amat, ſimulachra miris imaginibus conſpecta in ſomnijs terruerunt? Fruſtra metuis, fruſtra trepidum cor ſalit; ignaua hæc terriculamenta inſolenti ſpecie imbelles animos terrere ſolent. Si tamen hæc etiam trepidas, cum illis

Ὁ τοίνυν ὕπνος ταῖς κόραις Δοσικλέος
Χρόνιος ὀψὲ καὶ μόγις προσιζάνων,
Τότε θροηθεὶς τῇ βοῇ τῆς παρθένου,
Πολλῷ μετέπτη, καὶ μετῆλθεν ὡς τάχος,
Ἀνεὶς Δοσικλῆς τὰς πύλας τῶν ὀμμάτων·
Καὶ γοῦν ἀναστὰς τῆς χαμαιστρώτου κλίνης,
(Ἡ γῆ γὰρ ἦν μίμημα τοῦ κλινιδίου
Ὑπνοῦντι μικρὸν τῷ καλῷ Δοσικλεῖ,)
Μακρὰ θροηθεὶς ἀντέφη τῇ παρθένῳ·
Ὦ μοι Ῥοδάνθη, τί πλοῇ; λέγεις, λέγεις·
Ἰδοὺ Δοσικλῆς, μήνυσόν μοι τὴν μάχην,
Ἤ που καθ' ὕπνους καὶ φάσεις ὀνειράτων,
Καινοὺς κατεπλάσσω φασμάτων τύπους,
Ὁποῖα πολλὰ νὺξ παραπλάττειν θέλει,
Ἐν τῇ καθ' αὐτὴν τῶν ὀνείρων ἐμφάσει;
* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

Τί τοῦτο; παῦσαι· τί θροεῖ τὴν καρδίαν,
Τὸ πλάσμα φάσμα καὶ ....
Κἂν ὡς τὰ πολλὰ τὰς ἀνάνδρους καρδίας
Φιλεῖ ταράττειν τῇ ξένῃ παραπλάσει.
Εἰ δ' ἄχρι δεῦρο τὴν θέαν ὑποτρέμεις,
Νῦν γοῦν ἀναστὰς καὶ παραρτύσω μάχην,

Καὶ κυκλομαχήσαιμι τοῖς ἐνυπνίοις,
Καὶ τοῖς ὀνείροις ἐντινάξω τὴν σπάθην.
Ὁ μὲν Δοσικλῆς ταῦτα τῇ ποθουμένῃ.
Ὁ Μιστύλου δὲ σατράπης ὁ Γωβρύας,
Καὶ δευτέρας γοῦν ἀστοχήσας ἐλπίδος,
Σιγῶν μετῆλθεν εἰς τὸν οἰκεῖον δόμον,
Οἶμαι φοβηθεὶς μὴ φανεὶν τῷ Μιστύλῳ
Ποινηλατηθῇ τῇ προσηκούσῃ κρίσει,
Ὡς ἐμπαρῳνῶν τοῖς θεῶν νεωκόροις·
Καὶ μὴ μελήσας ξυγκινοῦντος τοῦ πόθου
Πρὸς ἀτραπὸν τέτραπτο καὶ τρίτης ἐπῶν.
Τὸν γὰρ Δοσικλῆν, ὡς ἀδελφὸν τῆς κόρης,
Ὑποδραμεῖν ἔσπευσε λαθραίοις λόγοις,
Ὡς ἂν δι' αὐτοῦ τῆς ἐρωμένης τύχῃ.
Ὦ παμμάταιος καὶ παράφρων καρδία,
Ἂν εἰ προδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ παρθένον
Ὁ σατράπης ἤλπιζε τὸν Δοσικλέα.
Ἀλλ' ἠπάτησε τῆς θέας ἡ ταυτότης,
Τὸν βάρβαρον· καὶ τοίνυν ἐλθὼν ἐγγύθεν,
Τοιούσδε φησὶ τῷ Δοσικλεῖ τοὺς λόγους,
Σοὶ μὲν, Δόσικλες, τῆς θέας ἡ λαμπρότης
Τὴν εὐγένειαν τὴν γένους μαρτύρεται·
Κρείττω δὲ πολλῷ τῆς ἐρωμένης τύχην,

congredi paratus ſum. Gobryas interim ſpei irritus, incerta re atque inorata, gradum regreſſus eſt: metuens, vt opinor, ne re Miſtylus cognita graues ab eo pœnas exigeret eius violentiæ, quam temulentus aduerſus Deorum æditnos paraſſet. Illum tamen acrior vrgebat amoris vis: tertióque ad alias conuerſus artes, Doſiclem, quem Rhodanthes fratrem ſuſpicabatur, clam ſibi deuincire ſtatuit, vt eius opera voti compos fieret: ſtulto hominis commento, qui Doſiclem chariſſimam ſibi virginem alteri proditurum ſperaret: verùm maxima formæ ſimilitudo barbarum decepit. Itaque Doſiclem conueniens ſic alloquutus eſt: Eximia pulchritudo tua, ô Doſicles, generis nobilitatem oſtendit; longéque ſupra illius fortunæ ſtatum in quo res veſtræ hodie collocatæ ſunt,

aſſurgit ; liberalis facies affinitatem veſtram, paréſque vultus eamdem ſtirpis originem produnt; ita te virgini adfinem picturæ ad inſtar ſimilis facies expreſſit. Gobryam, vt puto, non ignoras, qui & apud Miſtylum omnia poteſt, & præ cæteris ab illo eximiè colitur: hunc prorſus tu tibi conciliaueris, ſi cognatæ tuæ, quæ tecum eumdem carcerem participat, perſuaſeris nuptias meas ne recuſet. Hoc vnum ſi exorari te ſiueris, maiorem à me certè gratiam inieris. Patrios Deos teſtor, efficiam vt Calippe Miſtyli filia Doſiclis matrimoniũ obeat, ſi mihi Rhodanthem propriam

Γραφαῖς παρεισᾶ καὶ σαφῶς ἀπογράφει.
Καὶ τοῦ προσώπου τὴν ἐπανθοῦσαν χάριν
Κήρυκα λαμπρόφθογγον ὡσπερεὶ φέρεις,
Τῆς εἰς Ῥοδάνθην συγγενοῦς κοινωνίας.
Οἷς γὰρ τὸ κάλλος ἐμφερεῖς ἔχει τύπους,
Οἷς ταυτοειδὴς τῶν προσώπων ἡ πλάσις,
Τούτοις γένοιτ' ἂν καὶ γένους ἡ ταυτότης.
Οὕτω μὲν οὖν σε συγγενῆ τῇ παρθένῳ
Ἔγραψεν ἡμῖν, ζωγράφου τινὸς δίκην,
Ἡ σοι προσοῦσα τοῦ χαρακτῆρος χάρις.
Οὐκ ἀγνοεῖς δὲ τάχα που καὶ Γωβρύαν
Δυνάμενον τὰ πάντα παρὰ Μιστύλῳ,
Καὶ παντὸς ἄλλου τῶν ὑπ' αὐτὸν βασιλέων,
Τιμὴν δὲ κερδαίνοντα μυρίαν ὅσην.
Εἰ γοῦν μίαν μοι καὶ μόνην δώσεις χάριν,
Τὴν συγγενῆ σου τὴν συνεσκεκλεισμένην
Πεῖσαι συνελθεῖν καὶ συναφθῆναι γάμῳ,
Πολλῷ μεγίστην ἀντιδείξῃ τὴν χάριν·
Τὴν παῖδα γάρ σοι τὴν καλὴν τοῦ Μιστύλου,
..........,...... τοὺς θεοὺς τοὺς πατρίους
Προβαλλόμενοι νῦν μαρτυροῦντας τῷ λόγῳ,
.... ἴσην γαμετὴν Δοσικλέος,
Ἂν ἡ Ῥοδάνθη γαμετὴ τοῦ Γωβρύου.

Καὶ τίς γένοιτ' ἂν εὐτυχέστερος γάμος;
Ἢ τίς μεγαλόδοξος οὕτω νυμφίος,
Ὡς ὁ συναφθεὶς τῇ θυγατρὶ Μιστύλου;
Οἵα γὰρ ἐστὶ τὴν θέαν ἡ παρθένος;
Ἢ μὴν ἀδελφοῦ τῆς Ῥοδάνθης ἀξία.
Οἷον δὲ κάλλος τοῦ χαρακτῆρος φέρει;
Ἢ μὴν προσῆκον τῷ Δοσικλεῖ νυμφίῳ.
Τούτοις προσεπινόησον οἴκου ἀξίας,
Τύχης ἐπάρσιν, ἀργύρου, χρυσοῦ βάρος,
Οἷς οἱ τυχόντες ἀρχικῶν κηδευμάτων,
Ὑπερφέρουσι τῶν χαμαιρριφεστέρων.
Τούτοις Δοσικλῆς ἐπακούσας τοὺς λόγους,
Μικρὸν περιγελῶν τὴν ἀπόκρισιν λέγει·
Καλῶς μὲν ἡμῶν ἐστοχάσω, Γωβρύα,
Καὶ τὴν ἀδελφὴν εὐφυῶς ἔγνως φύσιν,
Ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῶν χαρεσκλήρων θέας.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ συννοῶ μὲν τὴν τύχην.
Οὐκ ἀγνοῶ δὲ δοῦλος ὢν τοῦ Μιστύλου,
Ἀνάξιος δὲ τῇ Καλίππῃ νυμφίος·
Αἰσθάνομαι δὲ καὶ παρεικτῶν ἐν ξένῃ.
Ἀνὴρ γὰρ αἰχμάλωτος εἰς ὕψος τρέχων
Οὐκ ἂν ποτ' ἀρθῇ καὶ μεταβάλῃ τὴν τύχην,
Ὡς καὶ μετασχεῖν ἀρχικῶν κηδευμάτων

dicaueris; quæ feliciores nuptiæ? quis illuſtrior coniux quàm qui Miſtyli filiæ iungetur? Virginis vultus Rhodanthæ fratri, eximium formæ decus Doſicli ſponſo conuenit. Modò dignitatem, fortunæ ad quod aſſurges faſtigium, argenti auríque pondus tecum reputa; ac cætera quibus ſupra plebeios cenſeri gaudent qui principales nuptias obeunt. Subſtitit paululùm Doſicles, preſſóque obmutuit ore. Rectè, inquit, Gobrya, idem in nobis genus ex ſimilitudine vultus ſuſpicatus es. Ego verò fortunam meam non ignoro: & quantum ad Calippem, cùm Miſtyli ſeruus ſim, animo meo *nec coniugis vnquam*
Prætendi tædas, aut hæc in fœdera veni.
Sentio me præterea peregrinum: nec ad hanc captiuus dignitatem peruenerit, vt ſupra tot duces principales ſibi

nuptias conciliet. Itaque ingrata mihi hæc gratia eſt. Sorori tamen meæ connubio tecum ſtabili iungi perſuadebo. Tu modò quod polliceor hoc temporis momento exigere noli. Mater noſtra nuper ad plures abijt: pridémque lex apud nos antiquiſſima luctus tempus quinquaginta diebus abſoluit; decem ſuperant, quibus exactis tibi certò nubet. Hæc audiens Gobryas mentis dubius ſtetit. Turbabat interpoſita mora, decémque illas dies vitæ ſpatia excedere putabat: ſed proxima ſpes animum firmauit. Egreſſo carcere Gobrya Doſicles ad virginem accurrit, vberéſque inter lachrymas

Suſpirans, imóque trahens de pectore vocem:

Απας ὑπερτελὰς ἀξίωμα σατράπου·
Εμοὶ μὲν οὖν ἄχαρις οὕτως ἡ χάρις.
Τὴν δ' οὖν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν παρθένον
Πείθω ζευχθῆναι εἰς γάμον σοι, σατράπα·
Πλὴν ἀλλὰ μὴ νῦν τὴν ὑπόσχεσιν θέλε.
Επεὶ γὰρ ἡ τεκοῦσα καὶ θρεψαμένη
Τέθνηκεν, οἴμοι, καὶ παρῆλθεν ἐκ βίου·
Κρατεῖ δ' ἐφ' ἡμῖν τῇ πόλει νόμος γέρων,
Πενθεῖν τελευτήσαντα τὸν φυτοσπόρον
Τὰ τέκνα πεντήκοντα μέχρις ἡλίων·
Κάταγε σαυτὸν εἰς δεκάτην ἡμέραν,
Αὐτὴ γὰρ ἡμῖν συμπεραίνει τὸν νόμον·
Καὶ σοὶ μετ' αὐτὴν ἐνδυσώμεθα τὸν γάμον.
Τούτων ἀκούσας τῶν λόγων ὁ Γωβρύας,
Δυοῖν παθοῖν μετῆλθεν ἐν μεταιχμίῳ.
Ο μὲν βραδυσμὸς ἐστρόβει τὴν καρδίαν·
Τῶν ἡμερῶν γὰρ τὰς τεθείσας ἐν μέσῳ
Ζωῆς ὅλης ἔκρινε καὶ βίου χρόνον.
Η δ' ἐλπὶς ἐξέκοπτε τὴν ἀθυμίαν.
Τῆς γοῦν φυλακῆς ἐξιόντος Γωβρύου
Εὐθὺς Δοσικλῆς προσδραμὼν τῇ παρθένῳ,
Καὶ σὺν στεναγμῷ δάκρυον καταρράξας,
Καὶ πικρὸν οἷον ἐκβοήσας ἐκ βάθους·

Ω τῆς ἐμῆς, ἔλεξε, λύχνε καρδίας,

. . . .

Ω μοι γύναι συναιχμάλωτε, συμφυλακῖτι,
Ω μέχρι φωνῆς τοῦ Δοσικλέος γύναι·
Φυγεῖν μὲν εἵλου τῆς ἑαυτῆς πατρίδα,
Απεστερήθης συγγενῶν, συμπαρθένων,
Φίλων ἀδελφῶν, τοῦ Στράτωνος, τῆς Φρύνης,
Ξένας πόλεις διέδρακας ἐν μακρῷ πλάνῳ.
Η μηδὲ τὴν σήν· πῶς γὰρ ἠσφαλισμένη;
Εκαρτέρησας λῃστρικὴν τυραννίδα,
Καὶ μέχρι καὶ νῦν μυρίους στέγεις πόνους;
Οἰκεῖς φυλακῆς ἐζοφωμένον στόμα,
Εἰς γῆν καθεύδεις τὴν κατάψυχρον κλίνην·
Στερῇ τὰ πολλὰ καὶ πιτυρίου τρύφους·
Πλὴν οὖν μεθ' ἡμῶν καὶ δι' ἡμᾶς, παρθένε,
Τὸν λιμὸν ἔτλης, τὴν φυγὴν καὶ τὸν πλάνον·
Καὶ νῦν ὁ λῃστὴς Γωβρύας ὁ σατράπης
Ἡμῶν διαρρήγνυσι πικρῶς τὸν πόθον,
Οἰκτρῷ μερισμῷ δυσμενῶς διασπάσων,
Καὶ τὴν Ῥοδάνθην εἰς ἑαυτὸν λαμβάνει·
Βιάζεται δὲ καὶ τυραννεῖ τὸν γάμον,
Δι' ὃν Δοσικλῆς καὶ πλανήτης καὶ ξένος
Δεσμοῖς κατεκτὸς καὶ πεφυλακισμένος.

O mecum ſerua, mecum captiua, & verbo tenus coniux, tu patria carere, adfinium caritate, æqualium cœtu, amicíſque, Stratone ac Phryna parentibus ſuſtinuiſti: tu peregrinas vrbes longis erroribus acta luſtras, quæ antea diligenti clauſa cuſtodia ne quidem propriam videras. Tu latronum vim ac multa dictu grauia, perpeſſu aſpera toleraſti: adeóque in carceris caligine humi applauſa, furfuribus, precarium vix ſpiritum trahis. Ita mecum & mei ergô ex amœnis rebus ac voluptarijs exaruiſti, famémque, fugam ac exilium tuliſti. Interea Gobryas amorem noſtrum ſceleſto conſilio diffindit: ille ſibi propriam Rhodanthem dicat, inuitámque ac reluctantem iungit. Cuius cauſa Doſicles patria extorris in vinculis eſt.

Hoc Mercurius connubium nobis ſpondebat: hunc euentum ſomnia ſortita ſunt! Vtinam te Abydo ſoluentem

Irati maris obruiſſet vnda.

Aut Gobryam potiùs, qui poſt expugnatam Rhodum, abactámque prædam, viuam te ſeruauit, ſibíque deſpondendam abduxit, quæ ſolius Doſiclis eſſe debuit. quàm te peſſimè ſeruauit! Equidem Rhodanthem pelagi profundo demerſam, humentíque conditam ſepulchro, aut gladio mactatam, inclemens ſpectaculum horruiſſet Doſicles. At longè acerbius omnibus gladij maríſque periculis ſit, ſi per vim manibus ab meis raptam alteríque collocatam prudens viuénſque adſpexero. At ſi fluctibus obruta,

Οὕτω κατηύνησεν ἡμῖν τὸν γάμον
Ἑρμῆς ὁ παμμέγιστος ἐξ ὀνειράτων·
Τοιοῦτον ἦλθε τῶν ὀνειράτων τέλος.
Εἶθε πλέουσαν δυστυχῶς Ἀβυδόθεν
Πόντου σε βυθὸς συγκατέσχεν ἀγρίου.
Ἢ γοῦν διεχρήσατο καὶ τὸν Γωβρύαν,
Ὅταν κατεσκύλευε τὴν ὅλην Ῥόδον,
Καὶ τῶν κατοίκων ἐσκύλευε τὸ πλέον·
Καὶ μὴ κατασχὼν ζῶσαν ἐζώγρησέ σε,
Σώζων ἑαυτῷ καὶ προσμεμνηστευμένος
Τὴν οὐχ ἑαυτοῦ, τοῦ μόνου Δοσικλέος
Σωτὴρ πονηρὸς ἀθλίας σωτηρίας.
Οἰκτρὸν μὲν, οἰκτρὸν ταῖς κόραις Δοσικλέος
Ἰδεῖν Ῥοδάνθην εἰς βυθὸν κατηγμένην,
Εἰς τὴν ἀχανῆ τῆς θαλάσσης γαστέρα,
Λαχοῦσαν ὑγρὸν καὶ κατάρρυτον τάφον,
Ἤγουν σφαγεῖσαν, ἢ θανοῦσαν ἐκ ξίφους.
Οἰκτρὸν δὲ μᾶλλον καὶ θαλάσσης καὶ ξίφους,
Ἂν ζῶσα φεῦ φεῦ ἐξ ἐμῆς χειρὸς μέσης
Ἑλχθῇς, ἀπαρχθῇς καὶ διάσπασιν πάθῃς,
Καὶ πρὸς συναφὴν ἐκδοθῇς τῷ Γωβρύᾳ,
Ὁρῶντος οἴμοι ταῦτα καὶ Δοσικλέος.
Εἰ μὲν γὰρ ἐκπέπλωκας εἰς πόντου στόμα,

Ἂν ἐκ μαχαίρας ἐσφάγης χαλκοστόμου,
Πάντως ἂν εἶχον συμπαθεῖν σοι, παρθένε,
Ῥίψας ἐμαυτὸν εἰς θαλάσσης καρδίαν,
Ἢ τὸ ξίφος σοῦ ἐμβαλὼν ἐπ' ἐσχάτων.
Νῦν δ' ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐκθανοῦμαι καὶ πάλιν,
Πρὶν ὄψομαί σε συνοδοῦσαν εἰς γάμον
Τῷ παγκακίστῳ βαρβάρῳ τῷ Γωβρύᾳ·
Αὐτὸς καθ' αὑτοῦ καὶ κατὰ σπλάγχνων μέσων,
Τὰ περιτυχόντα τῶν ξιφῶν ἀκοντίσας.
Οὐ φείσομαι γὰρ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας.
Κἂν χεὶρ ἐμοὶ ζῇ, κἂν βιῶν ἐν ξίφος,
Σὺ δ' ἐξωθήσοις εἰς γάμον τῷ βαρβάρῳ,
Καὶ στρατιωτικὴν ἀντεφύπνωσας κλίνην,
Καὶ τὸν στολισμὸν ἐνδύσῃς τοὺς καλλίους,
Χρυσῷ βρίθοντας, μαργάρῳ πεπασμένους,
Καὶ πάντα πράξῃς ὡς ἀρέσκει Γωβρύᾳ·
Δοσικλέος γὰρ οὐδ' ἀνάμνησιν λάβοις,
Καὶ τῆς ἐνόρκου τῆς πρὸς αὐτὸν ἐγγύης·
Ἡ γὰρ περιττὴ τῆς τύχης ἀδοξία
Οἰκοῦσα τὸν νοῦν τῶν χαλιφρονεστέρων
Λήθην τὰ πολλὰ τῶν προλαβόντων φέρει,
Λικμῶσα πάντων τῶν φθασάντων πραγμάτων
Ἐκ τῆς ἅλωνος τῶν φρενῶν τὰ φορτία.

ſi gladio perijſſes, ſimilia tecum pati, vel in mare præcipiti ſaltu, vel enſe viſcera ſcrutari, vitámque pariter vnà profundere liceret. Nunc ego; ſed mori præſtat, quàm te in manus Gobryæ conueniſſe videam; conciſcam quolibet telo mihi lethum: nec pectori; donec vel gladius, vel manus ſuperſtes erit, parcam. Tu Gobryæ cùm nupſeris, ſatrapico recumbe toro; & molles induta veſtes, auro gemmíſque ac margaritis diſtinctas, Doſiclis ſacramentorúmque immemor, quicquid Gobryæ placuerit, exequere. Nimia ſortis indulgentia, qua plerumque amentes intumeſcere amant, leui ac madidæ memoriæ præteritorum obliuionem inducit, grauéque rerum olim geſtarum pondus animo deleuit.

Et Saturnius hæc oculis pater aſpicit æquis! Tu qui perjurij vindex cluis, cui ſacramenta curæ ſunt, te lapideo grandinis imbre, te igneis fulminum telis ſæuire decuit; iam apertis cælorum valuis vaſta terrarum ſola effuſo nimborum mari inundare, vel ſaltem terræ motu concuſſi orbis molem terrere. Hæc lacrumans Doſicles imo pectoris æſtu loquebatur; tantóque magis eloqui ardebat, quanto ſibi ſoli rem habere pugnabat. Virgini vox faucibus hæſit, longúmque ſilens obmutuit. Nimirum improuiſa alicuius mali tempeſtas cùm ingruit, & animi mentem non ſolùm percellere, ſed etiam ſermonem impedire ſolet, turbatúſque inſolitùm animus ebrius labat. Tan-

Κεραύνιε Ζεῦ, ἀστραπηφόρον κράτος,
Καὶ τῶν ἐνόρκων ἐσπονδῶν ἐπίσκοπε,
Σὺ δ' ἀλλὰ τούτων καρτέρησας δρωμένων;
Οὐ τῆς χαλάζης ἐκτινάξεις τοὺς λίθους;
Οὐ τῶν κεραυνῶν τὰς πυριπλέους φλόγας;
Οὐκ ἐξανοίξεις οὐρανοῦ πᾶσαν θύραν;
Φθερεῖς δὲ τὴν γῆν καὶ τὸ πᾶν κατακλύσεις,
Ολας θαλάσσας ὑετοῦ διαβρέχων;
Σεισμῷ δὲ μακρῷ συνταράξεις τὴν κτίσιν;
Τούτοις Δοσικλῆς τοῖς λόγοις κεχρημένος,
Εῤῥαινε πικρὰ ῥεῖθρα θερμῶν δακρύων,
Καὶ συγκαταρχεῖν τὴν τραγῳδίαν θέλων
Ομως ἀνηρέθιστο τῶν πάλιν λόγων,
Υποφλέγοντος τοῦ πάθους τὴν καρδίαν.
Η παρθένος δὲ συνδεθεῖσα τὸ στόμα,
Καὶ γλωττοδέσμην ὥσπερεὶ δεδεμένη
Εστεργε μακρὰς δυστυχῶς ἀφωνίας·
Φιλεῖ γὰρ ἀνύποπτον εἰσπεσὸν πάθος,
Καὶ ταραχὴ δύσληπτος ἐξ αἰφνιδίου
Εκστατικόν τι τῶν φρενῶν πεφυκέναι,
Καὶ συνδετικὸν τῶν λογικῶν ὀργάνων·
Μεθύσκεται γὰρ ἡ παθοῦσα καρδία
Καινοπρεπὲς πιοῦσα καὶ ξένον μέθυ·

Μόγις δ' ἀναπνήσασα τῆς κοινῆς μέθης,
Καὶ τὸν ῥυέντα νοῦν ἀναλεξαμένη,
Καὶ γλῶτταν ὥσπερ καὶ λόγον λελυμένη,
Παῦσαι, Δόσικλες, τῶν στεναγμάτων, ἔφη,
Καὶ τὴν ἀφορμὴν τοῦ πάθους φράσον φθάσας.
Σπεύδει συνελθεῖν εἰς γάμους σοι Γωβρύας,
Ἔφη Δοσικλῆς οὐκ ἀδάκρυτον λόγον·
Καί μοι δέ, φεῦ φεῦ, τῆς θυγατρὸς Μιστύλου
Ἀντεγγυᾶται τὸν γάμον, πικρὰν χάριν.
Τίς γὰρ χάρις, κάκιστε λῃστῶν Γωβρύα,
(Ἰδοὺ γὰρ εἰς σὲ τὸν λόγον μετατρέπω,
Κἂν μακρὰν ἡμῶν ἀγελώτατε στρέφῃ)
Εἰ τῆς ἐμῆς με παρθένου διασπάσῃς,
Ἄλλην δέ μοι δῷς δωρεὰν ἀλλοτρίαν;
Σφ.,.. πικρῶς καὶ καταγε... α... τα
Τί τοῖς θανοῦσι συντελεῖν ἔχει γάμος;
Μίαν Δοσικλεῖ καὶ μόνην δίδου χάριν·
Μὴ τῆς Ροδάνθης δυσμενῶς διασπάσῃς.
Ἐγὼ μὲν, ἀντέλεξεν εὐθὺς ἡ κόρη,
Θεοὶ δὲ πάντως ἀκροῶνται τῶν λόγων,
Ἢ σοὶ φυλαχθῶ καρτερῶς τηρουμένη,
Ἢ τοῦ ξίφους γοῦν, οὐ γὰρ ἂν τοῦ Γωβρύα.
Σοῦ δ' ἀλλὰ χάριν οὐ βραχὺν τρέμω χρόνον,

dem ſui compos Rhodanthe animo facto ſilentium rupit: Deſine, Doſicles, inutilium lachrymarum, luctúſque porro tui cauſam ordire. Ille non ſine lachrymis: Te Gobryas coniugem poſtulat; mihi verò Miſtyli gnatam deſtinat. Sceleſtiſſime latronum (hoc licèt abſentem te nomine compello) ignoras nihil inde tibi accedere, ſi me à caro corpore diuiſum alteri ingratijs tradideris? Cui mortuis vſui nuptiæ ſunt? Vnum oro ſupplex, ne me à Rhodanthe diuidas. Excepit illa loquentem: Deos ego teſtes aduoco: aut tibi, Doſicles, aut gladio, nō Gobryæ ſeruabor. Me tamen tui cauſa non exiguus timor inceſſit,

ne beatas Miſtyli filiæ nuptias potitus ſeruam aſperneris. Hæc loquuta virgo manantes Doſiclis vultu lachrymas veſte pro linteo vſa deterſit, tandémque loquendi pauſam fecit.

Μή που συναφθεὶς τῇ θυγατρὶ Μιστύλου,
Τῆς αἰχμαλώτου μηδὲ μικρὰ φροντίσῃς.
Τοιοῦτον εἶπεν ἡ Ροδάνθη τὸν λόγον·
Καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ φίλου Δοσικλέος
Ἐκ τῶν ῥεόντων ἐξεμόργνου δακρύων,
Ὡς χειρομάκτρῳ τῷ χιτῶνι χρωμένη,
Καὶ βραδέως μὲν πλὴν ἐπέσχε τοῦ λόγου.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ δʹ.

ΟΥτω μὲν οὗτοι τὸν πρὸς ἀλλήλους πόθον
Λόγοις ἐπεσφράγιζον ἀλληλεγγύοις·
Τῆς δ᾽ ὑστεραίας ἐνδυθεὶς καλὸν φάρος,
Λευκὸν, ποδήρες, ἱερῷ τινὶ πρέπον,
Καὶ σὺν ἑαυτῷ τοὺς νεωκόρους ἄγων
Φύλλοις πίτυος καὶ δάφνης ἐστεμμένους,
Ωρμα πρὸς αὐτὸν τὸν νεὼν ὁ Μίστυλος,
Τοῖς ἀθανάτοις ἱερώσων τοὺς νέους·
Αλλ᾽ ὁ Βρυάξου στρατάρχης Αρταξάνης,
Ελθὼν ἐπ᾽ αὐτὸν προσταγῇ τοῦ δεσπότου,
Ανατρέπει τὰ πάντα καὶ διαστρέφει.
Επεὶ γὰρ αὐτὸν τὸν μέγαν Αρταξαίνην
Ηκουσεν ἑλεῖν ὁ στολάρχης Μίστυλος,

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER IIII.

ITa mutuum amorem alternis ambo ſermonibus concelebrabant. Sequenti die candidam ſacerdotis & talarem amictus tunicam Miſtylus, ſecúmque pinu ac lauro coronatos agens Æditoos, & Numini dicaturus templum ibat: Cùm Artaxanis Bryaxæ ducis præſentiâ omnia turbata ſunt. Namque vt illum adeſſe Miſtylo nun-

Εὐθὺς μὲν ἐστείλατο τὴν ὀπισθίαν·
Καθείργνυσι δὲ τοὺς νεωκόρους πάλιν.
Αὐτὸς δ᾽ ἐπ᾽ ὀκρίβαντος εἰς θρόνον μέγαν,
Ὑφ᾽ οὗ καθεσθεὶς καὶ τιτανῶδες βλέπων,
Τῆς σατραπικῆς στρατιᾶς εἰς τὸν θρόνον
Ἱσταμένης κύκλωθεν εὐφυᾷ στάσει,
Καλεῖν κελεύει τὸν σταλέντα σατράπην.
Καὶ γοῦν ἐκάλουν, καὶ παρῆν Ἀρταξάνης·
Πρὸς τοῖν ποδοῖν δὲ τοῦ στολάρχου Μιστύλου
Κλίνας ἑαυτοῦ τὴν κάραν ὁ σατράπης,
Ἐπιστόλιον μικρὸν ἐσφραγισμένον
Τῷ βασιλεῖ δίδωσιν εἰς χεῖρας μέσας·
Ὁ δ᾽ αὖθις ἀποδέδωκεν αὐτὸ Γωβρύᾳ,
Ὡς ἂν ἀναγνῷ τῶν παρόντων ἐν μέσῳ.
Τὰς γοῦν σφραγίδας ἐξελὼν ὁ Γωβρύας,
Τὸ γράμμα πᾶσιν εἰς ἐπήκοον λέγει.
Ἄναξ Βρυάξης βασιλεὺς Πίσσης μέγας,
Χαίρειν βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ Μιστύλῳ.
Οἷος μὲν οἷος ὁ Βρυάξης Μιστύλῳ,
Καὶ πῶς τὰ δεσμὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης
Φρουρεῖν διεσπούδακεν ἤπερ ἄλλο τι,

. . . .

Καὶ μᾶλλον οἷς μοι τῆς τύχης δυσφορουμένης

. . . . μὲν ἄρχειν ἀλλὰ δὲ θραν . . .
Οὐκ ἠθέλησα τῆς τύχης μοι τὴν χάριν
Καὶ μέχρι τοῦ σοῦ Μιστύλε φθάσαι κράτους.
Ἀλλ᾽ ἰδίαν κέκρικα τὴν δυσκλεείαν,
Εἰ σκῆπτρα τὰ σὰ πρὸς καθαίρεσιν πέσῃ.
Μὴ γὰρ κρατοίην οἷς κρατῶ τῶν φιλτάτων,
Μηδ᾽ εὐτυχοίην οἷς καθαιρῶ Μίστυλον,
Μηδ᾽ εὐπορείην ἐξ ἀπανθρώπων πόρων,
Βλάπτων ἐμαυτὸν οἷς φίλου βλάβην θέλω,
Συλῶν ἐμαυτὸν οἷς συλῶ τὰ Μιστύλου.
Ἐγὼ μὲν οὕτω τὸν πόθον φρουρεῖν θέλω,
Καὶ θεσμοφύλαξ εἰμί σοι τῆς ἀγάπης.
Σὺ δ᾽ ἀλλὰ ταύτην εἰς τὸ πᾶν ἀποστρέπῃ
Ὅρους παλαιοὺς ὡς ὁρῶ παρατρέπων.
Λύεις τὰ θεσμὰ καὶ τὰ δεσμὰ τοῦ πόθου,
Καὶ πρὸς μαχησμὸν συγκαλεῖς ἄκοντά με.
Η γὰρ ἀτεχνῶς οὐ μάχην παραρτύεις,
Εἰ τὴν καθ᾽ ἡμᾶς ἐξαποσπάσεις πόλιν,
Καὶ τῆς ἐφ᾽ ἡμῶν ἁρπάσεις ἐξουσίας.
Οὓς μὲν συνέχες τῶν φυλάκων ἀθέως,
Ὡς οἷα ἐχθρούς, οὓς δ᾽ ἀπέκτεινας ξίφει.
Καὶ τοι τὸ Ῥάμνον ὡς ἐμὴ πάντως πόλις,
Καί μοι προσῆγε τοὺς φόρους ἐτησίους,

cuius indulgētia contra imperium tuum vti nunquam placuit: imò infortunij loco credidi, opes tuas peſſum ire. Nec enim in illis multum poſſe velim, quibus amicos in ordinem redigerem; nec feliciter in ijs rebus agere, quarum ope Miſtylum de medio tollerem. Nunquam hoc eueniat vt ab immanitate morum aliquid conſequutus ſim. Sic enim exiſtimo, ijs me factis lædi quibus amicos læderem; meáque demum prædæ atque direptioni expoſita, cùm & amicorum erunt. Sic communis amicitiæ pertinax hactenus fui; cuius tu vetera iura longùm euertis, méque inuitum ac reluctantem ad bellum cogis. An verò bellum non paras, vrbe in deditionem accepta, & omnibus cuſtodibus aut captis, aut occiſis? Atqui non ignorabas, & Rhamnum noſtram eſſe, & annuum ve-

ctigal nobis pendere. Itaque aut vrbem redde, captiuóſque omnes liberos dimitte: ſicque priſtina vigeat amicitia: aut me tibi hoſtem in poſterum ſcito. Sic enim apud me ſtatutum eſt, vrbem denuo militéſque omnes liberare, forſitan ditionis tuæ luculenta clade. Etenim peruigil Iuſtitiæ oculus iniuſtè agentibus infenſus læſos tutatur. Saluus ſis, & amicitiam veterem porro ſeruare perge.

Finierat Gobryas. At Miſtylus partim Epiſtolæ minas metuens, partim animo iráque feruidus ſtetit. Metus enim iráque ſimiles animos ſæpiùs percellunt. Modò minas iratus intentare parabat, modò trepidus ſe continebat:

Καὶ τὴν Βρυάξιν εἶχε δεσπότην μόνον,
Οὐκ ἀγνοεῖν φαίνεσθαι σὺ σε Μίστυλε.
Ἢ γοῦν πρὸς ἡμᾶς ἀντίπεμψον τὴν πόλιν,
Καὶ τοὺς ἁλόντας λαβὼν ὄψει δεσμίους·
Καὶ πάλιν ἡλικίαν ἐρχέτω τὰ τοῦ πόθου.
Ἢ γοῦν Βρυάξιν κατὰ σοῦ κινεῖν μάθε.
Γαῖτους δὲ πολύτως ὡς τὸ Ῥάμνον τὴν πόλιν,
Καὶ τοὺς ἁλόντας στρατιώτας ῥύσομαι·
Τυχὸν δὲ καὶ σὰς συναρπάσω πόλεις·
Τὸ τῆς δίκης γὰρ ὄμμα τῆς πανοπτείας
Ἀγρυπνόν ἐστιν, οὐδὲ μικρὰ καμμύει,
Καὶ τοῖς ἀδικήσασιν ἄγριον βλέπει·
Ἀεὶ συνεργεῖ τοῖς παροινουμένοις.
Ἔρρωσο τηρῶν ὑγιᾶ τὴν ἀγάπην.
Οὕτω διῆλθε τὴν γραφὴν ὁ Γωβρύας.
Ὁ λῃστάναξ δὲ καὶ στολάρχης Μίστυλος,
Τὸ μὲν θροηθεὶς τοῦ Βρυάξιου τοῖς λόγοις,
Τὸ δὲ χολωθεὶς καὶ θυμῷ περιζέσας.
Βαρβαρικῆς γοῦν ὡς τὰ πολλὰ καρδίας
Ἀμφω κρατεῖν πέφυκεν ὀργὴ καὶ φόβος·
Καὶ τῇ μὲν ὀργῇ, πρὸς θρασεῖς ὁρμῶν λόγους,
Τῇ δειλίᾳ δὲ συστολὴν πάσχων πάλιν,
Ἔμεινε σιγῶν οὐ βραχύν τινα χρόνον,

Δυοῖν λογισμοῖν ἐνσχεθεὶς ἀντιῤῥόποιν.
Οὐκ εἶχεν οὐδ' οἷον ἐξερεύγεσθαι λόγον.
Καθῆστο γοῦν ἄναυδος εἰς πολὺν χρόνον
Χροιαῖς περιτταῖς τὴν θέαν ἠλλαγμένος,
Καὶ ταῖς ἔσωθεν ψυχικαῖς κινήσεσι,
Καὶ τῇ περιττῇ τῶν παθῶν μετακλίσει,
Ὡς αἰσχύνω φῆς ἀῤῥένων οὐ μετρίαν.

. . . .

. . . .

. . . .

Εἴπερ γὰρ ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν ὁ βελτίων,
Ὁ γοῦν ἀνάσσων καὶ τὸ πᾶν περιτρέπων,
Βάθρον μετ' αὐτῶν καὶ σὺν αὐταῖς κρηπῖσι,
Καὶ τοῦ κεραυνοῦ τῶν βελῶν ὁ τοξότης,
Ἔμβρυον ἀρτίφλεκτον εἰς μηρὸν μέσον
Ἡμιτελεσφόρητον ἐῤῥάπτειν θέλει,
Καὶ ζωπυρηθὲν ἐξάγει πρὸς ἡμέραν,
Καὶ μητρικόν τι καὶ γυναικῶδες πάθος.
Ὃς τῶν Τιτάνων βασιλεὺς ὑποστέγει,
Εἰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐκ κεφαλῆς ἐκκύει,
Ξίφει ῥαγείσης καὶ διχασθείσης μέσου·
Πῶς αἰσχύνην φαίνεσθαι ἀνδρῶν γηΐνων,
Ἃ τοῖς θεοῖς τίμια τοῖς οὐρανίοις;

Sícque ambiguis diſtractus curis pluſculum obmutuit, varios ſubinde colores pro diuerſo animorum motu permutans . . . .

. . . .

. . . .

Si enim Deorum optimus Iuppiter, ille fulguritor, qui terram trahere, totámque imis ab fundamentis euertere poteſt; ſi ambuſtum penè partum & imperfectum femori inſuit; ſi & maternos impleuit menſes, & rediuiuum luci reddidit; ſi Mineruam diſciſſo capite naſci voluit: an eorum homines pudere debeat, quorũ Deos non pudet?

Tu verò nihil tibi grauius euenturum puta, cùm Miſtyli amicus fueris. Sic Artaxanes Gobryáſque ſermones ſerebant: ille Artaxani quem terrebat occultè illudens; hic autem illius dicta formidans. Interim Gobryæ iuſſu Satyrion in medium prodiens vtriuſque ſermonibus pauſam fecit. Ille acutum enſem cinctus, ad ilia nudus, cætera pallio varijs coloribus diſtincto tectus, paruæ ſtaturæ, gracilentus, fuligine oblitus, comáſque & barbam raſus erat: inane puerorum terriculamentum dixeris: concitauit omnes in effuſum riſum, ſolúſque non riſit. Vbi autem in medium ſe protulit, inſpiciente curioſiùs Artaxane, adacto enſe nudam ceruicem

Σὺ δ᾽ ἀλλὰ μηδὲν ἐλπίσῃς πεποιθέναι
Φίλος καθεστὼς τοῦ μεγίστου Μιστύλου.
Ἀρταξαίνης μὲν, ἀλλὰ μὴν καὶ Γωβρύας
Τοιοῖσδε πολλοῖς ἠκολουθοῦντο τοῖς λόγοις·
Ὁ Γωβρύας μὲν ἐκφοβῶν Ἀρταξαίνην,
Καὶ κρυφίως πως ἐγγελῶν φοβουμένῳ.
Ἀρταξαίνης δὲ τοὺς λόγους ἀποτρέμων,
Ἀλλ᾽ ἀπαπελητῶν τῇ κελεύσει Γωβρύου.
Ὁ θαυματουργὸς εἰς μέσον Σατυείων
Ἔπαυσεν ἀμφοῖν τοὺς λόγους τοῖν σατράποιν·
Ἐξῆπτο μὲν γὰρ ἠκονημένην σπάθην,
Ἐγυμνίτευε μέχρις αὐτῆς ὀσφύος·
Τὸ δ᾽ ἔνθεν ἐνδέδυτο ποικίλον φάρος,
Βαφαῖς περιτταῖς διαβαφαῖς κεχρωσμένον.
Μικρὸς τις ἦν καὶ ἰσχνὸς ἠσβολωμένος,
Κόμην τε καὶ γένειον ἐξυρημένος,
Καὶ μορμολύττων ὡς τὰ πολλὰ τὰ βρέφη,
Καὶ πάντες εἰς γέλωτα συγκινῶν μέγαν·
Ἄιδης ἀμειδὴς οὗτος εἱστήκει μόνος.
Ἐπεὶ δ᾽ ἐπέλθοι καὶ παρασταίη μέσον
Ἀρταξαίνου βλέποντος ἐντρανεστέρως,
Εἰς γυμνὸν ὦθει τὸν τράχηλον τὴν σπάθην,
Καὶ κρουνοὶ ἐξέβλυζον εὐθὺς αἱμάτων,

Καὶ νεκρὸς εἰς γῆν ὁ ἄθλιος Σατυρίων
Κεῖται πεσὼν πλούτων ἐκλελυμένος φρένας.
Ἀρταξάνης γοῦν ἦλθεν ἐγγὺς δακρύων,
Καὶ πικρὸν ἐστέναξεν ἐκ ψυχῆς βάθους
Τὴν τοῦ Σατυρίωνος αὐτοχειρίαν.
Ἀλλ᾽ ἐξαναστὰς τῆς καθέδρας Γωβρύας,
Καὶ τῷ τυχὸν θανόντι μικρὸν ἐγγίσας,
Ἄνθρωπε, φησὶν, ἐξανάστα καὶ βίου·
Κέλευσμα τοῦτο τοῦ μεγάλου Μιστύλου.
Ἐγείρεται γοῦν εὐθέως Σατυρίων,
Καὶ τὴν συνήθη ταῖν χεροῖν ἄρας λύραν
Τοὺς σατράπας ἔτερπε τῇ λυρῳδίᾳ,
Τοιαῦτα πολλὰ μουσικώτερος λέγων.

ἈιΣΜΑ ΣΑΤΥΡΙΩΝΟΣ.

Ηλιε διφρεῦ ἅρματος πυρστρόχου.
Ὦ χαῖρε, χαῖρε παμμέγιστε Μίστυλε,
Ἄναξ κραταιὲ, δυσμενῶν καθαιρέτα.
Σοὶ Ζεὺς ὁμιλεῖ καὶ θεῶν γερουσία·
Σὺ τῇ μεγίστῃ Παλλάδι ξυνεστιᾷς:

perfodit, ſtatímque humi iacens infelix Satyrion multo vitam cum ſanguine fudit. Artaxanes lacrumans, quòd ſibi propria manu mortem arceſſiſſet, propiùs acceſſit, imóque pectore cruciabilem ſuſpiritum duxit. At verò Gobryas ſurgens, hominíque iam extincto proxumans; Heus, inquit, ſurge & viue: hoc Miſtylus iubet. Confeſtim Satyrion ſurgens, conſuetámque manibus lyram tollens, cantu Satrapas oblectabat, iſta muſicè canens.

SATYRIONIS CARMEN.

Phœbe pater ſalue, vaſti per mœnia mundi
Qui dociles certo colligis orbe rotas.
Miſtyle tu ſalue, ſalue ô fortiſſime princeps,
Qui victor cæſis hoſtibus arma refers.
Juppiter eſt tecum, tecum omnis Regia cæli,
Tecum deſertis Numina cuncta polis.
Ipſa ſimul tecum poſita Tritonia parma
Cæleſti placitas accipit ore dapes.

Phœbe pater ſalue, & c.

Te tremit effoſſis tellus concuſſa cauernis:
Submittit famulos Mulciber ipſe rogos.
Te metuunt placidi fulgentia marmora ponti,
Et vaga cum Nymphis Tethyos vnda ſuis.
Tu potes & triſtes Orci domuiſſe tenebras,
Atque omnes Erebi ſollicitare Deos.
Quos placet ipſa feri mittit tibi Regia Ditis,
Eque ſuis miſit Satyriona locis.

Phœbe pater ſalue, & c.

Tu potes antiquas naturæ euertere leges;
Cúmque iubes, priſcas non tenet illa vices.
Sic volucer fœtum paſſer mirabitur agnam,
Agnáque ſuſtinuit paſſeris eſſe parens.
Cúmque magis laxis ſæuit Vulcanus habenis,
Amiſit vires frigida flamma ſuas.

Phœbe pater ſalue, & c.

Ipſe tuis lætas ſubmiſit puppibus vndas
Nereus, & faciles præbuit ire vias.
Alma Ceres tota campos tellure patentes,
Cúmque ſuo Mauors Robore bella dedit.

Phœbe pater ſalue, & c.

Terra parens tantos ſua dat tibi munera flores,

Ἡλιε

Ἥλιε διφρῶν ἅρματος πυρσοβόχου.
Σὲ γῆ πολεῖται καὶ τὸ πῦρ ὑποτρέμει·
Ὑπηρετεῖ σοι τῆς θαλάσσης τὰ πλάτη·
Ἅδης ὁ πικρὸς ἐκ φάρυγγος παμφάγου
Ὅλους Σατυρείωνας ἐξαναπλύει.
Ἥλιε διφρῶν ἅρματος πυρσοβόχου.
Σὺ τῇ κελεύσει τὰς φύσεις μεταπρέπεις·
Στρουθῶν μὲν ἀρνοὺς δεικνύεις φυτοσπόρους.
Στρουθοὺς δὲ ποιεῖς ἐκγόνους τῶν ἀρνίων·
Καὶ τὴν φλέγουσαν τοῦ πυρὸς ψύχεις φύσιν.
Ἥλιε διφρῶν ἅρματος πυρσοβόχου.
Τῇ σῇ τεκμήρει τῆς θαλάσσης τὴν ῥάχιν
Μέγας Ποσειδῶν ὑπτίως πεταννύει·
Δήμητρα τὴν ἤπειρον ὑποστρωννύει.
Ἄρης δέ σοι δίδωσιν ἀλκὴν ἐν μάχαις.
Ἥλιε διφρῶν ἅρματος πυρσοβόχου.
Σοὶ γῆ χλοάζει, καὶ κομᾷ φυτῶν φύσις·

Σοὶ δένδρον ἀνθεῖ, σοὶ τέθηλεν ὁ στάχυς·
Σοὶ σπαργῶσι μὲν ἄμπελος βότρυν μέγαν,
Οἶνον δὲ βότρυς ἐκχύει τεθλιμμένος.
 Ἥλιε διφρευτὰ ἅρματος πυρσοτρόχου.
Σοὶ τῶν μετάλλων ἡ πολύχρυσος χάρις,
Σοὶ τῶν διαυγῶν μαργάρων ἡ στιλπνότης,
Σοὶ νῆμα Σηρῶν, σοὶ λινόκλωστον φάρος,
Σοὶ πᾶν ὑπουργεῖ, σὲ τρέμει πᾶσα κτίσις.
 Ἥλιε διφρευτὰ ἅρματος πυρσοτρόχου.
Σοὶ θὴρ ὀρεινός, σοὶ πέδον καρποφόρον,
Σοὶ πτηνὸς ὄρνις, σοὶ φύσις θαλασσία,
Σοὶ μικρὸς ἰχθύς, σοὶ τὸ κητῷον γένος·
Σοὶ πῦρ, ἀὴρ, γῆ, καὶ γονὰς τῶν ὑδάτων.

Et ſua dat lætas arbor opaca comas.
Nempe tuæ ſegetes, dulcéſque in vitibus vuæ,
Quas premit agreſti ruſtica turba pede.
Phœbe pater ſalue, &c.
Sic tibi Dalmatici moles pretioſa metalli,
Indicáque ignoto gemma petita mari.
Auguſtum ſpoliare nemus tibi Seras auaros
Nouimus, & lini quà ſeges ampla iacet.
Scilicet in toto quidquid fuit orbe creatum,
Omnia virtuti ſunt famulata tuæ.
Phœbe pater ſalue, &c.
Sic fera quæ denſis abſcondita montibus errat,
Camporum & faciles quærere ſueta locos:
Quæque ſui pendent volucres per inania cæli,
Quæque natat toto ſquammea turba mari:
Et quæ monſtra iacent diffuſo immania ponto:
Immenſúmque offert Proteus ipſe pecus.
Phœbe pater ſalue, &c.
Quidquid id eſt, hoc nempe tuum eſt: tua peruia tellus,
Quíque vagas agilis ſuſtinet aër aues:
Quíque tenet Nereus genitalia ſemina mundi:
Quæque eſt aduerſis flamma inimica vadis.

Phœbe pater ſalue, &c.
Sic tibi dat cælum tacitarum vellus aquarum:
Sic lapidoſa tibi grandinis arma pluit.
Rubráque ſic longis niuibus cryſtalla gelantur,
Et tibi ſic denſo Juppiter imbre cadit.
Tu candere niues, nigreſcere nubila mandas;
Nubila quæ multo rore madere iubes.
Phœbe pater ſalue, &c.
Sic tibi ſecuri ridet pellacia ponti,
Atque tuas gaudet ſuſtinuiſſe rates.
Sic potes & motos pelagi componere fluctus,
Cùm magis inſanis molibus vnda furit.
Phœbe pater ſalue. &c.
Sic tibi Creta canes cētum cum mœnibus offert:
Sic Arabum tellus arida præbet equos.
Pardalis & taurus, quæſitáque turba cameli
Obſequio ſiſtunt ſe numeroſa tuo.
Sic leo, ſic curuo terram qui ſcindit aratro,
Quíque vagas retinet carmine paſtor oues.
Sic tibi dat pontus, dat vectigalia tellus,
Quæque eſt in medijs inſula diues aquis.
Phœbe pater ſalue, &c.
Tu quoque tu primos inter ter-maxime ſalue

Ἥλιε δίφρου ἅρματος πυρσοέχου.
Σοὶ πήγνυται χάλαζα, σοὶ νιφὰς ῥέει,
Σοὶ σφίγγεται κρύσταλλος εἰς φύσιν λίθου·
Σοὶ πλῆθος ὄμβρου, σοὶ ψεκασμοὶ καὶ δρόσος,
Σοὶ χιόνος λεύκασμα, σοὶ νέφος μέλαν.
Ἥλιε δίφρου ἅρματος πυρσοέχου.
Σοὶ λευκοκύμων ἡ θάλασσα δείκνυται·
Σοὶ ταῖς πλεούσαις ἐξαπλοῦται φορτίσι·
Σοὶ πόντος εἴκει, σοὶ μετέστραπται κλύδων,
Σοὶ κῦμα βρύχον, ἡμερώτερον τρέχει.
Ἥλιε δίφρου ἅρματος πυρσοέχου.
Σοὶ βοῦς ἀροτρεύς, σοὶ προβάτων ἀγέλαι,
Σοὶ Θρῆσσα κύων, ἵππος ἐξ Ἀῤῥαβίας,
Σοὶ καὶ κάμηλος, πάρδαλις, ταῦρος, λέων,
Σοὶ γῆ, θάλασσα, νῆσος εἰσφέρει φόρους.
Ἥλιε δίφρου ἅρματος πυρσοέχου.
Ὦ χαῖρε καὶ σὺ πρεσμένιστε Γωβρύα,

Τῶν στρατιῶν ὕπατε τῶν τοῦ Μίστυλου,
Αἵμασιν ἐχθρῶν πορφυρουμένος σπάθην,
Νοῦς ἀκαταστάτους ἐν μέσαις μάχαις.
Ηλιε διφροῦ ἅρματος πυρσοφόρου.
Ω χαῖρε καὶ σὺ τοῦ Βρυάξου στρατάρχα,
Τοῦ δεσπότου μου συμπότης τοῦ Γωβρύου,
Ο τοῦ Σατυρίωνος ἐκπεπνευκότος,
Δάκρυ σταλάξας ἐκ φίλων βλεφαρίδων.
Ηλιε διφροῦ ἅρματος πυρσοφόρου.
Χαῖρε τράπεζα, καὶ τρισεύδαιμον πότον,
Καὶ νέκταρ ἄλλο καὶ θεῶν δεῖπνος νέος·
Ω χαῖρε καὶ σὺ μουσικωτάτη λύρα,
Καὶ τῆς λυρικῆς τεχνίτης Σατυρίων.
Ηλιε διφροῦ ἅρματος πυρσοφόρου.
Οὕτως ὁ καλὸς εἰς λύρας Σατυρίων
Γλαφυρὸς φονευθεὶς καὶ πεσὼν ψευδὴς νέκυς,
Αὖθις δ' ἀναστὰς τῇ κελεύσει Μιστύλου,
(Τῇ δραματικῇ ξυνοδοχείου ὑποκρίσει,)
Καὶ τὴν ἀρίστην ἐμμελῶς κρούσας λύραν,
Αἴσας δὲ καὶ χαρίεν ᾄσματος μέλος,
Πιὼν δὲ μεστὸν ἀκράτου σκύφον μέγαν,
Τοῦ συμποσίου ταχέως ἀπηλλάγη.
Ο Γωβρύου δὲ συμπότης Αρταξαίνης,

Gobryades, Regis maxima cura mei.
Per medias acies non ſæuior irruit enſis,
Intrepido cùm tu pectore bella geris.
Phœbe pater ſalue, &c.
Tu quoque magnanimi tu pars dilecta Bryaxæ
O ſalue, & longos viuere perge dies.
Tu quem Gobryades menſæ dignatur honore,
Qui fato functum Satyriona gemis.
Phœbe pater ſalue, &c.
Túque ô menſa Iouis, vóſq. ô conuiuia Diuûm,
Et vos nectarei pocula plena meri.
Vóſque fides etiam iubeo ſaluere canoras,
Cúmque ſua lepidum Satyriona lyra.
Phœbe pater ſalue, vaſti per mœnia mundi
Qui dociles certo colligis orbe rotas.

Ita peritus lyræ artifex Satyrion diſſimulanter occiſus falsò vitam corpore ſecluſerat; cùm Miſtyli iuſſu ſurgens, (ita ſe ludicrum hoc habuit;) fidibus ſonoris elegantiſſimum carmen cecinit, hauſtóque impigrè meri cyatho, conuiuio exterminatus eſt. Artaxanes interim Gobryæ conuiua, madulſa,

mentíſque viduus acceptum amarioris vini plenum calicem antequam perduxiſſet, ſomno ſepultus eſt: quod in longioribus conuiuijs non raró accidit. Dúmque temeto feruens obdormit, deciduus inſcia manu crater fractus eſt. Indoluit Gobryas, damníque in parte poſuit: etenim pulcherrimum poculum ſuauius merum faciebat. Sapphirum lapidem periti gemmarum artificis erudita manus poliuerat triremis ad inſtar: latitudo arcta compreſſáque, longitudo eximia, & in expanſum porrecta. Phialæ os ex auro ſolido:

Οἴνῳ περιττῷ καὶ μέθης ἐπιβείσας
Τὸν νοῦν σαλευθεὶς καὶ παρακεκρουμένος,
Λαβὼν φιάλην ἀκράτου πληρεστάτην
Λέληθεν ὕπνῳ συσχεθεὶς πρὶν ἐκπίῃ·
Φιλεῖ γὰρ ὕπνος συνομαρτεῖν ταῖς μέθαις,
Καὶ συγγενής πως ἐστὶ τοῖς μακροῖς πότοις.
Αὐτὸς μὲν οὕτω ὕπνωττεν ἐμβεβρεγμένος.
Ὁ δ' κρατὴρ ἔρριπτο καὶ συνεθρύβη,
Ὑπεκδραμὼν πως τὴν ἀναίσθητον χέρα.
Ἀλγεῖ θρυβέντος τοῦ κρατῆρος Γωβρύας,
Καὶ συμφορὰν τὸ πρᾶγμα μυρίαν κρίνων·
Καλὸν γὰρ ἦν θέαμα τοῖς θεωμένοις,
Καὶ τὴν πόσιν παρεῖχε γλυκερωτέραν.
Ὕλη μὲν ἀπέστρωτο σάπφειρος λίθος,
Ὃν εὐφυής τις καὶ σοφὸς λιθοξόος,
Λιθοξοήσας καλλιτέχνῳ δακτύλῳ
Τὸν σχηματισμὸν αὐτέθηκεν ἡλίκον,
Μάθῃς δὲ αὐτὸν, εἰ μαθεῖν ἔχεις πόθον,
Εἰς τὰς πειράσεις ἐντρανέστερον βλέπων·
Στενὸν γὰρ εἶχε καὶ κατάσφικτον πλάτος,
Μῆκος δὲ μακρὸν καὶ περισκεπασμένον·
Κύκλῳ δ' ἐπ' αὐτοῦ τῆς φιάλης τὸ στόμα
Ἥπλωτο χρυσὸς ἐσφυρηλατημένος.

Ἡ δ' αὖ διπλευρος τοῖν μεροῖν ἀμφοῖν θέσις
Ἐξεστο καλῶς τῷ σοφῷ λιθοξόῳ,
Καὶ μυρίας δέδεικτο μορφὰς εἰκόνων.
Ἑώρακας γὰρ, ἐμπελάσας ἐγγύθεν,
Τῇ μὲν σταφυλὰς ὡς ἐν ἀμπέλων μέθαις,
Καλὰς, πεπείρους, εὐθαλεῖς, πληρορρύτους,
Καὶ τὸν τρυγητὸν ὥσπερ ἐγκαλουμένας·
Τῇ δὲ τρυγῶντας ἄνδρας οἵους ἐμπείρους,
Τὰς σταφυλὰς κόπτοντας ἐκ τῶν ἀμπέλων,
Καὶ καλαθίσκοις ἐντιθέντας εὐπλόκοις,
Οὓς λυγίνους εἴκαζες ἄν, οὐ πετρίνους·
Ἰδὼν δὲ ἐζήτηκας οἶμαι καὶ βότρυν,
Τρύγης νομίζων, οὐ γραφὴν τρύγης βλέπειν·
Τοσοῦτον ἀπέξεστο καλῶς ἡ λίθος.
Ἄλλοι θλίβοντες τὰς ῥάγας τῶν βοτρύων
Τὸν οἶνον ἐξίκμαζον εἰς ληνὸν μέσην·
Πλεξάμενοι δὲ τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους
Χορὸν συνίστων λιθινοὶ χορευταί.
Ἔφης ἂν αὐτοὺς, ἐντρανέστερον βλέπων,
Ἄιδειν ἀληθῶς ἐμφυᾶ τραγῳδίαν·
Καί που ξυνωθεῖν καὶ συνεμπλέξαι χέρα,
Καὶ συγχορεύσειν ἔσχες ἂν σφοδρὸν πόθον.
Ἄλλοι τὸν οἶνον ἐν σμικροῖς κεραμίοις

vtraque pars varijs imaginum formis nitet. Hinc pendentes de vitibus vuæ pulchræ maturæque vino diffluunt, expectántque vindemiam; cuius ab alia parte feruet opus. Hi racemos ſecant, hi ſectos calamis v.mineis imponunt: tanta ſculpturæ elegantia, vt natiua operis fide facilè vuas petas. Alij vuarum acinos calcant, merúmque in torculari exprimunt. Alij complicatis inter ſe digitis chorum inſtituunt: hoc artis ingenio, vt curioſo arbitratus obtutu, canere credas, non ſine ſaltandi lubidine. Plures vinum exiguis fictilibus

impoſitum recentibus dolijs reddunt. Ipſe pater Bacchus vindemiæ præſidet, recentíſque dolij ori inſidens, Bacchis Satyríſque ſtipatur, ludóſque de more ludit; dúmque molli acino Satyrum percutit,

Ipſe ſe in terram ſaucius fligit cadens.

Alius, cui læſa manus, ſaliua vulnus vt coëat inungit. Tertius pedis digitum, qui acino percuſſus intumuerat, ſaccato humore perfundit. Tota riſu turba diffluit. At Numinis habitus, ſtaturáque pueri; facies ætatis flore luculenta; genæ rubore non natiuo, ſed qualis ebriorum eſſe ſolet, micantes; cæterà puellaris inueſtíſque. Comam quam excuſſam leuis aura ventilabat, aureus adſtringit nodus. Madent didu-

Βάλλοντες ἀντέβαλλον εἰς νέους πίθους.
Διόνυσος δὲ τῆς τρύγης ὁ προστάτης
Πίθου νεαροῦ προσκαθιζήσας στόμα,
Βάκχαισιν αὐταῖς καὶ μεθ' αὐτῶν Σατύρων·
Ἔπαιζεν ὥσπερ τὰ πρέποντα τῇ τρύγῃ.
Ῥάγας γὰρ ἐκσπῶν ἔκ τινος τῶν βοτρύων
Τοὺς Σατύρους ἔπληττεν ἁπαλῷ βέλει·
Οὗτοι δὲ κατέπιπτον ὡς βεβλημένοι·
Ὁ μὲν κρατῶν τὴν χεῖρα τμηθεῖσαν τάχα,
Τῷ πτυέλῳ δὲ τὴν τομὴν περιχρίων,
Ὡς ἂν δι' αὐτοῦ τὴν συνούλωσιν λάβῃ·
Ὁ δὲ προσουρῶν τοῦ ποδὸς τῷ δακτύλῳ,
Ὧ τῆς ῥαγὸς τὸ κροῦσμα φλεγμονὴν ἔδω.
Γέλως δὲ πάντων τῷ Διονύσῳ μέγας·
Εἴ που δὲ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἰδέαν,
Καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ θεοῦ μαθεῖν θέλεις,
Ὁποῖος ἀπέξεστο τῷ λιθοξόῳ·
Παῖς ἦν νεαρὸς, ἀγαθὸς τὴν ἰδέαν,
Ἐρυθρὸς ἀνθῶν ἐκ μέσων σιαγόνων,
Οὐχ ὡς φυσικὸν, ἀλλ' ὁποῖον ἐκ μέθης·
Κόραις ἐῴκει, τὴν χλόην οὐκ ἐχνόα·
Ἱμάντι συνέσφιγκτο χρυσῷ τὴν κόμην
Αὔραις ὑποσκιρτῶσαν ἁπαλοπνόοις.

Ὑγρὸν δὲ χεῖλος, ὥσπερ ἀπὸ φιάλης,
Πάντη σισηρὸς, μηδαμῇ ξυνιζάνον·
Ὁ πέπλος εἰς γόνατον ἀνεζωσμένος,
Οἷος προσήκει ληνοβάταις ἀνδράσι.
Ἡ χεὶρ ἀσυγκάλυπτος ἀγκῶνος μέχρι,
Ὡς οἷα ἀνδρὸς εἰς τρύγαν ποιουμένου.
Ἔπαιζεν οὗτος καὶ μικρὸν μεθιζαίων,
Καὶ κλημάτων ἕλικας εὐπλοκῶς πλέκων,
Φύλλοις σὺν αὐτοῖς καὶ μετ' αὐτῶν βοτρύων,
Ἔστεπτο λαμπρῷ τῷ στεφάνῳ τὴν κάραν.
Αἱ δ' ἄρα Βάκχαι τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους
Πλεξάμεναι κυκλωτὶ καὶ χοροστάδην,
Ἐῴκεσαν κυλιστὸν ἐξᾴδειν μέλος.
Καὶ δὴ τὸν θε... συγχορεύσων ἧξ......
Ἡ μὲν .... ἐδέδρακτο τοῦ χιτωνίου,
Τὸν συγχορευτὴν ἔνθεν ἐκκαλουμένη·
Ἄλλη μαλακῶς τῆς πυγῆς εἰλημμένη
Τὸν μειρακίσκον ἀντέσυρεν ἠρέμα.
Ἄλλη δὲ φιλήματι μαλακωτέρῳ
Ὑφεῖλκεν αὐτὸν εἰς μέσον χοροῦ στόμα.
Ὡς δ' αὖθις ἀντέβαινε τῇ τυραννίδι,
Μία τις ἁρπάσασα λάθρα δὲ στέφος,
Καὶ πρὸς μέσον ῥίψασα τοῦ χοροῦ κύκλον,

ctæ flore temeti labiæ. Veſtis pro more vindemiantium cincta; manúſque ad cubitum nudæ. Sic ludit, ſedénſque palmitis inuolutam hederam cum ipſis folijs vuíſque coronatus plicat. Bacchæ connexis inter ſe digitis ſaltationem in orbem explicant, recitántque volubile carmen: omnéſque deum ad choreas vocant. Hæc veſte prehenſum, hæc manibus, mellitiſſimo alia baſio trahit. Ille porro vim non patitur, donec abreptam clanculò coronam aliqua circulo

iniecit, inuitúmque deum dolio ſurgere ac ſaltare coëgit. Tam elegans poculum ebrius fregit Artaxanes, qui exanimis conuiuio elatus, lectulóque redditus, longum fratríque ſimillimum letho ſomnum dormiuit. At verò Miſtylus aduocatum Gobryam conſuluit, quomodo Bryaxæ reſponderet: tandémque ex amborum ſententia in hæc verba reſcriptum eſt.

Regi Piſſæorum Maximo
Magnus Miſtylus S. D.

Amorem erga te noſtrum nemo nec mentis inops ignorat: ipſi mortui, ſi eos interrogaueris, docebunt. Ampliſſimum illius caritatis teſtimonium tot ſæpiùs & vbicumque opus fuit auxilia militum à nobis ad te miſſa. Tu tamen huius amicitiæ

Ἀχολο-

Ἄκοντα τοῦτον ἐξεγείρει τοῦ πίθου.
Καὶ συγχορευτὴν δεικνύει τῶν Μαινάδων.
Οὕτως ἐναπέζεσο πρὸς κάλλος τόσον
Η σὺν θρυβεῖσα φιάλη τοῦ Γωβρύου.
Ἀρταξαίνης δὲ τῷ νέφει τῷ τῆς μέθης
Ὡς οἷα νεκρὸς ἐναχθεὶς τάλας τάλας,
Ἀρθεὶς φορεάδην εἰς κλίνην ἐπερρίφη,
Καὶ μακρὸν ἀφύπνωσεν ὡς θανὼν ὕπνον.
Ὁ Μιστύλος δὲ συγκαλεῖ μὲν Γωβρύαν,
Πυνθάνεται δὲ τῆς ἐπιστολῆς χάριν,
Καὶ πῶς Βρυάξῃ τῷ μεγίστῳ γραπτέον,
Καὶ δόξαν ἀμφοῖν Μιστύλῳ καὶ Γωβρύᾳ
Γέγραπτο ταῦτα λίαν ἐσκοπημένως.
Χαίρειν Βρυάξῃ τῷ μεγίστῳ Μίστυλος
Ἄναξ μέγας ἄνακτι Πισαίου στόλου.
Τὴν εἰς σὲ πάντως ἐξ ἐμοῦ θερμὴν σχέσιν
Οὐκ ἀγνοεῖ τις, κἂν σεσύληται φρένας.
Εἴ που δὲ πυνθάνοιτο καὶ τὴν ἐν σκότῳ,
Κἀκεῖθεν αὐτὴν μανθάνειν γένοιτό σοι.
Καὶ σύμβολον φαίνοιτο τρανὲς τοῦ πόθου,
Αἱ μυριάδες τῶν παρ' ἡμῖν συμμάχων,
Εἰς σὲ σταλεῖσαι πολλαχοῦ καὶ πολλάκις.
Σὺ δ', ὡς ἔοικε, τὴν σχέσιν καὶ τὸν πόθον

Τούτῳ περαιτέροις καὶ περιγράφειν θέλεις,
Τῷ τὰς ὑφ' ἡμᾶς ἐξαποσπᾶσαι πόλεις,
Καί σοι παρασχεῖν ἀληθεστερώτατα,
Καὶ σμικρῦναι μὲν τὴν ἐμὴν ἐξουσίαν,
Τὸ σὸν δὲ μᾶλλον ἀντεπαυξῆσαι κράτος·
Ὅπερ φόβου φαίνοιτο σημεῖον πλέον.
Ἀλλ' οὐ σαφὲς γένοιτο σύμβολον πόθου,
Ψυχῆς ἀγεννοῦς, οὐ φιλούσης καρδίας,
Γνώμης ταπεινῆς, ἀληθεστέρου τρόπου,
Ἤθους σαφὴς ἔνδειξις ἀληθεστάτου.
Καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἂν ἀφρονέστατα δράσω,
Μόχθῳ μὲν αὐτὸς συγκατασχὼν τὴν πόλιν,
Καὶ χερσομάχων στρατιαῖς καὶ ναυμάχων,
Ἑλὼν τὸ Ῥάμνον, καὶ φόνων οὐ μετρίων
Βίᾳ πολίχνην μίαν ἀντικερδάνας,
Καὶ ζημιωθεὶς τὸν μέγαν μοι σατράπην,
Τὸν τοῦ στρατοῦ φύλακα, τὴν στερρὰν χέρα·
Εἶτα προδιδοὺς ἀφίλου φίλου χάριν,
Τὰ τῶν πόνων ἔπαθλα, τὴν μίαν πόλιν;
Καί τοι τὸ Ῥάμνον οὐ γινώσκει Μίστυλος,
Ὡς οὐ Βρυάξης ἔσχεν, ἀλλὰ Μιβαίνης·
Ἐχθρὸς δὲ πάντως Μίστυλος τῷ Μιβαίνῃ,
Καὶ γῆς κατεκράτησε δυσμενεστέρας.

finem ſtatuis, vrbes noſtras occupare, eáſque maxima animi noſtri ignauia proditas iri ſperas: his artibus ditionem noſtram in arctum redigere, tuam verò quàm latiſſimè extendere cupidus. Quod ſi paterer, timoris indicium potiùs quàm amoris, ignauiæ quàm affectus; humiliſque & illiberalis ac vacuæ mentis ſpeciem oſtenderet. Prorſus à ratione alienum ipſe non negabis, Rhamnum, vrbem tantis cum difficultatibus terra maríque expugnatam; cuius cauſa tot hominum iacturam patimur; maximum etiam exercitus noſtri ducem, virum bellicoſiſſimum amiſimus; vnicum demum laborum noſtrorum præmium tradere. Illa præterea ciuitas ad Mithranem inimiciſſimum pertinuit, cuius ditionem ſubegimus.

Hoc ille queratur, Bryaxæ verò nunquam fuit, aduerſus quem iniuſtè nihil actũ eſt, licèt actum ſimulet. Mali certè ac inimici hominis videatur, aliorum vrbes ditionémque petere, aut repulſam paſſus bellum indicere. Tibi hæc dicta exiſtima; réſque ipſe tuas perpende. Finge immenſum terra maríque exercitum collegiſſe; vtque Rhamnum expugnes, pugna conſerta, poſt magnas vtrimque cædes, & præcipuam exercitus partem deletam, tandem maximis difficultatibus & calamitatibus non cedentem

Εἰ τοίνυν ἡμῖν ἐγκαλεῖν βούλοιτό τις,
Δίκαιός ἐστιν ἐγκαλεῖν ὁ Μιζαίης.
Ὁ δὲ Βρυάξης οὐδὲν ἠδικημένος
Πλαστογραφεῖν ἔοικε τῆς ἀδικίας.
Πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη καρδίας κακοσχόλου,
Καὶ παντελῶς τὸ φίλτρον ἐξομνυμένης,
Πόλεις ἀπαιτεῖν καὶ τόπους ἀλλοτρίους,
Ἢ μὴ διδόντας ἐγκαλεῖσθαι πρὸς μάχην;
Εἰς σαυτὸν εἰ βούλοιο κάμψας τὸν λόγον,
Ἔνθεν τὰ σαυτοῦ συλλογίζου καὶ βλέπε.
Χιλιόναυν ὥπλισας ἐκ πόντου στόλον,
Στρατὸν συναγήγερκας ἀνδρῶν συμμάχων,
Ἤθροισας ἀδρὰν χερσομάχων ἀσπίδα,
Σπάθην περιττήν, μυριόστομον δόρυ·
Μάχην συνῆξας, ὡς τὸ Ράμνον συλλάβῃς.
Πολλοὺς ἐπ' ἀμφοῖν ταῖν χεροῖν εἶδες φόνους,
Σπάθην καθημάτωσας, ἔθραυσας δόρυ·
Ἐπορφύρωσας δεξιὰν ἀνδροκτόνον
Βαφῇ πονηρᾷ πορφυρᾶς αἱμορρόου.
Εἶδες φονευθὲν τὸ στρατοῦ καὶ τὸ πλέον·
Εἶδες τὸ Ράμνον μυρίοις ὅσοις πόνοις·
Αὐτὸς ἐπεκράτησας ὡς ὅλων ἄναξ,
Τόσας ἀνατλὰς συμφορὰν ἐπιβείσας·

Μετῆλθον αὖθις, ἀνταπῄτουν τὴν πόλιν,
Καὶ πρὸς τὸ δοῦναι φιλίαν προσεβαλλόμην·
Εὐγνωμόνως μὲν ἠκροάσω τῶν λόγων·
Ἔδωκας μὲν τὸ Ῥάμνον ἐζητηκότι,
Καὶ τοὺς μεσιτεύοντας ᾐδέσθης πόθους·
Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, μὲν ἀληθεύειν θέλῃς.
Σὺ τοίνυν οὐκ ἂν ἀντέδωκας τὴν πόλιν,
Ἀλλ' ἀντέθηκας οὕσπερ ἀνέτλης πόνους,
Τὸν μόχθον ἠρίθμησας, εἶπας τοὺς φόνους.
Ἐγὼ δὲ μηδὲν ἀντιλέξας τῷ λόγῳ,
Οὕτω προχείρως ἀντιδώσω τὴν πόλιν;
Οὐκ ἐς τοσοῦτον μικρόφρων ὁ Μίστυλος.
Τί δ' οὐχὶ καὶ πᾶν, ὦ Βρυάξη, τὸ κράτος
Ἡμᾶς ἀπαιτεῖς φιλίας κενῆς χάριν;
Ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν τῆς ἐμῆς ἐξουσίας
Ἑκὼν μέρος τι, κἂν μικρὸν παρασπάσω·
Βίᾳ δὲ τυχὸν καὶ μάχης τυραννίδι,
Κἂν πᾶν συληθῶ, μικρός ἐστί μοι λόγος.
Οὗτος γάρ ἐστι τῆς ἐμῆς γνώμης ὅρος,
Τῆς γῆς κρατοῦντα, κἂν πολύπλεθρος τύχῃ.
Κἂν μῆκος ἴσως ἀπερίγραπτον φέρῃ,
Ἑκόντα μηδὲν μηδαμοῦ ταύτης μέρος
Τινὶ προσδοῦναι, τῷ δὲ τῆς τύχης νόμῳ,

eam expugnaſſe. Quid ſi repetam, ideo amicitiam pollicitus, an dictis cedes? an petenti reddes, amicitiæ iura veneratus? Non redderes; ſiquidem labores, militúmque cædes referre promptum ſit. Ego nihil contrà auſus dederem? Nondum eò ignauiæ Miſtylus venit. Cur ergo pari argumento totum imperium noſtrum non poſtulas, eiúſque loco inutilis amicitiæ caritatem polliceris? Ego ſciens prudénſque nec minima carere velim ditionis meæ parte: Quam ſi integram per vim ac tyrannidem amiſero, minimum eſt quod curem. Sic enim apud me ſtatui; ſiue immenſa terrarum ſpatia, ſiue exigua contingant, nihil horum lubens tradidero: ſi omnia ſortis iniuria auſe-

rat, conſtanti pectore feram. Culpa certè caret qui vim patitur. Saluus eſto, limites tuos non excedens.

Hanc ad Bryaxem epiſtolam ſigillo firmatam ſuo Miſtylus Artaxani ſatrapæ vix à longa ebrietate ad ſe reuerſo tradidit, hominémque benignè alloquutus magno auri pondere donatum ad Bryaxem dimiſit.

Κἂν πᾶσαν ἁρπάζοιτο, γενναίως φέρειν.
Μένει γὰρ ἀνέγκλητος, ἂν ἄκων πάθῃ.
Ἔῤῥωσο, τοὺς θεοὺς μὴ παρατρέχων ὅρκους.
Τοιαῦτα γράψας τῷ Βρυάξῃ Μίσυλος,
Τὸ γράμμα δεσμοῖς ἐμπεδοῖ σφραγισμάτων.
Ἀρταξαίῃ δὲ τῷ μεγάλῳ σατράπῃ
Μόγις ἀναπνεύσαντι τῆς μακρᾶς μέθης
Εἰς χεῖρας ἐνθεὶς καὶ προσειπὼν γνησίως,
Καὶ χρυσίον δοὺς τοῦ βάρους οὐ μετρίως
Ἐπὶ Βρυάξην ἀντιπέμπει τὸν μέγαν.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ ε΄.

Ο Μὲν λαβὼν τὸ γράμμα καὶ τὸ χρυσίον
Εἰς τὴν ἰδίαν αὐτ' ἀνέβη πατρίδα·
Ὁ δ' περιληφθεὶς τῷ λόγῳ λῃστοκράτωρ
Ἔφη πρὸς αὐτὸν τὸν μέγιστον σατράπην·
(Ἔγνως ἀκούσας πολλάκις τὸν Μίστυλον,)
Οἶμαι πτοηθεὶς οὐκ ἀνάλογον φόβον,
Μὴ συγκροτήσας ὁ Βρυάξης τὴν μάχην
Οὕτως ἀέλπτως ἀπροόπτως ἐμπέσοι,
Καί που κρατήσοι μὴ προητοιμασμένων.
Τὸν πρῶτον αὐτοῦ σατράπην τὸν Γωβρύαν
Πρὸς τὰς ὑπ' αὐτὸν ἀντιπέμπεται πόλεις,
Ὅπως ἐκεῖθεν ἐκκαλέσηται συμμάχους,
Ὡς οὐκ ἂν ἀδώρητος αὐτοῖς ἡ μάχη.

THEODORI PRODROMI
PHILOSOPHI AMORVM
Rhodanthes & Doſiclis

LIBER V.

ARtaxanes acceptis litteris & auro domuitionem parauit. Ac Miſtylus non immeritò metuens, ne Bryaxes imparatum exercitu oppr imeret, Satraparum præcipuum Gobryam ad omnes ditionis ſuæ vrbes miſit, vt coactis inde copijs non incruenta victoria cederet.

Digitized by Google

Quod mandatum non ſine moleſtia Gobryas exequutus eſt: nam deſtinata Rhodanthæ nuptiis craſtina dies erat: Paruit tamen, res ſuas, ſi aut recuſaret, aut omitteret, in tuto non eſſe ſuſpicatus. Itaque quanta potuit diligentia per omnia diſcurrens oppida, Bryaxæ bellum nuntiauit, hæc & talia loquutus: Commilitones Miſtyli, ſingula ad pugnam neceſſaria ante aciem adornate: ferreos parate thoraces; pendeant humeris clypei; mucronum iras cotes aſperent; armentur galeis capita. ſic hoſtibus occurrere decet. Bryaxes nulla in re læſus breui contra nos aderit, ingenti claſſe, maximóque inſtructus equitatu. Naturæ legibus ſerui pro dominis periculum ſubire tenentur. Nobis optimus herus etiam auri im-

Εδυσφόρησε τῇ κελεύσει Γωβρύας,
Τὴν ἄθεσμον γὰρ εἶχεν ὡς πεπεισμένην
Τὸν τῆς Ροδάνθης εὐτυχηκέναι γάμον.
Τέως δὲ πεισθεὶς τῷ λόγῳ τοῦ δεσπότου
Τὰ καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἀκίνδυνα βλέπων,
Εἴ που παραιτήσαιτο καὶ παραδράμοι,
Εσπευδε ποιεῖν τὴν κέλευσιν ὡς τάχος.
Περιτρέχων γοῦν τὰς πέριξ πάσας πόλεις,
Τὴν ἐκ Βρυάξου προσδοκωμένην μάχην
Τοῖς πᾶσιν ἀπήγγελε κηρύττων μέγα·
Οἱ συμμαχοῦντες τῷ κρατοῦντι Μιστύλῳ,
Τὰ τῆς μάχης σκέπτοισθε καὶ περὶ τῆς μάχης.
Στολῇ περιφράττοισθε σιδηρενδύτῳ,
Ωμων ἀπαρτώοιτε καὶ τὰς ἀσπίδας,
Σμήχοιτε καλῶς καὶ σπάθας χαλκοστόμους,
Καὶ τὴν κεφαλὴν ὁπλίζοιτε τῷ κράνει,
Ως ἂν ἀπαντήσοιτε τοῖς ἐναντίοις.
Ο γὰρ Βρυάξης οὐδὲν ἠδικημένος
Χωρεῖ καθ' ἡμῶν, μυρίον κινεῖ στόλον,
Ιππον δὲ πολλὴν ἀντιπέμπει χερσόθεν.
Δούλοις μὲν ὄντας συμμαχεῖν τοῖς δεσπόταις
Νόμος φυσικὸς εὐσεβῶς ἐπιτρέπει.
Ημῖν δὲ φιλότιμος ὢν ὁ δεσπότης

Παρεγγυᾶται καὶ πολὺ χρυσοῦ βάρος·
Οὕτως ἀπῆλθεν εἰς μάχην περὶ τῆς μάχης
Τοὺς τοῦ κρατοῦντος συμμάχους ὁ Γωβρύας.
Ὁ δὲ Βρυάξου σατράπης Ἀρταξαίνης
Εἰς Πίσσαν ἐλθὼν τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα,
Διδοῖ Βρυάξῃ τὴν γραφὴν τοῦ Μιστύλου.
Ἐπεὶ δὲ τοὔνδον ὁ Βρυάξης ἐκμάθοι,
Λυπᾷ τι δεινὸν, εἰσκαλεῖ τοὺς σατράπας,
Τοὺς χερσομάχους, ἀλλὰ μὴν καὶ ναυμάχους.
Ἕλκει δὲ τὰς ναῦς εἰς μέσον πόντου στόμα,
Καὶ πικρὸν οἷα κατὰ Μιστύλου βρύχων
Κινεῖ καθ' αὐτοῦ μυρίαν τὴν ἀσπίδα.
Οὕτως ἑτοιμάζοντος αὐτοῦ τὴν μάχην
Ἀρταξαίνης ἔλεξεν ἔντιμον λόγον·
Παῦσαι, Βρυάξη, τὴν κενὴν κινεῖν μάχην,
Καὶ καθ' ἑαυτοῦ συλλέγων τὴν ἀσπίδα,
Ἣν συλλέγειν βούλοιο κατὰ Μιστύλου.
Ἄφες τὸ μακρὸν βρύχημα, τὸν μέγαν χόλον,
Μὴ συρραγείσης τῆς μάχης ἀντιστάδην
Αἰσχρῶν βρεφῶν θρύοιο, πικρὸς ἐγκόμων·
Τοὺς αὐθεντικοὺς δὲ ζημιούμενος πόνους,
Τὰς τῶν γυναικῶν ἀντικερδαινούσης τύχας,
Γεννῶν γαλουχῶν ἐξαίχμων παστάδων.

mania pondera pollicetur. Sic ante prælium auxiliares copias ad pugnam excitabat Gobryas. At Bryaxæ ſatrapa Artaxanes, Piſſam patriam reuerſus, Miſtyli epiſtolam domino reddidit: qua pellecta furens, ſatrapis terra maríque vocatis, parata claſſe fremens contra Miſtylum mouit. Quæ dum geruntur, Artaxanes trepidus infit: Deſine, Bryares, inutilium pugnarum. quæcunque in Miſtyli exitium paras, in te conuerſa ferentur. Itaque longos hos fremitus, trucéſque iras mitte; ne cùm res in procinctu erit, magno dedecore tuo tibi damnum parias; ingentéſque illi conatus poſt tot molimina irriti cedant:

Miſtyli potentiam ignoras, qui ipſas etiam rerum naturas, vt libet, immutat, ſuíſque ſingula famulari mandatis iubet? Miratus ſum hominem iam in Orci peculio numeratum vitæ reddi; citharámque illo iubente pulſare: medio in conuiuio aſſam pecudem paſſeres, ardentémque vuluam ſanas nec ambuſtas effundere alites vidi. Ignorabam, optime Satraparum, reſpondit Bryaxes, inane terriculamentum tibi formidini fuiſſe; téque coquorum ac planipedum ludos ſupra pueros expaueſcere. Vos, Conſentes Dij, fauete: Tu Mars vigila: Ego Miſtylum omnia poſſe, miracula colere, rerum naturas immutare, ac vita

Η τὴν δύναμιν ἀγνοεῖς τοῦ Μιστύλου,
Ὡς τῇ θελήσει τὰς φύσεις μεταστρέπει,
Καὶ δουλαγωγεῖ τῇ κελεύσει τὴν κτίσιν;
Ἐγὼ μὲν αὐτοῦ τὸ κράτος κατεπλάγην.
Εἶδον γὰρ εἶδον ἐκ μυχαιτέρου τόπου
Νέκυν ἀναδραμόντα καὶ λυροκράτην,
Ἐπεὶ θελήσοι καὶ κελεύσοι Μίστυλος.
Εἶδον δὲ πάλιν τῆς τραπέζης ἐν μέσῳ
Ἀριφὸν ὀπτὸν στρουθοπάτορα ξένον,
Καὶ μήτρας ἀρτιφλέκτων ἀφλέκτων τόκον
Τεκεσφοροῦσαν καὶ κατάπλεα βρέφη.
Τούτων ἀκούσας ὁ Βρυάξης τῶν λόγων·
Ἀλλ' ἠγνόουν, ἔλεξεν, ἀρχισατράπα,
Οὕτω πενιχροὺς μορμολυκείων τύπους
Ὑποτρέμοντα καὶ σκιὰς Ἀρταξάνην,
Καὶ δειλιῶντα παιγνίων ψευδεῖς πλάσεις,
Ἃ μηδ' αὖ αὐτῶν τῶν βρεφῶν καταχύσῃ·
Συλωμένων δὲ τὰς φρένας καὶ νοῦν ὅλον
Γελωτοποιῶν καὶ μαγείρων ἀπάτας;
Ἐγὼ μὲν, ἀλλ' αἴωθεν ἵλεων βλέποις,
Θεῶν ἀπάντων ὀλβία γερουσία,
Καὶ χεῖρα πέμποις τῇ μάχῃ ξυνεργάτιν,
Καὶ πολεμοποιὸν, καὶ τρέποντα τὰς φύσεις,

N

Καὶ θαυματουργὸν ὡς δοκοῦ Ἀρταξάνην,
Νεκρεγερῆ αἰτισᾶν καὶ φύσεις τρέπειν μάθω,
Ἂν νεκρὸς οἰκτρὸς ἐξ ἐμῆς πεσὼν σπάθης,
Ἑαυτὸν αὐτὸς ἐξαναστήσῃ πάλιν.
Ἔλεξε ταῦτα καὶ τὸν ἄπλυτα στόλον
Εἰς τοῦτον εἰς ἓν ὁμμάδην ἠθροισμένον,
Λαβὼν ἀπέπλει δυσμενὲς βρύχων μέγα.

. . . .

Ὅλην μέλαιναν τῆς θαλάσσης τὴν ῥάχιν
Ἐκ τῆς ἐπ' ἀκτῇ τῶν νεῶν μελανίας
Ἁλὸς πολίτης τῶν ἐπῶν λέγων μέσῳ·
Ψευδῶς δὴ ὑπωπτεύετο τοῖς πολλοῖς γραφὲν
Εἰς τὸν τότε χρόνον τῆς ἁλὸς δεδορκόσι,
Λέγειν δὲ καλῶς εἰ λέγει, πόντος μέλας.
Τῇ δ' ἄρα κώπῃ τῶν τοσούτων ὁλκάδων
Ἡ γραῦς θάλασσα ξυλίνοις ὡς δακτύλοις
Ὑγρὰς παρειὰς ὥσπερ ἐρραπισμένη,
Κλαίειν ἐῴκει τῇ βοῇ καὶ τῷ κτύπῳ.
Θυμουμένη δὲ καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπτύειν
Βιάζεται τάχιστα σὺν τοῖς κωπίοις.
Ἐπεὶ δ' ἐς αὐτὰς τὰς πύλας τοῦ Μιστύλου
Ὁ τοῦ Βρυάξου πλησίον φθάσοι στόλος·
Εὐθὺς Βρυάξης αἰρῶν ἐπ' ἀσπίδα

functos ſuſcitare credam, ſi cùm illius à corpore vitam enſe meo ſecluſero, ipſe demum ſe luci reſtituat. Hæc loquutus, vniuerſo ad nutum collecto exercitu, portu ſoluit, hoſtili perquam animo . . . .

. . . . totum mare tot nauibus nigreſcere. Ita pelagi colorem intuenti falsò Canum Homerus vocaſſe videatur; Nigrum meliùs dixerit.

Interea tantos vitreo ſub gurgite remos,
Humentes percuſſa genas, circumflua Tethys
Expauit, ſonitúque vago & clamore virorum
Vaſta repercuſſos reddebant æquora planctus:
Mox tentare minas, aliúmque furentibus vndis
Surgere, ſpumantes & viſa attollere fluctus.

Bryaxes poſtquam Miſtyli vrbes claſſe peruenit, clypeis conſertis, vt in-

cedentem ferrent, inſtitit; claſsíſque in medio, quæ circuli emendatiſſimi inſtar fuit, ſic loquutus eſt. Viri duces, commilitones præliorum amantiſſimi, bellicá virtute florentes, armorum aſſueti, Martis Bellonæque alumni, hactenus ſtrenuè pugnaſtis: nec immemoris adeò memoriæ Bryaxes eſt, vt tot ſuorum expeditiones militum, fortia facta, expugnatas deletáſque vrbes, captas cum onere vectoribúſque naues obliuioni tradat; quod ignaui homines ſolent. Vnum moneo, ne inſolentibus ſuperbíſque rerum bene geſtarum re-

Κάτωθεν ἀνδρῶν χερσὶν ἐστηριγμένην,
Καὶ τοὺς πατοῦντας ἀντερειδούσην πόδας.
Ἔλεξε ταῦτα τῶν νεῶν ἡθροισμένων,
Καὶ κύκλον ὥσπερ ἀσφυξῆ μιμουμένων,
Ἐξ οἷα κέντρου τοῦ κρατοῦντος ἠργμένον·
Ἄνδρες στρατάρχαι, θρέμματα στρατηγίας,
Μάχης ἐρασταὶ, στρατιῶται γυμνάδαι,
Τῆς ἀρεϊκῆς ἀρετῆς ἐπιστάται,
Σπάθης ἐπίφιμοι, συγγενεῖς τῆς ἀσπίδος,
Καὶ τῆς Ἐνυοῦς τῆς φίλης φίλα βρέφη·
Οἷα μὲν ὑμῖν εἰς μάχας ἀνδρία,
Οἷα δὲ τόλμα καὶ πόση θράσους χάρις,
Μάρτυς ἀληθὴς ὁ προβὰς ἅπας χρόνος.
Μὴ γὰρ τοσοῦτον τῆς Βρυάξου καρδίας
Λήθη κρατήσοι, καὶ καλῶν ἀμνηστία,
Ὡς τῆς τοσαύτης τῶν ἐμῶν στρατηγίας,
Καὶ τῆς περιττῆς ἐν μάχαις ἀνδρίας,
Καὶ τῶν ἁλόντων ὑφ' ὑμῶν πολιχνίων,
Καὶ τῶν πεσόντων κατὰ τῶν πυργωμάτων,
Καὶ τῶν κρατηθεισῶν ἐν θαλάσσῃ φορτίδων
Φόρτου μεγίστου, καὶ σὺν αὐτοῖς ναυτίλοις,
Ἀμνημονήσειν δυσγενοῦς γνώμης πάθος·
Πλὴν ἀλλὰ μὴ φύσημα μηδ' ὄγκον μέγαν

Ἐκ τῆς φθασάσης τυχόντ' εὐπετείας,
Καταφρονείτω τῆς ἐνεστώσης μάχης,
Ἀρχοῦντος ὥσπερ τοῦ προλαβόντος κράτος.
Μᾶλλον μὲν οὖν μαθόντες ἀκριβεστέρως
Ἐκ τῶν φθασάντων ὅτι ἡ νίκη καλόν,
Σπεύδοιτε πάλιν εἰς τὸν αἴτιον πόνον,
Ὡς ἀντίληψιν τῶν καλῶν προηγμένων·
Ἢ πῶς ἂν οὐ μαίνοισθε κοινὴν μανίαν,
Καλὸν μὲν εἶναι τὸ κρατεῖν ἐν ταῖς μάχαις
Ἐκ τῆς φθασάσης ἐκδιδαχθέντες τύχης·
Εἶτα τρέχοντες τοῦ καλοῦ πορρωτέρω;
Παντὸς μὲν ἂν γίγνοιτο πράγματος κόρος,
Κόρος τραπέζης καὶ τρυφῆς, κόρος πότου,
Κόρος λυρικῆς μουσικῆς μελῳδίας,
Ὀρχήσεως δὲ τῆς ἀμύμονος κόρος.
Ἤδη τις ἔσχε θυμικῆς φλογὸς ζέσιν,
Ὀργῆς δὲ πῦρ ἀνῆψεν ἐν τῇ καρδίᾳ,
Δούλου παροργίσαντος ἐξ ἀταξίας.
Ἢ δ' ἄρα πικράναντος ἐκ ῥᾳθυμίας,
Καὶ τῶν ἐν αὐτῷ θυμικῶν πυρεκβόλων
Σπινθηριώντων ἐν μέσῃ τῇ καρδίᾳ,
Κατεξανέστη πῦρ λαβὼν καὶ πῦρ πνέων,
Καὶ ῥάβδον ἁδρὰν ἐν χερσὶν ἐξημμένος.

cordatio, huius in quo verſamur periculi; præliíque contemptum afferat, tamquam partum antea imperium ſufficeret. Quantum victoria bonum ſit, ptidem ſcitis: ad ſimiles igitur labores velut ad præmium feſtinate. An verò mentes veſtræ, rectæ quæ ſtare ſolebant antehac, nunc viduæ vacuæque non videantur; ſi quàm pulchrum in bello ſit vincere, ex veſtris ipſi victorijs non ignorantes, hodie demum victos cedere, ſolitæ virtutis immemores, contingeret? Rerum omnium ſatias eſt, edendi, bibendíque, ac muſicæ & ſaltationis. Etiam cùm quis iraſcitur,

Tumidúmque pectus feruet iracundia,

propter ſerui aut inſolentiam, aut negligentiam; licèt immodici irarum æſtus toto pectore ardeant; hunc tamen igne flagríſque cùm domuit, verberi-

bus iræque modum imponit. Solius victoriæ apud homines Pulchri ſtudioſos nulla ſatias eſt: quis enim ſibi bonum inuideat? Nec verò exercitus Miſtyli, quòd exiguus ſit, de alacritate veſtra quidquam minuat, aut ſegniores in feriendo faciat, pauidos hoſtes veſtros vel ſolo clamore in fugam pellendos arbitrati: imò fortiùs pugnandum eſt nobis, cogitantibus minimum decoris ex illa victoria contingere. Paucos certè milites ab ingenti exercitu cæſos eſſe parum laudis meretur: Si verò, quod

Καὶ τὸν προοινήσαντα πολλὰ ῥαβδίσας·
Ὅμως ἐπαύθη κἂν μόγις τῶν μαστίγων
Καὶ βραδίως μὲν ἔσχε δ' αὖ ὀργῆς κόρον.
Παντὸς μὲν οὖν λάβοι τις, ὡς ἔφην, κόρον·
Κόρον δὲ νίκης καὶ τροπῆς ἐναντίων,
Ἀνὴρ ἐραστὴς τῶν καλῶν οὐκ ἂν λάβοι·
Ἡ γὰρ ἑαυτῷ τοῦ καλοῦ φθονεῖν ἔχοι.
Ἄνδρες μαχηταὶ συμβαφέντες τοῖς ὅπλοις,
Μὴ κἂν πενιχρὸς ὁ στρατὸς τοῦ Μιστύλου,
Ὅμως χαλάσει τὴν ὑμῶν προθυμίαν·
Ὑπαμβλυνοῦσι δὲ τὰς μαχαίρας τὸ στόμα·
Δείξει δ' ἐπ' αὐτῆς τῆς μάχης νωθεστέρους
Μόνοις βρυχηθμοῖς ὥσπερ ὑποπεπτωκότας,
Ὅλους θρηνῆσαι τοὺς ἐναντιουμένους.
Μᾶλλον μὲν οὖν θούρια Παλλάδος βρέφη,
Τούτων χάριν δίκαιον, ὡς ἐμὴ κρίσις,
Στῆναι κραταιῶς καὶ κρατῆσαι τὴν μάχην·
Τοῦτο φρονοῦντας ἐμφρονεστέρᾳ κρίσει·
Ὡς εἰ μὲν ἡττήσοιτε, μικρὸς ὁ κρότος.
Τί γὰρ μετὰ τρόπαιον ἢ ποῖον γέρας
Μικρὸς πενιχρὸς, δυσαρίθμητος στόλος
Μεταστραπωθεὶς ἐκ τοσούτων ναυμάχων;
Εἰ δ' ἄρα τὴν μέλαιναν, ἀλλ' ἀποτρέποις

Ἐκ τῶν Βρυάξου καρτερῶν στρατευμάτων,
Ἄρες κραταιὲ, καὶ Τύχη νικηφόρε,
Ἡμᾶς ἐλέγχειν δυστυχῶς συνεμπέσῃ,
Πολλὴν ὑποπλαίητε πάντως αἰσχύνην.
Στρατὸς μυρίος, δυσπείθμητος στόλος,
Μικρᾷ τραπέντες στρατιᾷ, μικρῷ στόλῳ.
Ἥσσων κἂν ἐστὶν ἀσθενὴς ὁ Μίστυλος,
Καταρραθυμοίσητε τῆς φίλης μάχης·
Ὁ φυσικὸς γὰρ καὶ παλαίτερος λόγος
Κρατεῖν παρῄνει τὴν μάχην ταῖς ἐλπίσιν·
Ὡς οἷα τοῖς λέουσι τοῖς παναλκέσι.
Τί τοῦτο δηλῶν ἀσφαλεστέρᾳ φράσει;
Μὴ πρὸς πενιχρὰν συγκροτοῦντας τὴν μάχην
Νωθεστέρως συγκροτεῖν, μηδ' ἐκλυτέρως,
Μήπω λάθοιμεν καταπεπτωμένοι,
Ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν καταπεφρονημένοι,
Καὶ μακρὸν ὀφλήσαιμεν ἀξίως γέλων.
Ἄλλως τε καὶ τίς τὸν στρατὸν τοῦ Μιστύλου
Φαίη πενιχρὸν, τίς δὲ μικρὸν τὸν στόλον.
Ἐγὼ μὲν αὐτὸν καὶ μέγαν καὶ γεννάδα
Φαίην ἂν εἰδὼς πολλαχοῦ καὶ πολλάκις
Νικηφόρον φανέντα πολλαῖς ἐν μάχαις,
Καὶ μυρίοις μὲν εὐτυχοῦντα ναυμάχοις,

Mars Pater, & Fortuna victoriæ Præſes auertant, vinci vos fugaríque euenerit, numeroſam aciem claſſémque pudebit exiguis eſſe viribus ſuperatas. Sit licèt imbellis Miſtylus, non minori tamen opera ineundum eſt prælium. Rectè veteri monemur fabula, non ſegniùs cum culice, quàm cum leone pugnandum: quæ hoc exemplo vel ideo cum ignauis nunquam negligendum certamen oſtendit; ne ab his quos aſpernati ſumus, imprudentes victi ludibrio traducamur. Multis exiguæ Miſtyli vires videntur; mihi magnæ, qui ſæpiùs illas inſpexi. Multùm terra ma-

ríque poteſt, & fortibus Satrapis imperat. Itaque non poſſum non metuere cognitas. Auxilio tamen Diuûm Fortunæque, illa præcipuè, ſcelerum vindice Iuſtitia fretus, contra eum progredior. Nec vos ab inimicis parta quondam trophæa, nec illorum audacia, firmáque in pugnis opera, ab ſolita virtute dimoueant. Nec Miſtyli exercitum vti magnum validúmque metuite. Bryaræ milites contemptu metúque ſuperiores euadere oportet. Hic enim tantùm eos hoſtes metuere vult ne contemnant, & cõtemnere ne metuant. Quamuis certè tam magnis terra marí-

Καὶ χερσομάχων δυσαρίθμητον ξίφος,
Πολλοῖς δ' ἐπιπρέποντα καλοῖς σατράπαις.
Η μὴν δέδοικα τὴν παρεστῶσαν μάχην,
Τὸν στρατὸν εἰδὼς καὶ στόλον τοῦ Μισύλου;
Τύχῃ δὲ θαρρῶν καὶ θεῶν συνεργία,
Καὶ τῇ τιμωρῷ τῶν κακοτρόπων Δίκῃ,
Κινῶ πεποιθὼς κατὰ Μισύλου δόρυ.
Πλὴν ἀλλὰ τὰ τρόπαια τῶν ἐναντίων,
Η τόλμα, καὶ τὸ θράσος, ἡ σαθρότης·
Μὴ τῆς ἐν ὑμῖν εἰς μάχας εὐανδρίας,
Καὶ τοῦ περιττοῦ πρὸς παράταξιν κράτους
Δείξωσιν ὑμᾶς ὥσπερ ἐκλελυμένους.
Μηδὲ πτοεῖσθαι τὸν στρατὸν τοῦ Μισύλου,
Πείσωσιν ὑμᾶς ὡς περιττὸν, ὡς μέγαν.
Ο γὰρ Βρυάζης τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους
Τόσον πτοεῖσθαι τοὺς ἐναντίους θέλει,
Ως τὴν περιφρόνησιν ἐκβεβληκέναι·
Περιφρονεῖν δὲ πάλιν αὐτοὺς εἰς τόσον,
Οσον τὸ δεινὸν τοῦ φόβου φυγεῖν πάθος,
Νικῶντας ἄμφω τῇ δι' ἀλλήλων μάχῃ·
Εμφύλιον φαίη τις αὐτὴν εὐστόχως.
Ανδρες μαχηταὶ, θρέμματα στρατηγίας,
Κἂν μηδὲν ἄλλο, μὴ μωραίνω στόλον,

Μὴ στρατὸν ἀθρόον, μὴ δυσάριθμον δόρυ
Εἶχε Βρυάξης ὡς συνεργὰ τῇ μάχῃ·
Μηδ᾽ ἄλλο μηδὲν ἀντιλήψεως μέρος.
Ἡ τῶν θεῶν χείρ, ἡ μάχαιρα τῆς δίκης
Οὐκ ἀμύνεται τὸν παρηνομηκότα,
Καὶ τὸν παρασπάσαντα τὴν ἐμὴν τύχην,
Καὶ τῶν φυλάκων οὓς μὲν ἐζωγρηκότα,
Καὶ πρὸς φυλακῆς ἐμβιβάσαντα στόμα·
Οὓς δ᾽ ἐκ μαχαίρας λῃστρικῆς χαλκοστόμου
Εἰς ἔσχατον πέταυρον, εἰς βαθὺ σκότος
Ῥίψαντα πικρῶς καὶ κακοτρόπῳ τρόπῳ;
Ἄνδρες μαχηταί, δεξιοὶ στρατηγέται,
Τέμνουσα κώπῃ τῇ σπάθῃ κωπηλάτις,
Ἄμφω πρὸς ἄμφω δεξιῶς ἡρμοσμένα,
Ἀμφίβιον στράτευμα χερσοναυμάχοι,
Πῆ μὲν καθ᾽ ὑγρὸν εἰς μέσον πόντου στόμα,
Πῆ δ᾽ ἀμφὶ χέρσοι συγκροτοῦντες τὴν μάχην
Ὡς ἂν δεήσῃ τῷ τόπῳ καὶ τῷ χρόνῳ.
Ἄνδρες Βρυάξου καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι·
Καλῶ γὰρ υἱοὺς καὶ φίλους καὶ συμμάχους·
. . εἰς τὰ δεσμὰ τῆς ἐς ὑμᾶς ἀγάπης·
Ἂν ὁ Βρυάξης εἶχεν ὑμᾶς μισθίους,
Μὴ δεσπότης ὤν, ἀλλὰ καὶ φυτοσπόρος,

que copijs inſtructus non eſſem, tot auxilijs non abundarem; at vltores Dij Iuſtitiáque ab eo pœnas exigerent, qui prior iniuſtè egit; qui vrbem noſtram expugnauit; qui cuſtodes partim captos carceri mancipauit, partim immani latronis ſcelere, fœdóque mortis genere confecit, miſitque ad *Orci pallida*

Lethi obnubila, obſita tenebris loca.

Commilitones æquè terra maríque fortiſſimi, & pro loco ac tempore remis gladiíſque pares, amici & pro caritatis affectu filij; ſi vos mercede conductos non pro domino aut patre pugnaturos

in aciem ducerem, omni tamen ſtudio hoſtium fines incurſare oporteret, vaſtare, res eorum concinnare, vrbes deditas populari, agere, ferre, victores aut captis aut occiſis hoſtibus. At inde nihil lucri ex præda contingeret; quæ conducti militis non eſt, ſed illius qui conduxit. Nunc ad vos omnia Patris veſtri (talem me reputo) bona pertinere æquum eſt: veſtráque ignauia, ſi tot tantíſque commodis carueritis, erit; cùm alacri fortíque opera liceat paternam vobis vindicare hereditatem. Ite igitur fortes, victarúmque vrbium ſpolijs paterna bona augete. Nemo vos eò dementiæ furoríſque prouectos exiſtimet, vt dum oppida noſtra hoſtilis prædatur exercitus, vos lectóq. ſomnóq.

Οὐκ

Οὐκ ἂν ἐπιστεύσοιτε τοῦ μισθοῦ χάριν,
Μάχην παραρτύοντες ἐξ ἐναντίας,
Καταδραμεῖν δὲ δυσμενῶν πλουτοῦντας τόπους,
Παρασπάσαι δὲ καὶ λαβεῖν ὅλας πόλεις,
Νίκης δὲ σεμνὴν ἐνδυθῆναι πορφύραν,
Ζωγροῦντες ἢ τέμνοντες ἐχθρῶν αὐχένας·
Καὶ ταῦτα κερδαίνοντες οὐδὲν οὐδέπω
Ἐκ τῶν παρ᾽ ὑμῖν ἐσκυλευμένων τότε·
Οὐ γὰρ ἑαυτοῦ τῷδε μισθοσυμμάχῳ
Τὸ πλοῦν ἀφεῖται φυσικῷ λαβεῖν λόγῳ·
Ἐπεὶ δὲ πᾶσαν πατρικὴν εὐκλήειαν
Οἱ παῖδες ὑμεῖς κερδαίνειν μέλλοιτέ μοι,
Πῶς οὐκ ἂν εἴη καρδιῶν κακοφρόνων
Αὐτοὺς ἑαυτοὺς τῶν καλῶν στερεῖν θέλειν,
Καὶ μὴ σαθηρᾷ καὶ προθύμῳ καρδίᾳ
Χωρεῖν κατ᾽ ἐχθρῶν καὶ κρατεῖν στερρὰν μάχην,
Καὶ τὴν πατρῴαν λαμβάνειν ἐξουσίαν,
Ἄλλας ἐπ᾽ ἄλλαις προσαπορίζοντας πόλεις,
Ὡς ἂν ἐπαυξάνοιτε τὴν κληρουχίαν;
Τὸ δὲ στρατιᾶς δυσμενοῦς ἀλλοτρίας,
Τὰς ἡμεδαπὰς λωποδυτούσης πόλεις,
Ἡμᾶς καθεύδειν ἐν μέσοις κλινιδίοις,
Πόσης ἂν εἴη μανίας, πόσης νόσου;

Ἰάζεται δὲ πάθος ὡς θηλυφρόνων;
Ἄνδρες ἐπίφιμοι τῆς φιλοκτόνου μάχης,
Στρατὸς παλαιστὴς καὶ τραφεὶς ὑπ᾽ ἀσπίδι,
Μία κρατείτω παρ᾽ ὑμῖν γνώμης θέσις·
Μιᾶς δὲ βουλῆς σύμφρονος καὶ συμπνόου
Γίγνοισθε πάντες ἐν ξυναφῇ καρδίας·
Μηδ᾽ ἄλλος ἄλλης, καὶ διάστασις μέσον.
Οὐδεὶς γὰρ ἄλλος πόθος τοῖς ἐναντίοις
Ἢ στασιάζειν τοὺς ἐναντιουμένους,
Τοὺς σὺν ἐκείνοις ἀντεπεξηγερμένους,
Αὐτοὺς καθ᾽ αὑτῶν ὥσπερ ἐξωπλισμένους.
Στάσις δὲ πάντως καὶ διάστασιν φέρει·
Διάστασις δὲ συντόμως ἀντίστασιν·
Ἀντίστασις δὲ ταὐτόν ἐστι καὶ μάχη·
Μάχης δὲ νίκη καὶ τροπὴ θυγατέρες.
Εἰ γοῦν καθ᾽ αὑτῶν συγκροτοῦμεν τὴν μάχην,
Νικῶμεν αὐτοὶ καὶ πάλιν νικώμεθα·
Οὔτις γένοιτ᾽ ἂν ἀθλιώτερος πόνος.
Τί δ᾽ ἄλλο κατεύξαιτο Μιστύλου στόλος
Τῆς τοῦ Βρυάξου μωρίας ναυαρχίας,
Ἢ τοῦτο, πάντως· ἀλλ᾽ ἀποτρέποις, Ἄρες,
Ἡμῶν καθ᾽ ἡμῶν συγκροτούντων τὴν μάχην
Αὐτοὺς καθῖσθαι καὶ πλατίῳ γῆς· · · ελοι.

ſepulti, imbelles, mulieres, non viri, iaceatis. Vnam interea, ô fidiſſimi exercitatiſſimíque milites, vnam vobis concordiam prædico. Pergite mentibus vnanimes: nec diuidi contingat; quod vnum hoſtibus veſtris exoptandum eſt. Nihil certè illorum æquè votis reſpondeat, quàm mutuas ſimultates ac odia exercere. Seditio diuiſionem, diuiſio aduerſas acies ſtatuit; hoc verò pugna eſt. At pugna vel victoriam, vel fugam parit. Itaque ſi vos mutuò pugnare contingat, omnino victores victóſque eſſe oportet: quo labore quid infelicius? quid aliud ipſe Miſtylus exoptet? Procul hoc, Mars Pater, auerte; ne mutuis cadentes vulneribus, obſeruans in otio, vidénſque demum proprijs profligatos

viribus ipſe inermis adortus ſuperet. Cur gladio indigeat, qui commiſſa inter nos pugna feſſos recens adorietur? Itaque coniunctis pugnate animis viribúſque. Quis enim furor, ô milites, mutuas in clades ruere?

--- quæ tanta licentia ferri,
Cædibus alternis proprium præbere cruorem?

quódque à Dæmone vexati ſolent, ſuis veſci carnibus?

Qualis Aper clauſæ cùm vaſta ſilentia ſiluæ
Deſerit, effuſiſque premit venator habenis;
Ille cutem modò ſi tetigit, dedit obuia ferro
Pectora, nil metuens, gladiúmque in viſcera condit,
Ipſe ſui victor, propriáque in cæde ſuperbus
Et furit, & media pugnat moriturus in ira.

Verùm ſi fauentes Dij, & quæ à partibus noſtris Iuſtitia ſtat; victoriam præbuerint; cauete, ne ád prædam conuerſi

Κἆτα κρατήσῃ ὡς ἀπαλαμνεστάτων
· · · μναῖς παλάμαις· οὐ γὰρ αὖ · · · ξίφεις,
Λάβωσιν ὑμᾶς τοῖς μετ' ἀλλήλων πόνοις
Ἤδη καμόντας καὶ προκατειργασμένους.

· ·

Βίᾳ κρατείτω παρ' ὑμῖν γνώμης θέσις.
Ἢ πῶς αὖ ἀπάγοιτε μανικὸν · · πα · ·
Αὐτοὶ καθ' αὑτὴν ὥσπερ ἐξωπλισμένοι,
Καὶ τὸν ἑαυτῶν ὅρκος οὐ πεφεισμένοι,
Καὶ γνήσια σπεύδοντες ἐσθίειν μέλη,
Τοῖς δαιμονῶσιν οἷς ἐξηκασμένοι·
Καὶ καθάπερ σῦς ἐκ δρυμοῦ πηδῶν μέγας,
Καὶ θηρατρέπταις δεξιοῖς ἐντυγχάνων,
Ἄλλου προεμπήξαντος ἄκρον τὸ ξίφος
Ἔσω διωθεῖ καὶ κατὰ σπλάγχνων μέσων,
Αὐτὸς μανικῶς ἀντιβαίνων τῷ ξίφει,
Καὶ πικρὰν αὐτῷ τὴν σφαγὴν προαρτύει,
Θρασὺς μαχητὴς εἰς τὸν οἰκεῖον φόνον.
Οὕτω καθ' αὑτὴν ἀκονοῦντες τὸ πάθην,
Ἄνδρες, κἂν ὑμῖν ἡ θεῶν ἐξουσία
Δοίη τὰ κρείττω, συμμαχούσης τῆς δίκης,
Κἂν ἐγκρατεῖς γένοισθε τὴν τοῦ Μισύλου,
Μὴ πρὸς λαφύρων ἁρπαγὴν ὡρμηκότες

Χαίροιτε λίχνον ἐκ σφαγῆς ἠπειγμένοι,
Μὴ συγκαταστάσοιτε τὴν ἀγκιστρίδα·
Τὸν κρυπτὸν οὕτω καὶ τομὸν φόνον λέγω.
Πολλοὺς γὰρ οἶδα πολλαχοῦ καὶ πολλάκις
Μικρούς, ἀναιδεῖς, ἀφελεῖς ἐν ταῖς μάχαις,
Εἶτα κρατοῦντας τῶν ἐναντίων δόλῳ·
Πρὸ γὰρ ἑαυτῶν ἐκτιθέντες εἰς μέσον
Σκεύη τὰ πολλά, βρωμάτων, ἐνδυμάτων,
Ἐκτεῖναι οἰκτρῷ τοὺς ἐναντίους φόνῳ,
Ἐπεισπεσόντας ἀπροόπτῳ τῷ δρόμῳ.
Οὕτω τὰ πολλὰ τῶν θαλαττίων γένη
Ἁσπαλιεὺς ἄνθρωπος ἀγρεύειν ἔχει,
Τροφὴν προδεικνὺς καὶ προεσκιασμένον φόνον.
Αἰσχρὸν μὲν ἁπλῶς τοὺς Βρυάξου συμμάχους
Ἔργον γενέσθαι τῆς ἐναντίας ἀπάτης·
Αἰσχρὸν δὲ μᾶλλον ἂν σκυλεύοντες πόλιν
Συνεκθάνοιτε τῇ λαφυραγωγίᾳ.
Ἵν' οὖν ἐφ' ὑμᾶς μή τι τῶν δεινῶν ῥέποι,
Καὶ πρὸς λαφύρων ἁρπαγὴν μηδεὶς ῥέποι·
Εἰς ἁρπαγὴν γὰρ αὐτὸς ἠσχολημένος
Χώραν παράσχοι τῇ φυγῇ τῷ Μιστύλῳ,
Κἀντεῦθεν ἴσμεν τὴν ἀπάθειαν ἀποδρᾶναι·
Ὑποφθερεῖ δὲ τὸ σκυλεύειν τὸν χρόνον

auido demum ore hamum voretis. Ita paratam vobis ſubitam occultámque cædem voco. Multi imbelles ignauíque his artibus vicerunt: ſiquidem obiectæ ab inimicis vaſorum, edulium, veſtiúmque prædæ illos incubantes; mox ipſi improuiſi miſero mortis genere confecerunt.

Sic rupe celſa Nerei ſimum pecus
Piſcator hamo captat, & bolo necat.

Turpe quidem eſſet Bryaxæ copias ab hoſtibus profligari: at hoc longè turpius, cum præda deprehenſas interfici. Igitur ne quid ſecus accidat, nemo ad prædam ſe conferat, ne tempus euadendi Miſtylo præbeat: qui hoc vſus momento facilè fuga ſalutem quæret. Nam & tempus receptæ prædæ

vſu eſúque abſumetis: vobíſque quod olim incauto ſtultóque venatori accidet. Ille ex reperto perdicum numero vnicam captam luculento quem parauerat igne torruit, comedítque. Cæteræ hoc temporis quod præbebat ſpatio, atque incommodum terebat, auolarunt. Adde quòd dementis animi ſit, ea tamquam aliena rapere, quæ veſtra ſunt: ſiquidem omnia Miſtyli, ſi vincitis, veſtra ſunt. Si tamen cōtra quàm putamus (faue modò Iuſtitia) nos iniuſtè vinci cōtingat, incurioſis bonarum partium Numinibus, nec fuga ineunda,

Εἰς ἀντεύφησιν τῶν παρεσκυλευμένων·
Γάθη δὲ πάντως ἐκ φρενῶν ἐλαφείας
Μωρεῦ κυνηγοῦ καὶ παράφρονος πάθος·
Ος πλῆθος εὑρὼν οὐκ ὀλίγων περδίκων,
Κἀκ τῶν τοσούτων συλλαβὼν μίαν μόνην
Ἐξῆπτε πυρὰν, ὡς ἂν ὀπτήσας φάγοι·
Ἀπῆν μὲν οὕτω τὸ πλῆθος ἐκπταν· · · ·
Τὰς χεῖρας ἐκπέφευγε τοῦ κυνηγέτου·
Τὴν γὰρ φυγὴν εὕρηκεν εὐμαρέστατα,
Τούτου κατεσθίοντος ἣν φθάσας λάβε·
Αὐτὸς δ' ἦν τρέποντα τῇ θήρᾳ χρόνον
. . . .
Οὐδὲν τὸ κέρδος ἔσχε τῆς κυνηγίας
Ἡ πῶς ἂν οὐ δόξῃ τε καὶ μεμηνέναι,
Τὰ σφῶν ἑαυτῶν ἁρπάσαντες ὡς νόθα;
Ὑμῶν γὰρ ἂν γίνηται τὰ τοῦ Μισύλου,
Ἂν ἡ τύχη δῷ τὸ κρατῆσαι Μισύλου.
Ἄνδρες, κἂν, ἀλλ' ἔχοιεν, ὀλβία Δίκη,
Οἱ τοῦ Βρυάζου σύμμαχοι τὰ βελτίω·
Σχῶμεν τὸ χεῖρον ἐγκρατούσης τῆς τύχης·
Κἂν ἧτται αἰσχραὶ ἠρεμούσης τῆς δίκης,
Καὶ μὴ τὰ κρείττω τῶν θεῶν κοιμωμένων,
Μὴ πρὸς φυγὴν ῥέψατε, μηδ' ὀπισθίαν

Δεσμοῦντε πεῖθον ἐξ ἀναιδεστέρου καρδίας·
Μὴ δ' ἀντεπαλλάξοισθε δυστυχεῖ κρίσει
Σφαγῆς ἀγαθῆς δυσκλεῆ σωτηρίαν,
Ζωὴν πονηρὰν εὐκλεεστέρου φόνου.
Κρεῖττον γὰρ ἡμῖν ἂν διχασθῶμεν μέσον,
Ἂν συμπεισθῶμεν, ἂν ἐνέγκωμεν φόνον,
Ἔργον φανέντες τῆς ἐναντίας σπάθης·
Ναὶ κρεῖττον εἰ μὲν ἐν μέσῃ πεσεῖν μάχῃ,
Τόξων μεθ' αὑτῶν, καὶ σὺν αὐταῖς ἀσπίσι;
Ἢ ζῆν τραπέντας καὶ φυγόντας ἐκ μέσου.
Τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀνδρεικῆς εὐτολμίας,
Θανεῖν περὶ τέκνων, καὶ πεσεῖν περὶ πατρίδος·
Τὸ δ' ἀντικλῖναι πρὸς φυγὴν τὰς ἡνίας,
Τὰ δ' ὅπλα ῥῖψαι, καὶ δραμεῖν παλινδρόμως,
Ψυχῆς ἀναιδεστέρου καὶ γυναικωδεστέρας.
Ἄλλως τε καὶ τοὺς ἐκφυγόντας τὴν μάχην
Κατεσκευᾶται συμφυγεῖν καὶ τὸν φόνον;
Καὶ πάντα πάντως τὸν στόλον τοῦ Μιστύλου
Αὐτοῦ μένειν ἥσυχον ἐν τῇ πατρίδι,
Φθάνουσιν ἡμῖν ἐπανιέντα τὸν πλόον;
Μὴ δ' ἐκδιῶξαι καὶ λαβεῖν τοὺς φυγάδας,
Καὶ πάντας ὑγρῷ προσκατακρύψαι τάφῳ;
Ἢ καὶ περιττὸν τοῦτο τοῖς ἐναντίοις;

nec ignauis repedandum. Nec ſine laude vita generoſæ morti præferenda eſt. Longè ſatius vel diſſectis, vel omni ſuppliciorum genere excarnificatis, hoſtili gladio cadere media in acie, clypeos inter arcúſque & tela, quàm victos fugatóſque cedere. Nam præter quòd fortium virorum eſt patriæ liberíſque certas impendere mortes; ignaui verò relictis armis aufugere ſolent: quis hoc nobis auctor ſpondeat, eos qui fugient euaſuros? Scilicet Miſtyli claſſis tuta ſtatione recepta quieſcet? liberam nauigandi poteſtatem faciet? non inſequetur? non captiuos abducet? non demerget? licèt fruſtra. Nam ante Mi-

ſtylum metus, altera ante mortem morte, & cæde ante cædem, ambigua vitæ mortíſque ſpe luctantes abſumet. Quæ ſingula vti fugiatis, ſtate, viri. Si fuga euadere, nec vnquam mori aliquis poſſet, optandum certè eſſet ad bene beatéque viuendum, pugnam vt ingens malum fugere. Etenim ſiquis mortis momentum cùm fugerit, immortalem poſtea vitam aſſequetur, illius timori indulgere par eſſet. Nunc verò cùm etiam terga vertentibus mortem fugere non liceat; quid fata noſtra moramur? & ſaltem ſtatutam ſemel omnibus à natura mortem, gloria ac honore cumulatam non occupamus? Pulchrum omnino eſt cædem fugientes vitæ ſpatia extendere: ſed longè turpius ſit vitam hanc ſummo cum dedecore, pudorem inter riſúmque & omnium ludibria traducere. Atque orationis meæ ſcopus

Φίβος γὰρ ἡμᾶς καὶ περὶ Μιτύλου φθάσας
Θανὼν περὶ θανῆς, καὶ περὶ τοῦ ξίφους φόνον
Δοίη παραθίζων, ὥσπερεὶ τοῖς νηπίοις.
Ιτ' οὖν ἀποτρέποιτε ταῦτα μακρόθεν·
Μὴ πρὸς φυγὴν ῥέψοιτε δυσχερῆ τρόπῳ.
Εἰ μὲν γὰρ ἐξὴν τὴν θανὴν πεφευγέναι,
Καὶ τὴν τελευτὴν εἰς τὸ πᾶν ἀποδρᾶναι,
. . . χρὸν ὥσπερ εὐτυχήσαντες βίον·
Κἀνταῦθα φαῦλον τὴν μάχην ἐκφυγάνειν,
. . . πόνθε τὴν τελευτὴν, εἰπέ μοι.
Ζωὴν ἄληκτον, εὐτυχήσας ἐκ τύχης·
Ο μὲν γένοιτ' ἂν τοῦ πάθους συγγνωστέος.
Επεὶ δὲ κἂν φυγοίμεθα ἐκ μέσης μάχης,
Οὐκ ἐξὸν ἡμῖν τὴν θανὴν ἀποδρᾶναι·
Τί μὴ τελοῦμεν τὴν ἀναγκαίαν τύχην;
. . . ἑαυτοῖν φιλοτιμίαν τάχα,
Καὶ τὴν τελευτὴν φυσικῶς ὡρισμένην,
Ηγουν ἀποκλέποιμεν εὐκλεεστέραν;
Καλὸν φυγόντας τῆς μαχαίρας τὸ στόμα
Αὔξειν παρέχειν τῷ βίῳ καὶ τῷ χρόνῳ·
Αλλ' αἰσχρὸν αἰσχρὸν αἰσχύνην ὀφλισκάνειν,
Καὶ ζῆν ἐν ὕβρει καὶ βιοῦν γελωμένους.
Ανδρες, τὸ πᾶν μοι τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ λόγου

Digitized by Google

Τοῦτο ξυνάγει, πρὸς πέρας τοῦτο βλέπει·
Μὴ τῦφον ἡμᾶς, μὴ κόρον νίκης ἔχειν·
Φλέγειν περιφρόνησιν ὡς δὲ καὶ φόβον·
Μισεῖν πρὸς αὐτοῖς τὰς μετ' ἀλλήλων στάσεις·
Μήτε κρατοῦντας προσχανεῖν τοῖς λαφύροις,
Μήτε τραπέσθαι πρὸς φυγὴν ἡττωμένους.
Ταῦτα Βρυάξης τοῖς ὑπ' αὐτὸν ναυμάχοις
Κοινῶς ἐπειπών, ἀφυὴς δημηγόρος.
Ἐπεὶ τελευτήσειεν ὁ ξύμπας λόγος,
Τῇ δεξιᾷ μὲν ἀκράτου λαβὼν σκύφον,
Ἄλλον δὲ μεστὸν ὕδατος θαλαττίου,
Ὑψώσεν ἄμφω· πρὸς δὲ πόντον ἐγχέας,
Πόσειδον, εἶπε, καὶ θεοὶ θαλάττιοι,
Ἄναξ Πόσειδον, βασιλεῦ ἁλικράτορ,
Ὁ πόντον ὑψῶν τὸν πλατὺν καὶ τὸν μέγαν
Τῆς σῆς τριαίνης τῷ τιναγμῷ καὶ νόμῳ,
Καὶ πάλιν ἰσῶν καὶ καταστέλλων τὴν ζάλην·
Τύπτων δὲ τὴν θάλατταν ἀγελουμένην,
Ὡς οἷα ῥάβδῳ, τῷ θυμοῦ σου τῷ σκήπτρῳ,
Καὶ δουλαγωγῶν τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων·
Οὓς γὰρ θέλεις πνέουσιν· οὓς δὲ μὴ θέλεις,
Δουλοπρεπῶς στέργουσι τὴν ἡσυχίαν.
Ναύαρχος εἶχε τοῦ Βρυάξου τῷ στόλῳ·

hic eſt, Commilitones, vt nec ſuperbia, nec victoriæ nos ſatias capiat; vtque hoſtium contemptum ac metum, diſcordiámque fugiamus: ſed neque poſt victoriam ſtatim colligendis incumbemus ſpolijs prædæque; nec victi terga vertemus. Dixit, dextráque plenam mero pateram, alterámque maris aquas adtollens ponto inuergit, hæc fatus. Neptune, vóſque pelagi Dij; tu præcipuè qui tridente tuo & fluctus moues, & motos componis; qui furentis pelagi inſaniam ad nutum caſtigas; qui ventos aut ſpirare, aut inanimes exſpirare iubes: illi enim quã data porta ruunt; qua per te negata, quieſcunt. Tibi hæc libamina (ſuſcipe) ferimus: Huc ades, puppéſque noſtras gubernator rege: illis ve-

rò Miſtyli vltor vindéxque adſta. Hæc dicens, in altum expulſas triremes remis accelerare iubet: ſic improuiſas Miſtyli vrbem adoriri, & hoſtes ad internecionem delere poſſe credidit.

Verrunt extemplo placidè mare marmore
flauo.
Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pul-
ſum.

Aliquantùm progreſſi totam Miſtyli claſſem paratam offenderunt. Non exiguus illos hinc metus inuaſit, quòd conſilij ſpeíque ſuæ inanes aberraſſent. Etenim Miſtylus triremes multas præſtantéſque quàm optimè paratas habuit. Quidquid illarum mari non immerſum aquis ſurgebat, hoc omne à ſecundo ad tertium vſque cingulum fartis compactíſque tegetibus tegebatur, prudenti ducis conſilio ad excipiendos

Τοῖς ναυμάχοις δὲ Μισύλου ποινηλάτης,
Τοῦ νῦν χεθέντος ἐκρεφήσας ἀκεράτου·
Τοσαῦτα φησί. τοῖς γε μὴν κωπηλάταις
Κινεῖ κελεύει τὰς τριήρεις ὡς τάχος,
Ως ἂν πρὸ αὐτὴν τὴν πόλιν τοῦ Μισύλου
Φθάσαιμεν ἀπρόοπτα, μηδ᾽ ἐγνωσμένοι.
Αελπτοι ἐμπέσοιεν εἰς μέσον νέφος,
Καὶ νύκτα δοῖεν τοῖς ἐναντιουμένοις,
Καὶ σφᾶν κατεργάσαιντο μυρίον φόνον.
Ως δὲ προσῆλθεν ὁ στόλος πρὸς τὰ πρόσω,
Καὶ τὴν ἐκεῖθεν εἶδον τὴν ναυαρχίαν
Ισαμένην ἔνοπλον εὐτάκτῳ στάσει,
Οὐ μικρὸς αὐτοὺς ἀνθυπέδραμε τρόμος,
Ων ἐλπίδα τρέφοιεν ἡμαρτηκότες·
Ην γὰρ ἰδέσθαι τὰς τριήρεις Μισύλου,
Πολλὰς μὲν ὡς μάλιστα καὶ καλὰς λίαν,
Τὸν δὲ στολισμὸν οἷον ἐστολισμένον·
Οσον γὰρ αὐταῖς οὐκ ἐβαπτίσθη κόπῳ,
Αλλ᾽ ὑπερέπλει τῆς θαλάττης τὴν ῥάχιν,
Εκ δευτέρου ζωστῆρος ἄχρι καὶ τρίτου
Πίλοις κατεσκέπαστον ναστοῖς παχέσι·
Βουλῆς σοφῆς εὕρημα καὶ στρατηγίας,
Ως αὖ τὰ πλεῖστα τῶν πεταμένων βελῶν

Ἐκεῖ περιεκλώθοιντο, μηδ' ἐς τὸ πρόσω
Ἔχοιεν ἐλθεῖν καὶ βαλεῖν τοὺς ἐμβάτας,
Ἀλλ' ἠρεμοῖεν ἐμπαρέντα τοῖς πίλοις.
Ἄνω δ' ἐπ' αὐτῶν τῶν τεθλιμμένων πίλων
Πληθὺς παρηώρητο μακρῶν ἀσπίδων·
Καὶ τοῦτο βουλῆς ἀνδρὸς εὐεπηβόλου·
Ἀνὴρ γὰρ ἀμφοῖν ἀσπίδων ἑστὼς μέσος,
Πλήττειν ἐκεῖθεν εἶχε τοὺς ἐναντίους·
Αὐτὸς δ' ἔσωθεν εἰσιὼν τῶν ἀσπίδων
Ἀτραυμάτιστος ἀβλαβὴς ἐφεστάναι·
Τύπον γὰρ εἶχεν ἡ θέσις τῶν ἀσπίδων,
Οἷον τὰ τειχῶν ἄκρα καὶ τῶν πυργίων,
Ἀφ' ὧν ὀϊστεύουσιν ἄνδρες τοξόται·
Τειχῶν ὀδόντας ταῦτα τὸ πλῆθος λέγει.
Ταύτην μὲν εἶχον αἱ τριήρεις τὴν θέσιν·
Κύκλῳ δὲ τῆς σύμπαντος Μιστύλου στόλου
Πληθὺς μεγίστων ἐστεφάνου φορτίδων·
Ὑποστένοι δὲ διανοίξασα στόμα
Χώραν παρεῖχον εἰσόδου τοῖς ναυμάχοις·
Τὸ δ' ἐκτὸς αὐτῶν καὶ πρὸς ἀκταῖς χωρίου
Πολὺς παρεστήκεισαν ἑσμὸς ἱππέων.
Ταῦτα Βρυάξης καὶ τὰ τοιαῦτα βλέπων
Καὶ τὴν ἐκεῖθεν στρατιὰν ὑποστρέσας,

telorum ictus, quæ vectoribus intactis, ipſis infixa tegetibus hærebant: quibus & impoſiti clypei, callido inuento, vt medius inter eos miles in hoſtes iacularetur, tectúſque & illæſus perageret. Collocata enim hoc ordine ſcuta erant, quo murorum turriúmque pinnæ (vulgus dentes vocat) è quibus armati iaculari amant. Hic triremium ordo fuit. Totam autem claſſem ingentes onerariæ magno numero cingebant: Illæ anguſto aditu egrediendi incurſandíque locum militibus faciebant. Quæ ſingula Bryaxes oculis arbitratus; omnia etiam littoris loca equitum multitudine oppleta; non vltrà audax impauidúſque,

tanti exercitus metu epiſtolam ad Miſty-lum Artapæ ſatrapæ dedit: (aberat Artaxanes cum mille equitibus iuſſus terra prælium inire.) Sic autem habuit epiſtola.

Iuſtum fuit, Miſtyle, vt ad te primò ſcriberem, & quæ aduerſus nos inſolenter geſſiſti, indicarem. Tu ditionis noſtræ vrbem Rhamnum præter leges fœderúmque ius expugnaſti: omnes vrbi tuendæ cuſtodes aut occidiſti, aut in vinculis habes. Ne hæc olim te ignoraſſe falsò iactes. Neque ſecunda opus eſſet epiſtola: ſed quam pugna vrbem amiſimus, eam prælio, pluréſque alias vindicaſſe oportuit. Verùm propter veterem noſtram amicitiam, ſecundò ad te ſcribere ac monere viſum eſt.

Καὶ δειλίαν σχὼν ἀντὶ τοῦ στρατοῦ θράσους,
Γραφὴν παραλαβὼν Ἀρβάπῃ τῷ σατράπῃ,
Ἀρβαξάνης γὰρ οὐ παρῆν ἐν τῷ στόλῳ·
Σὺν χιλίᾳ γὰρ χερσομάχων ἀσπίδι
Ἔσταλτο πεζῇ συγκροτήσας τὴν μάχην·
Εἰς Μίστυλον πέπομφε τὸν βασιλέα·
Τῆς δὲ γραφῆς ἡ λέξις αὕτη τυγχάνει·
Ἐχρῆν με στρατοὺς Μίστυλε γράψαντά σοι,
Καὶ τὴν ἐφ' ὑμᾶς φάμενον παροινίαν·
Ὅπως ὁ Ῥάμνον τὴν ἐμὴν λαβὼν πόλιν,
Σπονδὰς δὲ λύσας καὶ νόμους παρασπάσας,
Τοὺς φύλακας δὲ συγκατασχὼν ἀθρόως,
Οὓς μὲν τέθνηκας, οὓς δὲ δεσμήσας ἔχει·
Ὡς μὴ λέγειν δύναιτο, κλέπτων τὴν δίκην;
Ἄγνοιαν εἶπε τῆς μάχης τὴν αἰτίαν·
Μὴ γὰρ Βρυάξου τὴν πόλιν συνειδέναι.
Μὴ δευτέρου γοῦν προσδεηθῆναι λόγου·
Ἀλλ' ἣν ἀφῃρέθημεν ἐκ μάχης πόλιν,
Μάχῃ λαβεῖν, καὶ μᾶλλον εἰ δυναίμεθα
Πλείω παρασπᾶν τῶν προπαρεσπασμένων·
Ἐπεὶ τὰ φίλτρου τὰ πολλαχοῦ καὶ πολλάκις
Δεσμὰ ξυνῆψε τῷ Βρυάξῃ Μίστυλον,
Καὶ δευτέρων νῦν ἀρχομένου μηνυμάτων.

Ἢ γοῦν πρὸς ἡμᾶς ἀντίπεμψον τὴν πόλιν,
Καὶ τοὺς ἁλόντας λύσον ὀψὲ δεσμίους·
Ἢ τὴν στρατιὰν ηὐτρεπισμένην βλέπεις.
Ταύτην ἀναγνοὺς τὴν γραφὴν ὁ Μίστυλος,
Οὐδὲν μὲν ἀντέγραψεν, ἀλλ' ἀπεκρίθη
Πρὸς τοῦ Βρυάξου σατράπην τὸν Αρτάπην·
Ὡς εὐστόχως ἂν τὴν ἐμὴν γνώμην μάθῃ
Ὁ δεσπότης σου καὶ φίλος μοι, Σάτραπα·
Εἴ μου τὸ γράμμα τὸ πρὸ μικροῦ τοῦ χρόνου
Σταλὲν διέλθοι, καὶ διηθὼν ἐκμάθοι,
Ἐπεὶ παρ' αἴη · · · · · πύτ · · · τῶν λόγων
· ·

Καὶ πῶς τὸ ῥηθὲν μηνύσας τῷ δεσπότῃ
Πίμπλησιν ὀργῆς τὴν ἐκείνου καρδίαν·
Καὶ τάχ' ἂν ἐκστράτησεν εὐθὺς τὴν μάχην
Ὑπερφλέγοντος τοῦ θυμοῦ τὴν καρδίαν,
Εἰ μὴ τὸ νυκτὸς ἀνθυποφθάσας σκότος
Ταῖς ἀποθήκαις ἐγκέκλεικε τὰ ξίφη·
Καὶ γοῦν ἐφησύχαζεν ἐν ταῖς ὁλκάσι,
Ἕως ὑπερτέλλουσαν ἡμέραν ἴδοι.

Aut ſtatim oppidum redde, captiuóſque ſeriùs libertati reſtitue; aut ad pugnam te para.

Hac pellecta Miſtylus epiſtola nihil ipſe reſcripſit; ſed Artapæ in hæc verba reſpondit: Si quæ ſcripſimus ad illum Bryaxes legiſſet, tum animi mei ſenſa meliùs aſſequutus . . . .

. . . .

eiúſque dicta recitans herum indignatione repleuit: ſtatímque nimia ſuccenſus ira, prælium adoriri ſtatuerat; ſed oborta nox, quam in naui tranſegit, gladios condidit vſque dum Sol manauit.

THEODORI PRODROMI
PHILOSOPHI AMORVM
Rhodanthes & Doſiclis

LIBER VI.

OCeani vaſtis rutilum caput extulit vndis
Phœbus, & ardentem curru conſcendit Olympum,
Reſtituitque diem mundo, rebúſque colores:

Cùm Bryaxes lectulo ſurgens, Deóſque maris ac cæleſtes, quibus bellorum negotia curæ ſunt, veneratus, pugnam exorſus eſt; eodémque momento viros fortes ac peritos vrinatores ferreas ſumere terebras iuſſit; exiguas, ne nimio pondere in profundum traherent: vtque hoſtes lateret hoc fraudis genus,

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ ϛʹ.

Ὁ μὲν μέγας ἥλιος ἄρτι τῶν κάτω
Ἄνω τὸν ἀκάμαντα δίφρον ἑλκύσας
Τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς ὑπερίππευε δρόμον·
Ὁ δὲ Βρυάξης ἐξαναστὰς τῆς κλίνης
Θεῶν προσεμνήσατο τῶν θαλασσίων,
Καὶ τῶν ἐφ' ὕψους Ἄρεως καὶ Παλλάδος.
Εὐξάμενος δὲ πρὸς μάχης χωρεῖ στόμα,
Καὶ τοὺς κυβιστητῆρας ἄνδρας γυμνάδας
Οὓς οὖν κυβιστᾶν εἶχεν ἐξησκημένους,
Λαβεῖν σιδηρᾶς ἐν χερσὶν λέγει σφύρας·
Μικρὰς γε μὲν μάλιστα, μή που τῷ βάρει
Καὶ σφᾶς ἐκείνους συγκατασπῶεν κάτω·
Καὶ δύντας εἰς θάλασσαν ἐν λαθριδίῳ,

Ὡς ἀφανὲς τὸ σκέμμα τοῖς ἐχθροῖς μένοι·
Ὑποδραμεῖν μὲν τὰς τριήρεις Μιστύλου,
Τὰ χεῖλα δὲ σφῶν κρυσταλλάδην διαρραίσαι,
Ὡς ἂν χεθέντων ἔνδοθεν τῶν ὑδάτων
Ἐκ τῶν ἐκεῖθεν χισμάτων καὶ ἀνασμάτων
Τοῖς ἔνδον ὑγρὸς ἀντεπιαθείη τάφος.
Οἱ γοῦν κυβιστῆρες αὐτῷ τῷ λόγῳ
Τῇ προσταγῇ παρέσχον αἴσιον πέρας.
Ὁ δ' οὖν Βρυάξης ξυγκινήσας τὸν στόλον,
Ἐπεὶ κατὰ πρόσωπον ἦν τῷ Μιστύλῳ,
Στερρὰν ἐκεῖθεν τὴν μάχην ἀντεκρότει:
Τὰ πρῶτα μὲν δὴ καὶ κατ' ἀρχὰς τῆς μάχης
Τὸ κρεῖττον εἶχεν ὁ στόλος τοῦ Μιστύλου·
Τρεῖς γὰρ τριήρεις συλλαβὼν ὁ Γωβρύας
Ἐκ τῆς ἐκεῖθεν δυσμενοῦς ναυμαχίας,
Ὅπλων μετ' αὐτῶν καὶ σὺν αὐτοῖς ναυμάχοις,
Μικροῦ γ' ἂν ἐξεποιοῦντο τοὺς ἐναντίους,
Καὶ πρὸς φυγὴν ἔκλινεν αὐτοὺς ἀθρόαν.
Ἀλλ' οἱ κυβιστῆρες οὓς εἶπον φθάσας,
Τὰς ναῦς ὑποδραμόντες αὐταῖς ταῖς σφύραις,
Καὶ τὴν κάτωθεν ἁρμονίαν λελυκότες,
Ἀξιόλογον εἰργάσαντο τοῖς πολλοῖς φόνον·
Οἱ μὲν γὰρ εἱστήκεσαν αἰπισυστάδην

illos mari clam demerſos Miſtyli triremes ſubire voluit, & terebris vti, donec ſciſſæ ruptæque naues vndam facerent, humentíque vectores tumulo ſepelirent. Illis feliciter mandatum exequutis, Bryaxes Miſtylo aduerſus ſtetit, factóque pugnandi initio, primò ſuperior Miſtylus fuit. Etenim Gobryas triremes Bryaxæ tres cum hominibus armíſque cepit; parúmque ab effuſa fuga tota claſſis abfuit. Verùm vrinatores occulti naues cum terebris ſubeuntes, ſoluta illarum compage, inopina omnes cæde conſumpſerunt. Multi ad-

uerſi gladijs rem gerebant, quorum impendentia fata mare vrgebat: dignum miſeratione ſpectaculum. Ille gladio perit; hunc emiſſa ſagitta acerba morte & immaturo funere ſublatum extulit; alius pelagi profundo ipſo cum arcu teliſque mergitur, etiam cædis ſuæ auctorem neſcius; alius immane lapidis pondus iactans, antequam collimaſſet, térque quatérque infelix, aquis vitam reddidit. Gobryas Miſtyli ſatrapa, cuius ſæpiùs oratio noſtra meminit, Heu me miſerum! exclamat, pereo, vnáque mecum futuri cum Rhodanthe matrimonij vota. Sic Amor etiam in aduerſis vadatum igne ſuo vinctúmque pectus attinet; grauíſque perdiu ac pernox memoriæ incubans, mortem ac quid-

Σπάθαις σιδηραῖς προσκαρτεροῦντες τὴν μάχην.
Ὑγρόστομον δὲ σφαγῆς κατέσφαζε ξίφος.
Ἦν οὖν ἰδεῖν θέαμα δακρύων γέμον,
Καὶ μεστὸν οἴκτου συμπαθούσῃ καρδίᾳ·
Ὁ μὲν γὰρ ἐκ παλάμης ····· τοξότου
·····················

Ἄπορος ἤρκτο καὶ περὶ τῆς εἱμαρμένης
Εἰς τὴν ἄπληστον τῆς θαλάσσης γαστέρα,
Τόξου μετ' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ τῷ βέλει·
Μηδ' αὐτὸ κενὸν γνούς τις αὐτὸν ἁρπάσοι,
Ἄλλος βαρβαρ ἐν χερσὶν ἄρας λίθον,
Γεὶν αὖ προσπέμψαι καὶ λάβοι κατὰ σκοποῦ
Βέβλητο τοὺς δείλαιος ὑδρᾷ σφενδόνῃ·
Μηδὲ βραχὺν γοῦν προφθάσας φάναι λόγον.
Ὁ Μιτύλου δὲ σατράπης ὁ Γωβρύας,
Οὗ μνημονεύω πολλάκις μετὰ τοῦ λόγου,
Ὢ μοι Ῥοδάνθη, μικρὸν οἶδε κεκραυγάσας,
Ὡς οἴχομαί σοι καὶ ξυνοίχονται γάμοι·
Ψυχὴν συνεξέρρηξεν αὐτῷ τῷ λόγῳ.
Οὕτω βιαιότατον ἐν κακοῖς ἔρως,
Ὅταν ἐπιστὰς ἐς μέσην τὴν καρδίαν
Ἐκ τῆς πολυημερίοις ἐμμελοῦν θέλη,
Καὶ πολυνυχίζῃ δυσμενὲς πολυνυχίδας·

Πάντων γὰρ αὐτὴ συμπεσόντων πραγμάτων,
Καταφρονοῦσα καὶ θανάτου καὶ ξίφους,
Ὅλην ἑαυτὴν, κἂν ἀφέλκηται βίᾳ,
Ὅλης ἀνάπτει τῆς ἐρωμένης θέας.
Σχεδὸν μὲν οὖν ἅπαντες οἱ τοῦ Μιστύλου,
Καὶ γοῦν τὸ πλεῖστον τοῦ στόλου τέως μέρος
Ἅλμην πιόντες ἐξαπῆλθον τοῦ βίου,
Ψυχὰς συνεξεμοῦντες οἷς πεπώκεσαν·
Οὕτως δὲ λοιποὶ τῆς σαθρᾶς ἰσχύος
Ἡ πληρότης πίμπλησι τῆς ἀβουλίας·
Καὶ λῷστόν ἐστιν ἀσθενὴς βουληφόρος,
Ἢ καρτερὸς δὲ σῶμα μὴ βουληφόρος·
Τούτοις μὲν οὖν τοιοῦτο τοῦ βίου τέλος·
Τοῦ γὰρ λόγου δὲ σῶμα συνεχιστέον.
Οἷον διχασθὲν τῇ παρεμπλώσει μέσον·
Μέρος δὲ μικρὸν οἷς ἐπ᾽ ἀκταῖς ἡ στάσις,
Συχνοῖς ἐρετμῶν δυστυχεῖς κωπηλάται,
Τὸν ἐν θαλάσσῃ θάνατον πεφευγότες,
Ἔλαθον ἐξ ὧν ἐξέφυγον δικτύων,
Τούτοις παρέντες ἀμφὶ τὴν χέρσον μέσην·
Ὁ γὰρ Βρυάξου στρατάρχης Ἀρταξάνης
Πεζῇ προσελθὼν τῇ πόλει τοῦ Μιστύλου
Ἔκτεινε τοὺς φυγόντας ἐξ ὑγροῦ τάφου.

quid humanitus accidit aſpernatur, & à caro corpore, licèt alienum; de illius tamen aſpectu, quem fingit, ac memoria pendere amat. Omnes interea Miſtyli milites, maxima ſaltem exercitus pars in mare demerſa mactatáque eſt. Ita quod in viribus defuit, conſilij opportunitas perficit: adeóque imbellis vir, qui ſapientia munitum pectus egregium gerat, viro fortiſſimo, ſed inconſulto potior eſt. Illos quidem fatum ſic vita deuoluit. Abrumpendus eſt enim orationis curſus, ac diuidendus. Exigua exercitus Miſtyli pars prope littus collocata, hanc vbi cladem inſpexit, remis nixa properiter naues in fugam tradidit, euaſiſſe rata: ſed miſeros latuit ſe in eos incidiſſe caſſes in terra, quos in mari fugerant. Etenim improuiſus cum peditibus Artaxanes vrbem Miſtyli cum ſuperſtitibus oppreſſit.

Nimirum ineuitabile fatum eſt; & cùm eius momenta vrgent, quacumque fugias aſſequetur. Mare fugiſti; terra proxima eſt: terræ quoque pericula homines excipiunt. Ita præſentes vbique quibus indulgeas fatorum Dij. At Miſtylus infelix cladis ſpectator, antennæ inſtitit, nudúmque manu gladium tenens, & graui cum gemitu acerbùm eiulans; Miſtyle, multa ſæpe qui poſſidet . . . . Iam te Deorum ſortíſque inuidia Bryaxæ prodidit: expectas vt aliena manu cadas? Túne hoſtem ſuperbis inſultantem probris feres? túne illi ceruicem præbeas? I, modò morere.

Dixit, & in pectus tum demum vulnera paſſum,
Quà patuit ferro, lethalem condidit enſem,
Ipſe ſui victor, proprióque in ſanguine lætus
Indignantem animam vacuas effudit in auras.

Hic pugnæ exitus fuit; confeſtímque

Οὕτως

Οὕτως ἄφυκτός ἐστιν ἡ πεπρωμένη·
Κἂν γὰρ τὸ νῆμα τοῦ βίου τμηθὲν φθάσοι,
Οὐκ ἂν βιώσῃς, κἂν μακρὸν δρόμοις δρόμον·
Κἂν που φύγῃς θάλασσαν, ἢ χέρσος πέλας,
Κἂν γῆν, ἀὴρ πάρεστι, πανταχοῦ θεοί·
Ὁ δυστυχὴς δὲ ταῦτα Μίστυλος βλέπων
Σταθεὶς ἄνωθεν τοῦ κέρως τῆς ὁλκάδος,
Γυμνὴν μάχαιραν ἐν χερσὶν ἐσπασμένος,
Βαθὺ στενάξας καὶ δριμὺ κράξας λέγει·
Μίστυλε πολλῶν πολλαχοῦ πολλὰ κτίσις.
Ταῖς χερσὶν αὐταῖς · · · · · · · · · · ·
Ἐπεὶ δὲ νῦν θεῶν σε καὶ τύχης φθόνος
Περιδέδραχεν ἤδη τοῦ Βρυάξου τῷ ξίφει,
Μὴ καρτέρει γοῦν ἐκ νόθου θανεῖν ξίφους·
Ἡ σὴ δὲ χεὶρ σε καὶ σπάθη φονευέτω·
Μὴ γὰρ τὸν ἐχθρὸν ὑπερηφανίας λόγους
Δοίης λαλῆσαι, μηδ' ἀκοῦσαι τοῦ πέλας·
Ὡς τῆς μαχαίρας τῆς ἐκείνου τὸ στόμα
Κατευστοχήσοι τοῦ τραχήλου Μιστύλου.
Ἔλεξε ταῦτα, καὶ κατ' αὐτὴν εἰκότων
Τὴν ἰδίαν ὤθησεν αὐτίκα σπάθην,
Πικρὰν ἑαυτῷ τὴν σφαγὴν ὑπαρτύσας.
Οὕτω λαβούσης τῆς μάχης τὰ τοῦ τέλους,

Οἱ συμμαχοῦντες τῷ Βρυάξῃ ναυμάχοι,
Αὐτῷ βασιλεῖ καὶ σὺν αὐτοῖς στρατάρχαις,
Κενὰς λιπόντες τὰς ἑαυτῶν ὁλκάδας,
Πεζῇ προσῆλθον τῇ πόλει τοῦ Μιςύλου·
Παίοντες τε καθέζοντες ἄνδρας ἀθρόως,
Καὶ δουλαγωγήσαντες αὐτὴν τὴν πόλιν,
Ὡς οἷα γυμνὴν δεσπότου καὶ συμμάχων.
Ην οὖν ἰδέσθαι τοὺς νεὼς συλωμένους,
Τοὺς ἀνδριάντας τῶν θεῶν ῥιπτομένους,
Ηρωϊκοὺς πίνακας ἐξηλειμμένους,
Οἴκων ἁλώσεις, τῶν ἐνοικούντων φόνους,
Θρήνους γυναικῶν, κλαυθμυρισμοὺς παιδίων.
Ὠρχεῖτο πληθὺς τῶν πικρῶν Ερινύων·
Επετραγῴδουν τοῖς κακοῖς οἱ Τιτᾶνες·
Επαιζε Παλλὰς, εἶχεν ἡδονὴν Αρης·
Ετρωγεν ὠμὰ τὸ ξίφος πολλὰ κρέα,
Επινεν ἡ μάχαιρα πηγὰς αἱμάτων·
Λέκτρα χεδιασθέντα, παρθένων φθόρον·
Θάλαμος ἐν γῇ, καὶ χαμαίστρωτον λέχος.
Διχῇ διερρήγνυντο γαστρὸς ἐγκύμων·
Ερριπτεν ἐκτὸς νεκρὰ νεκρὸν τὸ βρέφος·
Εκλαυσεν υἱὸν πρεσβύτης πατὴρ νέον,
Εκλαυσεν υἱὸς μητέρα γραῖαν νέος.

cum ductibus egreſſi nauibus Bryaxæ milites, captáque Miſtyli vrbe, quam rege militibúſque vacuam offenderunt, omnes in poteſtatem homines redegerunt. Inde direpta templa, proiecta paſſim Numinum ſimulachra, Heroum tabulæ, expugnatæ domus, interfecti domini, totámque per vrbem mulierum luctus, infantúmque eiulatus.

Certa fides, Erebi totam bacchata per vrbem
Dira cohors, ruptóque vagi Titanes Auerno,
Et cum Cecropia Scythicus Tritonide Mauors
Luſtrauere vias omnes, ſæuíſque furentes
Incubuere malis.

Multi gladijs interfecti, virgines humi depudicatæ, feminæ grauidum ventrem ſectæ, mortuæ exanimes fœtus ediderunt; ſenex pater occiſo iuueni filio, iuuenis filius interfectæ matri collacry-

mauit. Nullius ætatis victores miſertum eſt, non ſenis, non pueri, non viri: plures inuitæ coniugis pudicitiæ vim vitiúmque adferri ingemuerunt. Diuitibus digiti cum annulis abſciſſi. Pauperes hoc à paupertate inſolens conſequutæ ſunt beneficium, vt liberum ab iniuria corpus tuerentur. Nullus tamen victores ſeruúſque dominúſque latuit; eadem omnibus fortuna incubuit. Multi ſimul vincti vnius catenæ opera in ſeruitutem conciliati ſunt.

Matres ab ipſo coniugum raptas ſinu
Sæuus catena miles impoſita trahit.
Magna pars tarda gradiens ſenecta
Triſtis & longa ſatiata vita:
Pars ſimul capta eſt melioris æui:
Virgines nondum thalamis iugatæ,
Et comis nondum poſitis ephœbi.

Diuites denique, mendici; domini, ſerui; ægri, ſani; felices, infelices; eodem omnes incommodo macti ſunt: eadem ſors Rhodanthem Doſiclémque exerci-

Οὐκ οἶκτος οὐδεὶς, οὐ γέροντος, οὐ βρέφους,
Οὐ τῶν ἐν ἀκμῇ τῆς μέσης ἡλικίας·
Ὤμωξεν ἀνὴρ τὴν ὁμόζυγον βλέπων
Ἀκούσαν εἰς τὰ λέκτρα τυραννουμένην.
Αἱ πλούσιαι γυναῖκες, ὦ πικρᾶς τύχης,
Χεῖρας συνετέτμηντο τοῖς δακτυλίοις.
Ἡ δυσπραγοῦσα πλοῦτον ηὐπόρει ξένον,
Τὸ σῶμα κερδαίνουσα· κἂν οὐκ εἰς τέλος
Οὐκ ἦν λαθεῖν οὐ δοῦλον, οὐδὲ δεσπότην.
Κοινὴ τύχη τὰ πάντα καὶ κοινὸς νόμος.
Πολλοὺς τραχήλους εἷλκεν ἅλυσις μία·
Μήτηρ, πατήρ, παῖς, τέκνα, νύμφη, νυμφίος,
Νεανίας, ἔφηβος, ἀκμήτης, γέρων,
Πλουτῶν, προσαιτῶν, δεσπότης, ὑπηρέτης,
Νοσῶν, ὑγιής, εὐτυχῶν, οὐκ εὐτυχῶν,
Δούλη, κυρία, παρθένος, γραῦς, νέα,
Ἥγοντο πάντες ἐξ ἑνὸς καλωδίου·
. . . .
Αὐτῇ Ροδώπη . . . .
Τὸν εἰς τὰ πάντα . . . . . . συνημμένους·
Ἐπεὶ δὲ κρατηθεῖεν οἱ νεανίαι,
Καὶ συνδεθεῖεν τοὺς ἁπαλοὺς αὐχένας.
Ἥδοντο μὲν τὰ πλεῖστα· πῶς γὰρ οὐκ ἔδει,

Ἄλλοις ἀπ' ἄλλων δεσπόταις δουλουμένοις;
Καὶ ταῦτα, βαβαὶ, βαρβάροις ἐκ βαρβάρων,
Καὶ τὰς ἀδήλοις ἐνθυμουμένας τύχας;
Ἀλλ' εἶχον εἰς κούφισμα τῆς ἀλγηδόνος
Οἱ μὴ γαμικῇ συνδεθέντες ἁλύσει
Τὸ συνδεθῆναι δουλικῇ κἂν ἁλύσει·
Εἶχον παρηγόρημα καὶ τοῦ Γωβρύου
Συνεκλιπόντος τῷ βίῳ καὶ τὴν βίαν.
Ἤλγει Δοσικλῆς, ἔσταλαττε δάκρυον,
Οὐ τὰς ἑαυτοῦ δυστυχεῖς θρηνῶν τύχας,
Ἀλλὰ Ροδάνθης τῆς ἐρωμένης κόρης
Τὸν τρυφερὸν τράχηλον ἐν δεσμῷ βλέπων.
Ἤλγει Ροδάνθη, θρῆνον ἐθρήνει μέγαν,
Ὁρῶσα δεσμηθέντα τὸν Δοσικλέα.
Ἁπλῶς ἑαυτῶν ὥσπερ ἐκλελησμένοι
Ἀλληλοπενθὴς ἦσαν ἡ συζυγία,
Ἡ μὲν Δοσικλῆν, χὠ δὲ Ροδάνθην κλάων.
Ἦκτο σὺν αὐτοῖς καὶ Κράτανδρος ὁ ξένος,
Οἷς συμπεφυλάκιστο συνειλημμένος.
Ἤγοντο πάντες Ἀμφίπου τὸν λιμένα.
Ἐπεὶ δὲ καὶ φθάσαιεν ἄγχου τῶν τόπων,
Διχῆ διαιρεῖ τοὺς ἁλόντας Ἀρτάπης·
Καὶ τὴν μὲν ἀνδράσιν ὁλκάδα πληροῖ μίαν,

tos habuit. Verùm inter vincula licèt dolerent; non leue tamen ſolatium illis fuit, herile tam crebrò à barbaris ad barbaros imperium mutantibus, ac multiplices ſortis humanæ vices animo reputantibus, quòd hoſtium hic nondum coniux, hæc innupta potirentur. Gobryæ mors, nullúmque ab eo periculum leuiorem prætcrea ſeruitutem fecit. Vterque tamen non ſuam, ſed hic Rhodanthæ, hæc Doſiclis ſortem fleuit. Denique ſuæ quiſque calamitatis oblitus alienam mutuò lugebat. Cratander eiuſdem antea carceris inquilinus in ijſdem quoque vinculis fuit. Artapas ſatrapa captiuos omnes Amphipo portui propinquans ſeparauit, viróſ-

que ac mulieres diuerſis triremibus impoſuit. Non tulit impatiens Doſicles; &, Si me, inquit, ô domine, à ſorore ſeparaueris, ego calamitatibus meis finem imponam, méque in mare præcipitem dabo. Dicentis faciem truculentus, & proceræ ſtaturæ barbarus excusſa palma pulſauit, mediæque naui reddidit. Ille vultu,hæc pectore vulnus excepit: continuit ſe tamen, non ſine lachrymis, periculi metu, ſi amorem proderet. Naues quæ mortuam amantium bigam ferebant, curſum primò feliciter tenuere. Mortuam dico; namque vt viuens corpus, hominis putâ, equíque, aut bouis vel canis, gladio in partes ſectum mortuis ſtatim partibus

Καὶ τὴν γυναικῶν ἑτέραν πάλιν μίαν.
Ταύτην Δοσικλῆς τὴν διαίρεσιν φθάσας,
Αλλ' ἐᾶ με, φησὶ, τῆς ἀδελφῆς παρθένου
Ταύτης διαρπάσασθαι, Αρχισατράπα,
Εγὼ δὲ θρέμμα τῆς ἐμῆς λύσω τύχης,
Βαλὼν ἐμαυτὸν εἰς μέσον πόντου στόμα.
Ελεξε ταῦτα, καί τις ἑστὼς πλησίον
Βάρβαρος, ὤ μοι, νηλεὴς μέγας γίγας
Κατὰ προσώπου τὸν καλὸν παίσας νέον
Ακοντα ῥίπτει πρὸς μέσην τὴν ὁλκάδα.
Η γοῦν παρειὰ πλήττεται Δοσικλέος,
Σπαράττεται δὲ τῆς Ροδάνθης καρδία.
Ο μὲν γὰρ εἰς πρόσωπον, ἡ δὲ εἰς καρδίαν
Τὴν πλῆξιν εἶχε, καὶ τὸ δάκρυον βλύσας
Ομως ἐπέσχε, μὴ τὸν ἐν στέρνοις πόθον
Δεῖξαι κακοῦ γένοιτο τυχὸν αἴτιον.
Απέπλεον μὲν ἡ ζυγαὶ τῶν ὁλκάδων,
Νεκρὸν φέρουσα τὴν ζυγάδα τῶν νέων·
Η μὲν Ροδάνθην, ἡ δὲ τὸν Δοσικλέα.
Ως γάρ τι σῶμα συνεχὲς ποιοῦν ἔχον,
Ανθρωπον ἐννόησον, ἵππον, βοῦν, κύνα,
Ξίφει διχασθὲν, καὶ μερισθὲν εἰς μέσον,
Αμφοῖν νεκροῦται τοῖν μεροῖν· καὶ πῶς γὰρ οὔ,

Τοῦ συνεχοῦς τμηθέντος εἰς τομὰς δύο;
Οὐ γὰρ καθάπερ ἐκ φυτοῦ τμηθεὶς κλάδος
Εἰσαῦθις ἐκτέθηλε καὶ ψυχὴν ἔχει,
Οὕτως ἔχοιεν αἱ καὶ αἰσθήσει φύσεις·
Ἀλλ' εἰ τέμοις βοῦν εἰς μέσας τομὰς δύο,
Ζωὴν αὖ αὐτὴν αὐτίκα ξυνεκτέμοις·
Οὕτω κἀκείνοις ἡ διάζευξις τότε
Νέκρωσις ἦν ἄντικρυς, ὦ πικρᾶς τύχης.
Ἀπέπλεον μὲν, ὡς ἔφην, αἱ φορτίδες
Ὑπὸ προπόμποις ἀνέμοις εὐθυπνόοις.
Νὺξ δευτέρα μετῆλθε, καὶ θρασὺς νότος
Δεινὸς προσῆλθεν ἐκ μέσης μεσημβρίας,
Κυρτοῖ μὲν εὐθὺς τῆς θαλάσσης τὴν ῥάχιν,
Ὑψοῖ δὲ ταύτης κυμάτων πολλοὺς λόφους,
Καὶ χάσμα τοῦ κάτωθε μέχρι πυθμένος.
Ὁ μὲν Ποσειδῶν ἠρέθιζε τὸν νότον,
Τὸν πόντον ἀντήγειρεν ὁ θρασὺς νότος,
Τὰς ναῦς ὁ πόντος, αἱ δὲ ναῦς τοὺς ἐν μέσῳ.
Κλύδωνα κοινὸν, καὶ ζάλην εἶχον μίαν
Οἱ ναυλοχοῦντες, ἡ θάλασσα, τὰ σκάφη.
Ἐπεβρυχᾶτο τῆς θαλάσσης τὸ στόμα·
Ἐποιοῦντο πάντες οὐκ ἀδακρύτως·
Κοινῇ θεοκλητοῦντες ἐν κοινῷ πάθει

vita caret ; quia continui diuiſionem non patitur. Nec enim à ſenſibilibus ad vegetabilia rectè concluſeris ; argumento rami qui ab arbore abſciſſus iterum floret viuítque: bouem ſi bifariam ſecueris, vitam illi tollas neceſſe eſt. Idem Rhodanthæ ac Doſicli accidit ; quorum ſeparationem iure mortem voces. Igitur felici ventorum anima nauigarunt, donec ſecunda nocte flans à Meridie Notus

Endo mari magno fluctus attollere certat.

Hinc præruptus aquæ mons aſſurgit; hinc vnda dehiſcens terram inter fluctus aperit. Neptunus ventum, ventus vndas vi ſuſcitat: vndæ naues verſant, illæ vectores: communem tempeſtatem æſtúmque nauigantes, nauéſque experiuntur.

Interea magno miſceri murmure pontum.
Tollitur in cælum clamos exortus vtriſque:

& cum lachrymis vota commune peri-

culum occupat. Pergit furere pelagus; alteráque nauium quæ miſeram Rhodanthem ferebat, occultis alliſa ſcopulis omnes mulieres vita ſepeliuit. Sola Rhodanthe (ô immenſam Deorum, quorum ope Doſiclis in manus conuenerat, prouidentiam!) diſruptæ nauis particulam nacta, illíque fulicæ ad inſtar innatans, longum emenſa maris ſpatium euaſit.

Interea loca flucti flacceſcunt, ſileſcunt, mollitur mare:

cùm illa mercatorum Cyprum petentium nauibus obuia, earum auxilium exorauit, receptáque eſt. Tertia die felici vento inſulam adpulerunt, expoſi-

Επολιορκοῦντο. τὸν δὲ τῆς τύχης φθόνον
Οὐκ ἦν ἰδέσθαι καθυφέντα τῆς ζάλης·
Μία γὰρ ἀμφοῖν ὧν ἔφαμεν φορτίδων,
Η τῆς Ροδάνθης τῆς ταλαίνης παρθένου,
Τινὶ προσαρραχθεῖσα μυχίῳ πέτρᾳ
Συνθρύπτεται μὲν, τὸν δὲ φόρτον ἐξάγει·
Απῆν γὰρ εὐθὺς τῶν γυναικῶν τὸ στέφος,
Οσας τὸ πικρὸν ἐμπεφόρτιστο σκάφος,
Τὸν πόντον εὗρε, φεῦ πάθους, κοινὸν τάφον,
Εκτὸς Ροδάνθης, ὢ θεῶν οἶκτος μέγας,
Αφ' ὧν προμεμνήστευτο τῷ Δοσικλεῖ·
Τεμμαχίου γὰρ τῆς νεὼς δραξαμένη
Κούφως ὑπερπέπλευκε τὴν τότε ζάλην,
Ως οἷα κέλλης ἐμβεβῶσα τῷ ξύλῳ.
Επεὶ δὲ μακρὸν ὑπερεκπλεύσοι τόπον,
Μικρὰν λαβοῦσα παῦλαν ἤδη τῆς ζάλης,
Εντυγχάνει μὲν ἐμπορικαῖς ὁλκάσι,
Τὴν ἀμφὶ Κύπρον εὐθύ που στειλαμέναις,
Καὶ τὴν ἑαυτῆς λιπαρεῖ σωτηρίαν
Εκ τῶν ἐν αὐταῖς ἐμπλεόντων ἐμπόρων.
Αλλ' οἱ δυσωπηθέντες αὐτὸν τὸν λόγον
Ανελκούσιν ἐκτὸς αὐτὴν αὐτίκα,
Καὶ πνεύματος τυχόντες εὐφορωτέρου

Τὴν νῆσον εἰσέπλευσεν ἡμέρας τρίτης,
Καὶ τὰς παρ' αὐτὴν ἐμπορευθείσας ὕλας,
Στολάς, λίθον, μάργαρον, εὐώδη ξύλα,
Οἷα παρ' Ἰνδῶν καὶ παρ' Ἀλεξανδρέων,
Χρυσοῦ ταλάντων οὐ μικροῦ πεπρακότες.
Τέλος διδοῦσι καὶ Κράτωνι τὴν κόρην
Τῷ τοῦ Κρατάνδρου δυστυχεῖ φυτοσπόρῳ,
Ὤνιον εἰς μνᾶν χρυσίων τριακάδα.
Ἡ μὲν Ῥοδάνθη ταῦτα καὶ δούλην τύχην
Ἔστεργε, καὶ φῶς δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου.
Ποία δὲ φωνή, καὶ τίς ἀνθρώπου λόγος
Εἰπεῖν τὸ πένθος ἀρκέσει Δοσικλέος;
Ὡς γὰρ παρῆλθε τῆς θαλάσσης ὁ κλόνος,
Τῶν πνευμάτων ἕωθεν ἐστορεσμένων,
Αὐτὸς δὲ κύκλῳ τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων
Θαμὰ προπέμπων καὶ πέριξ περιβλέπων,
Τὴν συμπλέουσαν οὐ κατεῖδεν ὁλκάδα,
Τὸ ναυάγιον ἐνθυμηθεὶς εὐθέως,
Ὤμοι Ῥοδάνθη, μακρὸν οἰμώξας λέγει,
Ὤμοι Ῥοδάνθη, κλῆσις ἠγαπημένη·
Τοιοῦτό σοι τὸ τέρμα τῶν ἐμῶν πόθων;
Τοιοῦτό σοι τὸ κέρδος ὧν ἔτλης πόνων;
Θάλαμος ὑγρὸς καὶ κατάρρυτον λέχος,

tíſque mercibus, veſtibus, gemmis, vnionibus, & aromaticis lignis, quæ ab Indis Alexandriníſque immani pretio redemerant; tandem & Rhodanthem Cratoni Cratandri patri venditam triginta minis aureis tradiderunt. Sic Rhodanthe iterum ſerua non ingratijs viuebat. Quis Doſiclis luctum oratione explicet? Vt pacatis ventis ſæuiens detumuit mare, &

Neptunus ſæuus vndis aſperis pauſam dedit:

Ipſe oculis omnia luſtrans, nauem qua virgo vehebatur, non inſpexit; ſtatímque naufragium ſuſpicatus, prolixùm eiulauit. O Rhodanthe, ô chariſſimum nomen, hic amorum meorum finis! hoc laborum quos tuliſti præmium! Humenti thalamo, lectóque & vndis

obruta iaces! Sic æterna tibi domus mare.

Sic decet æquoreis piſcibus eſſe cibum.

Bis à barbaris capta; pedes, manus, ceruicem vinculis onerata; natali ſolo extorris; deſerta, & chariſſimis parentibus deſolata, inimiciter accenſam ſortem non placaſti. Nondum hæc ærumnis ſatiata eſt, donec plenis faucibus raptam abſumat, & aſſiduæ malorum ſoboli finem ſtatuat? Secundò à latronibus capti, hoſtes Bryaxem Miſtylúmque ſenſimus; ſed aliquando libertati, ſerò licèt, reſtitui, amota procul, quæ diu ingruit, ſeruitutis nube, ſperabam. Nunc immanior alius hoſtis, immite elementum, nouo carcere clauſam nouíſq. impeditam vinculis detinet, quibus me miſerum! te ereptam iri ſpes omnis decolauit. Vbi ille vernantis ætatulæ flos?

Ὑδαρὰ παστάς, καὶ θαλάττιος γάμος,
Καὶ πόντος οἶκος, καὶ μεθ' ἰχθύων βίος.
Οὐ γὰρ τὸ πικρὸν ἱλεώσω τῆς τύχης·
Δὶς αἰχμαλωτισθεῖσα παρὰ βαρβάρων,
Πόδας δεθεῖσα, χεῖρας, αὐτὸν αὐχένα·
Γῆς πατρικῆς ἄποικος, ἠρημωμένη·
Φίλου δὲ πατρὸς καὶ φίλης μητρὸς ξένη.
Οὐ ταῦτα τὴν ἄπληστον αὐτῆς γαστέρα
Ἔπλησεν· οὐκ ἔδωκε ταῖς λαιμοῦ κόρον.
Ἀλλὰ χανοῦσα λίχνον ἐξ ἀπληστίας,
Ὅλην ἀφειδῶς συγκατερρόφησέ σε,
Τῶν δραμάτων ῥήξασα τὸν πολὺν τόμον.
Κατεῖχον ἡμᾶς λῃστρικαὶ χεῖρες δύο,
Ἐχθρὸς Βρυάξης, ἄλλος ἐχθρὸς Μίστυλος.
Ἀλλ' ἐλπὶς ὑπέδραμεν, ἀλλ' ἔθαλπέ με
Ἐλεύθερον φῶς ὀψὲ γοῦν δεδορκέναι,
Τοῦ δουλικοῦ λυθέντος ἐκποδὼν νέφους.
Νῦν δ' ἀλλ' ὁ πικρὸς ἐχθρός, ἡ σκαιὰ φύσις,
Ἡ βάρβαρος θάλασσα, τὸ σκληρὸν γένος,
Καινῇ φυλακῇ δυσμενῶς ἔκλεισέ σε,
Καιναῖς δὲ δεσμοῖς πλεκταῖς ἔδησέ σε,
Ἐξ ὧν λυθῆναι πᾶσα δυσελπιστία.
Ὤμοι Ῥοδάνθη, ποῦ τὸ τῆς ἥβης ἔαρ;

Η κυπάριττος τῆς καλῆς ἡλικίας;
Τὸ τῆς παρειᾶς, καὶ τὸ τοῦ χείλους ῥόδον;
Ο τῶν πλοκάμων κιττός; ἡ ξένη χάρις;
Ο τὴν κορυφὴν ὡς πλατάνιστον πλέκων;
Ποῦ σοι τὰ κρίνα τῶν καλῶν φιλημάτων;
Ποῦ σώματος τὰ μύρτα, σαρκὸς ἡ χλόη,
Τὸ τῶν βλεφάρων ἄνθος; ὤμοι παρθένε,
Μαραίνεται τὸ μῆλον, ἡ ῥοιὰ φθίνει,
Φυλλοῤῥοεῖ τὰ δένδρα, πίπτει τὰ κρίνα·
Εἰς γῆν ὁ καρπὸς, ἡ χάρις παρεῤῥύη,
Τοῦ μετοπώρου προφθάσαντος τὸν χρόνον.
Ωμοι τὸ σὸν δὲ σῶμα δεῖπνος ἰχθύων,
Καὶ σὴ δὲ σὰρξ τράπεζα τῶν ἐναλίων.
Ως ζηλότυπος ἡ φύσις τῶν ἀνέμων.
Ζέφυρος Υάκινθον ἀποκτιννύει,
Καὶ τὴν Ροδάνθην ἄρτι βασκήνας Νότος.
Εμελλες, ὡς ἔοικεν, ἄγριε Γωβρύα,
Θανὼν συνελθεῖν τῇ Ροδάνθῃ πρὸς γάμον,
Ης ζῶν τυχεῖν ἔσπευδες, ἀλλ' ἐπεσχέθης,
Ταῖς συμφοραῖς μου προστελεσθείσης τύχης.
Οἷς γὰρ θανάτου κοινὸν ἔσχετε τρόπον,
Οἷς κοινὸν εἰλήχειτε θανόντες τάφον·
Κοινὰς δὲ κεκλήρωσθε τὰς νυμφοστόλους,

gratiſſima, cupreſſi ad inſtar, ſtaturæ proceritas? genarum conſpicuus ſplendor, & natiuæ labiarum roſæ? vbi comarum hederæ? vbi robuſta, quæ lilium ſpirat, baſij indoles? myrtea lentáque corporis compages? eximium formæ virentis decus? & ſupercilij floridus arcus? Ab hoc pulchritudinis decore exaruiſti: marcida pomi Punicíque mali gratia perijt; decidua lætis arboribus folia; cadentia lilia; iacentes humi fructus; totáque præcocis autumni lætabilis ſpecies euanuit.

O dolor! ánne feris per inertia mōſtra marinis
Sic infelici laniandam ſorte relinqui?

Quis zelotypos ventos neget? Hyacinthum Zephyrus occidit, Rhodanthem Notus. Turpiſſime Gobrya, tu virginis quam viuus amaſti, nuptias mortuus eras obiturus: antea calamitas mea tibi obfuit: Saltem hôc vnum felices, quòd eodem ſepulchro iacentes, ambo aquis obruti, eoſdem maris Deos fœderis ve-

ſtri auſpices habuiſtis. Tu tamen æternùm hos amores non potieris: illius ego fato præuortam. Sic àmanti mihi fidem arbitrari perges; ſic indomitam veri amoris vim agnoſces. Ocelle mi, lumen meum, tu mihi fluctuum quibus conflictata es, deſiderium feciſti. Tu ventis aduerſa, & modò in cælos elata, modò profundo reddita. Vtrimque te vndarum moles turbinéſque raptabant. Forſitan & me nomine compellans, niſi obſtrictum os aqua clauſiſſet, vetera in memoriam dicta, & in quæ coniurauimus pacta reuocabas. Ego infeliciſſimus nihil vnquam tale ſuſpicari potui.

Sic genus humanum damnat caligo futuri.

Nam & ſi futurum nouerit, an fidem

Τὴν πηγμονὴν, τὸ κῦμα, τὰς Νηρηΐδας.
Εὐδαιμονεῖς κἀνταῦθα, λῃστὰ Γωβρύα·
Ἀλλ' οὐ κρατήσεις τῶν ἐρώτων εἰς τέλος,
Ἐμοῦ φθανόντος τὴν Ῥοδάνθην ὡς τάχος.
Γνώσῃ γὰρ μᾶλλον οἷς ἀκραιφνὴς πόθος,
Καὶ ζηλοτύπου καρδίας ἰσχὺν μάθοις.
Σύ με Ῥοδάνθη παρθένε, χρυσῆ κόρη,
Ὀφθαλμὲ καὶ φῶς, καὶ πνοὴ Δοσικλέος,
Θαμὰ συνείλκου ταῖς ῥοπαῖς τῶν κυμάτων·
Τῶν ἀνέμων γὰρ ταῖς πνοαῖς ἀντεπνέου,
Εἰς ὕψος αἰθέριον ἀνασπωμένη,
Κατηγμένη δὲ μέχρις αὐτοῦ πυθμένος,
Ὡς ἂν τὸ πνεῦμα καὶ τὸ κῦμα συμφέροις,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν ῥαδίως στροφωμένη·
Καί που Δοσικλῆν εἷλκες ὑπὸ τὸ στόμα,
Τὸν δυσμενῆ καλοῦσα πρὸς σωτηρίαν·
Καὶ τῶν παλαιῶν ἀνεμίμνησκες λόγων,
Καὶ τοὺς ἐνόρκους ἐξεφώνεις ἐγγύας,
Εἰ μὴ τὸ κῦμα σὸν κατέφραττε στόμα.
Ἐγὼ δ' ὁ πικρὸς, ποῦ γὰρ ἂν εἶχον βλέπειν
Τοιοῦτον, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες, πάθος;
Τίς γὰρ προσέγνω καὶ προεῖπε τὰς τύχας;
Ἢ τίς προειπὼν εἶχεν ἀληθὴς δοκεῖν;

Τυχὴ γὰρ ἀνδρὸς γνησιώτερον πόθον
Ἔχουσα πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ σφοδρὰν ζέσιν,
Εἴωθε τοὺς λέγοντας ὃν θέλει λέγειν,
Δοκεῖν ἀληθεῖς· τοὺς δ' ἅπαν τοὐναντίον,
Ἐχθροὺς, ἀπεχθεῖς, δυσμενεῖς, ψευδογράφους.
Σιγῶν ἐκείνην τῆς μεγαλοψυχίας,
Οὐδὲ πρὸς αὐτοὺς τοὺς λόγους ἠρυθρίαν·
Ἀφεὶς δὲ παλαίειν σε τῇ ζάλῃ μόνην,
Δείλαιος ἡσύχαζον ἐν τῇ φορτίδι·
Ὡς εἶ δι' ἄλλον, οὐχὶ τὸν Δοσικλέα,
Ἔστεργες οὓς ἔστεργες ἀτλήτους πόνους.
Ὦ τερπνότης, ὦ κάλλος, ὦ θεῶν χάρις·
Ἐγὼ φονεὺς σοὶ, οὐ φονεὺς σοὶ ὁ κλύδων.
Τί γὰρ φίλης γῆς καὶ φίλης κατοικίας
Καὶ συγγενοῦς αἵματος ἐξέκλεψά σε;
Τί δ' ἐς ξένην γῆν καὶ ξένην ἀποικίαν,
Καὶ ληστρικὴν δύσνοιαν ἐξέπεμψά σε;
Οὐ γὰρ συνῄδειν τὰς κακοσχόλους τύχας;
Οὐ γὰρ συνῄδειν ὡς ὁδίταις μὲν λόγος,
Καὶ ληστρικὴ χεὶρ τοῖς πλέουσι, καὶ κλύδων,
Καὶ πειρατικὸς αὐτεπεμβαίνει στόλος;
Τί γοῦν συνειδὼς τὰς τροπὰς τὰς ἐν βίῳ,
Ἐπὶ ξένην γῆν δυσμενῶς ὤθηκά σε,

inueniet? Sic à natura comparatum hominis aliquid cupientis ingenium eſt, vt illis ſolis credat, qui ea quæ cupit pollicentur: hos verò qui contrà dicunt & mendacij inſimulet, & velut hoſtibus fidem neget. At ego, ô generoſum hominis animum! nec ad tua erubui dicta: & procellarum metuens, dum te ferebant, in naue quieui; quaſi tot perpeſſu aſpera me propter non toleraſſes. Itaque ego tibi mortis cauſſam præbui. Ego te natali ſolo, viciníſque, ac notis & caris viduatam parentibus abduxi. Ego per exteras regiones vagam egi. Ego latronum ſæuitiæ obieci. Scilicet ea neſciebam quæ ſecus accidere ſolent? Quaſi verò & viantibus inſidias, & nauigantibus prædonum, hyemíſque ac piratarum ſubeunda pericula; omnium denique quæ in vita diuerſi rerum expediunt caſus, neſcius eram? Cur igitur ego te à tuorum complexibus ra-

ptam, inhoſpitalem in terram detuli? At in itinere ad Rhodum non exigua me futuri inter nos matrimonij ſpes lactabat, quod mente inops cogitabam. Iam grauidam, iam matrem animo ſalutabam: partum etiam tollebam. Ita genialis lectus, & ſuſceptorum inania liberorum gaudia mœſtitiem edulcabant: ſed irrita ſpe. Tibi mare thalamus, vndarum ſonitus tympanum, fulgura tædæ fuerunt: Tandémque coniugem Neptunum ipſa & ſponſa & piſcium cibus nacta es. O acerbas nuptias! Pulchrum mehercule, ô Strato & Phryna, thalamum natæ paraſtis: egregio prorſus coronamine ſolennibúſque tædis illuſtrem deduxiſtis. Magnum ex

Τῶν συγγενικῶν ἀγκαλῶν ἀνασπάσας;
Ἐθαλπόμην ἡμᾶς οὐκ ἀγεννεῖς ἐλπίδες,
Τὴν ἐξ Ἀβύδου πρὸς Ῥόδον στειλαμένην·
. . . . δοκοῦντ . . . ἐν τόποις νόθος
Κοίτας ὀνειρώττοντας ἐν χώραις ξέναις,
Καὶ λεχ . . . γάμηρα . . φασματουμένης
Ηὔφραινεν ἐλπισθεῖσα γαστὴρ ἐγκύμων
Ἔτρεφε χ . . . προσδοκωμένα βρέφη;
Ἐπήσσομεν μέλλουσαν ἁβρὰν παστάδα,
Ἐπλάττομεν μηδ᾽ ὄντα καρπὸν οὐ φύος,
Ψευδῆ τρυφὴν τρυφῶντες· οὐ γὰρ εἰς τέλος
Ἐλθεῖν ἀφῆκεν ὁ φθόνος τὰς ἐλπίδας·
Τὴν γὰρ θάλατταν ἔσχες ἀντὶ παστάδος,
Τῶν κυμάτων τὸν βόμβον ἀντὶ τυμπάνων,
Τῶν ἀστραπῶν τὸ φέγγος ἀντὶ λαμπάδων,
Τὸν τῶν ὑγρῶν κοίρανον ἀντὶ νυμφίου·
Νύμφη δὲ καὶ σὺ δεῖπνον, ὦ πικροῦ γάμου,
Τροφὴ τεθεῖσα τοῖς τροφῇ τεθειμένοις.
Καλῶς ἀπηλαύσατε τοῦ θυγατρίου,
Μῆτερ Ῥοδόθης καὶ πάτερ Φρυὼν Στράτων·
Καλὴν συνεπήξατε γάμου παστάδα,
Καλὸν συνεπλέξατε τῇ κόρῃ στέφος,
Λαμπρὰν ὑπεξήψατε τὴν δᾳδουχίαν·

Τοιούτων ἀπώνασθε τῶν φυλαγμάτων·
Εἶδες τελευτὴν τῶν θεοκλυτημάτων,
Ὢν εἰς θεοὺς ἔπεμψας ἄθλιε Στράτων·
Ἑώρακας τὴν παῖδα πρὸς μέσοις γάμοις
Καὶ τοῦ θυγατρὸς τὴν στεφάνην ἠσπάσω,
Ὁ πρῶτον εὐχὴ φιλοτέκνοις πατράσι·
Ἑώρακας καὶ παῖδα τοῦ παιδὸς Φρυών,
Καὶ τοῦ γένους λείψανον εἶχες ἐν βίῳ.
Ὢ φροῦδα πάντα, καὶ κενὸς νόμος λόγος·
Χανὼν ὁ πόντος ἐκροφᾷ τὰς ἐλπίδας.
Οὕτως ἀληθεῖς οἱ θεόρρυτοι λόγοι,
Τόδ᾽ Ἑρμαϊκὸν οὐ διέψευσται στόμα,
Εἰπὸν Ῥοδάνθης καὶ Δοσικλέος γάμον.
Τοιγὰρ τίνος χαλδαιῶτος εἰσακουστέον;
Τίνος χαλδαίας ἀκριβῆ λογιστέον;
Ἢ τέρμα δοῦναι τῷ λόγῳ πιστευτέον;
Ἐπὰν θεοὶ ψεύδοιντο τὰς ὑποσχέσεις,
Οἱ τῆς ἀληθοῦς ἐδύνης ἐπίσταται,
Τίς δ᾽ οὐκ ἂν ἐκτρέποιτο πρὸς ψευδεῖς λόγου
Ὡς ἐμφερὴς γίνοιτο τοῖς ἀθανάτοις;
Ὢ χάσμα πόντου καὶ θαλάσσης καρδία,
Οὐκ αἰσθάνῃ μὲν οὐδαμῶς; ἐχρῆν δέ σε
Κἂν γοῦν Ῥοδάνθης αἰσθάνεσθαι κειμένης,

diligenti veſtra cuſtodia fructum percepiſtis. In feliciſſime Parens, hunc vota, hunc preces, quibus Deorum pacem orabas, finem habuerunt. Beatas Rhodanthe nuptias obiuit. Fixiſti genialibus ſertis oſcula: &, quod præcipuum parentum votum eſſe ſolet, dulces generis reliquias, nepotem ex filia ſuſcepiſti. O quantum eſt in rebus inane! Spes irritas irati maris vnda abſtulit. Ita Numinum oracula vera ſunt! Sic Mercurialis dictio, quæ Rhodanthæ ac Doſiclis nuptias decreuerat, falſa non autumat! Quibus poſtremò fidem arbitrabimur? quorum promiſſis ſtabimus? Ipſa, quæ præſtare poſſunt, Numina nos fallunt; quis in poſterum Deorum ad inſtar mendacio non ſtudeat?

Immenſe ponti gurges, & vaſti maris
Triſtis vorago, ſuſtines tantum nefas?

Non te morientis Rhodanthæ miſereri oportuit? non fluctibus inacceſſum for-

mæ decus obruere puduit? Vixiſti quondam, Virgo: nunc Doſicles viuit. Itáne tu illum non te ille deſeret? Me quoque tui deſiderio naufragum intuere. Hæc fatus, &, Satia te, Numinum inuidia, contenta voce clamitans, in mare præceps ferebatur. Furentem quò minùs ſubito promptóque mortis genere vitam interimeret, cohibuit Cratander. Auſculta, inquiebat, & per Deos aures vaciuas fac. Quid ſi Rhodanthe viuit, túque pelago vitam ſepeliueris; exiſtimas, demens, te ab inferis rediturum, vt puella potiaris? Ita præter Erebi leges ſolus effugies?

Καὶ χρῆμα τηλικοῦτον ὡς καλὸν λίαν
Μὴ τῷ σεαυτῆς πυθμένι συγχωννύναι.
Εἶεν· σὺ μὲν τέθνηκας ἤδη παρθένε,
Τὸν σὸν Δοσικλῆν ἐκλιποῦσα τῷ βίῳ·
Οὐ μὴν Δοσικλῆς ἐκλιπεῖν δύναιτό σε·
Ἀλλ' εἴπερ αἰσθάνοιο κἀπὶ τοῖς κάτω,
Συναγρυπνοῦντα σὴν χάριν κἀμὲ βλέπε.
Ἔλεξε ταῦτα, καὶ, Κορέσθητι φθόνε,
Ἀνακραγὼν ὥρμησε κατὰ κυμάτων·
Καὶ τάχ' ἂν ἀπώνατο τοῦ σφοδροῦ θράσους
Θανὴν ἐποίμην καὶ τελευτὴν ἀθρόαν,
Εἰ μὴ Κρατάνδρῳ τῆς ῥοπῆς ἐπεσχέθη
. . . . . . ἰσάντι καὶ πείθοι λόγοις.
Τί γὰρ, Δοσίκλης, ἐπ' ἀδήλοις ταῖς τύχαις
Οὕτως προδήλως ἐκθανεῖν σπεύδεις; ἔφη.
Ἢ πρὸς θεῶν ὑπόσχες εἷς λέγω λόγοις.
Εἰ τῆς Ῥοδάνθης τῷ βίῳ τηρουμένης
Εἰς πόντον αὐτὸς ῥιψοκινδύνως πέσῃς,
Ἔξεστιν αὖθις ἀναδῦναι τῶν κάτω,
Καὶ συμβιῶναι καὶ συνηθεῖν τῇ κόρῃ,
Καὶ χάσμα τηλικοῦτον, ὦ θεοὶ πόσον;
Ὑπεκδραμόντα τοῦ σκότου διαδρᾶναι,
Θεσμῶν νεκρικῶν ἐκποδὼν τεθνηκότων;

Οὐκ ἔστιν ἅπαξ ἐκλιπόντας τὸν βίον,
Εἰς χοῦν πεσόντας, ἐμμιγέντας τοῖς κάτω,
Λίμνην διαπλεύσαντας Ἀχερουσίαν,
Λήθης κοτύλην ἐκροφήσαντας μίαν,
Καὶ Κωκυτοῦ πιόντας ἢ Στυγὸς σκύφον,
Ἰδεῖν ἐπαυγάζουσαν αὖθις ἡμέραν.
Εἰ δ᾽ ἄρα καὶ τέθνηκεν ἡ σὴ παρθένος·
Κείσθω γὰρ οὕτω καὶ διδόσθω τῷ λόγῳ·
Τί δὴ παρ᾽ αὐτὸ τὴν τελευτὴν ἀσπάσῃ;
Ἔκκοψον ἄκραν τῇ θανούσῃ τὴν κόμην,
Σπεῖσον μικρὸν δάκρυον ἐκ βλεφαρίδων,
Ῥῆξον τὸ χιτώνιον, οἴμωξον μέγα,
Ῥίψον σεαυτὸν κατὰ γῆς· ἐπὶ στόμα
Θὲς εἰς κορυφὴν, ἣν δοκῇ σοι, καὶ κόνιν·
Ἀνδρὸς γὰρ οὐδὲ ταῦτα, πλὴν φορητέα
Ψυχῆς δυούσης ἐξ ἐρωτοληψίας·
Ταὐτὸν κἀγὼ πέπονθα ταύταις τοῖς πάθαις,
Κόρης ἑάλων εὐγενοῦς καὶ παρθένου.

--- Noctis æternæ plagam,
Vaſtóq. manes carcere vmbrantem polum,
Operta terris quiſquis inferûm loca,
Sæuíque ſubijt Ditis immenſam domum;
Jllum tumultu raptus ingenti ferox
Acheron coërcet, triſtis, æternùm inuius
Renauigari; ſiue Cocyti vada
Inertis hauſit, ſiue Lethes pallida
Immerſit vndis ora, ſeu Diuûm metu
Sacra madentes proluit genas Styge:
Hunc pronus vrget aër, & lethi via
Præceps patenti ſemper immergit ſpecu:
Nox atra mundi terret, & greſſus vagos
Nunquam relictum ducit ad ſuperos iter.

Rhodanthe perijt; ita fingamus: cur ideo mori ſtatuis? Dijs Manibus crinem ſeca, collachryma, veſtes rumpe, longum eiula, terræ corpus applaude, ſordentem cinere capillum ſparge: quamuis ne hæc quidem in viro toleranda ſunt; nos tamen perditè amanti indulgebimus. Similis aliquando calamitas me exercitum habuit. Puellam nobilem

& eximiæ formæ Chryſochroën deperibam, quæ lapide caput eliſa perijt. Ego eius mortem quo potui luctu proſequutus, patria, parentibus, amicíſque, ſed non vita carere ſuſtinui. Omnino ſi aliquis, eorum quæ in vita gerimus, functis atque æthere caſſis ſenſus ſupereſt; ſi vel leuicula cognitio, vel minima mentis ſermoníſque particula, illis demum remigrat; ferendum eſt pro amico mori. At cùm omni prorſus ſenſu careant, humanáque omnia, triſtitias iuxtà ac morbos habeant; & lachrymas, planctus labores, inferias, ſacra, fratrum parentúmque luctus, amantium cædes, naufragia, pugnas ignorent: quid inde tibi ex morte tua lucri, etiam ſi Rhodanthem obijſſe concedamus? Imò verò ob ignauam hanc audaciam reprimendus es. Ego tamen illam viuere vaticinor: nec enim à Doſicle ſeparata . . . .

Exis

Ἐχθὲς ἐγνωκὼς ἐξ ἐμοῦ Χρυσοχρόην·
Τέθνηκεν ἡ παῖς συνθρυβοῦσα τὴν κόρην·
Ἔκλαυσα τὴν θανοῦσαν ὡς ἐχρῆν κλάειν,
Ἀπεξενώθην συγγενοῖς συναυλίας,
Φίλων, φίλης γῆς, μητρὸς πατρῴου γένους·
Οὐ μὴν θανάτῳ τὴν κόρην ἀμειψάμην.
Εἰ μὴν γὰρ ἦν αἴσθησις ἐν τεθνηκόσι,
Ἢ γνῶσις ὧν πράττοιμεν ἡμεῖς ἐν βίῳ,
Ἢ νοῦς ἀμυδρὸς, ἢ ψιλὸς μόνος λόγος,
Συγγνωστὸς ἂν ἦς ὁ θανὼν ὑπὲρ φίλου.
Ἐπεὶ δ᾽ ἀναισθητοῦσιν οἱ πεπλωκότες,
Καὶ πάντα πάντως ἀγνοοῦσι τὸν βίον,
Λύπην, νόσον, δάκρυον, οἰμωγὴν, πόνον,
Σπονδὰς, ἀπαρχὰς, βουθυτημένων κρέα,
Θρήνους ἀδελφῶν, μητέρων οἰκτροὺς γόους,
Φόνους ἐραστῶν, τὰς θαλάσσας, τὰ ξίφη,
Ποῖον τὸ κέρδος τοῦ φόνου γίγνοιτό σοι;
Μεμπτὸς μὲν οὖν σὺ τοῦ μικροψύχου θράσους.
Κἂν δῶμεν ὡς τέθνηκεν ἡ σὴ παρθένος·
Ἐγὼ δ᾽ ἄρα πρόμαντις εἰμί σοι ξένε
Τοῦ ζῆν Ῥοδάνθην καὶ βιοῦν, καλῶς μὲν οὔ·
Πῶς γὰρ ἀποζευχθεῖσα τοῦ Δοσικλέος;
. . . . δα νῦν ὡς οἶμαι βίου·

Ερμῆς γὰρ οὐ ψεύσοιτο ταῖς ὑποσχέσεις,
Θεὸς πο · · κὼς · · · καὶ θεῶν ὑπηρέτης.
Τοιοῦτον εἰπὼν ὁ Κράτανδρος τὸν λόγον
Καταστέλλειν ἔδοξε τὸν Δοσικλέα.
Ἀλλ' ἠγνόησεν ἀκοαῖς κωφαῖς λέγων·
Ἀρξάμενος γὰρ τῆς τραγῳδίας πάλιν,
Ὡς μηδενὸς λέγοντος ἠκουτισμένος,
Ἥρμοττε ταῦτα τοῖς προτεθρηνημένοις.
Ὤμοι Ῥοδάνθη, τίς σε συγκρύπτει τόπος;
Ὡς δυστυχὴς ἐκείνας, εἰπὲ πρόσθεν·
Ἐντὸς παρ' αὐτὸν σὺ μένεις τὸν πυθμένα,
Ἢ πόντος ἔξω νεκρὰν ἐξέβρασέ σε,
Καὶ σῶμα γυμνὸν ἐκτὸς ἐξέρριψέ σε;
Καὶ τίς παρ' ἔξω ἢ κατὰ ψάμμον μέσῳ,
Ἢ πρὸς τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἐμπλέων,
Ἀσυγκάλυπτον, ὦ θεοὶ, δέδορκέ σε;
Ἰχθῦς δ' ἄλλοι καὶ διεσπάσαντό σε;
Ἢ κῦμα τοῖς κόχλαξιν ἐξέθρυψέ σε;
Καὶ ταῖς ὑφάλοις ταῖς πέτραις ἤρραξέ σε;
Πνεῖς τι μικρὸν, καὶ παρασπαίρεις ἔτι;
Ἢ κῆτος αὐτίπνικτον ἐρρόφησέ σε;
Ὡς δεινὰ μὲν τὰ πάντα καὶ δεινῶν πέρα.
Γένοιτο δ' αὖ ἡ θλῖψις εὐφορωτέρα,

Digitized by Google

Neque Mercurius Deorum interpres fidem non præſtiterit. Hæc loquutus Cratander Doſiclis luctum ſedaſſe ſibi viſus eſt: ignorabat ſurdo ſe fabulam canere. Etenim Doſicles à nullo ſe audiri exiſtimans, redintegrato luctu hæc repoſuit. Hei mihi, Rhodanthe, quis te felix locus occulit? an maris fundo iaces? an mortuam littori vnda reddidit? an exanime cadauer viatores, aut qui littora legunt, nudum intectúmque (nefas) oculis vſurpant? an lacerum piſces fecerunt? an ſaxis latentibúſque ſcopulis alliſum eſt? Forſitan & exiguum quid vltimúmque ſuſpiras; aut immani te hiatu terra abſorbuit. Quæ omnia dictu grauia, imò grauiſſima ſunt: magis tamen ferenda,

quàm ſi eiectum nudúmque in arena cadauer iaces. His curarum æſtibus fluctuabat Doſicles; cui nauis ex animo exciderat, licèt à naufragio parum abeſſet. Vndecimo tandem die multis iactata tempeſtatibus Piſſam peruenit. Omnibus naui egreſſis Doſicles Cratandérque cum cæteris in cuſtodiam dati ſunt, donec ex ſententia reuerſi Bryaxæ de illis ſtatueretur.

Εἰ μὴ πρὸς ἀκταῖς σῶμα γυμνὸν ἐῤῥίφης.
Τῷ μὲν Δοσικλῆς τηλικοῦτος ὁ κλύδων,
Εἰ καὶ μικροῦ λείποντος εἰς πόντον πόνου,
Ἡ φορτὶς αὐτοῦ τῶν φρενῶν ἐνερῤῥίφη.
Ὁ δ᾽ ἐντὸς αὐτῶν ἐμπεφόρτιστο σκάφος
Εἰς Πίσσαν αὐτὴν ἐνδεκαταῖον φθάνει,
Πολλοῖς παλαῖσαν ἀγρίοις κλυδωνίοις.
Ἐκβάντες οὖν ἅπαντες ἐκ τῆς ὁλκάδος
Ὁμοῦ Δοσικλῆς καὶ Κρατάνδρῳ τοῖς φίλοις,
Φρουραῖς ἐνεβλήθησαν ἐζοφωμέναις,
Ἕως Βρυάξης εἰσελάσας τὴν πόλιν
Ψήφοις ἐπ᾽ αὐτοῖς τὰς δοκούσας θεσπίσοι.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ ζ′.

ΤΩ, μὲν Κρατάνδρῳ, πρός γε τῷ Δοσικλεῖ
Πάλιν φυλακαί, πάλιν αἰχμαλωσίαι,
Κλοιοὶ σιδηροῖ, καὶ σφυρήλατοι πέδαι,
Καὶ πρός γε τούτοις ἐλπίδων κενῶν φόβοι.
Τί δ᾽ ἡ Ῥοδάνθη; κἂν ἔγνω δούλην τύχην,
Κἂν εἶδε τὸν Κράτωνα δεσπότην νέον,
Οὗ τὴν πρὶν ἠγνόησε δεσπότιν ἔρον.
Κἂν ἐκ τύχης δέσποιναν ἔγνω τὴν Στάλην,
Οὗ τὴν παλαιὰν Ἀφροδίτην ἠγνόει·
Κἂν πλεῖστον ἐσμὸν εὗρε συνδούλων νέων,
Σύνδουλον ἠπίστατο τὸν Δοσικλέα·
Οὗ καὶ συχνῶς ᾤμωξε τὴν ἀπουσίαν,
Σεμνῶς ἀποκλαίουσα τὴν θρηνῳδίαν·

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER VII.

ITa Cratandrum & Doſiclen alius carcer, altera ſeruitus excepit; rurſúſque in nexu ac compedibus habiti etiam ſupplicij metu torquebantur. Rhodanthe, quamuis alibi hero Cratoni Stalæque ſeruiret, non tamen prioris oblita domini, eius affectum memoria effudit. Nam in maxima ſeruorum turba carere non potuit Doſicle, cuius abſentiam longo proſe-

quuta luctu, dominos, plagarum metu, ſi ab illis audiretur, cauebat. Itaque media de nocte humi iacens, Heu me miſeram! exclamabat, ô nomine tenus coniux! ô Doſicles!

Quis te dehiſcens pontus in præceps tulit;
Quæ nauis, aut quæ dira prædonum manus
Sæuo patentis carceris clauſum ſpecu,
Aut longa vaſtæ ſpatia telluris tenent?
An nuptiali conſcias ſacro faces
Tibi ſocer ornat; & nouos coniux lares
Petita firmat? ede, quod vitæ genus,
Et qua labantem ſpiritum mora trahis.
An tu fauentes forſan expertus Deos,
Regno recenti fidis, atque animos leues
Fert impotentis altiùs ſortis fauor?
Quæ virgo demum placuit; in cuius toros
Iuiſſe gaudes; quóſque iurabas Deos,
Veteríque prodis pignore obſtrictam fidem?
An fortè viuis lætus? an miſero diu
Longáque preſſo ſeruitute liberum
Ingrata pridem vincula impediunt diem?
Potéſque cælo ſemper irato frui?

Μήπως φανεῖσα τοῖς νεαροῖς δεσπόταις
Πολλοὺς καθ' αὐτὴν αἰτεπάξοι κονδύλους.
Ῥιπτουμένη γραῦ κατὰ γῆς νυκτῶν μέσον,
Οἴ μοι, Δοσίκλης, δυσπαθῶς ἐκεκράγει,
Ἀνερ Δοσίκλης ἄχει γραῦ φωνῆς μόνης,
Τίς γῆ σε, τίς θάλασσα, τίς βυθὸς φέρει;
Τίς ναῦς; τίς ὁλκάς; τίς φυλακή; τίς σκότος;
Τίς βάρβαρος χείρ; τίς μισάνθρωπος βία;
Τίς δόξα; ποῖα λέκτρα; τίς καινὸς βίος;
Τίς οἶκος; οἷα σκῆπτρα; τίς τύχης γέλως;
Τίς ὄλβος; οἷα μνῆστρα; τίς πόθος νέος;
Τίς παστάς; οἷος γάμος; οἷα παρθένος;
Τίς τῶν ἐνόρκων ἔγγυος ἀμνηστία;
Ζῇς μοι, Δοσίκλης, καὶ πνέεις τὸν ἀέρα;
Δοῦλον βλέπεις φῶς, ἢ μέραν ἐλευθέραν;

Δεσμοῖς κατάσχῃ; τὰς ἀλύσεις ἐξέδυς;
Παρὰ Βρυάξῃ στρατεύεις δεσπότῃ;
Βαρβάρων ἄγον δεσπότην εὗρες νέον;
Εἰς Πίσσαν οἰκεῖς; εἰς θάλασσαν ἐμπλέεις;
Κλύδων, γαλήνη; κῦμα, λειότης πλόου;
Ἀντεμφυσήσεις ἀνέμων, ἡσυχίαι;
Χρηστὴ, τὰ περὶ ναῦς; ὑγιὲς, τὸ θεῖον σκάφος;
Εἶδες Ῥοδάνθην εἰς βυθὸν κατηγμένην;

An tu catenas, ferreáſque compedes
Fugiſſe gaudes, & Bryaxæ maxima
Dominaris aula? grauius an vrget malum?
Heríque durum pateris imperium noui?
Piſſæus an te campus incolam tenet?
An vorticoſi Nerei per cærula
Naui moraris? inde tempeſtas furens
Cælum ſolúmque miſcet, & totos ſuis
Fluctus reuoluit ſedibus: mox arduas
Pacata ponit vnda ſubſidens minas,
Et placida ridet aura compoſiti maris?
Statímque triſtis impetus grauis Noti,
Et ingruentis flamen aduerſum Dei
Euertit vndas? Vndique incumbunt ſimul,
Rurſúſque verſant? ipſa mox tranquillitas,
Breuíque fluſtrum ſubdolum pellacia
Iterum refulget, & leui ponto incubat?
Sic inſolentis cæca Fortunæ manus,
Dubiúmque numen verſat incertas vices;
Ingrata lætis, læta miſcet triſtibus.
Modò ſana rectas alnus inſiſtit vias;
Mox trunca pelago puppis immenſo natat.
Vidiſtin' vt me fluctus in præceps dedit?

An quæ tumenti ſemper incubuit mari
Obiecta nubes rapuit aſpectus tuos?
Vidiſtin' vt me parua pars fractæ ratis
Eripuit vndis? vtque commota furens
Fluctus procella rapuit, & ruptam ratem
Animæ vis omni decore populatam tulit?
An tu nil horum videris; nullam ratem,
Fragmenta nulla? Nullus humentes genas
Saltem rigauit imber? an aliquis tuos
Vultus madenti rore perfudit dolor?
Viuis, Doſicles, vt Rhodanthem defleas?
Moreris, Doſicles, ne Rhodanthem defleas?
Vndæ, nec vndæ ſorbuere te vadis?
Et nulla tellus, multa tellus obruit?
An triſtis aures fama peruenit tuas,
Mercator vt mox inſulam Cyprum appulit,
Heræque ſubitò venditam Stalæ dedit,
Aurique pretium ter decem minas dedit?
An verò Cyprus, & Stala, atq. auri minæ,
Ignota tibi ſunt? Miſera, quid nectis moras!
Quid porro luctus pergis ordiri nouos?
Inſana ſtultæ mentis hæc ſolatia.
An verò medijs me natantem fluctibus

Οὐκ εἶδες, ἐμπεσόντος ἐν μέσῳ νέφοις;
Εὥρακας δ᾽ ξύλον ὡς ἔζωσέ με;
Εὥρακας τὸν πόντον ὡς ἄπηξέ με;
Εὥρακας δ᾽ σκάφος ὡς ἤγλρέ με;
Οὐκ εἶδες οὐδὲν, οὐδὲ ναῦν, οὐδὲ ξύλον;
Εκλαυσας, οὐκ ἔκλαυσας; ἄλγος, δάκρυον;
Οὐκ ἄλγος, ὐ δάκρυον, ὐ βραχὺς πόνος;
Ζῆς μοι, Δοσίκλης, καὶ Ροδάνθῃ δακρύεις;
Οὐ ζῆς, Δοσίκλης, ὐ Ροδάνθῃ δακρύεις.
Ο πόντος, οὐχ ὁ πόντος, ἐρρόφησέ σε.
Η χέρσος, οὐχ ἡ χέρσος, ἐβρέχθησέ σε.
Ηκουσας ὡς εἰς Κύπρον ἐξέδοντό με
Εἰς χρυσίνων μνᾶν καὶ μόνων πελακάδα;
Ηκουσας ὡς εὕρηκα δέσποιναν Σπάλων;
Οὐ Κύπρον, οὐδὲ νῆσον, ὐ μνᾶς, ὐ Σπάλων.
Ωμοι, Δοσίκλης, ταῦτα μὲν πολλοὺς λόγους,
Καὶ ῥητὰ μωρὰ καρδίας πλανωμένης.
Σὺ δ᾽ ἀλλ᾽ ἴσως ἰδών με πρὸς βυθῷ μέσῳ,

Καὶ τὴν ἔνυγρον πικρὰν ἠπίσας τύχην.
Σαυτὸν ἀποπερεξέπνιξας αὐτὸς αὐτόχειρ;
Καὶ σοῦ τυχὸν θανόντος, ὦ μοι νυμφίε·
Ἐμοῦ Ῥοδάνθης τῆς ταλαιπώρου χάριν;
Ἐγὼ βλέπω φῶς, καὶ πνέω τὸν ἀέρα,
Μὴ φῶς ἐρυθριῶσα, μὴ τὸν ἀέρα,
Ὃν πνεῖν ἀφῆκας, ὃν βλέπειν ἐμὴν χάριν.
Ὁρῶ δὲ πόντον, πόντον οὐκ αἰδουμένη,
Ὃν ἔσχες, αἲ αἲ, καὶ τάφον καὶ παστάδα.
Πατῶ δὲ γῆς τὴν ῥάχιν ἐκτὸς αἰσχύνης·
Γῆν οὐ πατεῖς σὺ, φεῦ θεοὶ, τίνος χάριν;
Ἐμοῦ χάριν, καὶ ζῶσαν οὐ πιμπρᾶτέ με·
Δίκη λιπόντος τὸν βίον Δοσικλέος,
Βιοῖ Ῥοδάνθη καὶ βιοῦσ᾽ οὐ λαμβάνει·
Ποῦ τῶν χαλαζῶν τὰ λιθοβολήματα;
Ποῦ πλῆθος ὄμβρων, ἀστραπῶν μακραὶ φλόγες,

Viderit, & illis obrutam certò ratus,
Deditque triſtes gutturis fracti notas,
Ruptáque fauce pendet infelix onus?
At ipſa nondum ſole deſino frui,
Vitámque viuo qua mea cauſa cares.
Sic ecce tuos obuia fatis
Tulit atra dies vrna citatos.
Me fluctus ſpectare iuuat, pontúmq. furentem?
At lethi cauſam præbuit ille tui.
Scilicet ille toros, ille & tibi buſta parauit;
Ille faces thalami, funeris ille faces.
Nec terram calcare pudet? tibi terra negatur;
Imáque pallentes incolis vmbra locos.
Vos viuentem animam calidis immergite flammis,
Viuáque compoſito tradite membra foco.
Nēpe ſequi Doſiclen hac ſaltem in morte licebit,
Inque meum illius funere funus erit.
Quis me rapidæ grandinis impetus,
Quæ cæleſti nubila ſaxo
Grauiore prement obuia mole?
Tumidúſque ſuis imbribus aër,
Telóque minax ira triſulco,

Triſtiáque truci fulgura flamma,
Nimbúſque cadens igneus aſtris,
Aut aduerſis flamina ventis?
Ardua cæli nunc compages
Peritura ruat. Tu deciduis
Terram repetes Phœbe quadrigis:
Ipſáque magnæ dorſa parentis
Triſtes pateant ima ſub vmbras.
Verſis mittat nunc cardinibus
Siculis ventos Æolus antris.
Ipſa furentes æquora voluant
Commota minas, & metuentis
Ceſſura poli ſidera tingant.
Et quidquid erit lege ſoluta,
Euerſo ruat ordine fati.
Nam quid patrios inſana lares,
Quid deſertos ſtulta parentes,
Fratréſque queror? quid virgineos
Fugitiua choros, quid diuitias,
Quid repertæ pondera gemmæ,
Et quæ vaſtis demerſa fretis
Inda monilia nauita auarus
Auido ponti vortice quærit,

Κτύπος τε βροντῶν, ὑετὸς, πυρὸς νόθος·
Ἥλιος εἰς γῆν, οὐρανὸς ῥαγεὶς μέσον,
Γῆς χάσμα καινὸν, ἀνέμων πνοὴ ξένη,
Θάλασσα μέχρις οὐρανοῦ πεπηδηκυῖα,
Ἀνατροπή τε παντὸς, ἀλλαγὴ βίου.
Ὤ μοι Δοσίκλεις ὡς ἐμοῦ θάρρει χάριν·
Τί γὰρ φίλην γῆν, μητροπατρῷον πέδον,
Τὸν φυότα, τὴν τεκοῦσαν, ἀδελφοὺς φίλους,
Ἡλικιώτιν ὁρμαθὸν συμπαρθένων,
Χρυσοῦ βάρος, μάργαρον, ἄργυρον, λίθους,

T

Τὸ μεῖζον εἰπεῖν, τῆς ἐλευθέρας τύχην
Ἀφῆκα, καὶ παρῆλθον εἰς δούλων βίον,
Καὶ σοῦ Δοσικλῆς πλάνην ἀντηλλαξάμην,
Καὶ δεσμὸν ἀντέστρεψα τῆς εὐζωΐας.
Καὶ νῦν τὸ δοῦλον οὐ παραδώσω τῆς τύχης·
Καὶ ταῦθ' ὑπὲρ σοῦ, φεῦ ὑπὲρ Δοσικλέος,
Φεῦ ὑπὲρ οὗ τοσοῦτον εἱλόμην πόνον·
Οὐχὶ παραδώσω καὶ πνοὴν καὶ καρδίαν,
Σοῦ χάριν, ὅς μοι καὶ πνοὴ καὶ καρδία.
Οὐ ψεύσομαί σοι τὰς ἐνόρκους ἐγγύας,
Κἂν οἱ θεοὶ ψεύδοιντο τὰς ὑποσχέσεις·
Καὶ σοῦ θανόντος ἀπολειφθῶ τῷ βίῳ.

Peiora diu patior miſera?
Me libertas aurea fugit
Propter Doſiclen.
Traducta vagæ per ludibria
Improba vitæ.
Placuit longi carceris horror,
Sæuáque preſſa ceruice tuli
Vincula virgo.
Nunc fatales exoſa colos,
Infeſta meæ non abripiam
Tempora vitæ?
Verùm, ô Doſicles (ille arcanis
Latebris pectoris, imíſque manet
Ille medullis)
Non ego prodam, quæ tu varia
Numina voce, & quos ego ſum
Teſtata Deos:
Quamuis horum perjura fides
Mutua noſtrûm vota fefellit.
Iam tu vacuas Erebi ſedes,
Iam felices incolis agros;
Vbi pallentes myrteus vmbras
Lucus opacat.

Te ſequar, atque ambo vacuis errabimus oris,
Certa ſequi, carum corpus vt vmbra ſolet.
Anne rates aliquis mergendáque retia quærat,
Si vaga conſumpto deſinat vnda mari?
Aut etiam toto latè ſi merſa profundo
Obruta perpetuis terra periret aquis:
Omnia pontus erunt, raſtríſque exercita tellus
Sufficiet ſolas ſuſtinuiſſe rates.
Arua ferent piſces, longúmque patentibus agris
Latiùs effuſo marmore tecta ruent.
Quis bouis vſus erit? tauro quis vincula tradet?
Ardua quis valida iunget aratra manu?
Scilicet hic agros, hic credet in aëre ſulcos?
Cuncta dabit rapidis diripienda Notis?
Nam neque flauentes campos telluris opertæ
Seminibus varijs ſollicitare poteſt.
Aëre quis careat? namque eſt vitabilis aër:
Et quis ſi careat, viuere poſſe putet?
Sic neque formoſo Doſicle caritura Rhodanthe
Tam longos ferret ſemiſepulta dies.
Illum ego per terras, vaſtique per æquora ponti
Inſequar, & longas incomitata vias.
Nec perjura fidem, teſtatáq. Numina fallam,

Οὐ γὰρ σκιαὶ γένοιντο χωρὶς σωμάτων,
Οὐδ' ἡ Ροδάνθη τοῦ Δοσικλέος δίχα.
Η τίς δέοιτ' ἂν ὁλκάδων ἢ δικτύων
Αποψυχούσης τῆς θαλάσσης εἰς τέλος.
Εἰ γῆ θαλαττώσειε τὸ γῆς τὸ πλάτος,
Καὶ θαυματουργῶν ἁλιεὺς καὶ πλέει.
Ζωγρεῖ δὲ καινὴν ἄγραν ἄλλων ἰχθύων,
Ξηρὸν δὲ πόντον αὐτὸς ὑγροῦ τέμνειν ἔχει;
Τίνες δὲ καὶ πρίαιντο βοῶν ἀροτρέα,
Η γηπονικὸν ὄργανον κτήσαιτό τι,
Μὴ γῆς ὑπούσης ἣν γεωργῆσαι δέοι;
Εἰ μὴ γεωργεῖν τὴν ὑγρὰν βούλοιτό τις,
Η σπέρμα καρποῦ χωννύειν ἐν ἀέρι.
Τίνες δ' ἀναπαύσαιεν ἀέρος δίχα;
Η πῶς Ροδάνθη καὶ τίνα ζήσει βίον
Μὴ συμβιοῦντος τοῦ φίλου Δοσικλέος;
Θάρσει Δοσίκλεις τῶν ἐμῶν λέκτρων πέρι.
Συνήπλομαί σοι κἂν ξενώσῃ, κἂν πλάνῃ·
Συνέψομαί σοι κἂν βυθῷ, κἂν πυθμένι.
Οὐ ψεύσομαι τὸν ὅρκον, οὐ τὴν ἐγγύην.

Primáque libatis baſia capta genis.
Nec pudet amplexus, aut oſcula caſta dediſſe.
Sola hæc coniugij culpa futura mei.
Vos hoc innuptæ, vos primùm audete puellæ,
Neſcia cùm primus pectora iungit amor.
Sic non ficta nouos concordia iunget amantes.
Exemplo faciat quæque puella meo.
Tu Doſicles Rhodanthæ
Si iunctus es puellæ,
Eadem pati decebat
Tecum tuam Rhodanthem.
Te triſtis irruente
Pugno manus cecidit,
Dirúmque vulneratos
Percuſſit alta vultus:
Audaciórque facta
Non impetum repreſſit;
Quin igneos ocellos
Illos mei Doſiclis,
Quos conſcios amorum
Flammæque frigoríſque
Vis æqua temperauit,
Læſit profana læſit.

An non manus Deorum
Vlciſcitur nocentes?
Iouíſque dextra fulmen
Iam ſegne frigidúmque
Incurioſa vibrat?
Etinnyéſque vanis
Emiſſa tela ventis
Torquere deſierunt?
Titanas an furentes,
Longo ſopore preſſos,
Nunc marcidos iacere?
An liber à veterno,
Vindex vigílque longo
Deus furore ſæuit;
Atque omne perſpicaci
Oculo ſcelus videbit?
Tam multa dira paſſus
Es, Doſicles, amando.
Nunc inuidente fato
Tellus videt Cythera
Te ſeruitute preſſum:
Quam præferam Doſicli?
Abſit hoc ſcelus, ô pater Deorum,

Ηψου δὲ τολμήσασα, καὶ ψυχρὸν τὸ πῦρ·
Καὶ τῶν θεῶν οὐκ οἶδε κόπτειν ἡ σπάθη.
Υπὲρ καπνοῦ τὰ τόξα τῶν Εριννύων,
Υπνοῦσιν οἱ Τιτᾶνες, ὦ θεία κρίσις·
Ημῖν δὲ καθεύδουσιν οὐδένα χρόνον;
Αεὶ δὲ γρηγοροῦντες οἱ κακόχολοι
Οξύτερον βλέπουσιν αὐτοῦ Λυγκέως.
Σὺ μὲν πέπονθας τοῦτο καὶ τούτου πλέων·
Εγὼ δὲ τὴν δούλειαν ἐν Κύπρῳ τύχω
Τῆς σοῦ Δοσικλῆς προκρινοῦ συνοικίας;
Μὴ τοῦτο, μὴ Ζεῦ, μὴ Θεῶν γερουσία.

Ὦ μοι Δοσίκλης, ὦ καλὸν θέαμά μοι,
Εἰ μὲν προεξέπνευσας ἤδη τὸν βίον,
Ἐναυαγήσας τῆς Ῥοδάνθης τὸν γάμον.
Τοιαῦτα τἀμὰ καὶ θανοῦσά σε φθάνω·
Ὁπωσιοῦν γὰρ ἐγχρονίζειν τῷ βίῳ
Ὁ τῶν ἐρώτων οὐκ ἐπιτρέπει νόμος.
Εἰ δ' ἄρα μὴ σύ, τίς γνώμη, τί δράσω;
Δούλη μὲν εἰμί, δεσπότης δέ μοι Κράτων,
Καὶ τῆς ἐμῆς ἔκφρος ἐσχάτης τύχης·
Κἂν που φυγοῦσα κρυφίως τὸν δεσπότην
Πάντῃ περιδράμοιμι μαστεύουσά σε,
Ἔκφρος αὐτὸς προῦπτα μὲν φόβον φέρει,
Μὴ προφθάσας φθάνουσαν εὕρῃ καὶ λάβῃ,
Καὶ τοῦ σκοποῦ μὲν ἀστοχήσω μὲν τόπον,
Κέρδος δὲ τῆς μάστιγος ἀντικερδανῶ.
Ἔπειτα ποίαν ἐξερευνήσω πόλιν;
Ποίαν δὲ γῆν φθάσασα καὶ ποῖον τόπον,
Εὕρω Δοσικλῆν. ἀγνοῶ ποῖ μὲν δράμω,
Ποῖ δὲ δραμοῦσα τῆς φίλης τύχω θέας.

Conſentéſque Dij! ſed inſolente
Si fato perijt meus Doſicles,
Et ſi naufragus æquoris profundo
Nuptijs potuit meis carere,
Inſequar longo peritura luctu.
Tunc lucos Erebi, locos ſilentes,
Vaſtæ myrtea tunc opaca ſiluæ,
Mœſtis ibimus anxij querelis.
Nam producere quid iuuat nocentis
Vitæ tempora? quid tuas Cupido,
Et tuas violare Cypri leges?
Heu quid agam? mœſtam Cyprúmne exoſa relinquam,
Experiárque vagæ longa pericla fugæ?
Me Crato perquiret varijs erroribus actam;
Nulláque ſpes aliquo poſſe latere dolo.
Suſpectam metuóque fugam, præreptáq. rurſus
Irrita tentatæ cedere vota viæ.
Verbera mox ſontem, ſontem quoque pœna manebit:
Affectus prohibent verbera nulla meos.
Sim modò per terras, & ſim fugitiua per vrbes,
Optato liceat nempe Doſicle frui.

Hæc maximo luctu loquentem Rhodanthem nemo in ædibus (omnes enim vaſta ſomni nebula oppreſſi iacebant) intellexit: ſola Myrilla Stalæ filia vigili aure ſingula hauſit. Nec mirum, virginem multiplici curarum æſtu vexari; & ſi amore ſaucia ac de nuptijs ſollicita ſit, noctes integras inſomnes trahere. Quin ſi curarum aliquid obdormiens remiſerit, altera, ſimili quæ carpitur igne, vigilans dormientis ab oculis ſomnum expellit; luctúque ac gemitu & lachrymis ſedatam animi tempeſtatem, flammámque cinere ſemiſepultam acriorem excitare ſolet: exemplo My-

Τοιαῦτα πολλὰ δακρυούσης τῆς κόρης,
Αλλος μὲν οὐδεὶς, οὐ Κράτων, οὐχὶ Στάλη,
Επηκροᾶτο τῆς πικρᾶς τραγῳδίας·
Τὴν ἀκοὴν μὲν εἶχον ἠσφαλισμένην,
Υπνου καταφραγνυῶτος αὐτοῖς τὰς θύρας.
Οὐ μὴν Μύρτιλλαν τῆς Στάλης θυγατέρα
Ο τῆς Ροδάνθης ἔλεγε λανθάνειν γόος·
Ολης γὰρ νυκτὸς γρηγοροῦσιν ὠτίοις
Ηκουεν ἀγρυπνοῦσα τῶν λαλουμένων·
Καὶ καινὸν οὐδέν· παρθένου γὰρ καρδίαν
Ερως ὑπεισελθὼν καὶ γάμου φαντασία,
Καὶ νυμφικῶν ἔννοια παστοπηγίων
Πολλαῖς μερίμναις ἐμμερίζει τὴν κόρην,
Πολλοῖς λογισμοῖς ἐκδίδωσι τὴν ἀθλίαν,
Σφ' ἀ · · ασπαθεῖσα καὶ νυκτῶν μέσων
Αυπνος ἀνέστηκεν εἰς τὴν ἡμέραν·
Κἂν καί τι μικρὸν αἰσθῇ τῆς φροντίδος,
Καὶ βραχὺς ὕπνος τὴν ταλαιπώραν λάβῃ,
Η ταυτοπαθὴς ἀγρυπνοῦσα παρθένος
Τὸν ὕπνον ἐξέωσε τῆς κοιμωμένης,
· · · · ὖσα, δακρύσασα, κωκυσαμένη,
Καὶ τὴν ζάλην ἤγειρεν ἡμερωμένην,
Καὶ τὴν πυρὰν ἀνῆψεν ἐσποδισμένην.

Οἷόν τι καὶ Μύριλλαν εἰσπέσοι πάθος.
Ὡς γὰρ ἐρωτιῶσα καλὴ παρθένος
Ἐρωτιώσης ἠκροᾶτο παρθένου,
Ὡς οἷα τινὶ κεντρίῳ κεντουμένη
Ἀνίσταται δὲ τάχος ἀπὸ τῆς κλίνης,
Εἰς τὴν δακρυρροοῦσαν ἔρχεται κόρην,
Πυνθάνεται δὲ πένθος ἐξ οὗ δακρύει,
Καὶ τίς Δοσικλῆς, καὶ πόθοι, καὶ πῶς θάνοι.
Ὀμνῦσιν ἢ μὴν ἐν μυχῷ ψυχῆς μέσῳ
Παῖδας φυλάξειν οὓς ἀπαγγέλλοι λόγοις.
Τοῦτον Μυρίλλας ἀξιούσης τὸν λόγον,
Μύχιον οἰμώξασα, κἀκ ψυχῆς μέσης,
Ἔφη Ροδάνθη. καὶ Μύριλλα κυρία,
Δούλην μὲν οὖσαν τὰς ἐμὰς λέγειν τύχας,
Καὶ ταῦτα πρὸς δέσποιναν, ὡς πολὺ θράσος;
Ἐπεὶ δὲ καὶ κέλευσμα δεσπότην πάλιν
Ποιεῖν ἀνάγκη τοῖς ὑπηρετουμένοις,
Οὐκ ἂν θελήσω τὰς ἐμὰς κρύψαι τύχας.
Σὺ δ' ἀλλὰ φυλάξαιο μή τι δακρύσῃς,
Οὐ γὰρ θεμιτὸν, οὐ θεοῖς δεδογμένον
Δέσποινας οὔσας δουλικοὺς κλάειν πόνους.
Γένη μὲν, ἢ πατρίδας, ἢ φυτοσπόρους,
Ἢ χρυσὸν ἄργυρον, ἢ μεγίστας ἑστίας,

rillæ, quæ cùm amaret, Rhodanthémque pariter amantem hæc omnia loquutam intellexiſſet, feſtina lecto ſurgens luctus cauſas, Doſiclíſque genus ac mortem quærebat; ſacramento etiam adfirmans, ſe ea quæ ab illa audiuiſſet, intimo pectori cautè ſeruaturam. Hoc ſermonum ſolatio Rhodanthes curas Myrilla depromebat, cùm illa imo à pectore ſuſpirium ducens: Ego, inquit, ſerua ſi caſus meos dominæ narrauero, audaciæ poſſum inſimulari: morem tamen geram, & eorum quæ mihi acciderunt nihil te celabo. Tu modò lachrymis tempera: nefas enim ſeruorum infortunia heros luctu proſequi. Genus meum ac patriam, parentéſque diuitijs, ædibus, ac cæteris om-

nibus ad inuidiam felices taceo: præcipua tantùm rerum mearum capita exordiar, vt meritò nécne lugeam, ipſa iudices. Erat eadem mecum oriundus vrbe, formoſus adoleſcens, nomine Doſicles, qui prima lanugine genas obumbrabat: intortum flauúmque capillitium, candor rubore temperatus, ac totius elegantia formæ miraculi fidem ſuperabat. Quid oculos, ſupercilia, labiáſque, quadratam corporis ſtaturam, cupreſsíque in modum ſurgentem & proceram: quid humeros, crura, manus, pedéſque recenſeam? Manus eximium formæ decus præferebat: longè pulchrior cùm aut aliquid ageret,

Καὶ

Καὶ τἄλλα τῆς χθὲς ἢ πρὸς διετηρείας,
Περιττὸν ἀκοῦσαί σε καὶ πολὺς λόγος·
Τῶν θλίψεων δὲ τὰς κορυφαίας μάθε,
Καὶ πρόσχες εἴ που μὴ δεόντως δακρύω.
Συμπατριώτης εὐγενὴς νεανίας,
Κλῆσιν Δοσικλῆς, εὐπρεπὴς τὴν ἰδέαν,
Ἀρτὶ χνοάζειν ἀνατέλλων τὴν γένυν,
Καὶ τὸ πρόσωπον εὐφυῶς περιστέφων,
Πρώτοις ἰούλοις τοῖς ἐπιγναθιδίοις
Τρίχας προΐσχων, ὦ θεοί, καλὰς ἰδεῖν.
Οἷον τὸ βοστρυχῶδες, ἡ δὲ ξανθότης,
Τεράστιον τὸ κάλλος; ἡ δ᾽ ὅλη χρόα
. . . . . λόγον τὸ θάμβος· ἡ γὰρ λευκότης
Ἥλικον εἰς ἔκπληξιν· ἡ δ᾽ ἐρυθρότης
Ἀμήχανον τὸ χρῆμα. τί χρή μοι λέγειν
Κόρης, παρειᾶς, ὀφρύος, χείλους πέρι,
Καὶ τετραγώνου τῆς κεκανονισμένης
Τῆς κυπαρίττῳ ξυγγενοῦς ἡλικίας·
Ὤμων ἐκείνων καὶ σφυρῶν, χειρῶν, ποδῶν;
Καλὴ μὲν ἡ χείρ, ἀλλὰ πολλῷ καλλίων,
Ὅταν ἐνεργῇ φυσικῶς κινουμένη.
Ἐρυθριᾷ μὲν τὴν ἐνέργειαν λέγειν.
Ἐρᾷ δ᾽ ὅμως, Μύρελλα, ... πάθω;

Εμοῦ τραχήλου γνησίως ἠρτημένην.
Καλὸν δὲ χεῖλος, ἀλλὰ μὴν καὶ δὲ στόμα·
Οταν δὲ καὶ κινοῖτο καὶ φθέγγοιτό τι,
Καλοῦντα καὶ γελῶντα καὶ φιλοῦντά με·
Ιαπαπαὶ δὲ κάλλος αὖθις ἡλίκον;
Τί μοι τὰ πολλά, καὶ τί μοι μακρὸς λόγος;
Θεοῦ τις ἦν αὐτίκρυς ἡ πᾶσα πλάσις.
Εχθρος σὸς οὗτος ἀγροικῶν ποίοις λόγοις
Αλοὺς ἐμοῦ, δέσποινα, τῆς τρισαθλίας,
Ερῶν μὲν οὐ κέκληκεν εἰς συνεργίαν,
(Ηρκει γὰρ αὐτῷ ἔρωτος ἐμβλέψας μόνον)
Φίλους δὲ τινὰς συγκυνηγέτας νέους·
Καὶ ξυλλαβών με, καὶ βαλὼν ἐν φορτίδι
Φυγὰς κατεπέπλευκεν ἄχρις εἰς Ρόδον.
Ενταῦθα λῃστρικός τις εἰσπεσὼν στόλος,
Οὗ βασιλεὺς Μίστυλος, ὑφ' ὃν Γωβρύας,
Κατέσχεν ἡμᾶς, καὶ βαλὼν ἐν ὁλκάδι
Εἰς τὴν ἑαυτοῦ ξυμμετῆρε πατρίδα.
Καὶ δεσμοὶ ἡμῖν, καὶ φυλακή, καὶ σκότος·

aut inter amplexus de collo meo penderet. Formoſum os fuit, ſed multò formoſius (non ſine pudore dicam) cùm me vel nomine cieret, vel riſu oſculóque bearet. Papæ! quæ tum temporis perfecta formoſitas! quæ, ne longo ſermone morer tua tempora, prorſus ad ſimulachrum alicuius Numinis compoſita totius corporis ſpecies videbatur. Ille tamen, quibus rationibus perſuaſus neſcio, mei infeliciſſimæ amore captus eſt: nec ideo ſolitis aliorum obſequijs promereri ſtuduit: ſufficiebat ſi modò me oculis obſeruaſſet. Verùm adoleſcentibus amicis ſuis, qui ſæpiùs cum illo venatum progrediebantur, aſſumptis, me ſubitò raptam corbitæ impoſuit: atque inde Rhodum appulimus, vbi piraticæ obuij claſſi, cui Miſtylus, ſecundúſque à Miſtylo Gobryas imperabat, capti alteríq. onerariæ naui impoſiti ſumus: alios patriæ ſuæ reddiderunt, nos in vinculis ac pædore obſcuri carceris habuerunt: Hoc

ſolùm felices, quòd bonum conſeruum adoleſcentem Cratandrum, Cypro, vt inquiebat, oriundum, Stratonis ac Stalæ filium inuenimus. Vix Cratandri nomen Rhodanthe expreſſerat, cùm Myrilla, vt inſolenti morbo, aut procella ſideris tacta, longùm eiulans, bouis œſtro percuſſi ad inſtar, inquieta & furenti ſimilis iactabatur. Nimirum præuiſa minùs oratio, ſiue quid boni ſeu ſecus afferat, audientis animum obruere, mentémque ſede ſua ſæpiùs deijcere amat. Itaque non ampliùs tellure morata Stalam alta voce inclamat, & Cratandrum viuere nuntiat: interrogarent modò Rhodanthem, ab eáque ſingula diſcerent. Omnes ſtatim cum lachrymis inter tumultum confuſáſque voces rogabant, ea quæ ſibi de

Ἐν οἷς προσδοκέκλητο καὶ νεανίας
Κλῆσιν Κράτανδρος, Κύπρον αὐχῶν πατρίδα,
Παῖς Κράτωνος, καὶ Στάλης μητρὸς τέκνον,
Ὡς αὐτὸς ἡμῖν ἐν διηγήσει λέγει·
Μίαν πεπλουτήκαμεν ἐν κακοῖς χάριν,
Χρυσὸν συναιχμάλωτον ἐξευρηκότες.
Εἶπε Κρατάνδρου τῆς Ῥοδάνθης τὸ στόμα,
Καὶ τὴν Μύριλλαν ἔσχε καινή τις νόσος·
Βεβλημένη γὰρ ὡς τυφῶνι τῷ λόγῳ,
Καὶ μακρὸν ἠχήσασα καὶ παχὺν λόγον,
Ὡς βοῦς τυπεὶς βουπλῆγι συγκινουμένη,
Καὶ τοῖς μεγαλοχολῶσιν ἐξῃκασμένη.
Φιλεῖ γὰρ ἀπρόοπτος εἰσπεσὼν λόγος,
Κἂν ἢ τὸ κρεῖττον, ἢ τὸ χεῖρον μηνύῃ,
Ψυχὰς μεθύσκειν καὶ φρένας παρατρέπειν·
Ἄνεισι τῆς γῆς, ἔρχεται πρὸς τὴν Στάλην·
Ζῇ, μῆτερ, ὁ Κράτανδρος εἰς δεῦρο χρόνου·
Ζῇ, μῆτερ, ὁ Κράτανδρος, ἐμβοωμένη.
Τῆς δουλίδος πύθεσθε ταύτης τῆς νέας,
Πύθεσθε καὶ μάθεσθε τοῦ παιδὸς πέρι.
Πρὸς ταῦτα κοινὴ ταραχή, κοινὸς θρόος,
Ἀλαλαγὴ σύμμικτος ὄμβροις δακρύων.
Πάντες Ῥοδάνθην ἠξίουν ἢ μὴν λέγειν

Ὅποι Κράτανδρος, καὶ τίνα ζῇ τὸν βίον.
Νῦν · · ὅποι γένοιτο καὶ τίνος βίου,
Ἔφη Ῥοδάνθη, μηδὲ πυνθάνεσθέ μου.
Ἀφ' οὗ γὰρ οἱ σώσαντες ἐξέδοντό με,
Κύπρον περιοικῶ καὶ τὰ μακρὰν οὐ βλέπω·
Ἃ δ' οἶδα προστάσουσι δεσπόταις λέγω.
Μίστυλος αὐτὸν εἶχεν ἐγκεκλεισμένον
Φρουρᾷ σκοτεινῇ, καὶ ζοφώδει χωρίῳ·
Μικρὸς παρῆλθε καὶ μικρὸς μέσον χρόνος,
Καί τις Βρυάξης ἀντιβὰς τῷ Μιστύλῳ
Τύχην συνεκρότησεν ἐξ ἐναντίας,
Καὶ πᾶν κατεστρέψατο · · · · · · · · · ·
Ἐνταῦθα καὶ Κράτανδρον εἷλεν Ἀρτάπης
Ὑπὸ Βρυάξῃ δεσπότῃ τεταγμένος,
Καὶ πλεῖστον ἄλλον ἑσμὸν αἰχμαλωσίας,
Κἀμὲ ξὺν αὐτοῖς καί τινας συμπαρθένους·
Καὶ τὴν μὲν ἀνδρῶν ὁλκάδα πλήσας μίαν,
Καὶ τὴν γυναικῶν ὁλκάδα πάλιν μίαν,
Εἰς Πίσαν ἐξώρμησε τὴν φίλην πόλιν.
Τῶν οὖν δυοῖν ὧν εἶπον ὁλκάδων μία,
Ἡ κἀμὲ πιστευθεῖσα, δεσπότα Κράτων,
Ῥαγεῖσα καὶ θρυβεῖσα πρὸς βυθῷ μέσῳ
Πάντων ἀφεῖλε τὴν πνοὴν, ἐμοῦ δίχα·

Cratandro comperta haberet, vbi gentium viueret, & quod vitæ genus. Reſpondit Rhodanthe: Vos hæc à me quærere non oportuit: huc enim, ex quo illi qui me mari ereptam in Cypro demum inſula vendiderunt, morata ſum: & quæ apud exteros geſta ſunt, ignoro. Quæ autem ſcio, iubentibus dominis loquar. Miſtylus Cratandrum in vinculis habuit. Poſt exiguum temporis ſpatium Bryaxes Miſtylo offenſus, acie conflixit, ſuperatúmque vniuerſo cum exercitu interfecit. Parta victoria Artapas Bryaxæ Satrapa Cratandrum, alióſque multos, me etiam cum multis virginibus, virtutis ſuæ præmium abduxit: Piſſámqueprofecturus, aliam viris aliam puellis nauem impleuit. Illa quæ nos vehebat, vndarum impetu lacera, fractáque, medio omnes mari depoſuit: ſingulíque, me excepta, vita ſepulti ſunt.

Η δ' ἁτέρα σέσωστο, κἂν μὴν εἰς τέλος,
Οὐκ οἶδα· πλὴν ἐλπίδες· εὐθὺς γὰρ τότε
Κατεστορέσθη τῆς θαλάσσης ὁ κλόνος.
Καὶ νῦν δοκῶ Κράτανδρος ὑμὸς δεσπότης
Εἰς Πίσσην ἐλθὼν, ἢ κέκλεισται καὶ πάλιν,
Η γοῦν δέδορκεν ἡμέραν ἐλευθέραν,
Ὡς αὖ Βρυάξης ὁ κρατήσας δεσπόσοι.
Τούτοις Ροδάνθη συμπαραινεῖ τῷ λόγῳ·
Ο δ' ἄρα Κράτων, Χαῖρέ μοι, τέκνον, φήσας,
Απῆλθεν εἰς τοὔπισθεν ἅμα τῇ Στάλῃ,
Καὶ δόξαν ἀμφοῖν μειδιώσας ἡμέρας,
Χρυσίον ἄρας τοῦ βάρους οὐ μετρίου,
Καὶ Κυπρείαν ναῦν εἰσιὼν χρηστῇ τύχῃ,
Εἰς Πίσσην ἐξώρμησε τοῦ παιδὸς χάριν,
Ω σπλάγχνα πατρὸς, ὦ τεκόντος καρδία,
Ως κρεῖττον οὐδὲν πατρὶ τῆς εὐστοργίας.
Ο μὲν Κράτων, πατὴρ γὰρ, οὕτω τοῦ πλόου
Κατεφρόνησε τοῦ φίλου παιδὸς χάριν.
Τί δὲ Κράτανδρος καὶ Δοσικλῆς οἱ ξένοι;
Αρ' ἵλεων ἐνεῖδεν αὖθις ἡ τύχη,
Καὶ καθυφῆκεν ὁ φθόνος τῶν μαστίγων;
Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. ἀλλ' ὁ βάσκανος μίτος
Πολλὰς ἐπεκλώσατο κακῶν ἰδέας.

Ὡς γὰρ Βρυάξης εἰσελάσας τὴν πόλιν,
Καὶ μικρὸν ἠρεμαῖον αἰνύσας χρόνον,
Ὅπως ἀνακτήσαιτο καὶ τὸ σαρκίον
Ἤδη πονηρῶς ἐκ μακρῶν ἔχον πόνων,
Θεοῖς θύειν ἔμελλε τοῖς ἐγχωρίοις,
Θύειν δὲ καὶ τὸ κρεῖττον ὧν σύλων λάβοι·
Ταῖς γὰρ ἀπαρχαῖς τοὺς θεοὺς τιμητέον·
Οὐδὲν δὲ κρεῖττον εἶχε τοῦ Δοσικλέος
Καὶ τοῦ Κρατάνδρου τῆς καλῆς συζυγίας.
Ὦ κάλλος ἀργόν, ὦ θεῶν κακὴ χάρις·
Μὴ γὰρ καλοὶ γένοιντό τινες ἐν βίῳ,
Ἂν εἰ καταστράπτοιντο τοῦ κάλλους χάριν·
Ἐπεὶ δὲ οὕτω ταῦτα, καὶ νόμος βίας
Ἄθεσμα θεσμὰ δυσμενοῖς τυραννίδος·
Καὶ πᾶς ἐπεζύγωτο τοῦ λοιποῦ χρόνος.
Τὴν γὰρ πυρὰν ἀνῆπτον οἱ νεωκόροι.
Ἤγοντο μὲν λυθέντες οἱ νεανίαι,
Εἱστήκεσαν δὲ τοῦ νεὼ περὶ τὰς θύρας

. . . .

Δυοῖν ἑαυτοὺς ἐμμερίσαντες πάθαις
. . . . ἐκπετάσας·
Πρόδηλος ὢν τὸ πρᾶγμα δυσφόρως φέρων,
Ὠχριακὼς τὴν ὄψιν, αὐχένα κλίνας,

vrbem ingreſſus minimum temporis, vt vires ſuas longo à labore reciperet, quiete abſumpſit: confeſtim indigenas Deos illuſtri ex præda ſpoliíſque ſacrificio placaturus. Omnium enim rerum primitijs Numinum pacem exorare decet. Doſicle autem ac Cratandro ex præda receptis nihil præſtantius fuit. O turpem pulchritudinem, ingratámque Deorum gratiam! Cur aliquis formoſus fuerit, ſi formæ ergô mactabitur? Verùm hoc immani præter ius lege in perpetuum conſtitutum erat. Iam Æditui rogum accenderant, ſtabántque liberi ad templi limina adoleſcentes . . . . .

. . . .

illíſque proximi ſacerdotes duo, ſinguli enſibus quibus illos mactaturi eſſent, inſtructi. Cratander toto vultu pallidus,

acliníque ceruice, & illætabili oculo, comam ſordidus, mortis metuens; ita vt Bryaxes illum oculis emenſus, Aduerſus hunc, inquit, gladio non indigemus; ſiquidem ante ſacrificium moriturus eſt. At alius alacer intrepidúſque mortem vt nuptias expectat. Nimirum Doſicles gaudebat Rhodanthe iam mortua occumbere: infelicem ſpes inanis lactabat inter vita functos, amores & nuptias eſſe:

Sic diuæ Veneris furor
Inſanis adeò mentibus incubat.

Itaque Bryaxes aduocatos ambo ſiſti iuſſit; ſilentióque imperato, Vos quidem ſeruos eſſe, quicumque ſitis, ex rebus ipſis non ignoratis. Omnia etiam dominis licerè vobis manifeſtum eſt. Aliquos certè qui imperent, alios qui obediant, naturæ leges ſtatuunt. Nam ſi omnes liberi abſque ſeruis eſſent,

Τὸ βλέμμα πικρὸν, τὴν σκύλην · · ἄλεος·
Ὡς καὶ Βρυάξην ταῦτα πρὸς πάντας φάναι·
Εἰς τοῦτον ἄνδρες οὐ δεοίμεθα ἀπάθης·
Ἑαυτὸν αὐτὸς ἀνεῖλε περὶ τοῦ ξίφους.
Ὁ δ᾽ ἄγος λαρὸς ὡς εἰς τὴν ἰδίαν
Καὶ φαιδρὸς εἰς πρόσωπον εἰσήκει μέσος,
Ὡς εἰς ἑορτὴν εἰσιὼν εἰς τὸν φόνον·
Καλὸν νομίζων, καὶ καλοῦ παντὸς πέρα,
Εἰ τῇ Ροδάνθῃ τὸν βίον συνεκλίπῃ·
Ἐλπὶς γὰρ αὐτὸν δυστυχὴς ἐβουκόλει.
Ὡς κἂν τάφοις ἔρωτες εἰσὶ καὶ γάμοι.
Οὕτω τυφλόν τι χρῆμα καὶ μωρὸν πάθος.
Ταῦτα Βρυάξης καὶ τὰ τοιαῦτα βλέπων,
Ἄμφω κεκληκὼς εἰς ἑαυτὸν τοὺς νέους
Καὶ τοῖς ὑπ᾽ αὐτὸν μηνύσας σιγὴν ἔφη·
Ὅπως μὲν αἰχμάλωτος ὑμῖν ἡ τύχη,
Οἵπερ ποτ᾽ ἂν εἴητε κἀξ οἵας γένους,
Οὐ χρὴ διδάσκειν γνόντας ἐκ τῶν πραγμάτων,
Οὐδ᾽ ὡς ἔφεσται πάντα δρᾶν τοῖς δεσπόταις·
Οὐδ᾽ ὡς ὁ κρατῶν τοῖς κρατουμένοις νόμος,
Τῇ φυσικῇ πεισθέντας ἀκολουθίᾳ·
Εἰ γὰρ μιᾷ τὰ πάντα συνέζη τύχῃ,
Καὶ δοῦλος οὐδεὶς, ἀλλὰ πᾶς ἐλεύθερος,

Οὐκ ἦν κανὼν, οὐ μέτρον, οὐ στάθμη βίου,
Οὐ ξυνταγὴ ξύμπαντος, ἀλλ' ἀταξία·
Τὸ πᾶν γὰρ κατέστραπτο καὶ παρεφθάρη.
Ἐπεὶ δὲ πάντα φυσικὸς τάττει λόγος,
Δούλους ἀνάγκη τυγχάνειν καὶ δεσπότας.
Ἢ πῶς ἂν οἰκίζοιντο πάντως αἱ πόλεις,
Ἂν ἀνδρὸς οὐ γίγνοιτο προσδεὴς ἀνήρ;
Ἢ γὰρ ἀνὴρ θούριος εἰς μέσην μάχην
Οὐκ ἐνδεὴς φαίνοιτο χαλκορράφου,
Οὐ τοῦ μεταλλεύοντος ὁ σφυρηλάτης·
Οὐ λαμβάνοντος πᾶς διδοὺς, οὐ λαμβάνων
Ἅπας διδοῦντος· οὐ δὲ κεραίος ὁπλίτου,
Οὐ τοῦ κεραίους τοὔμπαλιν ἀνὴρ ὁπλίτης·
Οὐ πάντα πάντων ἐνδεᾶ φάμεν τάχα·
Τί γὰρ ξίφους λείποντος ἀνὴρ γυνάδας;
Ἢ τί ξίφος λείποντος ἀνδρὸς γυνάδου;
Ἐπεὶ πρόδηλα ταῦτα, τίς γὰρ ἀγνοεῖ,
Ἂν κόσμον οἰκῇ καὶ σὺν ἀνθρώποις μόνη;
Ἐξῆν με πειθαρχοῦντα δεσποτῶν νόμοις,
Ὁποῖον ἂν τὸ δόξαι εἰς πέρας φέρειν.
Ἀλλ' οὐ Βρυάξου τοῦτο· μὴ γὰρ ἀκείτως
Ἀνθρωπίνου κρέατος ἡ σπάθη φάγοι.
Ἔξεστι μὲν γὰρ, ἀλλὰ κἂν ἔξεστί μοι,

nulla vitæ regula, nulla menſura, nulla ratio, atque ordo eſſet: ſed omnia ſoluta, retróque ſublapſa ruerent. Curioſa omnium natura, hos ſeruos, hos liberos eſſe iuſſit. Nec enim vrbes incoli poſſunt, ſi homo hominis auxilio non egeat. Certè miles artifice qui equorum habenas faciat; & qui ferrum tractat, alio opus habet qui in terræ venis metalla ſcrutetur, & eruat. Qui dat accipiente, & qui accipit dante indiget: galea miles, & milite galea. Sic omnes mutuo egere auxilio certum eſt. Quid vir fortiſſimus ſine enſe, ſine viro enſis præſtaret? Hæc in aperto ſunt, & quæ nemo, qui modò inter homines verſetur, ignoret. Atque ego pro herili poteſtate, quidquid mihi placuerit, iubere & facere poſſum. Abſit tamen à Bryaxe, vt indemnatos homines interfici velit. Nam quamuis licet, leges tamen

iuſtitiámque potiorem ſemper duxi. Ac mihi quidem bene dicere videor; ſecus dicentem aliquis redarguat. Verùm quoniam pauciſſima interrogare placet, veſtrûm alter reſpondeat. Nam genus ac relligionem veſtram iam ex habitu ac ſermone intellexi. Nec quos, qualéſque Deos colatis quæro. An pulchrum eſt Deos colere? Pulchrum eſt, reſpondit Doſicles. Bene tibi ſit, ſubiecit Bryaxes, qui tam ſcitè reſpondes. An verò Deos colere, & ſacrificare, non idem eſſe putas? Dos. Ita eſt. Bry. Bene ac celeriter: nec enim in reſpondendo diu moraris. Verùm age, ſi bouem ſacrificare velles, an non opimum eligeres? Dos. Omnino eligerem. Bry. An non optimo mulſo victimarum carnes irrigares? Dos. Ita facerem:

Νόμους

Νόμους προτιμῶ καὶ τὰ θεσμὰ τῆς δίκης.
Ἔχει μὲν οὕτω ταῦτα, καὶ καλῶς λέγω·
Εἰ μὴ κακῶς, ἀλλά τις ἐξελέγχει με.
Ἐπεὶ δ' ἐρωτᾷν καὶ βραχεῖς θέλω λόγους,
Εἷς γοῦν ἀπ' ἀμφοῖν τὰς ἀποκρίσεις δότω.
Εἶχον μὲν οὖν θρησκείαν αἰτεῖν καὶ γένος,
Ἀλλ' οὐκ ἀπαιτῶ τῇ στολῇ γνοὺς, τῷ λόγῳ,
Τούτων ἀπ · · · · ἐντυχὼν διδασκάλων·
Οὐ δ' ὡς θεοὺς σέβεσθε καὶ τούτους τινάς.
Ἄλλην ἐρωτῶ πεῦσιν ἣν πειρῶ λύειν·
Ὅστις ποτ' οὖν βούλοιτο τῶν δυοῖν νέων
Καλὸν σέβειν τὸ θεῖον, ἢ τίς σοι λόγος;
Καλὸν, Δοσικλῆς εὐσταλῶς ἀπεκρίθη.
Χαίροις αὖ, ἣ δ' ὅς, ὡς καλῶς ἀποκρίνω.
Σὺ δ' οὖν τὸ θύειν καὶ σέβειν ταὐτὸν λέγεις;
Καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἂν ταὐτόν; αὖτ' ἀπεκρίθη.
Εὖ σοι, Δοσίκλεις, τοῦ τάχους, ἣ δ' ὃς πάλιν·
Οὐ γὰρ σχολαίας τὰς ἀποκρίσεις δίδως·
Τί δ' οὖν τὸν εὔρουν καὶ παχὺν θύσῃς βόα,
Εἰ βουθυτεῖν βούλοιο; Ναὶ πάντως, ἔφη·
Τί δ' οὖν τὸ κρεῖττον τῶν μεγακεράτων χίοις,
Καὶ τῶν θυσιῶν, εἰπὲ, τὸ κρέας ῥανοῖς;
Καὶ τοῦτο πάντως, ἣ δ' ὅς, ἀσφαλῶς λέγεις.

Ἡ γὰρ τὸ κρεῖττον ἄξιον τῶν κρειττόνων.
Τί δ᾽ οὐκ ἐρῶσι τῶν καλῶν, ἔφη, θεοί;
Ἐρῶσιν, ἦ δ᾽ ὅς· πῶς γὰρ οὐχ οὕτως ἔχει;
Τί δ᾽ οὐ καλὸν τὸ κάλλος, ἢ σὺ πῶς λέγεις;
Ἔφη Βρυάξης. Εἰ γὰρ οὐχ οὕτως φάθι.
Καὶ τοῦτο, φησίν, ἄλλο λοιπὸν πυνθάνου.
Τῆς δ᾽ οὖν δυσειδοῦς οὐκ ἐρῶσιν ἰδέας;
Κακὸν γάρ, ἦ δ᾽ ὅς. οὐ γὰρ οὖν, ἀπεκρίθη.
Κἂν τις μικρὸν βοῦν βουθυτῶν, ἔφη, θύῃ,
Πάντως ἀπεχθάνοιτο τῷ τεθυκότι.
Οὐ γὰρ ἂν ἄλλως, ἦ δ᾽ ὅς, ὡς σὺ φῂς ἔχοι.
Τί δ᾽ ἂν μυρίον ἐντυχὼν χρυσοῦ βάρους
Ἔπειτα μὲν τοι σκεῦος ὀστράκου φέρω,
Ἆρ᾽, εἶπεν, ἀγάσαιτο καὶ δέξαιτό με;
Οὐκ, ἦ δ᾽ ὅς, εἰ μὴ μᾶλλον ὀργίζοιτό σοι.
Εἰ δ᾽ ἄρα μὴ βοῦν προσφέρων θεοῖς, ἔφη,
Ἀνθρωποθυτῶ, χωλὸν ἂν θυσιάσω,
Τυφλόν, κορύζης ἔμπλεων γηραλέον,
Σαπροσκελῆ, τρέμοντα, κυρτὸν τὴν ῥάχιν,
Λημῶντα, τοὺς ὀδόντας ἐξωρυγμένον,
Ποδαγριῶντα καὶ φαλακρὸν τὴν κάραν,
Πολύτειχον ψόφον ἐξηρτημένον,
Καὶ τοῦτο λευκὸν καὶ κινάβρας ἐκπνέον;

nam optimum optimo tribui expedit. Bry. An pulchros Dei amant? Dos. Amant. Bry. An ipſa Pulchritudo, pulchrum quidpiam non eſt? Si pertendis, deformes igitur non amant. Dos. Non amant: Deformitas namque malum eſt. Bry. An macrum bouem ſacrificanti infenſi ſunt Dij? Dos. Sunt. Bry. Si immenſo auri pondere diues fictili vaſe illorum pacem expeterem, an gratum haberent? Dos. Nequaquam: quin illos tibi fore iratos puta. Bry. Quid ſi non boue, ſed humana victima Numen placare videbitur; an claudum, cæcúmque, ac muccidum ſenem, nimia iam ætate tremulum, incuruum, lippum, edentulum, podagroſum, caluum, vel prolixo capillitio deformem, grauémque animam ſpiran-

tem ſacriſicabo ? an ita homines affectos Dij gratos habebunt? Dos. Nullo modo. Bry. Quid ſi mortuum aliquis ſacrificet? Dos. Ridiculum hoc eſſet. Bry. Satius igitur formoſos, ipſóque ætatis flore vernantes ſacrificare. Dos. Ita eſt: verùm quid ideo tibi concludendum videtur, ô Rex? Bry. Hoc omnino; vos vti ſpoliorum prædæque primitias Dijs victoriæ auctoribus ſacrificandos. Dos. Bene, & ſi placet ſacrifica. Hæc audiens Bryaxes, & deſtinato Doſiclen intuitu defigens, elatum altè ſupercilium dimiſit, adeóque immite pectus ad miſerationem flectens, ad Artaxanem conuerſus hæc dixit: O fortiſſime Satraparum, tanta me huius adoleſcentis miſeratio ſubit, vt ad lachrymas inuitum cogat: tam illuſtri forma, & matura ætate, tam eximia in reſpondendo prudentia inſtructus, breui de-

Τίνα δ' αὖ αὐτοῖν οἱ θεοὶ προσήσοιντό με;
Οὐ δὴ τίνος ποτ' οἶδα σε. πῶς γάρ; αὖτ' ἔφη·
Τί δ' ἀλλὰ νεκρὸν, εἶπε, θυσιαστέον;
Γελοῖον εἶπεν, ἢ δ' ὃς, εἰ νεκρὸν θύεις;
Τί γοῦν, ἔφη, τὸ λοιπὸν ἢ καλοὺς νέους,
Καὶ τοὺς ἐν ἀκμῇ τοῦ χρόνου θύειν θεοῖς;
Δοκεῖ, βασιλεῦ, εἶπεν, ἀσφαλῶς ἔχειν.
Τί δὴ τὸ συμπέρασμα τῶν λόγων; ἔφη.
Ὑμᾶς τυθῆναι τοῖς ἐπαιγίοις θεοῖς,
Τὰ πρωτόλεια τῶν ἐμῶν συλημάτων.
Καὶ θῦσον, ἢ δ' ὃς, ὡς δοκῇ καλὸν θύειν.
Τούτων ἀκούων ὁ Βρυάξης τῶν λόγων,
Καὶ τὸν Δοσικλῆν ἐνδεέστερον βλέπων,
Ὀφρύν τε κατέσπασε τὴν ἐπηρμένην,
Καὶ τὴν ἀπηνῆ κατεκλάσθη καρδίαν.
Τῷ στρατάρχῃ γοῦν ἐπιστραφεὶς Ἀρταξάνῃ,
Ὦ μοι κράτιστε στρατηγῶν πάντων, ἔφη,
Τοσοῦτος οἶκτος τοῦδε τοῦ νεανίου
Εἰς τὴν ἐμὴν εἰσῆλθεν ἄρτι καρδίαν,
Ὡς μέχρις αὐτοῖν συγκλίνειν με δακρύων·
Οἷος γὰρ ὢν εἰς ὥραν, εἰς ἡλικίαν,
Εἰς ἦθος, εἰς φρόνησιν, εἰς ἀπόκρισιν;
Οἰχήσεται δείλαιος ἄρτι τοῦ βίου,

Τῆς εὐπρεπείας τύμβον ἀντικερδάνας.
Ἐγὼ μὲν · · ἔθηκα τὸν νεανίαν,
Καὶ τῆς παρούσης συμφορᾶς ἐῤῥυσάμην,
Εἰ μὴ θεοῖς ἔδοξεν εἰς πρόνοιαν·
Καὶ νῦν δυοῖν ἔστηκα παθῶν ἐν μέσῳ.
Οἶκτός με τούτου καὶ θεῶν ἔχει φόβος.
Οὐκ οἶδα ποίῳ χαριοῦμαι τὸ πλέον·
Οὐκ οἶδα ποῖ ῥέψαιμι καὶ πρὸς ὃ δράμω.
Ὡς οἷα παιδὸς κήδομαι Δοσικλέος·
Ἀλλὰ σέβομαι τοὺς θεοὺς ὡς δεσπότας.
Τοσαῦτα φήσας αὖθις ἀντανεστράφη·
Καί σοι δ᾽ ἄρα, Κράτανδρε, τίς τούτων λόγος;
Ἔφη, τί δ᾽ εἰς μέγιστον ἐμπεσὼν φόβον
Πέφευγας, ὠχρίακας, αὐχένα κλίνεις,
Οὕτως ἀνάνδρως τὸν θανεῖν ὑποτρέμεις;
Οὐ γὰρ τὸ θάρσος τοῦ Δοσικλέος βλέπεις,
Ὅπως διεσπούδακεν εἰς τὴν θυσίαν,
Καλῶς φρονῶν· θεοῖς γὰρ ἐγγίζειν θέλει,
Καὶ ζημιοῦσθαι τὸν μέσον δοκεῖ χρόνον.
Εἰ γοῦν ἀπόχρη τῶν προλεχθέντων λόγων,
Καὶ πλεῖον οὐδὲν οὐδὲ σὺ φράζειν ἔχεις,
Μὴ ζημιῶμεν τὸν καλὸν Δοσικλέα,

coris ſui præmium mortem feret. Ego certè, niſi Deorum ad iniuriam factum omnes interpretentur, liberum à præſenti calamitate dimitterem. Hinc duplici anxiam cura mentem miſericordia, hinc Deorum metus trahit: neque ſatis mihi conſtat vtri plus tribuam; vt & Doſiclis, & Numinum, quorum iram metuo, curam habeam. Hæc loquutus, & ad Cratandrum conuerſus; Quare verò, inquit, tu in hoc maximo vitæ periculo conſtitutus horres, nimióque metu pallidus, incurua ceruice, mortem præterquam virum decet reformidas? Non Doſiclis audaciam vides? ille ad ſacrificium cum ſtudio pergit: Et rectè, quòniam Dijs proximus eſſe vult; adeóque breuem temporis moram, quæ illum Numinibus coniungi prohibet, moleſtè ferre videtur. Itaque ſi ea quæ diximus ſufficiunt, neque tu plura aut meliora reſpondere potes; age, nec Doſiclen dilato tantiſper ſacrificio ad Deos acce-

dere impediamus: quòd ſi plura docere potes, audacter quæ placuerit loquere. Omnia quidem optimè, ô Rex, Doſicles dixit; ſubiecit Cratander: neque quiſquã contrà pertendat: hoc vnum, ſi concedis, addam. Dij taurorum ſacrificia vitulorúmq. ac boum carnes, thuríſque micam in ignem iniectam gratiſſimas habent; humanas verò victimas, cædéſque longè, vt puto, auerſantur. Nam quæ ciuitas, quæ leges, Deorum ſic expetẽdam pacem hactenus docuerunt? Et verò ſi formoſus vel propter formam dignus eſt qui optantibus Dijs ſacrificetur, cur illum natum exiſtimabimus? an vt morte ſua Deorum cœnas inſtruat? Ideóne illum naſci voluerunt, vt iniuſtè contra illud, quod pulchrum eſt, ſe haberent?

Ὑπερτιθέντες τοὔργον· ἂν δέ τι πλέον
Λέγειν ἔχῃς, πρόσελθε καὶ θαῤῥῶν λέγε.
Καλοί, βασιλεῦ, οἱ Δοσικλέος λόγοι,
Καλοί, βασιλεῦ, ὁ Κρατύλυδρος αὖτ' ἔφη,
Καὶ ξυνδοκοῦσι πάντες. ἓν δέ τι πλέον
Τούτοις ἐπιτίθημι σοῦ δόντος λέγειν.
Τὸ ταυροθυτεῖν, βασιλεῦ, θεοῖς φίλον,
Τὸ μοσχοθυτεῖν καὶ βοῶν ὀπτὰ κρέα,
Καὶ λιβανωτοῦ κόνδρους εἰς μέσην φλόγα.
Ἀνθρωποθυσίας δὲ καὶ καινοὺς φόνους,
Οἶμαι, θεοὶ μισοῦσι. ἢ ποία πόλις
· · · · ἰθύνουσιν εὐσεβοῦς νόμων λόγοι,
Ἀνθρωποθυτεῖ καὶ θεοὺς οὕτω σέβει;
Εἰ δ' οὕτω ὁ καλὸς, βασιλεῦ, τῆς ἰδίας
Ἄξιός ἐστιν τῆς θέας θανεῖν χάριν,
Καὶ θυσιασθεὶς τοῖς θεοῖς χάριν φέρει·
Τί δή ποτε προσῆλθεν εἰς οὕτω εἰ τ · ·
Εὖτ' αὖ θανῆσαι τοὺς θεοὺς ἑστιάσῃ.
Τί δ' οἱ θεοὶ προῆξαν αἰτεῖν ἐν σ · ·
· · αυτυθεὶς · · · · αὐτοῖς ἀρτύσῃ
Τί δ' ἀδικοῦντες τῆς ἰδίας · · · · · ·
· · · · · · · · · · · οισι τῆς εὐωχίαν
Ἂν ὡς καλοὶ θνήσκωσιν, αἰδοῦμαι λέγειν·

Ἐρῶ δ' ὅμως· πλὴν εὐμενῶς ἄκουέ μου·
Καλὸν βασιλεῦ καὶ καλοῦ πλοῦτος πέρα
Τί μὴ θυσιάζοιτο τοῖς ἀθανάτοις;
Εἰ δ' οἱ καλοὶ σφάττοιντο τὴν θεῶν χάριν,
Τί δὴ τὸ συμπέρασμα τοῦ καινοῦ νόμου;
Πλούτων καθάπαξ τῶν καλῶν ὀλωλότων,
Μόνοις πατεῖν γῆν τοῖς κακοῖς καὶ ζῆν μόνοις,
Τὸ ζῆν λαβόντας εἰς ἀμοιβὴν κακίας·
Οὗ τίς γένοιτ' ἂν ἀθλιώτερος νόμος;
Αἰσχρὸν γενέσθαι τὸ πρόσωπον τοῦ βίου.
Ἐμοὶ μὲν οὕτω ξυνδοκεῖ καλῶς λέγειν·
Σὺ δ' ὦ βασιλεῦ, εἴτε δικαίως κρίνω,
Εἴτ' οὖν ἀδίκως, ἀρρέπως οἶδα κρίνεις.
Τούτων ἀκούσας ὁ Βρυάξης τῶν λόγων
Μέγιστον οἴμοι ἀνακαγχάσας λέγει·
Τεράστιε Ζεῦ, ὡς τεράστια βλέπω;
Ὁ πεφρικὼς νῦν καὶ τελευτὴν ἐκ φόβου
Εἰς οἴμοι οἴμοι ἐξεκυλίστη θράσος;
Τοσοῦτον εἰπὼν καὶ χαμᾶζε κυπτάσας
Σκοπεῖν ἐῴκει τῶν νεανίων πέρι.

Digitized by Google

Dicam audacter, ô Rex, quandoquidem hoc mihi vis licere: ſatius certè, imò longè ſatius eſſet, Dijs immortalibus nihil prorſus ſacrificari. Nam ſi formoſorum ſacrificia lex tantùm probat, hoc omnino illa ſpectat, vt cùm frequentibus ſacrificijs formoſi omnes perierint, ſoli deformes malíque ſuperſint, qui deformitatis ſuæ ac malitiæ præmium ſuperſtitem vitam accipient. Iſtáque lege, quæ hoc efficit, vt quotquot viuant, turpes ſint, infelicius nihil excogitari poteſt. Hæc ita mihi videntur: quæ ſeu bene ſeu malè dixero, tu ô Rex iudicabis. His auditis Bryaxes altùm ridens, Iuppiter, inquit, hominis prodigium! qui mortem adeò timuit, iámque nimio illius metu moriturus videbatur, in quam deuolutus eſt audaciam! Hæc loquutus, oculos tellure morantes diu continuit, veluti de iuuenibus cogitabundus.

THEODORI PRODROMI PHILOSOPHI AMORVM Rhodanthes & Doſiclis

LIBER VIII.

BRyaxes multiplices curas verſans, contracto ſupercilio quid ageret cogitabat, longúmque tempus anxius ſederat, ſui incertus; cùm audita lugentis vox nouo timore omnes perculit. Is Cratandri pater erat, qui Piſſam venerat, nauíque deſcendens, & vrbem ingreſſus ſenem quendam ex Barbaris ſibi obuiam factum interrogauerat: cúmque ſacrificia ac cædes futuras didiciſſet, ſtatim cum eiulatu genas radens,

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τῶν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ η'.

ΤΩ, μὲν Βρυάξῃ σκέψις ἦν τοῦ πρακτέου·
Κατεσπακὼς γὰρ τὴν βάσιν τῆς ὀφρύος
Καθῆστο σιγῶν οὐ βραχύν τινα χρόνον.
Οὕτω δὲ τούτου σιωπῶντος ὁ Θράσων,
Αλαλαγὴ θρηνιοῦντος αἰθέρος ἐν μέσῳ
Καὶ πάντας ἐξέπληξε τῷ καινῷ φόβῳ.
Ο δ' ἦν ὁ Κράτων· ὡς γὰρ εἰς Πίσσαν φθάσας
Τῆς νηὸς ἐκβὰς ἀναβαίνει τὴν πόλιν·
Καὶ ξυντυχὼν γέροντι τινὶ βαρβάρῳ,
(Ερεῖτο γὰρ γέροντα Βρυάξου πέρι)
Καὶ τὰς θυσίας ἐκμαθὼν καὶ τοὺς φόνους,
Πρόσεισιν εὐθὺς τῷ νεῷ κράζων μέγα,
Δρύψας, ἀμύξας τοῦ προσώπου τὴν χάριν,

Λευκὴν σπαράξας καὶ γεραιτέραν τρίχα,
Καὶ τοῦ Βρυάξου τοῖν ποδοῖν εἰλημμένος,
Οἴκτιστον οἷς ἐπαγάδει τὸν λόγον·
Μὴ τοῦτο, μὴ μέγιστε βασιλεῦ, δράσῃς·
Μὴ τοῦτο, μὴ τὸν παῖδα τὸν γηροτρόφον
Οὕτως ἀώρως ἐκτεμὼν ἐκ τοῦ βίου
Γέροντι πατρὶ συντέμῃς τὰς ἐλπίδας.
Μὴ τοῦτο, μὴ Κράτανδρον ἐκδὺς τῷ ξίφει·
Μὴ τοῦτο, μὴ Κράτανδρον εἰς πυρὰν βάλῃς.
Πολιά σε καὶ γῆρας δυσωπησάτω·
Ῥυτὶς προσώπου καὶ βάσις σφαλερά,
Ἐκ τοῦ θυμοῦ πρὸς οἶκτον ἀντικαμψάτω.
Μάτην γὰρ ἀνύσαιμι τὸν πλοῦν τὸν τόσον,
Εἰ Κύπρον ἀφεὶς ἐκεῖθεν ὧδε δράμω,
Μάτην δὲ τὴν σῶν ἱερῶν ποδῶν θίγω.
Οὐ ζῶν δὲ τέκνον ὄψομαι πατὴρ γέρων·
Μὴ τοῦτο, θεῖε βασιλεῦ, μὴ πρὸς θεῶν·
Ἔχεις με, κἂν βούλοιο τέμνε, πυρπόλει,
Δίδου θεοῖς γέροντος ἀνθρώπου κρέας,
Εἴπερ θεοὶ χαίρουσιν ἀνθρώπων φόνοις.
Ἔχεις μὲ, τοὺς ὀδόντας ἐξόρυττέ με·
Εἴ τις παραλείποιτο τῷ γήρᾳ τέως.
Ἔχεις με, πατάλευε τὰς ἐμὰς κόρας,

ſordentémque canitiem trahens, Bryaxæ genibus aduolutus, lamentabili queſtu perſtrepebat. Nuſquam, ô Rex maxime, nuſquam hunc cariſſimum filium ſenectutis meæ ſolatium, immatura morte, omnéſque meas ſimul cum eo ſpes auferas. Auertant hoc Dij ſcelus! mactatum me rogóque iniectum potiùs confice. Hæc te canities, hæc ſenectus, hæc rugarum aſperitas, trementéſque gradus, facilem ad miſericordiam animum lentúmque duci flectant. Fruſtra longam adeò nauigationem perfecero, ſi voti irrito Cyprum redeundum fuerit: fruſtra genibus tuis aduolutus, ſi filij vitam ſenex pater non impetrauero. Abſit hoc à te ſcelus, Regum maxime: ſed me, ſi lubet, in partes ſecatum adustúmque ſupplicio cuilibet trade. Et ſi cædibus hominum Dij gaudent, meam illis carnem, corpúſque trade: erutos dentes, ſi modò reliquos ſenectus fecit; effoſſos oculos, ſi nimia iam ætate

non cæcutiunt, detrahe. Luat infeliciſſimus pro filio pater: & confectum ſenio hominem, non vernantis ætatis adoleſcentem ſacrificari iube: nam & ſenes impendentem gladij aciem facilè aſpernantur; quando & ſine gladio mox interituri ſunt. Iuuenum vitam in ſpes futuras extendere decet: & ſenem vitæ ſtudio indulgere turpe eſt, cùm iuuenis perit. Itaque nec ſurgam, nec regia amplexari genua deſiſtam, neque luctibus meis finem fletibúſq. imponam, vſque dum filium mihi reſtitueris. Tua modò Numinibus ſacrificij loco clementia erit. Etenim Immortales largis dapibus, meróque inſtructum conuiuium exiſtimant, mutuum hominum amorem miſerationémque: & ſiquis mortem euaſerit, hæc illis menſa, hoc poculum placet. Adeò illi ſalutis noſtræ amantes, hominum carnes, cædémque, elixa corpora, & fœdum ſanie aërem oderunt. Si ſecundùm nos compoſiti eſſent,

Ei μὴ

Εἰ μὴ πεπατηλάλυκεν αὐτὰς ὁ χρόνος·
Δότω πατὴρ δείλαιος αἶθ᾽ υἱοῦ δίκην.
Γέροντα θυσίαζε, μὴ καλὸν νέον.
Γέροντι μὲν γὰρ τοῦ ξίφους μικρὸς φόβος,
Ὃς μικρὸν ἤδη καὶ ξίφους χωρὶς θάνῃ·
Νέῳ δὲ τοῦ ζῆν ἡ χάρις πρὸς τοῖς πρόσω.
Δεινὸν νέου θνήσκοντος ὡραιομένου
Γέροντα σαπρὸν ἀγαπᾶν ἔτι πνέειν.
Ἡ μὲν βασιλεῦ οὐκ αἰαστῶν τῶν κάτω,
Οὐ βασιλικοὺς παύσομαι φιλῶν πόδας,
Οὐ τῶν στεναγμῶν τὸν πολὺν στήσω κτύπον,
Οὐ δ᾽ αὖ ἐπίσχω τὸν ῥοῦν τῶν δακρύων,
Εἰ μὴ τὸν υἱὸν ζῶντά μοι δώσεις ἔχειν.
Δὸς τοῖς θεοῖς τὸν οἶκτον ἀντὶ θυσίας·
Καλὴ θεοῖς τράπεζα φιλανθρωπία,
Καλὸς κρατὴρ ἄνθρωπος ἐκφυγὼν φόνον.
Οὕτω θεοὶ διαπνοοῦσι τὴν σωτηρίαν,
Οὕτως θεῶν ἄριστος ἡ κοινὴ χαρά.
Ἀλλ᾽ οὐ κρέας βρότειον, οὐ πολὺς φόνος,
Οὐχ αἷμα βλύζον, οὐ μεθυσθεῖσα σπάθη,
Οὐ σάρκες ὀπταὶ καὶ μολυσμὸς ἀέρος.
Εἰ μὲν γὰρ ἣν τὸ σῶμα τῶν ἀθανάτων
Καὶ τῇ καθ᾽ ἡμᾶς ἐμφανεστάτη πλάσις,

Ἂν γλαδατὴν εἶχον, ἂν ὀδόντας, ἂν στόμα,
Εἰ κοιλίας δοχεῖον, ἐντέρων θέσιν,
Καὶ τἆλλα πάντα τῆς ἐμῆς διαρτίας,
Ἔδεις ἂν αὐτοῖς καὶ τράπεζαν καὶ πότους,
Καὶ σάρκας ὀπτὰς, καὶ μηλικεράτων σκύφους.
Ἐπεὶ δ' ἄσαρκος ἡ θεῶν θεία φύσις,
Οὐ δ' ἂν φάγοι κρέατος, οὐ δ' οἴνου πίοι·
Ἢ μὴν προσοργίσειε τοὺς ἀθανάτους
Ὁποῖος ὀπτήσειεν ἀνθρώπου κρέας.
Τί γὰρ κεραμεὺς ἂν κεράμιον πλάσῃ,
Κἄπειτα τοῦτο συντεθρυμμένον βλέπῃ,
Οὐκ ἂν χάριν τῷ θρύψιν, οὐδὲ καγχάσοι;
Ὡς οὐδὲ τέκτων ἂν τετρώροφα κτίσῃ,
Κἄπειτα συμπεσοῦσαν ἀθρῇ τὴν στέγην.
Θεοὺς δὲ χαίρειν ἀξιοῖς ἐμῷ φόνῳ,
Τοὺς τέκτονάς μου, τοὺς ἐμοὺς κεραμέας,
Τεθρυμμένων μάλιστα τῶν κεραμίων.
Οὕτω γὰρ ἂν ἴσχυον εἶναι τεχνῖται,
Καὶ τὰς ἀφορμὰς λαμβάνοιεν τοῦ βίου,
Ἄλλου θρυβέντος ἄλλο πλάττοντες νέον.
Ἀλλ' οὐ γηθοῦσι, πᾶν γε μὴν τοὐναντίον·
Θεοὶ δ' ἐφ' ᾧ τερφθεῖεν ἀνθρώπου φόνῳ;
Δὸς παῖδα πατρὶ, βασιλεῦ νικηφόρε,

ſi lingua, dentibus, ventre, inteſtinis, & ſingulis quæ nobis natura tribuit, inſtructi; non iniuria illos aliquis vbere cibo potúque compotiret. Sed cùm illorum naturam immortalem, totiúſque mole corporis liberam eſſe conſtet, aliena ſit à cibo potúque neceſſe eſt: imò illorum indignationem certò promerebitur, qui eos hominum elixis carnibus ſcelerabit. Scilicet figulus qui vas ſuum contritum viderit, illo rupto gaudebit? Artifex poſt erectas ad tertiũ vſque faſtigium ædes, ſi ingentem illæ ruinam latè dederint, non dolebit? Tu Deos naturæ meæ artifices cæde mea delectari arbitraris: prorſus illis ſimiles qui & inde lucelli rationes captant, vt opere aliquo dilapſo noui ſubinde nuntiatio fiat. Certum tamen eſt hoc illos ſcelus non ridere, ſed longè hominum cruorem auerſari. Itaque adoleſcentem filium ſeni patri,

& ſenem patrem præ gaudio iuuentuti reſtitue. Diu me abſentis nati fuga diuexauit. Ne ille mihi repertus pereat: neque tu, cùm primùm apertos hoc dulci lumine oculos recreaui, æterna illos cæcitatis nocte damnabis. Admiratus improuiſum ſenis aduentum Rex ſic reſpondit. Tui me luctus, miſerrime ſenex, tuæ lachrymæ, Themidem teſtor, pectus mouent: Non enim lapide aut quercu natus ſum, vt acerbè & ſine vlla miſeratione me geram aduerſus eos qui calamitatibus conflictantur; aut vllis aliorum miſerijs & laboribus flecti animus recuſet. Vellem patri ſeni longè ab hoc infortunio libero filium reſtitui: Deóſque me vera dicere teſtor: ſed relligio prohibet, timeóque ne iratus Neptunus claſſes meas in poſterum aquis obruat; ne Iuppiter me diali fulmine tangat; ne Mauors aliqua clade belli percutiat; vel Saturnus effuſo grandinis nimbo vaſtitatem faciat:

Δὸς παῖδα πατρὶ πρεσβύτῃ νεανίαν.
Ποίησον ἰδῆσαί με τὸν γηραλέον.
Μακρὸν, βασιλεῦ, καὶ πολὺν ἤδη χρόνον
Τοῦ παιδὸς ἡ στέρησις ἐτρύχωσέ με·
Μὴ νῦν ὀλέσθαι δυστυχῶς εὑρημένος.
Μὴ νῦν ὅταν ἤνοιξα βραχὺ τὰς κόρας,
Καὶ μικρὸν ἀντέβλεψα πρὸς φῶς ἡμέρας,
Τότ' αὐτὸς αὐτὰς ἐξορύξῃς εἰς τέλος.
Πρὸς ταῦτα θαυμάσαντα τὸν βασιλέα
Επῆλθεν εἰπεῖν τῷ γέροντι τοιάδε·
Εφθασε μὲν μοι μέχρι καρδίας, γέρον,
Τὰ ῥεῖθρα τῶν σῶν δακρύων, νὴ τὴν Θέμιν·
Οὐ γὰρ λίθου προῆλθον, οὐ πέτρας ἔφυν,
Οὐ δρῦς με προήνεγκεν εἰς φῶς, εἰς βίον,
Ως μὴ ἀτέγκτως πρὸς τὸν ἐν λύπαις ἔχω,
Καὶ μὴ χαλώμην καὶ μαλαττοίμην πόνοις.
Καὶ χρηστὸν υἱὸν πατρὶ δοῦναι πρεσβύτῃ
Απαλλαγέντι τῆς προκειμένης τύχης
Θέλω· θεοὶ δὲ μάρτυρές μοι τοῦ λόγου.
Αλλὰ πλουμένῳ μὴ Ποσειδῶν ποντίσοι,
Αρης δὲ πλήξῃ, καὶ χαλαζώσῃ Κρόνος,
Καὶ Ζεὺς κεραυνόβλητον ἐργάσαιτό με.

Καὶ ξυμφέρει Κρατύανδρον ἐκθανεῖν μόνον,
Η πρὸς ταύτας λιμᾶς τῶν θεῶν χολουμένων.
Ορᾷς τὸν ἐγγὺς τὸν Κρατύανδρον τὸν νέον,
Τὸν εὐπρεπῆ τὴν ὄψιν, ὦ γηραλέε;
Καλὸς μέν ἐστιν, ἡλίκος καὶ σὺ βλέπεις·
Τυθήσεται δὲ, καὶ τί γὰρ ποιεῖν ἔχω;
Μελαγχολῶντος εἰς θεοὺς κρατεῖν μάχην.
Μὴ γοῦν ἀπαίτει τῆς δυνάμεως πέρα.
Τοσοῦτον εἰπὼν ἐξανέστη τοῦ θρόνου,
Καὶ πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ πυρὸς πλησιάσας,
Καὶ χεροῖν ἀμφοῖν τοὺς νέους ἔχων ἔφη·
Ω πάμμεγα Ζεῦ, ὦ Διὸς πάτερ Κρόνε,
Αρες, Πόσειδον, καὶ θεῶν γερουσία,
Τούτοις Βρυάξης θυσιάζει τοὺς νέους,
Τούτους ἀπαρχὴν τῶν σύλων ὑμῖν φέρει.
Οὐ τὸν λόγον προσῆξεν αὐτὸς εἰς πέρας,
Καὶ τὴν πυρὰν ἔδειξεν ἀπεσβεσμένην
Καταῤῥανεὶς αἴωθεν ὄμβρος ἀθρόος,
Ως μηδὲ μικρὰν ὑπολειφθῆναι φλόγα,
Η τί φλογὸς μόριον, ἢ θρυαλλίδα.
Πρὸς ταῦτα πάντες οἱ Βρυάξου σατράπαι,
Αὐτὸς Βρυάξης, Αρτάπης, Αρταξαίνης,
Ο λοιπὸς ὄχλος συμμιγῆ φωνὴν μίαν

his enim Numinibus res fit. Itaque præſtat Cratandrum ſolum, quàm reliquos omnes Deorum ira interire. Aſpice formoſum hunc iuuenem qui filio proximus eſt, ſpecioſus licèt ſacrificabitur. Quid enim aliud agam? furioſi namque hominis eſt Dijs obſiſtere. Hæc dicens regia ſede ſurrexit, igníque quàm pote proximans, manibúſque adoleſcentes ambo tangens; O maxime Iuppiter, inquit, túque Iouis genitor Saturne, Marſpiter, ac Neptune, totúſque Deorum ſenatus, hos Bryaxes vobis iuuenes ſacrificat; has ſpoliorum primitias offert. Nondum loquendi pauſam fecerat, ſubitóque irruentis nimbi impetu extructa pyra deflagrauerat, vt nec reliquum ignis ſupereſſet veſtigium. Attoniti rei miraculo omnes Satrapæ, ipſe etiam Bryaxes cum Artaxane, ac cætera quæ aderat plebes vna voce accla-

mauit: Propitij fauentéſque eſte Dij, qui tam aperto miraculo vitam adoleſcentibus dediſtis. Bryaxes imperato ſilentio; Ego vos, inquit, ô iuuenes, ſaluos eſſe, liberámque à periculo vitam ducere iubeo. Filium quem poſtulaſti, tibi redditum habes, ô ſenex. Tu Doſicles, à Deo vitam, à Bryaxe libertatem conſequeris. Ite, vrbes veſtras feliciter ſuccedite. Vos chariſſimæ matres, fratres, amici, adfinéſque læti excipiant, boníſque auibus in patriam reduces & ſoſpites ſalutaribus Diis rem facite. Sic alloquutus iuuenes, turbam dimiſit. Crato Doſicle ac Cratandro comitibus Cypriam ingreſſus nauem, breui inſulam feliciter appulit. Myrilla ac Stala optatum eorum edoctæ reditum, littus

Ἐκέκραξαν· Ἱλήκοιτε, δεσπόται θεοὶ,
Ὡς ἐμφανῶς ἔδοσθε τὸ ζῆν τοῖς νέοις.
Ὁ δὲ Βρυάξης μηνύσας σιγὴν, ἔφη·
Σώζοισθε τέκνα, καὶ πολὺ βελτέραν
Γνέοιτε, καὶ βλέποιτε λαμπρὰν ἡμέραν,
Ἔχεις τὸν υἱὸν ἐκ θεῶν, πάτερ γέρον·
Ἔχεις Δοσικλῆς ἐκ Διὸς μὲν τὸν βίον,
Ἐκ δὲ Βρυάξου τὴν βελτέραν τύχην.
Γέροιτε λαμπρῶς τοῖς ἑαυτῶν πατράσι·
Ἴδοιεν ὑμᾶς αἱ φιλοῦσαι μητέρες,
Φίλων, ἀδελφῶν, συγγενῶν ὁμηγύρεις·
Στείλασθε τ' οἴκαδε χρησταῖς ἐλπίσι,
Καὶ τοῖς θεοῖς θύσασθε τοῖς σωτηρίοις.
Ταῦτα Βρυάξης φάμενος πρὸς τοὺς νέους,
Τὸν σύλλογον λέλυκεν αὐτῷ τῷ λόγῳ.
Ὁ δὲ Κράτανδρος, καὶ Δοσικλῆς, καὶ Κράτων
Τὴν Κυπρίαν ναῦν εἰσδεδυκότες μέσην,
Εἰς Κύπρον ἐξώρμησαν εὐτυχεῖ τύχῃ·
Καὶ τῷ πλοῒ παρασχόντες οὐ πολὺν χρόνον,
Τὴν νῆσον εἶδον τῇ θεῶν συνεργίᾳ.
Μαθοῦσα γοῦν Μυρίλλα μὲν τοι καὶ Στάλη,
Ὡς ἧκεν ὁ Κράτανδρος, ἦλθεν ὁ Κράτων,
Ἀκτῆς ἐπ' αὐτῆς αὐτίκα προσηντηκυῖαι,

Οἷον δὲ γῆθος ἔσχον, ὡς πάνυ μέγα,
Ὡς εἶδον ἄμφω γῆν πατοῦντας Κυπρίαν,
Ἀδελφὸν, υἱὸν, πατέρα, ξυνευνέτην,
Μάτηρ, ἀδελφὴ, θυγάτηρ, ξυνευνέτις.
Πλησάμεναι γοῦν τοὺς ἐθισθέντας νόμους,
Περιπλακεῖσαι δακρύσασαι τὸν νέον,
Ὡρμήσαμεν εἰς τὸν οἶκον. ἡ γε μὴν πόλις,
Ἐπεὶ δὲ συμβολὴν καὶ τελούμενον μάθοι,
Ἐξήεσαν ξύγκλυδες ἐκ τῶν δωμάτων,
Ἀνδρῶν, γυναικῶν ὄχλος, ἡβῶντες νέοι,
Γηρῶντες, οὐ γηρῶντες, εὐτυχὴς, πένης,
Γραῶν ὅμιλος, παρθένων, οὐ παρθένων,
Κοινὴν ἐποίουν χαρμονὴν, κοινὸν κρότον,
Κοινὸν θρίαμβον καὶ πανήγυριν μίαν,
Τὴν ἡδονὴν Κράτωνος ὡς δὲ καὶ Στάλης.
Πάντες προσεπλέξαντο τὸν νεανίαν,
Πᾶσαι προσεπτύξαντο τὸν σεσωσμένον.
Ἔκλαιον, ἤλγουν, ἐξεκάγχαζον μέγα,
Κρατῆρα μικρὸν ἡδονῆς καὶ δακρύων
Κιρνῶντες ἐξέπινον ἄχρις εἰς μέθην.
Οὕτω Κρατάνδρος εὑρεθεὶς εὗρε κλέος,
Καὶ τὴν ἑορτὴν ἔσχε πομπικωτάτην.
Ἀπόστασις γὰρ καὶ μακρυσμὸς τοῦ φίλου

confeſtim peruenerunt. Quo gaudio patrem, fratrem, filium, coniugem, filia, ſoror, mater, coniux excepit, referre longum eſt. Tandem in amplexus vberibus gaudii cum lachrymis effuſæ, poſt ſolita quæ fieri amant officia, domum venerunt. Tota ciuitas, homines, mulieres, iuuenes ſenéſque, pauperes ac diuites publico gaudio plauſúque illius familiæ lætitiam celebrauit. Omnes adoleſcentes puellæque Cratandrum tot periculis liberum amplectebantur: vtque ita loquar, lugentes ac ridentes, mixto inter gemitum gaudiúmque poculo adfatim fruebantur: tantam repertus Cratander famam adeptus eſt; tantáque illum pompa lætiſſima vrbs proſequuta eſt. Longa amici abſentia mutuò

amantium affectus magis ardet. Nemo illius deſiderio flagrat, quem ſæpe inſpicit, cum quo ſingulis diebus verſatur, cuiúſque conſortio gaudet. Si abſcedat, longúmque temporis interuallum effluat, amicus demum abſentem amicum cupit, &, ſi ita loqui licet, eſurit. Quòd ſi aliquo fortunæ beneficio iterum iungi contingat, nulla prorſus amici ſatias eſt. Inter publicas lætitias Doſiclis immemor Cratander non fuit: namque conſerta dextera ſocium ſemper habuit. At ille qui Rhodanthe careret, nullo affici gaudio potuit. Dum hos adoleſcentes tanto omnes proſequuntur honore, luſit Amor, quos ludere luſus amat, in iuuenes ac virgines, quarum ſagittis plures tetigit. Omnes enim inconniuo in Doſiclem obtutu

Εἴωθε μᾶλλον τοὺς ποθοῦντας ἐκκάειν·
Οὐδεὶς γὰρ ἐκφλέγοιτο πρὸς φίλου πόθον,
Σιγῶν, σιωπῶν, συλλαβὼν καθ' ἡμέραν·
Ἐπεὶ κατεκρύφησε τῆς συνουσίας.
Ἂν δ' ἐκ μέσου λύοιτο καὶ ῥυῇ χρόνος,
Ἡ τῶν ποθούντων δαπανᾶται καρδία,
Ὡς οἷα πεινάσασα τοὺς ποθουμένους·
Κἂν ἡ τύχη δῷ καὶ συναφθεῖεν πάλιν,
Ὅλην ἀπλήστως ἐκροφᾷ τὴν ἀγάπην.
Οὕτως ἑορτὴν εἶχε κοινὴν ἡ πόλις
Τὴν εἰς ἑαυτὴν τοῦ νέου παρουσίαν.
Οὐ μὴν ἀπεμνήσατο τοῦ Δοσικλέος
Κράτανδρος ἥδων εἰς τόσον πομπῆς λόφον,
Τοὺς δακτύλους δὲ συμβαλὼν τοῖς δακτύλοις
Κοινωνὸν εἶχε τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ κρότου.
Ἀλλ' οὐ Δοσικλῆς οὐ χαρὰν, οὐδὲ κρότον
Εἶχε ξυνὴν αὐτῷ, τὴν Ῥοδάνθην οὐ βλέπων.
Οὕτως ἐκείνων τῶν νέων τιμωρουμένων
Ἔπαιξεν ὡς εἴωθεν ὁ δριμὺς Ἔρως,
Πολλοὺς οἰστοὺς τοῖς νέοις καὶ ταῖς νέαις
Ἐκ τοῦ πυρώδους τολμῶν τοξαρίου.
Ὁ πᾶς γὰρ ὄχλος τῶν προπομπῶν παρθένων
Ὅλοις βλεφάροις τὸν Δοσικλέα βλέπων,

Ἡλίκον εἰσδέδεκτο τῇ ψυχῇ βέλος·
Ὁποῖα πάντως οἶδεν ἐκτείνειν Ἔρως,
Φαρμακτὰ πικρὰ, πυρπολοῦντα καρδίαν.
Ἡ μὲν γὰρ αἰδοῦς ἐκποδὼν τιθεμένης
Ἠείσει, ἀντέβλεψεν ἀπλήστοις κόραις,
Ὡς ἐγγύθεν βλέπουσα καθαρῶς βλέποι.
Ἄλλη προσῆλθε, τοῦ χιτῶνος ἥψατο,
Κἀκ τῆς ὑφῆς ἔλαβε δεύτερον βέλος.
Ἄλλη παρεισφρηθεῖσα ταῖν δυοῖν πλέον,
Καὶ πάντας ἐκλύσασα δεσμοὺς αἰσχύνης,
Ὡραίαν δὲ σεμνὴν ἐξάρασα τὴν χέρα
Προσῆλθεν, ἠσπάσατο τὸν νεανίαν,
Καὶ πάντας ᾤστευτο τῆς ψυχῆς τόπους.
Ἦν οὖν ἰδεῖν πάσχοντα τὸν Δοσικλέα,
Ἐπεὶ Ῥοδάνθης εἰς ἀνάμνησιν λάβοι·
Ταῖς παρθένοις γὰρ τὴν ἑαυτοῦ παρθένον
Ἀναπολῶν ἔκλαιεν ἐν τῇ καρδίᾳ.
Φιλούμενος μέμνητο τῶν φιλημάτων·
Μεμνημένος δὲ κρυφαῖον ἔστενεν στόνον.
Τοιοῦτον εἶχεν ἡ πανήγυρις τέλος.
Αἱ μὲν προπομποὶ παρθένοι βεβλημέναι

defixæ mediis penetralibus vulnera inſinuarunt.

Qualia ridentis torquere Cupidinis arcus
Tela ſolet, tenui primùm medicata veneno,
Pectora mox altè vaſtis vrentia flammis.
Jlla quidem primò teneros intelligit ignes,
Mox ſpectata rubet, ſpectat, propiórque videri
Iam cupit, & fixis ardens obtutibus hæret.
Hæc tetigit veſtes, & triſti ſaucia cura
Vulnus ab attacta ſuſcepit neſcia veſte.
Illa furit longùm, nimióque cupidinis igne
Æſtuat, & pulſum rupit bacchata pudorem.
Altera pallidulo contorquens lumina vultu
Mox dedit amplexus, atque oſcula dulcia fixit,
Et Veneri totam mentem peritura reliquit.

Illorum patiens Doſicles cùm Rhodantem in memoriam reuocaret, animo lugebat, intérque tot amplexus ac baſia tenui ſuſpiritu illius memoriam teſtatus eſt. Hunc habuit publica lætitia finem, virginéſque graui amore tactæ,

Jgne furtiuo populante venas,

domos venerunt; nullo eius reperto remedio, quod & repertum oderāt. Etenim oſſibus vulnus inſederat, quantóque altiùs flamma ſe intulerat, tanto magis ardere beatóque igni nutrimenta præbere placuit. Quis roſeum verè ignem, quis igneum rorem neget? Cratandrum ac Doſiclen ſuis ædibus redditos opiparo Stala conuiuio excepit: & omnibus quidem lepidè victibus vinóque fuit. Iam adlubentia procliuis eſt ſermonis & ioci: ſolus Doſicles animo inquies cibos non magis deguſtauit, quàm ſi humanis carnibus aut ſanguine inſtructa menſa eſſet. Itaque pallidus luctúque cōfectus ſtabat, inſolentes, vti ſibi finxerat, ſanguineóſque cibos auerſatus; quibus animo ſatur

Eiς

Εἰς τὰς ἑαυτῶν ἀντανῆλθον οἰκίας,
Καὶ τοῦ πυρὸς φλέγοντος οὐδαμῆ δρόσος·
Κἂν ἦν, ἀπεστρέφοντο ταύτην τὴν δρόσον·
Ὅσον γὰρ ἐφλέγοντο τῷ λαμπαδίῳ,
Τοσοῦτον ἠσπάζοντο τὴν χρυσῆν φλόγα.
Ὅσον πεπυρπόληντο μέχρι καρδίας,
Τόσον προσῆχον τῷ πυρὶ πλείω ξύλα.
Ὦ πῦρ δροσίζον, ὦ φλογίζουσα δρόσος.
Τὸν δὲ Κράτανδρον, ἀλλὰ καὶ Δοσικλέα
Ἄμφω ξυνεστιῶντας εἰς τὴν οἰκίαν
Τροφαῖς ἐδεξιοῦτο λαμπραῖς ἡ Στάλη,
Καὶ πάντες αἱ ἥπτοντο τῶν προκειμένων,
Καὶ τοὺς κρατῆρας ἡδέως ἀπερρόφων.
Πάντες δὲ περιήπλοντο καὶ γλασμένων·
Μόνος Δοσικλῆς ἐξ ἁπάντων ἠθύμει·
Μόνος Δοσικλῆς ἐξ ἁπάντων ἠστόφει·
Οἷον φαγὼν τράπεζαν ἐκ τοῦ σαρκίου,
Οἷα πιὼν κύπελλον ἐκ τῶν αἱμάτων.
Ἐντεῦθεν ὠχριῶντα καὶ τετηγμένον
Ἴσως ἐτεκμήρατο τοῦτον ὁ βλέπων,
Ἐπεὶ ξένην τράπεζαν αἰσχρῶς ἀρτύων
Τῆς σαρκὸς ἔσθει καὶ πίνει τῶν αἱμάτων,
Καὶ τῶν ἔσωθεν βρωμάτων πεπλησμένος

Τῆς ἐκτὸς οὐ δέοιτο δειπνοφαγίας.
Συνήσθιε δὲ καὶ Μύριλλα τῷ ξένῳ,
Μόνας κόρας τρέφουσα τὰς ἐποπτείας
Ἐφ' οἷς ἀντενίζοι εἰς Δοσικλέα.
Ὁρῶσα γοῦν ἐκεῖνον ἐν πένθει μέσῳ,
Μὴ νῦν κατεσθίοντα τῶν προκειμένων,
Μηδ' ἐκροφοῦντα καὶ μικρόν τι τοῦ σκύφου,
Ἐμφροντὶς ἦν, θόρυβον εἶχε, καὶ ζάλην,
Κινοῦσα πάντα τῆς παροιμίας κάλων,
Ἅπαν δὲ μηχάνημα μηχανωμένη,
Πάντας δ' ἀνοχλίζουσα τοῦ λόγου λίθους,
Ὡς ἂν Δοσικλῆς τῶν τεθέντων ἐκφάγοι·
Τοιγὰρ προσσιγίζουσα τῷ φυτοσπόρῳ·
Οὐ τὸ ξένον δέδορκας, ὦ πάτερ, λέγει,
Ὡς εἰς τὸ δεῖπνον ἐγκενῶς προσιζάνει,
Καὶ τὸ πρόσωπον τῆς ἀφεστώσης τύχης
Ἡλίκον αἰθοῦν τῆς χαρᾶς τῷ φυκίῳ,
Γευθῶν ἀμαυροῖ καὶ ταράττει τὸν πότον,
Ἄσιτος οὕτως ἐνθακεύων τῷ θρόνῳ;
Τούτοις ὁ Κράτων τοὺς λόγους φθάσας λέγει.
Τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Δοσίκλεις, ὦ τέκνον;
Τί ταῦτα ποιεῖς; οὐ καλὸν χαρᾶς μέσον
Ἄγειν τὸ πένθος οὐδαμῇ παρρησίᾳ·

alijs minimùm indulgebat. Myrilla Doſiclen obſeruans, híſque velut dapibus oculos recreans, multiplici mentis tumultu ac tempeſtate iactabatur: vtque pertinacem illius inediam expugnaret, veſcíque appoſitis perſuaderet, omnem, quod dicitur, funem machináſque verſans, ſingulas ſecum rationes inibat. Tandem itaque patrem alloquuta: Non vides, ô pater, hoſpitem, quàm fruſtra conuiuio accumbit, vultúmque falſo & inani gaudio florentem gerens, luctu epulas turbat, nullíſque hactenus deguſtatis dapibus, menſæ aſſidet? Excepit interruptum loquentis ſermonem Crato: Herclè, infit, Doſicles, huius luctus cauſam comminiſci nequeo: turpe eſt dolori gaudium miſcere.

Deſine ergo luctuum: nam hominem hoc tempore felicem, & à Barbarorum ſeruitute liberum, lætitiæ non indulgere, ſed inedia confici, nec meri vel pauxillum delibare, ingrati erga Deorum beneficia animi eſt. Si patrem luges, ego patris officium implebo: ſi matrem, illa (Stalam digito indicans) matris vices rependet: ſi fratrem, hic (Cratandrum notans) illius loco erit; quem & eiuſdem fortunæ tecum participem Dij fecerunt. Nihil prorſus eſt quod gaudij cauſas abrumpere poſſit. Excepit Cratander: Non ignoramus, ô Doſicles, te magnis compotem & multis malis. Nos quoque fraterna fortuna tangit; quam ab infelici ſorte profectam, luctu digniſſimam, imò ſupra lachrymas eſſe non negamus. Sed neque perpetuo luctu torqueri decet: & lamenta, quæ ignauiam animorum produnt, finem ſuum habeant neceſſe eſt. Infelix, ſatis luctuum, ſatis inediæ paſſus

Ἀφὲς δὲ πενθεῖν μειδιώσης τῆς τύχης·
Αἰσχρὸν γὰρ εὖ παθόντα μὴ κρατεῖν μέγα,
Καὶ λῃστρικὴν φυγόντα χεῖρα βαρβάρων
Ἄσιτον εἶναι, μὴ κρατῆρος ἐκπίνειν,
Θεοῖς ἀχαριστοῦντα τοῖς εὐεργέταις.
Ἐγὼ πατήρ σοι παιδὸς ἐστερημένος,
Μήτηρ ἐκείνη μητρὸς ἀπεζευγμένῳ,
Ἀδελφὸς οὗτος αὖ ἀδελφὸν δακρύης,
Οἷ σοι περὶ ἡμῶν ἐνέμιξαν αἱ τύχαι·
Οὐδὲν δὲ λοιπὸν εἰς χαρὰν σοι καὶ κρότον.
Πρὸς ταῦτα καὶ Κράτανδρος οἰμώξας μέγα·
Οὐκ ἀγνοῶ μὲν τοὺς πόνους Δοσικλέος,
Οὐκ ἀγνοῶ δὲ πένθος ἐξ οὗ δακρύεις·
Αἰσθάνομαι γὰρ τῆς ἀδελφικῆς τύχης,
Ὡς βαρυδαίμων, ὡς ὀδυρμῶν ἀξία,
Ὡς πολὺ ὑπερπέπαικε μέτρον δακρύων·
Πλὴν ἀλλ' ἕως ποῦ λῆξιν ὁ θρῆνος λάβοι,
Καὶ πηνίκα στῇ τῶν στεναγμῶν ὁ κτύπος·
Οὐκ ἀνδρικῆς, βέλτιστε, ταῦτα καρδίας
Ἄληκτα πενθεῖν τοὺς κακῶς πεπονθότας·
Ἔκλαυσας, ἠστέφησας οὐ βραχὺν χρόνον·
Ἅψαι μικρόν τι καὶ τρυφῆς καὶ φιάλης.
Ἔλεξε, καὶ μέρος τι τῶν προκειμένων

Βίᾳ φαγεῖν ἔπεισε τὸν Δοσικλέα.
Ὁ μὲν Δοσικλῆς ταῦτα· τὴν γὰρ παρθένον
Ὁρᾶν παρεστηκυῖαν ἐγγὺς ἠγνόει·
Πῶς οὐχ ἂν ἠγνόησε τὴν χρυσῆν κόρην,
Σαπρὸν τι χιτώνιον ἐνδεδυμένην,
Τετιλμένην τὰς τρίχας, ἁπλῶς δουλίδα;
Οὐ μὴν Ῥοδάνθη τὸν Δοσικλῆν ἠγνόει,
Καὶ προσφωνῆσαι μὲν καὶ φιλῆσαι τὸ στόμα,
Ἤλικον οἶδ' ἠρέθιστο τοῦ πόθου·
Εἵλκυστο δ' εἰς τοὔπισθεν αἰδοῖ καὶ φόβῳ
. . . . ὅς ἰσχύος
Ὑφ' ὧν ἑαυτὴν γνωρίσαι τοῦ φιλτάτου
Ἔναντι παρείσατο τοῦ Δοσικλέος,
Ὑπεστέναζεν, ἦρχέ που καὶ δακρύειν,
Καὶ μέχρι καρπῶν ἐξεγύμνου τὰς χέρας,
Ὡς ἂν διαγνῷ τὴν θέσιν τῶν δακτύλων.
Οὕτως ἀπηώρητο τῆς νεανίδος
Ὡς καὶ Ῥοδάνθη μὴ δοκεῖν πεφυκέναι,
Εἰ μὴ Ῥοδάνθην αὐτὸς αὐτὴν ἐκμάθοι·
Ἀνιστορεῖ γοῦν καὶ Δοσικλῆς τὴν κόρην,
Καὶ τῆς Ῥοδάνθης ἀρχετύπου τὴν πλάσιν,
Ὡς ἐμφερὴς φαίνοιτο τῇ ζητουμένῃ.
Τέως γε μὴν οὐκ εἶχε σαφῶς εἰδέναι.

es; cibo modò potúq. fruere. Dixit, epuláſque vt attingeret Doſicli perſuaſit, qui proximam ſibi Rhodanthem non agnoſcebat. Quo enim modo formoſæ puellæ collapſa luctu ac mœrore membra, ſordidam præterea ſeruilémque indutam tunicam cognoſſet? At virginem eius in amplexus ac baſia ruentem pudor metúſque retinebant. Vellet tamen à Doſicle cognoſci: eiúſque ideo ſe oculis obijciens, & tenui cum ſuſpiritu lacrumans nudatas ad cubitum vſque manus adoleſcenti propoſuit, ſaltem vt digitos intueretur. Nimirum ita de adoleſcente pendebat, vt ſibi Rhodanthe eſſe non videretur, niſi Rhodanthem illam eſſe Doſicles agnoſceret. Ipſe autem inſpectam virginis formam, Rhodanthæ quam cogitabat, perſimilem iudicabat: rem tamen certò compertam nō habuit.

Quis maris periculo, profundóque ereptam Cyprum perueniſſe credat? Sic affectis iuuenibus, ſolutóque conuiuio matri Cratander loquutus eſt. Nos Deorum clementia iterum coniunxit, filiúmque longo ab errore reducem ſumma ſua prouidentia ac poteſtate parentum in ſinu collocauit. Verùm quo indice res meas edoctus pater, & ſeruitutem quam apud Bryaxem ſeruiebam, Piſſam venit, méque ab Orci faucibus & Tyranni manu liberauit? Quod bene tibi vertat, inquit Stala, qui præteritorum memoriam reuocaſti; quæ hactenus obliuiſci gaudij magnitudo perſuaſerat. Hæc loquuta Rhodanthem in me-

Καὶ πῶς γὰρ ἐκπεπώπλευκεν ὡς Κύπρον μέσην
Οἴκοι Ῥοδάνθη τῶν βυθῶν ἀνηγμένη,
Καὶ τῆς θαλάσσης ἐκφυγοῦσα τὸ στόμα;
Εἶχον μὲν οὕτω ταῦτα τοῖς νεανίαις.
Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ δεῖπνον ἦλθε πρὸς πέρας,
Καὶ τῆς περιττῆς λῆξις ὀψαρτυσίας,
Ὦ μᾶτερ, ὁ Κρατάνδρος εἶπε τῇ Στάλῃ,
Ἡμᾶς μὲν οὕτως ἡ θεῶν εὐσπλαγχνία
Συνῆψεν, ὡς ὁρῶμεν, ἀλλήλοις πάλιν,
Καὶ παῖδα μακρᾶς ἐκ πλάνης ῥυσαμένη
Εἰς κόλπον ἀντέθηκε τοῖς φυτοσπόροις.
Καὶ ναὶ θεῶν πρόνοια, ναὶ θεῶν κράτος,
Κἂν τοῖς ἐφεξῆς ἀντιλαμβάνοισθέ μου.
Γοίῳ δὲ μηνύσαντι τὰς ἐμὰς τύχας
Μαθὼν ὁ πατὴρ εἰς τὸ Πισσαῖον πέδον
Δοῦλος παρθικῷ, καὶ Βρυάξου δεσπότου·
Ἐλθὼν τελευτῆς ἐκ μέσης ἔσωσέ με,
Καὶ τῆς τυράννου χειρὸς ἐῤῥύσατό με.
Ὡς εὖ γέ σοι γένοιτο, φησὶν ἡ Στάλη·
Τῶν γὰρ λαθόντων εἰς ἀνάμνησιν φέρεις,
Ὡς τῆς χαρᾶς τὸ πλῆθος ἡ μεγιστότης
Τῶν πρὶν λαθέσθαι παντελῶς ἔπεισέ με.
Ἔλεξε ταῦτα, καὶ Ῥοδάνθην εἰς μέσον

Ἐλθεῖν ἐπιτρέψασα τῆς εὐωχίας·
Ταύτην ἔφη, Κράτανδρε, χρηστῇ τῇ τύχῃ
Τριακάδα μνῶν χρυσίνων πεπραμένην,
Πλείω παρ' αὐτῆς ἀντεδεξάμην χάριν,
Τὸν παῖδά σε Κράτυνδρον ἐξευρημένη·
Αὐτὴ μὲν ὅθεν οὐ προεῖπα μηνύσαιτό σε·
Ἐλευθέρας γὰρ ἀντιτεύξεται τύχης.
Ὅθεν δὲ καὶ πηνίκα γιγνώσκουσά σε,
Τὴν σὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγγελεῖ σωτηρίαν.
Ἰδοὺ πάρεστι, καὶ τὰ πάντα πυνθάνου.
Ἡ γραῦ Ῥοδάνθη προφθάσασα τὸν λόγον,
Τὴν τε Κρατάνδρου πᾶσιν ἁρπάσασα μὲν·
Ὦ δεσπότα, Κράτανδρε, γυναικῶς ἔφη,
Ὦ δεσπότα, Κράτανδρε· καὶ γὰρ δεσπότης,
Ὁ πρὶν συναιχμάλωτος ἐκ τύχης ἔφυς

. . . .

Οὕτω Ῥοδάνθην ἀγνοεῖν ἱσταμένην;
Πλέον δὲ πολλῷ τὴν δὲ τὸν Δοσικλέα
Ὃς ζωγραφεῖν ὤμνυτο τὴν ἐμὴν θέαν
Μέσῳ πρὸς αὐτοῦ καρδίας πινακίῳ,
Δι' ὃν παρῆκα Κύπρον ἐν δούλῃ τύχῃ·
Ἣν αὖθις οἶδεν ἐκλιποῦσαν πατρίδα,
Ἣν οἰκίαν, ὃν ὄλβον, οὓς φυτοσπόρους·

dium triclinij venire iuſſit. Nos formoſam hanc puellam aureis triginta minis mercati, maiorem ab illa gratiam accepimus, eiúſque te opera inuenimus: ſed ipſam gratis ac ſine mercede. quomodo acciderit, narrare nolo: liberam enim eſſe iubeo. Vt verò ſibi cognitum ſalúmque te nobis nuntiauerit, præſentem interroga. Loquentis dicta, & Cratandri interrogationem præueniens virgo: O domine Cratander; hoc te nomine mecum antea ſeruum vocare fas eſt; tu Rhodanthem præſentem non agnoſcis: quod in Doſicle ſupra fidem miraculi eſt. At ille inſcriptam pectori ſuo imaginem meam iurabat: eius cauſa hîc ſeruio, patria, fortunis, ædibus, parentibus deſolata. At etiam diutius

inſpectam cognoſcere diſſimulat. Verùm quoniam ſcire optas quomodo te viuere parentibus dixerim, rem ab initio repetam. Dixerat Rhodanthe, ſtatímque inclinis caput Doſicles ſermonis animæque viduus corruit: nimióque penè gaudio profecit vt extingueretur: niſi Myrilla nares inungendo attoniti adoleſcentis ſpiritus reuocaſſet. Sed vt interuallo valuit, ſurrexítque: O Dij, quod inſolens ſpectaculum! quæ ſomnij ſpecies! Egon Rhodanthem video! tu me fortuna iocos facis: tu luctuoſum rides, cùm chariſſimæ imaginem oculis obijcis. Viuis Rhodanthe, viuis! non falſa, non falſa ſpecies oberrat: rem ipſam video, non inane ſomnij terriculamentum. Ita ſe prorſus habet, ô Dij ſeruatores: nulla vacuæ mentis fortunæque fraus: irrue

Κἂν νῦν θεωρῶν ἀγνοῶν πλάττοιτό με.
Ἐπεὶ δὲ πυνθάνοιο πῶς ἔγνωκά σε,
Καὶ γνοῦσα τοῖς τεκοῦσιν ἐξήγγελλά σε,
Ἐρᾷ δὲ πολὺ ἐντεῦθεν ἀπαρξαμένη·
Ἔφη Ῥοδάνθη, καὶ Δοσικλῆς αὐτίκα
Ἀποστερηθεὶς τῆς πνοῆς καὶ τοῦ λόγου,
Ὡσεὶ νεκρὸς κατῆλθε τὴν κάραν κλίνας.
Καὶ τάχ' ἂν ἀπώνατο τῆς χαρᾶς μόρον,
Εἰ μὴ Μύριλλα μύρα μυκτήρων μέσον
Θεῖσα συνεζώωσε τὸν νεανίαν.
Ἐπεὶ δ' ἀνάστας τῆς πνοῆς πάλιν λάβοι,
Τί μοι, θεοί, τὸ φάσμα τοῦτο τὸ ξένον;
Τίς ὁ πλατὺς ὄνειρος ἐξεσκευάγει;
Ἢ που Ῥοδάνθην εἰσορῶ; παίζεις φθόνε·
Γελᾷς τύχη γέλωτα μέσον δακρύων,
Εἴδωλα δεικνύουσα τῆς ποθουμένης·
Ζῇς μοι, Ῥοδάνθη, καὶ βλέπεις τὴν ἡμέραν;
Ζῇς μοι, Ῥοδάνθη, ζῇς, ὁρᾷς, ἀναπνέεις;
Οὐ φάσμα τοῦτο; ναί, θεοί, τρανῶς βλέπω·
Ὕπαρ τὸ παρόν, οὐκ ὄνειρος ἡ θέα·
Ὕπαρ, θεοὶ σωτῆρες, οὐ γὰρ ἀπάτη·
Οὐκ ἀπάτη τὸ πρᾶγμα καὶ φαντασία·
Οὐ φαντασία καὶ τύχης ἄλλο δρᾶμα·

Ω δεῦρο περίπλυξαί με, καλὴ παρθένε,
Ω δεῦρο συμπλάκηθι τῷ σῷ νυμφίῳ.
Πρὸς ταῦτα καὶ Κρατάνδρος ἀντεκεκράγει·
Φεῦ, φεῦ, τί τοῦτο, τί, ὦ παιδοσῶσοι θεοί;
Βιοῖ Ροδάνθη, καὶ Δοσικλῆς δακρύει;
Τί μοι κρατῆρος καὶ τρυφῆς; τί μοι πόθου;
Ω μοι πάτερ καὶ μῆτερ, ὦ πάντες φίλοι,
Τίς τῆς ἑορτῆς τῆς παραλαβούσης χάρις;
Ἄλλην ἑορτάζοιμεν εὐχαρεστέραν.
Ως ἐντελὲς τὸ γῆθος, ἡ θυμηδία,
Καὶ τῶν θεῶν ἡ χάρις ὡς πληρεστάτη·
Σκιρτῶμεν οὖν, σκιρτῶμεν ἄνδρες ὁμμάδην.
Θεοῖς θύωμεν σῶστρα τοῖς σωτηρίοις.
Ιδοὺ Δοσικλῆς καὶ Ροδάνθη, μὴ κλάε·
Ιδοὺ Ροδάνθη, χαιρέτω τὰ δάκρυα,
Εἰς μακρὰν ἐρρίφθωσαν οἱ συχνοὶ γόοι.
Τὸν σαπρὸν ἐκδύθητι πέπλον παρθένε,
Καὶ τῆς Ροδάνθης ἀξίαν στολὴν λάβε.
* Ελθὲ ξὺν ἡμῖν, συσσιτοῦ τῷ φιλτάτῳ,
Κάθιζε σαυτὴν πλησίον Δοσικλέος.
Ἔχεις τὸν αὐτὸν ἄρτον ὑπουργουμένην·
Ἀλλ' οὐχ' ὑπουργὸς τῆς ἐφεστιουμένης·
Ἔχεις τὸν αὐτὸν οἶνον, εἰ πίνειν θέλεις.

* Hæc quæ deerant in Palatino exemplari, ſuppleuimus ex Vaticano.

in amplexus meos, virgo: amplectere me ſponſum tuum. Exclamauit ad hanc vocem Cratander: Quid hoc miraculi, ô Dij victores! Viuit Rhodanthe, flet Doſicles, vbi pocula, vbi conuiuia. O pater, matérque, ô amici! exigua præteritæ lætitiæ gratia eſt, maiorem celebrare decet. Vberi certè perfectóque gaudio nos hodie Superi compotiuerunt. Saltandum in propatulo. Diis ſalutis ergô publicè res facienda. Quid fles, Rhodanthe? Doſicles adeſt. Tu quoque, Doſicles, præſente amica lachrymas luctúſque valere iube. Exue ſordidam, ô virgo, dignámque forma tua veſtem ſume. Age, nobiſcum Doſicli proxima ſede. Tibi verò Doſicles iiſdem bene cibis vinóque erit, quibus illi quondam ſeruæ: nec tamen, vt olim, illa tibi, ſic tu illi miniſtrabis.

Mater, ſecundam quæſo cœnam inſtrue maiori frequentia, quam omni gaudii voluptatíſque ſpecie celebrabimus. Quæ antea feliciter euenerunt, ſuperat hæc recens felicitas. Sic loquutus, locóque ſurgens amictam Rhodanthem candida veſte, quam virginis forma & natalibus dignam Stala præbuit; Doſicli proximam collocauit. Quæ deinde lætitia? qui riſus? quis non ſuauibus modis hunc euentum excepit? cui non voluptatem ſpectaculum creauit? Communis omnium lætitia fuit: ſola Myrilla, quæ beatas Doſiclis nuptias animo iam obiuerat, poſtquam illa ſpes decolauit, optatóque Rhodanthe connubio fruebatur, impatiens amoris, moleſtè tulit,

Μῆτερ,

Μῆτερ, προσκείσθω δευτέρα πανδαισία·
Γαμήγυριν στήσοιμεν εὐκλεεστέραν,
Χορῶμεν, εὐφρανθῶμεν ἡδονὴν νέαν.
Τὰ πρῶτα καλὰ τοῖς νέοις ὑπεκρύβη.
Τοσοῦτον εἰπὼν ἐξανέστη τοῦ θρόνου·
Κἀν τοῦ χιτῶνος τῆς κόρης δεδεμένος,
Ὃν ἐνδῦναι δέδωκεν εὐθὺς ἡ Στάλη,
Λευκὸν, καθαρὸν, καὶ Ροδάνθης ἄξιον·
Ξυνέδεσεν αὐτὴν τῷ Δοσικλεῖ δεικνύς·
Πρὸς ταῦτα ποῖον γῆθος; ἡδονὴ πόση;
Τίς οὐκ ἐνετρύφησε τοῖς τελουμένοις;
Τίς οὐ θεοῖς δέδωκεν εὐχαριστίαν;
Κοινὴ τὰ πάντα χαρμονὴ, κοινὸς κρότος.
Μόνη Μυρίλλᾳ τῇ θυγατρὶ τῆς Στάλης
Η χαρμονὴ πρὸς πένθος ἀντενεστράπη.
Επεὶ γοῦν οἷς ἔδοξεν εὐτυχεῖς γάμους,
Καὶ τὸν προσηλπισθέντα καινὸν νυμφίον·
(Εξωτικῆς γὰρ ἐλπίδος χειρογράφῳ
Αὐτὴ προσηγγύησε τὸν Δοσικλέα·)
Επεὶ τὰ λέκτρα ταῦτα, τοῦτον τὸν γάμον,
Ηρπασε καὶ κέκαρτο πᾶσαν ἐλπίδα.
Τῆς δουλίδος τὰ φίλα κλεψάσης λέχη,
Εδυσφόρει· τὸ πάθος οὐκ ἐκαρτέρει·

Ἐζηλοτύπει τὴν περὶ μικροῦ δουλίδα·
Πικρῶς ἐπωφθαλμίζε τῷ κορασίῳ.
Τούτοις μὲν οὖν ἔληξεν οὗτος ὁ κρότος,
Ναὶ δῆτα καὶ τὸ δεῖπνον αὐτῷ τῷ κρότῳ·
Οὐ μὴν ἔληξε καὶ Μυρίλλας ὁ φθόνος·
Ἀεὶ δ' ἀπαξάπαντα τοῦ λοιποῦ χρόνου
Κακορράφων ἔρραπτε λίνα δικτύων,
Δι' ὧν ἀγρεῦσαι τὴν Ῥοδάνθην ἰσχύοι.
Ὡς οὖν ἅπας κέκλειστο τῷ φθόνῳ τρόπος,
Τὰ πάντα γὰρ δραμοῦσα πάντων ἠστόχει,
Τέλος τί ποιεῖ; ποῖον ἀρτύει δόλον;
Σκύφον ποτοῦ πίμπλησι δηλητηρίου·
Καὶ τοῦ Κρατάνδρου, πρὸς δὲ καὶ Δοσικλέος,
Ὡς εἰς κυνηγέσιον ἐξωρμηκότων,
Δίδωσι πιεῖν ἐκεῖνον ἐν δείπνῳ μέσῳ.
Τοῦ δὲ κρατῆρος τοὔργον οὐ ταχὺς φόνος,
Οὐδὲ φρενῶν ἔκστασις, οὐδ' ἄλλη νόσος·
Μόνη δὲ παντὸς πάρεσις τοῦ σαρκίου.
Τῆς γοῦν Ῥοδάνθης ἐκπιούσης τοῦ σκύφου,
Εὐθὺς παρηρθρώθησαν ἡ πᾶσα πλάσις,
Ἡ πᾶσα σὰρξ πάρειτο· καὶ νεκροῦ δίκην,
Ἐχρῆζε τοῦ κινοῦντος οὐ κινουμένη.
Ὦ ζηλοτύπου καρδίας καὶ βασκάνου,

virginíque inuidens acri eam obtutu defigebat. Interea conuiuium plauſúſque, ſed non Myrillæ inuidia finem accepit. Vrgebant cogitantem multiplices curæ, quos Rhodanthæ dolos ſtrueret. Sed poſtquam mente ſingula verſans, vbi ſuas collocaret fraudes, nuſquam munitum inuenit locum; tandem ad venenum confugit, quod vino dilutum inſontis Rhodanthæ præparat exitio. Ita parato dolo profectis venatum adoleſcentibus, Rhodanthæ inter prandium obtulit. Huius autem veneni præſentiſſima vis nec hominem mente dimouere, nec morbos inuehere, ſed inertem virium laxare potuit. Vix Rhodanthe deguſtauerat, cùm ſubitò corruens totius corporis compages mortuæ ad inſtar iacentem explicuit. O zeli & inuidiæ

Ἐφ' ᾧ τυχεῖν ἔρωτος, ἐντυχεῖν γάμων,
Ὧν οὐ τυχεῖν ἔμελλεν ἐνδίκῳ κρίσει,
Ἐφ' ᾧ συνήθει τοῦ Δοσικλέους νυμφίου,
Δέδωκε σαρκὸς πάρεσιν τῇ παρθένῳ.
Οὐ χεὶρ ἐκείνης περιπλοῦσα καὶ κινουμένη,
Οὐ δάκτυλοι ποιοῦντες οὐδὲν οὐδέπω.
Οὐ ποὺς ἐκείνης πρὸς οἶμον εὖ ἐσταλμένος·
Οὐ γλῶσσα λάλος, οὐ κινούμενον στόμα·
Τί μοι τὰ πολλὰ καὶ τὰ πρὸς μέρος λέγειν;
Ἁπλῶς γὰρ εἰπεῖν καὶ συνεκτικῷ λόγῳ,
Ἐνεργὸν οὐδὲν τῶν μελῶν τῇ παρθένῳ.
Ἡ μὲν Μύριλλα ταῦτα βασκάνῳ τρόπῳ·
Τίς δ' ἡ θεῶν χεὶρ καὶ τὰ δεσμὰ τῆς δίκης,
Οὐκ εὐθὺς ἀντέτραπτο τῇ πονηρίᾳ·
Μέντοι μισεῖ γὰρ τὴν κακότροπον φύσιν.
Ὁ γὰρ Δοσικλῆς καὶ Κράτανδρος, ὡς ἔφην,
Θηρῶντες ὡς θηρῶν τῶν ἐν λόχμαις μέσαις,
Ἄρκτον νοσοῦσαν εὗρον ἡμιπληξίαν,
Τοῖς δεξιοῖς μὲν νεκρὰν, οὐ κινουμένην·
Εὐωνύμοις δὲ προσσεσυρμένην μόνοις.
Ὡς δ' παρῆλθεν εἰς ποηφόρον τόπον,
Ἀνεσπακυῖαν εὐπρεπεστάτην πόαν,
Ἧς ῥίζα λευκὴ, φύλλον ἐμφερὲς ῥόδῳ,

Ῥόδοις ἐρυθροῖς, οὐχὶ λευκόχροις ῥόδοις,
Χαμαιφυὴς ἔχουσα καὶ πολλοὺς κλάδους.
Ὧνπερ τὸ δέρμα φοινικοῦν τὴν ἰδέαν,
Ξύγχρους ἁπλῶς ἡ πᾶσα τοὺς πόδας χάρις.
Ταύτην περιθρύψασα τῷ νεκρῷ μέλει
Ἡ φυσικὴ τεχνῖτις ἄρκτος ἣν ἔφην,
Τὸ νεκρὸν ἐζώωσεν ἄπνουν θηρίον,
Καὶ φυγαῖς ἀρτίσωμος ᾤχετο δρόμῳ.
Ταύτην Δοσικλῆς τὴν ξένην ὁρῶν θέαν,
Καὶ θαυμάσας τὸ πρᾶγμα· (πῶς γὰρ οὐκ ἔδει,
Εἰ φυσικῷ τὰ ζῶα γινώσκει λόγῳ,
Ἃ καὶ μαθόντες ἀγνοοῦμεν πολλάκις;)
Κύψας ἀνῆρκε τὴν ἰάτρειαν πόαν·
Καὶ μὴ μελλήσας, μηδὲ πολλὸν τὸν χρόνον,
Ἅμα Κρατάνδρῳ πρὸς τὸν οἶκον ἐτράπη.
Δοῦλος δὲ τούτους εἰσιόντας προφθάσας,
Οἰκτρῶν κατῆρχεν ἀθλίοις μηνυμάτων,
Τὴν πάρεσιν φεῦ μηνύων τῆς παρθένου.
Οἵαν Δοσικλῆς εἶχεν εὐθὺς καρδίαν,
Οἵων ἀκούσας ἥψατο θρηνημάτων,
Οὐκ ἔστι μὴ παθόντας εἰπεῖν ὡς ἔχει.
Φεῦ πάλιν ἀρχὴ γραμμάτων, ἀλλ' ἡ τύχη·
Πάλιν γέλως σὸς, καὶ Δοσικλέος πόνος·

ſolia, multos humiléſq. purpureo colore inſignes ramos explicat. Poſtquam vrſa aufugit huius inſolentis ſpectaculi in ſtuporem attonitus Doſicles ſtetit: (nec enim miraculo caret, animantia naturæ vſu, ea plerumque cognoſcere, quæ homines longo vix labore, doctrináque aſſequuntur:) Itaque collectam herbam auferens, nihílque moratus, domum Cratandro comite regrediebatur: cùm ſeruulus obuiis Rhodanthem totis reſolutam artubus iacere nuntiauit. Quis tibi tunc animus, Doſicles? quos porro luctus exorſus ſis, nemo niſi expertus dixerit. O Fortuna, inquiebat, rurſus noua in me conglomeras mala: iterum me ludis; alios me in labores deuoluis.

Iacet Rhodanthe totum immota corpus; viuáque moritur, dum mihi venationi indulgenti ſyluas luſtrare, curſu feras fatigare vacat. At heri Rhodanthem vidi: ô ſæuam ſortis iniuriam inuidiámque! Dixit, & ad puellam cum lachrymis accedens, reperta quam in ſinu repoſuerat herba, omnes reſolutæ virginis artus vnxit, ſubitóque firmatos ad vitam reuocauit: & quæ priùs immota iacuerat, exiliens ad carum Doſiclen acceſſit, & eius lachrymas luctúmque cohibuit. Doſicles viuentem, ſtantem, loquentem, ac ſe mouentem intuitus; Dij ſeruatores, exclamat, ego res virginis meáſque pridem vobis eſſe curæ agnoui: in poſterum me, connubiíque noſtri ſpes numini veſtro permitto. At tibi, Vrſa, quam habebimus gratiam pro aurea illa quam oſtendiſti herba?

Νοσεῖ Ῥοδάνθη, περίεστι τοῦ σαρκίου,
Καὶ ζῶσα θνήσκει, μηδαμῇ κινουμένη·
Νοσεῖ Ῥοδάνθη καὶ Δοσικλῆς ἱππότης,
Καὶ πρὸς κυνηγέσια καὶ θήρας τρέχει·
Χθὲς τὴν Ῥοδάνθην εἶδον, ὦ πικρὲ φθόνε·
Χθὲς, οὐ πρῴην καὶ πρότριτα, δυσμενὴς τύχη.
Ἔλεξε ταῦτα καὶ προσελθὼν τῇ κόρῃ,
Καὶ τὸ προσῆκον ἐξαποστάξας δάκρυ,
Τὸν κόλπον ἠρευνᾶτο τῆς πόας χάριν.
Ὡς δ' εὗρεν ἐξήγαγεν, καὶ περιχρίσας
Τὴν σάρκα πᾶσαν τῆς περιφήμου κόρης,
Ἐῤῥωσεν, ἐζώωσεν· ὦ θεία χάρις·
Ἡ μηδ' ὁπωσοῦν μηδαμῇ κινουμένη
Ἐνήλατο, προσῆλθε τῷ ποθουμένῳ,
Ἐπέσχε δακρύοντα τῆς θρηνῳδίας·
Ταύτην Δοσικλῆς ζῶσαν ἑστῶσαν βλέπων,
Λαλοῦσαν ὡς βούλοιτο, καὶ κινουμένην,
Ἔγνων, θεοὶ σωτῆρες, ἐξεκεκράγει,
Ὡς τὴν ἐμὴν κήδεσθε καὶ τὴν τῆς κόρης.
Ὑμῖν ἐμαυτὸν εἰς τὸ πᾶν ἐπιτρέπω·
Ὑμῖν ἀναρτῶ τὴν γάμων τὰς ἐλπίδας.
Σοὶ δ' ἄρκτε τίς γένοιτο παρ' ἡμῶν χάρις,
Εἰς ἀνταμοιβὴν ἧς ἔδως χρυσῆς πόας;

Deos ego teſtor, nullo vnquam enſe Vrſos, nullo gladio præceptores meos perſequar. Et cum dicto herbæ baſium pangens dixit.

O ſalue eximiũ Magnæ decus Herba parentis,
Vernantis ſoboles ſemper amœna ſoli.
Quæ medijs auidi gaudes è faucibus Orci
Ereptum vitæ reſtituiſſe diem.
Tu potes & totis languentia corpora membris
Erigere, & primum tu reuocare decus.
Humanas tacito coniungens fœdere vires,
Corporis immotum ſola mouebis onus.
Vos ô Dij Doſiclen, túque ô Fortuna Rhodanthem
Pergite tam ſubitis eripuiſſe malis.
At tu ſermonúmque potens, fandíque miniſter,
Quem gelido fudit vertice Maja parens:
Gaudia tu quondam promiſſa implere memẽto,
Et lætas thalami ſollicitare faces.

THEODORI PRODROMI
PHILOSOPHI AMORVM
Rhodanthes & Doſiclis

LIBER IX.

HÆc & plura formoſus Doſicles dixerat, magna inſperati eloquentia gaudii, cuius Crato & Cratander cum omnibus domeſticis participes erant. Sola Myrilla, ſæui irrita voti, liuore tabeſcebat. Illa omnium felicitatem riſúſque in parte luctus poſuit. Nox erat, lectulíſque conceſſerant omnes, cùm Rhodanthe ſolum Doſiclem ſic compellat: Neque Stalam, ô Doſicles,

Digitized by Google

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

τὴν κατὰ Ροδάνθην καὶ Δοσικλέα

ΒΙΒΛΙΟΝ θ'.

ΤΟσοῦτον εἶπεν ἢ τυχὸν τι καὶ πλέον
Ο πάντα καλὸς τῆς Ροδάνθης νυμφίος,
Λέγων τὰ πλεῖστα τῆς χαρᾶς δωρυμάτης,
Ης συμμετείσης καὶ Κρατάνδρος καὶ Κράτων
Αὐτῇ Στάλη καὶ πᾶσι τοῖς τῆς οἰκίας.
Μόνη Μύριλλα συντακεῖσα τῷ φθόνῳ,
Καὶ μᾶλλον ὡς ἤμαρτε τῆς σκαιωρίας,
Τὸ κοινὸν ἀντεύφημα, τὸν κοινὸν γέλων
Οἰκεῖον εἶχε πένθος, οἰκεῖον δάκρυ.
Επεὶ δὲ νὺξ παρῆλθε φωτὸς ἐκστάσει,
Καὶ πάντες · · · · ἄπλον ἐν μέσαις κλίναις,
Μόνη Ροδάνθη πρὸς μόνον Δοσικλέα,
· · · υη · · Δοσικλεῖς, ἀγαθὴ μὲν ἡ Στάλη·

Καλὸς δ' ὁ καὶ Κράτανδρος, ὡς δὲ καὶ Κράτων.
. . . . ξενίζων, ἐκ πλάνης ἐπιστρέφων.
Καὶ Ζεὺς ξένιος ἀντιδώσει τὴν χάριν
Τῷ μῷ ξενιστῇ, τῇ τ' ἐμῇ ξενιστρίᾳ,
Ἀνθ' ὧν Δοσικλεῖ προσλαλεῖν ἔδοντό μοι,
Ἀνθ' ὧν παρέσχον καὶ τύχην ἐλευθέραν.
Ἡμῖν δὲ τὸ σύνοικον ἐξαρνητέον,
Πάσαις δὲ βουλαῖς ταῖς πονηραῖς φευκτέον,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν σκεπτέον σωτηρίαν,
Καὶ ποῖ λαθεῖν χρείημεν εἰσηγητέον.
Τέως γε μὴν τὴν Κύπριν ἐκπορθητέον,
Καὶ τῆς Μυρίλλας τάχος ἀποστατέον,
Καὶ παντάπασι τὸν φθόνον φυλακτέον,
Εἰ μὴ θέλοιμεν τῆς πρὶν ἐντυχεῖν τύχαις·
Οἷαι δ' ἐκεῖναι καὶ πόσης τῆς πικρίας,
Εὖ οἶσθα, πεῖρας πειραθεὶς διδασκάλου.
Ἡ γὰρ Μυρίλλας ὁ φθόνος λέληθέ σε,
Οὐ τὴν δοθεῖσαν φιάλην τοῦ φαρμάκου,
Ἐξ ἧς παρείθην τὴν ὅλην διαρτίαν.
Ἔγνως πόθεν κἀκ τίνος ἐστὶν αἰτίας·
Οὐ τὴν καθ' ἡμᾶς ἔσχες εἰδέναι δόλον,
Τὴν ζηλοτύπου καρδίας κακουργίαν;
Ἡ καὶ μαθὼν ἔστερξας ἴσως τὸ δρᾶμα,

neque Cratandrum, aut Cratonem, qui nos longo ab errore reduces ſuſceperunt, probos optimíſque moribus præditos negauerim. Illis Iuppiter hoſpitalis reponet, quòd me Doſicli colloquutam in libertatem reconciliarunt. Res interea noſtras curare decet, & de ſalute ac fuga ſollicitos improborum conſilia fugere. Cypro abſcedendum, & Myrillæ inuidia; odiúmque eius conſortio exterminatis cauendum eſt. Niſi ſecundò ijſdem conflictari malis placet: quæ quantáq. fuerint, ipſe expertus non ignoras; neque veneni poculum, quod toto reſolutam corpore & exanimem penè extulit. Odii cauſas reputa, zelum qui ardenti pectori incubat. Si factum

placet, méque odiſti, cur nuptiæ diſplicent? quas ſi amas, non impedio. Occumbet Rhodanthe; quæ licèt Doſicle viduata, innupta non erit,

Sæuíque nubet Aggeruntis in ripa.

Si te Myrillæ dolus latuit, fugiamus, ne vitæ vis noſtræ poſtmodum afferenda ſit, non euitato quod antè vidimus periculo. Cratander & Crato ac Stala amici, ſed infra Doſiclem ſunt. Mihi prorſus inſtruenda fuga videtur: ſed qua ratione, & in quam diuertendum agreſtem caſam (ita præſens Fortuna iubet) hoc verò Doſiclis conſilio indiget. Interrupit loquentem Doſicles: Ego Cratonem, Stalam ac Cratandrum amicos tecum ſentio: nec adeò

Καὶ

Καὶ τῆς Ῥοδάνθης ὥσπερ ἐξελελυμένης;
Εἵλου Μυρίλλας μᾶλλον εἶναι νυμφίος.
Εἰ τοῦτο, συζεύχθητι τῇ ποθουμένῃ,
Λάβῃ θάνατον ἡ Ῥοδάνθη νυμφίον.
Οὐ γὰρ ἀποζυγεῖσα τοῦ Δοσικλέος
Ἄνυμφος ἔσται· συμμιγὴς δὲ τῷ σκότῳ
Καὶ τῶν Χάρωνος ἀπολαύσει παστάδων.
Εἰ δ' ἄρα μὴ σὺ τῆς Μυρίλλας τοὺς δόλους
Ξυνοῖδας, ἐκφύγωμεν ἐκ Κύπρου μέσης·
Μή που κατακειθῶμεν αὐτοχειρίαι,
Οὐκ ἐκφυγόντες ὃν προσηδοκῶμεν φόνον.
Καλὸς Κράτανδρος, καὶ καλὸς, καλὴ Στάλη,
Ναὶ γὰρ καλὴ μέν τοι γε, καλὸς ὁ Κράτων,
Ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γοῦν καλλίων Δοσικλέος.
Ἐμοὶ μὲν ὡς Μυρίλλαι ἀποφευκτέον
Δοκεῖ συνοῦσιν· οἷς δὲ φευκτέον τρόποις;
Καὶ ποῖ φυγόντας τὴν καλύβην κτιστέον·
Ναὶ γὰρ καλύβην, ὡς ἔδοξε τῇ τύχῃ,
Τῆς φροντίδος δέοιτο τοῦ Δοσικλέος.
Τούτοις Δοσικλῆς τοὺς λόγους φθάσας ἔφη·
Ὡς μὲν καλὸς Κράτανδρος, ὡς καλὴ Στάλη,
Ὡς πάντα χρηστὸς, ὡς ἀγαθὸς ὁ Κράτων,
Τῷ σῷ λόγῳ ξύμφημι κἀγὼ, παρθένε.

Μὴ γὰρ τόσον πίοιμεν ἐκ λήθης πόμα,
Μηδ' ὕστερον πάθοιμεν ἀχαριστίας,
Ὡς ἐκλαθέσθαι τῶν ξενίων ἀλάτων.
Ὡς δ' ἄρα καὶ Μύριλλαν εἰσέλθοι φθόνος,
Καὶ ζηλοτύπου μανίας καινὴ νόσος,
Ἔγνων· ἐρῶν γὰρ τὰς ἐρώσας καρδίας
Ῥᾷον διαγνῶ, καὶ τί πάθοιεν . . . . . .
Ἃ δ' οὖν πρὸς ἀρχὴν τῆς ἄκρας εὐωχίας
Πέπονθε καὶ δέδρακεν, οὐ λέληθέ με·
Ὡς δ' οὖν προσήχθη πρὸς φθόνου τόσον πάχος
Ὡς καὶ Ῥοδάνθῃ φαρμάκων κιρνᾷν σκύφους,
Ἐφ' ὧν γένοιτ' αἱ πυρέσεις τῶν σαρκίων,
Ὅπως ἐπ' αὐτὴν ἀντικάμψαι τὸν πόθον,
Ἰοὺ Ῥοδάνθης τῆς μεγάλης παρθενώνης·
Οὐ πώποθ' ὑπώπτευκα· μάρτυς ἡ δίκη·
Καὶ πόθεν γὰρ ἂν ἤλπισε τῷ Δοσικλεῖ
Οὕτω Μύριλλαν τῶν φρενῶν ἀφεστάναι,
Ὡς προσδοκῆσαι τὸν Δοσικλῆν ἑκοῦσαι,
Εἰ τῇ Ῥοδάνθῃ παρεθείσῃ προσβλέποι;
Ὃς τηνικαῦτα καὶ σπάθην ἐσπασμένος
Μέσον κατ' αὐτῶν ἐγκάτων ἐπηξάμην.
Οὐ γοῦν προῄδειν τῆς Μυρίλλας τὸν δόλον,
Οὐχὶ προῄδειν, οὐ μὰ τοῦτο τὸ στόμα,

beneficiorum immemores ingratíque ſumus. Myrillæ inuidiam zelúmq. ſcio; amans amantium affectus noui; quid initio conuiuij egerit, quæ paſſa fuerit, non me latent: ſed eò inſaniæ progreſſam vt venenum propinaret, quod te totis exolueret ſenſibus, quò me in amorem ſuum flecteret, dum exanimata fores; hoc verò nunquam ſuſpicatus ſum. Quis eò inſaniæ deuolutam credat, vt ſi Rhodanthe occubuiſſet, Doſiclen eius amori putauerit obſequuturum? quem tranſacto per viſcera enſe tunc interire oportuit. Itaque lepidum

os tuum teſtor, (& ſtatim amplexus amabiles ediderunt) nihil horum noui: ſed quoniam tua opera nouiſſe contigit; ego te de rebus noſtris interrogabo, tu reſponde. Si Cypro fugere iubes, vt me noſcas; ſi ad hoc vſque temporis non noſti, te ſequar: ſed ſi rem diligentiùs inquirere permittis, quo potero conſilio feliciter perficiam. Te modò ſimul inſpicere mecum oportet, nequid me lateat quod rebus noſtris conducere poſſit: communem namque libertatem & ſalutem credimus. Quem in locum Cypro abſcedentes diuertemus? vicinas enim vrbes ignoramus. Quos amicis vidui fugæ noſtræ comites habebimus? Quis auctor nobis ſpondeat

Οὐ μὰ τὸ χεῖλος τοῦτο· (καὶ λέγων, ἅμα
Ἄμφω περιεπλέξατο καὶ συνεπλάκη·)
Ἐπεὶ δὲ νῦν ἔγνωκα τὴν σκαιωρίαν,
Σοὶ τῇ Ῥοδάνθῃ ξυντυχὼν διδασκάλῳ,
Ἐρήσομαί σε, σὺ δ' ἀποκρίθητί μοι.
Εἰ Κύπρον ἁπλῶς ἐκφυγεῖν ἐπιτρέπεις,
Ὡς ἂν ψιλὴν θέλησιν εἰς πέρας φέρῃς,
Καὶ τὸν Δοσικλῆν ἀκριβέστερον μάθῃς,
Εἰ μέχρι καὶ νῦν ἀγνοεῖς αὐτὸν τέως,
Ἐφέψομαί σοι, καὶ τί γὰρ ποιεῖν ἔχω;
Εἰ δ' ἄρα βουλῇ καὶ σκοπῷ τὸ πλοῦν δίδως,
Βουλεύσομαι. πρὸς δὲ τὴν βουλὴν βλέπε.
Καὶ σὺ δὲ συμβούλευε, συμπερισκόπει,
Μή που λαθὸν με τὸ ξυνοῖσον ἐκφύγῃ·
Κοινὴ γὰρ ἀμφοῖν ἐστὶν ἡ σωτηρία.
Πρῶτον μὲν οὖν δέοιτο βουλῆς καὶ λόγου,
Ποῖ καὶ τραπώμεθα, Κύπρον ἐκπεφευγότες·
Τὰς γὰρ ξυνέγγυς ἠγνοήσαμεν πόλεις.
Τίνας δὲ καὶ χροίημεν ὡς ποδηγέτας;·
Ἂν που τυχὸν θέλοιμεν ἐξαποδρᾶναι.
Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν γνησιαίτατος φίλος.
Ἔπειτα κἂν φύγοιμεν εἰς ἄλλην πόλιν,
Τίς ἐγγυᾶται καὶ θεοὺς ὀμνύσι μοι,

Μὴ χεῖρα λῃστοῦ, μήτε βάρβαρον στόλον;
Μηδὲ Βρυάξην δυσμενῆ βασιλέα
Ἐλθόντα συνδῆσαί με δεσμοῖς ἀλύτοις,
Καὶ δοῦλον ἐκπέμψαί με πρὸς τὴν πατρίδα;
Κἂν θυσιάζειν τίς με τοῖς θεοῖς θέλῃ,
Καὶ τοῦ πυρὸς ῥύσαιτο δεύτερος Κράτων;
Καὶ τοῖς ἑαυτοῦ προσκαθιδρύσας δόμοις
Δοίη Ῥοδάνθης τῷ προσώπῳ προσβλέπειν.
Ἐμοὶ μὲν οὖν ἡ Κύπρος ἀσφαλεστέρα
. . . . ἀγνοουμένην πόλιν,
Ἣν εἶδον, ἣν διῆλθον, ἧς ἐπειράθην,
Ἕως θεοὶ δείξαιεν ἔνθα στρεπτέον·
Καὶ συμφέρει Μύριλλαν ἐγκρατεῖν μόνην,
Μίαν γυναῖκα, μὴ στρατοὺς ἀνδρῶν ὅλους,
Λῃστῶν διωκτῶν, ἁρπάγων ἀλαστόρων,
Ὠμῶν φονευτῶν, αἱμοχαρῶν βαρβάρων.
Εἰ δ᾽ ἄρα μή σοι ξυνδοκεῖ καλῶς κρίνειν,
Σκοπήσωμεν γοῦν εἰς νέωτα τὸν λόγον.
Νῦν δὲ φράσον πῶς, καὶ πόθεν, καὶ πηνίκα,
Καὶ τίς ποτε πρὸς Κύπρον εἰσήνεγκέ σε;
Ἐρῶ, Δοσίκλεις, ἀντέλεξεν ἡ κόρη,
Μὴ πυνθάνεσθαι τὰς παρελθούσας τύχας·
Σκοπεῖν δὲ μᾶλλον τῶν παρεστώτων πέρι,

fugientibus non obuios fore aut barbaros, aut prædonum manum, aut aliquem iterum Bryaxem, qui nos captos atque in vinculis habitos in vrbes ſuas dimittat? ibi fortaſſe Dijs ſacrificaturus, vbi nullus aderit Crato, qui me ſuis ædibus receptum & ab igne incolumem Rhodanthæ reſtituat. Ego tutiorem Cyprum cenſeo; ſatiúſque videtur in ciuitate quam vidimus, cuius mores experti ſumus, verſari, vſque dum fauentes Dij viæ conſilium dederint. Denique Myrillam inſidiari malo, vnicam nempe mulierem, quàm magnum virorum latronúmque graſſantium & barbarorum exercitum. Hoc conſilium ſi probas, nos in proximum annum dilatum accuratiùs expendemus. Tu modò rerum tuarum hiſtoriam ordire; quomodo, vnde, quando, quo duce hanc appuliſti inſulam? Satius eſſet, reſpondit Rhodanthe, non modò præteritorum memoriam non reuocare, ſed de

præſentibus, vt optatum finem conſequantur, ſollicitum eſſe. Sic enim, vtcumque præterita ſucceſſerint, optimo ac longiori conſilio, vt felici exitu præſentia claudantur, opus ſit. Verumtamen præterita quomodocumque abſoluimus; malè ſi dixero, timeo; ſi bene, tamen procul à veritate loquar: abſoluimus, vti ſors tulit. Sed omnium hominum ſpes geminæ lancis examine pendent: hoc malorum, quæ procul auertant Dij; illo bonorum, quæ nobis præbeant. Bonum itaque ſit de felici præſentium exitu cogitare: ſed quoniam præterita reuocare iubes, dicam, quia chariſſimo Doſicli parere placet. Quo ferueret æſtu mare, cùm nauibus quæ Piſſam pergebant redditæ ſumus, ipſe non ignoras, eadem tempeſtate iactatus. Ipſarum certè nauium intimam compagem Deorum opera inuidiáque ſoluit: qua diſrupta,

Ως εὖ αἰνεθῇ, καὶ πέρας χρηστὸν λάβοι·
Αἱ μὲν γὰρ εὖ ἄρξειν οἷον ἂν εὖ ἄρξειν τέλος,
Τὰ δὲ σκοποῦ δέοιτο καὶ ξυμβουλίας,
Ως ἂν τελευτὴν αἰσίαν λαβεῖν ἔχοι.
Καὶ τὰς μὲν ἠνύσαμεν οἵᾳ τῷ δρόμῳ,
Κακῷ μὲν εἰπεῖν, εὐλαβούμεθα τὸν λόγον
Καλῷ δὲ πάλιν, οὐκ ἀληθεύειν ἔχω.
Ηνύσαμεν δ' οὖν, ὡς δέδωκεν ἡ τύχη·
Τὰ δ' ἐλπίδων σταθμῶσι πλάστιγγες δύο·
Η μὲν πονηρὰν, ἃς ἀποτρέποις, τύχη·
Η δ' οὐ πονηρὰν, ἧς θεοὶ δοῖεν τέλος.
Καλὸν μὲν οὖν νῦν τῶν ἐνεστώτων πέρι
Σκοπεῖν ὅπως ἂν δεξιὸν πέρας λάβῃ·
Επεὶ δὲ τὴν φθάσασαν ἐκζητεῖς τύχην,
Λέγειν ἀνάγκη, καὶ τί γὰρ ποιεῖν ἔχω,
Επιτρέποντος τοῦ φίλου Δοσικλέος;
Οἷον μὲν ἦν τὸ κῦμα καὶ τίς ἡ ζάλη,
Οτ' ἦν ἐπιστεύθησαν ὑμαῖς τὰ σκάφη,
Εἰς Γίατην ἐκπλέοντα δυσμενεῖ τύχῃ,
Οὐ χρὴ μαθεῖν παθόντα καὶ μαθόντα σε.
Τὰ δ' ἔνδον οὐδὲν, ἢ φθόνος κακὰ πλέκων,
Καὶ χεὶρ θεῶν λύουσα τὰς πλοκαμίδας.
Η ναῦς γὰρ ἣν εἰσῆλθεν εὐθὺς ἐρράγη,

Ὁ φόρτος ἅπας τῷ βυθῷ προσερρίφη·
Ἐγὼ δὲ τῷ κλύδωνι συμμεθελκομένη,
Μικρῷ παρειζήσασα προσβάλλω ξύλῳ,
Ἐφ' ᾧ ἐρείσμα μὲν, ὑπερέπλεον δ' ὅμως.
Θεῶν λέγεις πρόνοιαν, ὡς ἔσωζέ σε,
Τέμων Δοσικλῆς τὴν διήγησιν λέγει,
Ὑπὲρ κορυφῆς ἀφανῶς ἱπταμένης,
Καὶ τῷ ξύλῳ διδοῦσα χειραγωγίαν.
Μικρὸν προῆλθον, εἶπεν ἡ κόρη πάλιν,
Καὶ πλῆθος εὐθὺς ἐμπόρων σώσασά με
Ὤνιον ἀντίδοτο τῆς σωτηρείας,
Εἰς χρυσίνων μνῶν καὶ μόνην τριακάδα.
Κερδαλέον τὸ χρῆμα, σεμνὴ παρθένε,
Ἔφη Δοσικλῆς εὐτυχήσας τὴν πρᾶσιν,
Εἰ τρεῖς δέκα μνῶν ἐπρίω ζωὴν ὅλην.
Καὶ τίς γένοιτ' ἂν ἀγορασμὸς βελτίων,
Τοῦ χρυσίῳ τὸν βίον ὠνησαμένου;
Ὡς δ' ἐν βαθείαις νυξὶν ἐθρήνησά σε,
Ἔφη Ῥοδάνθη πάλιν, ὡς ἔκλαυσά σε,
Ὡς τῆς κεφαλῆς ἐσπάραξα τὴν κόμην,
Ὡς τὸ πρόσωπον ἐξεδρύφθην πολλάκις,
Ὡς τὰς παρειὰς (καὶ λεγούσης τῆς κόρης
Κύψας Δοσικλῆς ἠσπάσατο τὸν τόπον)

omnes ſubitò vectores aquis exſtincti ſunt. Ego metu pallida, exiguo inequitans ligno, aduerſo hinc & inde mari ferebar. Interrupit Doſicles, &, Miram, inquit, Deorum prouidentiam narras, quæ tuo inaſpecta capiti inſidens, ligni quo vecta es, particulam deduxit. Paulùm nauigaueram, ſubiecit Rhodanthe, cùm mercatores aquis ereptam ſeruarunt, & triginta poſtmodum auri drachmis vendiderunt. Magnum, inquit Doſicles, lucrum, triginta minis vitam redemiſſe: quo nihil felicius accidere potuit. Quibus te, alta etiam de nocte, fletibus, quibus proſequuta ſum lamentis, cruentos lacera crines, genáſque raſa: (irruit in amplexus loquentis Doſicles, & recentes vulnerum notas oſ-

culatus eſt) acerbiſſimos denique luctus meos taceo: hoc te latere nolo, meos illos luctus profectionis tuæ in Cyprum cauſam præbuiſſe.

Emenſa noctem plurimis ſermonibus
Sic pulchra biga mutuò eſt amantium.
Aurea concordes voluebant penſa Sorores,
Optatóſque toros, finémque dedere laborum.

Etenim Lyſippus & Strato Doſiclis ac Rhodanthæ parentes, ereptos liberos longis ſequuti erroribus, poſt exantlatos finitimis in prouincijs, terra, maríque innumeros labores, voti ſui irriti, tandem Delphos Oraculum de filiorum fuga accepturi contendunt: ſtatímque aduenientibus nihil morata Pythia reſpondit.

O nimium, nimiúmque vagis erroribus acti,
Qui fortis vitulíque fugam, teneræq. iuuencæ
Quæritis, illuſtrem quà circuit æquore terram

Ἐμῶν ἐκοκκίνησα βαφαῖς αἱμάτων;
Ὡς πικρὸν, ὡς μέγιστον ὠλόλυξά σε,
Λέγειν περιττόν. ἓν δὲ γιγνώσκοις μόνον,
Ὡς δάκρυ τοὐμὸν, ἡ πικρὰ θρηνῳδία,
Τοῦ Κύπριν οἰκεῖν τὸν Δοσικλῆν αἰτία.
Οἱ μὲν νέοι γὰρ καὶ πόθων ὑπηρέται
Τὴν νύκτα πᾶσαν ἐν λόγοις κατηνάλουν.
Μοῖραι δ᾽ ἐπεκλώθοντο περὶ χρυσῷ λίνῳ
Πλάνης τελευτὴν καὶ συναφὴν τῶν νέων.
Ὁ γὰρ Λύσιππος, πρὸς δὲ τούτῳ καὶ Στράτων,
Οἱ τῶν ἐραστῶν εὐγενεῖς φυτοσπόροι,
Τοὺς παῖδας ἁρπάσαντες ἐκ κόλπων μέσον,
Ὁ μὲν Δοσικλῆν, καὶ Ῥοδάνθην ὁ Στράτων,
Ἐπεὶ μακρὰν ἔρευναν ἐξηνυκότες
Εἰς χέρσον, εἰς θάλασσαν, εἰς τὰ κυκλόθεν,
Οὐκ εἶχον εὑρεῖν οὐδαμοῦ τοὺς φυγάδας,
Τέλος διεγνώκεισαν ἐλθεῖν Δελφόσε,
Ὡς τοῦ θεοῦ πύθοιντο τῶν παίδων πέρι.
Ἤροντο γοῦν ἐλθόντες εἰς τὴν Πυθίαν,
Καὶ μὴ βραδύνας μηδὲ μικρὸν ὁ τρίπους
Ἀνῆκε τοῖς γέρουσι ταῦτα παβάσι·
Τίπτε δύω ζητεῖτε πολυκράτοιό τε μόσχου,
Γόρπιος θ᾽ ἁπαλῆς σχολιὰς δίζεσθε κελεύθους,

Χέρσῳ ὑφ' ἀλικλύστῳ, ζωηγράφοι ποτὶ νᾶσον,
Ην λάχε Κυπρογένεια πόθου γενέτειρ' Αφροδίτη·
Ηὲ παρθενομένη τόδε οὔνομα, ἠὲ λαβοῦσα·
Δερκόμενοι βιότοντας ἐθέλετε· ἀλλ' ἐπὶ πάτρης
Στέφθηθ' ὑπὸ στεφάνοισι ἐπαμφοφόρου Κυθερείης·
Τοῖς γὰρ Ερως τε πόθος τε καὶ Αφρογενεία τελευτὴν
Δμήσατο θειοδέτοιο ἀλυκτοπέδῃσι σιδήρου.

Η μὲν Πυθία ταῦτα τοῖς γηραλέοις·
Τόδ' ἄρα χρησμῴδημα λοξὸν τυγχάνον,
Οποῖα πάντως ἄδει ὁ τρίπους λέγειν,
Πολλοῖς λογισμοῖς ἐξέδω τοὺς ἀθλίους.
Ο γὰρ ἐνεγκὼν τὴν Ροδάνθην εἰς βίον,
Ως δὲ Στράτων καλοῖτο γινώσκειν ἔχεις,
Καὶ πῶς τὸ χρησμῴδημα τοῦ θεοῦ κρίνων
Οἴμωζεν, ἐστέναζεν · · · · · · · · · μέσων,
Δοκῶν τὸν υἱὸν ἐκθανεῖν εὑρημένον,
Στιγμὴν ἀμαθῶς εἰς τὸ βιοῦν τ' ἰθείς·
Κἄπειτα τοῖς ἔπειτα προσδιατρίβων.
Οὐ μὴν διέδρα καὶ Λυσίππον ὁ τρίπους,
Γνοὺς δ' ἐξεσάφει τῷ Στράτωνι τὸν λόγον,
Ως ἄρα κατὰ Κύπρον εἰσὶν οἱ νέοι,
Ως ἄρα καὶ βιοῦντας ἴσχοιμεν βλέπειν.
Ως οὔποτ' ἠλπίσαμεν ἐν βίῳ βλέπειν·

Digitized by Google

Nereus, & ſacras Veneri circumluit vrbes,
Seu dedit hoc terræ nomen, ſeu Diua reliquit.
Illic viuentes fas vobis cernere natos.
Condite vos memori tunc noſtra oracula mente.
Pignora veſtra ferant Veneris florentia ſerta:
Namque & fatorum nũquam mutabilis ordo,
Et Venus, & tenera finem cum matre Cupido,
Ferrea ſic veſtris poſuerunt vincula natis.

Hoc ſenibus Pythia reſpondit. Verùm flexa dictio, qualem Apollo Delphis autumare ſolet, varia curarum ambage ſenum animos verſauit. Namque Straro Rhodanthæ pater oraculum, quod imperitè puncto ad vocem βιότων(ας) adhibito diſtinxerat, minimè aſſequutus, mortuam Rhodanthem exiſtimans, fletu gemitúque omnia compleuit. Lyſippum oraculi ſenſa non latuerunt, Stratonémq. eius explicationem docuit: In Cypro inſula iuuenes eſſe, quos viuentes ipſi etiam ſani præter ſpem inuenturi eſſent.

At illi connubio iuncti noſtri demum memoriam effundent: quam obliuionem finis aut mortis voce oraculum ſignificauit. Perſuaſit Lyſippus Stratoni; qui ſtatim, Pergamus igitur Cyprum: ibi fugitiuos noſtros, quando ſic arbitrantur Dij, inuentos matrimonio iungemus. Paruit Lyſippus; minimúmque ambo morati Abydum venerunt; atque inde Cyprum profecti, aſſumpto mendicorum habitu, ſingulas domos luſtrabant: cuius namque in ædibus eſſent, oraculum non indicauerat. Poſt aliquod tempus Stalæ domum venerunt. Stabat in atrio Doſicles, qui inter gaudium metúmque anceps ſenes agnouit, Rhodanthémque alloquutus eſt.

Ω5

Ὡς ἄρα συζυγηθέντες ἀλλήλοις γάμῳ
Ὑμῶν λάθοιντο, καὶ τελευτὴν ὁ τρίπους
Τὴν χρησμοσύνην εἶπε τῶν φυτοσπόρων.
Πεισθεὶς Λυσίππῳ ταῦτα φαμένῳ Στράτων,
Καὶ δεῦρο, φησὶ, ξυμβολαδῶμεν εἰς Κύπρον,
Κἂν προσομένοιεν οἱ φυγάδες τῷ βίῳ,
Γάμου προσεμπλέξωμεν αὖθις παστάδα,
Ἐπεὶ δοκοῦσι ταῦτα τοῖς ἀθανάτοις.
Ἔπεισεν εἰπὼν τὴν Λυσίππου καρδίαν·
Κἀπεὶ διατρίψαντες οὐ μικρὸν δρόμον
Ἐπιδράμοιεν τὴν Ἄβυδον Δελφόθεν,
Εἰς Κύπρον ἐξώρμησαν εὐθὺς ὁμμαδὴν.
Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν νῆσον εἰσέβαλον μέσην,
Πάντα περισκοπήσαντες ἀνθρώπου δόμον,
Ἀνδρῶν προσαιτῶν σχῆμα προσπεπλασμένοι·
Οὐ γὰρ ὁ χρησμὸς εἶπε καὶ τὴν οἰκίαν.
Ἐπεὶ δὲ μακρῶν ἡμερῶν περιδρομῇ
Φθάσαιεν ὀψὲ καὶ τὸν οἶκον τῆς Στάλης,
Ἰδοὺ Δοσικλῆς εἰς τὸν ὕπαιθρον δόμον·
Ὡς δὲ προσκύψας εἶδε τοὺς γεραιτάτους,
Καὶ τίνες ἀνέγνωκεν ἐκ τῆς ἰδέας,
Χαρὰν πεπονθὼς συμμεμιγμένην φόβῳ,
Καὶ τῇ Ῥοδάνθῃ προσαπιστῶν καθημένῃ·

Ὄνειρος, εἰπὲ, ταῦτα, σεμνὴ παρθένε;
Ὄνειρος, εἰπὲ, ταῦτα καὶ φαντασία;
Πλαστογραφία, ψεῦδος, ὀφθαλμοῦ πλάνη;
Ἤ που καθ' ὕπνους τῷ Λυσίππῳ προσβλέπω,
Καὶ φασματοῦμαι τοῦ Στράτωνος τὴν θέαν;
Ἄμφω γὰρ εἶδον εἰσιόντας τὴν θύραν.
Εἴ που δ' ἀπιστεῖς δεῦρο, καὶ σὺ καὶ βλέπε·
Κἂν μὴ θεάσῃ, φάσμα πάντως ἡ θέα·
Εἰ δ' οὐχὶ φάσμα, ἢ πῶς γε μὴν προσιτέον,
Σκοποῦ δέοιτ' ἂν καὶ σοφῆς ξυμβουλίας.
Φύγοιμεν ἢ σταίημεν ἐξ ἐναντίας;
Φυγεῖν μὲν αἰσχρὸν καὶ λιπεῖν τοὺς πατέρας,
Μακρὰν δ' ἡμᾶς οἴμοι ἐξῳκηκότας.
Στῆναι δὲ πρὸς πρόσωπον, αἰδὼς καὶ φόβος.
Πλὴν οὖν, τί γὰρ πάθοιμεν; ἐγγὺς ἰτέον,
Καὶ τοὺς τεκόντας γνησίως ἀσπαστέον.
Ἐρυθριᾶς μὲν οἶδα τὸν φυτοσπόρον·
Ἐρυθριᾶς μὲν, καὶ προσελθεῖν αἰσχύνη·
Μή σε προσείπῃ λειπόπατριν ὁ Στράτων.
Πλὴν ἀλλὰ γὰρ τὸν φιλοῦντα μὴ παροπτέον.
Ἔχεις ἀφορμὴν τῆς φυγῆς τυραννίδα.
Ὑβριστικῶς προσεῖπε τὸν Δοσικλέα,
Λῃστὴν, βιαστὴν, ἅρπαγα, κλέψαντά σε·

An me ſomnia ludunt, ô virgo? an falſa oculis oberrat imago? Lyſippum & Stratonem ianuam ingreſſos intueri videor: ſi non credis, ipſa inſpice. Fugiemus? an nos illorum conſpectui ſubijciemus? vtrum placet? Certè parentes fugere poſt maximam itineris noſtra cauſa ſuſcepti moleſtiam, turpe ſit. At illorum ſe oculis obijcere, pudoris metúſque multum feret. quid præterea? ire ac in mutuos amplexus ruere animus eſt. Erubeſces: pudebit: times ne deſerti patris iniuriam tibi obijciat. At eius ideo caritatem abijcere non decet. Specioſo etiam argumento fugam tueri potes: Rapta es. Quibus placebit probris me inſequere: prædonem, raptorem,

ita enim res eſt, voca. Hæc & plura loquutus Rhodanthæ perſuaſit. Itaque parentum genibus cum lachrymis aduoluti ſunt, hic Lyſippi, illa Stratonis, ſilentio ac pudore conſternata. Doſicles Deos immortales, paternúmque amorem teſtatus, præteriti ne meminiſſent; Sufficit, ô pater, inquiebat, nos prædonum immanitatem, vincula, carcerem ſuſtinuiſſe. Nos flammas, naufragia, imminentem ceruicibus noſtris gladium, varias impendentis lethi imagines, innumeráſque cædium ſpecies adſpeximus. Sufficiat quæ tam diu aduerſa & vltrix conflictata eſt fortuna: quam noſtris ex ſermonibus diſces: abſit enim vt experiaris. Ego, ô Strato, (fas mihi te quoque alloqui) filiam tuam rapui: ego te chariſſimo pignore viduaui: me-

Ναὶ γὰρ ἐτυράννηκα ληϛικῷ δρόμῳ.
Ναὶ τὴν Ροδάνθην ἐκ βίας ἡρπασάμην.
Τοσοῦτον εἶπε, ἢ τυχὸν τὶ καὶ πλέον,
Καὶ τῆς Ροδάνθης τῷ λόγῳ πεπεισμένης,
Αμα προσῆλθον τοῖς ἑαυτῶν πατράσι,
Καὶ προσπεσόντες τοῖν ποδοῖν ἑκατέρου,
Ο μὲν Λυσίππου, καὶ Στράτωνος ἡ κόρη,
Ελουον αὖθις ἄλλο λουτρὸν δακρύων.
Η μὲν στένουσα καὶ λέγειν αἰδουμένη,
Ο δὲ προτείνων τοὺς θεοὺς ἀθανάτους,
Καὶ σπλάγχνα πατρὸς καὶ φιλάνθρωπον φύσιν,
Ως παντελῶς λάθοιτο τῆς προνοίας·
Αρκεῖ, λέγων, ὦ πάτερ, εἰς τιμωρίαν,
Η ληϛρικὴ χεὶρ, ἡ τυραννὶς, ἡ πλάνη·
Αρκεῖ τὰ δεσμὰ, τῆς φυλακῆς τὸ σκότος,
Η φλὸξ, τὰ ναυάγια, τὸ ϛίλβον ξίφος,
Ο μυρίος θάνατος, οἱ συχνοὶ φόνοι·
Αρκοῦσα, πάτερ, ἡ τύχη ποινηλάτις,
Δειμεῖα καὶ δειμεῖα τῷ Δοσικλεῖ·
Ην ἐκ λόγων σὺ, μὴ γὰρ ἐκ πείρας μάθοις.
Καὶ σοὶ δὲ ταῦτα, δέσποτα Στράτων, λέγω·
Εγὼ τὸ θυγάτειον ἐξέκλεψά σου,
Καὶ τῆς ποθεινῆς παιδὸς ἐστέρησά σε.

Νῦν δ' ἀλλ' ἰλήκοις κἂν πεπαρῴνηκά σοι.
Εἰ δ' ἐκκαλεῖν βούλοιο τῆς παροινίας,
Ἐγὼ δίδωμι τοῦ κακοῦ τὰς εὐθύνας.
Ἰδοὺ πρόκειμαι, μάστιζε, κόλαζέ με,
Πλήσθητι σαρκῶν, αἱμάτων κόρον λάβε.
Ὁ φώρ, ὁ λῃστὴς ἐν χεροῖν, δέσμει πόδας·
Πᾶσαν βάσανον ἐννόει, μιᾶς δίχα,
Μὴ τὴν Ῥοδάνθην ἐξ ἐμοῦ διασπάσῃς,
Οἰκτρῷ μερισμῷ καὶ πικρᾷ διαιρέσει·
Οὓς οἱ θεοὶ συνῆψαν ἐξ ὀνειράτων.
Οὕτω Δοσικλῆς καὶ λέγων καὶ δακρύων
Ἐξιλεοῦν ἔσπευδε τοὺς φυτοσπόρους·
Ὑποφθάσας δὲ τὸν Δοσικλῆν ὁ Στράτων,
Καὶ τὴν Ῥοδάνθην τοῖν ποδοῖν ἀνασπάσας,
Ὦ δεῦτε, φησί, τέκνα, προσπτύξατέ με,
Ὦ δεῦτε, περιπλάκητε τῷ φυτοσπόρῳ,
Καὶ χεῖρας εἰς τράχηλον ἀρτήσατέ μου·
Ὦ τέκνον, ὦ θύγατερ, ἀσπάζετέ με·
Ὦ δεῦρο νύμφη, δεῦρο λαμπρὲ νυμφίε.
Ὡς εὐτυχὴς ὁ γάμος ὑμῶν, τεκνία,
Τοῖς ἀθανάτοις εὐτυχῶν νυμφοστόλοις.
Χρηστὴν τελευτὴν ἔσχεν ὑμῖν ἡ πλάνη.
Ἔχεις, Δοσικλῆς, ἀνθ' ἑνὸς φωστῆρας δύο·

ritò ſuccenſes: ſi pergis iraſci, omnia feram. Vtere verberibus, &, ſi libet, cædis ſanguiníſque mei ſatia te. Ecce manifeſtum furem: illum catenis & omni ſuppliciorum genere crucia, modò ne Rhodanthem auferas, nóſque quos in ſomnijs Numina coniunxerunt, mutuò amantes ſepares. Hæc lachrymans dicebat Doſicles, vtriuſque placati clementiam aucupatus. At Strato Doſiclen præueniens, genibúſque aduolutam Rhodanthem ſubleuans; O chariſſima pignora, edite amplexus amabiles: ô fili! ô filia! ô ſponſe! ô ſponſa! iterum in amplexus, in baſia ruite. O feliciſſimum Pronubis dijs matrimonium! ô beatos tot errorum exitus! Habes, Doſicles, pa-

tres duos : Tu Rhodanthe, matrum bigam adepta es. Sic acclamantes ſenes amplexibus varijs adoleſcentes fatigabant, noua vtique velut aſſumpta forma mirabiles. Infrà quatuor homines vno capite iungi adfirmes. Sæpiùs in ſerico opere quid ſimile vidi: diuerſicolores nempe rerum ſpecies textoriæ artis miracula: vnicum caput quaternioni corporum adhibitum: vel quatuor corpora quæ in vnum coaluerunt: an quadrupes animal? an quatuor animantia vno ſingulari capite admiranda? Leonem, an leones dixeris? Nam ceruices, totúmque ad vltimam vſque caudam corpus plurimos leones indicant; at vnico capite ſingularis eſt leo. Ta-

Ἔχεις, Ῥοδάνθη, μητέρων συζυγίαν.
Οὕτως ἀνακεραννῦντες οἱ γηραλέοι
Ἄμφω προσεπλέκοντο τοῖς νεανίαις.
Τὸν σχηματισμὸν καινὸν ἐξεζωγράφουν·
Ὡρῶντο γὰρ τέτταρες ἄνθρωποι κάτω,
Ὡς εἰς κεφαλὴν προσαναφυκότες μίαν.
Εἶδον κἀγὼ πολλάκις ἐν πολλοῖς πέπλοις,
Οὓς δημιουργεῖ σηρικὴ μιτουργία·
Μία μὲν οὖσα τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας,
Πολυχρόοις τε τῆς βαφαῖς κεχρωσμένη.
Τοιοῦτον εἰκόνισμα καινοῦ ζωγράφου,
Ὑφαντικῆς εὕρημα δηλαδὴ τέχνης
Μίαν κεφαλὴν εἰς τετρακτὺν σωμάτων
Διαιρεθεῖσαν, ἢ τετρακτὺν σωμάτων,
Οἷον συνιζηκυῖαν εἰς κάραν μίαν·
Ζῷόν τι τετράσωμον· ἢ τοὐναντίον,
Μονοπρόσωπον τεττάρων ζώων πλάσιν,
Λέοντα καὶ λέοντας. οἱ γὰρ αὐχένες
Ἀπῆν δὲ λοιπὸν σῶμα τῆς οὐρᾶς μέχρι
Τοὺς θῆρας ἐπλήθυνον τῇ διαστάσει·
Τῷ δὲ προσώπῳ πάντες ἦσαν εἷς λέων.
Τούτοις ὁμοιόσχημον ἤθελε γράφειν
Ἡ τῆς χαρᾶς χείρ, ἡ σοφὴ κωμήτεις.

Τῶν πατέρων δὲ σχῆμα καὶ τῶν παιδίων,
Ὅτε προσεπλάκησαν ἀλλήλοις ἅμα.
Καὶ ῥᾷον ἄν τις συμφυεῖς πτόρθους δύο,
Λεπτοὺς, χλοεροὺς, ἐμπλακέντας ἐκλῦσαι,
Ἢ τοὺς τεκόντας ἐμπλακέντας τοῖς τέκνοις·
Ἀλλ᾽ οἱ νέοι, καὶ πάλιν οὐχ ἧττον νέοι·
Εἰς τοὐμφανὲς φιλοῦσα τὸν φυτοσπόρον,
Κρύβδην ἐφίλει τὸν Δοσικλῆν ἡ κόρη.
Κἀκεῖνος αὐτὰ πάντα παντοίως ἔδρα,
Ἄκρον δὲ χεῖλος τοῦ Λυσίππου προσπλέκων,
Ὅλον δὲ διδοὺς τῇ Ῥοδάνθῃ τὸ στόμα·
Σφᾶς δ᾽ αὐτοὺς ὥσπερ ἀνεγνωκότες,
Καὶ τῶν φθασάντων φανερῶν φιλημάτων
Πλείω παρεῖχεν τὰ κλαπέντα τὴν χάριν·
Τοσοῦτον ἐξήκμαζεν αὐτοῖς ἡ σχέσις.
Ἐντεῦθεν οἶμαι τῶν παλαιῶν οἱ λόγοι
Λέγουσιν ἄγλωττον εἶναι τὸν πόθον,
Τὴν σφοδρὰν ἀκμὴν τοῦ θεοῦ δεδειγμένοι.
Ὡς γοῦν δὲ πλέγμα καὶ σχολῇ διεπλάκη,
Πλατεῖαν Δοσικλῆς ἐξεκεκράγει λόγον·
Ὦ καὶ ξενισταὶ καὶ ξένοι καὶ δεσπόται,
Κράτων, φίλε Κράτανδρε, παγκάλη Στάλη,
Ὦ δεῦτε δεῦτε, συνεορτάζοιτέ μοι,

lem in ſumma lætitia ſpeciem hærentes mutuis amplexibus patres natíque effigiabant. Faciliùs conſertos longo tempore ramos ſoluas, quàm à filiorum amplexibus patres auellas: ſic mutuò hærebant. Rhodanthe crebra patri oſcula ingerens, furtiuis etiam baſiis Doſiclen beabat. Ille redhoſtibat: dúmque ſummis Lyſippum labijs tangit, totũ virgini os præbet. Sic vnanime amantũ par ſibi nũc primò viſum etiam cognitúmq. putes. Ingeſta furtim baſia, primis illis palam datis acceptíſque gratiora erant. Sic illi amabant: vnde Veteres inueſtem ideo Cupidinem pinxiſſe putem, eius vt vim oſtenderent. Solutis amplexibus, alta voce Doſicles Cratandrum Cratonémq. ac Stalam vocauit. Adeſte, clamabat, feſto mecum gaudio diem hunc acturi.

Aduolauit Cratander, carúmque Doſiclen lætitiæ cauſam interrogauit: cúmque ſenes illos Stratonem ac Lyſippum vocari audiſſet, oſculo exceptos manibúſque prehenſos patri ſiſtit. Pater, inquiebat, præteriti caſus, ſi eos præſentibus confers, hoc certè gaudio ſuperantur. Rhodanthes ac Doſiclis parentes adſpicis. Non vltrà Cratandrum paſſus Crato: in pedes ſubitus ſe erexit, dixítque: Bonum factum quòd adeſtis, ô amici eiuſdem mecum ſenij ſortíſque participes, primò infelices, poſtmodum beati. Cratandre, matrem voca: conuiuium præſtò ſit. Nos omni humanitatis officio eos colere oportet, quos Hoſpitalis Iuppiter ad nos miſit. Extruendæ multiplici dape mēſæ. Sacrificiis cymbalíſq.& omni proſequendus eſt cultu dies.

Ὡς δ' ὁ Κράτανδρος κατιὼν πλοίου τάχα
Τίς ἡ χαρὰ πύθοιτο τοῦ Δοσικλέος,
Καὶ τὸν Στράτωνα, τὸν δὲ Λύσιππον μάθοι,
Ἀμφοῖν προσελθὼν καὶ φιλήσας εἰς στόμα,
Καὶ συλλαβὼν εἰσῆξεν εἰς τὸν πατέρα,
Καὶ, Πάτερ, εἶπεν, αἱ προσῆθουσαι τύχαι,
Οἴμοι μικραὶ φανεῖεν εἰς χαρᾶς λόγον,
Εἰ συγκρίνειν βούλοιο ταύταις τὰς νέας.
Οἱ νῦν παρόντες ἄνδρες οὓς δεῦρο βλέπεις,
Πατὴρ Ῥοδάνθης καὶ πατὴρ Δοσικλέος.
Μὴ γοῦν τὸ λοιπὸν καρτερήσας ὁ Κράτων,
Ὡς καὶ προβῆναι τὸν λόγον περαιτέρω,
Στὰς ὄρθιος προσεῖπεν ἄμφω γνησίως·
Συμπρεσβῦται χαίροιτε, συγγηραλέοι,
Καὶ συμμερισταὶ τῆς ἐμῆς διπλῆς τύχης,
Τῆς δυστυχοῦς πρὶν καὶ καλῆς ἐν ἐσχάτοις.
Τὴν μητέρα, Κράτανδρε, συγκαλεστέον·
Κρατῆρα καὶ τράπεζαν εὐτρεπιστέον·
Ξενιστέον δὲ καὶ φιλοφρονητέον
Οὓς ἄνδρας ὁ Ξένιος ἐξέπεμψέ μοι·
Δειπνητέον δὲ καὶ πανηγυριστέον
Τροφαῖς, κρατῆρσι, κυμβάλοις, βουθυσίαις,
Ἅπασιν ἁπλῶς οἷς δυναίμεθα τρόποις.

Αἰσχρὸν τὰ λῷστα τῶν θεῶν δωρουμένων,
Ὑμᾶς τὸ δῶρον ἐν σιγῇ παραβλέπειν,
Καὶ μὴ χαρᾶς τὸ πρᾶγμα ποιεῖν αἰτίαν.
Ταῦτ' εἶπε, καὶ τὸ δεῖπνον ηὐτρεπισμένον·
Καὶ συγκαθιζήσαντες οἱ πάντες κύκλῳ
Ταῖς ἀρτυθείσαις τῶν τροφῶν ἐνετρύφων·
Ἐπεὶ δὲ μηδὲν μὴ Λύσιππος, μὴ Στράτων
Ἤσθιεν· ἡδὺ προσγελάσας ὁ Κράτων,
Ἐπείπερ, εἶπεν, ἀγνοῶ δὲ τὸν τρόπον,
Οὐδὲν φαγεῖν θέλοιτε τῶν προκειμένων·
Ἐγὼ γελοίους ἐν μέσῳ προθεὶς λόγους,
Κἂν γοῦν δι' αὐτῶν ἑστιάσω τοὺς φίλους.
Τὴν παιδικὴν γὰρ ἀνύων ἡλικίαν
Πολλὰς διέγνων μυθικὰς ληρῳδίας
Γραὸς τιθήνης εὐπορῶν διδασκάλου.
Ὡς γάρ ποτ' αὐτῆς ἀπορῶν ἐπυθόμην,
Ἐφ' ᾧπερ ἀξοφοῦσιν οἱ γεγηθότες,
Τοιοῦτον εἶπεν ἡ διδάσκαλος λόγον·
Ὡς ἄρα τρώγει τὴν χαρὰν ἡ καρδία,
Κἂν εἰ περιττὴν καὶ κόρου μέχρι φάγοι,
Μηκύνεται πρὸς πλάτος, ὀγκοῦται μέγα,
Καὶ πάντα πλατυνθεῖσα πληροῖ τὸν τόπον,
Τὴν κοιλίαν, τὰ στέρνα, καὶ τὸν αὐχένα·

Bona quæ Dii dederunt, ſilentio præterire, nec illa lætitiæ cauſas facere turpe eſt. His dictis accumbentes conuiuio fruebantur. Crato cùm Lyſippum ac Stratonem appoſitos cibos minimè guſtare cerneret: Ego quidem, inquit ſubridens, licèt ignoro, feſtiuo tamen vos ſermone recreabo, & qui cibi, quo vti non placet, loco erit. Prima in ætate non ineptas fabulas à vetula nutrice edoctus ſum. Cùm aliquando animi dubius illam interrogaſſem, cur læti homines inediam ferant? illa reſpondit, hoc ideo fieri, quia gaudio pectus veſceretur: quo ſi ad ſatietatem veſci illi contingat, extenditur, latéque tumet; donec illa mole ventrem, omnémque

pectoris locum impleat. Sic ille qui gaudet, totam diem abſque cibo eſſe poterit: quo ſi vti velit, nequeat; quando vacua inteſtina nulla habeat. Hactenus ridiculum hoc putaui: nunc, vt videtur, res aliter habet. Forſitan & verum quidpiam accuratúmque dixerit. Quòd ſi ita non eſſet, vos, ô amici, totum ieiuni conuiuium non tranſegiſſetis: ſed maxima lætitiæ vis omnia vtriuſque inteſtina repleuit; adeò vt nec minimam ciborum, placentulæve particulam guſtare, aut bibere permiſerit. Bene tibi ſit, cara Nutrix, quæ tam egregiè philoſophata dubitandi rationem ſoluiſti. An Empedoclis libros vel Anaxagoræ legiſti? vel horum ignara, quomodo ad hoc eruditionis culmen aſcendiſti, vt interrogata ſolueres?

Καὶ πλουτὸς ἐμπλησθέντος ἐντεῦθεν μόνοις
Ὅλην ὁ χαίρων ἀπέστρεφε τὴν ἡμέραν.
Κενὸν γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἄγγος ἐντέρων,
Ὃ τὴν στροφὴν δέξαιτο κἂν φαγεῖν θέλοι.
Ἡ μὲν τιθηνὴ ταῦτα διδάξασά με
Γελᾶν παρέσχε μέχρι τοῦ δεῦρο χρόνου·
Νῦν δ' ὡς ἔοικεν εἰς ἅπαν τοὐναντίον
Περιτραπῆναι κινδυνεύει τὸ δρᾶμα,
Ὀρθῶς μὲν οὖν μάλιστα καὶ καλῶς ἔχον,
Τῆς ἀκριβείας ἄγαν ἐστοχασμένον·
Εἴπερ γὰρ ἄλλως εἶχεν, οὐδ' ὑμεῖς, φίλοι,
Ἄσιτον ἠνύσατε τὴν εὐωχίαν·
Ἀλλ' ὡς ἔοικε, τῆς χαρᾶς ἡ πληρότης
Δεξαμενὴν ἔπλησε πλουτὸς ἐντέρου,
Ὡς μηδὲ μίαν ἰσχύειν λαβεῖν ψίχα,
Ἢ τὶ κρέως μόριον, ἢ μικρὸν μέθυ,
Ἢ τὶ πλακοῦντος ἢ σησαμίδος μέρος.
Καὶ χαῖρε τίτθη γραῦς φιλοσοφωτάτη.
Ὡς φυσικῶς ἐξύσας ἡμῖν τὸν λόγον·
Ἢ που τυχὸν καὶ βίβλον Ἐμπεδοκλέους,
Καὶ δῆτον ἀνέγνωκας Ἀναξαγόρου;
Κἀκ τῆς ἐρήμης τῶν φυσικῶν πυξίων
Οὕτω παρῆλθες εἰς τὸ τὰς παῖδας λύειν;

Ἐξ ὧν δοκεῖ μοι καὶ τὸ λημᾶν τὰς κόρας
Ἐχθὲς προσεγκύπτουσα πυκνὰ ταῖς βίβλοις.
Τὸν γοῦν Κράτωνος αἰθυποφθάσας λόγον·
Τοσαῦτα μὲν βέβρωκα χαρμονῆς κρέα,
Τοσοῦτον ἐξέπιον ἡδονῆς μέθυ·
Οὐκ ἂν μυρίαν εἶχον ἐντέρων θέσιν,
Λύσιππος εἶπε, κἂν μυρίας γαστέρας,
Πάσας ἂν ἐμπέπληκα τῇ θυμηδίᾳ,
Οἶκον λαβούσης, ὡς λέγεις, τῆς καρδίας,
Ὅμως φυλάσσοι καὶ τόπον τῇ φιλίᾳ,
Ὡς μὴ Κράτων θλίβοιτο. καὶ λέγων ἅμα,
Τοῦ χειλέος ξυνέγγυς ἥψατο κρέως.
Οὕτω ξενίσας τοὺς γέροντας ὁ Κράτων
Ἕως τελευτῆς ἡμερῶν δυοῖν ὅλων,
Ἐπεὶ κατασχεῖν οὐ δεδύνηντο πλέον,
Εὐξάμενος τὰ λῷστα, χρηστοὺς ἀνέμους,
Χρηστὴν θάλασσαν, ἡμερώτερον πλόον,
Τέλος προσελθὼν καὶ φιλήσας εἰς στόμα
Πέμπει τεταρταίους εἰς τὸν ἴδιον τόπον,
Καλῷ προπομπῷ τῷ Κρατάνδρῳ χρωμένους·
Οἱ ἠξίου μὲν καὶ Λύσιππος καὶ Στράτων
Ἀντιστραφῆναι πρὸς τὸ πατρῷον πέδον,
Ἐπεὶ ξὺν αὐτοῖς ἦλθεν ἄχρις εἰς Ῥόδον.

Non dubito te ex frequenti librorum lectione illam oculorum lippitudinem contraxiſſe. Interrupit Lyſippus, reſponditque: Ego tam inſperatæ lætitiæ cibo ſatur, & voluptatis mero ebrius ſum, vt infinita inteſtina, totidémque ventres illis impleri potuiſſe credam, creſcente in immenſum, vt dixiſti, pectore: in quo tamen & amicitiæ erga te tuóſque noſtræ locus ſupereſt. Et cum dicto, ne ſuccenſeret Crato, vicinis fruebatur epulis. Sic honorificè exceptos poſt biduum, cùm diutius retinere non poſſet, omnia bona precatus, felices ventos, proſperum mare, tutam nauigationem, demum oſculatus, vale dicto in patriam dimiſit, dato etiam duce comitéq. Cratandro: quem Lyſippus & Crato precibus ſæpius vrgebant in patriam rediret, quando Rhodum vſ-

que venerat: ſed ille non paruit, donec Abydum profectus, Rhodanthes ac Doſiclis nuptias vidit. Iam vrbi ædibúſque ſuis proximi ſenes, vter alterum exciperet, vter conuiuium thalamúmque pro Deorum voluntate pararet, certabant. Interea Philinna & Phryna, quæ rem totam acceperant, celeri ad littus curſu (diceres volare) contenderunt: natóſque amplexatæ vti Virbios, vberes gaudij lachrymas effuderunt. Matronæ, amici, ciues, peregrini vniuerſi reditum omni lætitiæ genere proſequebantur. Mercurij ſacerdos deo plenus,

Οὐ μὴν ἔπειθον προσδραμεῖν τῇ πατρίδι,
Ἕως μεθ' αὐτῶν γῆς πατήσας Ἀβύδου
Ἴδοι Ῥοδάνθης καὶ Δοσικλέος γάμον.
Ἐπεὶ δὲ προσπλεύσαντες αὐτῇ τῇ πόλει
Ὁρᾶν ἔμελλον τὰς ἑαυτῶν οἰκίας,
Ἐστασίαζον τίς τὸν ἄπειρον λάβοι
Οἴκαδε, καὶ τίς τὴν τράπεζαν ἀρτύσοι,
Καὶ ποῖ ποτε πλέξαιεν αὐτὴν παστάδα,
Καὶ τὸν θεοῖς δοκοῦντα τῶν παίδων γάμον.
Οὕτως ἐκείνων στασιαζόντων ἅμα
Γνωσθὲν δὲ πρᾶγμα τῇ Φιλίννῃ, τῇ Φρυνῃ,
Ἄμφω πρὸς ἀκτὴν ἦγεν ἡλίκῳ δρόμῳ.
Ἰδὼν αὖ εἶπες οὐ ποσὶ, πτεροῖς δέ γε
Ὑπηνεμίοις ὥσπερ ἐκ γῇ τρέχειν·
Καὶ περιπλακείσας τοῖς ἑαυτῶν ἐκγόνοις,
Ὡς οἷα νεκροῖς ἐκ τάφων ἠγερμένοις·
Καὶ δακρυσάσας ἄλλο χαρμονῆς δάκρυ
Ἡλίκον οἶδ' ἡδονῆς λαβεῖν γάνος
Ἔπειθεν, ὡς μέγιστον, ὦ θεῶν γλύκη.
Αἱ μητέρες μὲν, αἱ φίλων ὁμηγύρεις,
Ὁ συμπολίτης ὄχλος αὐτοῖς τοῖς ξένοις
Καινῶς ἐπηγάλλοντο τῷ τελουμένῳ.
Ὁ δ' Ἑρμαϊκὸς ἱερεὺς ἔνθους φθάσας

Μυστηριωδῶν ἄγγελος μηνυμάτων,
Εἰς τὸν νεὼν ἅπαντας ἥκειν προτρέπει,
Ως αὖ Ροδάνθη συζυγῇ Δοσικλεῖ·
Ερμῇ γὰρ οὕτω ξυνδοκεῖ ποιεῖν, ἔφη.
Ελεξε ταῦτα καὶ κλάδους κιττοῦ δύο
Αμφοῖν ὀρέξας ἐν χεροῖν τοῖν νυμφίοιν,
Εἰς τὸν νεὼν εἷλκε πάντας τοὺς ὄχλους·
Ενδον συζυγέντες οἱ νεανίαι
Ηλθοσαν εἰς τὸν οἶκον οἵῳ τῷ κρότῳ,
Οἵαις ἀλαλαγαῖς, καὶ χοροῖς, καὶ κυμβάλοις;
Καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς τελουμένης πέρας
Εγνω Δοσικλῆ ἡ Ροδάνθη νυμφίον.

ΤΕΛΟΣ.

arcana Numinis mandata ferens, omnes ad Dei pergere iuſſit: vt Doſiclis in manum Rhodanthe conueniret: ſic Deo placere. Hæc effatus, hederæ ramum ſingulis porgens, feſtinos templum ingredi iuſſit. Celebratis nuptijs,

Mox populus patulas ſponſos deduxit in ædes:
Sic læta optatus fœdera iunxit Hymen.
Lætitiæ ſpeciem tota miraberis vrbe,
Tam varios Iuuenes inſtituiſſe choros,
Feſtiuóſque ſales, multiſque ſonantia tecta
Plauſibus, & lepidis cymbala tacta modis.

Feſti finis fuit:

Fruitur Rhodanthe ſponſa ſponſo Doſicle.

FINIS.

Digitized by Google

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ,

Αμαραντος, ἢ Γέροντος ἔρωτες.

THEODORI PRODROMI

DIALOGVS,

Amarantus, ſiue Senilis Amor.

Interprete GILB. GAVLMINO Molinenſi.

Digitized by Google

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ,

Ἀμάραντος, ἢ Γέροντος ἔρωτες.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ. Καὶ μὴν ἕωθέν σε, ὦ Ἑρμόκλεις, Ἀθηνῆσι περιεμένομεν ἐγώ τε καὶ Διόφαντος οὑτοσί. ΕΡΜΟΚΛΗΣ. Ναὶ δῆτα καὶ αὐτὸς ἠθύμουν, ὦ Φιλόλεως, ὀψιαίτερος ἥκων ἢ ξυνεθέμην. ΦΙΛ. Πάνυ μὲν οὖν, ὥστε δικαίως ἄν σε καὶ αἰτιασαίμεθα τῆς μελλήσεως. ΕΡΜΟ. Οὐκ ἐμὲ, ὦ 'γαθὲ, τὸν δέ μοι κῆπον ἐκεῖνον, ὃς ἑωθινόν με τήμερον ἀπολαύων ἐπὶ περιπάτῳ ὄζοις ξυναποδύτησέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. ΦΙΛΟ. Παπαὶ, ἢ ὀξύχλωρά τινα τοῦτον, ὦ ἑταῖρε, λέγεις τὸν κῆπον, καὶ τὸ ὅλον Ἑρμοῦ μα-

THEODORI
PRODROMI
DIALOGVS,
Amarantus, ſiue Senilis Amor.

PHILOLAVS. Toto mane, ô Hermocles, exſpectauimus te, ego & Diophantus iſte. HERMOCLES. Omnino ſeriùs quàm propoſueram veni. PHIL. Ita eſt, & meritò moræ te accuſamus. HERM. Me quidem nullo modo, ſed illum hortum qui me in eo toto mane deambulantem detinuit, oculóſque meos ſibi prædam velut habuit. PHIL. Papæ, tu tagacem hortum memoras, & Mercurij di-

Digitized by Google

ſcipulum, qui inſcio oculos eruit. HER. Rides: atqui etiamnum Amarantum circumire, Narciſſum tangere, & Hyacinthum colligere mihi videor. PHIL. Rectè igitur, ô Diophante, Hermoclem alicubi cum Narciſſo ac Hyacintho eſſe credidimus. DIOPHANTVS. Nihil mirum, ô Philolae, Hermoclen videri communi lege, omnium eſſe, cùm nullius ſit, ſi Democriti ſententiam probamus. HERM. Magnas tibi gratias, ô Diophante, quòd me Democriti meminiſſe feceris: nam tota nocte non abſurda cõtra illum commentus ſum: iámque, ſi placet, efficiam pro virili, vt eius nugæ pateant. PHIL. Tu ergo Democriti ſententias nugas vocas? HER. Prorſus non aliter. DIOPH. Igitur quamprimum quibus rationibus id perſuaſum velis, eloquere. HERM. Nihil valde noui ſit. PHIL. Atqui per Epicurum, vel breuiter aliquid ediſſere, ſicut heri apud Ariſtocratem, cùm voluptates orationi & ludicra interſerens, tandem

θητικήν; εἰ δὲ αὖθίς γέ σοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξο-
ρύξας ἔλαθε. ΕΡΜΟ. Παίζεις ἔχων· ἀτὰρ ἐγὼ
τὸν Ἀμάραντον ἔτι περίειμι, καὶ τοῦ Ναρκίσσου
θηλαίω, καὶ τοῦ Ὑακίνθου τρυγῶ. ΦΙΛ. Ἡμεῖς
δὲ, ὦ Διόφαντε, ἐνταῦθά που ἐνομίζομεν ἱστάναι
τὸν Ἑρμοκλέα μετὰ Ναρκίσσου ὄντα καὶ Ὑακίνθου.
ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ. Καὶ τί τοῦτο καινὸν, ὦ Φιλό-
λεως, εἰ μὲν ὢν Ἑρμοκλῆς γε δοκεῖ νόμῳ πάν-
των ὄντων, καὶ ἐτεὸν μηδενός, εἴτι μὴ τοῦ διδα-
σκάλου ἐπιλελήσμεθα Δημοκρίτου. ΕΡΜΟ.
Μεγάλην ὅσην σοι ὀφείλω χάριν, νὴ τὴν ἡδονὴν,
ὦ Διόφαντε, οἷς με Δημοκρίτου ἀνέμνησας· καὶ
ἐγὼ καὶ νυκτὸς οὐκ ἀγρυπνῶν τοὺς περὶ ἐκεῖνον
ὤδινον ἀντιρρήσεις· καὶ νῦν οὐκ ἂν ἀποσταίην μὴ
πρεπόντως, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, τὸν ἐκείνου ἐξελέγξαι
φλήναφον. ΦΙΛ. Φλήναφος γάρ σοι τὰ Δη-
μοκρίτου, ὦ Ἑρμοκλείδιον; ΕΡΜΟ. Μὰ Δία· οὐ
γὰρ ἄλλως. ΔΙΟΦ. Οὐκοῦν οὐκ ἂν φθάνοις
ἑρμηνεύσων ἡμῖν καὶ ὅπως ἐπιλήρως δέδοκται
τὰ τοιαῦτα. ΕΡΜΟ. Οὐ φθάνοι κἄν. ΦΙΛ.
Βραχέα μέν τοι περὶ τοῦ Ἐπικούρου φάθι· καὶ
μὴν ὁποῖα χθὲς ἐν Ἀριστοκρίτου ἡδονάς τινας καὶ
αὐτόματα θαμὰ παρὰ λόγῳ προσκυκλεῖν, ὅτε καὶ

ἤδη ἐμμεμηκὼς μεθ' αὐτῆς σου ἡδονῆς ἐξήχθης τοῦ συμποσίου. ΕΡΜ. Ἀεὶ τραχύς τις ἦσθα καὶ ἐπιτιμητικός, ὦ λῷστε· ἐγὼ δὲ βραχύτερα καὶ τῶν σῶν ἀτόμων εἴποιμι ἄν. ΦΙΛ. Ἄρξαι δὴ οὖν ὀψὲ καὶ σχολῇ. ΕΡΜ. Εἰσῄειν τὸ ἑωθινὸν ἐν τῷ κήπῳ περιπατήσων. ΦΙΛ. Ἔτι γὰρ μεμνήσῃ τῆς περασίας. ΕΡΜ. Καὶ ἐτρύγησα μὲν τῷ ὀφθαλμῷ τὸ κεῖνον ὅτι λευκόν. ΦΙΛ. Οὐ γὰρ ἐκβαίνεις ὀψὲ τῆς αἱμασιᾶς. ΕΡΜ. Εὥρακα δὲ τῷ στόματι μῆλον ὅτι γλυκύ. ΦΙΛ. Ἐοικέν μοι, ὦ Ἑρμόκλεις μὴ ἂν τήμερον τῆς ῥοᾶς ἢ τῆς μυρρίνης ἀπολιπεῖν. ΕΡΜ. Αἰσθέσθαι δὲ τούτων δοκεῖς καὶ τοῖς ξὺν ἐμοὶ (Χαρμίππος δὲ ἦν ὁ Μεγαρεὺς καὶ ὁ ἀπὸ Σάμου Διόδωρος, καὶ ἕτερος ἄλλος στοᾶς καὶ ἀκαδημίας) κᾆτα εἰ γλυκὺ τὸ μῆλον καὶ λευκὸν τὸ κεῖνον πυθομένους, καὶ, οὕτω, ὦ Ἑρμόκλης, ἀποκειναμένων ἀκούσαις· Ἐπίκουρον μὲν ἐθαυμάσαμεν οἷς ἔγνω τε, καὶ ἔθετο ἀγαθὸν ἑκάστου τὴν ἡδο-

poſt vomitum cum illa tua voluptate conuiuio elatus es. HERM. Pol tu aſper nimiùm & cenſorius es, ô vir bone: & tamen breuiora etiam tuis atomis, vti iubes, eloquar. PHIL. Incipe igitur, licèt ſeriùs, & lentè loquere. HERM. Summo mane in hortum ambulaturus ſeceſſi. PHIL. Adhuc horti meminiſti. HERM. Et ſtatim lilium oculis vſurpans, album arbitratus ſum. PHIL. Nunquámne illo tandem horti ſepto egredieris? HERM. Quin & pomum ori admotum dulce guſtu iudicaui. PHIL. Videtur iſte nec malum Punicum, nec myrtum hodie relicturus: adeò etiamnum in illis eſt. HER. Quin & ſocios quibus præbui, (mecum autem erant Charmippus Megarenſis, & Samius Diodorus; ille Stoicis, hic Academicis addictus) interrogaui, an album eſſe lilium, an dulce pomum putarent? Illi ita eſſe reſponderunt. Quibus auditis, Epicurum admiratus ſum, tum propter ea quæ nouit, tum quia ſuam cuique vo-

luptatem bonum eſſe cenſuit: Democriti autem ſubtiles circa rerum principia nugas ſatis ridere non potui. Itaque & riſum eius inſaniámque cogitabam, vt ad vitam leges, vacuum, atomóſque faciliùs irriderem. DIOPH. Prorſus ſi Democriti placita contra Democritum ipſum ridere perges, tibi malum arceſſes, & ipſas forſitan Heracliti lachrymas. Nam qui Democritum arguere te obſtrinxeras, & promiſſis non ſtetiſti, & in maximum Philoſophorum plauſtra conuitiorum effudiſti. PHIL. Atqui niſi iraſci vobis placeat, ego vos facilè perſuaſos iri exiſtimo vt Democrito valere iuſſo Epicuri partes ſequamini. HERM. Non ſi montem Athon à vertice ſtatuam feceris. PHIL. Prodigiorum auerruncator Iuppiter, quis ille contento ad nos curſu properans? nónne Athenienſis Amarantus? Ipſiſſimus eſt: ô bonæ Parcæ! itaque nos diſputationis noſtræ illum iudicem conſtituemus; Salue optime Amarante;

νίκην. Δημοκρίτῳ δὲ τὸ περὶ τὰς ἀρχὰς μικρολογίας ἐπιγελᾷν οὐκ ἔχων ὅσον εἰκὸς, τὸν ἐκείνου γέλωτα αἰτίαν τε ἣ χρησάμενος ἦν, ἐξητησάμενον ὡς ἂν διὰ βίου τοὺς νόμους καὶ τὰ κενὰ καὶ τὰς ἀτόμους γελῷμι. ΔΙΟΦ. Καὶ μὴν εἰ μὴ τὰ Δημοκρίτου γελᾷν ἐπὶ Δημοκρίτῳ πεπαύσῃ, οὐκ εἰς μακρὰν οἰμώξῃ τὰ Ἡρακλείτου ἐπὶ σαυτῷ· τὰ γὰρ Δημοκρίτου ἐλέγξειν ἐπαγγειλάμενος, εἶτα μὴν ἐπαγγελίαν κατοκνήσω· ὅλας δὲ σκωμμάτων νιφάδας τοῦ φιλοσόφου κατεχαλάζωσας. ΦΙΛ. Ἀλλ᾽ εἰ μὴ πάνυ μεγάλ᾽ ἔτι τι χαλεπαίνειν, εὖ μάλα ῥᾳδίως οἶμαι πείσειν ἡμᾶς τὰ Ἐπικούρου πρεσβεύειν, παρέντας Δημόκριτον. ΕΡΜ. Οὐδ᾽ ἂν ὅλους Ἄθως ὦ λῷστε τῆς κορυφῆς μοι καταλαθεύσαις. ΦΙΛ. Τεράστιε Ζεῦ, σοῦ γὰρ τίς ὁ σπουδῇ προσιὼν ὡς ἡμᾶς; οὐχ ὁ Ἀθηναῖος Ἀμάραντος; αὐτόματος, ὦ φίλαι μοῖραι· καὶ ἡμῖν ἐκτέον τοῦ λόγου ὑπὸ τηλικούτῳ διαιτητῇ. χαῖρε ὦ λῷστε Ἀμάραντε.

καὶ ὅπως ἐμοὶ καὶ τουτωῒ Ἑρμοκλῆς τὰς περὶ φυσικῶν ἀρχῶν διαλύσεις ἀμφισβητήσεις· Δημοκρίτου δέ με πάλαι μαθὼν ἔχεις καὶ Ἐπικούρου τὸν Ἑρμοκλέα. ΑΜΑΡ. Ἀλλὰ φιλοσοφία μὲν καὶ διάλεξις τὰ νῦν τέως, ὦ ἄνδρες, ἀναβεβλήσθω· ἐγὼ δὲ ἡδύ τι καὶ ἅμα γελοῖον διηγησάμενος, τῷ μὲν τὸν Ἐπικούρειον ἡδεῖ, τῷ δὲ τῷ γελοίῳ τοὺς Δημοκριτείους δεξιωσάμην. ΔΙΟΦ. Τοῦτο δὲ μὰ Δία, ὦ Ἀμάραντε, οὐκ ἐν διαφόρῳ ἐθέμην ἄν, εἰ τοσοῦτον μυκτῆρα καταχέας λιμὸν, Ἑρμοκλῆς οὑτωσὶ ἀνέλεγκτος οἴκαδε βαδιεῖται. ΑΜΑΡ. Ἔσται μὲν σοι καὶ ταῦτα κατὰ καιρὸν, ὦ Διόφαντε· νῦν δὲ πρὸς Φιλίου ὑπὸ ταύτῃ τῇ πλατάνῳ δεῦτε καθιζηκότες· ἀφηγήσομαι μὲν· ἀκούσασθε δὲ ὑμεῖς ὡς ἔγωγε, ἣν με μὴ ξενίσαντες ἐπιτρέψητε τὴν ἀφήγησιν, τάχα δ' ἂν καὶ διαρρηκτὰ οὐκ ἔχων ὅπως μὴ κατάγω τὸν ἀπεικήγητον γέλων ἐκεῖνον, καὶ ὅσα ἐν Στρατοκλέους εἶδον τοῦ φιλοσόφου παρὰ τῷ συμποσίῳ. ΕΡΜ. Τὸν ὑπὸ τὰ ὀγδοήκοντα Στρατοκλέα λέγεις τὸν κριόμυξιν; ΑΜΑΡ. Οὐ γὰρ ἄλλον, ὦ Ἑρμόκλεις.

commodùm ades, vt noſtram de naturalibus principijs controuerſiam ſoluas. Hunc enim Hermoclem in Epicuri, me verò in Democriti magiſtri verba iuraſſe non ignoras. AMARANTVS. Atqui, ô viri, philoſophiam & philoſophicas diſputationes differamus. Ego enim vobis ſuaue quidpiam ac ridiculum narrabo: ita Democriti ſectatorem ridiculo, Epicuri verò diſcipulum ſuaui conciliaturus. DIOPH. Verùm, per Iouem, ô Amarante, non facilè tulerim iſtum Hermoclem, poſtquam adunco naſo nos ſuſpendit, inultum, domum abire. AMAR. Hoc quidem ſuo tempore fiet, ô Diophante: nunc verò, per Iouem amicitiæ præſidem, mecum ſub hac platano recumbite, méque attentis auribus audite. Riſum prorſus tenere nequeo, cùm ea cogito quæ apud Stratoclem philoſophum in conuiuio vidi. HERM. Stratoclem illum intelligis octogenarium & ſimum atque mucoſum ſenem? AMAR. Illum ipſum, ô Hermocles.

Herm. Quodnam verò feſtum celebrans vos conuiuio excepit? Amar. Nuptias valde tempeſtiuas, vir bone! Phil. Scilicet filiam aut neptem collocabat. Amar. Nequaquam, ô Philolae: quamuis & ita putabam, donec ipſe totam rem propiùs inſpexi: nã ipſe ducebat. Phil. Papæ! rem miram audio. Itáne Stratocles iam ſponſus eſt? ille Stratocles medicus? ille triſenio confectus, muco plenus, ſenij, rugarúmque, & lippitudinis ſuæ fatuus oblitus eſt? Amar. Nullo modo oblitus; ſed capillum nigro infecerat, & calamiſtris torſerat, genas etiam pigmento medicauerat, iuuenémque quibus poterat artibus ſimulabat. Phil. Veneranda Themi, quàm hoc ridiculum fuit, virum ſenem ac philoſophum nouam ſibi faciem fingere, & meretricio more pallorem philoſophicum tollere, comáſque ad ſpeculum diſponere? Amar. Quid ſi vlteriùs pergam, quàm magis ridebitis? Phil. Ne tibi hoc moleſtum ſit, per il-

ΕΡΜ. Ἀτὰρ τίνα ἑορτὴν ἄγων ἑστιᾷ ὑμᾶς. ΑΜΑΡ. Γάμους ὡραίους ὦ λῷστε. ΦΙΛ. Ἡ που θυγατέρα τινὰ τὴν ἑαυτοῦ, ἢ θυγατριδῆν ἐξεδίδου νυμφίῳ; ΑΜΑΡ. Οὔκ, ὦ Φιλόλεως· κἀμοὶ γὰρ ταῦτα ἐδόκει πρὶν αὐ ὀφθαλμῷ πιστεῦσαι τὸ πρᾶγμα· ὁ δὲ οὐχ οὕτως εἶχεν· ἑαυτῷ γὰρ ἐξηγάγετο τὴν νύμφην. ΦΙΛ. Παπαὶ τοῦ ἀκούσματος· Στρατοκλῆς ἄρτι νύμφιος, ὁ ἰατρὸς, ὁ τριγέρων, ὁ κορυζῶν τοῦ πολιᾶς, καὶ τῆς λήμης, καὶ τῆς ῥυτίδος, ὁ κρονόληρος ἐξελάθετο; ΑΜΑΡ. Οὐκ ἀλλ' ἐβάψε μὲν τὴν κόμην, καὶ καλαμίσκοις περιελίξας ἀνέπλεξεν. ἐπεχείρισε δὲ φυκίῳ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ μείρακα ὡς οἷός τε ἦν ἐσοφίσατο. ΦΙΛ. Πότνια Θέμι, τοῦ γέλωτος, ὅσος πρεσβύτης ἄνθρωπος καὶ φιλόσοφος κοινικὰ ἄττα καὶ καινὰ ἐπιμορφάζει πρόσωπα, καὶ κατὰ τὰς φλαυροτέρας τῶν ἑταιρίδων φυκίῳ τε τὸν φιλόσοφον ὤχρεξαν περιαιρεῖται, καὶ ὑπὸ κατόπτρῳ τὸ πολιὸν ἀποτίζεται. ΑΜΑΡ. Καὶ μὴν εἰ τὴν ἑξῆς ἐπιβαίην, πολλῷ πλέον ἂν οἶδ' ὅτι γελάσαιτε. ΦΙΛ. Μὴ σύ γε ὦ πρὸς τῆς

τελετῆς ἐκείνης καὶ τῶν γάμων Ἀμάραντε. ἀλλ' ἄνω μοι πόθεν καὶ ἐκ προοιμίων ἄρξαι τῆς διηγήσεως· εὐπαρακολουθητότερος γὰρ ἂν οὕτω καὶ ὁ λόγος σοι, καὶ ἡμῖν ὁ γέλως προσβαίη. ΑΜΑΡ. Ὡς ἄσμενός σοι, ὦ ἑταῖρε, πυθοίμην τὴν διήγησιν ἀνακορυφώσασθαι ἀξιοῦντι. σὺ δὲ τί ποτε μηδὲν ἔτι Φαλήρου ἐξεγέλασας μάλα πλατύ; ΦΙΛ. Νὴ Δία ἐννόησα ὅπως μὲν προσφέρεσθαι ἔμελλεν ὁ Ἰαπετὸς τῇ νύμφῃ περὶ τὴν ὁμιλίαν. ὅπως δὲ προσπαίζειν σαρδώνιόν τε ἐπιγελᾶν, καὶ περιειληφέναι ὡς ἑαυτὸν ἀκκιζομένην καὶ ἀναινομένην τὸ φίλημα. ΑΜΑΡ. Γελάσῃ μὲν καὶ ταῦτα· νῦν δὲ μή μοι ἔπεχε τῆς διηγήσεως τὴν ὁρμήν. ΦΙΛ. Λέγε ὦ Ἀμάραντε ὡς ἔγωγε ἄφωνός σοι τοῦ λοιποῦ ἀκροατὴς καθεδεῖμαι· καὶ οὐδὲν ἀνδριάντος μόνον ἀκούοντος διενηνοχώς. ΑΜΑΡ. Συνήθη μοὶ καὶ τὰ κατὰ τουτονὶ τὸν νυμφαγωγοῦντα, ὦ ἄνδρες, φίλῳ τε ὄντι καὶ τοῦ ἐξ ἀγχιστείας γένους οὐ πόρρω, καὶ ἄλλως δὲ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ τούτων διατριβῶν οὐκ ἀηδῶς κατακούσαντι· θαυμαστῶς τε οὖν τά τ' ἄλλα ἐδόκει μοι ὁ ἀνήρ, καὶ μάλιστα ὅπου τῆς ἠθικῆς φιλοσο-

lam obteſtor celebritatem, nuptiáſque, ô Amarante: quin potiùs rem totam ab initio repetitam porro ordire: ſic enim & facilior per conſequentiam narratio tibi erit, & riſus ſimul cum illa procedet. AM. Libenti animo totum à calce negotium repetam, quando ita iubes. Tu verò quam ob cauſam me adhuc tacente in riſum adeò effuſus es? PHIL. Cogitabam quomodo ſponſus ille cum ſponſa ludebat; vt illi Sardonium ridens adlubeſcebat; vt fingentem repugnantémque oſculabatur. AMAR. Quin iſta ridebis: tu modò orationem caue ſis interrumpas. PH. Loquere, Amarante: ego in poſterum tibi attentus taceo, nihílque à ſtatua differre volo. AMAR. Ego, ô ſocij, illius antiquiſſimi ſponſi conſuetudine vtor. Nam & amicus meus aliqua etiam neceſſitudine mihi coniunctus eſt. Philoſophicas prætereа diſputationes non inuitus audio: in quibus mirabilis ille vir mihi videbatur; præcipuè moralem philoſo-

phiam interpretatus, ſicubi de caſtitate diſſereret: tunc enim & Nuptias catenam vocabat & indiſſolubile vinculum, & ad vniuerſi contemplationem impedimentum: Adeóque vtinam, ô filij, inquiebat, etiam hoc onere depoſito (corpus ſubindicans) Vniuerſi pulchritudine frui liceret. Quid vinculo alijs vinculis, quid cuſtodiæ altera cuſtodia opus eſt? Et ſtatim fœda quæque ac contumelioſa in Mulierum ſecus profatus, eas humanas aſpides, veráſque viperas appellabat. Deinde quæ propter Clytæmneſtram Helenámque acciderant, memorabat; quæ propter Phædram Hippolytus, propter Anteam Bellerophontes paſſus eſſet; vt denique vniuerſis hominibus omne malorum genus propter Mulieres incubuit. Tantáque vi dicendi hæc perſuadebat, vt iam penè matrem ipſam ſororéſque odiſſem. Quin & ſæpius acclamabat: Mecum iniuria es, ô Clotho, quæ nondum vitæ meæ ſtamine abſciſſo, me Æaco traditum in

φίας περὶ σωφροσύνης τύχοι διεξιὼν, δέσμόν τε τὸν γάμον ὀνομάζων καὶ πέδην ἄῤῥηκτον, καὶ τῆς τῶν ὄντων θεωρίας κωλύμην. καὶ εἶθε, λέγων, ὦ τέκνα, καὶ τουτὶ τὸ φορτίον ἀπεσκευασάμην (τὸ σῶμα ὑποδεικνὺς) ἵνα τοῖς οὖσι καθαρῶς ἐπιβατεύειν μοι ἐγίνετο. τί δὲ ἐπὶ τῷ δεσμῷ δεσμοῦ, καὶ φρουρᾶς ἐπὶ τῇ φρουρᾷ; ἐπὶ δὲ τούτοις πολλὰ τῷ γυναικείῳ ἐξαλοιδορούμενος φύλῳ, συγγενεῖς τε ἀσπίδας καὶ γνησίας ἐχίδνας ταύτας ἀποκαλῶν· τά γε κατὰ Κλυταιμνήστραν ἀναμιμνήσκων, καὶ καθ' Ἑλένην· καὶ ὅσα μὲν διὰ Φαίδραν Ἱππόλυτος, ὅσα δὲ Βελλεροφόντης δι' Ἀντείαν· καὶ συνόλως εἰπεῖν, ὡς γυναῖκες δραμάτων τε καὶ ποιημάτων τὸν βίον ἐνέπλησαν. καὶ τοσοῦτο πιθανὸς ἦν τὰ τοιαῦτα φιλοσοφῶν, ὥς ἐμέ γε πιστεύοντα καὶ τὴν μητέρα τοῦ λοιποῦ καὶ τὰς ὁμαίμους αὐτὸς ὑποβλέπεσθαι. ταῦτά τε οὖν ἔλεγε, καὶ, Ἀδικεῖς με ὦ Κλωθοῖ, ἐξεβόα, ἔτι τὸ νῆμα μὴ ὑποτέμνουσα, μηδὲ τῷ Αἰακῷ παραδιδοῦσα, καὶ

παρὰ τὸν Αἰδωνέα πέμπουσα· ἀλλ' ἐτώσιον ἄχθος τῇ γῇ καταλείπουσα, καὶ οἷ δευτέρᾳ βίῳ φυλάττουσα· τί γὰρ ὦ θεοὶ καὶ ἀδικήσας ἔτι τῷ σώματι ἐντετάφομαι τούτῳ· καὶ μόνος ἀπολύτου ἀποτεύξομαι τῆς ἐνθένδε ἐλευθερίας; ταῦτα ὁ μὲν ἔλεγεν· ἐθαυμάζομεν δὲ ἡμεῖς, καὶ ἐμακαρίζομεν, καὶ τῷ ὄντι εὐδαίμονα ἐκαλοῦμεν· τῇ τε διδασκαλίᾳ τῶν ὄντων οἷ ἐξαιωρούμενοι· δεινότατος γὰρ εἰπεῖν ὁ ἀνήρ· καὶ τῇ ἰδέᾳ πιστεύοντες· ἥ τε γὰρ πώγων καθεῖτο μέχρι καὶ ἐπὶ γονάτων, καὶ ὁ τράχηλος ἐσιμοῦτο, καὶ συνέσπαστο ἡ ὀφρὺς, καὶ ἡ ὤχρα περιεπλανᾶτο τὸ πρόσωπον· καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, φιλόσοφον αὐτὸν καὶ τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ εἶδος ἐκήρυττεν· ἀλλ' ἡ χθὲς, ὦ φιλότης, ὅτε δρᾶμα ὑφείλετο, καὶ περιείλετο τὴν σκηνὴν· καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξεπόμπευσεν. ἐγὼ μὲν γὰρ περὶ τὸ προκείμενόν μοι τοῦ οἴκου καθεζόμην δωμάτιον· αἱ ἐσώγασι δὲ αὐτοῦ πολλὰ θυρίδων στόματα ἔξω που περὶ τὴν λεωφόρον χασμώμενα· καὶ τὸν Πλάτωνος Ἀξίοχον οὕτω τυχὸν ἀνεγίγνωσκον, καὶ ἐκακηγόρουν μὲν τὰ πρῶτα τὸν ἄνδρα, οἷς μικροψύχως ἄγαν καὶ ἀγεννῶς ἀπεδειλία τὸν θάνατον· καὶ τὴν τελευτὴν ἀνάνδρως ἐμορμολύττετο·

Orci & Proſerpinæ peculio numeraſti, ſed inutile terræ pondus ſecundam velut ad vitam ſeruas. Quid enim, ô Dij, malè hactenus feci, vt hoc corporis carcere ſepultus vitam adeò longam traham; neque ab illa compage liber hactenus euolauerim? Hæc & ſimilia dicentem admirati, beatum felicémque prædicabamus, partim his quæ audiebamus creduli: valet enim plurimùm eloquentia. Faciebat & habitus fidem. Prolixum barbitium genua vſque permanat: incurua ceruix, caperatum ſupercilium, & vagus tota facie pallor ignorantibus philoſophiam prodebat: ſed heri detecta res ſcenam illuminauit. Sedebam in tugurio ædibus tuis ſuperiore: patent apertæ in viam feneſtræ plures: ibi Platonis Axiochum legebam: quem primò maledictis inſectabar, quòd timidus mortíſque metuens minùs generosè finem formidaret.

Verùm poſtremò admiratus ſum in eodẽ illius contemptum; Socratis præcipuè inuictam in perſuadendo eloquentiam. Dum hæc animo verſo, aliquos ex Stratoclis ſeruis cum Chæremone contendentes inſpicio. Subtriſtis erat Chæremon, ſæpiúſque ingemebat, ignarus cur vocaretur: quin ad teſtamentum excipiendum ſe adduci exiſtimans, tanquam ad moriturum acceſſurus mœſtitiam ſimulabat. Hoc aſpectu turbatus, atquẽ idem quod Chæremon, ſuſpicatus: Vt mihi videtur, inquam, Stratoclis diras Clotho audiuit, eiúſque vitæ finem poſuit. O maximum damnum! exclamans, ſtatim ad eos properaui, ſeruum interrogaturus de valetudine philoſophi, & cur notariũ duceret. Ille vt me turbatũ vidit, eáque ſuſpirantem ex vultu coniectauit; Alteri, inquit, non dicerẽ: te verò (in aurẽ loquutus) nihil celabo. Ita fac, obſecro per Gratias, mi Hermonides, ſubieci. Ille verò: Nuptias herus noſter hodie celebrat.

ἐθαύμαζον δὲ οἷς ἑστήκεσαν αὐτὴν δὴ ταύτην καὶ ἀπεθάρρησε μάλιστα δὲ τὸν Σωκράτην κατεπληττόμην τοσαύτην περιβεβλημένον καὶ οὕτως ἄληπτον τῷ πένθει. ταῦτα περιοδεύων ὡς ἐγὼ ὁρῶ τινὰς τῶν οἰκετῶν Στρατοκλέους, μετὰ Χαιρήμονος τοῦ συμβολαιογράφου ὡς τάχα ποδῶν ὁδεύοντας· ἐκατηφία δὲ ὁ Χαιρήμων· καὶ τὰ πολλὰ ὑπεστέναζεν. ἐδόκει γὰρ ἀγνοεῖν ἐφ' ᾧ καὶ καλοῖτο· διαθήκην δὲ γράφειν οἴμαι κατεστοχάζετο· κἀντεῦθεν ὡς παρὰ τεθνηξομένον ἀπιὼν τὸν ἀνιώμενον ὑπεκρίνετο· ὡς κἀμὲ διαταραχθέντα πρὸς τὴν ὄψιν, καὶ ταυτὸν ὃ καὶ Χαιρήμων ὑποπτευκότα, Ως ἔοικεν, εἰπεῖν, ἡ Κλωθὼ τοῦ Στρατοκλέος ἀρρὰς κατακλώσασα, ὑπετέμετό οἱ τὸ νῆμα· καὶ ἅμα, φεῦ τῆς ζημίας, ἡλίκον οἴμοι ἀνακεκράξας, ἰέναι τε ὡς αὐτοὺς καὶ πυθέσθαι τοῦ οἰκέτου τὰ κατὰ τὸν φιλόσοφον, καὶ ὅπου γε ἕνεκα τὸν συμβολαιογράφον κομίζοι· καὶ ὃς ἐπύθετο φοβημένον τε ἴδοι με, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἐμπλανωμένην ἔτι τοῦ προσώπου ἔχοντα· ἄλλῳ μὲν, εἶπεν, εἶπον ἂν οὐ μὲν, ἠρέμα πρὸς ὃ οὓς ἐπικύψας· σοῦ δὲ οὐκ ἀποκρύψομαι ὃ ἀπόρρητον. λέγε, ἦν δὲ ἐγὼ, πρὸς Χαρίτων, ὦ Ερμηνίδιον· καὶ, ὡς γάμους, ἔφη, τήμερον ἑορτάζει μου ὁ δεσπότης.

ἦ που, ἔφην, Ἀγαμήδους τῆς υἱιδοῦς; τοῦτον γὰρ ἤ-
δη γάμου ὡραῖον. Ἀγαμήδους, ἢ δ' ὅς, καὶ
ἅμα πεφυλαγμένον τι καὶ ὑπεσμηγμένον ἐγέ-
λασεν. ἐγκειμένου δέ μου τῷ λόγῳ, ὁ δέ, περιττὸν,
ἔφη, ζητεῖν ἐξ ἡμῶν, ἃ ὀφθαλμοί σε ὅσον οὐδέ-
πω διδάξονται. καὶ ἅμα ταχυώτερον ἥκειν ἱκέτευε·
ταῖς γάρ μοι πλείσταις ἀποτέμνεσθαί τι τοῦ καιροῦ.
καὶ ἡμεῖς πεισθέντες εἱπόμεθα τῷ Ἑρμωνίδῃ
σπεύδοντι. ὡς δὲ ἐν Στρατοκλέος ἐλθόντες τὴν
τε αὔλειον ὑπερβαίημεν, πῶς σοι, ὦ φιλότης, τὰ
ἐντεῦθεν διηγήσαιμι; καθῆστο μὲν ὁ καλὸς νυμ-
φίος ἐκεῖνος, χρυσοῦ τε ὅλος κατάπαστος καὶ τοῖς
νυμφικοῖς ἐπιθέμασι· ὃ δὲ μάλιστα αἰσχρότερον
αὐτὸν ἐδείκνυ τῇ παραθέσει· μετὰ τῶν χρυσίων κα-
ταθεώμενον, παρὰ δὲ τοῖς μὲν ἐξεστηκόσι τῆς ῥυτί-
δος καὶ τοῖς κυρτώμασι χλωρῷ βαπτόμενον τῷ
φύκει· τῇ δὲ ἐπὶ ταῖς κοιλίαις τῆς ἀρχαίας
ὤχρας τὸ πλέον ἀναποσώζουσα, ἅτε τῷ συμ-
μεμυκότι τῶν οἰδημάτων μὴ καταδῦναι
πρὸς τὸ κοῖλον τῆς βαφῆς ὅλης συγχωρουμένης,
παγγέλοιόν τινα μῖξιν ἀπετέλει ὠχροκοκ-

Fortaſſe, inquam, Agamedis nepotis: iam enim connubij maturus eſt. Ita eſt, reſpondit: & cum dicto paululùm ſubriſit. Cùm vrgerem, Quid, ait, non ceſſas ea ex me quærere, quæ cùm videris ipſe non credes? Et cùm dicto celeriùs abiremus rogauit, quoniam aliquid temporis in his ſermonibus conſumptum eſſet. Paruimus, & accelerantem Hermonidem ſequuti, ædiúmque Stratoclis veſtibulum ingreſſi, thalamum peruenimus. O Amici, quomodo ſequentia ordiar? Sedebat feſtiuus ſponſus auro, nuptialibúſque veſtibus ornatus: quæ omnia longè turpiorem hominem cum illo ſuo auro ſpectandum exhibebant. In vultu quicquid rugarum aſperum prominulúmve aſſurgebat, recenti pigmento medicauerat. Quicquid ſubſidebat, antiquum maxima ex parte pallorem retinuerat: ſiquidem propter tumorum hiatus vultus concaua penetrare ceruſſa non poterat: ita ridiculum pal-

lidi coccini colorem referebat. Calamiſtrata coma flaueſcebat: barba in orbem raſa: ſupercilium madida fuligine tinctum, ſed mala philoſophi arte; ſiquidem defluus lippitudinis humor breui rem prodidit. Per Iouem, hominem non agnoui: oculíſque hinc inde cubiculum luſtrans, præceptorem mihi tamen proximum quærebam. Quis canum illum, barbatum, hirtis protenſiſque comis venerabilem, nunc depoſito barbitio flauum calamiſtratúmque agnoſcat: ac non potiùs ridiculum mimum ſuſpicetur, eorum qui mercede conducti vno & altero obolo ſe in conuiuijs venditant? Parúmque abfuit, quin aliquem ex præſentibus interrogauerim, quis ille mimus eſſet. Verùm ipſe quantos ea interrogatio riſus cieret non neſcius, ídque metuens, ineptum quidpiam & graue cornicatus me excepit, ac amicum vocitans opportunè adueniſſe dixit. Heri barbæ memor filium, natum, ac cæteris pa-

χίνυ,

κίνυ, ἀνῆλιστο δὲ ἡ κόμη καὶ ἐπυρρία. τὸ πλέον δὲ τοῦ γενείου ξυρῷ πρὸς τὸ περιφερὲς περιῄρητο, καὶ ἡ κόρη κόχλῳ διεμιαίνετο· τοῦτό γε οὐκ ἄξιον συλλογισαμένου τοῦ φιλοσόφου· μέλανος γὰρ ἐκεῖθεν τοῦ τῆς λήμης καταρρέοντος οὐκ εἰς μακρὰν τὸ σόφισμα ἐξελήλεγκτο· ἐγὼ δὲ μετὰ τὸν φίλιον οὐδὲ ἀναγινώσκειν εἶχον τὸν ἄνδρα. καὶ δὴ πράγματα ἔχον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς περιάγων, καὶ τῇ ὄψει τὸν οἶκον διερευνώμενος, ἥ που καταμάθοιμι τὸν διδάσκαλον· ὁ δὲ οὐκ ἀλλὰ καὶ ἐγγυτάτω με διελάνθανεν ὤν. ποῦ γὰρ ἂν καὶ διέγνων τὸν πολιὸν, τὸν ὑπηνήτην, τὸν πεπλωμότριχα, τὸν μὲν τηλικοῦτον ἀποσκευασάμενον πώγωνα, ξανθὸν δὲ τὴν κόμην καθιζήμενον καὶ οὐλοκάρηνον; ὃν ἐγὼ γυμνασιαστήν τινα τῶν τηλικαῦτα εἶναι ᾠήθην τῶν μισθοῦ εἰσιόντων ὡς τὰ συμπόσια, καὶ ὀβολοῦ τυχὸν ἢ δυεῖν πωλούντων σφᾶς ἑαυτούς. καὶ τάχα ἂν καὶ ἐπιθόμην τινὶ τῶν παρεστώτων, ὅθεν ἡμῖν εὑρεθείη οὗτος ὁ μῖμος, εἰ μὴ προαισθόμενος τὴν πεῦσιν ἐκεῖνος καὶ ὅποι γνωτὸς αὐτοῦ κατολυτήσοι τὸ πρᾶγμα, προσεφθέγξατό τε παγγέλοιόν τι ὑπεστικρωκὼς, καὶ, ὡς εἰς καιρὸν ἡμῖν, ἔφη, τὸν φίλον προσελόμενος. χθὲς μὲν γὰρ πιστεύων τῷ πώγωνι τοῦ τέκνου ὑπεμιμνήσκετο, καὶ τὸν παῖδα ἐκάλει, καὶ τὸν υἱὸν

προσεφθέγγετο. τὴ μέρει δὲ τῷ γλυκείῳ καὶ αἱ λέξεις συνεξυρήνησαν· καὶ νῦν ὁ ἧλιξ καὶ ὁ ἀδελφὸς καὶ ὁ φίλος αὐτὸς τῶν σεμνῶν ἐκείνων καὶ πρεσβυτικῶν ὀνομάτων. ταῦτα φάμενος πρὸς ἐμέ, καὶ δὴ πρὸς τὸν συμβολαιογράφον ἐτράπετο, καὶ τὸ δοκοῦν ἅπαν ὡς τὸ εἰκὸς ὑποσημηνάμενος, καὶ τοῦ γαμβροῦ πυκνότερον, μέμνησο, ἐπειπών· ὡς τὴν νύμφην ᾤχετο· ἔνθα πῶς οἱ τὰ περὶ τὴν στολὴν ἔχοι διερευνητόμενος, καὶ ἐκάθητο τὴν γυναῖκα γεωμετρὸν περιεργάζητό τε τὸ πρόσωπον, καὶ ὡς οὐ καλῶς ἡ ὀφρὺς βαφείη ταῖς νυμφοστόλοις ἐλοιδορεῖτο. καὶ ἀναβάπτειν τὸ ἐπεχείρει τὴν βαφὴν, αἰτησάμενος τό, τε περιδέρραιον τοῖς δακτύλοις ἐπήρχητο, καὶ κατὰ κόσμον ἐπίθετο τοὺς ὁρμίσκους. ὁ δὲ Χαιρήμων καθῆστο πού καὶ αὐτὸς ἐπί τινος σκίμποδος χαμαιζήλου, περιξὺ δὲ καὶ μνησταῖς ἐπαδολεσχῶν καὶ τὸν γαμβρὸν θαμὰ τῷ λόγῳ περισκυκλῶν. ἐπεὶ δὲ πότε καὶ πανθείη ἐνυβρίζων τῷ χάρτῃ, καὶ ὁ νυμφαγωγὸς δὲ ἅμα καὶ νυμφίος ἐδέηθοι τοῦ γυναικῶνος. καὶ δὴ τὸ γράμμα ὁ Χαιρήμων ἐπὶ τοῦ συνεδρίου ὑπανεγίνωσκε. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἕκαστος ἐκαλύψατό τε τὸ στόμα καὶ ὑπὸ τῷ ἱματίῳ ἐγέλασεν. ἐμὲ δὲ μὰ τὴν Θέμιν καὶ ὁ γέλως ἐπέλιπε κατανοοῦντα

rentum appellationibus me ſibi deinciebat: hodie hæc ſimul cum barba nomina valere iuſſit; pro quibus ſocij, amici, fratris meminiſſe gaudet. Vix mecum loquutus erat, cùm de cõtractu ſcribendo altiori voce monens ad ſponſam perrexit, de veſte vtrum bene haberet interrogans. Tandémque proximus mulieri ſedit: quam inconniuo aſpectu obſeruans, vultúſque ſingulas partes curioſiùs arbitratus, ornatrices maledictis inſequutus eſt, quòd ſupercilium minùs bene tinxiſſent, iterúmque vnguento quod petijt oblinere tentabat. Chæremon in humili loco ſedebat, ſæpiúſque dotem ac ſponſam nugatus in omni verbo generum repetebat, donec ſatis ſupérque chartæ iniurius à ſcribendo ceſſauit. Tunc ſponſo, quíque illum ducebat, cubiculo egreſſis & adſtantibus contractum Chæremon legit; qui omnes operto capite ſub veſte ridebant. Me verò, per Themin, riſus defecit, cogitantem quàm ine-

ptè, quotieſcumque generi vox occurreret, Stratocles ad vocem percitus exiliret: parúmque abfuit quin ipſius notarij manum oſcularetur. Tandem legendi fine facto; Quid ampliùs moramur, inquit, quin templum rectà pergimus? & cum dicto ad Iſidis iuimus. Ipſa etiam ſponſa deducta eſt, quæ omnes omnium oculos detinuit, adeò elegātis formæ fuit; quantum naturæ artíſque induſtria potuit: adeò vt ipſe Stratocles zelo tactus non latuerit. HERM. Eſto: verùm quæ, quibúſve orta vetulo ineptóque ſeni collocata eſt? AMAR. Filia Anticlis hortulani, ditiſſima per Iouem, ſi formam ſpectes, ſed paupertas ac rerum quæ neceſſariæ ſunt penuria, ad iſtas coëgere nuptias. HERM. Hercules, quantum malum! Sic omnia diuitijs ſeruiunt; omnia auro parent. Ipſa Pulchritudo naturæ lege libera auro venditur. Talia iactantem lachrymæ pro riſu ſubeunt; quomodo trementes miſella patietur amplexus? vt ingrata

τὸν Στρατοκλῆν, ὁπηνίκα τοῦ γαμβροῦ ἀκούσειε, ἐνθουσιῶντα πρὸς τὸ ῥῆμα καὶ βακχευόμενον· μικροῦ δέ που καὶ ἀναστάμενον καταφιλῆσαι τὴν χεῖρα τοῦ συμβολαιογράφου. κἀπεὶ μόλις ἐκεῖνο ἀναγινώσκων ἐπαύσατο. τί δὲ διαμέλλομεν ἔτι ἐκ τοῦ πρὸς τὸν νεὼν ἄπιμεν; φάμενος ὁ νύμφιος, ἀνέστησέ τε πάντας, καὶ ὡς τὸ Ἰσεῖον ἀπήειμεν. ἑτέρωθεν δὲ ἡ νύμφη, καὶ αὐτὴ μετὰ τῆς καθηκούσης προπεμπομένης. καὶ τὸ ὅλον ὄμμα εὐθὺς πρὸς ἑαυτοὺς ἐπεσπάσαντο. Εἶχε γὰρ ἀπειρήγητόν τινα τὴν ὥραν τὸ γύναιον, ὅσην τῇ φύσει καὶ ἡ τέχνη προσεζωγράφησεν, ὥς τε καὶ Στρατοκλῆς οὐκ εὐαθές τι καὶ ἐζηλοτυπηκὼς πρὸς τὸ πρᾶγμα.

ΕΡΜ. Εἶεν· ἀτὰρ τίς, πότε καὶ τίνων οὖσα ἡ κόρη, ὦ Ἀμάραντε, τῷ κερονολήρῳ τουτωὶ ἐξεδόθη;

ΑΜΑΡ. Θυγάτηρ ὦ Ἑρμοκλῆς Ἀντικλέος τοῦ κηπωροῦ, πολυολβιωτάτη μὰ νὴ Δία τὸ κάλλος, πενίᾳ δὲ καὶ ἐνδείᾳ τὸν πρὸς ἀνάγκην πεπωλημένη τὸν γάμον.

ΕΡΜ. Ἡράκλεις Ἀμάραντε τοῦ κακοῦ· πάντα δουλεύει τῷ πλούτῳ· πάντα ὑπέζευκται τῷ χρυσῷ, πέπραται καὶ κάλλος φύσει ἐλεύθερον, ὡς ἐμοί τι εἰς δάκρυον ἀντιπαρῆλθεν ὁ λόγος ἐνθυμηθέντι πῶς μὲν ἀνέξηται τῶν ἑρμαλέων ἐκείνων περιπλοκῶν ἡ γυνή· πῶς δὲ

τὰς ἀηδεῖς τῶν χειλέων ἀνέλξῃ αἱ τεμπλοκαὶ, καὶ κορυζῶντα τὸν νυμφίον ἡ ταλαίπωρος ἀπομύζει. ὡς ἄρα κρεῖττον ἦν αὐτῇ τῷ πατρὶ τὸν κῆπον συμπονουμένῃ μετὰ τῶν ὑακίνθων πένεσθαι καὶ μετὰ τῶν μύρτων πεινᾶν, καὶ τοῖς ἀηδόσι συνᾴδειν, καὶ ὑπὸ ταῖς ῥοιαῖς καὶ ταῖς μυρρίναις ὑπνοῦν, ἢ μετὰ τῆς χρυσέας κόπρου δειπνεῖν καὶ τῷ ἀργυρῷ βορβόρῳ συγκατακλίνεσθαι; ΑΜΑΡ. Ταῦτα μὲν οὐδέπω καὶ ἔχει, ὦ Ἑρμόκλεις· τὸ τηνικαῦτα δέ, τῇ τοιαύτῃ τελετῇ τελεσθέντων ἐξῄειμεν τοῦ νεὼ τοὺς νυμφίους ὡς τὸ εἰκὸς ἐμπομπεύοντες. ἡ μὲν οὖν Μύρριλλα (τοῦτο γὰρ ἐκάλουν τὴν νύμφην) σκυθρωπή τε περιῄει καὶ κατηφής, ὡς ἂν τις εἰκάσειε τὴν οὐκ ἐπὶ γάμον, ἀλλ' ἐπὶ θάνατον στελλομένην· ὁ δὲ Ιαπετὸς Στρατοκλῆς τὸν νύμφιον ὅλως εἰς ἑαυτὸν μετεπλάσατο, τάς τε ὀφρῦς ἀνατείνων, καὶ τὸν τράχηλον αἴρων, καὶ βραχὺ τὰς βλεφάρας ἀνεωγνύς, καὶ τὸ χεῖλος συνάγων καὶ περισφίγγων. ἄνωθεν δὲ ὁ στεφανίσκος τὴν φαλάκραν περιχυθεὶς πλησιφαῆ τὴν σεληναίαν κατέγραφεν, ὡς τε οὐδὲ κατέχειν ἔτι τὸν γέλων οἷοί τε ἦμεν· ἀλλ' ἄλλος ἄλλο τι μέρος τοῦ τόπου διαλαχόντες καγχασμάτων ἐνεφορούμεθα. ἐμοὶ δὲ τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἡφαίστου

labellis baſia feret? vt mucoſum coniugem infeliciſſima emunget? Quàm feliciùs in horto colendo cum hyacinthis inopem vitam traduxiſſet? quàm meliùs cum myrto eſuriret, cum luſcinijs caneret, ſomnóſque ſub arboribus duceret, quàm cum aureo ſtercore cibum capere, vel argenteo cum luto cubare? AMAR. Hæc ita geſta ſunt: ſequentia ſic ſe habuere. Nos templo egreſſi coniuges pro more comitabamur. Myrilla (hoc enim nomine ſponſa vocatur) triſtis deiectóque in terram vultu incedebat: ſic ad mortem, non ad nuptias duci videbatur. At Stratocles ſponſam referebat. Nam elato ſupercilio, ceruice recta, ſemipatentibus palpebris, preſſis arctíſque labellis incedebat. Quin & corona quæ verticis caluitiem tegeret, inſtructus, plenum Lunæ orbem referebat. ita vt nemo noſtrûm riſum cohibere poſſet, ſed quiſque alius aliò abditus effuſo riſu cachinnóque ſatiaretur. Ego facetè Vulcani Veneríſ-

que nuptias eſſe duxi. Quod excipiens dictum Dionyſius Grammaticus mihi proximus; At nec aliquis Anchiſes Márſve defuerit. Interea ædibus redditi ſumus: Coniuges torus excepit, nos largiter epulis inſtructæ menſæ accubuimus. Eſtur adfatim, potatúrque merum terra inſulíſque aduectum. Aurea & argentea pocula, ſmaragdina ac ſapphirina, conuiuium commendabant. Silicernium Stratocles, quoties illi poculum quis præbuit, per Iouem, nihil priùs ſorbillauit, quàm tria puellæ baſia pangeret. Quod intuitus Ariſtobulus Megarenſis; Non vides, inquit mihi in aurem, vt verecundo rubore ſponſi vultus ardet! Ita eſt per Iouem, ſubieci. Nam, quo modo neſcio, pigmentum Ariſtobulus ruborem exiſtimabat. Statim tamen cum dicto in riſum effuſus conuiuio ſurrexit. Ortus inde tumultus, ſingulíque in me defixi hærebant, quaſi ridiculos in ſponſum iocos ſtruens, Ariſtobulum conuiuio excitaſſem: iámque

γάμον συμβῆναι τηνικαῦτα ἐπιχαριεντίσασθαι. ἐν κοινῷ, εἶπεν ὁ γραμματικὸς Διονύσιος εὐώνυμος παρακαθέζων μοι· οὐδ᾽ ἂν τούτου δὴ Ἀγχίσαι καὶ Ἄρεες ἐπιλίποιεν. Ταῦτα λέγων εἶχεν ἡμῶν ὁ νυμφὼν, καὶ τοὺς μὲν νυμφίους ἡ παστὸς ὑπεδέχετο. ἡμεῖς δὲ ἦμεν πρὸς τῇ τραπέζῃ ἐσκευασμένῃ πρὸς τὸ ἁβρότερον, καὶ ἐνεφορούμεθα μὲν τῶν ὄψων, ἅ πολλά τε καὶ ποικίλα προσέκειτο. ἐπίνομεν δὲ τοὺς ἀρίστους τῶν οἴνων, νησιώτας ἅμα καὶ ἠπειρώτας, ἐκπώματά τε πολλὰ χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου καὶ ὅσα σμαράγδινα καὶ σαπφείρινα τῷ συμποσίῳ ἐνεπαρρησιάζετο. ὁ δὲ τρικόρωνος νυμφίος ἐκεῖνος, ὁπηνίκα τὴν φιάλην ἐπορέχθειν, οὐ πρότερον οὐ μὰ τὸν ἔρωτα ἢ τρὶς φιλῆσαι τὸ κοῖλον, τοῦ οἴνου ἐξερρόφα; ἐν τούτοις ἐπικύψας μοι πρὸς τὸ οὖς ὁ Μεγαδρὰς Ἀριστόβουλος, ἢ οὐχ ὁρᾷς, εἶπεν, Ἀμάραντε, τὸν νυμφίον ὅπως ὑπὸ αἰδοῦς ἠρυθρωταί οἱ τὸ πρόσωπον; καὶ καὶ μὰ τὸν Δία, ἦν δ᾽ ἐγώ, ἀλλ᾽ οὐκ οἶδα ὅπως Ἀριστοβούλῳ τὸ φῦκος ἔξαθος αἰδοῦς ἐμιμήσατο. καὶ ὃς ἐπὶ τούτῳ πλατὺ γελάσας ἀνέστη τοῦ συμποσίου· θόρυβος ἐπὶ τούτῳ πολύς, καὶ ἀπεβλέποντό με πάντες, ὥς τι γελοῖον ἐπὶ τῷ νυμφίῳ εἰπὼν τὸν Ἀριστόβουλον ἀναστήσαιμι· καὶ τάχα ἂν πρὸς κακοῦ ἤλθομεν περισκυκλήσαντες

τοῦ φύκους τῷ λόγῳ, εἰ μὴ Διονύσιος ὁ γραμματικὸς ἀναστάιη τε τῆς καθέδρας εὐθὺς, καὶ τοῦ κόλπου τὸ βιβλίον ἐξαγαγὼν τὸν ἐπιθαλάμιον ἀναγνῴη. εἶχε δὲ ὧδέ πη τὰ ἐλεγεῖα.

Χαίρετ' ἀριστογάμων καλλίχορα δέμνια κούρων,
Τοῦ τε Στρατοκλέους, τοῦ τε Μυριλλίδος.
Χαῖρε γάμος τε λέχος τε νεηλεχέων αἰζηῶν·
Χαῖρε γαμοστολίη καὶ θαλαμηπολίη.
Οὐδὲ γὰρ ἐπτολίπορθαι καὶ Ἀφρογλύφα μεγίστη,
Νυμφίος ἱμερόεις καὶ νύμφη ἡ ζαθέη.
Τάρβηθεν χαρίτεσσι φυαῖς τ' ἀγαθαῖς τε προσώ-
πων,
Νυμφίε ὡς ἀγαθὸς, ὡς εὔμορφος ἔης.
Ξανθὸς, ἐρυθρώδης, μελανόφρυς, βοτρυοχαίτης,
Καὶ σὺ δὲ ὦ νύμφη χαῖρε ἀριστολόχε·
Χαίρετ'· ἐγὼ ἄμμιν θαλαμήιον ὕμνον ἀείδω,
Τὸν δ' ὀλιγοστιχίην παῖδα Λακωνιάδος.

Ταῦτα ἐκθίος εἶπε, καὶ ἐπευφήμησε τὸ συμπόσιον. καὶ ὁ Στρατοκλῆς. ἀλλ' ἀμείψαιτό σε, εἶπε, τῆς ἀγάπης ὁ Φίλιος, ἥλικων ἄριστε Διονύσιε.

malè fuci memineram, niſi Dionyſius Grammaticus momento ſurgens, librúmque ſinu tollens, Elegis verſibus ſcriptum Epithalamium cecinifſet.

Saluete optati genialia fœdera lecti,
Quóſque parat Statocles, quóſque Myrilla toros.
Saluete ô iuuenes ſponſi, ô connubia læta,
Et quæ prima nouus gaudia præbet amor.
Vtraque forma Deos namque exprimit; illa Cytheres,
Gradiui eximium Martis & ille decus.
Sic vultu varias, ſic toto corpore dotes
Indicat ingentis ſponſus imago Dei.
Flauus & exiguo ſuffundens ora rubore,
Et madido facies nigra ſupercilio:
Pendentéſque vagi, velut vuæ, à fronte capilli.
Salue & tu pulchro digna puerperio.
Hoc cecini vobis monumentũ & pignus amoris,
Quod breuis intactum pagina carmen habet.

Iſta canentem conuiuæ laudarunt. At Stratocles: Iſtius erga nos amicitiæ mercedem tibi, optime Dionyſi, tribuat æ-

qualium amicitiæ cuſtos Iuppiter. Nos ad æqualium vocem parum abfuit, quin riſus occluſo ſpiritu interficeret. Reſpondit Dionyſius: Nihil noui, ô Stratocles, ſi nos qui amicitiam profitemur, amici officium implemus. Et cum dicto placentas attigit, ſaltauítque. Interea poculis indulgentes ſponſus ſic alloquutus eſt: Multi dubitant, ô viri, quid homines etiam doctos & in diſciplinis verſatos mouerit, eò dementiæ venire, vt Nuptias boni nomine non cenſeant: neque ſe publicas res euertere, & mutuam ſucceſſionem tollere hac ſententia intelligunr. quæ ſi probanda ſit, ſtatim Empedocles in medium adducitur cum Lite ſua, quam rerum principium adſtruit. quod ſi ita eſt, ſitque amicitia matrimonium, hoc iure, vti rerum origini contrarium, explodendum eſt. Ita illi ex conſequentijs ſibi rectè concludere videntur; & certè concludunt: ſed illam ipſam litem aliquo modo amicitiam eſſe ignorant;

καὶ ἱμᾶς ὁ ἐπὶ τῷ ἥλικι γήρως μικροῦ δεῖ ἂν καὶ ἀπέπνιγε. καὶ ὃς, οὐδέν τι καινὸν, ὦ Στρατοκλῆς, εἶπεν, ἂν φιλίαν πρεσβεύοντες τὰ φίλοις προσήκοντα ἐκτελῶμεν. καὶ ἅμα καθίσας τοῦ σπασμοῶντος ἀπέζωσεν, καὶ ὅτε Διονύσιος αὖθις ὠρχεῖτο καὶ ἐχόρευσε τὰ ἐκπώματα. καὶ ὁ νυμφίος, πάλαι μοι, εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἀπόρῳ κεῖται, πῶς ποτε τινὲς τῶν ἀνθρώπων οὐ τῶν ἀπαιδεύτων κἀμαθῶν, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν λόγων μετειληφότων καὶ τελεσθέντων ἐν τοῖς μαθήμασι, ἐς τοῦτο ἀρχαιότητος ἐξεβάπτισαν· ὡς ἐν οὐκ ἀγαθοῦ τιθέναι τὸν γάμον· καὶ οὔτε πολιτείαν ἀναβλέποντες ἴσασι, οὔτε γένεσιν ἀναιροῦντες. ἀλλ' ἐὰν τις καὶ διελέγχειν ἐπιχειρεῖν τούτων τινὰ, τὸν Ἐμπεδοκλῆν μετὰ τοῦ ἀεικοῦς αὐτίκα προβάλλονται τοῦ ταυτὸ κατηγορουμένου τῆς γενέσεως. καὶ οὐδὲ τοῦτο ληρεῖν ὀκνοῦσιν ὡς ἐπεὶ τὸ μὲν νεῖκος τὸν αἰσθητὸν ποιεῖ κόσμον, φιλία δέ τις ὁ γάμος, οὐκ ἄρα γαμητέον εἴη ἀκολούθως μετὰ τὸν γάμον συλλογιζόμενοι. οὐδὲ γὰρ καὶ τὸν εἰκὸς αὐτὸ φιλίαν πῶς οἴονται εἶναι,

ἀλλήλων μὲν ἀποδιϊστῶν τὰ στοιχεῖα τῇ τῶν ποιοτήτων εἰσόδῳ, ἑαυτοῖς δὲ ἕκαστα φιλιοῦν καὶ εἶναι γάμον ἐν ἑκάστοις ποιοῦν· κἂν μὲν εὑρήσεταί τις αὐτούς, τί ποτε ὦ ἄνθρωποι τὸ τέλος ἐστὶ δένδρων φατέ, τὸ γεννοῦν ὅμοιον ἑαυτῷ ἀποκείνονται, ἄνθρωπον δὲ οὐκ αἰδοῦνται ἀτελῆ καταλείποντες, καὶ μηδὲ ὅσα γοῦν τῇ δάφνῃ καὶ τῇ μυῤῥίνῃ κἀκείνῳ φιλοτιμούμενοι. Παπαὶ τῆς ἀγνοίας, ὅτι μηδὲ τοῦτο γινώσκειν ἔχουσιν, ὡς διὰ γάμου τὸ θνητὸν πῶς ἀθανατίζεται τῇ διαδοχῇ φυλαττόμενον, ὡς ἀτελεῖς εὑρέντων οὗτοι καὶ ἄγαμοι· πιθανὸς μὲν εἶ νὴ τὸν γάμον, ἦν δ' ἐγώ, ὦ διδάσκαλε, ἐμοὶ δ' οὐχ εἶναι δοκεῖ πῶς δεσμὰ ἄντικρυς τὸ πρᾶγμα δοκεῖ καὶ πέδη ἄῤῥηκτος, συλλαβὼν καὶ τἄλλα ὅσα ἐκεῖνος διεξᾶ περὶ τῶν τοιούτων μετὰ τῆς Ἀθήνης ἐφιλοσόφει· καὶ οὐδεὶς οὐδέπω πείσει με λόγοις, ὡς οὐκ ἔστιν ἐμπόδιον εἰς φιλοσοφίαν ὁ γάμος, μέχρις ἂν καὶ τουτὶ τὸ σῶμα λυμαινόμενον τῇ θύρᾳ τῆς ἀληθείας ἔχω μαθεῖν παρὰ Πλάτωνος. σίγα, ἦ δ' ὅς, καὶ τὸν Πλά-

vtpote quæ ſingula elementa qualitatum introductione & ſeparat & inuicem conciliat, Nuptiáſque inter ea, ita loquar, perficit. Quòd ſi quiſpiam illos interrogauerit, quam arborem perfectam eſſe putent; eam certè reſpondebunt quæ ſibi ſimilem producit. At hominem minùs perfectum illis ſuis argumentis volunt; cui ne quidem hoc, quod lauro myrtóque, tribuunt. O ſupinam hominum inſcitiam, qui hóc etiam ignorant, immortales aliqua ratione Nuptijs nos fieri, perpetua ſcilicet ſucceſſione. Itaque illi imperfecti cælibéſque ſunto. Omnino, inquam, mihi perſuades, ô præceptor: & tamen Nuptias vinculum quod exſolui nequiret, eſſe credidi. Et cum dicto ſingula adduxi, quæ ipſemet heri cum illo ſuo prolixo barbitio diſſeruerat. Verùm nihil in poſterum mihi perſuadebit, Nuptias philoſopho non conuenire, vſque dum in hac vita & veritatis caligine à Platone didicero. Tace, inquit ille; Pla-

tonem laudas, qui & iuuenum amores probat. Itaque, ſubieci ego, peſſimas mulieres, nobis etiam inſidiantes, ducendas putas. Nimiùm nota Græcis omnibus Clytæmneſtra, reſpondit Stratocles: & Penelope etiam nota eſt. Sed quid, inquam, Heſiodo reſpondebis dicenti,

His verò pro igne dabo malum, quo omnes
Delectabuntur animo ſuo, malum ſuum amantes?

Illo ipſo carmine vtor, infit Stratocles. Nam ſi omnibus placent, ideò neceſſarias, ſeu bonæ, ſeu malæ ſint, quis neget? Inter hos ſermones ſurgens Comicus Chærephon; Hæc, inquit, ſufficiant. Ego aliquot Anacreonticos feſti lætitiæ honoríque canam. Síque exorſus eſt.

Venus potens Deorum,
Hominum potens Cupido,
Hyménque liberorum,
His verſibus vocatos,
Hymen, Venus, Cupido,
Ego vos lubens honoro.

τῶν δὲ,

τῶνα, ὃς οὐδὲ τοὺς ἄρρενας ἠτίμασεν ἔρωτας. γυναῖκας δὲ, ἦν δ᾽ ἐγὼ, τὰς ἐπιβούλους εἰσποιητέον ἂν εἴη διδάσκειν ἐκείνας, καὶ ταῦτα καὶ Κλυταιμνήστρας οὐκ ἀγνοήσαντας. οὐ μὴν οὐ Κλυταιμνήστρας, εἶπε, μόνας, ἀλλὰ καὶ Πηνελόπας ἔχεις, ἐκ τοῦ ἔπους ἑλών. Ἡσίοδον δὲ ποῦ θήσεις; ἔφη·

Τοῖς δ᾽ ἐγὼ, φάμενον, ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν
ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπονται κατὰ θυμὸν ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.

Αὐτόθεν ὁ μάρτυς, ἦ δ᾽ ὅς. ἐπεὶ γὰρ ἅπασι τερπνὸν εἶναι τὸ χρῆμα τῶν ποιητῶν ἀποπέφανται, πᾶσιν ἂν εἴη πρὸς ἀνάγκης ὁ γάμος, εἴτε φλαῦρον, εἴτε μή. καὶ ἐν τούτοις ὁ Κωμικὸς διΐσταται Χαιρεφῶν, καὶ τούτων μὲν ἅλις ὑμῖν, εἶπεν. ἐγὼ δέ τι τοῦ Ἀνακρέοντος μούσης ὡς ἐγκατευνοστικῶς μοίρια ὑποῤῥαψῳδήσας τὴν ἑορτήν· καὶ ἅμα ἔλεγε.

Θεάων ἄνασσα Κύπρι,
Ἵμερε κράτος χθονίων,
Γάμε βιότοιο φύλαξ,
Ὑμέας λόγοις λιγαίνω,
Ὑμέας στίχοις κυδαίνω,
Ἵμερον, Γάμον, Παφίην.

Δέρκεο τὴν νέαν, δέρκεο κοῦρε.
Ἔγρεο μή σε φύγῃ πέρδικος ἄγρα.
Στρατόκλεις φίλε Κυθείρης,
Στρατόκλεις ἀνερ Μυρίλλας,
Ἴδε τὴν φίλην γυναῖκα,
Κόμας πέθηλε, λάμπει,
Ῥοαὶ ἀνθέων ἀνάσσει,
Ῥόδον ἐν κόραις Μυρίλλα.
Ἥλιος τὰ στήθεν δέμνια φαίνει·
Κυπάριττος πέφυκεν
Σῷ ἐνὶ κήπῳ.

πρὸς ταῦτα διαχορήσας ἐκεῖνος καὶ οἷον ὑποφλεγείς τὴν ψυχὴν, οὐδὲ καθαρῶς δυνάμενος ἥλιον ἀναβλέψειν, ἀνίσταταί τε μάλα ταχὺ, καὶ πρὸς τὸν θάλαμον εἴσω χωρεῖ, μηδένα μηδ᾽ ὁπωσποῦν προσειπών. καὶ ἡμῖν ἐντεῦθεν ὁ σύλλογος διελύθη. ΦΙΛ. Ἀλλὰ μὴν ἐπιλείποιμεν ποτὲ ὦ θεοὶ τὸν βίον τοιαῦτα συμπόσια Αμβραίτου συμποσιάζοντος τοῦ καλοῦ, ὡς αὖ καὶ αὖθις ὀφθαλμοῖς τρυφῶν, καὶ ἡμῖν διακομίζοι τὴν ἀφηγήσει τὴν τρυφήν.

ΤΕΛΟΣ.

Iuuenis vides puellam?
Surge citus ne te fugiat celer, auia, perdix.
Adoneus Stratocles,
Sponſus deæ Myrillæ,
Caram vides puellam,
Vides comas micantes,
Flores vt illa ſpirat,
Roſáſque, amaracúmque,
Ipſa roſa, amaracúſque.
Aurea iam thalamos oſtendunt lumina Solis,
Inque ſuo turgens horto eſt matura cupreſſus.

Ad hæc nihil Stratocles reſpondens, vti qui arderet, Solíſque occaſum minùs exſpectare poſſet, ſurrexit, thalamúmque feſtinus irrupit, omnibus inſalutatis: atque ita diſceſſimus. PHIL. O Dij, ſimilibus frui conuiuijs date; adſitque formoſus Amarantus, vt ipſe videndo delectetur, & poſtmodum narrando delectet.

FINIS.

Digitized by Google

GILBERTI
GAVLMINI
MOLINENSIS NOTARVM
AD THEODORVM PRODROMVM
LIBER SINGVLARIS.

Gg iij

Digitized by Google

Digitized by Google

GILBERTI GAVLMINI MOLINENSIS NOTARVM ad Theodorum Prodromum

LIBER SINGVLARIS.

CAPVT I.

Κύρος, Κύριος, Κύρις. Cyd, Muley, Ephendi. Acbar, Abuna. Prodromus Theodorus emendatus.

ILLIS quæ de Theodoro noſtro viri docti ſcripſerunt, nos ea tantùm addemus quæ ipſe in poëmatis ſuis nos docuit.

Ος πατέρων μὲν ἐξέφυ θεοφρόνων,
Καὶ πίστιν ἔχ τε πραγμάτων πιστουμένων,
Καὶ κλήσεων μάλιστα Χριστωνυμίας.

Γάππου γὰρ εὐμοίρηκα Προδρομωνύμου,
Καὶ θεῖον ἔσχον Χριστὸν ὠνομασμένον,
Γῆς Ῥωσικῆς πρόεδρον, ἄβερον ἐν λόγοις,
Ὑφ' οὗ ἀναχθεὶς εὐσεβῶς ἀνετράφην.

Quidquid ἀσεβῶς garriat, hoc negamus, qui Græcorum hæreſi de Spiritu Sancto pertinaciſſimè addictum ex eius ſcriptis agnouimus. Adferam locum ex Carmine in Baream, ideo quia corruptus eſt.

Ὁ μὲν λόγος νοῦ γέννα τοῦ πνευματίου,
Παράγιος παῖς πὸς ἐκ πνευματραγίου,
Τὸ πνεῦμα δ' ἐκπόρευμα καὶ πρόβλημα νοῦ.

In ſecundo verſu legendum eſt, πατρὸς ἐκ πνευμαγίου. alibi de Spiritu Sancto dixit, ἐκ πατρὸς μόνου, impiè. Cæterum libri titulus in MS. ita conceptus fuit: Τοῦ φιλοσόφου Κύρου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου τῶν κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα, &c. Illi qui eius Epigrammata Baſileæ ediderunt, ita interpretati ſunt; *Cyri Theodori Prodromi*, &c. τὸ Κύρου proprium nomen arbitrati. malè; Κύρος enim nuperis Græciæ ſcriptoribus ἀντὶ τοῦ Κύριος, vt Latinis eodem ſæculo *domnus* pro *domi-*

nus: quod poſtea Κῦρ & Κῦρις corruptiùs extulerunt ſæpiùs in libro αἴθος, Malaxo, & ſimilibus. Adeóque neſcio quo fato eadem vox ſic perperã accepta in omnibus penè linguis. Certè ex *Sayed* & *Maula* Arabum & Maurorum, ex Ephendi Turcarum, quod ex Græco αὐθέντης, detortum eſt. quæ omnes voces κύριον ſignificant, & nominibus iungi apud has gentes ſolent. Noſtri ſcriptores in hiſtoriis ſuis propria nomina *Cyd*, *Mulei*, *Ephendi* intruſerunt. Simili errore nouitius rerum Indicarum ſcriptor *Acbar*, quæ vox τὸν μέγαν, notat, pro nomine proprio Maximi Imperatoris Totaricæ illius gentis, quam Mogoles vocant, ſumpſit, & cuius nomen inuenies in Perſicis Texeiræ Relationibus. ſic & *Abuna* Æthiopici Patriarchæ κυρίῳ ὀνόματι alius recitat in Itinerario ſuo. ita autem illi, vt & toto Oriente viros alicuius dignitatis ac ætatis & ſacerdotes appellant.

Cap. II.

Μαχαίρας ςόμα. Formoſi Dij dicti. Theodorus multis locis emendatus. Taurea, ταυρείζειν, ταβείζειν. Πυλαῖος, πυλητής. Sentina, Captiuorum locus.

MAχαίρας ςόμα nuperi Græci ex Hebræo & LXX. habent, qui τὸ פי חרב ſic ad verbũ interpretati ſunt. Ita noſter in Epigrammatio quodam dixit, μαχαίρας χεῖλος πάμφαγον, vt lib. 2. Sam. באכל חרב Qui ςόμωμα putauerũt falſi ſunt.

Ἄρδαι Μυσῶν ἔθεντο ταύτην, ὡς λόγος.

ὡς λόγος, eſt κατὰ τὴν παροιμίαν, quam nemo neſcit, ἄρδαι Μυσῶν καὶ Φρυγῶν. ita hunc locum emendauimus Sed quod timuit Gobryas propter inhumanam, vt loquitur Apuleius, Rhodanthes formoſitatem,

Μή που θεά τις σϋνδιεθῆ τῇ ἐν Ῥόδῳ·

ex veterum ſententia loquutus eſt, qui πολιούχους θεοὺς ad hoſtes aliquando deſi-

cere putabant: quibus etiam duces eſſent. Calliſthenes *ἀνέκδοτος* hactenus: *καὶ ἐγνωκότων τῶν Περσῶν τὴν Αἴγυπτον πορθῆσαι, εἶτα διὰ τῆς μαγικῆς δυνάμεως τοὺς θεοὺς τῶν Αἰγυπτίων τὰ στρατόπεδα τῶν ἐναντίων προσοδηγοῦνται.* atque hoc ne facerent, (nam *θεοὺς ἁλούσης ἐκφυγεῖν πόλεως λόγος*) eorum ſimulachra ſæpius vinculis alligabant. ſic Herculem Tyrij apud Curti. inde victoribus euocatos deos recipere, abſcedentes ligare in Elicijs carminibus Ethruſci docebant. Ita vir doctiſſimus Amicus meus hunc locum accipiebat. Ego bonum Theodorum de illo ritu nunquam cogitaſſe puto: ſed quia ſciebat *θεοὺς* formoſos dici: Antonin. de vita ſua; *θεὸς ἐδόκει οἷς νῦν θηρίον καὶ πίθηκος*· & captis vrbibus Numinum ſimulachra direptis templis auchi ſolent; inde Rhodanthem à Gobrya pro alicuius Dei ſigno acceptam ſcripſit, fortaſſis etiam Heliodorum imitatus. Ille de Chariclea lib. 1. *οἱ μὲν γὰρ θεόν τινα ἔλεγον, ἢ τὴν ἐγχώριον Ἶσιν.* Ibidem in deſcri-

ptione pulchritudinis, ὥσπερ τῆς στέγης, non ὡς περὶ τὴν στέγην· & θεαὶ ὑποπλεύσαντα, non ὑποπατάσαντα legit Salmaſius : quam lectionem in interpretatione ſequutus ſum.

P. 9. στρωμναῖς καὶ πότῳ.

P. 10. pro νηλὴς γὰρ ἴσως, lego, ἑλὼν γὰρ ἴσως. Quod ait,

Εἱρκταῖς περικλείσασα τῆς μυχαιτέραις,

in nauibus quis carceri locus? Intelligit ſentinam quam lugentibus captíſque datam docui ad Euſtathium.

Pag. 13. corrupti ſunt hi verſus,

Κἂν δεσμά, κἂν κόλασιν ἐκ ῥαβδισμένην
Ποθῶν κελεύσῃ δυσμενῶς ὁ Μίστυλος.

ſenſus is eſſe debuit: Atque ego quidem vincula, verberáque & plagas ſuſtinebo iuſſu Myſtili: vir enim ſum, &c. Itaque legendum eſt, ἐκ ῥαβδισμάτων, & pro ποθῶν, παθεῖν. quæ emendatio certa eſt, & ſeruo cuius hoc fuit ſupplicium conuenit. Eclog. βασιλ. tit. XXXI. ἐὰν ὁ δεσπότης λώροις ἢ ῥάβδοις τυπτήσῃ τὸν ἴδιον οἰκέτην. τὸ ῥάβδοις

eſt ῥαβδίζειν, ὃ λώροις eſt ταυρίζειν & ταβρίζειν ſequiori ſæculo. Taurea ταυρέῃ cædi. Iuuenal. ---- *Taurea punit*

Continuò flexi crimen facinúſque capilli, quia ex bubulo corio. Et tamen vir doctus ſtuprum inferre putauit ex veteri notione τοῦ ταῦρος.

Pag. 18. legebatur τὴν φυλάκισσαν κρώνα. exiſtimaui primò κύνα. ſic Æſchylus mulierem dixit δωμάτων πιστὴν κύνα. ſed malim expreſſum illius nomen Βρύαν queChryſochroæ fuit, ex ritu Græcorum; qualis apud Achillem Tatium Leucippæ Clio: ἡ γὰρ τὸν θάλαμον πεπιστευμένη Κλειώ. ac τὸν πυλητὴν non poſſum concoquere, ſi de Cratandro intelligit, quem extra portam fugiſſe narrat: atque ita πυλαῖον ἐκπεφευγότα debuit dicere, non πυλητὴν, quod ſummæ in Græcis inſcitiæ eſſet. ſic & pro ξύλοις, λίθοις lego.

CAP. III.

Theodori præceps ingenium, & decori incurioſum. ἔννατα. Ignis Lunæ ſacer. כמלים ſacerdotes Lunæ. Iudæi in Cypro inſula. Κέραμος carcer Cyprijs.

IN luctu Androclis multa miramur, præcipuè ingenii præcipitis, vt ita loquar, κορυβαντιασμόν. Sciebat τὰ νομιζόμενα τῶν θρησκευόντων: quæ vt obſeruaret, nulla decori ratione habita Androclem ſiſtit, qui rerum inſcius, intempeſta nocte ſurgens, tamen tanquam in ſcena ad viuam cutem raſus næniam orditur. Sed quod ait æquum eſſe, vt Cratander qui lapide puellam interfecerat, lapidibus etiam obrutus pereat; atque id aliquot poſtea verſibus confirmat, nam vocat ποινὴν δοχοδοτὴν τοῖς νόμοις, hoc verò ego ferre non poſſum. Adeóne in veterum ſcriptis illum ita indiligenter verſatum, vt exiſtimauerit in

νυκτοκλέπτῃ ſeu directario (huius enim illum criminis inſimulabat) id ſupplicii genus apud Cyprios vſurpatum? Agnoſco ſacerdotis ingenium, quod certè diſſimulare nõ potuit, nam indubiè habet ex cap. 35. Numeror. ואם באבן יד אשר־ימות בה הכהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח׃ *Et ſi in lapide manus morietur, in quo percuſſerit eum, homicida eſt qui & moriendo morietur*. Vocat אבן יד *lapidem manus* χερμάδα. ipſe in eadem hiſtoria χειροπληθῆ λίθον appellat שיש בה מלא יד, vt explicuit Selomo Iarchi, *quo plena manus eſt*. Hæc iſtius ſæculi eruditio fuit, quæ operi quod Ethnicæ ſuperſtitionis deliciis includebat, Biblia intrudit.

Καὶ χρηστὸν οἰώνισμα τοῖς βλέπουσί σε.

ſic emendaui, quia notum eſt deformes obuios mali, formoſos boni ominis loco fuiſſe. pro ἐπικρόωμεθα lego ἐπικρόουσι μέν. Verùm bonus Androcles nona die,

Λύσας τὸ πένθος, συσταλεὶς τῶν δακρύων
Εἰς σῶμα χωρεῖ.

Apul. lib. IX. Mileſ. *Jámque nono die rite completis apud tumulum ſollemnibus, familiam, ſupellectilémque omnia iumenta ad hæreditariam deducet auctionem.* ab illo ritu mox ἔννατα ſua Chriſtiani habuere, ad quæ Clericus Theodorus reſpexit. Ratio in Triodio, quia nona die hominis forma ſuperſtite ſolo corde deperibat. ἔναζα ℨ ὅτι πᾶσα τότε διαῤῥεῖ ἡ πλάσις σωζομένης τῆς καρδίας. Sequitur laudabilis locus: hinc accuſator, hinc reus more Græcienſi, quem nos non poſt alios intrudemus. verùm valde me torquet illa per ignem probatio. Scimus διάπυρον μύδρον Sophoclis, prunas ardentes, aquam calidam, frigidámque ex Regum noſtrorum Capitulis, ac rerum Germanicarum hiſtoricis. ſed Camini probationem apud Cyprios in homicidio nemo vnquã legit. Adde ſacrum Lunæ ignem, proprióſque ſacerdotes. nos Lunam τῆς σελλώνης nomine in Cypro cultam audacter negamus. Fornacem illam, ſacerdotéſque

téſque ἀποσχεδιάζομεν. Ignaua deficientis poëtices vis, cùm ἀπὸ τῆς μηχανῆς Deum expedire non poſſet, qui inſontis Cratandri innocentiam oſtenderet, audaci vt ſibi videbatur facinore negotium perfecit. Ride mecum, lector, Grammatici hominis væcordiam, qui vel τῇ συμπλοκῇ τῶν πραγμάτων, vel τῷ συμβλήτῳ καὶ τῷ τυχηρῷ rei geſtæ euentum referre debuit, illo puſillam fidem miraculo conciliauit, quod etiam ex Bibliis ſuis ὁ φιλοσοφώτατος Clericus hauſit; imò & iiſdem penè verbis: nam illa,

Τὸ πῦρ ἀναψάτωσαν ἑπταπλασίως,

ex cap. 3. Daniel. ואמר למזא לאתונא חד־שבעה על די &c. An quia immanem Iudæorum in Cypro inſula copiam, qui etiam ſynagogis illuſtres eſſent, non ignorabat? Certè illarum mentio fit in Thalmud Hieroſolymitano in ברכות. An ſciebat, quod hactenus omnes etiam Iudæos latuit, vetuſtiſſimos Hebræorũ idololatriæ deditos, Lunæ proprios ſacerdotes con-

ſtituiſſe quos כמרים dicebant, vnde קמר Lunam Arabes vocarunt, noſter σελήνης νεωκόρους, ignis ſacri cuſtodes. Dicam quod ſentio; nihil horũ cogitauit Theodorus, quæ omnia neſciuit. Quod ait, ὁ κρείττων τὸν λόγον περιαρπάσας, indubiè lege Κράτων.

Pag. 37. ὡς δὲ μὴ πεποιθότι, lego, πέποιθά τι. Ibidem οἰκίσκον Cratander Cyprius carcerem vocat. ſic malam Oedipi manſionem Æſchyli Scholiaſtes οἰκίσκον, *Inaſpectos cœlo radiiſque penates*. Papin. Athenienſes οἴκημα, ſed tamen Cyprij κέραμον appellabãt, ſi Etymologico fides.

Cap. IIII.

Lunæ ſacerdotes. Sol ψυχῶν ἀναγωγεύς. Lunæ in poteſtate inferûm clauſtra, in Ægyptiorum Theologia, Nautæ Dijs maris ſacrificati. παραθῖξιν.

IN cæteris ad finem vſque libri diuiſionem prædæ à Miſtylo factam de-

ſcribit. Doſiclen autem & Rhodanthem vocat τὴν καλὴν συζυγίαν. Latini *bigam* & *quadrigam* fratrum ac amantium, & ξυνωρίδα Græci dixerunt. Sed tamen in Codice Vaticano ἀζυγίαν legitur, mihíque aliquo modo perſuaſum volo ex ingenio Theodori hanc eſſe veram lectionem. Nam ἄζυγες ſunt innupti: in quo vocis ſenſu frigidè luſit. quia tales eſſe oportuit τοὺς σελήνης νεωκόρους, quos ita conſtituebant. Primò captiuos conſtituere religio non fuit: patet exemplo Doſiclis & Rhodanthes. Secundò, duos oportuit eſſe vt minimùm, vnum Solis, alterum Lunæ, cuius tamen præcipuè templum dictum, quia maiori illam cultu proſequuti. vnde certè ירחין *Iarchin*, cœlum Armenij, vt οὐρανίαν Ægyptii, cœleſtem Afri dixerunt. De numero ad Heliod. nam poſtea Cratandrum συννεωκόρον appellant. 3. Non niſi virgines eligere moris erat; ideo illam Gobryæ non tradit Miſtylus.

Ως ὑπὸ θύρῃ αἴθριον ἡ παρθένος,
Καὶ συνκατοικεῖν τοῖς θεοῖς ἐπαξία.

quæ ſingula in Notis ad Heliodor. latiùs exequemur. 4. Illos autem deos præſides pugnarum arbitrati. Miſtylus ex totius gentis ſententia.

Ἐγὼ δὲ τοῖς σώζουσιν ἡμᾶς ἐν μάχαις
Θεοῖς δέδωκα τὴν κόρην νεωκόρον.

quia illis vitæ necíſque κυρίως poteſtatem tribuebant. De Sole. Proclus in eius hymno ex totius Orientis ſententia.

Σοὶ δ' ὑπὸ μοιράων χόρος εἴκαθεν ἀςυφέλικτος·
Ἂψ δ' μεταρρωφῶσιν ἀναγκαίης λίνον αἴσης,
Εὖτε θέλῃς.

Inde ψυχῶν ἀναγωγὸς dicitur in eorum Theologia. De Luna. ſic in eius tutela, quam Iſidem vocat, dixit Apuleius *inferûm clauſtra* eſſe: atque ipſa mortuum ſuſcitat apud Plutarch. περὶ πολ. vterque ſcilicet ἀγανοῖς βέλεσιν κατέπεφνεν ἀνέρας ἠὲ γυναῖκας. 5. Rex qui vouere poterat ipſe conſecrabat. Theod. lib. iv. Ipſe albatus

lauro pinúque coronatos ad templum ducebat, æditućſque conſtituebat. Quòd iubet Miſtylus nautas diis marinis ſacrificari, quos putat ſanguine ναυτίλων ἁλιπλόων gaudere, ita Clemens Alexandrin. in προτρεπτ. τοὺς κατὰ θάλασσαν ἐπταικότας ſacrificari ſolitos τῇ Ἀρτέμιδι ſcribit: etenim Maris Deos eorúmque filios crudeles à poëtis dici quis neſcit, Amyci & Polyphemi exemplo? Miſtylus prædam diuidit, vt apud Heliodorum Thyamis.

Pag. 45. ἀναθῆζέ με, emendaui: quod certum non dubito. ἀναθήζειν nupere Græcis eſt gladio credere. νεκεινοὺς ἀωχίας deſcripſit Lucian. in ver. hiſtor.

CAP. V.

Percurritur liber ſecundus. Theodorus emendatus pluribus locis. Conuiuia in hortis. μόθων Nautica ſaltatio. λύγισμα. Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα. Theodori errores. ἀκουτίζειν; διαφορτία. μέγας στρατηγὸς Abydenorum.

RHodi portus tutiſſimus eſt à fluctibus, quorum impetum altior ipſe frangit ac deſpicit. Itaque lego, ἀντεπέβη ἐκείνων (κυμάτων δηλονότι) πυκνῇ ταραχῇ. &, ἔξω λιπὼν τε τῆς πύλης, ibid. εἰς αὔριον μοι, &, θύεις pro με & θύσαι lego: vt & διάτων, pro διμάτων. quod nemo eſt qui non videat. ideò Lycophron ſalem dixit

Σιωδορπον Αἰγαίωνος ἀγνίτην πάγον.

Iubet autem menſam poni εἰς τὸν ὕπαιθρον τόπον. κήπιον poſtea vocat. εἰς δὲ κήπιον φέρει ſolenni & frequenti, ſi per tempus liceat, ritu hoſpites conuiuio in horto excipiendi. Euſtathius noſter lib. 1. ἄγει με περὶ τὴν οἰκίαν, καὶ φιλοφρονεῖταί με μάλα

φιλοτίμως, εἰσάγει με περὶ τὸν κῆπον. Sequitur Rhodanthes oratio ineptiſſima, & arguriæ ſophiſticæ plena, ὅν μοι συνῆπτον οἱ γάμοι, &c. quæ cum ſeptem ſequentibus non niſi à ſimilibus ingeniis probari poſſunt. voluit ingredi ἐντροπῆς αὐτισάσῃ, quòd occurrentes & obuios ignotos metueret. hoc ἐντροπὴ iſto ſæculo fuit. Ibid. τοῦ σοφῶς ἀλλοτρίου, lego σαφῶς. In illo conuiuio quod deſcribitur pag. 57. Stratocles συμποτικοῦ ᾄσματος καὶ παροινίου ἡγεῖται, frequentiſſimo more & quem nemo ignorat. Et Nauſicrates ὄρχησιν ναυτικωτέραν ſaltat, Mothona vt puto. Pollux lib. 8. cap. 14. ὁ δὲ μόθων φορτικὸν ὄρχημα καὶ ναυτικόν. ſed μεθ' ὀρχήσεως ηὐλεῖτο. Athenæus lib. 14. In hac ſaltatione στρέμμα καὶ λύγισμα commendat, optimè ex ſententia viri doctiſſimi Amici noſtri. Ego λύγισμα lego, vt cum τοῦ στρέμμα conueniat. Hinc Apul. lib. 1. *eneruem & exoſſem* ſaltationem vocat, & nos aliâs *vimineum ſaltantium corpus*, id eſt lentum ac facile duci flectíque no-

tauimus. neque tamen ignorauimus λυγισμὸν pro flexione cantus dici apud Ariſtophan. licèt σϋνδέσεις τοῦ λόγου, Didymus interpretetur. In eodem conuiuio incurioſus decori poëta Rhodantem Dryanti ſuccenſuiſſe vult, quòd ipſe libatum illi poculum præbuiſſet. Quod verum eſt apud Græcorum pleroſque ſic obtinuiſſe. ſed meminiſſe debuit Grammaticus, hoc apud Rhodios non inſolens fuiſſe quibuſcum verſabantur, quarum etiam mulieres in conuiuiis talis luſiſſe apud Athenæum palam eſt. Eundem errorem errauit cùm Rhodanthem vxorum conuiuio adeſſe recuſantem inducit: at ipſa Abydo nata, educata fuit, quorum is ritus erat vt adeſſent, imò & cùm pueris: vnde Adagium vulgò notum, Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα apud Zenob. Hæc ego non agitem? Mox ex priſco ritu inter cœnandum hoſpites nomen, patriam genúſque interrogati res ſuas ordiuntur. Sic apud Homer. & Virgil. In illa narra-

tione Doſiclis patrem *μέγαν στρατηγὸν* Abydi notabis, Mileſiorum exemplo, quorum eſt Abydus colonia , ſi Straboni credimus. Ibidem , *ἠκουτισμένος* reſtitui in eo verſu ,

Πάλαι περὶ Στρατῶνος ἠκουτισμένος.

Non tolerandá tamen in Erotico ſcripto vocem , hunc enim vt *hiphil* τοῦ שמע Græci Bibliorum interpretes vt explicarent primi adinuenerunt : mox ea Chriſtiani ſcriptores frequentiùs vſi, Aſiatici præcipuè, vti iactant. Cæterùm virgines in turribus ad maris littus poſitis cuſtodire non adeò inſolens fuit, vt alibi oſtendemus. In deſcriptione pulchritudinis Rhodanthes ſatis bene ἀρίστῳ , ἀρτίαν , διαρτίαν intrudit , ex Mathematicis deſumptum dicendi genus: at eius ſæculo διαρτία erat ἡ διάπλασις. Grammatici vltimi : διαρτία , ἡ διάπλασις· ὡς τὸ, ἀπελοῦς διαρτίας Χριστὲ γεγονώς. Doſicles commendat vultum πρόσωπον οὐ κολοβώμενον, vt interpretatus ſum, ἠσβολισμένον in Vaticano:

quæ lectio melior eſt. Pro ξίφος χειρισθὲν legit χορευθὲν Salmaſius. optimè. p. 72. lege, *poſitas quoque ordine turmas.* malè Typographus *in ordine.* Non fero incurioſum decori Theodorum itáne Chariſſam ſeruam inconſulto marito procatum mittere, quæ hoc matrimonium pro vtriuſque dignitate curaret? Nam quod ait Stratonem abfuiſſe, εἰς ζυγὴν τῶν ἀμπέλων, hoc verò rectè; nam ſemper apud Græcos beati vindemias curarunt. Longus: ἤγγελλεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ τρυγητοῦ ὁ δεσπότης ἀφίξεται.

CAP. VI.

Percurritur liber tertius. Mercurius fatalis, Redux: Eiuſdem oraculum, ἐκλείσθη, *Nuptialis vox.* τυμβοχόα χρώματα, παιᾶνες *ferales.* δρακοντώδης κόρη.

AKων μὲν ἄλλος εἰς τὸν ὕπνον ἐτράπη. ita benè Salmaſius.

Ὡς μηδ' ἐπὶ τῶν ἐν ὕπνοις θαυμάτων.

Ineptiſſima lectio, ex qua nullum ſenſum elicias: lego etiam, vt legi pedariæ conſulas, ὡς μηδ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐν ὕπνοις φαſμάτων. mox, δήπνοῦντα τὸν Ναυσικράτην, lege δ' ὑπνοῦντα. Rhodanthe Doſiclen γυμνῷ τῷ φιλήματι contentum eſſe iubet, τὸ δὲ πλέον adeò negauit, quia Mercurius ille qui in patriis ædibus ſtabat, illam in ſomnis admonuerat de futuro vtriuſque coniugio. Certè Mercurios in veſtibulis ædium poſitos nemo neſcit. Eſt præterea ὀνείρεγος Deus, qui & illam futura in ſomnis docere potius; ideò & *fatalis* dictus cultúſque. Inſcriptio Romana:

MERCVRIO
CAELESTI. FATALI
Q. MVNATIVS. TRICHORVS
EX. VOTO
ARAM. SVA. PECVNIA
P. L. M.

Sed vt fata docere potuit, ita & longo ab errore reduces patriæ reddere. inde Reduci tot vota atque aræ. Altera inſcriptio:

MERCVRIO. R
LOCREIVS. SECVNDVS
EX. VOTO
ANTONINO. III. COS.

Neque miraberis Fatalem, Vatémque, nam & eius χρηστήριον in Pauſania in Achaic. notabis. Vel illud Græcanicum Theologiæ vetuſtiſſimum fidem faciet: Διὸς βουλῇσιν λέγει Ἀργειφόντης. τὸ Διὸς βουλὴ, quod Διὸς ἁρμονίαν diceret Æſchylus, eſt ἡ εἱμαρμένη. Sic Homericum illud antiquiſſimi intellexerunt, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή. Cæterùm illarum ſtatuarum quæ noctu curſitant, multáque docent ex vulgi credula opinione, tot exempla ſufficiet Lucianus, quem adi. Cæterùm iſtius fatalis Mercurii oraculum hoc fuit:

Ὁ τῆς Ῥοδδώτης καὶ Δοσικλέος γάμος,
Πάντως μὲν εἰς Ἄβυδον ἐκλειάσθη μέσον.

τὸ ἐκλειάσθη eſt nequitiæ vox & Nuptialis. Theocrit.

----ὁ τὸν νυὸν εἴφ' ἀποκλάξας.

& in Helenæ Epithalamio,

Ἀνίκα Τυνδάρεω κατεκλάξατο τὰν ἀγαπαλαὶ
Μιαςήσας Ἑλέναι ὁ νεώτερος Ἀτρέος υἱός.

Neque miraberis iambicis verſibus conceptum: iiſdem & illud de ſapientia Socratis apud Ariſtophanis interpretem: niſi bonus Theodorus illud ingenio ſuo dignum procudit. Sequitur laudabilis locus quo deſcribit χοὰς ad Agathoſthenis tumulum. νεκροῖσι μειλικτήρια & τυμβοχόα χειρώματα vocat Æſchylus. Sed in illo multa ſunt quæ non concoquo. Prima fuerunt νηφάλια. inde Eumenidas ἀοίνους θεὰς dixit Sophocles: illa Orpheus ac vetuſtiſſimi deſcripſerunt. Secunda, μελίσσονδα. inde μελίσσας τὰς τῆς κόρης ἱερείας, Perſephonæ ſacerdotes diſces ex Porphyr. lib. de antro Nymph. Tertia, τὰ οἰνόσπονδα, Græcorum poetarum ſcriptis notiſſima. Omnia nullo iudicio Theodorus in hac deſcriptione confudit, multis etiam præter ritum additis. vt in ſacrificio quod ſolemne fuit, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ παρελάμβανον· εἴ τις ἐπὶ τῷ τύμβῳ τοῦ τεθνεῶτος

ἔθυσε καὶ ἐκόψατο. adeóque illum ἀτίμως ταφέντα putabant cui hoc negatum eſſet. Sed primò τοῖς νερτέρων θεοῖς nigris victimis res fiebat. παμμέλανα iubet Orpheus. Proſerpinæ ſterili vacca, Plutoni, &c. Quid igitur hîc κριὸς καὶ μόσχος ὤπλατο? an ariete Mercurio fecit, qui χειροφόρος apud Pauſaniam? eſt autem νεκροπομπός. Vel Plutoni? vt μόσχον eius coniugi tribuerit propter lunatam frontem? Nugæ. plures cauſas comminiſci facile eſt, quarum hæc veriſſima: Imprudentem antiquitatis ſuæ Theodorum erraſſe. hoc tamen volebat. quia funere acerbo ἀώρως elatus erat Agathoſthenes, ideo μόσχῳ νέῳ καὶ κρῳῷ rem fecit; atque hoc ſubindicaſſe ſibi viſus eſt μόσχον ἐν τοῖς προσχείροις προσχείρων. Explicabis & δρακοντώδη κάρην,

Sanguine ſuffuſos oculos nimiúmque rubentes.

Sic Italus Poeta Gradaſſi faciem deſcribit, quam & δρακοντώδη vocat. Luctum qui incipit,

Ω τέκνον, εἶπε, τοῦ φίλου Στρατοκλέους·

quia tumulo mortui inſidentes ſæpe ὦ παῖ ſenes repetebant, ideo παιᾶνας vocarunt: quos γοεροὺς ὕμνους alius dixit. Æſchyl. ἐν χοηφόροις·

Παιᾶνα τοῦ θανόντος ἐξαυδωμένας.

quod tamen interpreti Græco non placuit, ὅτι ἐπὶ ἀποθανόντος παιᾶνα εἶπε κακῶς. Sed Grammaticus fallitur, nam etiam erraſſet Euripides:

Παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ.

Ipſe Æſchylus alio loco repetit, ἐχθρὸν θεοῖς παιᾶν' ἐπιμέλπειν. Quæ ſequuntur in eo leſſo, ſectum crinem, &c. quis non dixit Hylan? ſed lege πεφυκότες.

Cap. VII.

Theodorus emendatus. πιτύειον τρύφος. ἀποβρέγματα. ὁμμαδόν. Auctoris aliquot errores, verſus tranſpoſiti. Barbarum iuſiurandum Miſtyli, Abarorũ Regis ſimile. γλωττοδέσμη.

ΟΜμαδὸν ξυλλαμβάνῃ. τοῦ ὁμμαδὸν duplicem vſum in poſterioribus Græ-

cis obſeruaui; quem & in pluribus iſtius ſcriptoris locis animaduertas licet. Aliquando pro *in conſpectu*, aliâs pro eo quod Galli dicunt, *en vn clin d'œil*, accipiunt. Sed quis ferat Gobryam illum quem σκληρὸν, δριμὺν, αἱμοχαρῆ, & ſexcentis aliis eiuſmodi nominibus vocat, adeò ignauè lachrymantem? An quod antiquiſſimi Græcorum in Homerico Achille etiam amante indignati ſunt, nos in latrone feremus? Deinde Miſtylum λῃστάνακτα vocat ſtultiſſimè eadem qua eum alloquitur oratione: nec ſe à culpa liberare poteſt, niſi putida antiquitatis affectatione, cùm licita piratica hoſpites an latrones eſſent interrogabant, vt apud Homer. Miſtyli oratio prorſus inepta eſt. quis prædonem adeò Philoſophum vnquam vel fando audiuit? imò τοῦ ἀδικίας καὶ ἀσεβείας ὅρους exactè nouit. Quod ait ἀντιποίναις ὑβρείσαις κωμῳδίαις, exiſtimauit inſolenti vocis vſu ſe commendatum iri. κωμῳδεῖν certè nuperis Græcis, veteribus

etiam

etiam ἀντὶ τοῦ ὕβρεσι πλυνόμενοι, propter illam veteris Comediæ libertatem, notum eſt, ſicut & τραγῳδεῖν ἀντὶ τοῦ περιπαθῶς ὀδύρεσθαι. mox etiam ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ διηγεῖσθαι. ſed neque placet ἔνυγρος πλησμονὴ ἀντὶ τοῦ κατακλυσμοῦ. In Miſtyli reſponſo verſus tranſpoſiti ſunt, ita reſtituendi.

Φαίη δ' ἂν πάντως τὸν σωτήριον δόσιν (ita lege)
Ἂν εἷς θεοὺς γίγνοιτο τοὺς σωτηρίους
Ἀνὴρ ἐχέφρων, &c.
Κ' οὐ Γωβρύας εἴληφε, &c.

In nocturna perturbatione Doſicles ait,

Καὶ τοῖς ὀνείροις ἐκτινάζω τὸν σπάθην.

Quomodo ἐκτινάξει τὴν σπάθην homo carceri nuncupatus, & ſi non in vinculis, ſaltem inermis? Nugæ, maximum Græculæ ἀλογιστίας argumentum: ſed φάσματα enſe territa cedere inaudiuerat, hócque ſuo ingenio valde dignum intruſit. In Gobryæ oratione ad Doſiclem verſus leuiter mendoſus, immane, ſenſum quantùm vitiat.

Κρείττω δὲ πολλῷ τῆς ἐρωμένης τύχην.

lego ὀρωμένης. meliori dignũ ſorte quàm ea ut in qua te videamus collocatum. P. 132. quatuor verſus partim corruptos, partim mutilos, ſic lego & reſtituo:

Τὴν παῖδα γάρ σοι τὴν καλὴν τοῦ Μιςύλου
Παρεγγυώμεσθα, τοὺς θεοὺς τοὺς πατρίους
Προβαλλόμεσθα νῦν μαρτυρῶντας τῷ λόγῳ,
Ἔσται Καλίππη γαμετὴ Δοσικλέος.

προβάλλεσθαι μαρτυρῶντας τῷ λόγῳ eſt διαμαρτύρεσθαι θεοὺς, vt Oratores dicerent: Iuriſconſulti διαμαρτύρεσθαι, ἐπὶ μαρτύρων παραγγεῖλαι. Lepido commento Doſicles Gobryam eluſit, iſtius ſcilicet antiquiſſimæ legis prætextu, quæ luctum diebus quinquaginta definiebat. Apud Romanos tamen minuitur luctus cùm deſponſa eſt. Feſtus.

Στερρῇ τὰ πολλὰ τῶν πιτυΐνων ζύφοις.

Benè: non eſt cur Στρυφῆς ſcribas. ipſe idem poematio Εἰς πρόνοιαν.

Ἀνέστιος πρόσεισιν ἄθλιος πένης,
Μηδὲ τρύφους γοῦν εὐπορῶν πιτυΐνου.

ἄρτου ζύφους ὀκτάβλωμον nemo neſcit apud

Heſiod. Callimachus ἀποβεράσματα τὰ πίτυρα vocat. Suid. ἀποβεράσματα τὰ πίτυρα παρὰ Καλλιμάχῳ.

--- οὐδὲν ἀπέβερασε φαῦλον ἀλετρίς.

Ibidem Doſicles cùm ἐπιορκούντων τιμωρὸν Iouem aduocat, grādinem, fulmina, nimbos, terræ motum meminit, ex barbarorum plùrium ritu, apud quos iurantes ſi fallerent hæc ſibi imprecabantur. Sic Abares apud Menandrum in Excerptis legationum ab Hoeſchelio editis: τοὺς ὅρκους χρεὼν αὐτὸν ὀμνύναι προσεκαλεῖτο, καὶ ὃς παραυτίκα τούς τε Ἀβαρικοὺς ὤμνυεν ὅρκους, ξίφος ἀνασπασάμενος, καὶ ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ τε καὶ τῷ Ἀβάρων ἔθνει παντί, ὡς εἴ τι κατὰ Ῥωμαίων τι μηχανώμενος γεφυροῦν βουλεύοιτο τὸν Σάον, ὑπὸ ξίφους μὲν αὐτός τε καὶ τὸ Ἀβάρων ἅπαν ἀναλωθείη φῦλον· τὸν δὲ οὐρανὸν ἄνωθεν αὐτοῖς, καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ Θεὸν πῦρ ἐπαφήσειν, καὶ τὰ περιξ ὄρη, καὶ τὰς ὕλας αὐτοῖς ἐπιπεσεῖσθαι, καὶ τὸν Σάον ποταμὸν ὑπερβλήσαντα συγκαλύψαι αὐτούς. Pag. 142.

Καὶ γλωττοδέσμιον ὥσπερ εἰ δεδεμένη.

Sic emendaui. Grammatico faſtu alluſit

ad frequẽs ſeruorũ præcipuè ſupplicium, quibus chamo ϗ τῇ γλωττοδέσμῃ obtruſum os: quod vir doctus olim notauit. Verſus poſt, Κάκιστε ληστῶν Γωβρύα, fibula caſtigandus eſt. quid enim? cùm Gobryam etiam proprio nomine compellaſſet, cur,

Ἰδοὺ γὰρ εἰς σε τὸν λόγον μεταστρέπω,

addit? an niſi hoc effutijſſet, ignoraſſemus? Bene tamen Rhodanthe, quòd illius pueri lachrymas pallio deterſit. Pro vltima libri voce, τοῦ λόγου, mallem τοῦ γόου, *luctuum deſiit.* Alteram tamen interpretatus ſum.

CAP. VIII.

Percurritur liber quartus. Theodorus multis locis emendatus. μεταγδροι, μεταγαείται, μεταγαείδαι. *Cryſtallum. Satyrion in conuiuio. Equi Arabes. Bacchi ſimulachrum.* κυλιστὸν μέγος. *Miſtylus* ἐπ' ὀχρίβαντος.

MIſtylus ſtatim initio libri IV. αὐτὸς ἐπ' ὀκρίβαντος, (ſic emendaui) Ar-

taxanem excipit militibus circumdatus, ſolenni ducum ritu. Petrus Patricius in Excerptis legationum: καθίσας ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ, καὶ παραστήσας τοὺς μεγίστους τοῦ στρατοπέδου. Scriptor apud Suidam: οὕτω τε ἐφ' ὑψηλοῦ καθίσας, καὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ κύκλῳ παρεστηκότων ἐνόπλων, ἐκέλευσε τοῖς δορυφόροις. Ipſe epiſtolam Gobryæ pro dignitate ſua tradit. Vltimum verſum ſic leges, Ἔῤῥωσο τηρῶν, &c. Quæ de Satyrione ſequuntur, lepida ſunt. Eiuſmodi autem γελωτοποιούς, eóque habitu conuiuijs inducere frequentiſſimum fuit. Habet à Luciano in Conuiu. etiam ipſum nomen. ἐκέλευσε τὸν γελωτοποιὸν, εἰσελθόντα γε εἰπεῖν τι ἢ πρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἄμορφός τις ἐξυρημένος τὴν κεφαλὴν, ὀλίγας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, &c. & mox: οὕτω δὴ ὁ κακοδαίμων Σατυρείων· οὕτω γὰρ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο.

Pag. 155. eſt immanis hiatus, quem ex meliori libro ſuppleas licet. In Satyrionis carmine vtcumque ferendo, ſolen-

nem in adulationibus elementorum famulatum notabis. Illa,

Σ᾽ἔσθων μὲν κριοὺς δ᾽ἐχινύεις φυτοσπόρεις,

non eſt cur mireris: nam arietes, porcos, boues altilibus ſaginatos menſæ apponere, mos nondum deſijt. In illis verſibus κριοὺς in accuſandi, Δήμητρα in nominandi caſu, non eſt cur mutes, aut de mendo ſuſpiceris. Sic poſtea εἰς τρύγην dixit. Huius ſæculi Græcis ſic licet eſſe tam diſertis. nam de Æolica dialecto nihil cogitauit. Ibidem lege, Σοὶ τῶν ὀλαυγῶν μαργάρων. Scholion in Bibliotheca Photij: ὅτι οἱ μαργαρῖται καὶ μάργαροι λέγονται καὶ μαργαρίδαι, ſcilicet παρὰ Πραξαγόρᾳ Ἰωνίζοντι. Debuit & τὰ μαργαρῖτα σελειτέρως addere, vt *candida margareta* Mæcenas dixit.

Σοὶ σφίγγεται κρύσταλλος εἰς φύσιν λίθου.

Statius ad verbum:

Raráque longæuis niuibus cryſtalla gelari.

Hac etiam voce Adamas ideo ſignificatus, vt גביש Hebræis: quam licèt cryſtallum Latini, adamantem Kimhius pu-

tat, alij ſericam veſtem pertendunt; Dauid medicus, מלבוש של פסים Mox neſcias an Θρῆσσα vel Κρῆσσα. κύων legatur, vaneſcentibus litterarum ductibus. Vtroſque &Thracas & Cretenſes commendat Oppianus α. Κυνηγ. vt & Ερεμβοὺς ἵππους, id eſt Arabas, ipſe Theodorus Εἰς πρόνοιαν·

ἵππων δὲ γαυρῶν ἀγέλας ὅλας τρέφει
ἐκ Θετταλῶν γῆς καὶ πεδίων Ἀρραβίας.

καὶ Εἰς τὸν Βαρέα·

Τίς δ' ὕβρεις ἀνδρὸς μὴ μεθ' ἵππων Ἀρράβων,
ἢ Θετταλικῶν πομπικώτερον τρέχειν;

Illos curſu cum Struthiocamelo certare, ac demum ab eis laudari, & in pretio eſſe didicimus ex Leone Africano. Certè genus ſobolémque libris inſcribunt; quos etiam à Iudicibus ſuis probari volunt. Itinerar. Orient. In deſcribendo poculo longiùs quidem euagatur: ſed tamen locus de Baccho laudabilis eſt. Scripſeram, *palmitem cum folijs vuíſque plicat.* bonus typographus exiſtimauit τῦ ἕλικας interpretationem deeſſe, addidítque, *inuolutam*

hederam. Exſtat in Heronis αὐτομ. elegantiſſima eiuſdem Bacchi deſcriptio; quam ideo quia liber Græcè necdum editus eſt, adferam. ἐν δὲ μέσῳ τοῦ ναΐσκου ζώδιον Διονύσου ἐφέστηκεν, ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ θύρσον κατέχον, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ σκύφον. παρακαθέζεται δὲ πολυθηελίσκος περὶ τοῖς τοῦ Διονύσου ποσίν. ἐν δὲ τοῖς ἔμπροσθεν καὶ τοῖς ὄπισθεν μέρεσι τοῦ Διονύσου ἐπὶ τοῦ καταστρώματος βωμὸς ἐπίκειται ἔχων ξύσματα τῶν σελίδων τεκτονικὰ ξηρά, ὥστε εὖ ἕκαστα εἶναι. κατὰ δὲ κίονα τὴν ἐν τῷ ναΐσκῳ τοῦ Διονύσου παρέστηκεν ἐκτὸς τοῦ ναΐσκου Βάκχη διεσκευασμένη. non multò pòſt: ἐκ μὲν τοῦ θύρσου τοῦ Διονύσου ἤτοι γάλα ἢ ὕδωρ ἐκπτυαθήσεται. ἐκ δὲ τοῦ σκύφους οἶνος ἐκχυθήσεται ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου πολυθηελίσκου· στεφανωθήσεται δὲ πᾶς ὁ παρὰ τοὺς τέσσαρας κίονας τῆς βάσεως τόπος. αἱ δὲ περὶ κύκλῳ Βάκχαι περιελεύσονται χορεύουσαι περὶ τὸν ναΐσκον· καὶ ἦχος ἔσται τυμπάνων καὶ κυμβάλων. Ait iſtos vindemiatores videri

ᾄδειν δ' ἀληθῶς εὐφυᾶ τραγῳδίαν.

Voluit argutari: itaque legendum eſt,

τρυγῳδίαι. κυλιστὸν μέλος Dithyrambum notat & intelligit. Lego,

Καὶ δὴ θεὸν μὲ συγχορεύειν ἠξίουν.

Pro εἶδες τὸ ῥάμνον, lego εἶλες.

Cap. IX.

Libri quarti pars percurritur. Difficilis Theodori locus. Eius aliquot errores. Γαλῆν ἔχις, *adagium.* Ὤδινεν ὄρος. *Culicis ac leonis pugna: Prouerbium Arabicum.* πίτυρον. σκότος.

Libri quinti initium tranſpoſitis verſibus obſcurũ eſt: eos ego vti collocandos cenſeo deſcribam. nam in editione, manuſcripti ordinem ſeruare placuit.

Ὁ μὲν λαβὼν τὸ γράμμα καὶ τὸ χρυσίον,
Εἰς τὴν ἰδίαν αὐτομέβη πατρίδα.
Ὁ δὲ περιληφθεὶς τῷ λόγῳ λῃστοκράτωρ,
Ἔγνως ἀκούσας πολλάκις τὸν Μίστυλον,
Ἔφη πρὸς αὐτὸν τὸν μέγιστον σατράπην,
Τὸν πρῶτον αὐτοῦ σατράπην τὸν Γωβρύαν·

Πρὸς ταῖς ὑπ' αὐτὸν ἀντιπέμπεται πόλεις,
Ὅπως ἐκεῖθεν ἐκκαλεῖται συμμάχους,
Ὡς οὐκ ἀνῦ ἀδώρητον αὖθις ἡ μάχη·
Οἶμαι πλονθεὶς οὐκ ἀσύλλογον φόβον,
Μὴ συγκροτήσας ὁ Βρυάξης τὴν μάχην·
Οὕτως ἀέλπτως ἀπροόπτως ἐμπέσοι,
Καί που κρατήσοι μὴ προητοιμασμένων.
Ἐδυσφόρησε τῇ κελεύσει, &c.

In oratione Artaxanis ad Bryaxem verſus eſt corruptiſſimus:

γυναίων γαλουχῶν ἐξανίκμων μαστάδων.

Primò γαλοῦχον legebam. ſenſum extuli in interpretatione: *Caue, inquit, ne voti irritus recedas, póſtque tot molimina inani conatu muſtelam vel murem parias.* Παροιμιακῶς dici ſolet de illis qui grandia minati nihil dignum perficiunt:

Ὤδινεν ὄρος, εἶτα μῦν ἀπέτεκεν.

Gregorius Cyprius. Alij de muſtela, non de mure efferunt. Itaque hunc verſum ſic concipio:

Γεννῶν γαλέαν ἐξ ἀνίκμων παστάδων.

Vocat ἀνίκμους παστάδας, inanes amplexus,

qui glutino Veneris non adhærent. Γαλέα eſt ἡ γαλῆ ſemper hodie noſtris Græcis. Deinde alluſit ad illam veterum opiniodem, qua ſibi perſuadebant, eos qui γαλέας haberent, infelices fore: vnde adagium, Γαλῆν ἔχεις, Diogenian. ἐπὶ τῶν ἀποτετευχότων, παρόσον οἱ γαλῆν ἔχοντες οὐκ εὐτυχοῦσι.

P. 194. lege, Ἀρταξαίνη pro Ἀρταξαίνην, & αὖ νεκρὸς οἰκτρός. Cæterùm in diſceſſu Bryaxæ non fero τὸ μειρακιῶδες Grammatici ingenij; tectum nauibus æquor nigrum fuiſſe, ita vt meliùs pontus μέγας Homero, quàm πολιὸς diceretur: quo epitheto illum ſæpiùs vocat πολιὸν ἅλα. Timuit ne exiſtimaſſemus Homerum ſuum non verſaſſe. Simili affectatione ignauiam ſuam prodidit Nonnus α. Διονυσ.

--- βυθίη δ' παρ' Εἰδοθέη καὶ Ομήρῳ
φωκάων βαρὺ δέρμα φυλαττέσθω.

Adeò ſupra Grammaticum aſſurgere neuter potuit. Itaque lego,

Λέγειν δ' καλῶς εἰ λέγει, πόντος μέγας.

non *μέγας*, vt peſſimè in Manuſcripto. *ἢ γραιὺς θάλασσα*, ita reſtitui: habet à Lycophrone, & *ὠγύγιοι* dixit. Quatuor ſequentes verſus ne quidem hominem ſanum ſapiunt. Bryaxes milites alloquens clypeo inſidet. Id verò non inſolens: nam & Reges ſic aliquando inaugurari ſolitos pleraſque apud gentes viri docti pridem docuerunt: ſic etiam oraſſe Imperatores. Cùm iratum ſeruo dominum deſcribit: Herus, inquit,

κατιξανέστη πῦρ λαβὼν, καὶ πῦρ πνέων.

τὸ *πῦρ λαβὼν* mirabatur Amicus meus. fruſtra. nam ſeruos igne tortos ritu Græcienſi ex Apuleio diſces. *Cognitionem* Latini dixerunt. Iuuen. IX.

Intonat horrendum iam cognitione peracta.

Nec ſolùm iubentibus dominis, ſæpiùs etiam ab ipſamet dominorum manu. Theano: *εἶναι γὰρ, ὦ φίλη, ὑπ' ὠμότητος καὶ μαστίζουσι τὰ τῶν θεραπαινῶν σώματα, θηριούμεναι διὰ ζῆλον ἢ θυμόν.*

P. 201. ait Bryaxes, nihil magni geſtu-

ros milites, ſi ipſi plures paucos & longo numero inferiores vicerint. Τί γὰρ μετὰ τρό-παιον; legendum, Τί γὰρ μέγα τρόπαιον; Quæ inde magna victoria? Quòd ſi, inquit, victi fueritis, quod Deus auertat.

Εἰ δ' ἄρα τὴν μετάγηται, ἀλλ' ἀποτρέποις. ὦ θεὸς, ſcilicet ὦ Ἄρες. ita lego. in Ms. peſſimè ἀποτρέχοι, & nullo ſenſu. τὴν μετάγαι-ναι, putâ ψῆφον, notiſſima à Iudicum calculis metaphora.

P. 202. Ἡγείω κἂν ἔστιν, &c. lege Μὴ γνῶ, cum negatione.

Ὁ φυσικὸς γὰρ καὶ παλαίτερος λόγος
Κρατεῖν παραινεῖ τὴν μάχην ταῖς ἐλπίσι,
Ὡς οἷα τοῖς λέουσι τοῖς πολυαλκέσι.

In ſecundo verſu lego κροτεῖν, & ταῖς ἐμπίσι. In tertio ὥς δ' ὗτα· ita loquitur Homerus. Illa fabula περὶ τῆς μάχης τοῦ λέοντος καὶ τοῦ κώνωπος exſtat apud Achillem Tatium, quæ docet cum Theodoro, etiam fortiſſimos ab hoſte ignauo, quem aſpernati fuerint, vt plerumque vinci. Hinc Arabicum Abi Vbeid adagium: *Ne deſpi-*

cias debilem in conuerſatione eius : nam culex fodit oculum leonis. Ibidem, καὶ πεφρενημένοι, lege, τὸ πεφρενημένων. Ibid. ἐπιτρέποντα καλοῖς στρατιαῖς, lego, ἐπιπρέποντα. Bryaxes Miſtylum vocat παρακαταθήκην τὰ τὴν αὐτοῦ τύχην. lego πόλιν. Queritur Bryaxes vrbis ſuæ Rhamni cuſtodes à Miſtylo partim captos, partim in vincula coniectos, occiſóſque: partim, vt puto, præcipites de mœnijs turribúſque datos, & ita interemptos. ſic enim hæc interpretor:

Εἰς ἔσχατον πέτρωμον, εἰς βαθὺ σκότος
Ῥίψαντα·

vel εἰς ᾅδου σκότος. nec enim vir bonus ſacerdotis ingenium diſſimulare potuit. habet à Salomone : ἐπὶ πέτρωμον ᾅδου συναντᾷ, ἀλλ' ἀποπήδησον. Inepta de ridiculo metaphora:

Sicut Mechanici cùm alto exiluere petauro: ſic illos mœnibus exilijſſe ſignificat. Ridiculè. atqui debuit non ſtruere iocos, ſed indignari. Victoris enim eſt ludere in re ſeria. Meliùs apud diuinum vatem vi-

ctor Heros cadentes hoſtes vrinatoribus comparat.

Cap. X.

Theodori aliquot errores. στρατὸς παλαιστής. ἀο-τίσασις. λωποδυτεῖν πόλεις, ὀφθαλμοῖς. πῖλοι, ναστοὶ, ξυλόκαστρον. *Pacem Deorum marinorum expoſcere, vino & aqua in mare fuſo.*

PErgit Bryaxes inſanire.

Τέμνουσα κώπη, &c.

Hæc verò frigidi Sophiſtæ, non Ducis ſunt. certè citiùs vadimonium quàm σπά-θην deſerat. Poſtea leges ex emendatione noſtra, τῷ ὕπνῳ καὶ τῷ χρόνῳ· &,

ὑιοὺς τὰ δεσμὰ τῆς εἰς ὑμᾶς ἀγάπης.

& καταδραμόντες, vel vt verſibus conſulas. Sed neque illam νίκης πορφύραν probamus: ſequioribus ſæculis pro quocumque honore, dignitate placuit. Simili inſania & παρθενίας πορφύραν dixit Euſtathius,

Quid cenſeas de illo argumento quo vtitur, quia milites filios nominauerat? Filij, inquit, patrum heredes ſunt, pro quorum bonis & commodis, vti pro ſuis, pugnare debent. Vos milites, &c. Idem ſed longè meliori iudicio atque ſenſu contra Rufinum Claudianus torquet.

Direptas quid plangis opes quas natus habebit?
Non aliter poteras Principis eſſe pater.

at τὸ λωποδυτεῖν πόλεις, vt in Dialogo Amaranto quem edidimus, de horto dixit, ἐλωποδύτησέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Ibidem, στρατὸς παλαιστὴς, ſcimus quid ſignificet, veteranum ſcilicet & laboribus pugníſque exercitum militem, atque in Æſchylo laudaremus. ita pugnas in Agamemnone παλαίσματα γυιοβαρῆ vocat. ſed diſperеam niſi παλαιστὴν ἀντὶ παλαιοῦ ſumpſerit: quæ inſcitia ſcutica caſtiganda eſt. Illud ἐν ξυναφῇ καρδίας ſacerdotem olet. quæ verò addit vt στάσιν, διάστασιν, ἀντίστασιν diſtinguat; illa Grammatici, non ducis militiſve ſunt. Timui certè ne aliquos etiam au-

ctores

ctores laudaret, vt antea Homerum. ἀντίστασις δὲ ταὐτόν ἐστι καὶ μάχη. In quo etiam errat: neque enim vbi eſt ἀντίστασις, ſemper eſt μάχη. Procopius lib. IV. Gotthic. ταύτῃ Πέρσας καραδοκοῦντες σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειριεῖν σφίσιν· οἱ δὲ αὐτῶν οὐκ ἐνδεχόμενοι τοὺς λόγους εἰς ἀντίστασιν εἶδον, καίτοι οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνθέξειν τῇ ταλαιπωρίᾳ οἰόμενοι, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν θανατῶντες. ἀντίστασις ſæpe eſt animis tantùm diſſentire. Lege, τοῖς ἐναντίοις πόθος, vocum tranſlatione. Similes locos, ſiqui reperiantur, quorum emendatio facillima eſt, non attingemus.

P. 213. tres verſus ſequentes ita reſtitues.

Αὐτοὺς καθῆσθαι καὶ πλατὺν γέλωθ' ἑλεῖν·
Κᾆτα κρατήσειν ὡς ἀπαλαμνεστάτων,
Γυμναῖς παλάμαις· οὐ γὰρ αὖ χρεία ξίφους.

vel οὐ γὰρ αὖ δέοι ξίφους. Poſtea lege, μανικὸν πάθος. At quod ait, τοῖς δαιμονῶσι, ſic intellige: Vos, inquit, furentibus καὶ δαιμονῶσιν ſimiles putem, ſi in mutua vulnera ruentibus γνήσια (pro ἴδια) ἐσθίειν μέλη

contingat. Legerat Græculus in vitis Antonij & Hilarionis δαιμονιῶντας καὶ ἐνεργουμένους fuiſſe qui propria carne veſcerentur. ſed quia & iidem auctores aliquos etiam fuiſſe ſcribunt, qui ſtercore veſcerentur, debuit & ſtercoreos milites facere, vt fecerat Anthropophagos. Lege Athanaſ. in vita Antonij.

En cor Zenodoti, iecur Cratetis.

Sed quid facies illi Duci, qui venatoris fabulam etiam vetulis notam clypeo inſidens militibus ſuis recitat? In hac oratione vbique τὸ μεγαλοπρεπὲς affectat: ſed putidè. ſiquidem omnia penè humilia, plebeijs vt plurimùm vocibus: & ſiquando grandibus verbis, illa poſtquam in ſpumam concreuerunt, in ventos abeunt. Itaque quod veteres Critici Theopompo, nos iſti obijciemus: Δεινὰ οὐ δεινῶς λέγει. Hunc errorem Tomyridis filius errauit: (Iuſtin.) hunc & auceps qui perdices captabat, &c. atque ibi μυθολογεῖν in procinctu. Vides inſa-

Digitized by Google

niam, *Et tribus Anticyris caput inſanabile.* Lege, ἢ πῶς δῶ ὃ δ. & μεμηνέναι. Pro ἐσκροπούσης τῆς τύχης, lego ἐσκοπούσης. & πρὸς τὰ χρείττω, non καὶ μὴ τὰ κ. vt ſcribitur in Manuſcr.

Pag. 221. lego, ὦ δὲ κἂν ὥσπερ. ſed

ὁ θάνατος ἔφηκε καὶ τὸν φυγομάχον,

hoc voluit expreſſitque ex veteri Poëta, ſed non eo lepore. Nos aliquando ſic vertimus:

Perſequitur pauidos, & corripit illa fugaces:
Nec fugies certo iam moriture gradu.

Mox reſtitue, καὶ τὴν ἑαυτοῦ, &c. Certè φόνον & ξίφος διδόναι, pro occidere, nemo Græcæ linguæ eruditus probauerit; adeò videntur etiam σολοικοφανῆ. Bene agit, quòd ipſe ſui conſcius in fine orationis ea quæ dixerat breuiter repetit. timuit ſibi ab ingenijs noſtris. In illo ritu quo ponto vina immergit, Deorúmque maris pacem exoptat: nec dum ſingula obſeruat; nam σφάγια omiſit. Arrianus lib. 1. exped. Alexandr. καὶ ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν

πόρον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηΐσι ἀπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης ἐς τὸν πόντον. Etiam munera aliqui addiderunt. Idem: σφάγιά τε τῷ Ποσειδῶνι ἐκτεμεῖν, καὶ ὅσοι ἄλλοι θεοὶ θαλάσσιοι, καὶ δῶρα μεγαλοπρεπέα τῇ θαλάσσῃ χαρίσασθαι. Romani ſolùm exta cruda proijciebant. Ritus integer deſcribitur à Liuio lib. IX. Decad. III. *Vbi illuxit, Scipio è prætoria naue, ſilentio per præconem facto, Dij Deæque, & ſecundum eas preces crùda exta, cæſa victima (vti mos) in mare proiecit.* τῷ τανυσμῷ καὶ μόνῳ, lege νόμῳ, ex optima Salmaſij emendatione.

P. 225. καὶ νύκτα δοῖεν. Frigidus iocus: quia ἡ νὺξ ἀντὶ θανάτου ſumitur, ideo νύκτα δεδόναι, pro occidere dici putauit. quod non modò ineptum eſt, ſed etiam contra Græcæ linguæ elegantiam. Moriturus autem Sol occidere dicitur. Theocr.

--- καὶ ἅλιος ἄμμι δεδύκει.

quod & Homerus in morte procorum innuit. Ait prudenti Miſtyli conſilio

naues armatas.

Πίλοις κατεσκέπαστον ἀστοῖς παχέσι.

Torſit me hic verſus, qui leuicula emendatione facillimus eſt. Lego, κατεσκέπαστο ναστοῖς. ναστὸν Græcis denſum fartúmque. Sciebat indumentis ex lana compactis pectus militum extra teli periculum eſſe. Thucydid. lib. 4. πίλοι ἔστεγον τὰ τοξεύματα. A militibus ad naues tranſtulit, à terreſtri ad maritimam pugnam. Poſtea lege, καὶ βαλδιτοὺς ἐμβάτας. Sed quod δύω addidit, & clypeos, ritu non quidem in nauibus, ſed in turribus antiquiſſimo. Salomon de turre: χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ᾽ αὐτόν. Poſteriores τὰ ξυλόκαστρα adinuenerunt in naualibus pugnis, de quibus Baſil. in Naumach. & Leo in Tactic. Satis feliciter inſtruxerat hanc claſſem, ſed Grammatice ſua illum tranſuerſum egit. Nam poſtquam dixit ita conſtitutos hos clypeos, vt in muris pinnæ ſolent, voluit nos ſcire τειχῶν ὀδόντας à plebe vocari. Ita nuſquam puſilla ſe ingenia exuunt.

CAP. XI.

Percurritur liber ſextus. Sol Gigas. Vrinatores in pugnis naualibus. Lapides pro telis. Theodori errores.

SAtis mihi notum erat, illum Biblia ſua verſaſſe. hoc vt ſcirem, tanti non fuit, γίγαντα ἥλιον ex Dauide intruſiſſe. Ipſe poëmatio in Amicitiam:

Τὰς τέσσαρας δὲ τοῦ γίγαντος ἡλίου
Τροπάς.

Et εἰς πρόνοιαν, ἁπλῶς ita vocat:

Λάμπων, ἀνίσχων ὡς γίγας ἐκ τοῦ ἕω.

In illa nauali pugna notabis vrinatores non ignota multorum ducum arte, de qua nos alibi dicemus. Ibi leges, ἁρμογὴν λελυκότες· vocem etiam Varroni in Satyris vſurpatam: *Harmoge*. Quòd verò inter tela lapides memorat, ex æui ſui more & inſtituto. ita Leo Imperator cap. XIX. τακτ. lapides commendat. Mox p.

233. lego,

ψυχαὶ σϋνεξεμοῦντες οἷς πεπώκεσαν.

non πεπλώκεσαν. Iterum lego notiſſimum adagium:

Ελαθον ἐξ ὧν ἐξέφυγον ἀρκύων.

Veteribus perſuaſum fuit in aliqua ingenti clade Manes Maniúmque deos oberrare. Papinius lib. x1. Thebaid. in certamine Fratrum:

Ipſe quoque Ogygios mnſtra ad gentilia Manes
Tartareus Rector porta iubet ire recluſa.

Hoc ex Poëtarum lectione ſibi quiſque notauerit. Nec malè Titanum meminit: ſiquidem ſunt δαίμονες καταχθόνιοι Suidæ. Confer, ſi lubet, Byzantij captæ deſcriptionem, quæ exſtat apud Niceram in Alexio Duca Murzuflo, cum iſta Rhamni. Lege ἄλυσις μία, & ἐνθυμουμένοις τύχας, & ἓν κούφισμα τοῦ ἀχθηδόνος, pro ἡ λύσις, & ἐνθυμουμένας, & εἰς κούφισμα.

P. 249. τὴν πλῆξιν εἶχε, pro τὴν πληγὴν, probare non poſſum, atque omnino vt

legi pedaneæ conſuleret vſurpauit. Magnificum fuit dicere, diuiſos Amantes meliore ſui parte carere; vtque à corpore ſectum membrum non viuit, ſic nec à re amata Amantem. At cur hominis ſectum membrum moriatur, arboris ramus non item, quærere, & comparationis cauſas inueſtigare, hoc verò omnem ſtultitiam ſuperat.

P. 250. lege *κυμάτων πολλοὺς λόφους*, & *θεοκλητοιῶντες*, pro *φόνους*, & *θεοκλυτοιῶντες*. Ait Rhodanthem euaſiſſe maris periculum, ligni quod nacta erat opera,

ὡς οἷα κελλὸς ἐμβιβῶσα τῷ ξύλῳ.

Interpretatus ſum, *fulicæ ad inſtar*, quia *κέπφος* legebam: *θαλάσσιον ὄρνεον, λαρώδης, ὃ ταῖς ἀφρῷ θηρῶσιν οἱ παῖδες τῶν ἁλιέων*, ait Tzetzes ad Lycophronem, ex quo Theodorus habet: ille enim Dardanum ita vndis euaſiſſe ſcribit.

Ῥειθυμνιάτης κέπφος ὣς ἀνήξατο.

Quod ad Rhodanthem trāsferre potuit Prodromus. Tamen vnius litteræ muta-

tione φελλὸς magis placet: id eſt, ſuberis ad inſtar. Nauis illa quæ Rhodanthem ſuſcepit, ςολὰς, λίθον, μάργαρον, εὐώδη ξύλα, ὅσα παρὰ Ἰνδῶν, καὶ παρὰ Ἀλεξανδρέων, &c. ferebat: has omnes merces notabis in periplo maris Erythræi apud Arrian. Illo certè æuo Alexandria, orbis Indici noſtríque commune emporium, vtrique commercium ſola penè inſtruebat. Idem Arrianus: Εὐδαίμων δὲ ἐπεκλήθη πρότερον οὖσα πόλις, ὅτε μήπω ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐρχομένων, μηδὲ ἀπὸ Αἰγύπτου τολμώντων εἰς τοὺς ἔσω τόπους διαίρειν, ἀλλ' ἄχρι ταύτης παραγινομένων, τοὺς παρ' ἀμφοτέρων φόρτους ἀπεδέχετο, ὥσπερ Ἀλεξάνδρεια καὶ τῶν ἔξωθεν, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου φερομένων ἀποδέχεται. Per ςολὰς, ſi Indicas, τὸ νῆμα σηρικόν· ſi Ægyptias, ἱμάτια βαρβαρικὰ ἄγναφα τὰ ἐν Αἰγύπτῳ γινόμενα, Ἀρσινοητικὰς ςολὰς intelligit: at per λίθον, λιθίας ὕλης πλείονα γένη. Rhodanthem mercatores dederunt ὤνιον εἰς μνῶν χρυσίων τριακάδα, id eſt, 150. aureis vendiderunt: ſi modò ex vulgi Cri-

ticorum ſententia interpretamur, apud quos μναῖ λέγεσθαι τοὺς πέντε χρυσοῦς ſcimus. etiam hodie toto Oriente vt plurimùm formoſarum pretium. Atque ita ſumpſit Prodromus. Aliam ſi Logiſticen adhibueris, immane pretium fuerit. Verùm, vt exiſtimo, μνᾶν τριακάδα Theodorus pro Clerici ingenio dixit, qui ſerui pretium triginta ſiclos fuiſſe apud Hebræos didicerat. Moſe Maymonides lib. מורד נבוכים part. 3. cap. 3. ודמי העכר כתף שלשי' שקלים Dixi ad hiſtoriam Hieroſolymitanam.

P. 254. lege τέρμα τῶν ἐμῶν πόθων. malè τύρμα. τὸ σκληρὸν γένος piſces ſquamoſos intelligit: quàm bene, ipſe viderit. etſi τὴν σκληρότητα in ſquamis, ſi bene memini, aduertit Michaël Epheſius alicubi. Ita & πλεκτάνας à polypodibus accepit. P. 261.

Τοιοῦτον, ὦ Ζεῦ, καὶ θεοὶ πάντες, πόθος. Lege πάθος. &, ἀφεὶς παλαίειν σὺ ὃ τῇ, &c.

P. 265. habet ex LXX. καρπὸν ὀσφύος. in

Erotico ſcripto Biblia non diſſimulat.

P. 266. lege Φρωὼν. illam alloquitur: itaque malè Φρωὼνην habet Ms. Ibidem corruptus eſt ille verſus:

ὦ φροῦδα πάντα, καὶ κενὸς νόμος λόγος.

Hoc vult; Spes tuæ periere: logi, λόγοι. vt Lycophron loquitur,

--- μάσταχος κενὸς κρότος.

Itaque legendum eſt,

--- καὶ κενὸς μόνος λόγος.

νόμος hoc loco nihil ſignificat.

P. 270. Λίμνην διαπλεύσαντας, &c. Iſta ſobrij hominis non ſunt. Miror quomodo poſt Acherontem, Cocytum, Stygem & Lethen, Phlegethon illum fugerit. Deinde mortuam, ita putabat, Rhodanthem compellat, iubétque loqui. Εἰπὲ προσθεῖε. Ω πέπον.

Cap. XII.

Percurritur libri ſeptimi pars. κοαπίζειν. *Ægyptia* τοῦ πόλεως ἀνάζεσπή. ἡλικία *pro ſtatura corporis. Theodorus ſæpiùs emendatus. Eiuſdem aliquot errrores.* τετράγωνος.

RHodanthe inſcijs dominis tacita luget,

σεμνῶς ὑποκλαίουσα τὴν θρηνῳδίαν.

Quid eſt, ὑποκλαίειν τὴν θρηνῳδίαν? Lego ὑποκλέπτουσα. Timebat, ſi illorum in præſentia luctui ſuo pauſam non feciſſet, ne πολλοὺς καθ' αὐτὴν ἀντεπάξοι κονδύλους. Seruile ſupplicium, quod poſtea κοαπίζειν ſuo ſæculo dixere. Palladius in Philoromo: οἳ ξυελαθῆναι ἐκέλευσε, καὶ ὑπὸ παιδαρίων ἀτιμώτατα κοαπισθῆναι.

P. 286. Καί σου τυπὸν θανόντος. Salmaſius τυχὸν ad marginem Ms. annotauerat optimè. Miſeret me illius virginis, quæ mortuo, vti putabat, Doſicle, ſibi omnia

mala volebat, grandines, nimbos, fulgura, tonitrua, igneos imbres, medium cælum diſrumpi, terram ſubſidere, ventos furere, mare agitari, rerum denique vices mutari. Prorſus ipſe Hercules, aut Typhœus tanto molimine velit interire, nedum lactens puella. Inter cætera quæ precatur mala, ἥλιος εἰς γῆν, &c. ignem petit, an peſtem? cuius auctorem Solem, qui ἀγανοῖσι βελέεσσιν homines occidit, vulgus agnoſcebat. Hoc Theodori noſtri ingenium cogitare potuit: nam aniles argutiæ mirificè illi placent. Meliùs ſi optet Solem cælo cadere, vel perire: quod in ἀνατροπῇ τοῦ παντὸς Ægyptiaca futurum putabant: adeóque bis accidiſſe in vetuſtiſſimis Ægypti monumentis proditum eſt; iterúmque futurum, in Iſidis ac Ori libris, quos ſacerdotes docebantur, ſcriptum fuit. Nos illam ἀνατροπὴν ſic aliquando eiúſque cauſas ex arcana Ægyptiorum Theologia expreſſimus lib. 2. Amorum.

Scilicet errabunt omnes ſua tempora cæli:
Mox repetent primos ſidera iuſſa locos.
Audax Iſiacis ſoboles Memphitica libris
Mentitur ſoles bis periiſſe ſuos.
Improba ſidereos gliſcens diſcordia fines
Appetit, & totos obruit atra dies.
Tunc diſtincta ſuas confundunt corpora leges,
Corporibúſque vagis occupat omne nefas.
Sic perit immenſi moles circumflua mundi,
Nec ſolito vaſtam fornice cingit humum.
Sic pereunt primæ genitalia ſemina formæ,
Et trepidos miſcent germina mixta Deos.
Talia dum Phariis voluo mendacia chartis,
Fallax mendaci conſtitit arte labor.
Ah pereant artes vanæ ludibria mentis,
Et nimiùm falſis lubrica puncta notis.
Et quiſquam magni fruitur caligine cæli?
Inque ſuo primas æquore quærit aquas?
Ardua conſcendit tantæ penetralia molis?
Diuiſóſque ſua iudicat arte polos?
Interpréſque Deum mentitur Aruſpice lingua
Olim venturas in mea fata manus.
Omnipotens Æther, ereptáque littora mundi,

Et Siculi Vatis munere primus amor.
Ecce laborantes reuocans per inania viſus
Ignotis iubeo finibus ire procul.
Dij reuocant, & ſacra ſuis Natura tenebris
Jncertos aditus noſcere clauſa vetat.
Seu tu dexter eas, trepidátque in nutibus orbis,
Sidera ſeu læuum currere iuſſa latus:
Seu flectis proprios animatis curſibus Axes,
Vel tua ſeu miſſus aſtra miniſter habet:
Curre diu longo felicia ſæcula motu,
Secula diſtinctis aurea temporibus.
Poſtmodo pulchra tuos penetrans mea Lydia fines
Ardua lucenti ſidere numen erit.
Ah quantum illa tuis radians fulgebit in aſtris,
Qualis in Idæo Gnoſia virgo mari.
Qualis in ardenti coniux Cepheïa cælo,
Qualis Barbarico crinis in axe micat.
Ipſe ſuos qualis iactauerit Heſperus ignes,
Doctáque mentitos pellere Luna boues.
Parua loquor; qualis vitreo de gurgite ſurgens
Phœbus ab Eoo tolleret orbe iubar. &c.

Ita placuit nobis Eumolpi vindictâ Theodorum noſtrum vlciſci.

P. 294. κατὰ προσώπου τ. π. τυπ. lege τυπείς. Ibidem, θεῶν ἀπάθειαν non poſſum ferre ἀντὶ θεομηνίας.. Ipſe Oreſtes non ſani hominis eſſe iurauerit. Sed neque placet,

ὑπὲρ καπνοῦ τὰ τόξα τῶν ἐρινύων.

Sciebat affixa laminis in pace arma. quod apud τοὺς τῶν νερτέρων θεοὺς obtinere voluit.

O tribus Anticyris caput inſanabile!

Ibidem pro ἡμῖν δὲ καθεύδουσιν, lego ἢ μηδὲ καθεύδ.

P. 301. pro . . . ουσα δακρύουσα, lege γοῶσα. Quæ ſequuntur p. 302.

οὐ γὰρ θεμιτὸν, οὐ θεοῖς δεδογμένον,
δεσποίναις οὖσαν (ita lego) δουλικοὺς κλαίειν
πόνους·

omnem inſaniam ſuperant. Certè magnam à me gratiam iniuerit, qui me docebit cur Dij prohibuerint ſeruis bene velle. Imò verò ſeruitus eſt ὑπεναντίον τοῦ φυσικοῦ νομίμου. Et tamen præduri capitis ſtupor addidit, οὐ θεοῖς δεδογμένον.

Iuraue-

Iuraueris in tabulis Harmoniæ ſcriptam legem. Ibid. pro ἢ χρυσὸν ἄβερὸν, reſtitui ἀδρὸν, vocem etiam nummularijs notam. ἔναδρον δραχμὴν Pollux laudat. In deſcriptione formæ Doſiclis τετράγωνον ἡλικίαν commendat. Certè ἡλικίαν ſcimus apud poſteriores pro ſtatura corporis ſumi. ſic antea lib. 6.

ἡ κυπερίπιτλος τῆς καλῆς ἡλικίας.

Itaque ἡ κεκανονισμένη ἡλικία eſt emendata, vt loqueretur Apuleius, formoſitas. τετράγωνον dum vocat, ad corpus tranſtulit, quod de animo dixerat Simonides. χερσί τε καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον. Locum laudat Plato in Protagora: cuius & Ariſtoteles meminit Ethic. ad Nicom. 1.

P. 305. . . . . λόγου, τὸ θάμβος, lege πέρας λόγου.

P. 311. verſum ſupplere potes,

καὶ πολῦ κατεστρέψατο Μισύλου κράτος.

ex emendatione Salmaſij ad marginem Manuſcr.

Ibid. τύχλω συνεκρότησεν, de Miſtyli & Bryaxæ pugna. lego μάχλω.

P. 313. pro συμπερῄνει τὸν λόγον, lego συμπεραίνει. Ibid. μάσιγα ἀντὶ συμφορᾶς, ex ſæculi ſui more. Nihil magis tritum, apud Nonnum maximè.

Cap. XIII.

Επινίκια θύειν. *Neptunus, Mars, Saturnus, Iupiter, humanis victimis placati. Theodorus multis locis emendatus. Nuptiæ inter mortuos. Seruitus iure naturali.*

Θύειν δ' καὶ τὸ κρεῖττον ὧν σύλων λάβοι·
Ταῖς γὰρ ἀπαρχαῖς τοὺς θεοὺς τιμητέον.

Heliodorus lib. 9. Εἰς τὰς ἐπινικίους θυσίας τὰ ἱερεῖα. Nos totum ritum ad Heliodor. pleraſque apud gentes, Orientis præcipuè, indicauimus. Hoc loco quibus Dijs fieret, non explicatur; illos tamen videre eſt lib. 8.

ἀλλά πλοοῦμεν μὴ Ποσειδῶν ποιῶ,

Ἄρης δ᾽ πλήξῃ, καὶ χαλαζώσῃ Κρόνος,
καὶ Ζεὺς κεραυνόβλητον ἐργάζοιτό με.

Neptunum, Martem, Saturnum, Iouem enumerat. Hos modò θεοὺς ἐγχωρείους, modò ἐπαιούχους vocat. Illis oportuit ex præda ἀπαρχαῖς ſacrificari. 1. Captiuos ſcilicet duos, ambo mares. 2. Æditui ad fores templi pyram accendebant. 3. Iuuenes ſelecti victimarum loco vinculis liberi adducebantur. 4. Rex vtraque manu illos tangens Dijs offerebat, quorum ope victoriam ſe conſequutum arbitrabatur. Quæ maximam partem ex Æthiopicis deſumpta ad Heliodorum ſingula interpretabimur. Neque incautus Theodorus fuit, qui hanc Numinum quadrigam ſelegit, quibus homine ſæpiùs apud veteres res facta eſt. De Saturno dicemus in libris de Republ. Carthag. De Neptuno res palam eſt. De Ioue & Marte, ex Clemente Alexandr. Athanaſio, Theodoreto, Arnobio, Prudentio, aliiſque nemo neſcit. Quod ait, Do-

ſiclen exiſtimaſſe apud vita functos nuptias eſſe :

ὡς κἀν τάφοις ἐρωτές εἰσι καὶ γάμοι·

non inſolens apud Græculos ſententia: cui & fabulis fidem fecerunt. Tzetzes ad illud Lycophronis:

τὸν πεμπτόνυμφον εὐνέτην Κυταϊκῆς·

ita ſcribit: τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἐν ᾅδη γῆμαι μέλλοντα τὴν Μήδειαν. μυθεύονται γὰρ ὅτι ἐν ᾅδη μακάρων νήσοις αὐτὴν ἔγημεν θυγατέρα οὖσαν Αἰήτου καὶ Εἰδυίας τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρός. Habet ex Ibyco & Simonide. Hoc verò leuiſſimæ gentis ingenia ſibi ex Gallico more, qui notiſſimus eſt, fingebant. Non placet Bryaxæ ad Captiuos oratio: neque Barbarum adeò philoſophicè nugari ferre poſſum. Quod ait initiò de dominorum in ſeruos poteſtate, habet ex Ariſtophane in Pluto.

Τοῦ σώματος γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸν κύριον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον.

Sed quod ait naturali etiam lege obtinere, miror illum Inſtituta ſua non le-

giſſe, hominem ſacerdotem, & eo ſæculo: omnes homines liberos naſci didiciſſet, iuríſque gentium ſeruitutem eſſe. Philiſtion:

Φύσει γὰρ οὐδεὶς δοῦλος ἐγεννήθη ποτέ·
Η δ' αὖ τύχη τὸ σῶμα κατεδουλώσατο.

Poterit tamen, ſi modò ſciebat, Ariſtotelis auctoritate ſe tueri, qui Politic. 1. ſeruos naſci ac natura eſſe dixerat. ex mente Euripidis.

Βαρβάρων δ' Ἕλληνας ἄρχειν εἰκὸς, ἀλλ' οὐ Βαρβάρους·
Μῆτερ Ἑλλήνων, τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.

P. 318. lege,

οὐ ξυνταγὴ τοῦ παντὸς, ἀλλ' ἀταξία.

Cratander cùm Bryaxæ reſpondet, inquit: ἢ ποία πόλις,
ἣν ἰθύνουσιν εὐσεβεῖς νόμων λόγοι,
ἀνθρωποθυτεῖ;

Niſi ita legas, hæc Cratandri, adeóque Prodromi ignorantia veniam non obtinebit. Nemo non poterat ex antiquis ſcri-

ptoribus non illum docere τῆς ἀνθρωποθυσίας vel ijſdem ipſis Dijs quibus Bryaxes faciebat. Marti apud Lacedæmonios. Theodoret. ſerm. 7. de ſacrif. Ioui Ιθωμίτῃ, Latiari, & ſexcentis alijs nominibus. Saturno apud Phœnicas, Afros, & alios multos. De Neptuno vel poetarum Iphigeniam ſcire debebat. Atque adeò magis miror cur Cyprius Cratander hoc ſacrificium horruerit: nam populares illius τῇ Αγραύλῳ menſe Aphrodiſio humana victima ſacrificabant. Porphyr. περὶ ἀποχ. *Si formoſus*, inquit Cratander, *vel propter formam dignus eſt qui optantibus Dijs ſacrificetur; cur illum natum exiſtimabimus? an vt morte ſua Deorum cœnas inſtruat?* Hic aliquot verſuum ſenſus; quos ideo quia corrupti ſunt & mutili, deſcribemus vti legendos cenſemus.

Τί δή ποτ' οὕτω παρῆλθεν εἰς γῆν, εἰ τυχὸν,
Εὖτ' ἂν θανήσῃ, τοὺς θεοὺς ἑστιάσῃ;
Τί δ' οἱ θεοὶ πρᾶξαν αὐτὸν ἐν βίῳ, (ita loqui amat)

Ὡς δὴ τυθεὶς τὸ δεῖπνον αὐτοῖς ἀρτύσῃ;
Τί δ' ἀδικοῦντες τὴν ἰδέαν οἱ καλοὶ
Θεοῖσιν ἀρτύουσι τὴν σφαγίαν;

Si non ita ſcripſit, ita ſcribere debuit. Verum quidem eſt, eò legem progredi, atque in id deſinere, vt ſi omnes formoſi interirent, ſoli deformes ſupereſſent.

Παντῶν καθάπαξ τῶν καλῶν ὀλωλότων,
Μόνοις πατεῖν γῆν τοὺς καλοὺς, καὶ ζῆν μόνους.

Legendum eſt, τοὺς κακοὺς, vt conſtet ſenſus: nam τοὺς καλοὺς, ineptiſſimum eſt. Niſi veruex non dubitauerit.

CAP. XIV.

Theodorus emendatus pluribus locis. Eiuſdem aliquot errores. Stella Saturni nocens. Κρόνος χαλαζήεις. *Libertas in conuiuijs data. Salomo filius Abraham Daniel. Conuentus pluuia ſoluit.*

STatim initiò libri octaui, Cratandri pater Bryaxæ genibus aduolutus filij vitam petiit: ſed in illius oratione plu-

rima inepta ſunt. Tu me, inquiebat, filij loco ſacrifica. at oportuit τὰ προτέλεια. Erue, ait, dentes mihi ſi aliqui ſuperſunt. Quaſi verò victimæ dentes aliquis ante ſacrificium vnquam erutos legerit. Oculos etiam, addit, effodito. quod neque in victima quiſquam audiuit factum. Sícque me ſenem ſacrifica. Pulchrum mehercule ſacrificium. At cæca edentuláque victima Dijs facere, piaculum fuiſſet. Adeóne parum verſatus in ſcriptoribus gentis ſuæ Theodorus erat, vt hoc ignorauerit? Sed tanti erat oſtendiſſe, oculis dentibúſque ſenem illum caruiſſe. Clericus à Martyrologij lectione recens erat, in quo id ſupplicij genus vſurpatum legerat, maximè apud Ruſſos ſuos.

Initiò pro οὐ δράσοι, lege ὃ δράσοι, &, ἑῶ τῷ ὁ Κρατανδρου. Cùm dixit, θεοὺς δ' ἐπινεῖ τὴν σωτηρείαν, αἰτίῳ τοῦ, δείπνου κρεῖττον τὸ σώζεσθαι οἴονται, id verò niſi hoc ſæculo natus vix probauerit.

P, 341. pro δυστυχῶς ἠρημαίος, lege ἀρη-

μηδύος. Oculos pro filijs ſumi alibi notauimus. Bryaxes Cratandri patri reſpondet, metuere ſe ne in poſterum Neptunus claſſes ſuas aquis obruat, Mars exercitus ſuos deleat, Saturnus effuſo grādinis nimbo vaſtitatem faciat. Ideo Græcis χαλαζήεις dictus, *ſtella nocens* Latino poetæ, frigida, laborioſa, & noxia alijs. Selomo Danielides in libro cui titulum fecit, אור עינים id eſt lumen oculorum: והשלשה הנשארים מורים ומחייבים כל הרעות המתחדשות נ׳כ בעולם ולזה נתנה רשות לחבל והם שבתאי מאדים לבנה שהם גוברים על שלשה היסודות החזקים הנוראים והם יסוד האוור לשבתאי יסוד האש למאדים ויסוד המים ללבנה: Et ait Saturnum, Martem, Lunam nocentiſſimas eſſe ſtellas, καὶ τῶν κακῶν ἐφόρους. Tribus præterea elementis dominari, aquis Lunam, igni Martem, terræ Saturnum. Toto libro poſtea rectè explicat, cur Saturni ſtella nocens. Idiota eſt hic ſcriptor, ſed qui ex optimis libris eā ſibi ſumpſit quæ non intelligebat. Quòd verò ignem ſubita ex-

tinctum pluuia ſcribit, plura ſimilia congerere liceret. at vel tonitru, vel minima nimbi guttula publicos cœtus ſoluit. Ariſtophanes in Nubib.

--- ἢν γὰρ ᾖ τις ἔξοδος
μηδενὶ ξὺν νῷ, τότ' ἢ βροντῶμεν, ἢ ψεκάζομεν, &c.

quod nemo neſcit. Excipiunt Cratandrum mater ſorórque de more oſculo, vt peregrè aduenientes ſolebant. Ex Plauto aliiſque notiſſimum. hoc verò eſt,

πλησάμεναι τοὺς ἐθισθέντας νόμους.

ita lego. id eſt ex ritu; nam ineptiſſimè μόνους legitur, & nullo ſenſu.

P.354. nota ὃ μειρακιῶδες præcipitis ingenii, πάντα τὸν παροιμίας κάλων, & πάντας τοῦ λόγου λίθους. duo nempe ignota prouerbia faſtu Grammatico intrudit; atque adeò poſteros matulas & fungos fore putabat, vt prouerbia eſſe ſignificauerit: hoc enim ne ignoraremus, periculũ erat.

P.358. deſcribit Rhodanthem, vt emendabam, στερεὸν τὸ χιτώνιον ἐνδεδυμένην:

Dicam alibi plena manu diſtinctas ingenuorum veſtes à ſeruilibus.

P.362. Stala Rhodanthem in conuiuio liberam eſſe iubet. Iuriſconſulti libertatis in conuiuio datæ exemplum hoc agnoſcent: inter amicos, Inſtitut. titul. de libertinis. Ex legitima etiam cauſa. Nam ῥύσασθαι δεσπότην θανάτου ἢ ἀτιμίας, αἴτιον ἐλευθερίας ἐστί. Eclog. lib. XLVIII. lib. 9. ff. de man. vind. ibi lege οὕτω ῥ. ἀ. ἰσαμφῦλιν. Dixit καρδίας πινάκιον, vt Salomo לוח לבך & Æſchylus δέλτοις φρενῶν.

P.365. ὕδωρ τὸ παρόν, οὐκ ὄνειρος, lego ὕπαρ. Adagium notiſſimum, οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ. Scimus tamen quid ſit *aquam infundere* apud Comicos, pro gaudere, recreare felici nuntio.

Sequebatur in manuſcripto doctiſſimi Salmaſii Codice immanis lacuna poſt illum verſum,

Καὶ τῆς Ροδάνθης ἀξίαν πολλὴν λάβε,

vſque ad illum,

Καὶ πρὸς κυνηγέσια καὶ θήρας τρέχε·

quo tota vrſæ hiſtoria, mœrbíque Rhodanthes continebatur: Nos beneficio clariſſimi Senatoris D. De Peirez ex Bibliotheca Vaticana lacunam ſuppleri curauimus.

Cap. XV.

Fragmentum Vaticanum percurritur. Theodorus emendatus. Plutarchi locus de fluminibus. Πανσμὸς, παιανισμός. *Cœranis liber,* κυρανίδες βίβλοι. πάρεσις.

IN illo Fragmento indigniſſimè fert Myrilla occupatum Doſiclis matrimonium à ſerua ſua.

Τῆς δουλίδος τὰ φύλλα κλεψάσης λέχη
Εὐδυσφόρῳ.

Legebam σύμφυλα, ſed quoniam pedaneæ legis incurioſum Theodorum eſſe ſcio, lego τὰ φίλα. Lege præterea, τοῖς νέον ὑπεκρύβη. &, χιτῶνος τῆς κόρης δεδραγμένος, δεδεγμένος, & προσελπισθέντα κοινὸν νυμφίον, pro

ὑπεκρύη, δεδευμένος, & περιβλεπταθέντα. Cùm, inquit, in omnes ſe partes Myrilla verſaſſet, tandem qua fraude Doſiclen aggreſſa eſt? ποῖον ἄρτον εἰδώλων; lego, ποῖον ἀρτύει δόλον; Lege etiam πεῖσιν pro ποίσιν. Mox deſcribit πάρεσιν τοῦ σώματος, vel, vt loqui amat, Ϲφκίου. Alexander Trallianus lib. 10. cap. 2. παρέσεως πάθος nihil aliud eſſe docebit quàm διαναισθησίαν καὶ ἀκινησίαν τῶν πεπονθότων τόπων· Vt differat ab ἀποπληξίᾳ καὶ παραπληξίᾳ, Medicorum filij ſciunt ex Aretæo, libro 1. περὶ χρονίων παθῶν, cap. 7. Quam differentiam aut neſciuit Theodorus, aut peſſimè obſeruauit. Certè illa obſeruatio, κύστιος τῆς οὔρων σχέσιος, ἢ ἀκρασίης, πάρεσις τὸ κύριον, moroſa eſt. Ait ſolutam membris viribúſque virginem: manus, digitos iam annumerauerat; hominis ingenium noui, pedes non tacuit.

Οὐ γὰρ ἐκ περὶς οἶμοι δὲ ἐσταλμένος.

Lego, οὐ ποῖς. Miratus eſt Doſicles animantia naturaliter ea cognoſcere, quæ viri etiam docti ignorant. ἀδιδάκτους ζώων

φύσιας Galenus illum docuerat. Lego,

ἃ καὶ μαθόντες ἀγνοοῦμεν. Ibidem, poſtquam ſeruus Doſicli Rhodanthæ mortem nuntiauit, φεῦ πάλιν ἀρχὴ γραμμάτων. quis hæc intelliget? Lego, δραμάτων.

In fine libri hymnum in laudem illius herbæ recitat, ex ritu veterum, quorum is mos fuit in colligendis herbis hymnum vel in laudem illarum, vel certè Numinis cui dicatæ erant, recitare. Illuſtris locus eſt apud Plutarchum in Phaſide: εὑρίσκεται δὲ τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἑκάτης περὶ τὸν ὄρθρον, πρὸς Πανισμὸν ἔνθεον, αὐτοῦ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος. Interpres, vir ſupra laudem: *Ad diuinum Panis afflatum in ipſo Veris initio colligitur.* Scio Πανισμὸν, vocem tamen omnibus γλωσσοσυῤῥαπτάδαις ignotam. Poteſt tamen furorem ſignificare ex vetuſtiorum ſententia, quibus perſuaſum fuit homines à Pane agitatos furere, quorum in auribus flagello inſonabat. Nonnus Διονυσ. x.

οἰστρηθεὶς Ἀθάμας μανιώδεϊ Πανὸς ἱμάσθλῃ.

---- ἀεὶ δέ οἱ ἔνδον ἀκουῆς
Παιιάδος Κερνίνης ἐπιβόμβεε δοῦπος ἰμά-
σθλης.

quod & alibi non parcè repetit.. Itaque is ſenſus eſſet; ἐνθουσιῶντας καὶ μαινομένους hanc Leucophyllum colligere ſolitos. Ego tamen in caſtigatiſſimo ſcriptore, quiſquis ille ſit, Parthenij eſſe puto, vocis inſolentiam non fero. Itaque lego, περὶς παιανισμόν· id eſt, *In myſterijs Hecates, Veris initiò circa diluculum illam canentes colligunt*: παιανίζοντες ſcilicet. Credebant aliquas certis Numinibus herbas ſacras eſſe, quas vel in illorum Deorum feſtis, myſterijs, certo ritu colligebant, adhibitis precibus, hymníſque, quibus τοῦ φυτοῦ virtus, viréſque & Numinis poteſtas celebrabatur. De illis Andræas & Pamphilus antiquiſſimi Medici librum ſcripſerant. ἱερὰς θεῶν βοτάνας Galenus vocat. Nos alibi plura, atque aliquos etiam Hymnos edendos curabimus. Exſtat ſpurius liber Manuſcriptus, cuius titulus eſt, Βίβλος

Κοίρανις φυσικῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν λαοῖς. σύνταγμα Κοιράνου βασιλέως Περσῶν. In eo poſtquam βρυωνίας, vel παιωνίας, aut alicuius herbæ meminit, ſtatim hymnum in eius laudem ſubijcit, quo illius vires Numiníſque cui ſacra erat, celebrat. Vnde illam ex vltimo hoc verſu,

Ἑρμῆ λόγιε, μνημόνευε τοῦ λόγου,

Mercurio ſacram crediderim: vel imitatione Homeri, quia τὸ μῶλυ Vlyſſi tradidit. Niſi aut ad Abydenum, cuius meminit, oraculum alluſerit; aut Ἑρμῆν λόγου προεφορικοῦ Deum Grammatica λεπτολογίᾳ innuere voluerit. Euſebius κυρανίδας βίβλους Ægyptiorum laudat, quas eiuſdem pretij vt τὰς Ἑρμαϊκὰς apud eos fuiſſe certum eſſet, ſi modò locus hic Euſebio adſutus ab indocta & ſuperſtitioſa manu non eſt. quod Scaligero non ſuboluit; nos verum eſſe probabimus. Poſteriores Græci in Magicis ſuis modò κυρανίδα & κυρανίδας, modò κοιρανίδας ſcribunt.

CAP.

CAP. XVI.

Percurritur liber nonus & vltimus. Theodorus multis locis emendatus. Flamma in capite. Stella. Cur multi igne circumdati videntur. Ad inferos ire, *adagium. ἀστεῖοι. σκοτῶσαι, occidere. Cyprus inſula. eius varia nomina.*

STatim initiò, Καὶ πάντες . . . . . αἶτον, & . . . υη, &,

. . . ξενίζων ἐκ πλάνης ἐπιστρέφων·

lege, κατέδαρθεν, & ἔφη, &,

ἡμᾶς ξενίζων ἐκ πλάνης ἐπιστρόφους.

Si verò, inquit, Myrillam coniugem vis, moriatur Rhodanthe.

λάβῃ θάνατον ἡ Μύριλλα νυμφίον.

legendum ἡ Ῥοδάνθη. τοῦ σκότου ibidem ἀντὶ τοῦ θανάτου, non tantùm poëtico loquendi vſu, ſed quia σκοτώνειν & σκοτῶσαι poſterioribus Græcis eſt occidere. Nicetas in Iſaacio Angelo: τὰ περὶ τὴν Λαρδέαν κατα-

τρέχειν χωρεία, καὶ πλείστους μὲν σχετῶσαι, οὐκ ἐλάττους δὲ συνειληφέναι. Inde & τὸ σχότον διδόναι, vt φόνον διδόναι, elegantia ſæculi ſui vſurpauit. quod vtrumque ſi non ὑποσόλοικον, certè barbarum eſt.

P.386. καὶ οὐ πάθοιεν βλέπω. indigebat hoc tubicine verſus.

P.390. . . . Ῥοδάνθης. ſtabit ſi δοίη addideris. Rhodanthe Doſicli narrat quomodo maris periculum effugerit in ea oratione cùm de naui in qua erat loquitur.

τὰ δ' ἔνδον οὐδὲν, ἢ φθόνος κακὰ πλέκων,
καὶ χεὶρ θεῶν λύουσα τὰς πλοκαμίδας·
ἡ ναῦς γὰρ ἣν εἰσῆλθεν, εὐθὺς ἐῤῥάγη.

Lege εἰσῆλθον. An vult, naufragium hoc accidiſſe Dei voluntate, quæ illis cauſam luctus dederit, quia in luctu crines ſoluere ſolenne eſt? Hoc longè petitum & ineptum. propius eſt vt ego ſentiam πλοκαμίδα ἀντὶ πλοκῆς, pro nauis compage ſumi, quam Numen ſoluerit. Habet ex Homero, apud quem Neptunus nauis Vlyſſeæ compagem ita ſoluit; ipſéque diſru-

ptæ ligno, vt Rhodanthe hoc loco, inſidet.

> ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
> ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων.

Hoc miratus Doſicles; Deorum, inquit, mirabilem prouidentiam narras, quæ tuo ἀόρατος capiti incubuit, téque tutata eſt ὑπὲρ κορυφῆς ἀφανῶς ἱπταμένη Hoc Magi notabant ex flamma vel ſtella, quæ caput circumdabat, illúmque tunc cui hoc acciderat, θεοφόρητον καὶ ἀστέρειον vocabant. De flamma exemplum habes 2. Æneid. in Aſcanio, vt in Seruio Tullo: quod Tanaquil auguriorum perita ex Ethruſca diſciplina non diſſimulauit, teſte Seruio. De ſtella Plutarchus in Iſmeno: ἀφνίδιος ἐξ οὐρανοῦ κατενεχθεὶς ἀστὴρ ἐπέστη τοῖς Εὐρυθεμίστης ὤμοις, καὶ ἀφανὴς ἐγένετο. nota τὸ ἀφανὴς, & πρόνοιαν ἀόρατον, καὶ ὑπὲρ κεφαλῆς ἀφανῶς ἱπταμένην intelliges. Hoc verò ideo credebant, quia illos ignes deſcendentis

Numinis eſſe ſibi perſuadebãt; de quibus plura in libris Arcanæ veterũ Chaldæorũ Theologię, qui nõ modò eius rei aliquot, quas attuli, rationes inueniſſe ſibi videbantur; ſed etiam cur magni viri ſæpiùs flamma circumdati appareant; præcipuè cùm de rebus maximi momenti cogitarent. Sic autem συλλογίζεσθαι ſolitos didicimus. Ratio ſiue cogitatio ad locum originis ſuæ aſcendere poteſt, quæ cæleſtis eſt; illíque tunc adhærens cum ea coniungitur, vnúmque idem fit. Cúmque deorſum reuertitur, & cum ea lineæ ad inſtar cæleſte illud originis lumen deſcendit vi eiuſdem cogitationis, ſimúlque Deus: atque ibi moratur vbi & cogitationis auctor. Rectè ex illorum Theologia, qui Deos ſemper σὺν πυρὶ, eíque ὡς διαπρέποντας adeſſe putabant: quos ideo *nimbum Deorum* in ſacris appellauerunt. nimbum, id eſt πυρίδρομον. (nimbum ignis non mirabitur, qui ποταμοὺς πυρὸς in Pindaro & Æſchylo legerit.) Inde Sapientum plu-

res igne circumdati viſi ſunt. Hoc voluit Meir Abdali lib.3.operis, ſi ἔεθλα μεμιγμένα πολλὰ ſeligas, non aſpernandi, quod inſcripſit שבילי אמונה Semitæ fidei. Eius verba deſcripſimus. וכן ידוע לבעלי הקבלה כי מחשב׳ האדם היא ממקור נפש השכלית שנמשכת מן העליונים ויש כח במחשבה להתפשט ולהתעלות ולהגיע עד מקום מוצאה ובהגיעה אל המקור הזה היא נדבקת ביסוד העליון שמשם נמשכה ונעשין היא והוא דבר אחד וכשהמחשבה חוזרת להמשך מלמעלה למטה נעשה הכל בדמיון קו אחד ואותו האור העליון נמשך למט׳ בכח המחשבה שמושכת אותו למטה ונמצא ששכינה עמו ואז האור נמשך ומתפשט באותו המקום שבעל המחשבה יושב שם וכן היו החסידים הרא שונים מדביקין המחשבה בעליונים ומושכין האור העליון למטה ומכך תוך היה נמשך האש מלמעלה למטה כמו בן עזאי שהיה יושב ושונה והאש מלהטת סביבותיו ורבי אליעזר שהיה יושב ודורש וקרנותיו יוצאות בקרנותיו של משה רבינו ע׳ה׳ש׳· quæ ſingula pleniùs diſcutiemus in iis quos dixi libris.

P. 397. ἐκοκκίνησα βαφαῖς αἱμάτων, non

diſplicet. apage ἐχθοσκίνησα. Quod ait Parcas decreuiſſe τῷ χρηστῷ λίνῳ reditum Rhodanthes, lege fidenter, τῷ χρυσῷ. Nemo aurea, purpurea, alba, candentia Parcarum fila ex poëtarum lectione ignorat. Oraculum quod flexum, non tamen falſum dictio Delphis autumauit, corruptum eſt vno & altero loco. Primo verſu pro πολυκεράτοιο μόσχου, voce nihili, lego πολυκιεράτοιο. Interpretatus ſum *fortem*. Vetuſtiſſimus Grammaticus, *Fortis vitulus*, ὁ κεράς. Tertium verſum prorſus non concoquo. Cyprum inſulam vocat ζωηγράφον νῆσον. Vox ζωηγράφον nullius momenti eſt, & quam Græcia neſcit. ſaltem ζωόγραπτον, vt meliùs illi cum Grammatica conueniat: nam ἀπὸ τῶν ζώων plura deſumpſit nomina. Inde Κεραστίς, Σφήκεια, Ὀφιοῦσσα Nonno, Stephano, aliíſque dicta eſt. Sequentes duo verſus, niſi valde aduertas, difficiles, ita legendi ſunt.

Ἠὲ περιρρομένην τόδε τεύομαι, ἠὲ λαβοῦσα,
Δερκόμενοι βιότωντες ἔλθοιτε.

Seu dedit hoc tellus nomen, ſeu Diua reliquit,
Illic viuentes fas eſt vos cernere natos.

In Latino dubium eſt vtrum ipſi viuentes inuenire debeant natos, an viuẽtes natos. In Græco ἐλεύσετε ambiguum, venietis & videbitis. ἓ pro σφε, & λεύσετε, videbitis: túncque βιότωντας legendum eſſet, vt planior ſenſus intelligeretur. etſi pro *videbitis*, non placet: quia τοῦ λεύσω, *video*, futurũ Euſtathius exſtare negat. vtrumque Latinæ interpretationi conueniet. Verſus ille in eodem Oraculo negotium fecit:

Τοὺς γὰρ Ερως τε πόθος τε καὶ Αφροδίτα Κυθήρη.

τὸ Κυθήρη non probo. Priore verſu dixerat, Ἐσπαιοφόρου Κυθερείης. non dubito pro Κυθήρη legendum eſſe τελευτήν. hanc enim vocem in Oraculo deſiderari certum eſt ex ſequentibus, cùm diſputantem Rhodanthes patrem Euphrates eius ſenſum docet:

--- καὶ τελευτὴν ὁ τέλποις
τὴν λησμοσύνην εἶπε τῶν φυτοσπόρων.

Neque alibi niſi hoc loco fugitiua vox reponenda. Senſum aliâs obſcurum interpretatione noſtra planiorem fecimus. ea ſic habet. *Lyſippum Oraculi ſenſa non latuerunt, Stratonémque eius explicationem docuit: In Cypro inſula iuuenes eſſe, quos viuentes ipſi etiam ſani præter ſpem inuenturi eſſent. At illi coniugio iuncti, noſtri demum memoriam effundent: quam obliuionem finis aut mortis voce Oraculum ſignificauit.* Certè δὲ πελωτὴν, & ἀλυκτοπέδησι σιδήρου, de morte intelligi facillimè poterant; neque δὲ στέφεσθαι valde impediebat: nam mortuos apio coronatos conſtat; malúmque omen & horrere & ſubintelligere poterant. Polyænus lib. 5. Τιμολέων ἐν Σικελίᾳ τὴν δύναμιν ἐξήγαγε, παραταξομένων Καρχηδονίας εἰς τὴν νῆσον διαπεπλευκόσιν. ἡμίονος ἀπήντατο αὐτοῖς κομίζων σέλινα. οἱ στρατιῶται δὲ σημεῖον ἐφοβήθησαν, ὅτι ἄρα παρ' αὐτοῖς τὰ μνημεῖα τῶν ἀποθανόντων στεφανοῦνται σελίνοις. Vrnas præterea coronatas nemo neſcit. In luctu Stratonis,

οἴμωζεν, ἐστέναζεν . . . . . μέσον.

lego ἐσχάτων, conſtabit verſus. Poſtea lege, διεκπερήσαντες οὐ μικκὸν δρόμον.

Pag. 405. lege, σ᾽ ἐτυράννισα. Lege poſtea, πεπρακτῶν σωμάτων εἰς χώραν μίαν. Non inepta eſt illa ratio, cur læti cibum aſpernentur, imò feſtiua mehercule: ſed in illa lege, σησαμοῦντος μέρος. Vocat ἐρήμην φυσικῶν πτυξίων, libris carentem qui de rebus naturalibus tractent. In reditu ſic leges,

ἐπεὶ δ᾽ προσαπολαύσαντες αὐτῇ τῇ πόλει.

malè, non dubito, προσπελάσαντες, nam vrbis proximi. Ait matres natos tanquam ab inferis reduces amplexatas. Grammaticus λεπτολογεῖ. Hoc ab Vlyſſis erroribus obtinuerat, vt longo ab itinere reduces ab inferis redire vulgus crederet. Artemidorus lib. II. cap. LX. οἱ παλαιοὶ τοὺς μακρὰν ἀποδημίαν ἀποδημήσαντας, εἰς ᾅδου πορεύεσθαι ἔλεγον. In fine Ἑρμαϊκὸς ἱερεὺς ad Mercurij, qui Abydi cultus, templum ducit, vt fidem dati in ſomniis Oraculi liberaret. Progredientibus κλάδους κιττοῦ, σύμβολον φιλίας, porrigit.

Hæc ne nihil ageremus, inter fori iurgia, quæ nos inuitos ac reluctantes detinebant Lutetiæ Pariſiorum, à libris imparati, quinque dierum ſpatio ſcripſimus; quæ ſaltem gratiam celeritatis habebunt. Vale Lector, & me ama, ſi litteras amas.

GILBERTI GAVLMINI MOLINENSIS NOTÆ ad Theodori Prodromi AMARANTVM.

CAPVT I.

Παίζειν. Democriti & Epicuri ῥήσεις. Eorum ſectatores. νόμος, νόμιμον, νενομίσθαι. φύσις. Ariſtippi libri de voluptate. ἀκροάματα. γνῶσις γνησίη, καὶ σκοτίη. Senſus κριτήρια τῆς ἀληθείας. Tertius Sceptices gradus ἀπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν αἰσθήσεων.

ELegantiſſimum huncDialogum, cuius titulus Ἀμάραντος, ἢ Γέροντος ἔρωτες, Ampliſſimus Senator D. De Peirez ex Bibliotheca Vaticana deſcribi curauit, ac mecum communicauit; ſed adeò men-

Digitized by Google

doſum, vt ab interpretatione penè me deterruerit; hominem aliâs minùs diligentem,& cui nec in hoc Augiæ ſtabulo hærere placebat, nec in illo purgando gloriam aucupari; qua demum, illi qui meruerunt, ſoli hoc ſæculo carent. Verùm cùm inter legendum multa emendaſſem, eáque eruditiſſimo viro D. Tuder Senatori oſtendiſſem; ille vt inter paucos Græcè doctus eſt, non modò vt ederem auctoritate ac precibus obtinuit, ſed etiam aliquot pulcherrimas difficilium locorum emendationes contulit, quas ſuis locis ſubijciemus. Statim initiò Dialogi,cùm Hermoclem Philolaus compellans Amaranti, Narciſſi, & Hyacinthi meminit: ἐνταῦθά που ἐνομίζομεν ἱστάναι τὸν Ἑρμοκλέα μετὰ Ναρκίσσου ὄντα καὶ Ὑακίνθου· omnino παίζειν Hermoclem indicat,eiúſque illum inſimulat: nam τὸ παίζειν Græciæ nepotibus hoc ſignificat, vt in Sotadæ ἀνεκδότοις·

---- οὐκέτι παίζει,

ἀλλ' ἤδη ζητεῖ τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

quod in Epicureo Hermocle non inſolens. Democritus, poſtquam Vniuerſi principia Atomos & Vacuum poſuiſſet, cætera νόμῳ eſſe ſtatuebat, id eſt, ex illis fieri; atque hoc νενομίσθαι dicebat. Inde τὰ ποιητὰ vocabat νόμιμα, quibus φύσιν opponebat, id eſt, Atomos ac Vacuum, quæ ſola ἐτεῇ, id eſt, κατ' ἀλήθειαν eſſe putabat. Hoc enim ſenſu hæ voces in eius libris ac philoſophia accipiendæ ſunt; quas in Laërtio ab interpretibus non intellectas miror. Democriti verba: ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων ἀτόμους καὶ κενόν, τὰ δ' ἄλλα πάντα νενομίσθαι. quæ certè explicabat, cùm ποιητὰ μὲν νόμιμα εἶναι, φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενὸν dicebat. Sic intelliges difficilem aliâs locum: εἰ μὲν οὖν Ἑρμοκλῆς γε δοκεῖ νόμῳ (nota Democriticam vocem) καὶ ἐτεὸν (lego ἐτεῇ, vt Ionicam Philoſophi vocem retineat, id eſt ἀληθῶς) μηδενός. Democritus ita ſcripſerat: νόμῳ γλυκὺ, νόμῳ πικρὸν, νόμῳ θερμὸν, νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ χροίη· ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν, ἀπὸ

νομίζεται μὴ εἶναι, καὶ δοξάζεται τὰ ἀγαθά· οὐκ ἔστι δὲ κατ' ἀλήθειαν ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον. Ludit præterea in voce πάντων, παίδων· δηλονότι. quod ambiguè dictum volunt, καὶ ἐπεὶ μηδενὸς, & nullum tamen præcipuè deperire ſignificat. Vel μηδ' ἑνός, vt etiam ad illam Democriti ſententiam ſceleſtè reſpiciat, quam laudat Ariſtoteles 6. Metaphyſic. καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὃν λέγει Δημόκριτος, ὀρθῶς. ἀδύνατον γὰρ εἶναι φησὶν ἐκ δύο ἕν, ἢ ἐξ ἑνὸς δύο γενέσθαι. τὰ γὰρ μεγέθη τὰ ἄτομα τὰς οὐσίας ποιεῖ. Nolui de induſtria hoc in Latina interpretatione pateret. Neque miraberis Hermoclem Epicureum Diophanto Democriti diſcipulo offenſum eius placita λῆρον vocitare. Notum vtriuſque familiæ diſſidium odiúmque. Hoc præterea habet à magiſtro, qui Δημόκριτον Ληρόκριτον teſte Laërtio appellabat. Quod ait, ἡδονάς τινας καὶ αὐδάματα (ita legebatur) θαμὰ τῷ λόγῳ περιεισκυκλεῖν, lego ἀκροάματα· indicat celeberrimam Epicuri ſententiam, quæ hanc vocem continet. erat au-

tem in libro περὶ τέλους· & in eius fragmentis, quæ breui edemus, patebit. οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τί νοήσω τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονὰς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, καὶ τὰς δι' ἀκροαμάτων, καὶ τὰς διὰ μορφᾶς. Scio αὐτόματον & αὐτομάτητα voces Epicureas: τὸ *ſponte* Arnobij: αὐτόσυτον ἀφρὸν ἐρώτων, Nonni: ſed hoc loco non conueniunt. prima emendatio placuit, quia ex ipſomet Epicuro deſumpta eſt, qui Ariſtippi libros περὶ τῆς ἡδονῆς vti ſuos venditabat. Quòd verò Philolaus Hermoclē poſt vomitum conuiuio elatum ridet, Epicurum etiam tacitè ſuggillat, quem Timocrates Metrodori frater δὶς τῆς ἡμέρας ἀπὸ τρυφῆς ἐμεῖν ſolitum ſcripſerat. Notabit etiam ſtudioſus Lector, ῥόδον, μῆλον, & cæteras nequitiæ voces, vt ex aliorum obſeruationibus nemo ignorat: Hócque ſubiungit contra Hermoclem Philolaus, cùm in horto eum (nam κῆπος etiam obſcœnum eſt) tota die manſurum ait. Ipſe tamen Hermocles nihil turpius cogita-

bat,ſed cum Magiſtro cõcludere volebat, τὰ κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι τὰς αἰσθήσεις. quibus Epicurei aſſentiebantur, contra Democritum qui duplicem γνῶσιν conſtituebat; primam διὰ τῆς διανοίας, quam γνησίαν vocabat, eíque τὸ πιστὸν εἰς ἀληθείας κρίσιν tribuebat; alteram διὰ τῶν αἰσθήσεων, quam σκοτίην appellabat, ἀφαιρούμενος αὐτῆς τὸ πρὸς διάγνωσιν ἀπλανές, contra Epicureos. Atque ex illa Pyrrhonii, quidquid dicant, tertium Sceptices gradum ἀπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν αἰσθήσεων ducebant, ſic argumentati, vt idem Hermoclis de pomo argumentum ſumam. ἕκαστον τῶν φαινομένων ἡμῖν αἰσθητῶν ποικίλον ὑποπίπτειν δοκεῖ· οἷον τὸ μῆλον λεῖον, εὐῶδες, γλυκύ, ξανθόν. ἄδηλον οὖν πότερόν ποτε ταύτας μόνας οὕτως ἔχει ποιότητας, &c. quæ vide apud Sextum Empiricum. Illud, ἔστω ἀγαθὸν ἑκάστου τὴν ἡδονὴν, Virgilius interpretatus eſt:

--- an ſua cuique deus fit dira cupido?

CAP.

CAP. II.

Theodorus emendatus. κελόμυξις. τειγερήνιος. πλανικόν. *Axiochus an ſit Platonis.* κοινικὸν πρόσωπον.

OΥδ' ἂν ὅλους Ἄθως, ὦ λῷστε, ὥς κορυφ' μοι καταλααθεύσαις. Locus corruptus, quem emendaui. οὐδ' ἂν ὅλους Ἄθως, ὦ λῷστε, εἰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς μοι καταλαξεύσῃς. *non ſi montem Athon à vertice ſtatuam feceris.* Tangit hiſtoriam Staſicratis; quæ apud Plutarchum exſtat in Alexand. οὗτος γὰρ αὐτῷ (Ἀλεξάνδρῳ) πρότερον ἐντυχὼν ἔφη τὴν ὀρῶν μάλιστα τὸν Θρᾴκιον Ἄθων διατύπωσιν ἀνδρείκελον δέχεσθαι καὶ διαμόρφωσιν. ἂν οὖν κελεύσῃ, μονιμώτατον ἀγαλμάτων αὐτῷ καὶ περιφανέστατον ἐξεργάσεσθαι τὸν Ἄθων, τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ περιλαμβάνοντα μυριάνδρον πόλιν οἰκουμένην, τῇ δὲ δεξιᾷ σπένδοντα ποταμοῦ ῥεῦμα δαψιλὲς εἰς τὴν θάλασσαν ἀπορρέοντος. Poteſt & ad Γιγαντομαχίαν reſpicere, ſi legeris,

Ἄθως καταλύσας Εἰς κορυφήν. Nam ita pugnaſſe Gigantas poetarum ex fide liquet: Nonnus de Typhœo lib. 2.

Χερσὶ δὲ δινήεντα λόφον νησαῖον ἀράξας
Εἰς ἐνοπὴν πολύδινος ἀνηκώρητο Τυφωεὺς,
Καὶ Διὸς ἀῤῥήκτοιο κατηκόντιζε προσώπου, &c.

Mox ſequitur, ἐκτέον τοῦ λόγου ὑπὸ τῇ αὐτῇ διαίτῃ. Ampliſſimus Tuder reſtituit, ὑπὸ τῷ αὐτῷ διαιτητῇ. quam adeò certam exiſtimaui vt in contextum receperim. μυκτῆρα καταχέεις, lege καταχέας. at verò, ἵν᾽ ὤ με μὴ ἐλεήσαντες ἐπιτρέψητε. τὸ ἐλεήσαντες ferri poteſt, ſi intelligas, niſi iſtius Philoſophi vos miſereat. quod poſtea leges. τάχα δ᾽ αὖ τὸ διάρεστα οὐκ ἔχων. locum corruptum, & διάρεστα vocem nihili nemo dubitabit. Idem doctiſſimus Tuder optimè, νὴ Δία ῥᾷστα οὐκ ἔχων. Per Iouem riſum tenere nequeo: Mox Stratoclem κρειόμυξιν vocat, vt emendaui, id eſt, ſimum mucoſúmque ſenem. Nos etiam vernaculo ſermone ſimum, *Nez de mouton* dicimus. Potuit & ad illud notiſſi-

mum Platonis comici reſpicere, κεροὺς ἀσιλγοκέρως. quod tamen grammatici Græcorum μεγαλοκέρων explicant. Mox Stratoclem τειγέροντα vocat. legebatur τείπερος, vnde putabam τειγερήνιος, vocem aliis etiam vſurpatam. Marc. Antonin. lib. 4. de vita ſua: τί διαφέρει ὁ τριήμερος τοῦ τριγερηνίου; ex Homerico, γερήνιος Νέστωρ, τριγερήνιος, vt τριπέμπελον καὶ τρικόρωνον, dixit Manaſſes. Ita poſtea Ιαπετὸν & Κρονόληρον ex Ariſtophane intrudit. Verùm quòd illius Philoſophi qui meretricio ritu vultum coluerat, κοινικὸν πρόσωπον vocat, id eſt πορνικὸν, (nam κοιναὶ Atticis id mulierum genus dici nemo ignorat) hoc verò non adeò placet, ſed tamen durius eſt πλανικὸν veſtimentum, quod in errorem inducit apud Calliſthenem: de qua voce nos dicemus ad eum auctorem, licèt οὐ γνήσιον, non tamen prorſus contemnendum. συγγενείας καὶ ἀγχιστείας ὅρους καὶ διαφορὰς Iuriſconſulti Græci docebunt. Pro *à calce negotium*, ſcribe *à carcere*. ſic

antea, οὐκ αὖ φθάνοι. Nihil noui; quod in margine notaueram, in contextum recepit Typographus, *pro nihilo minùs feſtinabit.* Quæ ſequuntur contra mulieres, maximã partem ex Euripide habet, vt cùm ἐχίδνας vocat.

δεινὸν ἑρπετῶν μὲν ἀγρίων
Ἄκη βροτοῖς θεῶν ἐγκαταστῆσαί τινα·
Ἃ δ' ἐστ' ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω,
Οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ' ἐξεύρηκέ πω.

Et ſexcenta ſimilia quæ in illo poeta reperies, qui meritò μισογύνης audiebat. Platonis Axiochum poſtea laudat, quod notabit ſtudioſus Lector, nam inter νοθευομένους omnes penè recenſuerunt: quibus aſſentior contra Theodorum noſtrum. δευτέρων βίον vocat, vt ille τὸ δευτέρων ζῆν. φῦκος & φυκίον, pigmentũ & medicamentum Grammatici antiqui interpretantur. καὶ ὁ φίλος αὐτὸς τῶν σεμνῶν ἐκείνων ὀνομάτων. αὐτὸς eſt vox nihili hoc loco: lego ἀντὶ τῶν, &c.

CAP. III.

Γαμβρὸς, Gener, vox nequitiæ. Theodorus emendatus multis locis. νεῖκος καὶ φιλία Empedoclis, eius verſus. Epithalamium Myrillæ maximam partem ex Sapphus verſibus. Aliquot ritus in nuptijs.

ΓΑμβρὸν πυκνότερον· μέμνηο, ἐπειπών. qui generum vocem nequitiæ ſciunt, ſilicernij argutiam intelligunt. Poſtea lego, νεωμέτρων περιεργάζετο. Viri docti qui de nuptiis ſcripſerunt, ductos ad templa coniuges, auſpices, ornatrices, καὶ τὰ νομιζόμενα, omnes docuerunt. Lego deinde, εἶχεν ὑμᾶς ὁ νυμφὼν, ex emendatione Ampliſſimi Tuder, &, ὃ φῦκος ἔρευθος αἰδοῦς ἐμιμήσατο. Sequitur Epithalamium quod Dionyſius Grammaticus ex ſolenni ritu in conuiuio recitauit. nihil notius. Habet à Luciano in Lapith. ἀλλ' ὁ γραμματικὸς Ιστιαῖος ὁ βέλτιστος, παύσασθε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἐπι-

θαλάμιον ἀναγνώσομαι, καὶ ἀρξάμενος ἀνεγίνωσκεν. In ſexto verſu lego,

Καὶ σύ γ' Ἄρες πτολίπορθε καὶ Ἀφροδίτα
μεγίστη.

quod puncto diſtingues. nam ad τάρβηθι referuntur νύμφιος & νύμφη. habet ex Epithalamio Sapphus, à quo iſtud Myrillæ maximam partem deſumptum eſt. Sappho:

Γαμβρὸς ἔρχεται ἶσος Ἄρηϊ
Ἀνδρὸς μεγάλω πολλῷ μείζων.

Illud ὠρχεῖτο καὶ ἐχόρευσε τὰ ἐκπώματα, Lucianus dixit, ἐς τοὺς ἄλλους συνεχῶς περιεσοβεῖτο ἡ κύλιξ καὶ αἱ φιλοτησίαι. ex eodem in nuptiis ritu,quem decima Muſarum nón omiſit.

Κοινῇ δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον,
Καὶ ἔλειβον, ἀράσαντο δὲ πάμπαν
Ἐσλὰ γαμβρῷ.

Vltimum verſum, ſi vates ſum, εὐστόχως emendaui. legebatur παῖδα Φιλωνιάδος. repoſui ὀλιγοστιχίην παῖδα Λακωνιάδος. Stratocles in oratione quam habet ad con-

uiuas, τὸν Ἐμπεδοκλῆ μετὰ τοῦ ἀθεικοῦς αὐτίκα περιβάλλεται. Optimè vir erudititiſſimus Tuder νείκους. reſpicit ad Empedoclis verſus quorum plurimi veterum meminerunt : ille τεσσαρείους τῶν πάντων ἀρχὰς νεῖκος καὶ φιλίαν ſtatuebat.

Τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε.
Ζεὺς ἀργὴς, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεὺς,
Νῆστίς θ' ἣ τέγγει δακρύοις κρούνωμα βρότειον,
Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορβύμενα νείκεος
ἔχθει.

vel alios eiuſdem prorſus ſenſus.

Πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ ἠέρος ἤπιον ὕψος,
Νεῖκός τ' οὐλόμενον δίχα τῶν, ἀτάλαντον ἁπάντῃ,
Καὶ φιλότης μετὰ τοῖσιν ἴση μῆκός τε πλάτος τε,
Τὴν σὺ νόῳ δέρκου, μηδ' ὄμμασιν ἧσο τε-
θηπώς.

Quod ait Platonem ἀῤῥένων ἔρωτας non improbare, mentitur ſilicernium. iam pridem viri docti ἀθέου Philoſophi tuendas parteſ ſuſceperunt & mendacium palam fecerunt. Illud ex eodem ſermo-

ne habet, σῶμα λυμαινόμενον τῇ θέᾳ τῆς ἀληθείας. Nemo mihi in poſterum perſuadebit nuptias ad Philoſophiam impedimento non eſſe, donec. nam interrupit loquentem Stratocles. Platonici τὸ σῶμα, quod ideo σῆμα ſepulchrum animæ vocabant, ad vniuerſi contemplationem impedimento eſſe dicebant. quod à Pythagora ſumpſerant; cuius diſcipuli pertendebāt Philoſophiam homines purgare ἀπὸ τῆς ὑλικῆς ἀλογίας καὶ τοῦ θνητοειδοῦς σώματος. τὸ θνητοειδὲς ab ipſo Pythagora vſurpatum Hierocles retinuit. hoc in illis ἀνακραυγάσμασιν Stratocles ſubindicat. διὰ γάμου τὸ θνητὸν πῶς ἀθανατίζεται τῇ διαδοχῇ φυλαττόμενον. Ita emendaui, eámque emendationem in contextum recepit Typographus, quia indubiè certa eſt ex lib. 4. de Legib. quem lege. διανοηθέντα ὡς ἔστιν, ᾗ τὸ ἀνθρώπινον γένος φύσει τινὶ μετείληφεν ἀθανασίας.

Cap. IV.

Anacreontis verſus. Epithalamium duplex, ὄρθριον, κατακοιμητικὸν ἢ κατευναστικόν. ἠέλιος, ἤλιον δείξαντος. *Subitum lumen Deorum* ἐπιδημίας *oſtendit. Statius explicatus. Solem amantes viri, Lunam mulieres inuocant. Eidyllium, Amor Philoſophus.*

Ἐγὼ δὲ ὑπὸ τῆς Ἀνακρέοντος μούσης ὡς ἐγκατευνουστικῶς μοίρεια ὑποτραγῳδήσας τὴν ἑορτήν. locus corruptus eſt, quem ſic emendauimus ex fragmentis Anacreonteis, quæ vltimò Henricus Stephanus edidit, in quibus hoc odarium legitur, ſed quo ex auctore deſumptum, id verò ipſemet ignorauit. Nam hoc titulo deſcripſit, περὶ ὕπνι ἀνωνύμῳ. Ita igitur legimus. ὡς ἐν κατευναστικοῦ μοίρᾳ ὑποτραγῳδήσας τῇ ἑορτῇ. Duplex Epithalamij genus veteribus notum; alterum ὄρθριον ſiue δειλινόν, quod manè ſurgentibus recita-

bant, alterum κατακοιμητικὸν, ſeu, vt hoc loco vocat, κατευναστικὸν, quod cubantibus vel ad thalamum pergentibus canebant. Theocriti Scholiaſtes ad Helen. Epithal. τῶν μὲν ἐπιθαλαμίων τινὰ μὲν ᾄδεται ἑσπέρας, ἃ λέγεται κατακοιμητικὰ, ἃ τινα ἕως μέσης ἄδουσι· τινὰ ἢ ὄρθρια, ἃ καὶ προσαγορεύεται διεγερτικά. In duodecimo verſu pro κόμιας lego κομᾷ. In altero, ῥόδον ἀνθέων ἀνάσσει, placet præ illo, ῥόδον ἄνθος ἀναπνεῖ. itaque in interpretatione ſequutus ſum. Eſt præterea in voce ῥόδον nequitia, quæ ſacram mulierum partem notat, teſtimonio Pherecratis Comici.

Ἠβυλλιάδοσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι.

Sequitur verſus,

Ἥλιος τὰ σέθεν δέμνια φαίνει.

Ego illum cum duobus ſequentibus Sapphici Epithalamij particulam putabam. Sed quid vult, Solem τὰ Στρατοκλέος δέμνια oſtendere? An naſutè dictum, quia Sol Martis Veneríſque δέμνια olim oſtendit; quibus nominibus coniuges antea voca-

uit? An quia Myrillam Deam eſſe dixit, quæ iam thalamũ ſeceſſerat: Deos autem mutuo occurſu lucem effundere quaſi Solis iubar credidit antiquitas? quod ex Ægyptiorum Theologia habebat qui ἐξ ἀπροσδοκήτου viſa luce numinum ἐπιδημίας notabant. Sciebat hoc Papinius poetarum doctiſſimus:

---- irrubuit cæli plaga ſydere mixto,
Occurſúq. ſacro pariter iubar arſit vtrinque.

Longè hoc petitum, & quod certò ignorauerit Theodorus noſter. An ἥλιος pro luce, ἁπλῶς? quod non inſolẽs, quia maximè plenilunio celebratæ nuptiæ? Pindar.

---- ἐν διχομηνίδεσι
Δὲ ἑσπέραις ἐρατὸν
Λύοιμεν χαλινὸν
Ὑφ' ἥρωϊ παρθενίας.

Sed neque hoc placet. an quòd in ἀπαλλαγῇ τῶν κακῶν, Sol videri dicitur, & ἥλιον δείξασθαι adagium eſt? ad hoc alluſit Longus. ηὔχοντο δὴ ταῖς νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ, καὶ τούτων αὐτοὺς ἐκλύσασθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι αὐτοῖς καὶ

ἀγγίζαις τὸν ἥλιον. Fruſtra. Dicam quod ſentio. Amantes viri Solem, mulieres Lunam inuocare ſolebant. Hoc docuerat Pindarus in libro cui titulum fecerat, κεχαρισμένα τῶν παρθένων. ὅτι τῶν ἐραστῶν οἱ μὲν ἄνδρες εὔχοντο τὸν ἥλιον, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν σελήνην. Contra notiſſimum illud, quod, ſi μνημονικὸν ἁμάρτημα non me fallit, apud Hephæſtionem exſtat. Hæc enim à libris imparati ſcribimus Lutetiæ Pariſiorum, non modò à patria procul, ſed inter moleſtiſſimas fori occupationes, quas illi ſoli amant qui ſe ipſos ſoli oderunt.

Εσπέριον φιλέοισιν, ἀποστυγέοισιν ἑῷον.

Ita Stratocles quamuis Philoſophus dulci inſania laborauit. Nos aliquando Philoſophum Amorem pænè pueri expreſſimus Idyllio, ſi non optimo, ſaltem pro captu illius ætatis non inficeto. Iudicent qui Græcè ſciunt, penes paucos iudicium erit. O tempora!

Idyllium.

AMOR PHILOSOPHVS.

HN χρόνος ἀνίκα τυτθὸς Ερως μερόπεσσιν ἀπεχθὴς
Ταὶ φαρέτραν λίπε, καὶ πολυδαίδαλον εἶδος ἀμείψας
Λαμπάδος ἔσβεσε πυρσὸν, ἀτεκμάρτῳ δὲ μανοινᾷ
Τὸν μέγαν οὐ πώγωνα καθήρμοσεν ἀνθερεῶνι·
Αλλὰ καὶ ἱμερτίῳ ἢ διπλοῖς αὐχένα δῆσεν·
Στρεπτοῖς τ' ἀκαμάτοιο ποδὸς γ' ἀπέλυσεν ἱμαίζας,
Καὶ ὠχρῆς ῥοδόεντα συνήρτυε κύκλα παρειῆς·
Ω πόποι, ἀβρὸς Ερως θαλάμων κληδοῦχος ἀμεμφὴς,
Ψευδάλεον μίμημα νόθης ἤσκησε σοφίης,
Θαῦμά γε, καὶ οὕτως γεραρώτερος ἦεν ἰδέσθαι.
Αλλὰ νόον θρασείῳ εἶχεν, ἀελλήεντι δὲ ταρσῷ
Πλάζετο ἔνθα καὶ ἔνθα, φίλαν τινὰ ῥῆσιν ἀείδων
Ητε Μελησιγόνοις, ἠδ' Ησιόδοιο γέροντος,
Κρυπταδίοις μάλα γ' ἀντὶ βελῶν ἐπέεσσι κορύσσων,
Ανέρας ἠὲ γυναῖκας ἐῷ πυρὶ ἶφι δάμασσεν.

Καὶ δηρὸν μετὰ χηρὸν ἐς οὐρανὸν ἀγλαὸς ἔπτη,
Πλαστῇ ὑποκλέπτων μορφῇ δέμας ἠερόφοιτον.
Ἱπτάμενος δὲ πτέρυγας ἔσω προσεφθέγξατο μύθῳ·
Ω ἱερῶν σελίδων εἰδήμονες, ὅς τ' ἐνὶ τύρβῃ
Λαβερῇ πολυστομένῃ ἀγορᾶς τέκος, ὅς τε πεποιθὼς,
Εννέα τῇ Μούσαισι καὶ Ἀονίαισιν ἀοιδαῖς
Εσπεῖτ' ἀμφηγερμένοισιν ἐϋφρονέων γάλα βίβλων·
Χαίρετε, τὴν δ' ὑμῖν νίκης ὕπερ ὕμνον ὑφάσω.
Α τάλαν ὃς δεδαὼς πολυΐστορος ὄργια τέχνης,
  Οἴεται ὀξὺ βέλος Κυπρίδος ἐκφυγέειν.
Αλλὰ βροτὸς τε θεός τε φιλῶν πυρὶ ἶσα δαμασθεὶς
  Οἴστρῳ ἐρεσσόμενος φθύγγει ἀμβλύνοος.
Ως φάτο, καὶ ἔπτη· τὸ δὲ πῦρ ἐμοὶ ὧδε λέλοιπεν.
Ερρετε τῶν βίβλων ὁ πολὺς πόνος, ἔρρετε Μοῖσαι·
Κύπρις ἀσχελίη, σὺ μόνη τὰς τέχνας ἐγείρεις.
Αλλὰ σὺ ἀντιφλόγιζε κόρην, ἡ ἁβερὰ γλύσσα
Δυστυχέος μανίην σφακέλῳ φρενοπληγεῖ θάλπει·
Φεῦ θείης λύσσης, ποῖ τὰς φρένας ἐκπεπόταμαι;

GILBERTVS GAVLMINVS
Molinenſis, anno ætatis 16.
ſcripſit.

AMOR PHILOSOPHVS.

Ad verbum.

TEmpus fuit cùm paruus Amor hominibus odioſus
Pharetrā reliquit, & verſipellem formā mutans
Lampadis facem extinxit, & ignoto conſilio
Magnam barbam mento benè appoſuit.
Etiā deſiderabilē ceruicē Cynico pallio inuoluit,
Et torta indefeſſi pedis vincula ſoluit,
Et roſeos circulos contraxit pallidarū genarum.
Papæ! mollis Amor thalamorum cuſtos irreprehenſibilis,
Falſam imitationē ſimulatæ ſapientiæ exercuit.
Sed quod mirum fuit, pulchrior viſu apparuit:
Verùm audacem animum retinuit, ac ſtatim celeri planta
Vagabatur huc & illuc, aliquos verſus recitans
Vel Homeri, vel Heſiodi.
Tunc verò occultis verbis pro telis vſus
Viros & mulieres igne ſuo fortiter domuit.

Tandémque poſt longum tempus, in cœlum formoſus auolauit,
Fictæ ſubripiens formæ alatum corpus.
Sed auolans, omnes ſic alloquutus eſt.
O qui ſacras paginas ſcitis (Theologi) quíque in turba
Procaces loquimini, fori filij (Patroni) quíque confiſi
Nouem Muſis & Aonijs cantibus,
Sequimini eos qui lac librorum mentem excitantium emulgunt,
Valete, hunc ego vobis hymnũ pro victoria cano.
Ah miſer! qui ſciens doctæ myſteria artis,
Exiſtimat, acuta Cypridis tela fugere poſſe.
Sed omnes, Díique, hominéſque caro igne æqualiter domiti,
Oeſtro percuſſi current ſine mente.
Sic loquutus, auolauit, ignem autẽ mihi hîc reliquit:
Peſſima Cypri, tu ſola artes excitas.
Sed tu Puellam adure, quæ molliter ridens
Mei infelicis furorem ſphacelo mentem turbante perculit.
O diuinam rabiem! ſed quò mihi mens auolat?

FINIS.

AD CLARISS. ET DOCTISS. V.

CAROLVM

DE L'ORME COGNATVM SVVM, REGIS CONSILIARIVM AC Medicum ordinarium,

ELEGIA.

QVID *tacitas*, VLMÆE, *vocas ad carmina Muſas?*
Et faciles pergis ſollicitare Deas?
Scribimus inuiti, ſed quà iubet ira ſequemur
(Vtilis, & magnis vatibus, ira fuit)
Vidimus eliſis miſerum pendere Lycambem
Faucibus, & medijs vidimus Ibin aquis.
Nos quoque, nos aliquid, non inferiora ſecuti
Poſſumus, antiquis nominibúſque pares.
Verùm aliò nos multa vocant, nec inutile carmen,

Nec vacat ingentes ſcribere poſſe minas.
Tu Cœlum, Cœlíque orbes, arcanáque tentas,
Cur non pendenti machina mole ruit.
Inde Deum (tu magna Dei pars,) quæris & audes
Sideribus mentem conciliare nouis.
Quis faciat morbos, quis hiantia vulnera caſus,
Impia quæ magicus murmura cantus habet.
Iſidis hoc docuit liber, hoc & primus Oſiris,
Nilus & hoc ſacra voce loquutus erat.
Hoc etiam, Tryphon, ſcripſiſti, hoc maximus Hermes,
Túque Aries, ſacræ vos ceciniſtis aues.
Sic oculos, ſic ille manus, ſic pectora ſanat,
Diuiſas habuit cùm Medicina vices.
Donec & ad noſtros Phœbus deflexit Achiuos,
Totus & in Coï Principis arte fuit.
Mox Arabas, ſeróque vagos peruenit ad Indos:
Vilior hîc ſumpſit, mella pipérque Deus:
Libera reppertum tandem Germania ſulphur,
Principij veram iuſsit habere fidem.

Aureáque incertæ coniungens pondera molis,
Mercurio comitem credidit eſſe ſalem.
Tu, malè ſana nouas adhibes in fœdera leges,
Certáque natiuum temperat vnda nefas.
Hæc te cura tenet, mentémque ingentibus auſis
Implet, & audaci tollit in aſtra via.
Me, vacuæ lites, meditatæ & iurgia cædis,
Vanáque me lenti detinet vmbra fori.
Hæc mea diuinis, mens æmula, mentibus olim,
Hei mihi! vix rixis ſufficit ægra ſuis.
Felix ô nimiùm felix! ſi præmia tantis
Tu potes ipſe tuis impoſuiſſe bonis:
Si modò lux animíque tui, decoríſque paterni,
Contentum placida viuere ſorte ſinit.
Si non Inuidiæ peſtis tibi ſæuior vltrò
Incubet, & piceas ſpargat in ora faces.
Hæc quoque me ſequitur, ſed non ingrata me-
rentur
Sæcula noſtra, parem me voluiſſe pati.
Nuper ab indoctâ paſſi conuicia linguâ,
Riſimus imbelli ſpicula miſſa manu.
Si mihi fas odij cauſas aperire latentes,
(Nominis hæc fuerit gloria parua mei)

Nempè Arabas, Perſáſque ſimul, Graióſque, Syróſque,
Armenióſque truces, Æthiopáſque vagos:
Tot varias vrbes, totũque in pectore mundum,
Tot populos, vno non tulit ore loqui.
Inde mali labes, decus hinc contendere mecum,
Et miſero laus eſt ſic voluiſſe mori.
Hoc quoque quod miror, non eſt patientia nobis
Libera, ſupplicium ſed meruiſſe ſatis.
Ah pereant dotes, & conſona gentibus ora:
Neſciat hoc noſtrum Gallia ſola decus.
Si me laudis onus, ſi magnæ conſcia famæ
Pectora, ſi virtus ingenioſa premit:
Nec viciſſe iuuat, nec habet victoria laudem,
Nec placet imbelli ſanguine partus honos.
Sic magno culices fama eſt pugnare Leoni,
Pinguia quà Tigris Perſicus arua ſecat.
Sic ſtulta Idæum tentat Melitæa Moloſſum,
Et Libycum paruæ ſic Elephanta ſues.
Sic pater Æneas immanis pondera cæſtus
Semiuirum vidit ſollicitaſſe Phrygem.
Impar & irato quondam congreſſus Achilli,
Peliacos pugno concidit ante pedes.

Arduus Argiuæ Nemees in puluere pugnæ,
Exiguum Capaneus Alcidamanta tulit.
Sic & tota cohors, cubito non altior vno,
Se putat Herculeis viribus eſſe parem.
Vos quoque ſic Muſas olim in certamina Picæ,
Lyda ſic inuitam Pallada virgo trahit.
Sic Iouis offenſam proles Cinyræa ſororem,
Sic Pygmæa parens, Antigonéque ſoror,
Sic malè tentatos, telluris pignora, Cælos,
Sic Phrygio Phœbum paſtor in amne vocat.
Nunc pendetis Aues vanæ ludibria linguæ,
Celſáque tu grauido ſtamina ventre facis.
Aſſyrij gradibus templi vos ſaxa iacetis,
Diuáque pugnacem te iubet eſſe gruem.
Nec tibi Laomedon, nec profuit Ilion ingens,
Sed leuis inſolito pondere pluma leuat.
Vos ſæui ruitis, nunc alta cacumina, fratres,
Tu quoque detractâ, Marſya, pelle fluis.
Quid paria imparibus ſic tentas prælia telis?
Degeneríque paras bella proterua manu?
Palluimus certè, ſubitúſque inuita notauit
Ora rubor, miſerum dùm ſuperare pudet.
Macte igitur, tandē calamo damnabere noſtro;

(Hoc quoque iudicium poſteritatis erit)
Sentiet hæc mecum, ſcriptíſque animíſque meremur,
Ne nobis aliquid poſtera ſæcla negent.
Scilicet ingenti tu te victore probabis,
Magna ſatis pugnæ præmia victus habes.
Audiat hoc quicunque licet, non falſa canemus;
Ille tamen laudes inuenit, ille decus.
Namque hunc turba loquax, clamoſáque iurgia laudant,
Et miſero plaudit murmure vana cohors.
Scilicet incertæ per amica ſilentia Lunæ,
Sic fatuæ laudant Terea noctis aues.
At me VERDVNVS *Naturæ hic maximus heres,*
In quem tota ſuas prodiga fudit opes:
Qui nihil ignorat, cui nil quoque dicere reſtat,
Ille Deo ſimilis, diſſimiliſque viro:
Hic benè me laudat, gẽtéſque, vrbéſque remotæ,
Totáque iam meritâ patria laude ſonat.
Quáque nouus ſurgit Titan, quáque occidit vndis,
Progreſſum ſequitur gloria noſtra diem.

Dùm te ſermo leuis, dùm te ignorantia veri,
Neſcia dùm proprijs forma nitere bonis,
Verbáque commendant, ſtudiúmque immane loquendi,
Et placitum ſtultæ garrulitatis opus:
Ipſe ego ridenti video per nubila vultu,
Te pauidum nobis ſuppoſuiſſe caput.
Celſior inuidiâ quæ me vaga ſidera mundi,
Inuectum, ſæuo lumine, torua videt.
Qualis in excelſa pendens Iouis Armiger æthra,
Subjectas, mediâ nube, relinquit aues.
Tota cohors cedit, ſed cunctis altior vnus,
Vix ſibi cedentes aſpicit ille greges.
At rapidæ clamant, & viſu & voce ſequuntur,
Quem trepidæ pennis non potuere ſequi.
Tu quoque tu varijs ſatia clamoribus iras,
Irrita mendaci prælia & ore gere.
Hoc precor, ô ſuperi, (vates non falſa precamur)
Hoc precor vt pergat poſſe placere ſibi.
Si placet, & vultis, grauiori vlciſcimur irâ.
Sit, precor, ille ſui conſcius, ille mei.

Tot populos gentéſque, tot vno in corpore dotes,
Exitio nimiùm ſentiat eſſe ſuo.
Denique ſola mei cruciet te nominis vmbra,
Et tanta ignores, inuide, quanta ſcio.

Poteram cum alio (chariſſime Cognate) modeſtiùs loqui, ſed indoctiſſimum omnium hominum, inuidiâ nominis noſtri commendari nolo. Ego mihi incepiſſe conſcius ſum vbi ille deſinet: ſi pergat, ſilentio vlciſcar; inuidiam & mereri & ferre ſcio. Vale.

Scripſi Gilbertus Gaulminus Molinenſis.

IN ORATIONEM D. TALON PATRONI REGII IN SENATV Galliarum,

ELEGIA.

DVM triplicis, Talæ, canis primordia mundi,
Dùm varias certis legibus ire vices:
Dùm diſtincta vagæ genitalia ſemina molis,
Dùm mihi das cælo liberiore frui.
Vtque feras tellus, volucres vt ceperit aër,
Miſcuerint vires ignis, & vnda ſuas.
Vt puer ardentes auido vorat ore fauillas,
Viſáque mox dubium terret imago patrem:
Vnde animi laudes, vnde ignea mentis origo,
Et ſacer in nobis Vatibus ardor ineſt.
Fluctibus ora natãt, facilíque vndantia nimbo,

Attonitos pellunt in ſua vota viros.
Qualis ab excelſo deſcendit culmine torrens,
Cùm tumidis ſegetes obruit vnda vadis.
Adſtupet oranti taciti pars magna Senatus,
Totáque conferta curia denſa manu.
Dúmque ſuas felix peragit facundia partes,
Omnibus in laudes dùm iuuat ire tuas;
Non tulit inuidiam, totóque expalluit ore,
Inuidiam numquam qui meruiſſe poteſt.
Hic ſolus dotéſque tuas, tua præmia ſolus
Vrget, & immenſum non ſinit eſſe decus.
Dùm licet inuideat, nos magnæ conſcia famæ,
Non leuis ingreſſum turba ſequemur iter.
Te modò miremur, tota & mirabitur ætas,
Incipe iudicio poſſe placere meo.
Quantũ parua premũt celſæ Viburna Cupreſſi,
Et quantum reliquas Armiger altus aues:
Longiùs hũc ſuperas, mediïſq; in nubibus hæres:
Hic ſua vix humili nomina tollit humo.
Perge igitur laudéſque tuas, animóſque tueri;
Perge fouere nouem, Numina noſtra, Deas.
Tam bene qui cœlos, cœlíque arcana recludit,
Illum cœleſti quis neget ore loqui?

Scripſit Gilbertus Gaulminus Molinenſis.

Google

DIS MANIBVS HEROINÆ CAROLÆ DV GVAY,

Gibertus Gaullminus Molinenſis P.

ILLA ego Verduni quæ quondam Carola coniux,
Fœminei ſexus gloria prima fui;
Hoc iaceo tumulo, mecum pietáſque, pudórque,
Caſta fides, veræ Religionis amor,
(Quod queror) & noſtri lugens Heroïs imago
Hîc quoque Verduni ſemiſepulta jacet.
Creta Iouem luget, Nymphas lugetis Athenæ,
Plangitis amiſſas, Cyprus & Enna, Deas.
Sic laceru͂ Thebe Bacchum, ſic Byblus Adonin,
Panáque Mænalij, Semideúmque Phryges.
Non minor eſt vlla Verdunus gente, nec vllo
Inferius noſtrum funere funus erit.
Sed tot poſt ſuperos, poſt Nymphas, Pana Iouéq;
Cur dubitas, coniux, me potuiſſe mori?

FATA GALLICI IMPERII.

PHæbum remotis in penetralibus
Vidi canentem, ſi qua fides mihi,
Arcana fatorum, Iouíſque
Perpetuas Adamante leges,
Quæ læta noſtris Regibus accident,
Quis ordo rerum, quæ ſeries manet,
Gentéſque Gallorum ſecundis
Syderibus malè pertinaces.
Vides vt alma iam radiet face
Aurora, pandens purpureum diem,
Quæ gentis optatum beatæ
Imperio decus arrogabit.
Dies amico lumine pulchrior,
Triſtes ruinas pellere certior,
Curáſque inæqualéſque Regni
Vertere lætitiâ procellas:
Jam Rex paterna celſior indole
Lætus minaci murmure cornuum,
Fortéſque & HENRICI parentis

Incipiet meminiſſe curas.
Hoc æſtuoſæ prata Calabriæ,
Dirúmque victæ Parthenopes iugum,
Ciuíſque Cyclopum cruentis
Perfidus experietur agris.
Donec triumphis fortior omnibus
Mater leporum Diua Cupidinum,
Vincet volentem, cæteríque
Militiæ comites procacis.
Tunc innocentis lætus inertiæ,
Deſiderato coniugio ferox,
Tot bella tentabit ſeuera
Vertere vulneribus iocoſis.
Furor ſic illum ludet amabilis,
Ignémque paruis oſſibus implicans,
Mentem verecundóſque mores
Mox facili feriet ſagitta:
Sed fata magnis optima Regibus,
Tibi innocenti vulnere ſaucio
Præbere certant non labantis
Imperij geminas columnas,
Prudens futuri prouidus omnium
Vindex auari RICHELIVS *doli,*

Qui ſempèr æternis capacem
Conciliјs animum fatigat,
Hic inſolentis crimina ſeculi
Fraudéſque pellet; quicquid & impotens
Sperare, conatur rebelli
Audet amor maleſuadus auri:
Mox ille ſacri mellea nectaris
Fluenta fundens quem Themis aureo
Amica naſcentem liquore
Perpluit ambroſióque rore.
Hic conſulentis Gloria curiæ,
Fœcunda culpæ pectora comprimens
VERDVNVS *immenſum fugatas,*
Reſtituet populis Camœnas.

Digitized by Google

A DILLVSTRISSIMVM D.D. CARDINALEM DE RICHELIEV.

ALma Deûm ſoboles, Medicææ gloria gentis,
Soſpite quâ iuſtum credimus eſſe Deum:
Poſt ſcelus infandum, MAGNI *poſt funera* REGIS,
Cùm primùm attritas Gallia ſenſit opes:
Addidit immenſo comitem ſociúmque labori,
Iactet vt antiquum reſtituiſſe decus.
Ille ARMANDVS *erat, ſed quem* REGINA *probauit.*
Iudicium hoc REGIS PONTIFICVM-*que fuit.*
Macte animo REGNI *quondam fidiſſime cuſtos,*
Si potes hoc; olim quis potuiſſe neget?